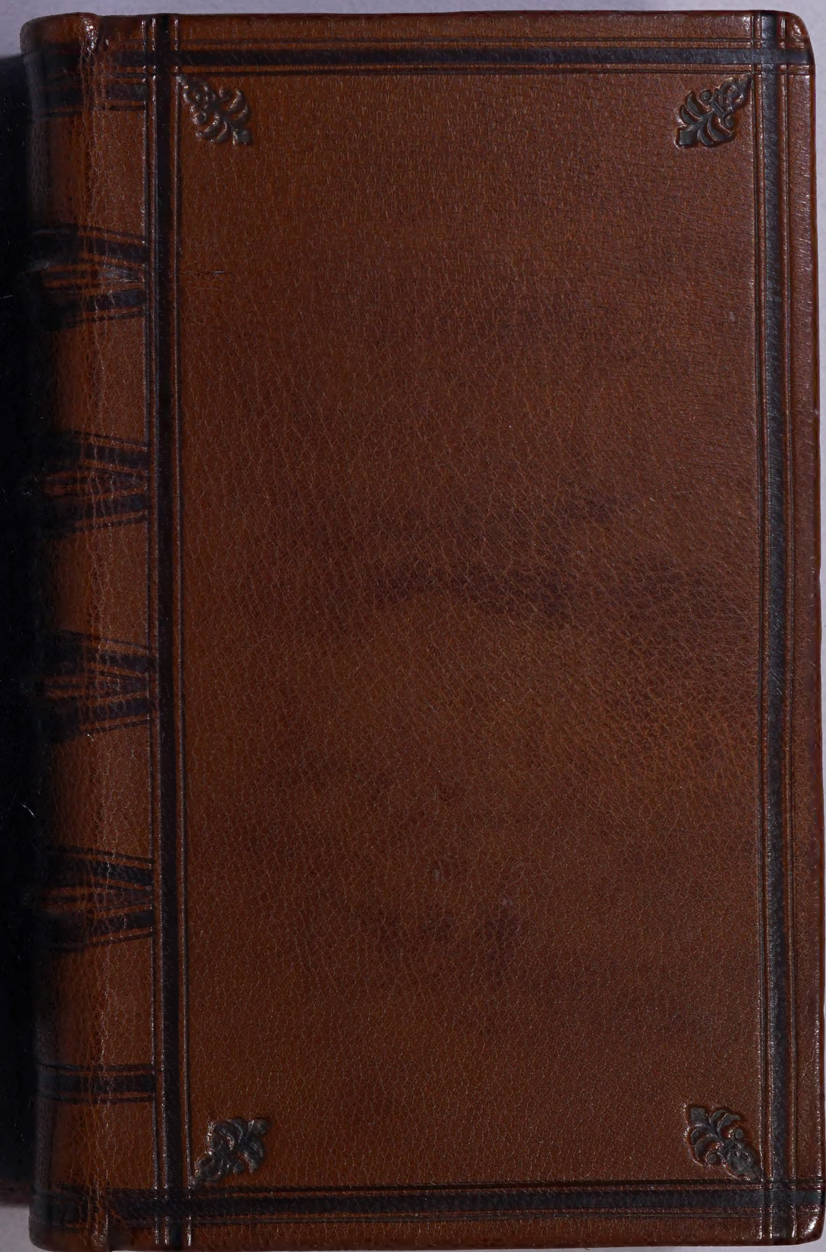
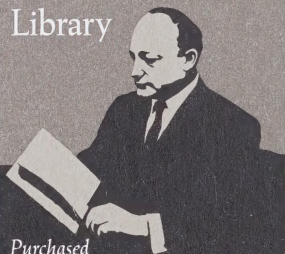
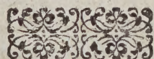

Het Wonder Leven/
DE KOSTELYCKE DOODT,
MET HET
Begrijp der Mirakelen, &c.
VAN DE
H. ROSA DE S. MARIA,
VAN LIMA IN PERU,
Van den Derden Reghel van den
H. DOMINICUS,

Eerst in 't Latijn beschreven door den seer Eerw. Hoogh-gheleerden P. F. Leonardus Hansen, Doctoor in de H. Godtheydt/ Van de Order der Predick-Heeren, Provinciael van Enghelandt, &c.

In 't Neer-duyts over-gheset door den Eerw. P. F. JOANNES BAPTISTA WOUTERS, Predick-Heer tot Brussel.

Tot Brussel / by Philips Vleugaert, ghezworen Drucker / achter 't Stadt-huys. 1668.

Met Gratie, en Privilegie.

Hanc amavi,
& exquisivi à juventute mea,
& quæsivi
SPONSAM
mihi eam assumere,
& amator factus sum formæ illius.
Sap. 8. v. 2.

AEN HET
[N]ieuw Mirakel van dese Eeuw,
DE EERSTE BLOM
VAN'T OUDT GHELOOF
[in] dat nieuw deel des Wereldts door de *Predick-Heeren* eerst gheplant,
DE
H. ROSA,
MAGHET
Van de Derde Order van den
H. VADER DOMINICUS,
[T]OT GLORIE VAN GODT,
[V]REUGHT VAN HEMEL EN AERDE,
Solemnelijck ghebeatificeert door
[C]LEMENS IX.
PAUS VAN ROOMEN,
12. *Februarij anno* 1668.

HEYLIGHE SUSTER,

De godtvruchtighe vermetentheydt verkloeckt my, om het ghene dat *Salomon* sprack tot de Wijs[h]eydt) te derven spreken tot u: *Hanc amavi,*

 vi,

Sap.8. ℣. 2.' *vi, &c. Dese hebbe ick bemint, en uyt-ghesoch*
van mijn jongheydt, en ghesocht aen my voor ee
Bruydt aen te nemen, en ick ben Minnaer ghe
worden van hare schoonheyt: door welcke schoon
heydt ghy my wederom doet spreken, ghe
Cant.4. ℣.9. lijck den Bruydegom tot sijn Bruydt: *Gh*
hebt mijn hert door-wondt, mijn Suster, mij
Bruydt, ghy hebt mijn hert door-wondt in een va
u ooghen, dat is u Leven. Hoe soude ick door
wondt worden in het aenschouwen van u
ander oogh, dat is, u *Glorie*, die my so
door-wondt hebt in het aensien van u een
oogh; te weten, u Leven? Het welck u
heeft aen alle staten van Heylighen ghelijck
*Cap. 29. ghemaeckt: aen de *Maeghden*, * in u maegh-
en 14. delijcke en onnoosele reynigheydt, noyt in
u Leven oock door een vuyl ghepeys bevleckt:
*10. en 12. Aen de *Belijders*, * in u ghedurighe eensaem-
heydt, op-ghetoghen ghebeden, GODTS-
bedenckingh, beschouwingh ende veree-
*6.7.8.9. ningh: Aen de *Martelaers*, * in u on-ghehoor-
13. 17. de, on-naer-volghbare strengigheden en peni-
tentien, in u mistroostighe en on-sprekelijcke
inwendighe verlatentheydt, in de vervolgingh
van menschen en sieckten, in die vierighe wen-
schen tot het H. Martyrie, die besonderlijck
oock in uytwendighe ware daedt bethoont
*22. zijn, om * *Martelersse* te sterven voor het
Hoogh-weerdigh *H. Sacrament des Autaers:* Aen
*23. de *Apostelen*, * in uwen brandighen zielen-yver
tot uwen even-naesten: Aen de *Propheten*,
*26.27. * in uwen voorsegghenden Gheest: Aen de
*25. *Patriarchen*, * in u stantvastigh gheloof, en
vast-trouwende hope: Aen de Opperstén der
*18. *Enghelen*, te weten de *Seraphinen*, * in uwe
on-gheblusschte en *Seraphinsche* minne-bran-
*18. den, * die u ontsteken hert en ziel heb-
ben soo on-blusschelijck doen blaken en
bran-

randen , in , en met soodanighe liefde tot
ODT , om hem te beminnen (hadde het
oghelijck gheweest) ghelijck hy sijn sel-
en bemint. Dese oogh van u heyligh, won-
er, en on-ghehoort Leven, heeft mijn ziels-
oghen door-wondt om u aen mijn eyghen
lven en mijnen even-naesten door desen
eynen arbeydt godtvruchtelijck te vetbrey-
en : en mijn lichamelijcke ooghen door-
ondt , om niemant sterffelijck te konnen
enschouwen, aen wie ick dese on-ghestor-
en en on-sterffelijcke *Roos* met desen mij-
en arbeydt soude op-draghen. Want, aen-
iesien (naer de *Naturalisten*) onder alle
ommen des Wereldts de schoonste , en
est-rieckende, en medicinaelste is de *Roose*; *Plinius, Berchorius, Belluacensis.*
o en betaemt het niet, de selve aen eeni-
ie andere blommen (van menschen oft Hey-
ghen) op-ghedraghen te worden, als aen U
O ROSA!) alleen. Dit doen ick heden met
el, en lichaem, ziel-krachten, en lijfs-sinnen,
met eenen knie-val aen uw HH. voeten,
*Maghet! Martelersse! * Seraphine! * Bruydt* * 18. * 11.
HRISTI! en (tot vergheldingh van dit)
et eenen H. *Elizæus bidde ick U, dat uwen gheest* 4. Reg. 2. ℣. 9.
my verdobbelt wordt. En soo-wanneer my
ODT sal door de deure des doodts tot hem
epen , *Seght dan (bidde ick U) dat ghy mijn* Gen. 12. ℣. 13.
ster zijt, op dat my wel zy om U, en dat mijn zie-
magh leven ter liefden van U: dit wensche ick
n U , en my , uwen altijdt wel bekenden,

H. Suster en Bruydt CHRISTI,

Ootmoedighen Dienaer en Broeder,
Fr. JOANNES BAPTISTA WOUTERS
S. Ord. Præd Conv. Bruxell.
8. Sept. anno 1668.

Per-

Permissie van de Order.

PRæsentium tenore, nostrique auctoritate officij commissam tibi R. P. F. JOANNI BAPT. WOUTERS Translationem Belgicam Vitæ, &c. B. ROSÆ Peruanæ, *permittimus in lucem edendi facultatem, dummodò à duobus* S. Theologiæ Professoribus, *admodum Reverendo, & Eximio* P. Magistro F. JOANNE ANTONIO D'AUBERMONT S. Th. Doctore, *ac* Regente Primario Lovaniensi, *ac Reverendo & Eruditissimo* P. F. MARTINO HARNEY S. Th. Licentiato, *approbetur, & servatis reliquis servandis. Datum* Bruxellis, *die* 9. Julij, 1668.

F. THOMAS LEONARDI S. Th. Mag. FF. Prædicatorum per Inferiorem Germaniam Provincialis.

Approbatie van de Order.

HEt *Leven, &c.* van de *Salighe* ROSA de S. MARIA, van den *Derden Regel* van Onsen *H. Vader* DOMINICUS, eerst uyt de wettighe *Processen* van hare *Beatificatie* en *Canonizatie*, seer treffelijck in 't *Latijn* beschreven door de gheluckighe penne van den seer Eerweerdighen, Hoogh-gheleerden *Pater Magister* F. LEONARDUS HANSEN, *Doctoor* in de *H. Godtheydt*, *Provinciael* van *Enghelandt*, *Compaignon* van den Eerweerdighsten P. *Magister* F. JOANNES BAPT. DE MARINIS, *Generael* van Onse *H. Order* der *Predick-Heeren*; tot *Roomen* twee-mael ghedruckt door de seer EE. P. F. PETRUS MARIA

PAS-

ASSERINUS, *Procurator Generael* van
se *H. Order*, en P. F. VINCENTIUS
ERRE, *Regent alla Minerva*, *Doctooren* in de
. *Godtheydt*, gheapprobeert, ende ghepresen;
oorts ghepermitteert door den *Aerts-Bisschop*
an Patras, *Vices-gerens* tot *Roomen*, en den *Ma-*
ster S. Palatij; op-ghedraghen aen den *alder-H.*
ader ALEXANDER VII. ende nu door
en Eerw. P. F. JOANNES BAPT. WOU-
ERS, van ons *Klooster* tot *Brussel*, zijnde
ver-ghesot in 't *Neer-duyts*, hebben wy onder-
hreven, uyt last van onsen seer Eerw. *P. Ma-*
ster Provinciael door-ghelesen, en bevonden,
et het oorspronckelijck *Latijn* seer net over-
en te komen. Daer-en-boven met bequame
enwijsinghen aen den kant, ende verschey-
entheydt van letteren verciert. Soo dat wy
ordeelen, dat dese *Oversettingh* seer profijtelijck
 't licht sal komen. Ghedaen tot *Brussel*, den
2. *Julius*, 1668.

F. JOANNES ANTONIUS
D'AUBERMONT, *Do-*
ctoor in de *H. Godtheydt*,
Eersten Regent van het *Studie*
Generael tot *Loven*, der *Predick-*
Heeren Order.

F. MARTINUS HARNEY,
Licentiaet in de *H. Godtheydt*.
Regent van het *Studie* tot *Brus-*
sel, der selver *Order*.

Approbatie van den Ordinaris.

UT *cognoscatur, quantum & quàm mirabilis sit in Sanctis* DEUS, *& præsertim in* B. ROSA *de* S. MARIA Ordinis S. Dominici, *vita ejus utiliter imprimi poterit. Datum* Bruxellæ 5. *Septembris* 1668.

MATTH. MIDDEGAELS
Decanus Insignis Collegiatæ *DD. Michaëlis* & *Gudilæ* *Archipr.* Oppidi & Districtûs *Brux.* Lib. Censor.

Privilegie des Koninghs.

CAREL II. by GODTS ghenade/ Koningh van Spagnien, Indien, &c. Aerts-Hertogh van Oostenrijck, Hertogh van Bourgogne, Brabant, &c. heeft aen den Eerw. P. F. JOANNES BAPT. WOUTERS, van het Klooster der Predick-Heeren tot Brussel, Gratie, ende Privilegie vergunt / om by PHILIPS VLEUGAERT te doen drucken het Leven, &c. van de H. ROSA, &c. verbiedende aen alle andere / door Brabant, &c. het selve naer te printen / ghedurende den tijdt van 6. jaren / op penen breeder uyt-ghedruckt in de Patenten ghegheven tot Brussel, 21. Julij 1668. gheteeckent:

LOYENS.

VOOR-

VOOR-REDEN TOT DEN LESER.

GHy ſult u verwonderen ſulcke onvruchtbare ſtilſwijghentheydt der mirakelen: maer wacht een eynigh, want daer ſal van de mirakelen uyt-komen eenen overvloeghen ende vruchtbarighen aenangh, ſoo haeſt als het ſal gheoorloft weſen door de wet van het H. Hof. Aenhoort en leeſt maer daerin-tuſſchen een hiſtoriken van het leven alleen ter goeder trouwe en gheloove, ghetrocken uyt gheſworen ghetuyghen, ende het *Remiſſoriael proces*, ghelijck-men dat noemt. Welck leven ſoude volder en meerder beſchreven weſen, ten waer

 ſaec-

saecke dat dese H. Maghet Ros
door hare verstandighe ende listigh
ootmoedigheydt (van de welck
wy in het V. Capittel sullen spre
ken) het meesten deel soo hadd
ghetracht te verberghen, als datte
qualijck yet en is bekent ghewor
den, soo aen de alder-grootste en in
nighste vrinden, als aen de curieus
en wel-gheooghde huysghenoten
jae aen de al-speurende moeder sel
ver, behalven dit weynigh, he
welck-men noch als ghestolen en
door spleten en gaten hebben som
wijlen konnen bevinden. Soo-dat
niet anders dan dat seker bevonden
is, hebt ghy hier in dese Capittelen
die u sullen als volle schooven ver
schijnen, ende nochtans maer ader
busselkens zijn.

KORT

KORT VERHAEL

Van het wonder leven, maniere, wercken, ende alder-heylighste doodt

VAN DE H. SUSTER

ROSA A S. MARIA

VAN LIMA IN PERU,

Upt de derde Order vanden Heylighen Vader Dominicus.

Het I. Capittel.

Het vaderlandt, de gheboorte, de kinder-wieghe van Rosa.

Lima een stadt van het Zuyde America, palende aende vreedsamighe Zee/ ofte Mar delzur /een edele koop-stadt ende hooft-stadt van het Rijck van Peru, heeft dese nieuw maeghdelijcke blom Rosa in dese nieuw wereldt voorts-ghebracht en ghebaert/ in 't jaer van 't maeghdelijck ghebaer

Rosa wordt ghe-boren.

ons Heere 1586. in de maent van April welcke maent open-doende de aerde aen de uyt-spruytende blommen / heeft ghetrocken uyt dit ampt sijnen naem / van ghenoemt te worden Aprilis / dat is / de open-doende maent. Den 20. dagh van dese maent is ey-ghen en gheheylight aen de salighe Agnes de Monte Pulitiano, Maghet van de Order van den H. Vader Dominicus, welcke Maghet seer bekent en vermaert is om den hemelschen dauw die haer dickmaels heeft overgoten / en verscheyde blommen de welcke menighmael onverwachts rondts-om haer zijn soo van boven ghevallen / als van onder uyt-ghesproten. Desen dagh is oock gheweest den gheboort-dagh van dese nieuwe blomme en Maghet Rosa. Soo-dan het

Hare ouders.

bloeyt en bloeit hier alles; want haer ouders zijn gheweest Gaspar de Flores, dat is/van de blommen, ende Maria de Oliva, dat is / van den Olijf-boom. Den Vader Gaspar was gheboren in een Spaens eylandt/ ghenoemt Puerto Rico dat is/ de Rijcke Haven en de Moeder Maria in de stadt Lima. Sy waren beyde van gheenen onedelen stam/ maer van kleyne middelen / ten zy dat het moet voor grooten rijckdom gheweerdeert worden / met aldusdanighe Dochter en Maeghdeken van den Hemel verrijckt te worden. Als Rosa gheboren wirdt / soo stont haer Vaders huys in de straet van den H. Vader Dominicus, ende van achter paelde het aen de Kercke van den H. Gheest / soo dat oock de plaetse van haer gheboorte schijnt gheweest te hebben een ondolende voor-teecken/ soo van haren toe-komenden staet / als van hare groote heyligheydt des gheests.

De

De Moeder heeft met eenen H. eedt be-
stight in het Proces Remissoriael, als dat
ier soo de dracht / als het baren van dit
nck Maeghdeken Rosa niet alleen en is
hewe est gheluckigh/ maer oock ghemacke-
ck / ende in het minsten niet onderworpen
n alle die smerten/met de welcke sy plaght
het draghen en baren van alle hare ande-
kinderen seer schrickelijck (ghelijck alle
idere vrouwen) ghequelt te worden.

Sy en beswaert de Moeder niet.

Ende niet minder heeft haer verwondert
vroevrouwe/als-wanneer sy sagh dit kin-
ken voorts-komen noch bezwaert en be-
oten in de secondine des Moeders / met de
elcke sy als bemantelt uyt-quamp. Door-
aer soo wassen en groeyen oock de Roosen/
weten met hare aen-gheboozen om-deck-
len / ghelijck oft sy waren van alle kanten
iet eenen krijghs-rock / en rondts-om met
n wapen-decksel bekleedt.

Sy komt wonderlijck ter wereldt.

Daer-naer op den grooten Feest-dagh
in Sinxen (den welcken de Spaignaerts
iemen den Paesschen der Blommen) soo is
schoon blom Rosa ghedoopt / en door
et eerste niet-alleen met de doop-wateren
erbochtight/maer met den overbloedighen
iuw vande hemelsche gratie over-goten/
iaer als-dan nochtans en is haer niet den
iem van Rosa, maer Isabella oft Eli-
abeth ghegheven / van haer moederlijcke
root-moeder Isabella de Herrera, aen wie
aer de menschelijcke maniere dese Doops-
r toe-quamp. Maer op dat den naem van
osa aen dit kindeken van Godt toe-ghe-
hickt / naer het verloop van dry maenden
och soude haer worden toe-ghe-eyghent en
-ghestelt / soo wirdt daer verwacht een

Sy wordt ghedoopt en *Isabella* ghenoemt.

wonder / het ghene dit naer-volghende is.

Daer verschijnt een Roose in haer aenschijn.

Ten tijde dat dit kindeken Isabella maer dry-maendigh lagh rustende en slapende in syn wieghe / soo heeft de Moeder met haer andere dochters en maerte daer by geroepen zijnde/ ghesien het aensicht van dit kindeken t'allen kanten bedeckt met een opene Roose, maer terstont daer-naer verdwijnende. Sy stonden al-te-samen verbaest/ maer de Moeder dieper als de andere door dit spectakel beroert / heeft met een snelle omhelsinghe en soete mondt-printingh met groote begheerte dit kindt aen kaeckskens en mondeken onstilbaer ghekust / segghende : Ghy sult my voort-aen wesen en ghenoemt worden Rosa, ende met gheenen anderen naem en sal ick u naer dit meer noemen. Al-oft sy met de moeder van den Voor-looper Christi wilde segghen door den mondt van Ambrosius : Hy heeft sijnen naem die wy ghekent hebben, maer niet die wy verkoren hebben. Dit heeft de groot-moeder seer qualijck ghenomen / ende bedroeft / om dat haren voor-naem in dit haer teer nichteken scheen oft versmaedt/ oft begraven te worden : soo dat den naervolghenden vijf-jarighen tijdt niet en is ghenoechsaem gheweest / om dit verschil tot versoeninghe te stillen / tot dat ten langhenlesten dit verschil heeft gheeyndight het H. Vormsel/in het welck dat den seer heylighen Aertsbisschop van Lima Turibius, alswanneer hy in de Prochie van de plaetse Quivi, dese Rosa in haer voor-hooft salfden/achterlatende haren doop-naem / heeft haer ghenoemt Rosa, wiens geur hy nu misschien hadde ghevoelt in den gheest/daer hy van vol was. Voorwaer het scheen dat hem de salvin-

Sy wordt hier-om Rosa ghenoemt, in de wieghe.

S. Ambrosius lib. 2. in Lucam.

Sy wordt Rosa ghenoemt in het Vormsel.

nghe in alles hadt onderweesen/ soo dat hy
ck niet en soude konnen dolen in den naem
in ROSA, met het welck dat daer-naer
ck de groot-moeder is te vrede gheweeſt.
Maer nochtans eenighe jaren daer-naer/
o heeft de vreesachtighe conſcientie van
se Maghet / selver een proces aenghedaen
n den naem ROSA, om alsoo ghelegheny-
eydt en plaets te gheven aen de hemelsche
Godts-antwoordt / om desen naem ROSA
ndelijck te beveſtighen. De saecke is soo
heschiedt.

Sy twijfelt van desen naem.

Dit dochterken was op-ghegroeyt / en-
e nu tot de jaren haers verſtandts gheko-
nen zijnde / soo sy gheweten heeft als dat sy
esen naem niet in de Doop-vonte / maer
n de kinder-wieghe ontfanghen hadde /
eeft ghedacht dat desen naem haer was
hegheven tot enckel vleydinghe oft aen-
ocksel tot de ydelheydt / om alsoo haer aen-
chijns schoonheydt te verbreyden / ende te
rijsen. Soo-dan met desen angst doorwondt
n ongherust van ghemoedt zijnde / is ghe-
aen tot de Capelle van den Roosen-krans
an de H. Moeder Godts MARIA, in de
kercke der Paters Predick-heeren/ alwaer
y vol tranen ter aerden ghebooght / aen de
Moeder der bermhertigheydt haren benau-
 den anghst heeft voor-ghehouden / en reme-
die oft hulpe ghevraeght. Ende de myſterieu-
se Roose, te weten de H. Maghet MARIA,
en heeft niet verbijdt dit Maeghdeken ROSA
te vertrooſten/ want haer in dese benautheyt
aenspreekende / heeft haer in een verheven
ende onuytſprekelijcke strael van een alder-
binnenſte verlichtinghe gheleert/ als-dat de-
sen haren naem wonderlijck behaeghden aen

Wondere beveſtinghe en vermeerderinghe van desen naem ROSA.

dat goddelijck Kindeken dat sy droegh / end dat sy daer-en-boven desen naem soo wild vermeerdert hebben / van dat sy voort-aen soude ghenoemt worden ROSA A S. MARIA Ende soo / sy die eerstmael twijfelde in den voor-naem / wirdt nu bevestight in den by naem / gherust / en verblijdt : als dat sy nu besat dese twee namen van den hemel ghe-gheven. Voorwaer dit hebben (spreckt Am-brosius) de verdinsten der Heylighen, als dat sy van Godt den naem ontfanghen, maer ick meyn dat daer selden zijn die boven den naem/oock den by-naem van den hemel ont-fanghen. Dit dochterken heeft niet sonder groot ghevoelen van een alder-binnenste soe-tigheydt / aenveerdt de jonste van die onghe-hopte noeminghe / soodanigh / als dat sy op eenen sekeren dagh van de H. Communie naer huys keerende in eenen ongheWoonen liefden-brandt / haer Moeder seer hertelijck heeft ghebeden / als dat sy desen eenighen naem van dobbel jonste / te weten ROSA A S. MARIA, aen haer dickmaels soude her-halen/ want sy haer voort-aen in desen naem ten hooghsten soude verheughen / versoeten/ jae smilten. De Moeder verwonderde haer over dese nieuwigheydt; maer de Maghet heeft ghesept / als dat sy nu was ghekomen van den voet-val van MARIA, die dese saecke hadde ter herte ghenomen/door wiens H. zeghen en moederlijck ghelep / dat haer ziel verandert was in een Roose op-ghedra-ghen aen het blommigh JESEKEN van Nazareth : ende daerom is het saecke dat voortijdts haer den naem van ROSA twy-felachtigh ghedocht hadde/ den selven nu voor seker hiel als van den hemel bevestight en

S. Ambrosius lib. 2. in Lucam.

Sy blijft gerust in den naem ROSA.

aen-ghenomen/obersulcks dat sy versocht
voor het menighvuldigh ghehoor van desen
der-aenghenaemsten verhae den naem/
ckmaels vermaent te worden soo van ha-
n naem/ als van haer ampt. Alle de ande-
wonderheden die haer in die H. Commu-
e gheschiedt zijn / heeft de ootmoedighe
aghet aen de ondersoeckende Moeder met
aemte verzweeghen/ ende het was aen de
oeder ghenoegh als dat den naem ROSA,
e sy aen dit haer drymaendigh dochterken
oortijdts ghegheven hadde / aen den hemel
haeghden.

HET II. CAPITTEL.

aer kinder-spel, inborst, op-voedinghe, en ghelofte van suyverheydt.

DE kindtsheydt van de H. Catharina van Senen leest-men soo soet en lieffelijck aen een-ieder gheweest te zijn/ s dat haer al veele niet Catharinam, maer phrosynam hebben beghinnen te noemen. it dochterken ROSA heeft oock ghehadt n selven inborst / seer vredigh en stil / soet/ rdigh / bevalligh / en altijdt wel ghesint/ dat sy de ghemeyne blijschap van het ys scheen te wesen. De huysghenoten heb- n bemerckt / als dat sy noch in de kinder- nden / noch in de wieghe / opt met klach- h gheschrey oft kinderen-ghekrijssel / de ste oft stilte van het huys soude benomen bben / jae dat sy noyt heeft ghekreten dan s / alswanneer dat de Moeder een edele uwe besoeckende haer mede-ghedraghen had-

Haer vrindelijcke jonckheydt.

Wanneer dat sy ghekreten heeft.

hadde / men heeft haer niet konnen stillen van krijten / voor dat-men haer uyt da vremt huys in haer eyghen hadt weder-ghe draghen / ghelijck oft sy van als-dan wist het in 't openbaer komen te haten ende t vluchten / waerom de Moeder alsdan ooc voornam / noyt dit stil en aenghenaem meys ken als sy uyt-gingh / mede te draghen.

Sy is kloec-moedigh en sterck in het lijden.

Sy was maer dry-jarigh / alswanneer da in desen teeren inborst en ouderdom / wonder en groote teeckenen van meerder-jarigh deughden begosten te schijnen. Sy is ter eersten gheweest van een sterck / verduldigh en onbeschroomt ghemoet onder alle pijnen oft zeeren / op dat het soude blijcken dat s was een ROOSE, die van de doornen noch beschroomt / noch versleten / noch verslonden en wordt. Het is ghebeurt dat daer een groo te kiste onversiens in het slot vallende / he duymken van dit dochterkens rechte hand heeft ongheluckigh en by gheval mede-ghe vat. De beroerde Moeder komt by-ghevlo ghen / opent de kiste / maer dit soet Maegh deken sonder krijten / kloeckmoedigh / ghe veynschde haer smerte / verberghde hae handeken / tot dat naer eenighe daghen he verstorven bloedt begost te verrotten / en t verzweeren tusschen den naghel en het vlee van het verplet duymken. Men roept de wonden-meester oft Chirurgijn / den welcke om uyt te krijghen den ghezwollen en ver zworen etter uyt het lidt van het verple duymken / heeft by-naer den heelen naghe met schroomelijcke remedie af-ghenomen ende ten lesten de rest van het naghelken me een scheer allenxkens / maer gheweldigh / to de wortel toe uyt-gheruckt. Men sagh dae

Een wonder in t' lij-den.

D

t teer Maeghdeken ROSA onder alle die
ꝛoomelijcke toꝛmenten onroerbaer / al oft
t niet en hadt ghewееſt haren duijm/ daer
t yſer ſoo dickmaels en ſoo vꝛeedelijck in-
oop. Onder alle de andere heeft hem al-
ermeeſt verwondert Joannes Perez de Zu-
eta (dit was den naem van den wonden-
eeſter) gheenſins begrijpende/ hoe dat aen
lcken teer Maeghdeken in ſoo ſchꝛicke-
cke pijnen/ aldusdanigh ende ſtantvaſtigh
rt koſt weſen / want den heelen tijdt van
ſe alder-pijnelijckſte meeſteringh / ſoo en
eft ſy noyt / jae ten minſten niet eens ghe-
cht/jae noyt en is ſy van couleur verandert
t bleeck ghewoꝛden in het aenſien van de
ſtrumenten/ oft wonden/ oft bloedt.

In dien ſelfſten dꝛyjarighen ouderdom/ Een ander wonder int' lijden.
in een ooꝛe van ROSA ghegroeyt een bij-
nde en terende veretteringhe / daer was
n wederom van noode de wonden-mee-
rs handt ; ende naer een ſachte plaeſter/
ederom de gheneſende vꝛeetheydt van de
ere inſtrumenten. Als-dan het bedoꝛven
ick van het uyt-ghegheëten kraeck-been
irdt af-gheſneden / ſoo heeft ROSA met
lcken kloeckheydt van aenſchijn en herte
ſe wonden ontfanghen / met hoedanighe
t de byſtaenders niet en hebben konnen
nſien dat ſcherp-ſnijdende en dooꝛ-ploe-
hende raſooꝛ. Het bloedt liep haer overvloe-
lijck langhs de ſchouderkens af / maer de
hoone Rooſe ROSA en heeft hare roodt-
rvinghe niet gheſchꝛoomt.

Sy was nu vier jaren oudt / alswanneer Noch een ander wonder in het lijden.
t het opperſte vel van haer hooft heeft be-
nnen te bekoꝛſten een ghedaente van hair-
oꝛmen oft vierighe ſchoꝛftheydt. De Moe-

der met eenen voorvallenden / maer onbe-
proefden raedt / heeft daer eenighe poeder-
kens in-ghestropt / maer met een ongheluc-
kighe uptkomste / want omdieswil dat di[e]
roken naer de quicksilver-doose / soo hebben
sy door hun brandende scherpigheydt de ve[r]-
korste en krancke deelen des hoofts soo wree-
delijck en upter-maten door-knaeght / als
dat de huysghenoten op verscheyde reysen
bemerckt hebben / dat dit Maeghdeken me-
nighmael met het heel lijfken schudde en
beefde : ende nochtans dese ghedurighe en
alder-scherpste pijne / en heeft haer noyt kon-
nen upt-putten oock den alder-minsten sucht
oft eenigh teecken van eenighe moeyelijck-
heydt / behalven dat sy van de Moeder onder-
vraeght zijnde van de pijne / gheantwoordt
heeft / als dat de pijnen kleyn en lichtelijck
te verdraghen waren (aenghesien sy het sel-
ven niet en koste heel loochenen) ende soo
heeft sy met haer Moeder vernacht den hee-
len nacht / zwijghende / onroerbaer / ende de[n]
alder-stilste. Maer de besorghde Moeder
daeghs daer-naer soetjens af-doende de plae-
ster heeft haer verschrickt / siende het opper-
hooft hier met bobbeltjens heel opgheblae-
sen / en daer met gatjens heel diep upt-ghe-
wondt / en etterachtigh upt-ghezworen / [en]
sprack tot haer : O ghy ellendighe, hebdy den
heelen nacht over-ghebracht onder sulckenen
verslindenden brandt ? ROSA heeft ghezwe-
ghen / en niet anders aen de ondersoeckende
Moeder gheantwoordt / als dat haer pijnen
verdraeghbaer en middelmatigh hadden
gheweest. Daer-naer den selfsten wonden-
meester oft Chirurgijn gehaelt zijnde / om de
wonde te ghenesen ende het nieuw vel op te
bren-

enghen / heeft 42. daghen besteedt / met
een minder smerte ofte torment / als met
t welck den eersten nacht dit Maeghde-
n hadt doorsteecken gheweest : maer als
n en is aen ROSA oock niet ontbroken
al-dusdanighe uytghestelde pijnen / een
vaerde stantbastighe kloeckmoedigheydt/
edanigh dat den Chirurgijn mistrouwde
vinden/niet alleen in al-dusdanigen/ maer
ck in eenighen anderen ouderdom.

De selve stercke kloeckmoedigheydt heeft
OSA nu sesjarigh bethoont onder de schere
n den selven Chirurgijn / alswanneer dat
haer uyt het alder-binnenste van een
us-gat/moest uyt-ghehaelt worden eenigh
ezweer / dat ten lesten met den derden
ck is ontlost gheweest. Ghy soudt ghesept
bben als dat desen inborst maer alleen tot
lijden ghebozen was. Maer dit waren
er leer-beghinselen / ende haestighe voor-
ckenen van een ziele oft ghemoedt / het
lck sijn eyghen lichaem als een vremdt
rt-aen soude mishandelen. Daer wordt
rders versocht de reste van haer kindts-
dt met kort beschrijf te overloopen.

Wederom noch een ander wonder in 't lijden.

De kennisse ende vreese GODTS heeft
OSA noch maer vijfjarigh bethoont op
wonder maniere/te weten in het kinder-
l. De saecke is soo gheschiedt.

Haer wondere kennisse van *Godt*.

Met haer speelden eens haren oudsten broe-
, den welcken oft willens / oft by gheval
at is onseker) heeft met slijck bevuylt
schoon goudt-blinckende hayr van dit
noosel meysken. Het was maer spel en
nder-werck om mede te lachen / maer dit
behaeghde soo niet aen dit Maeghdeken/
de welcke niet de versmaedenisse / maer
de

Kinderen spel in ernst ghenomen.

de vuyligheydt misnoeghden. Sy heeft h
spel gheeyndight / aen wie den broeder te
stont sprack : Hoort (seght hy) mijn luste
ist saken dat u het vervuy it hayr soo vergram
weet seker als dat de schoone hayren oft k
kens van de dochters de helsche cabels o
netten zijn, daer de onvoorsichtighe ziele
der jonghelinghen in verweert ende ve
worght worden, en eyndelijck in de eeuwigh
pijnen verstooten. Soo dan peyst, dat God
haet die hayren, die ghy soo schijnt te b
minnen. Alswanneer dit spelende kindt de
woorden (ghelijck met een Predicants gh
laet/oft sermoon-bootse) ghesproken hadd
heeft wederom beghinnen te spelen : ma
dese woorden hebben het ghemoedt van d
meysken dieper ingheтreden / als wel d
broeder meynde / oft haren kleynen oude
dom scheen konnen te vatten ; het en wart
haer gheen woorden / maer donders / wa
terstont begost in dat scherp-sinnigh gh
moedt op te staen eenen onsprekelijck
schroom van de Hel / sy begost t'samen
begrijpen het oneyndelijck dueren van
eeuwigheydt / ende noch aendachtigher
goddelijcke Majesteyt overpeysende met e
eerbiedighe weerderinghe / begost by ha
selve te weghen en overlegghen / dat vuyl
groot ongheluck van de sonde. Ende als
terstont in haer selven ghekeert zijnde / hee
beghinnen haer eyghen hayren te hater
haren wil teghen alle Godt vergrammi
ghen te sterckenn / te vervloecken alle ghel
ghentheden der sonden die voor de Helle str
den / eyndelijck soo is in haer met een w
gheschickte schare en soet gheweldt / ingh
treden de hooghe en verheven weerderingh
Godt

odts, de kinderlijcke vreese van Godt, sorghvuldigheydt voor haer salgheydt/ de de versaeckinghe van sonden. Wie ude soo veele en soo ziel-vruchtighe saecken rwacht hebben van spel en slijck? Maer osa voortgaende onder die selve verlich- nde strael / heeft klaerlijck ghekent dat sy hulpe Godts seer noodigh hadde/ ende heduright aenroepen moest. Hier uyt soo is haer ontsteken het ghedurigh bestaen oft oeven van bidden / die haer dese manier in schiet-ghebedekens heeft gheleert: Je- ys zijt ghebenedijdt: Jesus zijt met y: Amen. Dese manier van bidden wirdt in dien tijdt af heel soet in het hert en die open van dese Maghet / soo dat sy oock ipende niet ophiel van het selven ghedu- gh te herhalen; soo hadde de teghenwoor- gheydt Godts de binne oft inwendighe inen van Rosa heel beseten en ingenomen.

Sy wordt het ghebedt seer toeghedaen.

Ten lesten onder dese soo vroegh-rijpe en- verheven kennisse Godts, heeft Rosa ch vijfjarigh opentlijcker ghevoelt / als t sy ghetrocken en bereydt wirdt tot de rheven leer-beghinselen van de H. Catha- na van Senen. Want naer haer voor-beeldt eft sy oock in het eerste jonck en teer licht ers ouderdoms / te weten in haer vijfde er / ghelofte van eeuwighe suyverheydt hedaen/ jae daer-naer heeft sy haer eyghen ayr tot op het levende vlees af-ghesneden nder de Moeders wete / hier in naervol- hende haer Seraphinsche Meesterse Catha- ia, op datter alsoo niet en souden overblij- n eenighe banden/ met de welcke sy teghen er ghezworen voornemen van Maegh- im soude oft trecken / oft ghetrocken wor-

Sy doet geloften van suyverheyt en snijdt haer hayr af.

den ten houwelijck : want sy hadde nu uy
het voorigh spel ghenoegh gheleert / als de
het vuyl slijck somwijlen voor goedt / soud
listen en lagen legghen aen haren hayr-bosc

Dit is dan het eynde en uytkomste gh
weest van dit haer kinder-spel / soo wonde
barigh als gheluckigh : want selden is dese
treck van gratie, die ROSA van het onnoo
sel jocken / op eenen ooghenblick soo haest
lijck heeft ghebracht in sulcken rijp en ve
standigh oordeel / met het welcke sy t'same
wist te weerderen de verheventheydt GODT
den loon van d'eeuwigheydt / ende dat ve
holen voordeel van de Maeghdelijcke blo
oft blommighen-Maeghdom.

Sy heeft GODTS kennisse, liefden, gratien, in 't eerste ghebruijck van de redenen.

Een saecke en magh-men hier niet ve
zwijghen / te weten / dat alle die de conscient
van dese Maghet bestiert hebben / seer voo
sichtelijck hebben ghemeynt / dat haer de
hemelsche aenlocksels van gratie door GOD
vergunt zijn in het eerste ghebruijck van ve
standt oft redenen / alswanneer dat naer d
waerschijnelijckste leeringhe der Godt
gheleerden / een-ieder naer sijn begrijp o
bequaemigheydt sijn selven moet keeren t
GODT, als tot sijn eyghen lesten eynde. La
dit zijn soo het is / ROSA en heeft als dan i
haer verstandt niet soo seer een beghinsel a
wel eenen middagh ghehadt / alswanneer s
soo vroegh verlicht / in GODTS liefde ghe
brandt heeft / ende dien wegh verkoren d
sy moeste : maer veel meer is 't gheweest / da
sy noyt in den tijdt van haer leven door h
bedrijven van een doodt-sonden / is afghe
weken van haren verkoren wegh / het welck
alle haer Bicht-vaders eenpaerlijck hebbe
ghetuyght / en voorders sal blijcken uyt h
volghende.

HE

Het III. Capittel.

...er wondere ghehoorsaemheydt, eer-biedinghe, ende sorghvuldigheydt tot haer ouders.

ROsa heeft dickmaels haer vernuft-heydt en verstandt moeten te werck stellen/ om niemandt van twee te ver-...immen / alswanneer daer by-een vielen ...ee gheboden / door welckens een dat-men ...ouders moet eeren / ende door welckens ...ier dat het redelijcker ende rechtveerdi-...er bevolen is/ meer aen God als aen de ...nschen te ghehoorsamen. Den hemelschen ...uydegom die trock sijn uytverkoren ...aeght al-soetjens door weghen van vol-...ecktheydt en heyligheydt: Van den an-...ren kant trock de onwetende en rauw ...oeder dit ghehoorsaem dochterken tot al-...e ydelheden des werelts/en des lichaems ...l cieraet. In desen twee-wegh is het ...er dan een menschelijcke konst gheweest/ ...t een gheheele ghehoorsaemheydt van ...es kant/niet te wijcken van haren Bruy-...goms soeten aen-treck/in het volbrenghen ...n 't Moeders ghebodt / en niet te wijcken ...n 't Moeders ghebodt in het naervolghen ...n den aen-treckenden Bruydegom.

Sy ghehoorsaemt met verstandige behendigheydt.

Het is gheschiedt / dat Rosa voor tref-...ijcke Matroonen in de teghenwoordig-...ydt van haer Moeder seer moeyelijck ...rdt ghebeden / op haer hooft te stellen een-...krans van blommen / dier daer om sijnen ...ckenden geur bewaert een-ieder toelach-...n. Dese stille Maghet heeft dat met

Een wondere vernuftheydt in 't ghehoorsamen.

schaemte ghewepghert: de moeyelijcke vro
we praemde haer seer / aen wie de Moed
willende behaeghen / heeft haer dochter do
het moederlijck bevel doen ghehoorsame
Hoe meynt ghy dat hier ghestreden heeft
ghehoorsaemheydt met den beschaemd
schroom van 't ydel cieraet? Maer het ve
nuft verstandt van ROSA heeft hier vict
rie ghevochten: want sy heeft heymelyc
van onder den blommen-krans in-ghest
ken een groote langhe naelde / ende soo hee
sy dese kroon bedecktelijck gheanghelt o
ghedoorent / niet alleen op haer hooft ghese
maer seer machtigh en krachtigh ingh
print op dat die aen haer niet anders en sou
de w sen dan een torment / het ghene aen d
andere verscheen als een cieraet. Voorwa
sy heeft de Moeder ghehoorsaemt / maer
is oock t' samen gheloopen in den geur va
haren Bruydegom met doornen ghekroon
Dese edele vernuftheydt soude altijdt heb
ben verborghe ghebleven / ten waer sake
daer-naer een vremde handt met moeyte e
aerbeydt hadt moeten uyt-trecken die nae
de de welcke haer onder dat blommigh lock
sel soo diep hadt ghewondt. Het is nochtan
onseker / oft de naelde / oft wel het cieraet va
den ghehaten blommen-krans meer ghe
steken heeft dese ROSA, die meer met door
nen als met blommen verciert was.

Een ander wonder.

Noch een ander. De Moeder door ee
vrouwelijcke bekommernisse / wenschte hae
dochters handen tot een teere en glatte sneeu
witigheydt te versachten. Hier toe hadde
ghekocht een besonder soorte van wel-riec
kende handt-schoenen / om dat ROSA op d
vrouw-manier door de dracht van de selve

't ten minsten door de nacht-dracht / haer
nden soude brenghen tot die ydele proper-
eydt. Ghy soudt ghesept hebben/ dat-men
n dese Maghet niet en bereyden handt-
hoenen / maer braedt-pannen en vier / sy
eeft heel verschroomt zijnde ghesucht/ ghe-
eeft / ende het heel lichaem door strangh en
ijf ghestaen / tot dat sy door het moeders-
hebodt vreedelijck ghedwonghen zijnde /
se ghehate gifte ontfanghen heeft. Sy
enschten dat het noyt nacht en soude wor-
n / om niet te bedde te gaen met sulcken
nden-decksel. Nochtans de noodtsaecke-
cke slaep-ure was aen-ghekomen/ het licht
as uyt-ghedaen/ ende dese verbaerde Ma-
het den eersten slaep noch qualijck proe-
nde / begost seer pijnelijck te ghevoelen die
nghetrocken handt-schoenen als waerach-
ghe brandt-schoenen / sy scheenen ghe-
epert met vier/ jae met Mulciber den vier-
fgodt selver vervult / ende niet alleen
eenen sy te branden/ maer in de waere daet
braeyden en branden alle-beyde de han-
n. Rosa was verbaest en verwondert/
n dese nieuw onbeproefde roost-panne/ en
verblijde haer oorlof te krijghen/ van haer
ndekens aen sulcken schadelijck torment
moghen ontrecken. Sy heeftse ontrocken/
de ghesien datter seer klare vlammen uyt
handt schoenen sprongen/met de welcke
heele kamer verlicht wirdt / en brandts-
rijckel aenstont / maer die selve handt-
oenen van haer ghewor pen hebbende /
zijn terstont en vlammen / en brandt / en
er pijnen verdweenen/ en Rosa van den
emel overgoten zijnde met een verkoelin-
e van wondere soetigheydt / is soetjens

gheballen in hare ſlaep-ruſt. s'Morghen
heeſt ſy die handt-ſchoenen aen haer Moe
der weder-ghegheven/ ende deſe gheſchiede
nis met een eenvoudighe waerheydt ken
haer ghemaeckt / ende heeft haer handen to
de aderkens toe verbraden ghetoont / end
hert-grondigh verſocht/noyt tot ſulcken tor
menten voort-aen meer gedwonghen te wor
den. Maer de ongheloovende Moeder/mey
nende dat dit maer en was eenen godtvruch
tighen vondt van haer dochterken / heeft al
le-beyde haer handen ſeer curieuſelijck in
gheſien / doch ſiende en voelende de ſelve i
de waere daet ſeer ghepuyſt / ghebobbelt
verbraden / en verbrandt / is ſchroomelijc
verſchrickt geworden / en naer-maels op-ge
houden haer dochterken niet meer tot al-du
danighe brandende tormenten te dwinghen

Rosa wordt tot cieraet ge-praemt.

Van dit en is maer wapen-ſchorſingh
gheweeſt / en gheenen oprechten oft waer
achtighen vrede. Want de Moeder kort
daer-naer tot andere middelen en vonde
ghekeert zijnde/ heeft haer dochter beginne
te praemen / om haer naer de dochters ma
niere te kammen en ſchicken / met bagghe
en peerlen aen borſten en hals / braſſelette
aen d'armen / blancketſel in 't aenſicht nae
dat landts-ghebruijck : heeft haer beginne
noch ſtercker te praemen haer eyghen ſchoon
hayr (dat op haer hooft als een ſon ſtraelde
met krol-yſers te cieren/ met fijn lijnwaert
en frenie / en ander cieraet haer wat te ver
hooverdighen/ met blancket-verve en ande
ſmeer-vochtigheydt haer root-verwigh
monts-ſchoonheydt wat liefgetalligh t'ont
ſteken / met haren uytwendighen handel en
wandel / en aenlockſels/ een weynigh te hel

pe

n en te verboorderen haer aen-gheboren en schuylende properheydt : ten lesten soo eft de Moeder haer beghinnen de bekÿ-n te ontstellen/en de onnoosele te slaen/om t sy onghetiert en met versmadenis van wereldts en vrouws cieraet / schandelijck weeck van de wereldtsche ghesintheydt/ de onder haers ghelijcks met een slechte en nderlinghe eenigheydt af-daelde/voorders n dat sy de hope van een rijck/gheluckigh/ treffelijck houwelijck (tot het welck haer natuerlijcke schoonheydt scheen te roepen/ gheschickt te hebben) met haer ghevepns- verworpentheydt gheheelijck benamp. aer dese Maghet indachtigh van haer op- /ende sorghvuldiger om haer schoonheydt eer te verminderen als te vermeerderen/ nhoorden al dit met neder-gheslaghen oo-en / en onverwonne stil-zwijghentheydt/ de dit daghelijcks moeyelijck oft terghen- liedeken leerde sy in haer herte verteeren/ or het ghedurigh aenhooren en het verdul-gh verdraghen/ tot soo lanck als haer ont-ack het leste gheweldt van s'Moeders ebodt/aen het welck oft te wederspannen/ tragher te ghehoorsamen / sy voor even oote sonden hiel.

Dit docht aen de Moeder eenen goeden iddel / om haer alle dinghe te doen uyt-rcken. Daerom als sy eens aen haer doch- op eenen sekeren tijdt ghegeven hadde een oft-decksel oft vrouwe caproen / met een de en gulde in-ghewerckt netteken / heeft er dit uytdruckelijck bevolen te draghen/ n haer alsoo de deughdt van ghehoorsaem-ydt doen uyt te wercken. Dese Maghet er berooft staende van eenen haestighen voor- Hare ghehoorsaemheydt.

door-vallenden raedt / heeft soo veel upt-st
ghekreghen van eens by haren Bicht-vade
te gaen/aen wie sy met anghst ghesept heeft
dat/ 't en waer saken dit ghebodt her-roepe
wirdt/ sy niet en koste ongehoorsaem wese
aen de Moeder dese drachte ghebiedende
ende dat sy liever hadde haer hooft te bekle
den met desen ghehaten cierelijcken caproen
als met den wederstant te breken dat recht
door het welcke dat sy verbonden was aen d
moederlijcke ghebođen. Soo dan den voor
sichtighen Bicht-vader is te hulpe gheko
men aen de beherte godtvruchtigheydt end
ontsteltenisse van dese Maghet/ende terston
by de Moeder gaende/heeft haer met krach
tighe redenen ontraeden noch voorders haer
ontstelde dochter te praemen en moeyelijc
te vallen / met die onnuttighe en kostigh
ydelheydt / de welcke van haer jonckste da
ghen den H. Gheest hadde bereydt / door d
alder-verholenste middelen en ingheven/ to
een groote verhevenheydt van een selsae
Uytkomste. mighe heyligheydt. De Moeder is bevreest
ghewoorden/ ende alsoo is oock van-selfs des
bare ontzwollen / om dat met versmoor-pe
rijckel de ghehoorsaemheydt van Rosa nie
en soude blotten.

Haren vont. Eyndelijck die verstandige Maghet heef
gevonden eenen bequaemen raedt/om voort
aen haer Moeder onderdanigh te zijn / end
nochtans de moeyelijcke en praemende quel
linghe van haer lijf-cieraet te ontgaen. Soo
dan sy heeft haer Moeder heel teerkens en
soetjens soo lanck weten te bidden en stree
Haer slechte kleedtsel. len/ tot dat sy heeft oorlof verkreghen/eenen
kovel van ongheverfde en slechte materi
voor haer kleedtsel aen te nemen/ welck

kleer-

er-soorte aldaer heel stil en seer ghemeyn
aen alle die vrouw persoonen / die haer
n 't houwelijck en s'wereldts pompe ver-
emmende / trachten te beleven de godt-
uchtighe eenigheydt. Soo dan Rosa heeft
er met dese alder-suyverste dracht bewa-
nt/om door de hulpe van dit wapen-kleet/
re van haer te doen weder-botten alle aen-
schoten wereltsche ydelheden van vrouw-
raet. Ende de goede uytkomste en is haer
t missuckt : want onder dit kleedt heeft
osa haer seer gherustelijck verborghen
ehouden / tot het twintighste jaer haers
derdoms/ alswanneer dat sy ten lesten tot
n sneeuw-witten rock van Dominicus ver-
oen zijnde / heeft noch veel lichter over-
nnen en uyt-ghespot alle listen en laeghen
n de wereldtsche pracht. Alswanneer dan
t Rosa door haer s'Moeders verlof soo
s voor al / hadde af-ghezworen en uyt-
esloten al het vrouw-cieraet / soo en docht
haer niet meer moeyelijck te wesen / aen
er Moeder in andere saecken / hoe zwaer
oock waren / te ghehoorsamen. Hier van
sal ick hier maer gheven een leer-proeve/
t de welcke dat ghy van de andere kont
sen en oordeelen.

Canta is een plaetse in het Rijck van Pe- seer vermaert van metael mijnen / maer et stinckende dompen der aerden / en stue- n stercken kouw seer onghesont. Naer dese aetse was Rosa met haer ouders ghe- men / ende niet lanck daer-naer onmach- h te verdraghen dese schaedelijcke kouw/ eft beghinnen in handen en voeten schroo- elijcke treckinghe der zenuen te lijden. De oeder willende met een teghenwoordighe re-

Haer wondere ghehoorsaemheydt tot de ouders.

remedie (ghelijck sy meynde) het ghewel van dese sieckte verdrijven / heeft haer een ghe ruyghe vellekens van sommighe gh dierten / in dat landt seer menighvuldig heel nauw sluytende aen-ghedaen / met d bevel / als dat sy de selve niet en soude eeni sins af-legghen / sonder eenighen voorigh oorlof oft ghebodt.

Het was nu vier daghen gheleden / als wanneer de Moeder indachtigh haer vrae de hoe sy nu vaerden / ende wat sy ghedae hadde met de velle-decksels. De kranck dochter heeft gheantwoordt : dat sy nu ni beter als te vooren en was/ ende dat de deck vellen haer noch soo onberoert aenhanghden ghelijck sy te vooren waren aen-ghedaen. D Moeder verwondert zijnde over die eenvou dighevdt / wegh-nemende die voorseyde ve len/ soo sagh sy dit Maeghdekens vlees doo eenen bijtenden brandt puyst-ghewijs op gheblasen/ ontsteken / en t'allen kanten me verheven ghezwellen oft zeeren doorwond Ende als dan sprack sy met verwondering tot haer : Waerom hebdy soo veel daghen en nachten overghebraght onder dese verslinden de tormenten ? en waerom en hebdy niet af gheworpen dese vellen die u soo onmensche lijck pijnighden ? De onderdanighe dochte antwoorde : Wel, Moeder, hadde ghy nie uytdruckelijck verboden, dat ick die gheen sins sonder uwen oorlof soude af-legghen siet, ick hebbe u l. ghehoorsaemt.

Een ander wonder van 't selve.

De Moeder eens willende beproeven d gheneghentheydt van hare soo ongheschend en preciese ghehoorsaemheydt/heeft aen Rosa bevolen/ als dat sy die zijde blommen (d welcke sy dien tijdt met de naelde borduer

de,

) averechts soude steken/ teghen alle wet-
en ordet van de konst. Rosa heeft ghe-
orsaemt / en het werck al dweers en ave-
ht gheschickt/ ende alsoo de blommen af-
emaeckt. De Moeder als dan ghelijck
esel en gram/ sprack tot haer : Dit en zijn
een blommen, maer monsters van blom-
n. Wat hebdy ghemaeckt? Hebt ghy slaep-
oncken ghegheeuwt, soo lanck tot dat u
te luyigheydt sulcken plomp mis-werck
de voortbrenghen? Aen wie Rosa sacht-
edelijck heeft gheantwoordt/ als dat haer
oock ghedocht hadde/ niet teghenstaende
bot was/ als dat dese manier van borduе-
seer vremt en buyten s'weeghs was /
er dat sy niet en hadt derven bestaen de
elde en draet anders te leyden / dan de
oeder gheboden hadt/ dat sy gheensins
er haer eygen oordeel hadt willen daer te-
en doen / maer dat sy niet-te-min nu be-
dt was alles te naeyen oft te ontnaeyen/
elijck de Moeder sou willen.

Soo dickmaels als sy in den dagh moest spinnen / oft naeyen/ oft borduеren/ sy en elde noyt selver uyt de lade oft kiste het n-werck / oft naelde en draet / maer dit eghde en ontfanghde sy altijdt uyt haer Moeders handen / gheloovende dat een chter dit schuldigh was aen de Moeder-ke eerbiedinghe. Maer de Moeder mey-nde dat het een luyde moetwilligheydt as / heeft haer somwijle met korselheydt gramschap verstooren/ende self ghesonden er de werck-kas van't huys/en schreeuw-en tierde op haer / segghende dat sy wel de wachten / voort-aen noch haer hooft kommey te breken/ aenghesien de instru-

Wonder eerbiedinge tot haer Moeder.

men-

menten van het daghelijcks werck a
elcken huys-ghenoot ghenoegh by de han
is. ROSA die antwoorde: Ick hadde ghe
ne by mijnen dinst te voeghen de winst v
ghehoorsaemheydt, en my t'samen te quijt
soo in mijn daghelijckse taecke, als in
Moederlijcke eerbiedinghe. Soo groot
lijcks achte sy oock de alder-minste ghe
ghentheden van ghehoorsaemheydt.

Sy gaet buijten haer ouders huys woonen.

Het is gheschiedt ontrent de dry jaren vo
de gheluckighe doodt van ROSA, dat
van een doorluchtighe Matroon / Vrouw
Maria de Usategvi, huysvrouw van den K
ninckx Thresorier / Heer Gundisalvus de
Massa, uyt haers Vaders huys ghenoo
wirdt by hun te woonen. De Maghet hee
ghehoorsaemt / om dat de ouders dit soo w
den/jae beveelden/als dat sy in alles aen Gu
disalvus, en sijn huysvrouwe / ghelijck a
haer eyghen ouders soude onderdanigh zij
Hier is dan niet verandert/maer verdobbe
de gheleghentheydt van te ghehoorsamen
want ROSA achtende haer selven uyt ha
Vaders huys/maer niet uyt de onderdani
heydt / heeft met de selve vlijtigheydt in d
vremdt ghelijck in haers Vaders huys gh
hoorsaemt; niet alleen aen de gheboden va

Een onghemeyne ghehoorsaemheydt.

Gundisalvus ende sijn huysvrouw/maer ooc
tot den wensch en wenck van de dochter
ende de huys-familie/tot de alder-minste sl
ven van 't huys. Daer van hebt ghy ee
schoon proef-stuck hier onder in 't vijfde Ca
pittel §. De huysvrouw. Alwaer dat ghy su
lesen/ dat ROSA aen Gundisalvus is onder
danigh geweest tot in het puncte des doodts

Haer wonder gehoorsaemheydt

Maer noch een wonderbarigher ghehoo
saemheyt naer haer doodt. Een dinst-maegh
h

het Klooster van de H. Catharina van Se- saemheydt naer de doodt.
binnen Lima, hadde sorgheloos eenen
eren lepel verloren. De stichterse/als dan
erste van dat Klooster/hadde alle hoecken
door-snuffelen/ alle schapraepen en la-
door-sien/ om ievers dit verloren stuck
nden: men verdobbelt het sorchvuldigh
ken/men verroert en ontstelt het alles/en
er alles en vindt-men niet. En men was
oo niet besorght van 't silver-verlies/ als
't perijckel van eer-verlies/ want het
groot perijckel dat-men op sommighe
oosele vermeten en quaet achterdencken
e ghenomen hebben. Soo dan die Over-
ucia de SS. Trinitate, gekeert zijnde tot
f-ghestorven Rosa die daer in een beldt
ghde/vol van beroerde ghepeysen sprack
s: Hoort ghebenedijde Rosa, ick ghe-
e u op de ghehoorsaemheydt, die een-
r my in dit Klooster schuldigh is, dat ghy
maken te doen vinden het silver dat wy
oren hebben, ick segh het u vrijlijck in de
vaerheydt, dese sorghe sal tot uwen last
en, den lepel ghevonden te hebben, soo ick
de Vesperen kome. Sy is ghekomen/
't ghesocht en rondts-om ghesien/ ende
den lepel light openbaerlijck op de tafel
at kamerken/ daer-men hem wel thien-
el ghesocht hadt. Voorwaer een-ieder
de soo goeden oordeel en verheven mey-
ghe van de gehoorsaemheydt van Rosa,
ock doodt zijnde/als dat-men gheloofde
sy oock naer haer doodt soude ghehoor-
en in dat Klooster aen dien Oversten / in
ck Klooster sy noyt/als sy leefde/was on-
worpen gheweest. Maer het scheen aen
sa ghenoegh te zijn om de gheboden van
dese

dese Oversten te ontfanghen en te ghehō
samen / als dat daer logheerde oft woo
haer eyghen beeldt.

Haer ghehoorsaemheydt tot de Bicht-vaders.

Hier uyt kan een-ieder lichtelijck gis
hoe precieselijck dat Rosa in haer le
gehoorsaemde aen haer Bicht-vaders: w
van dien tijdt dat sy het kleedt van den
Dominicus hadt aen-ghenomen/ hanghd
gheheel aen den mondt van haer Bicht-
ders / ende allen het ghene sy oock maer
wenckten / dat scheen aen de Maghet n
een menschen ghebodt / maer een hemels
stemme. Op eenen sekeren tijdt naer ee
grooten overvloedt van tranen verflauw
sy / niet sonder perijckel en achterdenck
van een ydelheydt des hoofts/ende nochta
sy en verminderde hier-om niet haer gh
wooneliijcke wakinghe. Den Bicht-va
vermaent zijnde / heeft haer ghebodendat
naer den midder-nacht / ten minsten v
uren in de slaep-rust soude besteden. De M
ghet trachte volkomentlijck tot een sierk
toe te ghehoorsamen/ maer anders ghew
zijnde/ soo en kost sy het punct van den vo
schreven tijdt/'t zy in 't slapen/ 't zy in 't o
waken niet wel vatten / ende dit is aen ha
ghenoegh ghewêest om haer te ontrusten se
grootelijcks / als een overtrederste en plic
tighe teghen de ghehoorsaemheydt. Des
onderdanighen gheest hebben in Rosa b
merckt alle de huysghenoten / ende soo dic
maels als sy moest ghebeden worden o
eenigh voetsel oft rust aen haer lichaem
gheven / oft eenighsins met haer selven w
menschelijcker te handelen/ seyden sy dat d
Bicht-vader sulcks hadde ghebodën / e
de terstont Rosa sonder eenighe teghe
sprae

eck gehoorsaemde gheheel als een kindt.

Maer laet ons wederkeeren tot de Moe- Dat ROSA dickmaels drp oft vier da- n uytstelde te drincken / blijckt hier uyt/ dat sy haer selve die wet hadde gheſtelt/ wijlen sy haer ouders noch by-woonde/ nopt te drincken / dan als haer Moeder t ghegheven uytdruckelijck den oorlof/ sy ghemeynelijck maer alle dry oft vier gen en vraeghde. Ende soo-wanneer aen : tot beproevinghe van de deughdt desen of wirdt ghewepghert/ soo verdroegh sy erom haren dorst dry naervolghende da- n/ nopt naermaels drinckende dan als de eder toeknickten. Jae dat meer is / sy ghde dat de Moeder haer soo selde wey- :de desen oorlof.

Haer ghehoorsaemheydt tot de Moeder.

voorders gheen historien en konnen ghe- gh beschrijven alle haer gehoorsaemheyt/ iedinghe / sorchvuldigheydt en liefde tot ouders : want hoe sy ghedurigh ghe- ht heeft / om met haer neerstigh handt- ck te verlichten haer ouders ghebreck/ ghedinstigh sy die selve in hun sieckten t by-ghestaen/ende alle specerijen/oft an- gehoef bereydt heeft/hoe sorchvuldigh sy gheweest is om alle hunne huys-stoorin- te beletten/oft de vergramde ghemoede- te stillen/en hun quellinghe te versoeten/ ghetuyghen alle de bladeren van het ghe- ren proces / die ghereedt ghemaeckt zijn jaer beatificatie ende canonizatie.

Haer sorchvuldigheydt en liefde tot de ouders.

Den Thresorier Gundisalvus (van den cken wy hier vooren ghesproken hebben/ noch meerder hier naer sullen spreken) verwonderden hem inwendigh seer / dat s A uyt-gheput van lichamelijcke kracht- ten

ten / en seer vermoeyt van de daghelijck
dienst-wercken / niet teghenstaende noch
gelijcks tot den midder-nacht bleef werc
Als de huysvrouw van den Thresorier e
sagh ROSAM heel kranck bezwijcken/en h
geheel zijde zwack en stijf/qualijck mach
om meer te aessemē/heeft haer seer hertel
gheraden/ als dat sy ten minsten als dan
haer bezwijckende lichaem door eenen t
gen afstandt van sulckenen aerbeydt/wat
ste en herscheppinghe soude vergunnen.
gedinstighe Maeght heeft geantwoordt/
dat sy aen haer ouders noodt/met gerust
niet en kost ontbreken.

Hare neer-stigheydt,

Noch wonderder is het dat Ludovic
Bustamante, weduwe van den Alferis B
tholomeus Alphonsus de Lombrera,getuy
in het proces / dat ROSA met soo veel h
lighe oeffeninghen nacht en dagh beko
mert/met soo veel sieckten belet/met soo
hemelsche opghetoghentheden wegh-ghe
men/ nochtans op eenen dagh meer wer
plaght te doen / als wel de alder-ervare
en neerstighste dienst-maeght qualijck
vier daghen soude hebben konnen volbr
gen:ende om dat wy niet en souden denck
dat om de groote snelligheydt van RO
haer wercken (ghelijck het ghemeynelij
aen ander gheschiedt) onvolmaeckt war
soo bevestight (buyten noch andere) den
ghetuyghe / dat elck haer werck van sulck
uytgewerckte volmaecktheydt is ghewe
als dat het scheen ghemeynelijck de m
van de menschelijcke konste oft vonden
buyten te gaen.

en konst.

Sy besorght het onder-

Maer hier en heeft noch niet stil ghesta
die benaude liefde ende sorchvuldighey
v

dese dochter/die altijdt trachte te helpen houdt van
tijdelijcken middelen-noodt van hare de ouders.
ers. In den hof van het huys hadde sy
ghe kruydt-beddekens met violetten be-
it/die sy sorchvuldelijck selver oeffende en
aerde/ende als die nu rijp waren/sy ver-
de de selve in bundelkens/gaf die aen de
rt om te verkoopen / ende den prijs met
leyne winst van de selve braght sy aen de
eder. Eens ghevraeght zijnde van eenen
estelijcken man (den 21. ghetuyghe) wat
e en baet de ouders hadden uyt dien
nen koop-handel van blommen? sy ant-
de dat de hulp oft baet seer kleyn was/
vaer saken den hemelschen Bruydegom
oondere en verholen manieren die an-
verbulde.

soo wanneer haer Vader oft Moeder Sy dient en
sieckten te bedden lagh/soo en was haer helpt haer
ghemeynder / niet weerdigher / als te siecke ou-
en aen den ligghenden siecken / de reme- ders.
soecken / te halen / te bereyden / en met
eyghen handen in te gheven/ende beets-
wijs de spijse aen den siecken voor te
en/ de verkoelende ende de vermorghen-
emedien op te legghen : als dan sat sy
nachten slaepeloos aen de sponde/ sy
ckte en herschudde het bedde/sy dede het
/ versuymde niet / het ghene troost oft
e kost by-brenghen. Daer-en-tusschen
gebeden en suchten/klopte sy ghedurigh
de deure des hemels / ende niet te ver-
fs. Dan dit sullen wy beter bewaren tot
storie der mirakelen.
aer dit eenigh proef-teecken van haer
ernende toeghedaenheydt en medelijden
aer Moeder/mach hier niet verzwegen
wor-

Sy verloſt haer Moeder van een uyterſte droefheydt, ende verkrijght een uyterſte blijſchap.

worden. Rosa nu gheſtelt in de leſte ure b
de aenſtaende doodt / ſiende haer bedroe
Moeder / ende wetende hoe ſy by-naer ſo
ontzielt worden van droefheydt om h
dochters doodt; heeft haren Bruydegom
beden (ende dit is haer leſte ghebedt
treck van aſem gheweeſt) dat hy haer M
der / onmachtigh om deſe droefheydt te d
ghen / met eenen ſtercken trooſt ſoude v
ſtercken/ende haer met ſyn machtighe ha
ſoude verherten teghen deſen doodelijck
ſlagh. Het is gheſchiedt/en overvloedigh
als wel het ſorghvuldigh medelijden v
de ſtervende dochter vereyſcht hadde. W
ſoo haeſt die Maghet hadt haren gh
ghegheven/ſoo is de Moeder van boven m
ſulckenen overvloet van trooſt overgot
als dat ſy heeft onder eedt beleden / dat h
hert heel te engh tot den ontfanck van ſu
ken ſoetigheydt / langhen tijdt heeft g
aerbeydt onder een tempeeſt van blijſch
pen / en ghelijck willende door-breken
door-mueren der borſten / met heyghen
huppelinghe inwendigh ghedurelijck m
ſpronck / ſoo dat ſy oock in de ſelve kam
van haer ſtervende dochter / heeft moe
ſoecken een verborghe hoeckxken / in
welck ſy vry-hertigher onder de alder-ſoe
hert-ſcheuringh van ſulcken blijſche
eenighſins ſoude moghen al heyghende h
aeſſemen. Jae ſoo wanneer ſy in de na
kamer gheroepen wirdt / om het onghe
lichaem niet meer te ſien / oft om te
Aloyſiam, die als dan verſtijſt lagh in
droef-moedige ſlauwte/ ſoo heeft ſy verbe
te gaen / om haer hoeckxken / den eenigh
ghetuyghen van ſulcken blijſchap / ſoo h

te verlaten. Voorwaer nopt en heeft de
r-ghedinstighste godtvruchtigheydt van
s a oft sorchvuldigher / oft leckerder
Moeder vermaeckt.

Het IV. Capittel.

s a door de voetstappen van de *hey-ighe Catharina van Senen*, beroepen zijn-e om haer naer te volghen, omhelst e derde Order van den H. *Vader Do-minicus.*

Verscheyden ende ontallijck zijn de weghen / om-leydinghe / en reysen / door de welcke die Eeuwighe Wijs-dt sijn uytverkozen zielen tot het opper-op van de volmaecktheydt doet krach-op-klimmen. Maer aen die selve Eeu-ghe Wijsheydt heeft het ghelieft sijn uyt-kozen Rosa a S. Maria, korter ghs tot die volmaecktheydt te brenghen / nderlijck door de weghen van de Sera-ische Catharina van Senen, ende dat op dien / op den welcken de menschelijcke ver-kheydt (die eenen onbequamen op-we-r der gheesten is) seer lastigh en moeye-i / trachte dese Maghet af te leyden door ere weghen van roepinghe tot eenighen t.

Ten eersten / de Moeder seer groot-hopigh Rosa, hadde haer van jonckx-af tot edel en treffelijck houwelijck gheschickt / e aen dit Moeders voornemen scheen ucken de onghemeyne schoonheydt / rijp door- De Moeder hoopt haer tot het hou-welijck te schicken.

voordeel / soeten en kloecken inborst v
Rosa, en alle haer manieren oft zeei
tot alle beleefthepdt / seer minnelijck / l
ghetalligh en eerlyck gheschickt. Van
anderen kant soo gheloofde de onnoosele
dit niet wetende Rosa, als dat sy door
vroegh af-snijden van haer eyghen h
(daer wy te vooren hebben van ghesproke
te samen hadt af-ghesneden (ghelijck
tharina van Senen) alle de hope van de M
der en de netten van 't houwelijck / e
daer-en-tusschen en versuymde sy niet h
root verwighe schoonheydt met vasten
doen verslensen / en haer uytnemende
chamelijcke properheydt met eenen ghel
ten sack te ont-ooghen / de openbare pl
sen te vlieden / ende om aen gheen mensc
ooghen te behaghen / in huys te blijv
soo dat sy dien heelen vier-jarighen tij
op den welcken sy met haer ouders tot C
ghewoont heeft / noyt eenen voet buy
huys heeft ghestelt / noch oock niet e
en heeft gheweerdight te gaen sien eer
by-gheleghen hof van ghenuchten / beh
ven dat sy aldaer eens is ghedwongh
gheweest te verghefelschappen sommig
dochters van edele Matroonen / om g
te sien de meulens van de Indiaens
werck-lieden : alwaer sy ghekomen zijn
heeft altijdt in een hoeckxken blijven sit
onroerbaer / gheensins gheterght zijn
oft gheneghen / tot het aensien van
nieuws-gierigheydt. Maer noch op
manier en heeft sy konnen ontvluchten /
sy heeft door haer vermaerde heyligher
en suyvere majesteyt des aenschijns / v
teghen haren eyghen danck / in haer verw

Sy weder-staet op verscheyde manieren.

nisse en houwelijcks versoeck ontsteken. Onder alle is daer gheweest een Matroo- van grooten stam en rijckdom/ de welcke ...sam aen haren eenighen sone voor huysvrouw / ende aen haer voor een oon-dochter begheerde / door welck hou...ijck dat sy met gheluckighen koop-han... meer goedts soude ontfanghen / als ...ven met haren eenighen sone en erf...naem. Van beyde de ouders kanten ...dt toeghestemt dien eerlijcken staet / be...derlijck om dat de ouders van Rosa ...kleyn van middelen / en menighvuldigh ...n kinderen waren / want sy teldender ...h elf in het leven. Daer en ghebrack ...er alleen de toestemmingh van dese ...aeght / de welcke altijdt indachtigh van ...er gheloften / alleen door de spraeck oft ... vermaen van 't houwelijck ghelijck ...-zielt wirdt: ende nochtans soo en dersde ...niet aen haer stuere Moeder ontdecken ... houwelijckx beletsel / met het welcke ...haer willens en wetens hadde verbonden.

Rosa wordt een houwelijck begheert.

Hoe menigh en hoedanigh teghen-seg...en / aen-sproughen / huys-krijgh / schim... en schampen sy hier-om gheleden heeft ...l verduldigh van haer ouders / broe...rs / bloedt-ghewanten / en kan niemant ... naesten begrijpen oft levendigh uyt-leg...en / dan den welcken heeft in-ghesien de ...lorie van de H. Catharina van Senen, al...er de Moeder Lapa haer dochter Catha...a standvastigh in haer maeghdelijck voor...nen / seer onghenadelijck vervolght / be...st / quelt / en bevecht / behalven dat Ro... boven de woorden heeft moeten ver...ken slaghen / voet-schuppen / en kaeck-

Sy lijdt hier-om groote quellinghe.

smeten. Nochtans by dese standtvastig dochter heeft de overhandt behouden h model van hare Seraphinsche Meesterse (placht sy Catharina van Senen te noeme de welcke sy van joncks af hadt verkoz naer te volghen / in handel / in wandel / manieren / in leven / ghelijck in het Proc uytdruckelijck ghetuyght den 68. ghetu ghe.

Sy wordt genoodt tot het Klooster van de *H. Clara* binnen *Lima*.

Het scheen dat alles hier toe t'same spande / dat ROSA niet en soude kom tot het gheestelijck kleedt van den derd Regel / het welck sy met soo veel wensch begheerde / met soo veel suchten versoc ende met sulckenen traenen-kost verding de. Want / siet / haer is op-gedragen ee en anderen wegh van een gheestelijcke i stellinghe / de welcke aen ROSA gheensin soude konnen mishaeght hebben / ten wa saken sy sonderlijck van den hemel we gheschickt gheweest tot het naer-trede van die verheven voet-stappen van Catharina van Senen. Op dien tijdt wirdt binn Lima in-ghestelt een nieuw Klooster van H. Clara in groote heyligheydt en stre gigheydt / door het toe-doen vande Doo luchtige Vrouwe Maria de Quiñones, wie oom was dien alder-vermaersten GODT dienaer / Aertsbisschop van Lima, als de noch levende / te weten Heer Turibius A phonsus Mogrovejo (van den welcken wy no te vooren hebben ghesproken) en de wonde heydt / herderlijcken yever / ontallijcke m rakelen van desen H. man zijn te Room niet onbekent in de vergaderinghe die-me noemt S. Rituum, alwaer dat-men nu oo seer sterck handelt van sijne canonizatie.

Sr

Hoo dan door dese twee begost op te staen
nieuw Klooster / ende ROSA wirdt na-
tlijck ghekozen onder de eerste stich-
sen in 't gheestelijck / ende van selfs hier
ghenoodt / als een blom weerdigh ghe-
it in sulcken schoon gheestelijcke Kloo-
-dreve. Het welck soo sy seker ghewe-
heeft / eerst door alles heeft sy ghe-
cht het wel behaghen van GODTS
le te speuren / ende ter aerden-waerts
leghen zijnde / heeft aen den oppersten
-bestierder het verborghen mysterie van
en roep hert-grondigh bevolen / niet
gherende door een vrye vlucht-plaets
haren maeghdom / en aen-ghebozen
t oft begheerte van strengher leven /
mhelsen dat vast slot en strangh leven
dat haer op-ghedraghe Klooster / soo
te meer om dat sy nu door ervarent-
dt gheleert hadde / andersins niet te
nen ontgaen de moeyelijckheden van de
ers / den aensproncк van de ouders /
ders / huys-genoten / ende het gesicht
de onsuyvere wereldt.

Maer siet een verholen sake van de
ddelijcke voorsichtigheydt! Het beletsel
mp van de Moeder. Men meynde /
die eerst van alle dit soude hebben toe-
stemt / oft om de eerbiedinge van sulc-
en Aertsbisschop / oft om dat sy veel
ders hebbende / dese haer dochter son-
veel geldt niet eerlijck en kost uyt-
len. Sy heeft haer nochtans daer te-
n ghestelt / by brenghende den noodt
het huys / het welck ROSA met haer
dt-werck onder-hiel. De Groot-moe-
beghevende van sieckten en ouderdom /

De Moeder, Groot-moeder, en GODT, wederstaen dit versoeck.

stelde haer oock daer teghen / aen wie d
ROSA alleen geduurigh diende. Voorde
door veel andere middelen belette het sel
de voorsichtigheydt GODTS, de welc
dese selve Roose door soo veel omwegh
bewaerden aen den blommighen plant-h
van den H. Vader Dominicus.

Sy wordt tot een ander Klooster aen-gheraden.

Op dat dit meerder soude blijcken / z
daer gheschiedt twee wonderheden van d
hemel. Het eersten is dit. Die ROSA
hadden ghesien soo begheerich van de h
melsche saken / soo toeghedaen aen de ghe
stelijcke oeffeninghe / eenigheydt / lijf-k
stijdingh / en s'wereldts haet / die raed
eens-ghelijcks den intreed van een Klo
ster / om alsoo vry-hertigher GODT
dienen. Het selve hebben goedt ghevo
den haer Bicht-vaders / ende hier toe he
ben haer ghepraemt treffelijcke manne
groote onderscheyders der gheesten / a
welckens een-parigh oordeel ROSA w
lende het hare onder-gheven / naer het gh
weet en toestemmen van haer Groo
moeder / heeft het gheluck oft uytgan
door haren eyghen broeder versocht / ha
selven daer-en-tusschen aen de goddelijc
bestieringhe (ghelijck wy te vooren gh
seyt hebben) bevelende. De neerstighe b
hendigheydt van haren broeder / hadd
voor haer nu den ontfanck en plaetse ve
kreghen van de Nonnen / die hertelijc
haeckten naer ROSA in het Klooster va
de Mensch-wordinghe Christi, het welcke wa
onder den Reghel van den H. Augustin
Daer en ghebrack nu niet meer / als d
sy verlatende haer Vaders huys / he
melijck sonder eenigh ramoer oft uytwe
d

shen pracht / recht soude komen naer
Klooster / dat haer met open deuren
de hebben ontfanghen / ende aldaer on-
de sneeu-witte Lelien der Maeghden
emenghelt. Soo dan den naesten son-
gh tot dese haer godtvruchtighe diede-
verkozen zijnde / begeest haer als dan
den wegh / mede-nemende haren broe-
voor den eenighen medeghesel van haer
de reyse : ende passeerende achter on-
nt de naer-gheleghen Kercke van den
Vader Dominicus, is met haren broeder
selve in-ghetreden / om aldaer in de Ca-
le (die-men noemt / en daer-men viert
H. Roosen-krans) den Moederlijcken
ghen van de alder-weerdighste Moeder
ODTS als een bequaem reys-gheldt
de te nemen / met het welck sy de reste
n den wegh kloeckmoedigher soude vol-
enghen. Maer qualijck hadt sy haer
ien tot het gebedt ter aerden gheboogh/
sy heeft haer ghevoelt gelijck aen het pla-
ysel ghenagelt. Den broeder siende haer
lanck buyten den ghesetten tijdt verbey-
n / heeft haer vermaent / dat het tijdt
as van te gaen / ende dat sy in het Kloo-
r meerder respijt van bidden soude heb-
n. Maer ROSA beschaemt zijnde dat
haer van die plaets niet roeren en kost/
de dit t' samen verborghende / proefde
mwijlen oft sy haer soude konnen ont-
erren van desen heymelijckstên hou-vast.
aer-en-tusschen den broeder dry oft vier-
ael van de Kerck-deure weder-keerende/
eft haer verbeyden berispt / het perijckel
m haer toeven voor-ghehouden / en den
m ghegheven om helpen op te staen.

Sy blijft ghelijck vast-ghena-ghelt aen de aerde.

Sy doen alle beyde hun uyterste best[en]
maer te vergheefs. Men soude ghese[yt]
hebben / dat sy een rotse was aen de aer[de]
ghewassen / oft eenen grooten klont lood[t]
die-men met gheen ghewelt van katro[l-]
len soude konnen verheffen. ROSA hee[ft]
verstaen het mysterie / te weten / als da[t]
haren hemelschen Bruydegom niet en had[de]
de besloten / van haer soo ghestolen te ber[-]
ghen in dat ghewenscht vertreck van sul[c-]
ken sterck ghetalligh Klooster / dat ae[n]
haer een ander soorte van instellingh voor[-]
sien was in den heymelijcken raedt va[n]
d'eeuwigheydt / eyndelijck dit was het be[-]
grijp van de sake / als dat de voet-stap[-]
pen van Catharina van Senen alleen verwach[-]
ten dese ROSA, om haer als een Roos[e]
met doornen te omcinghelen. Soo da[t]
ghelijck sy onroerbaer was / keerden hae[r]
tot de alder-ghenadighste Koninghinne va[n]
den H. Roosen-krans, segghende: Ick belov[e]
u, dat ick van hier recht naer mijn Moede[r]
sal weder-keeren, ende dat ick mijn Vader[s]
huys, ghelijck ghy sult ghebieden, sal houde[n]
voor een Klooster. Groot wonder om uy[t]
te spreken! Die als loodt hadt gheweest[,]
heeft haer terstont als een pluym ghevoelt[,]
ende heeft sonder iemants helpende toedoen[,]
op-ghestaen / naer huys ghekeert / en aen
de Moeder rechtsinnigh de sake / ghelijck
sy gheschiedt was / uytghelegt / ende me[t]
de bewillingh oft toestemmingh van haer
Moeder / heeft in de plaetse van 't Klooster[-]
slot / een ander soorte van slots-eenigheydt
verdenckt / van het welck wy in het 10.
Capittel spreken.

Naer het veranderen van voornemen wort licht als vooren.

Het ander wonder. Het landt van Lima,

lijck het voortsbrenght schoone wonde- Papegayen / soo brenght het oock voorts one Pepels / wel ghespekelt met ver- ydentheydt van alderhande coleuren / dat sy met de Papegayen schijnen te den in hupsighe schoonheydt. ROSA aendachtighe ghepeysen ghesicht aen twee-coleurigh kleedt van hare Sera- sche Meesterse, die beraede haer seer felachtigh van aen te nemen het kleedt de Predick-heeren Order: alswanneer er eenen van die Pepels alleen met rt en wit coleur / seer aenghenaem strept en ghespekelt / heel soetjens / maer ensins by gheval / af-dalende heeft es-om om dese Maghet heel feestelijck vloghen / ende sy terstont opghetoghen den gheest / heeft klaerlijck verstaen het ne sy lanck te voren in haer ghemoedt r beraden / te weten / als dat dit was goddelijck antwoordt / van eyndelijck ntfanghen het derde Order kleedt van Predick-heeren.

Lenen swert en wit ghespe- kelden Pe- pel vlieght rondt-om haer.

Niet son- der groot mysterie.

ende de uytkomste daer sy nu af gherust s / en heeft haer niet bedroghen; want nigh daer-naer / alle de beletselen ver- hen zijnde / is haer begheerte en wensch racht / ende in de Capelle van den sen-krans van MARIA, daer sy te en soo onroerbaer was blijven sitten / 't sy uyt de handen van haren Bicht- er / als dan P. F. Alphonsus Velasquez, ctoor in de H. Godtheydt (aen wie den weerdighen P. Provinciael dit hadde len) openbaerlijck ontfanghen dat e-coleurigh kleedt / het welck sy in hare phinsche Meesterse soo bemint hadde.

Sy worde gheestelijc- ke Dochter van den *H. Vader Domi- nicus.*

Dit

Dit is gheschiedt in het jaer ons H
1606. op den feest-dagh van den H. Lau
tius Martelaer; aen wie dat-men niet
redelijck sou moghen toe-eyghenen het g
ne Tibullus schrijft lib. 2. Eleg. 6.

At laurus bona signa dedit, gaudete.

Dat is:

Den lauwrier heeft goede teeckenen g
gheven, verheught u l.

Sy brandt in een nieuwt vier met den *H. Laurentius*.

* Soo worden daer de gheestelijcke Dochters ghenoemt.

Voorwaer Rosa heeft haer verheug
siende haer-selven met een verscheydenth
om-kleedt / ende sy brande met Laurentiu
een nieuwt vier / sy smolt in haer soete
wendige blijschap / ende sy nu zijnde
nieuw derde-sulter, achte haer-selven n
als alleen met den naem * Beata, of geluck
Voorwaer van haer jonckheydt was
haer gegroeyt dese begeerte / want van
vijfde jaer haers ouderdoms hadde sy h
toe-geseydt aen de H. Catharina van Senen,
lijck dit uyt den mondt van Rosa sel
gehoort te hebben / bevestigen en getuy
in haer Proces den 2. en den 22. getuyg
Want als-wanneer sy de Seraphinsche
storie van haer leven met capittelen in h
heeft hooren lesen / soo aendachtigh al
het maer alleen aen haer wirdt gelee
heeft gevoelt haer diepelijck ontsteken
worden tot het naer-volgen / met een op
van noyt te rusten / tot dat sy en uytw
digh in het kleedt / en inwendigh in
gulde deughde-soomen / haer eyghen sel
aen sulken groote heldinne ende meeste
in alles als een weerdighe leer-dochter s
de ghelijck maken.

Maer is het saken dat aen Rosa

is gheweest / door soo veel beletselen heraken aen dat heyligh kleedt / ghee- minderen strijdt heeft haer ghekost selve tot de doodt toe te behouden. Sy t het nochtans behouden / al wirdt sy maels versocht om een ander te aen- den : want de menschelijcke voorsich- eydt niet kennende den goddelijcken t / en thiel noyt op van verschepde sta- aen te raden / op te draghen / en in te jen / als beter en weerdigher. Hier sal icker twee hier verhalen / de welc- hare altijdt winnende stantvastigheydt alder-sterckste hebben bevochten.

Grooten strijdt om haer habijt te behouden.

Den Thresorier Gundisalvus , een goedt i / den welcken hy dese dochter nu aen i betrouwt zijnde / groote vermogent- dt / jae bevel hadde / oft uyt sijn selven/ door een ander bekout / begost aen Rosa iden / en in te geven den strengben Re- l van den H. Carmelus , den welcken hy loofde het alder-beste te passen op den van Rosa. Hy seyde / als dat sy be- elijcker in het vermaert Klooster van on-gheschoende Maeghden / als in de eldt onder den derden en lesten Reghel/ dt soude konnen dienen / haren gheest enen / en in Godts beschouwingh r hechten. Maer waer het sake sy ver- t ware / om dat sy gheen bequame dote hadde / hy seyde / als dat hy die heele be tot hem namp / dat hy alles sulcks de doen / soo dat sy van dat alder-ghee- ijckste Klooster sonder eenighe bezwaer- e oft last soude worden ontfanghen. Dit gheweest eenen stercken loop-boom / om door-breken het hert van Rosa , soo veel

Haer wordt aen-ghera-den het straf Klooster van de Car-meliterssen Discalcea-ten.

veel te meer om dat Moeder / die kl
middelen hadde / nu te vreden was :
hier in quamen over-een alle de oorde
van vele Godts-dienaers.

Al was ROSA standvastigh en s
van haren roep / soo en heeft sy nocht
niet willen eyghen-sinnigh schijnen /
opentlijck sulcken wijse mans goedtg
stighe oordeelen met een hoovaerdigh n
achten versmaden.

Sy beveelt dit ten ondersoeck van vier Godts gheleerden der Predick-heeren.

Soo dan haer verstandt wederom
werck stellende / heeft de sake ghelaten
ondersoeck aen vier treffelijcke God
gheleerde hier toe verkosen uyt het O
der Predick-heeren / belovende aen te
ten het ghene dat hun meeste stemmen
den verklaren. Dan sy was gherust /
als seker dat Godt niet en soude toela
als dat sy door de eenparige oordeelen
dese mannen / soude worden her-roepen
dien uyt-verkoren wegh / in desen leege
oft slechteren staet / den welcken haer
raphinsche Meestersse van Senen soo ghel
kelijck hadt voor-ghetreden.

De uyt-komste is naer haren wen
geluckt / want die vier Godts-geleer
hebben van beydts-kant met paerighe ste
men oft oordeelen blijven onroerbaer h
gen / ende sy waren verwondert dat
niemant van hun een ghewichtighe re
voor-viel / door de welcke sy hun eyndeli
souden konnen ontwerren van dese g
lijck-wichtighe vonnissen. Soo dan
standtvastigheydt van de Maghet heeft
wonnen / de welcke daer-naer vast-tr
wender ghewoorden zijnde / Gundisalvum
alle de andere aen-raders met een stille

[...]rijpe antwoordt ghebeden heeft ende [...]ept / dat sy wel met groot ghenoeghen [...] toe-ghedaen tot de blommighe woe[...]e van Carmelus, maer dat dit een werck [...]ave was / niet van een menschelijcke / [...]r van de goddelijcke in-spraeck alleen / [...]den Gheest blaest daer hy wilt / dat [...]bequame verkiesingh oft veranderingh [...] eenen gheestelijcken staet / niet en is [...]e macht / noch van den begheerder / [...] van den looper / maer van den ont[...]ienden GODT; ten lesten dat sy noch [...]n andere verweckinge hadde ontfan[...]i / als die sy nu met haer kleedt be[...]ghde / dat sy moest leven en sterven on[...]dat lief kleedt en meesterschap van de [...]Catharina van Senen, datter oock eens [...]e komen eenen tijdt / op den welcken [...]ien Lima soude op-staen een Klooster [...] die instellingh en naem / maer dat sy [...] niet en wist / oft sy hier toe van den [...]el misschien bewaert was. Voorwaer [...] H. en stranghen Carmelus was dese [...]one ROSA wel weerdigh / en ROSA [...] oock wel weerdigh dien H. en stran[...]i Carmelus, 't en waer saken datter een[...]hooghheren geluckighen hemels-windt [...] Roose hadde bevolen aen den Hovenier [...] het Roosen-kranskens-hof.

[...]Soo dan ghebroken hebbende desen eer[...] loop-boom / bleef daer noch over een[...]nderen / den welcken was moeyelijcker [...]ercker / om dat hy was scherpsinniger. [...]nt van beneden in-ghedreven door de [...]le oft mijne van d'ootmoedigheydt sel[...] / ontruste ROSAM door eenen ver[...]kten anghst / door den welcken sy plaets gaf

Sy heeft eenen wonderen eyghen selfstrijdt raeckende haer onweerdigheydt tot dit habijt.

gaf aen een vreesachtigh gheveys / te we
dat sy sulcken vuyle sondaresse / onw
digh was dat schoon sneeuw-wit ded
van Catharina van Senen, dat de sneeu-
tigheydt van dit kleedt meer beloofde
wendigh / als sy inwendigh hadde /
haer alleen ontbrack allen het ghene in
beantwoorden aen dien uytwendighen
ten schijn / ende daerom dat het selve kle
het welck in haer Meesterse hadt ghew
een vast teecken van deughdt / en ghe
ghe van heyligheydt / in haer maer en
een mascher en openbare leughen van g
veynsde heyligheydt. Desen angst w
verdobbelt / alswanneer haer scheen /
het wit kleedt schijnt ghelijck een aeng
namigheydt aen de menschens oogher
gheven ; want dese Maghet hatende
groeyende vermaertheydt van haren na
bedroefden haer / dat sy in het openbaer
het wit kleedt buyten andere vrouwen w
onderkent / ende van veers komende w
met vingeren ghethoont / met de oog
aen-merckt / van de voor-by-stappers g
presen / van de ontmoeters dickmaels
ghelecken by de H. Catharina van Senen.

Dit waren aen haer / tormenten /
welcke haer dit H. kleedt kosten hatich
ken / en in-gaven eerst-mael het selv
verberghen / jae eyndelijck het selven a
legghen / ende dat met soodanighen strij
als dat sy naer haer ghemeyne vluc
Sy wordt plaets (ick segghe de Capelle van
verſekert H. Roosen-krans, in welcke dat ROSA
en gheruſt kleedt hadde ontfanghen) met eenen vlu
ghemaeckt is gheloopen / als oft sy haer noch e
door J a- aldaer met een onroerbarighe vastighe
gh

k wortelen / en met de ghewoonelijcke sus en
e van de groote GODTS Moeder dese MARIA.
:-moeyelijckste bekoringh verdrijven.
is gheschiedt ghelijck sy ghehoopt had-
want aen den kant van den Autaer is
iet gheboogde knien onder het bidden
n soete flauwte alleynskens verstijft.
omstaende Susters van den selven der-
Reghel hebben bemerckt haer biddende
chijn / ende gesien / dat sy in het lanck
otmoedigh aenschouwen van het hey-
beeldt / eerst-mael begost sneeuw-wit/
eynigh daer-naer seer fraeykens roodt
orden / ten lesten in haer heel aenschijn
chten / en ghensters-gewijs te stralen.
hebben terstont gheraden wat het was/
eten: dat daer yet groots ghehandelt
t / ghelijck onder den Reghen-boogh
den Roosen-krans, wiens mysterien
dese dry coleuren oft verwinghe ver-
den worden. Ende het was voorwaer
soo: Want ROSA wederom komen-
t haer selven en haer voorigh coleur/
e uyt in dese blijde gheluck-wenschingh
victorie: Och! Susters (sprack sy) men
en GODT loven, den welcken ons met
ghemeynen bandt van een vaste liefde ghe-
dight heeft aen malkanderen, en aen sijn ey-
selven te binden, en eeuwigh te verghe-
appen. Dit doncker gheraedtsel ver-
en licht / alle de ghene te voore ghe-
hadden den strijdt van ROSA. Maer
vas aen dese Maghet eenen lof-sangh
die overwonne bekoringhe / die sy soo
t ghebroken / dat sy noyt en is weder
eert.
oo dier heeft het gekost aen dese ver-
win-

winnersse Rosa; te ontfanghen en stant-stelijck te behouden / dat wit kleedt van Seraphinsche Catharina. Maer hoe dat sy n het selven oock heeft aen-getrocken all deughden van hare Meesterse (al bewa wy dit voor de volgende Capittelen) voor het sluyt-kroontje van dit Capit ons leeren dit eenigh teecken / als dat R sa van haren Bicht-vader eens met v wonderinghe is gesien / in 't wesen / daente / en treck des aenschijns soo ver dert / dat sy scheen te verbeelden de se levende en een-vormighe gelijckenisse v Catharina van Senen.

Sy verschijnt in de selfste lijfghedaente van Catharina van Senen.

Het V. Capittel.

Rosa gheleydt hebbende den vast grondt-steen van de oodtmoedighey werckt daer op seer gherustelijck d bauw van alle andere deughden.

Haer grondighe ootmoedigheydt.

Hoe gedurigh en grondigh dat Rsa haer geoeffent heeft in van v re oft van bijdts / oft buyten / binnen / te kennen haren Niet / dat roept verkondighet elck werck van haer oodtm digh leven. Wy sullen hier in 't kort weyn verhalen. Het scheen haer weynigh / gelij vergeten te hebben / dat sy de dochter huys was / en alle de verworpenste werck van de dienst-maeght te doen / maer sy wi haer noch voorder onder de dienst-maeg selver vernederen. Daer diende in het B ders huys van Rosa eene met name Ma

een Indiaensche van geslacht / en heel
sch van manieren. Rosa heeft dese in
verborge plaets van het huys dick-
ls geroepen/ gebeden/ gedwongen / dat
ier nu met de borst / nu met den rug-
op de aerde ligghende / met voeten sou-
etreden / en seer neerstelijck als een ver-
pe en onnutte vodde / met haren wan-
perslijten : jae sy versocht heel herte-
/ dat sy daer soude by-voeghen be-
winghen / voet-stootinghen / en sla-
 / en niet versuymen het ghene soude
ken een alder-uyterste versmadenisse.
waer het sake dat Mariana haer wilde
en / oft het bevel maer flauwkens vol-
ghen / Rosa die badt noch hertelijc-
 ende sy en stont niet op van der aer-
/ voor dat haren wensch volbracht was.
 dickmaels als sy om hare besonder-
t van leven / oft van de broeders / oft
der / wirdt berispt ende ten onrecht
ven / sy ghelooofde / dat sy al dit / jae
 thien-mael meer weerdigh was / soo
y oock van selfs / in het ghene men haer
huldighde / placht te verheffen / en haer
t te vermeerderen / op dat sy niet buy-
oft boven haer verdiensten soude schij-
nis-handelt en versmaet te worden / de
ke soo wenschte t'allen tijden en plaet-
ersmaet te zijn.

y was ghewent altijdt te verborghen
rootheydt van haer sieckten (de welcke
 dat teer / kranck / en uyt-gheput li-
m in groot ghetal en breedtheydt heeft
ghestaen) om dat haer niemandt en
 te hulpe komen. Maer alswanneer
y die niet meer bedecken en kost / oft

Haer waer-achtighe mis-achtinghe van haer selven.

om het trecken en rucken der zenuw
ofte door het al te groot gheweldt van
op-val der sieckten en pijnen / soo beke
sy rechtsinnigh met wat tormenten sy g
pijnight wirdt / op dat de menschen
de grootheydt van haer pynen en smert
souden moghen en konnen peysen / d
een vuyle en groote sondaresse Ro
door Godt moest wesen / de welcke v
diende met soo veel rechtveerdighe vrae
zeeren om haer sonden van Godt g
gheesselt te worden. Dit gheloofde sy
haer eyghen selven / ende dit wenschte
van een-ieder ghelooft te worden.

Ongehoorde en uytermaten stichtighe ootmoedigheydt.

Hier van is 't dat sy dickmaels door h
alder meeste vrinden aldus sprack / te v
ten: Als dat sy verwondert was / dat Go
in eenen schroomelijcken afgrondt n
niet en heeft laten sincken de wereldt /
sulcken sondaresse noch in-besloten droe
Voorders dat aen haer sonden in de h
toe-quamp de alder-diepste en alder-pij
lijckste plaetse. Dat sy was het verw
penste pack oft zwaersten last der aer
eenen versakelijcken sonden-kanker van
menschelijck geslacht / een etterachtigh
stinckende grondt-sop / onweerdigh
wie de hemelen lichten / de locht aenblae
de aerde haer onder-spreydt / dat met h
sondens-behaelijckheydt de elementen
smet wirden / de aerde bezwaert / de
verbittert. Soo dickmaels daer eenigh o
gheluck oft binnen / oft buyten ghesch
was / sy en twijfelde niet dit aen haer s
den toe te schrijven / ende alswanneer
dit soo rechtsinnigh seyde en meynde /
en kost sy niet lijden / dat die haer onno

he

kenden / dit niet en wilden gheloo-
noch meer bedroefde sy haer / als-
meer men haer seyde / dat sy sulcks
en sprack upt ootmoedigheydt / aen
sy antwoorde : dat-men haer alleen
t ghelooven / als goede kennisse heb-
van haer eyghen selven. Maer als-
soo veer quamp / dat om sulcken mis-
inghe te ont-krachten / wirden voorts-
racht den lof en deughden van ROSA,
rschrickten als ellendigh / en schudde
erfde als met eenen blixem gheraeckt/
droefmoedigh thoonende met bleeckte/
wyghentheydt/ en suchten / dat sy hier
grooteljjcks ghepijnight wirdt.
et is geschiet / dat eenen Canonick met Haer walgh
e Michaël Garzes, den Thresorier Gundi- en af-keer
in sijn huys quamp besoecken : den van eyghen
ken onder vrindelijcke samen-spraken lof en eer.
eljjck dat gebeurt) van verscheyde sa-
sprekende heeft beginnen slechtelijck
te vertellen / het ghene dat raeckte de
dere heyligheydt van leven / lichame-
e castijdinghe / zedighe manieren van
A als dan in dat huys woonende.
ghevał ROSA wesende in een kamer
naest / hoorde teghen haren danck de-
men-sprake ; maer den walgh van ha-
lof niet konnende verdragen / is upt-
rongen van droefheydt / en is geloopen
n binne-kamer / daer Michaëla het doch-
en van den Thresorier was / alwaer
met een upt-borstigh gehuyl en tranen
bitterlijck beklaeghden haren staet /
gh hare onnoosele borst / verbloeckte ha-
of/schemelde van schaemte;ende om het
orment met het ander te verdrijven en te

wreken / heeft haer eyghen buyst dickm
heel mac tigh geslagen op haer hooft /
waer die doorne oft punt-achtighe kr
(van de welcke wy hier naer in het ach
Capittel sullen spreken) hare slaep va
hooft hadde bedecktelijck omringelt.
welcke soo wiert door-wondt door de mo
lijckheydt van haren lof / met wat blije
moet meyndt ghy dat sy ontfangen h
versmaedenisse / spijt / schimp / en verw
Maer voorder.

Haer oot-moedig-heydt in ondanck van goede wercken.

Seker kloeck werck van een hoo
en vrome deught hadde ROSA gheproo
ende oock volbracht naer het exem
van de H. Catharina van Senen, het wel
Mevrouwe Isabella Mexia gheloovende
schadelijck / jae doodelijck te zijn aen
ghesontheydt van ROSA, door eenen n
delijdende schroom beweeght / heeft Pa
Magister Alphonsus de Velasquez ha
Bicht-vader vermaent / op dat hy n
een straffe berispinghe dit werck als
groote vermetentheydt castijden / en ROSA
verbaerlijck af-keeren soude van sulc
voort-aen / boven de menschelijcke kra
ten noch derven aen te gaen. Hy heeft
Maghet seer scherpelijck berispt / uyt
omstandigheden niet achter-halende / w
eenen lof dat sy meer verdiende. Maer
ootmoedighe ROSA, ghelijck schuldt b
kennende in soo heyligh werck / heeft te
stont vergiffenisse ghevraeght / betern
belooft / verblijdt zijnde dat sy hier in h
keven wirdt / in het welck sy gevreest ha
de ydele glorie / en menschen eer te behalen

Haer oot-moedigheyt

Soo-wanneer sy voor hare Bicht-v
ders voeten knielde tot beschuldenisse v
ha

selven / wierdt sy soo over-vallen met
en / met kryt-hicken benauwt / met
lder-hert-grondighste suchten door-
rt / dat ghy soudt ghelooft hebben /
ie soo kermde / anders niet en was /
ene plichtighe van de alder-schroome-
te sonden des wereldts. Sy verscheen
een tweede Magdalena, sy schaemde
/ sy klopten op haer borsten / sy schud-
beefde / als oft haer de open-sper-
e der hellen soude moeten in-slicken /
nochtans in sulcken bereydinghe van
root leet-wesen en droefheydt / en is
niet altijdt gheweest eenighe ghenoegh-
materie / op de welcke dat-men ghe-
lijck mocht gheven dat ontbindende
is van het H. Sacrament. Voor-
dit hebben naermaels een-paerlijck be-
allen haer Bicht-vaders / dat sy mee-
eel hebben moeten aerbeyden / om door
tigh ondersoeck in sulcken onnoo-
n suyver leven te vinden / het ghene
echter-stoel van de bicht soude seker-
toe-behooren. Van den anderen kant
A aerbeyde niet minder / om oock
aer alder-kleynste ghebreken ten up-
te verheffen / ende met een ziel-snij-
ghekerm en gheween / de ghenesen-
medie te vraghen. Maer hier mede
niet te vrede zijnde / behalven haer
ghbuldighe bichten in de weke / sprack
ghelijcks aen den H. Vader Dominicus
beleydenisse / door de welcke dat sy
lijck in het straffende Capittel der
den) aen hem met stuckskens uyt-
hare ghebreken en schulden / en oot-
elijck vraeghde vergiffenis en middel

in de uyt-wendighe bicht aen de Priesters.

In de in-wendighe bicht aen den *H. Vader Dominicus.*

van beternis/ door sijne verdiensten en v
sprake.

Sy onder-worpt haer aen *Gundisalvus* en sijn heel huysghesin.

De huysvrouw van Gundisalvus
Thresorier Maria de Usategvi ghetuyght/
op dien dry-jarighen tijdt/ op den wel
ROSA haer by woonde/ sy haer selven
de minsten van alles gheacht heeft/ als
sy haer oock tot eenen wenck heeft on
worpen/ niet alleen aen Gundisalvus
Vader des huysghesin/ ende sijn hu
vrouw/ maer oock aen de jonghe en t
dochterkens/ jae aen de knechten en m
sens en slaven des huysghesin/ ende
ieders wensch ghelijck een bevel ont
gen; houdende voor een jonste als-
haer iet meesterlijck beveelde/ ghelijck
iemant die voor niet in huys ontfangen
jae/ om eenen kleynen teugh waters/
ghebooghde knien verbadt sy van Gund
vus als hy daer was/ oorlof om te dr
ken. Groote en lanck-verhalijcke sa
zijn het/ de welcke ghemerckt en bele
heeft het huysghesin van Gundisalvus,
kende de alder-sachtmoedighste oótm
digheydt van ROSA. Dit lesten sal g
noegh wesen.

Sy was nu seer naer by haren do
strijdt/ als-wanneer dat in het lesten gu
tier-uers haer wierdt ghegeven eenen ke
lijcken dranck tot versterckinghe van't h
sy heel sterck weygerde den selven te kon
drincken/ maer hoorende dat den Va
des huysghesin dit hadde bevolen/ en
dachtigh dat sy was oft wilde wesen sij
ondersaet/ heeft ghehoorsaemt/ den be
ghenomen en uyt-gedroncken/ spreke
met een krancke en ghebroke stemm

t en bootschapt aen *Gundisalvus* mijnen Heer, dat ick door sijn bevel hebbe konnen vol-ghen, het ghene ick voorwaer door mijn ien selven niet machtigh en was, ende dat oock in de deure des doots niet en sal verghe- wat dat eenen ondersaet aen sijnen Heer en ster schuldigh is. Maer niet wat verne-inghe des gemoedts dat sy als dan van om-staenders heeft ghebraeght vergiffe-e over allen het ghene sy/ oft door quaedt npel / oft door verdrietighe en onghe-stighe manieren / teghen die familie de hebben misdaen/ soude langher be-ijf versoecken / ten waer dat wy ons tot er andere saken haesten.

Het was aen ROSA langhen tijdt on-ient / dat daer noch yet was / het ghe-men in haer kost prijsen en achten / tot een vrouwe eens lichtelijck besiende de nden van dese Maghet (ghelijck het uwe-gheslacht hier naer seer scherp-sien-en oogh-merckigh is) heeft haer sneeu-tigheydt en schoone besnedentheyt ghe-sen. Dese Maghet verschroomende haer r de ydelheydt van su ckenen kleynen / en aen-vattende levende kalck / heeft er handen seer pijnelijck mis-maeckt/ tot het vel door den bijtenden brandt van kanten in rimpelen scheurde / ende or bobbeltjens hier en daer op-zwelde / t sulcken pijne en achterdeel / dat ROSA er als dertigh daghen haer selven niet heeft konnen kleeden / soo dat sy het ypsen Mariana heeft moeten te hulp roe- : de welcke naer de doodt van dese Ma-et / de heele sake (ghelijck sy ghesciedt s) heeft gheopenbaert / die nochtans

Sy schendt uyt ootmoedigheydt de schoonheyt van haer handen.

de ootmoedigheydt van Rosa (als n
anders en meerders) naer haer ghewoo
lijcke maniere bedeckt hadde.

En van haer aenschijn,

De ootmoedighe Maghet hadt nu la
te vooren getracht met alle manieren
middelen / te ont-ooghen de in-ghebore
aerdighe schoonheydt van haer aenschi
om aen gheen sterfelijcke oogen te beh
ghen. Ende dit scheen sy nu bekomen te h
ben / niet alleen door het gedurigh vasten
schroomelijcke versterfvinghen / maer o
met koudt vriesende water menighm
over haer heel lichaem gegoten / als-wa
neer dat in haer verstorven aensicht gu
lijck yet sienbaer verscheen / behalven e
donckere bleeckheydt / ende een holach
ghe magherheydt. Maer soo sy bemerc
heeft / dat door dese teeckenen allenckske
alle de strengigheydt van haer vasten / v
de nieus-gierighe wirdt ontdeckt / geac
en gheprezen / latende haer voor-staen / d
sy meer moest vreesen de motten van yd
glorie / lof / en eer / als van haer schoo
heydt / heeft haren ghewoonelijcken to
vlucht genomen tot het gebedt / ende hee
van Godt door vierighe ghebeden bek
men al-dusdanigh aensicht / het ghen
sulcke uytwendighe teeckenen van soo m
nighvuldigh vasten en strengigheydt aen
menschen ooghen niet en soude verkoopen
Een wonder om segghen. Daer quam
wederom aen de uyt-gheteerde kaken ee
levendigh coleur / en in het aenschijn ee
vol-lijvigheydt / in het voor-hooft een blin
kende schoonheydt / in de oogen een lich
tende klaerheydt / soo dat-men by-na
soude hebben konnen zweeren / als da

En van haer heel lichaem.

De ghe-schende schoonheyt keert weder.

Ro

OSA ten alder-minsten niet en wiste wat
ten was.

Daer naer wat kluchtighs is gheschiedt
sommighe oogh-merckende nieus-gie-
he / die op den goeden Vrijdagh by ge-
op den deurpel van de Kercke t'samen
ppende / bemerckt hebben ROSAM
haer Moeder van de Kercke naer huys
ren. De Maghet hadde dien geheelen
sten over-ghebracht in het nutten van
el water en broodt / maer besonderlijck
die daghen van die leste weke / hadde sy
lijck yet brijselincks ghenomen : daer-
oven hadde sy van den witten Don-
agh te vooren s'morghens heel vroegh/
den noen van den goeden Vrijdagh /
erbaer gebleven in de selve Kercke van
H. Vader Dominicus , wakende voor de
lostie, als dan naer gewoonte openbaer-
ghebracht in de kiste van 't Heyligh
af / ende niet een brijsel broodts oft
opel waters hadde sy dien heelen mid-
tijdt van dertigh uren ghenut. Als-
neer , dan dat die voorseyde klappers
SAM met haer Moeder sien naer huys
en heel levendigh / en als eenen blinc-
en dagheraet in haer aenschijn root-
igh / frisch / wacker / wel-varende/
gh / wel ghemoet / ende geensins mis-
t / hebben met een vermeten en quaedt
noeden gheoordeelt / dat dese Maghet
ny van stempen en maeltijden / jae seer
en opentlijck schimpten sy in haer voor-
aen. Siet daer / seyden sy / een Nonne
wel gekoestert! Siet hoe fraey dat sy
aer aensicht ghetuyght / heden van
ndt seer overvloedelijck en kostelijck
met

Sy wordt uyt-ghe-lachen.

met wat leckers ghespijst te zijn! Jae/ dat de Gheestelijcke Dochters soo ? Het m haeghde aende Moeder te hooren al-dus nige vermeten en bijtende klapperney/ m het behaeghde wonderlijck aen de ootmoe ghe ROSA, dat al haer vasten soo onbek was / tot sulcken spotachtighe verwije ghe en valsche beschuldingh van op-v rende koesteringh / en gulsighe slockern Het was eenen steeck die ROSAM niet quetste/ maer verheughde.

Sy bedeckt alle haer goede wer- ken.

Even sorchvuldigh was ROSA in bedecken van alle haer andere schatten v GODTS gaven en deughden/ op dat sy den menschelijcken lof niet en soude roof staen. Waer door het gheschiedt dat alle haer doorluchtighe wercken / sioenen / ende verholen blijschappen gheests / soo geschuylt hebben onder donckere lommeringh van haer stil-zw gende ootmoedigheydt / soo dat de ghei righe snuffelinghe van de Moeder / me gesellen / en Bicht-vaders / qualijck h ven tot de kennisse van weynighe opt k nen gheraken.

Haren Bicht-vader tracht eenighe van haer verholen grootheden t'ontdecken.

Eenen persoon vermaert van gheest goedt leven / die brande met eenen lan jarighen drift en begheerte / te acht speuren de grootheden van de goddelij gratie / de welcke nu niet meer ten hee kosten verborghen blijven in den bem van ROSA'S ziele. Soo dan van alle dere sien-buysen mistrouwende / heeft Bicht-vader van dese Maghet met haer vermoghentheydt die sy hadt / beko dat hy ROSAM teghen haren weet danck soude door kromme weghen en o

aghen uyt-visschen. Den Bicht-vader
eft dit langhen tijdt gheweygert en ge-
aelt / wel wetende hoe zwaer en lastigh
m dit soude wesen. Eyndelijck makende
: aen-vattende een ghelegentheydt / heeft
et bedeckte vraghen beginnen dese Ma-
et te om-ringhelen : maer sy terstont
erckende waer hy henen wilde / heeft
n ondersoeck haestelijck voorkomen / en-
de moeyelijckheydt met dese sachte
oorden af-ghebroken ; Weet (sprack sy) Haer wijse antwoordt.
jnen Vader, dat ick altijdt van jonghs-af,
ODT vierigh ghebeden hebbe, dat hy aen
een menschen soude laten kenbaer worden,
t dat sijn alder-verhevenste bermhertigheydt
eweerdight heeft iet misschien uyt te wercken
het binnenste van mijn ziel. Mijn begheerigh
ebedt heeft toe-ghestemt den insiender der her-
n : daerom houdt toch op van vraghen, ende
vermoeyt noch u, noch my niet, met dit on-
ofijtigh ondersoeck ; dat den dienaer niet wegh
neme het weldaedt van dese heymelijcke ver-
rghentheydt, omdieswil dat het den Heere
egheven heeft. Niet teghenstaende als- Sy gehoorsaemt aen het bedwanck.
anneer sy op grooten last en verbintenisse
n hare conscientie is ghedwonghen ge-
eest tot ziels-ondersoeck soo van haer
icht-vaders / als van den Meester en
octoor Joannes de Castillo (ghelijck wy
er naer in het 14. Capittel sullen segghen)
eft groote en wondere saken ontdeckt /
n dat sy soo moest : maer om niet meer
antwoorden dan sy ghevraeght was /
eft seer behendigh en woorden-spaerigh/
en haer antwoordt rijpelijck / als in een
eegh schale / op ghewoghen. Dan allen
t ghene sy als dan seer beschaemt en te-
gen

gen haren danck ontdeckt heeft / geloo
ick maer weynighe en gemeyne dinghen
wesen / ten opsicht van het ghene Ro
heeft bedeckt en geseghelt behouden ond
dat goddelijck weldaedt van verborghen
heydt / ende den seghel van ootmoedigheyt
De H. Maghet en Godts Moeder M
ria, die het voor-beeldt is der ootmoedigc
heeft wonderlijck in Rosa de deught v
ootmoedigheydt ghevoedt. Want sy he
selver Rosam gheholpen / in het ootmo
digh verberghen van haer versterve
ghereedtschap. De sake is soo gheschied
Sy was naer gewoonte de Kercke van d
H. Vader Dominicus om te bidden in-ghetr
den / als-wanneer sy terstont verbaest wir
door een indachtigh gheveys / dat sy e
van haer lijfs-kastijdende instrument
by geval gelaten hadt in een openbare plae
se / daer het lichtelijck soude konnen v
vonden en ghesien worden van iemand
die in haer af-wesen in haer kamer sou
komen. De Maghet wirdt ten uyterste
verbaest van schaemte / vreesende dat-m
door dit teecken soude bevinden / hoed
nigh en grootelijcks sy haer ghewende
beoeffenen in wercken van strengigheden
Soo dan terstont tot de Maghet en Mo
der Godts met smeecken ghekeert zijn
de / heeft haer sorchvuldelijck gebeden / d
perijckel te voorkomen / ende dat instru
ment te verbergen in een ander plaets / d
sy binnen in haer verstandt teeckende. D
vreese is terstont vergaen / en Rosa va
het gebedt uyt de Kerck naer huys keeren
de / heeft dat instrument gevonden / ni
daer sy het gelaten hadde / maer daer h

MARIA voedt in haer de ootmoedigheyt op een wonder maniere.

Moeder van gratie naer haer biddende
soeck ghebergh hadde.

[H]are soo groote ootmoedigheydt wirdt
verdeylbaer vergheselschapt door een
-getalle sachtmoedigheydt / een aenghe-
ne spraecksaemheydt / en een soete de f-
heydt. Een-ieder die haer kende was
wondert dat haer noyt en was ontvallen
hart / oft tierende / oft oordeelende
[w]oordt / dat-men van haer noyt hoorde
ighe spraeck van beroeminghe / hoogh-
edigheydt / en ydelen toon / datter
t in haren handel oft wandel verscheen
droefs / oft verdrietigh / het ghene een
pere rouwigheydt soude gheven. Heel
t en helder / beleeft / sprachsaem / goet-
righ zijnde / en wist niet van hoogh te
moeden / maer alleenelijck haer te on-
-worpen aen alle menschelijcke schepse-
Ghy soudt geloochent hebben dat sy een
se was / om dat sy scheen geen door-
te hebben. Maer hoort en wacht eens /
eeft in haer selven heel gedoornt geweest /
welck de vier naer-volghende Capit-
n sullen breeder leeren / door haer ver-
yde en schroomelijcke lijf-kastijdinghe.

Sy oeffende de ootmoedigheydt in allen haren handel en wandel.

HET VI. CAPITTEL.

De wondere spijs-maetigheydt, ende onnaturelijcke vastens-oeffeninghen van ROSA.

HEt was weerdt en seer gheru[...] groote verheven / en gewichtig[...] deughde ghevels / en soppen / [...] bauwen op sulckenen diepen / en bree[...] en vasten grondt-steen. Voorwaer het g[...] alle verhael te boven / het gene van [...] maetigheydt van ROSA, seer nuchter[...] sober is bekent geworden : want (geli[...] wy te vooren ghesept hebben) het meest[...] deel is verborghen gebleven. Dit blijckt[...] 't kort / dat dese Maghet naer de vo[...] stappen van de H. Catharina van Senen het [...] bruyck van allenghskens te vasten / he[...] seer wonderlijck traps-gewijs by-naer [...] bracht tot op het sop van alle spijs derv[...] ge. Laet ons alles op sijn order neerstelij[...] aensien.

Sy en proeft noyt vruchten.

Sy en was de doecksken en jaren v[...] een jongh meysken noch niet ontgaen / a[...] wanneer dat sy (het ghene aen dien jong[...] ouderdom seer vremdt en zwaer is) h[...] selven allen het fruyt-eten verboden hee[...] De Moeder hier dickmaels op mercken[...] heeft haer verwondert / dat dit dochter[...] met sulcken leckerneytjens en schoonhe[...] van verscheyde smakelijcke vruchtjens n[...] te houden en was. Want de vruchtje[...] die haer wirden ghegheven / gaf sy alt[...] aen de andere kinderkens / ende noyt [...] brocht sy die aen haer uyterste lippeken[...]

maer ſes-jarigh zijnde / onthiel ſy haer woensdaghen / vrijdaghen / en ſaterda-n van alle toe-ſpijs / niet anders nut-e dan water en broodt / ten waer ſaken Moeder oft den Medecijn anders be-de.

Wonder va-ſten.

n het 15. jaer haers ouderdoms heeft eloofft haer heel leven noyt vleeſch te / ſoo verre dat toe-laten ſouden die e ſy moeſt gehoorſamen. Siet hier in een teer jongh meysken een veſtie-h van meerder-jarighe / jae grijſe voor-igheydt / door de welcke ſy alles aen lichaem ſoo heeft willen ontrecken / er aen een anders recht / oft bevel over /yet te willen af-trecken. Daer-en-tuſ-n en ontbraken niet aen dit behendigh terken verſtandige ſchalckheden / door elcke ſy aen haer Moeder lanck be-te deſe ſtrenge manier van ſpijs-ma-eydt / om dat ſy van haer niet gedwon-en ſoude worden tot het nutten van htigher ſpijſe.

Noch een wonder.

dele vrouwen nooden ſomwijlen uyt tie de Moeder met haer dochter Ro-t' hunnen huyſen / en baeden haer alle e te ſitten aen eene maeteltijcke en cke op-gherechte tafel. Dit was ſeer t aen de Maghet Rosa, de welcke den reuck alleen van het vleeſch niet en konde verdragen. Maer de Moeder nde meer aen die Matroonen / als haer dochter behaeghen / heeft haer len vleeſch te eten / om de tafel niet en te ont-eeren door een ombeleefde erheydt van onnuttighe ſpaeringh oft n-ſinighe maetigheydt. De droeve

doch-

Noch een ander wonder.

dochter gehoorsaemde / maer met
alder-grootste pijn van de on-gewe
maegh : want allen het vleesch dat sy i
weder-spannende maegh gehoorsaem
gedronghen hadde / heeft sy weynigh
naer in eenen verborgheren hoeck van
ven heel moeten uyt-werpen / niet so
ellendighe pijnen. Ende als-wanneer
haer siecke maghe met geen ghewelde
koste uyt-spauwen den pijnelijcken vee
stonter een herssen-bevingh aen / ende
seer heete kortse quamp terstont in h
vleesch-walgende lichaem varen/desgelij
met geen minder zwarigheydt gehoorsa
de sy aen de Medecijnen ofte genees-m
sters / wanneer sy haer oft sieck zijnde /
trager gesont wordende / meynden d
vleesch-spijs tot haer voorighe krachte
brengen. Soo veer was 't van daer /
den siecken door sulcken soort van spijse
de geholpen worden / dat sy oock van i
vleesch-veedt / als van vergif weder v
vallende krancker wirdt / ende de siec
vernieuwende / niet den krancken / m
de kranckheydt krachte nam.

Sy was eens uyt een gevaerlijcke siec
op-ghestaen / ende om haer haester te de
her-nemen / hadt-men haer naer het be
van den Medecijn / een weynigh vleesc
eten gegeven / ende / siet / terstont qua
haer over een onverwachte vermoeytheyt
van het heel lichaem / het schudden en
ven / en een doodelijcke flauwte heeft h
ellendigh te bedden ghesflaghen / ende
haer longher oft loose / is terstont
kort-borstigheydt ghevallen / die haer s
heeft bezwaert / en oock de macht v

Wederom een ander wonder.

er-aessemen benomen. Veel uren daer-
heeft dese Maghet van die benautheydt
qualijck konnen ont-lossen / jae meni-
daghen daer-naer en heeft sy niet kon-
eenen stap voort-stellen / oft op haer
n staen / tot dat sy weder-krijgende
oorlof van haer gewende spijs-matig-
t / allenghskens oock wederom-kreegh
voorighe kracht. Sy was by-naer
sen / als-wanneer-men haer wederom
en haren danck heeft gedwonghen tot
ten van 't vleesch / ende terstont zijn
rom gekomen de voorseyde op-vallin-
der sieckten : ende daer en was ghee-
nderen genesenden Middel / als de ge-
nelijcke nuttingh van water en broodt.
y hadde dickmaels pijnen in de heupen
endenen / meesten-deel met sulcken ge-
t / dat den grondt van de maegh om-
ne. Onder dit torment heeft sy dick-
s heele daghen en nachten sonder spijs
gebracht : maer soo de pijne een wey-
versoet was / soo queldén haer de
gunstigheydt van de huysgenoten om
weynigh vleesch-sop in te nemen. Sy
gelieefdelijck ghewevghert hebbende /
sichte haer ghewoonelijck water en
n. Dit gebracht zijnde / al oft sy heel
lijck en eerlijck ginck goeden tier ma-
doopten de kruym van het broodt in
t water / ende dit genomen hebbende /
een weynigh daer-naer soo kloeck-
igh uyt 't bedden op / al oft sy seer
rlijck versterckt / en kostelijck hadde
ft geweest. Den Thresorier Gundisalvus
twee oft drij reysen in sijn huys ghe-
dat Rosa is ghesondt ghewoorden/

Sy en kan gheen vleesch-sop eten, oock sieck wesende.

niet met desen Medecijns / maer Eren
middel / bekennende dat hy gheensin
kost verstaen / van waer / en op wat
niet / dat in dit basten sulcken voed
kracht besloten was.

Een stucks-ken vleesch heeft haer by-naer doen ster-ven.

Op eenen anderen tijdt den selven
der des. huysgesin ghemerckt hebbend
dese Maghet overvloedighe teeckenen
eene openbare zwacke kranckheydt / h
begheert dat sy een weynigh soude nu
van eenen gekockten voghels vleughel /
soo haer zwacke maghe wat te versterck
Rosa door soo veele mis-lucken van s
kenen kost geleert zijnde / heeft hem no
tans getracht / om dat hy haer praen
te gehoorsamen. Qualijck hadde sy ee
beedt binnen ghesickt / oft terstont voel
de het aenstaende perijckel / is seer bel
delijck van tafel op-gestaen / en heeft v
trocken in de bidt-plaets naest die kam
ende de deure toe-ghedaen / en soo sy n
maniere ontrent den midder-nacht d
heel bleeck uyt quamp / heeft sy aen G
disalvus ende sijn huysvrouw vreesacht
bekent ghemaeckt / dat het seer weyn
verschilt hadde / ofte sy hadde dat kl
stucksken van het voghelken / dat sy g
proeft hadde / moeten met de doodt bek
pen / om die schroomelijcke verstoppin
van haer borst / daer sy seer naer in-gel
ven was.

Gundisalvus beschermt hare be-vochte spijs-matigheydt.

Dese rouwe ondervindingen hebben
medelijdenden Threzorier Gundisalvum
dwongen om de Bicht-vaders / ghene
meesters / en ouders van dese Magh
elck in 't besonder / en by-naer bezweer
de / te bidden / dat sy voort-aen Rosa
ni

meer en souden willen brenghen in
perijckel v n haer leven / met haer
ch te doen eten ; dat alle die treuri-
teeckenen van soo veel mis-luckte upt-
sten / genoechsaem betuygden hare blij-
e gehoorsaemheydt / oock boven de
ht der nature / dat het seer vreedt en
Godt soude opentlijck on-aengenaem
n / het ghenen men noch meer soude
ven om te bevechten de matigheydt
Rosa, van de welcke soo klaer-
kelijck haer leven was hanghende.
sa die dersde oock onder al-sulckenen
-spreeker vrp-hertiger de Medecijnen
spreken / dat die sy wilden gesondt
en / sy niet dooden en souden / door
vleesch te doen eten ; jae sy wey-
e andere eet-waren van eenigh krach-
sap te aenveerden / segghende dat
t dat soo wilde / aen wie oock de
en van de natuer onderdanighlijck
en-

y speelde misschien met haer verstant
at hemelsch visioen / 't welck sy in-
tigh wirdt / daer Christus half
ijck haer berispende / en half gheijck
eckende / haer hadde te kennen gege-
/ dat hy met sulcke strenghe oeffenin-
van het vasten wilde van haer stant-
elijck ge-eert worden ; dat hy haer ge-
heydt en leven ten sorghen en ter her-
aamp / dat sy niet en moest mis-trou-
/ oft hy (die voor haer aen het Kruys
leven ten beste hadde ghegheven / die
met het leste druppeltjen van sijn
oten bloedt soo dier ghekocht hadde /
in haer ziel soo veel schatten van gra-
tien/

Christus aen Rosa veropenbarende, gebiedt haer het derven van de spijse.

tien / ende sulcken groote overvloedigh
van hemelsche gaven vergadert ha
aen haer aerdsch lichaemken oock dit
ven soude / ende nu gegeven hadde /
sy oock het eten van vleesch soude k
nen derven. Soo dan dat Æsculapius
heydenschen Patroon van de Medecyn
schuyve / en ghy Doctooren houdt u
gerust / het is een goddelycke verborge
heydt / die ghy hier siet.

De Moeder bevecht het vasten van Rosa.

Het is de Moeder laet wijs gemaec
aen haer dochter verduldelijck toe te la
sulcken strenghe manier van leven en
sten. Soo dickmaels als sy bemerckte
haer dochter oft te veel magherheydt
het verstorven aensicht / oft haer lijf-kra
ten onder de middel-matigheydt te s
gekrenckt / soo begost sy te beschuldigh
en te bekijven als een groot en boos f
dese straffe eet-mate van die kastijden
spaerigheydt / sy riep en schreeuwde h
onverduldigh / en sy donderde hy-n
met de selve woorden / met de wel
voor-tijdts de Moeder Lapa tot haer do
ter Catharina van Senen, seggende: Ghy
ghen-sinnighe, ghy quaden kop, ghy eygh
selvens beulinne. Ende als-wanneer sy
die manier by haer dochter niet en wo
soo beveelde sy haer dat sy dagelijcks m
de heele familie voort-aen neffens h
soude sitten aen tafel / om altijdt te s
wat en hoe veel sy eten soude. De doc

Rosa verkrijght te eten dat sy wilt.

ter heeft gelijckelijck door haer ootm
digh en smeeckende bidden / van de Mo
der verkregen / dat-men haer ten minst
spijse soude toelaten / en bereyden / die
niet alleen en kost binnen zwelghen / ma
oock verteeren.

Dit dan van beydts kanten toe-ghe- it zijnde / heeft ROSA het keuken- ſen Mariana omgeſet. Heeft van haer r trouw van ſtil-zwijghentheydt ver- ghen / als dat ſy haer tot alle noen- ltijden ſoude bereyden een ſoppe / al- van weynighe brocksken broodt met handt vol kruyden / maer ſonder gh ſout oft ſauſſe / alleenelijck met iel water gekockt / en weynighe ro- n ſomwijlen daer in-geſtropt / op dat en haer Moeder / die op alle beten / ſoude ſeer lecker en ſoetelijck ſchij- te eten / als ſy hier en daer een roſijn e in het eten bemercken. Maer het childe ſeer het ghene daer in de waere t geſchiede : want de kruyden die de ghet met een beſondere ſorchvuldig- t hadde vergadert / waren ſeer bitter/ met haren wilden en quaden ſmaeck ghden de tonghe en mondts-ghehe- e. Met deſe en diergelijcke wellusten terde ſy haren ſmaeck / ende om aen elve gheen gelijcke ſauſſe te laten ont- en / ſoo mengelde en beſtroyde ſy dick- ls de ſelve met aſſchen.

En hoe dat ſy dat doet.

Sy hadde gehoort dat in den by-gele- boſch waſchten een ſeker kruydt / r boven alle de andere. Dit heeft ſy heymelijck doen brenghen / ende van ſelve heeft ſy haer een onſmaeckelijcke gie doen bereyden / ende op dat haer e uyt-geleſen provisie niet en ſoude eken / heeft dat ſelve kruydt in haer en geplant / en met haer handen ſeer vuldigh gheoeffent / haer Moeder -makende dat het voor eenige mede-

Sy plant en onderhoudt bitter wildt kruydt tot haer ſpijs.

sijne goedt was. De nieus-gierighe M
der hadde eens in den tuyn oft ha
van den hof een vatken ghevonden /

Sy verborgt galle tot haer ghebruyck.

vol was van hamels galle / ende ter
vermoedende het ghene dat het was / h
haer dochter ghevraeght / waerom d
dat verborgen hadde op die plaetse /
tot wat eynde / oft ghebruyck? Ro
haer betrapt siende / heeft eenvoude
gheantwoordt / dat sy dit gebruyckten
over haer soppen te gieten. Voorwaer
lecker en lieffelijcke kokinghe / om
lust wat aen te locken. Men heeft n

Sy drinckt seer dickmaels overvloedighe galle.

maels geweten (door het ontdecken v
keuken-meysen Mariana) dat ROSA a
daghen s'morghens / als sy niet en c
municeerde / tot ghedenckenisse van
lijden CHRISTI, ghewoon was h
mondt te vervullen met desen bitt
gallen-dranck. Besonderlijck nochtans
le vrijdaghen / ghelyck als willende
CHRISTUS aen het Kruys maelt
houden / en nutten van de selve eecka
tighe en gal-achtighe spongie / heeft h
van die selve galle met een korstjen bro
een conserfken ghemaeckt / met bijteni
azijn en overvloedighe traenen bedru
Welcke sorte van soppe sy in haer
Gaspachos noemde / om dat sy het ko
namp. Als haer galle ontbrack / soo na
sy in plaets van galle eenighe blade
van eenen seer bitteren struyck / door wie
suyghen en knauwen sy met ghequeste
dachten her-denckte dien bitteren en g
lijck-ghemenghden Hyssope van CHRIST
als hy dorstigh was in sijne doodt.

In dat vruchtbarigh landt van W

en groeyt eenen wonderen plant / die *Granadilla* wat wonders en curieus.
naer noemen Granadilla, maer ick ghe-
e dat de Latijnisten geenen eygen naem
en van desen plant / die soo laet ge-
is / ten zy dat door om-spraeck / het
ovigh Europa den selven noemt de Pas-
lom. In desen plant verthoonen haer
aelijck gelijck in een kleyn toneel-plaets /
een wonder spel van de natuer / de mee-
ghereetschappen en instrumenten van
RISTUS lijden / en onse verlossinghe.
nt tusschen de bladerkens met bloedi-
leckskens seer schoon en aerdigh ge-
kent / recht hem op een kleyn colom-
en / den staeck van den gegheesselden
DT, ende rontds-om dit colommeken
t van onder een doorne kroontjen /
boven verthoonen haer dry instekende
eltjens / den om-loop der bladeren is
-ghevlochten en toe-gheyraemt met
eykens / oft gheesselkens draets-ge-
hanghende / de middel holligheydt
den binnen schoot is hoops-gewijs
ult met graentjens van uyt-nemenden
eck. Soo dan aen ROSA behaeghden
spijs / niet de graentjens van dese
n / om dat sy soet smaeckten / maer de
eren / om dat sy seer bitter zijn / dese
ckt zijnde aet sy het alder-liefste / om-
wil dat die door de bitterheydt van hun
/ ende de ghelijckenis van hun blom / be-
mer en waerachtigher / eenen goeden
dagh als eenen maeltijdt ver-beelden.
is van haer matigheydt.

Laet ons nu komen tot haer vasten / Haer wonder vasten.
magh-men recht twijfelen / welck haer
eweest een meerder torment / oft sulc-

ken spijsen / oft den on-gespijsden hon
Die gene naer de doodt van Rosa
eedighde getuygenisse van hare deug
hebben gegeven / die hebben verklaert
sy hadde twee soorten van vasten : ee
ghemeynen vasten / dat sy eens daeg
ende dat maer ontrent den nacht /
weynigh water en broodt proefde :
anderen vasten noemde sy den hare /
wanneer sy noch dagh noch nacht
minsten niet en proefde. Al was de ee
soort van vasten by-naer haren dagheli
schen vasten / besonderlijck in de leste
ten haers levens die sy in het huys
den Tresorier Gundisalvus heeft over-g
bracht / nochtans onder-hiel sy den sel
besonderlijck alle jaren / op dien ontr
seven-maendighen tijdt / die daer mid
len tusschen H. Kruys verheffingh
Paesschen / welcken tijdt naer de sali
instellinghe van den H. Vader Dominicus,
aen den gedurighen vasten toe-geheylig
Soo dan op dese maenden maegherde
verstirf sy haer noch straffer met het v
minderen van kruyden / en broodt /
dat nu den algemeynen ses-wekighen
sten aen-komende / sy haer selven ont-tr
oock het gebruyck van broodt / seer spa
lijck levende alleen op de graentjens v
Oranie-appelen / want alle vrijdagh
en proefde sy daer van niet meer
vijf / daer by-voeghende maer een
dronck hamels galle / om soo in de
leckeren maeltijdt de bitterheydt v
Christus vijf wonden teghenwo
digher en medelijdigher te over-de
ken. Den anderen tijdt van 't jaer he

Schroome- en on-ghehoort vastē.

aer sulcken kleyne maet broodts toe- schickt / dat sy qualijck op acht de- soo veel broodts verteerden / als-men oosde qualijck te konnen strecken voor n dagh.

ls Rosa noch in haer Vaders huys Een won- woonde die kluyse / van de welcke wy hier der. sullen spreken / de huysvrouw van lisalvus den Thresorier sondt haer we- ck acht koecken van grof broodt / om elijcks ten minsten eenen te eten tot rsakelijck onder-houdt van het le- Maer als de weke ge-eyndight was wederom soo veel versche broodt-koec- over quamen / soo bevondt-men dat a van acht kleyn brodtjens door heheele weke maer een en half hadde eten / weder-ghevende de ses andere den en half / die haer in de spijs- e waren over-ghebleven.

ck en weet niet hoe ick het sal noe- dat volght / oft gespijsden vasten / oft hespijsden hongher. Daer is bemerckt dese Maghet met een seer kleyn broodt acken water / sonder eenighe andere oft dranck / vijftigh daghen heeft -ghebracht / te weten van Paesschen Sinxen. Voorders noch op een ander heeft sy den selven middelen tijdt -gebracht sonder eenighen dranck / jae een druppel waters smakende. Maer sy in het huys van den Thresorier lisalvus ginck woonen / soo en was het niet nieuws veel daghen achter een er eenigh voedtsel over te brenghen: stendeel placht sy haer oock aldaer donderdaghen in haer huys bidt- plaet-

Een ander groot won- der ghe- lijck on- gheloof- baer.

plaetse te sluyten / ende haer selven
daer niet te roeren voor den Saterd
soo dat sy op dese dry dagen sonder ee
slapen / niet alleen dersde alle spijs
dranck / maer oock (het ghene den
sorier Gundisalvus meest verwonderde)
sy dien heelen tijdt in een hoecksken
hecht / soo dat sy oock gheenen oog
blick / voor wat noodt het was / van
selven en ginck. Sekerlijck het uyt-
hongert lichaem wirdt gevoedt doo
vetheydt des gheests / den welcken do
hemelsche bedenckenisse gekoestert w

Al weder een groot wonder.

Somwijlen hebben haer de broodts
vaente van het H. Sacrament des
taers sulcken krachte gegeven / als da
in de sterckte van die spijse acht dag
geheel / gheen ander voedtsel ghenu
heeft. Eens ghedwongen zijnde bu
den gewoonelijcken tijdt een weynig
nutten / als sy dit in de maegh nie
kost behouden / heeft het weder-gheke
ende als oft sy de onmatigheydt plicht
ware / heeft haer tot eenen strengen th
daeghschen vasten sonder eten veroordeel

Het alder-wonderste van al.

Ten lesten soo heeft sy oock gevon
hoe sy den smaeck oock in den enck
water-dranck soude bedrieghen / oft
dronck / oft niet: want om haer dorf
keele de laessenisse oft verkoelingh te
trecken / geheel weken bracht sy over
der drincken / ende soo sy nu soude g
drincken / sy verslauwde oft wermde
water / vreesende oock in de koelhe
van 't selve / eenighen smaeck oft genu
te te vinden. De reden hier van g
vraeght zijnde / gaf een ander / te w

dat sy met desen middel verdreef den
-vaeck / die door den koelen water-
ck seer verweckt wordt. Andere klep-
inghen sal ons hier gheoorloft zijn
-by te gaen / aenghesien ick meyne
uit genoegh te wesen / om gheensins
hemeyns te geraden van de on-naer-
ybare spijs-matigheydt / en het on-
erlijck vasten van dese Maghet.
och wonderbarigher is 't geweest / het
k de huysghenoten bemerckt hebben /
ROSA altijdt ontfanghen heeft meer
hten van vasten / als van lichamelijck
tsel : maer (ghelijck wy hier naer
n verhalen) dit is haer oock gemeyn
eest met haer Meesterse Catharina van
, dat sy haren hongherachtighen
dt gheprint heeft aen de ghebenedijde
s-wonde van CHRISTUS; want de-
er-dochter en haer Meesterse en ken-
gheen ander jonste en honigh-raet
en desen / door den welcken sy versaet
en konnen worden.

Sy suycht aen de ghebenedijde opene borst van CHRISTUS.

HET VII. CAPITTEL.

SA temt haer teer lichaem met hay-
e kleederen, sweepen, en ketenen.

Et is wonder / datter in een li-
chaem door vasten soo uyt-gheput /
noch plaets was die gheessels ont-
hden / en noch bloedt / dat de gheessel-
en volghde. Nier teghenstaende RO-
was soo drifstigh om haer lijf te kastij-
als dat haer de Bicht-vaders heb-
ben

Sy disciplineert haer lijf schroomelijck.

ben moeten een maet stellen. In't be
sel als sy begost te draghen het kleedt
de H. Catharina van Senen, niet te vrede
de met de gemeyne koordekens / hadd
haer beschickt twee yfere ketens / me
welcke sy alle nachten / naer het ex
pel van den H. Vader Dominicus, dryn
soo schroomelijck haren rugge en sch
ders door-ploeghde / als datter ghe
bloedt-rivieren ghemerckt zijn soo in
mueren / als op den vloer / en haer on
kleederen. De onnoosele Maghet geloo
dat sy sulcken vraeck aen haer son
schuldigh was. Ende daer-en-boven
fermende / en deernisse hebbende me
ghemeyne jammerheden der mensch
trachte op dese maniere naer het v
beldt van haer Seraphinsche Meester
GODTS gramschap te versoenen / te
morwen / en te versoeten sijn rechtveerd
heydt. Waerom sy nu voor den staet
de heel H. Kerck / nu voor de benaut
den van de Republieck / haer onge
delijck sloegh als een bloedighe slagh-
ferande voor GODT, om door onghen
te verwerven genade / ende door haer
plaghen af te weeren de landt-plaghen

Voor haer sonden.

Voor de sondaers.

Voor de Republieck.

Soo-wanneer dat oft aen het Rijck
Peru, oft aen haer vaderlijcke stadt L
eenighe straffen wirden van GODT ov
gesonden / sy trachte de selve af te kee
door zweepen en geesselen: en de brand
de zielen in 't Vagevier niet vergheten
verdobbelde sy de slaghen der ketenen
nieuwe vloeden van bloedt / die een
van het vier souden uyt-blusschen.
niet minder kost trachte sy aen de gh

Voor het Rijck van *Peru*, ende de stadt *Lima*.

Voor de zielen in 't Vaghevier.

n sterbens noodt zijn / hulpe te ver- en door dien soo kostelijcken lesten enblick / waer de eeuwigheydt aen nt. Voorders soo en kan niet ghesept en met hoe-veel blauw plecken / rug- epen / en geessels-voren sy haer alle n door-ploeght heeft voor de men- sonden / voor het vergelden van alle affen ende ont-eeringhen door de son- aen GODT gedaen / ende voor hun eringhe tot een beter leven. Den da- ckschen kastijdens drift en kende stilte / welcke kastijdingh sy soo chtelijck schickte door verscheyde dee- s lichaems / dat als sy nu het een ackelt litmaet liet ont-zwellen ende hy- nnen / soo door-wonde sy terwijlent ndere / ende van dit keerde sy s daer-naer tot het eerste van den hen dagh / dat noch qualijck hy-een ept was. Ende dese veranderingh d'een d'andere pijnighde haer soo schroome- ; en veel te meer / hoe heftigher en r gevoel datter was in de lidtmaten s te vooren noch gequetst.

Voor de stervende menschen.

huysgenoten (al is 't sonder den weet dese Maghet) waren ghewoon allen en dese gheessel-slaghen te hooren het verre-gheleghenste deel van het ; maer sy hebben hun buyten ghe- e verschroomt / als-wanner sonder n onderscheydt van gequetste oft on- ste deelen / ROSA eens geweldigher nickelijcker haer heel lichaem door- met een groot en ver-luydende ra- van slaghen. Hier toe hadt haer oor- gegheven een groote beroerte in de stadt

De huysgenoten zijn seer verschrickt.

Sy stilt een groot ramoer binnē de stadt *Lima*.

stadt Lima, uyt kleyne (ghelijck dae schiedt) beginselen op-ghestaen. Eene postolischen man / en klaer licht va Seraphinsche Order van den H. Franciscus, te weten den Eerweerdigh F. Franciscus Solanus, in sijn leven en sijn doodt met een standtvastighe ghe ne spraeck van heyligheydt en wonde den vermaert / hadde eens in een sern iet wat te doncker ghepreeckt / het ge Inwoonders van Lima qualijck verstae verkeerden in eenen vremden sin. stont eenen haestighen en onverwac schrick liep door heel de stadt / al o naer het voor-seggen van Pater Sola nu haest moest in de aerde versincken ghene hy noch ghesèyt / noch ghedroom hadde. Rosa hier van vermaent z wirdt seer bedroeft / om dat den verm den naem van dien heylighen man / te samen de gherusthèydt van de bena de stadt nu was ghestelt in perijckel vallen / ende dien heelen nacht hee met schroomelijck tierende slaghen heel lichaem onmenschelijck ghegeesse schroomelijck ghe-roodt-verft / om do vergheldingh van haer eygen bloedt stillen in 't volck de beroerte en hert vinghe / die aen de wijse mannen pe keleuser en erger scheen als een ae bevingh.

Rosa verkrijght oorlof voor 5000. disciplienslaghen.

Als Pater Magister Joannes de Loren Bicht-vader van dese Maghet / wat de bedwingen en temperen dese stren heydt van disciplinen / Rosa heeft met veel biddens van hem verkregen sy op den tijt van sekere daghen haer

soude moghen geven ten minsten vijf
nt slaghen / die-men godtvruchtigh
st het getal van slaghen gheweest te
en / de welcke CHRSTUS in sijn
e geesselingh ontfanghen heeft. De-
orlof ontfangen hebbende / was RO-
ven sorghvuldigh / soo om dit ghetal
te vermeerderen / als om te vervul-
Want om dat noyt te buyten te gaen/
hden sy van haren Bicht-vader een-
ieuwen oorlof soo dickmaels / hoe-
naels dat oft den noodt van den
naesten / oft het gemeyn welvare van
dt scheen van haer eenen besonderen
at te vereyschen. En om dat ghetal
rvullen / bemerckte sy aendachtelijck
veel daghen sy (somwijlen sieck lig-
) van haer daghelijcksche disci-
-take door de sieckte verlet hadde /
als dan neerstighe rekeninghe ghe-
kt hebbende / soo sy ghesont wirdt/ Het achterstel van hare sieckten haeldt sy in.
in de eerst-volghende daghen de ver-
slaghen soo verdeelt / dat sy in dese
ldingh effen uyt-quamp met het toe-
n getal / ende nochtans niet tragher/
te samen volbracht dat daghelijcks
en getal / het ghene paste aen den
van hare gesontheydt. Op de selve
ere heeft sy haren Bicht-vader ghe-
aemt / als-wanneer hy geboden heeft
randeren de felle wreedtheydt van de
ketenen in een ander herte gheessel
hedraeyde koorden vol knoopen / om
aer selven ootmoedigher te schicken
voeghen naer het ghemeyn gebruyck
e Order. Daerom / oft ROSA de-
noomelijcken yseren rugghen-ploegh
hey-

heyligher heeft aen-genomen / oft we
ghelepdt / dat laet ick in 't midden.

Voorwaer hoe vegheerigh dat den
tighen inborst van Rosa haer bega
de oeffeninghe van strengigheydt / h
sy nu al van hare jongheydt met sch
voor-spelen klaerlijck bethoont. Sy
maer vier-jarigh als-wanneer sy haer
re schouderkens (die sy by ghebreck
koordekens doen ter-tijdt noch niet en
geessellen) heeft beginnen te quellen nu
ghewicht van rouwen kareelen / nu
het pack van eenen grooten block / ghe
van als-dan trachtende te draghen
kruys naer Christus, onder den
van dat schandelijck houdt bezwijke
De dienst-maghet Mariana langhen
maer alleen wetende alle dese heymeli
wercken / was oock alleen de Secreta
se van Rosa. Soo dan Rosa heeft
dienst-maeght dickmaels gheroepen n
de verborghenste hoecksken van den
nu op den solder en elders / ende heeft
met gheboogde kniekens ter aerden
beden / dat (het ghene haer eyghen
handekens noch niet en konden) sy h
schouderkens met kareelen daer ont
ligghende soude laeden. Onder desen
en zwaeren druck vol-herde dit doch
ken heel aerbeydigh en langh-durigh
het ghebedt / ende ten lesten wenckt
aen de dienst-maeght / dat sy den last so
stillekens af-nemen / op dat de Moe
op 't onverwacht komende / niet vers
ren en soude 't verthoon van die be
godtvruchtigheydt / ende verbieden dese
lijcks noch meerder te doen.

Van jonghs-af hier toe gheneghen.

n ander reyse op de selve stil-zwij-
heydt hadt sy de dienst-maeght met
grooten balck haer schouders te lae-
ende sy trachte ten uyterste met alle
vergaerde krachten dit on-draeghe-
pack te onder-steunen soo langh / tot
haer (oock seer langhe) ghebede-
volbracht hadde. Sy heyghde on-
tigh onder desen last / sy suchte / sy
en haer op / tot dat sy somwijlen
wonnen ter aerden wirdt neder-ge-
at. Dit waren maer proef-stucken
eer-beginselen van eenen straffen
/ den welcken den toe-komenden
en ouderdom / en aen het lichaem soo
hde / en aen de ziele soo beloofde.
en was noch haer veerthiende jaer
pt-getreden / als-wanneer-men onder
andere strenghe wercken heeft be-
n te mercken / dat sy by nacht
ts-voets den hof door-wandelde met
anck kruys / het welck als sy met
zwacke en door-wonde schouderen
h / heeft haer selven met menighvul-
knie-booginghen geworpen ter aerden/
alder-bittersten wegh van Calvarien
ghelijcke bloedt-stappen en suchten
etende: noch gheen quaedt weder/
verwaerlijcke donckerheydt / noch
/ noch draeinghe der winden / en wa-
astigh aen de Maghet die van alle
n alle ongemack door haer lichaem
nde was.

Wondere en ghestichtighe strengigheydt.

n haer was verboden (gelijck wy te
n geseyt hebben) als dat sy de ysere
tot het geessels gebruyck niet meer
n aen-nemen. Sy heeft het verbodt

Sy draeght een ysere keten.

aldus verstaen en uyt-gheleydt / nie
de keten haer ten heelen sou spa
maer dat de keten haer niet en sou
Soo dan sy heeft die met dry om-lo
de toeren aen haer lendenen seer ster
gestrickt / en in de twee uyterste sch
van de by-een-voeghingh een ma
aen-ghedaen / het sleuteltjen verbor
daer sy het oock selver noyt soude ko
weer-krijghen. Dit was een alder
holenste soort van een torment / het
oft langh / oft misschien altijdt soude
ben onbekent gebleven ; want Ros
wilde dit oock niet laten bekent zijn
Mariana de dienst-maeght / die noch
de secreet-weetster van Rosa was.
dit en wilde Godt niet / ende da
is het soo uyt-ghekomen. Eens op
middernacht kreegh Rosa een gh
dige pijn in de heupen / sy voelde da
dit quaet sproet van de ysere keten
welcke door het uyt-ghesleten vel hi
daer seer diep in het vleesch en zenuen
telde / waer door dat oock de koude
yser in de nieren en beyde de seyden e
der-gheweldighste pijne verweckt h
Rosa was benauwt / om dat sy dese s
delijcke keten niet en kost alleen bre
en het slot niet sonder sleutel ont-haecl

Sy lijdt hier van een groot torment.

Daer-en-tusschen de heupen-wee c
desen on-bindelijcken bandt groeyd
sterck / dat eyndelijck Rosa naer
suchten heeft moeten teghen haren d
luy keelen uyt ellendelijck schreeuwen.
riana ontwaeckende komt by-ghelo
om de lijdende Rosa te helpen / heeft
ghedraghen allen noodtsaeckelijcken

er sieckte / en van de sieckte en sieck-
oorsaeck seer beroert onder - vraeght.
heeft de ellendighe Maghet haer hey-
k werck moeten verraeden / om van
st-maeght raet en middel te vragen/
en de keten ont-binden sal / eer dat de
akende Moeder sou komen aen alle
te hulp gheloopen. Sy hebben alle
ghepy oeft wat sy konden / nu den
nu de breuck-proef ghesch iede over-
/ maer aen gheen van twee en wijck-
n sterckem weder-stant van dat vast-
nde slot. De dinst-maeght wirt in-
gh dat de sloten somwijlen gheopent
n met een krachtighe kloppinghe /
dan wegh ginck om eenen steen tot
oppen te soecken / de benouwde Ro-
eesende dat de Moeder oft gheroepen
/ oft mischien van selfs soude ter-
by wesen / vlucht tot het ghebedt / Sy verkrijgt hulp door 't ghebedt.
elck ghelijck eenen sleutel / en den
en samen het slot heeft gheopent.
wondere saeck / Mariana weder - ko-
e met eenen steen / hoort met een luyd
aeck het slot van selfs open-sprin-
De keten ontstrenght haer allens-
/ ontdraeyt / wordt heel af-ghetrocken/
men heeftse meestendeel moeten af-
n / naer het welck en 't vel en 't bloet
lght is. Rosa desen strijdt uyt-ghe-
hebbende heeft de rust ter-nomen / om
et meysen oock 't selve soude doen /
gh geworden zijnde / heeft wederom
haren gewoonelijcken aerbeydt en
inghe gespoeyt / als oft sy by nacht
waers gheleden en hadt.
ualijck waren aen een ghewassen de

Haren Bicht-vader vraeght de keten.

wonden van het gescheurt vel / oft
sa is wederom tot haer keten gek
en heeft haer aen het voorigh yseren
ment wederom in-ghestringht / tot da
delijck (door wat teeckenen is onse
den Bicht-vader dit vernomen heeft
terstont aen de Maghet bevolen hee
keten / gelijck sy was / sonder verbe
aen hem over te senden. Sy heeft ge
saemt / en heeft wederom van haer
denen af-geruckt de keten die wed
't vleesch was gewassen / ende heel
stigh met het slot in eenen doeck ge
den / heeft die gedraghen en gelevert
den Koster B Blasius Martinez, om di
recht aen den Bicht-vader te behand
Den Koster uyt het gewicht gissende
ter gulde ketenen oft schoon kostel
bagghen in waren / vertrocken zijnde
de Maeght heeft het ongewonde de
ont-rolt / en ghevonden eenen schat
het gemeyn goudt seer ongelijck / te
ten een keten met versch bloedt heel b
tigh / de welcke het brocks-ghewijs
hangende vel en vleesch op versch
plaetsen seer oogh blijckelijck verthoon
Eenighe schakels van dese keten zijn
de doodt van Rosa bewaert in het h
van Maria de Usategvi, de welcke e
wonderen ende vremden wel riecken
geur aen een-ieder voorts-brochten /
wesende on-wederleghbare getuyghen
dat pijnelijck zweet / het ghene sy uyt
maeghdelijck lichaem van Rosa gh
ghen hadde.

Sy pijnight oock haer

Jae oock de muys van hare armen
waren niet vry van al-dusdanighe van
w

tot de pijningh van de selve hadde
A eenighe vaste banden engh en be-
delijck t'samen gesloten / de welcke
houwde vlees-muysen sonder op-hou-
ijnigdhen/ maer dan het alder-meest/
oft iet van de aerden heffen / oft
armen opper-waerts moeste uyt-ste-
In dese vangh-banden / die soo hey-
k pijnighden / aenschouwde sy in-
igh den ghevanghen Bruydegom in
fken Gethsemani, en sy volghden hem
de huysen van Annas, Caiphas, en
. Ende het vel en hadde dese enghe
h banden noch soo niet overdeckt/
lariana heeft die noch konnen sien/
anneer sy vermaeckte oft meesterde
oorwonde schouderen van ROSA,
dickmaels wirdt desen dienst ver-
/ om dat in den rugghen van Ro-
tijdt verscheenen eenighe klievingen/
welcke dat somwijlen Mariana eeni-
bekende poederkens in-stroeyde / om
gheenen etter souden in-werven / en
kte de selve met dun papier / om die
en daeghs daer-naer wederom met
ien te vernieuwen. Maer terwijlen
anden en pesen soo de armen als de
nen benauwden / de netelen en kleyne
itjens hoops-gewijs by een gevoeght
eenen menighvuldighen / maer pijne-
n en jeugh-krachtighen beet / quelde
on verdraghelijck de borsten / de oxe-
de zijden van dese Maghet / op dat-
heen litmaet sonder pijnen soude we-
terwijlen haer noch (misschien door
ede) ont-brack een hayren kleedt.
maer dese soo ghedoornde ROSA

armen met banden.

En haer borsten, oxelen en zijden, met netelen.

Cant. 2. ℣. 2. maeckten haer aldus ghelijck aen de
tusschen de doornen.

Haer lijf met een hayren kleedt.

Maer als sy voor een groot wel
haer begaeft en ver-rijckt sagh m
hayren kleedt / al oft sy ontfanghen
eenen ghepurperden Koninckx m
wenschte en badt gheluck aen haer s
dende en bevende lichaem / over eenen
wen wapen-riem en krijghs-rock
strengigheydt. Al was het in 't eers
rouw / nochtans en was het niet
oft wijt ghenoegh ghelijck de Magh
hooyt hadde / want het was qualijck
handt-palmen breedt. Maer luttel
daer-naer heeft sy door een milde gif
een gheestelijck persoon een ander g
ghen / het welck ROSAM t'allen ka
heeft te vreden ghestelt. Het hadde
wen aen / en hongh van den hals
schouderen tot onder de knien toe /
was ruygh / en seer dicht van peer
hayr gheweven / weghende by-naer
zwaer als een krijgs yseren harnas.
se ghewichtighe rouwheydt soo door
grovigheydt bykans on-vouwbaer /
door haer hertheydt on-versoenbaer / sc
konnen genoegh te wesen tot de groo
strengheydt voor eenen kloeckmoedig
oeffenaer van al-dusdanighe wercken
de het en is nochtans aen ROSA niet
noegh geweest. Want sy heeft t'allen k

Hoe dit hayren kleedt was.

ten met in-stekende naeldekens dit stek
de hayren hemdt teghen haer selven n
stigher op-ghewapent. Ghy soudt gel
hebben dat het was niet eene Roose, m
eenen Eghel / nochtans dese rouwe sae
scheen aen dese Maghet meer eenen e
lijcl

n Raedts-Heeren rock / als een hay-
leedt / en heeft dien veel jaren ghe-
kt / tot dat om den ghedurighen
spauw / sy door een anders bevel be-
ghen is uyt te doen dit schadelyck
us.

Dit wordt haer verboden.

aer sy heeft een andere manier ghe-
en om haer lijf te kastijden / die sy sou-
llen in de plaets van het ghene haer
den was / misschien met minder ach-
eel van de ghesontheydt / maer niet
n minder moeyelijckheydt. Sy had-
n eenen dicken sack / zwaer / en hart
oppen / voor haer selven ghemaeckt
atsoen van een hemde / en om dat-
de hayrachtighe rouwigheydt niet
pen en soude / soo hadde sy de voor-
wen met lijnwaet over-trocken. On-
it ghewicht zweete sy / stont stijf en
vermoeyt / en uyt-geput van krach-
en kost niet her-treden sonder eenen
-moeyelijckstén ganck / en oft sy sat
nielde / kost sy haer qualijck op de
en rechten / elcke roeringh was een
/ de litmaten bezweken als onder een
/ ende haer docht dat sy meer met
hemde van loodt als van hennep was
r-kleedt. Daer en waren nu maer
oete-planken alleen / de welcke noch
het hayren kleedt / noch van de zwee-
niet gheraeckt wirden. Niet teghen-
nde heeft de sorchvuldighe tenteresse
haer vleesch iet weten te vinden / door
welcke sy aen de selve oock soude
cken / en deylen hun pijnen-deel. Soo
maels dan als in haer huys den
dt-hoven om te backen ontsteken

Wonderen vondt.

Sy pijnight haer bloote voeten.

wirdt / nam ROSA de gheleghenth
waer / ende met bloote voeten betrede
roerbaer dat opperste weifsel van den
ven / al-waer hem de kracht van
heetsten brandt hadt geweldigher in-
wortelt. Sy verdenckte aldaer in dat
nelijck ghevoel den schroomelijcken br
der Hellen / die sy meer als ernste
meynde haer toe te komen. Ende
en is daer van de plante der voeten
het sop des hoofts / niet over-gebleven
het welcke sy niet en ontfongh ghewill
pijnen.

Met soodanighe flatteringh streeld
vleyde ROSA haer teer maeghdel
lijfken / het welck andersins van men
vuldige sieckten ghenoechsaem gepijni
wirdt (ghelijck wy hier naer op
plaets sullen sien) en haer ont-brack g
nen wil en moedt / om te derven n
grootere en meerdere te bestaen / ten w
de voorsichtighe Bicht-vaders haer
hadden verboden / de welcke dickma
tusschen-stellende hun bevel van ma
leerden dat men oock een voorsichtige
beleefde sorghe moet draghen voor
Onghemeynen haet des lichaems. ghesontheydt. Voorwaer hoe dat RO
niet en is geweest vrindinne van haer
chaem sal ons leeren dit wonder exemp
als dat dese Maeght oock de ghenoeg
des gheest niet en liet uyt-vloepen tot d
troost van het lichaem. Weynige GOD
Sy weygert het mede deylen van de vreughde des gheests. vrinden leest-men dit behert te hebbe
ROA hadde dit ghelesen van den eer
ghen Gregorius Lopez van Mexico, en he
terstont aen-genomen hem naer te volghe
Soo dan tot dese subtijle verdeylinge v
vlees

h en gheest / hadt sy verkozen haer
ck te maken aen den ghecruysten
degom / door soo vele als hy niet en
toe-gelaten de glorie van syn ziel te
in zijn noch sterffelijck zijnde li-
n / en de ghenoechte van het opperste
edelijck deel mede te deylen aen het
sten oft gevoelende deel / op dat het
ijden niet en soude beletten. ROSA
lden oock dat door den wonderen
ck / en voorsmaeck van de hemelsche
en / haren gheest soet wirdt / haer ziel
/ haer ghemoet heel droncken / maer
n-tusschen behoedde / en (soo veel als
st) belette sy / dat haer ellendigh li-
n / het gene sy aen het enckel lijden
nen hadt toe-gheschickt / niet en sou-
tfanghen oock de alder-minste me-
linghe en mede ghevoelen van al-
nighe ziel spijs : en als haer den
schen Koninck leydde in sijnen wijn-
e / sy ghebiedde haer lichaem altijdt
n te staen. Ick meyne dat desen sel-
wee scheydt mach worden aen-gere-
onder de alder-verhevenste wercken
ROSA.

Het

Het VIII. Capittel.

Rosa stelt, druckt, en hecht in [...] hooft een gheanghelde en doorne kroon.

Het betaemde dat dese liebe [...] dochter van de H. Catharina van [...] nen, in de schole van verdu[...] heydt naer het voor-beeldt van haer [...] sterfse gekroont soude worden. Dit is [...] en wonderen drift en eer-gierigheydt [...] Heylighen / door de welcke sy verk[...] in het ballinckschap van dit leven / [...] te draghen de doorne kroon van Chri[...]stus, als de gulde. En aen de Ro[...] principael is het noch schoon / noch [...] rust / te derven eenen tuyn oft om-[...] van doornen. Maer laet ons komen [...] de saeck.

In den af-scheydt van de kinderlijck[...] ren / en van de jeught / hadde het hert[...] van Rosa seer bitterlijck beweeght [...] godtvruchtigh en teer medelijden upt [...] seer begherigh aensien van een beweg[...] beeldt / het welcke met een stomme upt-[...] pinghe ghedurigh seyde: Ecce Homo, [...] den Mensch. Sy bleef met hare oo[...] hanghen in die yselijcke dooren-hagh [...] welcke het heel hooft van Christus [...] bloedigh was in-ghewortelt / het scha[...] den haer onder sulcken ghedoorent ho[...] een lecker oft teer lidtmaet te wesen. [...] dan sy heeft dien tijdt haer een kroon [...] ley-tin gheboogt / de welcke door de t[...] kantighe in-bindingh van de onder-een[...]

Sy draeght een doorne kroon van ley-tin ghemaeckt.

dr[...]

de koorden ofte roeden / verbelde een
olde slanghe. In dese kroon hadt sy
en daer binnewaerts in-ghesteken ee-
e dunne en scherpe nageltjens / ende
dit hooft - cieraet hadt sy haer onbe-
elijck niet sonder wonden / het hooft
inghelt / ghelijck een slach-offeran-
der de cier-banden.
enighe jaren heeft dese godtvruchtige
het onder dese lastighe hoofts door-
eghe volhert ende verhert / dan dit
maer alleen ghewcest een kinderlijck
-stuck van een vromigher torment /
welck sy uyt de tweede kroon met ne-
en neghentigh pinnen ghewapent
e / verwachte. Ontrent het thiende
voor haer doodt / dat is / een wey-
tijdts naer dat sy den rock van den
Vader Dominicus hadt aen-ghenomen /
sy haer dese tweede kroon op-gheset
noyt dan met het leven af-gheleydt.
t als-wanneer sy aendachtelijck hadde
nen t'aen-schouwen die doorne kroon
haren verlosser seer wonderlijck ver-
hen op het hooft van Catharina van Se-
heeft ghedacht geensins te rusten /
dat sy de selve met eene soo groote
sy konde) geestelijcke jaloursheydt
aer hooft soude krijghen / ende sy
de het heel kleedt van haer Seraphin-
Meesterse noch niet aen-getrocken te
en / voor dat sy oock hadt aen-geno-
die doorne kroon.
oo dan met eenen nieuwen drift en
erte van lijden / heeft een silveren
ken in een rondeel gheboogt / daer
sy binnewaerts in-gesteken van het
sel-

Daer-naer een ander met 99. silvere pinnẽ.

selve metael drp rijen van pinnen/ soo
ter elcke rye drp-en-dertigh telden/
het ghetal van de jaren die Chris
sterfelijck voor ons sterfelijcke mens
hier op de aerde volbracht heeft.
waer niemandt en hadde iet konnen
dencken / dat soeter soude wesen voor

Pia mater. soet vliesken der hersenen (ghelijck de
decijnen dat noemen) ofte dat voor

Dura mater. hert vliesken der hersenen herter soude
't en ware dat de soetheydt selfs dese
heydt aen Rosa in-gegeven hadde.
om dat het hayr / het welck naer de

Sy razeert haer hayr af. snijdingh wederom (maer korter) gegr
was / niet en soude beletten de dieper
druckinghe van de stekende pinnen /
hadde sp met een razoor ofte scheer-
allen het hayr tot op het levende vel
gerazeert / maer nochtans eenen on-
cierden krol gelaten op 't voor-hooft / w
mede sp bp daghe de kroon soude be
ken / om die voor de Moeder te ver
ghen. Behalven dat oock dat weyn
over-gebleven hayr in 't voor-hooft is
steedt geweest tot een ander gebruyck
weten tot groeyinghe ende vermeeder
ghe van nieuwe tormenten. Maer
van sullen wp handelen in het volghe
Capittel / alwaer dat-men sal kortel
verhalen allen het waken van Rosa.

Haer groote pijn van de kroon. Hoe breedt dat desen ghetanden kr
gebeten heeft / hoe pijnelijck datse het
deckt hooft van die H. Maghet door
ken heeft (wiens teerheydt oock een
ghenoegh kost pijnighen) kan-men
upt gissen / als dat de doornen niet a
samen / maer d'een naer d'andere /

nee/drp en drp/ende soo voorts/met
lder-moeyelijckste vervolgh het bloot
h in-treden/en elck naer verscheyden
ccringhe kromde in elcke engheydt
vonden. Het is bevonden/dat onder
dighten doornen-bosch van dit ste-
e metael/oock de spraeck alleen aen
Maeght seer pijnelijck was/hoe pij-
k dan meynt ghy haer gheweest te
als-wanneer haer de borst daverde
den hoest/oft het ellendigh hooft
erste tot niesen/ofte eenighen anderen
elijcken noodt van sterck uyt-spou-
/haer aensicht/en mondt heel ghe-
igh ont-stelde?
an dit scheen aen ROSA maer guy-
spel/en konsts-hulpe weerdigh/om
nadigher te pijnighen. Soo daen
de uyterste boorden van dees plaet-
t'samen oft by een quamen/heeft sy
s-ghewijs snoeren in-ghebonden/door
iens in-trecken sy niet alleen en be-
ghde den circkel van dese punten/
it hy niet en soude oft van de plaets
roeren/oft van selfs ont-gaen/maer
soo dickmaels sy wilde de pijnen
neederen met de in-ghesteken snoeren
er in te trecken/dede sy ghewelt aen
eyghen torment. Maer besonderlijck
rijdaghen behaeghde aen dese Maghet
toe-maet van pijnen tot ghedenckenisse
den Bruydegom met doornen ghe-
nt. Sy hadt liever ghehadt tot een een-
nigher ghelijckenis/te draghen een
n uyt waerachtighe wilde haegh-door-
en hier van hadt sy met haeren Bicht-
seer recht-sinnigh en ernstelijck ge-
han-

Wonderen vondt tot vermeerderingh van de kroon-pijn.

handelt / maer hy heeft het ont-rae
vreesende / dat seer lichtelijck onder e
rotten doorzen / een groote verzweerin
't hooft van Rosa soude konnen
groepen. Sy is oock te vrede ghew
peysende dat dusdanighe kroon niet
voegheliјck ghenoegh kan ver-borgen
den / om het on-geordert en on-sch
lijck uyt-steken van de punten oft d
nen / en datter te veel van haer pijn
de ont-breken / als-wanneer datse ni
tot een toe soude binnewaerts neyg
En daerom moest sy een plaet gebruy
en dat van silver / om dat se dichter s
liggen op het vel / en de in-ghedron
pinnen soude vaster in-houden. De
komste en heeft haer niet bedrogh
want naer de doodt van de Magher
en Goudt-smidt / aen den welcken bev
was eenighe pinnen van dese plaet uy
trecken (op dat die misschien aen somn
godtvruchtighe en dit begerige persoo
soude dienen tot een gift ofte ghebruy
sijn tanghen te werck stellende / heeft
van die soo in-vast bevonden / dat d
niet een uyt-ghetrocken en kost word
al was't dat sy naer den yseren tangh-t
hier en daer t'allen kanten hun booghi
Op dat gy sout verstaen dat de door
even-eens niet en hebben oyt ghewe
van de lydende Rosa / ghelijck Ro
noyt en heeft ghewеken van de doorne

Hoe vast dese pinnen zijn ghe-weest.

Maer met dese daegelijcksche pijn-g
lingh noch niet te vrede / heeft eenen n
del gebonden / om dagh naer dagh n
we wonden te openen ; want s'morgh
haer kroon wederom in-settende / st

Schroome-lijcke ver-meerdering van de kroon-pijn.

noyt op de selve plaetse / daer sy
is te vooren ghestaen hadde / maer
een verandert gelegh / her-stelde sy de
altijdt in een ander en ander plaetse/
patse door die verbolghende verande-
re / straffer en wrangher soude steken/
pijn in de on-geraeckte deelen ver-
ven. Maer alle vrydaghen voegde sy
by / dat sy de kroon nederwaerts in-
t tot het weeck been der ooren / en
onderste achter-hooft / op dat den
van 't hooft (daer het sachste vlees
t teerste gevoelen is) dit dichte punt-
h / en moeyelijcker soude in-strenghen
eper door wonden. Het selve hernamp
terdaghs / om mede te lijden aen de
het en Moeder Godts, wiens zie-
haers Soons doodt het zweerdt van
heydt door-treft hadde.
anghen tijdt is onbekent geweest aen
Moeder / huys-ghenoten / en vrinden/
doorne-haegh van soo bloedighen
-kam : want wie soude oft bemerckt/
hesocht hebben een soo doodelijck tor-
onder de banden oft hooft-decksel
soo loose Maghet? Den Bicht-vader
r / die aen Rosa dese verholen soort
strengigheydt hadt toe-gelaten (want
er sijn toe-stemmen en dede dese
oorsame Maghet het minsten niet)
enckelijck wetende van een ghepun-
acht / en hadde noch de kroon niet
en / noch met het minste achterdenc-
ghepeyst van soo vremde bonden / door
welcke Rosa de selve placht teghen
hooft te terghen. Maer de goddelijc-
oorsichtigheydt en heeft eyndelijck niet
toe-

toe-ghelaten dese saeck langher verb
te blijven / en heeft ghemaeckt / dat h
empel van soo-danighe deught tot ee
quame en ziel-vruchtighe kennis va
ieder sou blijcken.

Dit wordt bekent door Godts toe-doen.

Het gheval was soo. Den Vader
Rosa socht haren broeder om een ki
lijck misdaet tot den roey-slagh /
heeft haer vrindelijck tusschen gheste
den Vaders gramschap te versoenen ;
als hy de tusschen-komende dochter
telijck verstiet / heeft door eenen mis-
haestelijck ghe-stooten teghen het hoof
de Maghet/al-waer de bedeckte kroon
vreedtheydt in-werckte : terstont dry
den van bloedt den on-voorsichtighen
volghende / hebben het voor-hooft va
onnoosele dochter nederwaerts loop
heel ghebloet-verft / met een klaer
kende teecken wat eenen Eghel dae
decktelijck nestelde onder sulcken sne
wit decksel. Rosa hier meer ghevo
de haer kroon-ontdeck / als hooft-s
is dobbel beschaemt ghewoorden /
trachtende te geveynsen het gene ge
was / heeft haer looselijck in een af
sonderde kamer ont-trocken / die k
haestelijck af-gedaen / en het bloedt
lijck al spelende af-gevaeght / en in
leydt hebbende eenige dockskens die
bloet-druy van de wonden souden in-d
ken / heeft haer hooft terstont met de
woonelijcke over-trecksels bedeckt.
sy en heeft met desen listighen vluc
ver-slaege Moeder noch bedroghen /
ont-vlucht / de welcke terstont haer do
volgende met de dienst-maeght Mariana

ieght haer van de wonden / en onder-
de reden / waerom haer van eenen
hten slagh het bloet soo is uyt-ghe-
n / ten lesten als dit ROSA te
efs ont-schuldighde en verbadt / de
er ergher peysende / gebiet de van-
ont-doen en het hooft te ont-decken /
elck als sy sagh in een rondeel seer
enschelijck door-steken / heeft lichte-
gegist / waer van dese Teeckenen wa-
n sulckenen bloedighen * Zodiacus.
nochtans heeft gezwyghen wel we-
/ dat waer het saken de dochter ge-
sen wirdt te verraden oft af te la-
ier doorne kroon / sy lichtelijck een
en breedelijcker soude vinden / door
icke sy haer hooft soude volherden
ighen. Soo dan de Moeder gelijck
ysterie niet kennende / heeft als dan
oft van haer dochter met wermen
oetjens af-gewasschen / voor soo veel
geloofde oft geveynsde te glooven /
t genesen genoegh te zijn aen de ge-
e plaetse / daer-en-tusschen eenen an-
middel bepeysende teghen dese kroon.
sonder verbeyden is dese saeck aen
cht by eenen / die sekerlijck dit kroon-
yck aen de Maghet verbieden soude /
ten by eenen van de geestelijcke Va-
aen wiens gheley ROSA ghehoor-
e. Desen was den Eerwerdighen
nnes de Villalobos , Rector van de Pa-
suiten binnen Lima , eenen man ver-
in Religie en heylighheydt / en om
len door eenen alder-korsten en seker-
vegh der volmacktheydt te brenghen /
seer ervaren voer-man.

* *Zodiacus* is eenen ronden cirkel, daer de 12. hemelsche *Teeckenen* in beschreven worden.

Sy moet de kroon ont-decken en over-brenghen gelijck die was.

Soo-wanneer desen gehoort heeft daer geschiedt was / heeft terston ROSA bevolen / dat sy hem soude ghen het ghenen tot noch toe haer soo pijnelijck met doornen door-wont Sy heeft terstont haer kroon by-geb haer selven niet soo veel tijdts ghev op het welck dat sy oock de bloedt-ken tusschen de scherpe pinnen soude noegh af-vagen. Den godtvruchtigh voorsichtighen Pater dese aen-ghebr kroon niet sonder schroom en mede aensiende / heeft die geoordeelt straf wesen dan het beteamde aen de teer van haer geslacht en ouderdom. Da is hy de Maghet met redenen aen vallen / om haer het alder-strafste bruyck van dit vreedt instrument te raden. Maer sy merckende dat-mer handelde met raet / en niet met bevel / van haren kant oock haer redenen moedelijck voor-gehouden : ten leste isser van beydts kanten dit toe-gest dat ROSA haer begheerde kroon weder-krijgen / maer versacht. End heeft den voorsichtighen Pater me vijle hier en daer de uyt-stekenste p van de kroon af-ghevijlt en bot maeckt / meynende ten minsten eenigh was het gheen genoechsame) midde tigheydt hier in gestelt te hebben.

Sy krijght haer kroon weder.

Maer ROSA meer achtende haer l als een rijck / verblijde haer / de selv der ghekregen te hebben / met het he houden getal van de stekende pinnen de ten minsten maer een weynigh do se af-vijlingh ont-wapent. Sy heef

rom ghesien naer haer voorighe ver-
igh van pijnen / ende sy hadde dit
en den pijnelijcken aentreck van de
en by-gevoeght/ dat sy somwijlen met
-slaen van haer buyst de kroone per-
om dieper in te printen : want de
ighe vijle en hadde noch soo de pin-
niet ont-scherpt / oft sy bedienden
het ampt van te door-wonden. Dit
eens gebleken / als-wanneer dat Ro-
iversins ter aerden vallende / haer
heeft lichtelijck gestooten teghen een-
-gelegen lessenaer / waer van terstont
dat de kroon seer machtigh in 't hooft
nt wirdt) menichvuldigh bloedt is ter
deren af-gevloeydt.

Sy pijnighe haer weder seer schroomelijck met de selve.

e H. Kerck singht van de doorne
ne van Christus : *Felix spina, cu-
ilei vires frangunt Regis tartarei*, dat is:
ckighe doorne, wiens steckfels breken de
en van den helschen Koninck. Onse
a heeft oock verdient dit selve in
kroon te bevinden : want soo dick-
s als den helschen vyandt hem aen
aghet naederde om haer te verbeel-
oft in te gheven eenighe on-reynig-
/ gheen ander geweer en was haer
oode om hem af te weeren en te ver-
n / dan dat de wackere Rosa met
vingher dry-mael op haer kroon
/ ter eeren van de alder-heylighste
ldigheydt. Het was een trommel /
viens enckel aen-raeck den verbaer-
n verslaghen duyvel / met eenen al-
handighsten vlucht den strijdt ver-
Noch soeter en misschien noch won-
r is het / dat-men van de kracht van

Sy verjaeght den duyvel door het raken van de kroon.

de kroon bevonden heeft naer de
van de Maghet.

Een wonder van haer kroon.

Eenen sekeren seer geestelijcken G
dienaer / is korts naer de uytvaert v
upt-ghedraghen ROSA gegaen nae
huys van Gundisalvus den Thresorier
leenelijck met dit gemoet / om godtv
telijck aen te raken de instrumenten
de welcke dat ROSA noch levende
maeghdelijck vleesch hadt ghetemt.
is samen met haren vinger-rinck ge
de kroon seer schroomelijck gedooren
qualijck hadde hy die geraeckt / oft
terstont beginnen te blaken met eene
gewoonen GODTS liefden-brandt/ te
ten in den diepsten grondt des ghee
versoeten met eenen wonderen smaeck
de hemelsche genuchten/ als oft hy
doornen en distelen de druyven van 't
radijs / en vijgen van distelen / tot sm
van sijne ziele hadde gepluckt. Mae
dit wonder sullen wy gevoegelijcker
ken hier naer in het elfste Capittel
waer-men sal handelen van den tr
rinck van ROSA. Laet het hier ger
wesen eenighsins bethoont te hebben
seker en feestelijck oock den hemel
gheluck heeft geboden aen dese kroon
wanneer hy ter eeren van sulcken
en breede stekinghe/ gedistilleert heeft
ken soete en kostelijcke ziel salvinghen.

Dat het ons niet en verdriet ons
ghen wederom te slaen in dat punt
gende kroon model van de H. Cat
van Senen, het ghene onse ROSA met
nen ghekroont soo ghetracht heeft
te volghen / als dat sy het selven in

n hooft niet alleen ten heele heeft
hedruckt / maer her-draghen. Hoort
van alleen een korte probe uyt het
in de begravenisse van ROSA be-
at is. Als-wanneer het doodt li-
n noch lagh op de berrie / soo had-
e goddelijcke voorsichtigheydt (aen
niet onvoorsiens en gheschiet) ghe-
t en toe-ghelaten / dat daer ont-bre-
soude een blommighe kroon / die
maniere het maeghdelijck hooft sou-
rcieren. De ure stont aen van het
naer 't graf te draghen / maer de
che blommen scheenen nu ghevlucht
n / als on-weerdigh te kroonen een
A die nu hemelsch was. Soo dan
se beschaemde en verslaghen twijfel-
gheydt / hier / van de ghene die ver-
n / daer / van de ghene die een kroon
estigden / heeft-men eyndelijck (niet
GODTS in-gheven) moeten loopen
het ghekroont beeldt van de H. Ca-
a van Senen, de welcke ROSA noch
e placht te vercieren. Soo dan die
kroon aen een ieder openbaerlijck
t / wort voor een weynigh tijdts van
rina verset op haer leer-dochter Ro-
onder dit cieraet wordt ROSA uyt
uys van Gundisalvus naer 't graf ge-
n / op dat de welcke noch levende de
insche Meesterse in haer selven naer
en hadde uyt-ghedruckt in een door-
acht / de selve oock nu doodt zijnde
opentlijcker verbeelden / onder een
/ ghemeyn aen alle beyde. Sy pre-
it werck de welcke kende het myste-
eker zijnde dat niet door 't menschens

De kroon van haer begravenisse.

toedoen / maer meer door eenen gel
ghen als gheaventuerden noodts-rae
se besondere deughdts-gheruygenis a
Maghet ROSA was over-gekomen.

Ten lesten dit schijnt het selfste t
ken / dat als-wanneer den lijck-treyn
SAM soo ver-eerde en kroonde hi
der aerde / oock het hof der Heyligen
gheen ongelijcker verthoon de selve k
de in den hemel / op dat-men van b
kant soude bemercken / dat sy gheb
was tot de kroon self vande de H. C
rina van Senen. De saeck is soo ken
ghewordden. Eenen sekeren persoon
upt-nemende heylighepdt en faem /
terstont naer de geluck-salige dood
ROSA, in een geests-openbaringh g
onder veel duysende Enghelen een g
glorieuse bende van H.H. Maegh
recht gaende naer den throon van d
der-heylighste Drijvuldigheydt. In 't
den van dese schaer / blonck ROSA
palm in haer handt dragende / ende
een sneeu-wit kleedt over-deckt zij
maer noch niet gekroont gelijck al
andere / want aen den eenen kandt
desen goddelijcken throon stont de
ghet en Moeder GODTS, houdende
de rechte handt een strael-blinck
kroon / verwachtende dese feestel
Maeghde processie om ROSAM
haer eygen handt te kroonen. Voorb
op de selve manier was voortijdts
Catharina van Senen in den hemel ont
ghen / als sy de aerde verlaten hadde
dat alsoo tusschen de Meesterse en
Dochter, van de doorne tot de gulde kr
gh

Een visioen van de hemelsche krooningh van ROSA.

n verschil en soude wesen. Ghelucki-
hoornen / in wiens plaetse van sulcken
t sulcken hooft-cieraet in den Hemel
olght is.

Het IX. Capittel.

bedde, het oor-kussen, en nacht-wakinghen van Rosa.

Ulcken sorchvuldigheydt heeft Rosa
gehadt in haer lijf te matteren / dat
sy oock die weynighe uren van de
t-rust niet ydel van tormenten heeft
n laten. Hierom heeft sy sulcken
t bedde begeert / het gheene den slaep
soude verjagen / als roepen / jae soo
is gekomen haer konst en behendig-
t / dat aen haer slaep-rust het selve
wesen een bedde en een pijn-banck.
voorwaer en vergunde sy het minste
aen haer verdruckt en uyt-gheteert
em / en sy ont-nam het aen den slaep /
y gaf aen 't ghebedt. De oogh-speu-
e Moeder heeft in tijdts beginnen te
kken waer de dochter henen wilde /
t sy hadt in dit dochterken van jonghs
gesien eenen drift om hardt te ligghen
e strengheydt te verberghen : daerom
sy haer bevolen eenigen tijdt met haer
chts in 't bedde te ligghen / om soo met
heydt haer loosheyt t'overwinnen. Ro- Haer behendighe
heeft gehoorsaemt / maer met sulcken ghehoorsaemheydt
andt / dat sy niet-te-min de verdinsten in 't slaep-
gehoorsaemheydt en strengheyt / in dat bedde.
moeders bedde seer aerdigh t'samen

voeghde : want qualijck was de Mo
in 't slaep gevallen / oft de Maghet
troeck haer allenghskens dat deel van
matras daer sy op gelegen hadde / to
de onder-geleghen berders haer lij
ontfongen / en aen het verstooten h
kussen volghde een houdt oft by-gebe
den kareel steen. De H. Catharina van
nen heeft met haer Moeder Lapa ghe
den selven strijdt / en gebruyckt de
loosheydt. ROSA verblijdt door de
luckingh / ginck al geruster voort /
alleen te ont-blooten de berders om
op te slaepen / maer eenen harteren
te soecken / om onder haer hooft te leg
maer naer veele sulcken om-wegen / h
ten lesten de ont-waeckende Moeder
gebroken die subtijle verstandigheydt
de dochter / ende als oft sy een groot
daet ontdeckt hadde / heeft de doc
straffelijck berispt / daer by voegh
een smaedigh en schimpigh verwijt
haer koppighe en snode obstinaethey
waer het saken sy de Moeder soo w
bedriegen / dat sy beter soude wegh ga
en haer voort-aen naer haer eyghen h
een bedde sou solderen / ghelijck sy beg
de / midts sy nochtans aen het hooft
oor-kussen dat menschelijcker ware
verleenen / en de berders ten minsten
een enckel sargie bedecken.

Sy wordt hierom bekeven, en sy krijght oorlof om te slapẽ soo sy wilt.

Het ghemoedt van ROSA danste n
dese stemme / en ontfongh voor een s
streelingh desen moederlijcken oorlof /
andersins door kijven en gramschap su
achtigh was. Sy heeft de conditie
een begeerighe handt aenveert / en aen

Hierom is sy verblijt.

Mo

eder voor soo milde bergunningh seer
e danck-seggingh gedaen. Daer-naer
t sy terstont by een ghesocht eenighe
ers / en die in eenen bequamen hoeck
haer kamer by een voegende / heeft
een rouwe sargie op-geleyt / en twee
t-kussens alleen tot het oogh-bedrogh
en op gestelt / ende met kleynen aer-
t het bedden dat haer Moeder hadt
ghelaten / volbracht. Maer soo dick-
ls den nacht aenquamp / volghde in
s van de verstooten hooft-kussens /
t' allen kanten on-geschaefden en
ypen block / en eenighe steentjens / die
agh tot dit ghebruyck in het bedden
orghen wirden / onder de sargie ghe-
kt / op dat door dese on-effenheydt
ichaem soude worden gepijnight / aen
ock de effenheyt van de harte planc-
scheen wellusten te wesen. Hoe dat de
eleghen wet-steenen van alle dit steen-
gh onder de sargie verborgen en uyt-
nde / ROSAM door-steken hebben /
men licht gissen. Voorwaer oock in
arte verders hebben opentlijck gesien
est / de hollen van de in-ghegraefde
en / oock de plancken selver hier en
puts oft grachts gewijs uyt-ghesle-
getuyghden ghenoegh / hoe sachtjens
op geleghen heeft de magere ROSA.
aer de steenen de welcke hier en daer
aer gheschickt waren / die wijckten
ichtelijck aen haer lijfs gewicht / soo
naels als sy haer lichaem op een an-
ijde moest keeren. Soo dan tot ver-
ngh van dese pijn-banck / dacht sy
by te voeghen eenighe dinghen / die
har-

Haer pijnelijck slaep-bedde.

Noch pijnelijcker.

harter en stantvastigher waren / te we
drÿ kromme / on-geschaefde / en gekn
belde houten heeft sy op de plancken g
lept / ende tusschen de by-een-voeging
de selve met kleyne stockskens onder
sargie vast-gemaeckt / op dat sy niet v
ken en souden. Maer by daghe heef
dese upt-nemelijcke en in-settelijcke bloc
ter sijden onder 't bedden gestopt / op
de Moeder door de on-effenheydt van
sargie die niet en soude bevinden / oft
selve opentlijck upt-getrocken hebben
niet en sou trecken tot een bewijs-teec
van een wettigh groot achterdencken.

De dienst-maeght Mariana wist maer
leen dit verborgen werck / aen de wel
Rosa met krachtigh versoeck ghebe
heeft / dit niet te verraden / en waer
saken sy de kamer moest upt-keeren /
blocken soude oft on-geroert in hun pla
laten / oft terstont wederom in de pla
stellen. Langhen tijdt heeft aen de vi
ghe Rosa behaeght dese vreede p
plaets van die onder-rughsche krimpin
en het soude haer noch langher heb
behaeght / waer het saken die schroor
lijcker hadde geweest / dat is / waer
saken dat die t'allen kanten scherper h
de gesteken / want tusschen de ydele s
cie der blocken en was daer niet / het
nen haer daer op liggende genoegh so
pijnighen.

Ende noch pijnelijcker.

Soo dan haer is in-gevallen een nie
ende het lesten gedachte van haer bed
grouwelijcker te scherpen. De planc
oft berders seer dicht in een gesloten
bende / heeft daer seven houten even

malkanderen / op-gesprept / de welc-
m dat sy niet en souden her-roeren/
sy met ossen-riemen seer in-vast ghe-
ckt. Maer elcke tusschen spatie van
houten heeft sy soo gevult met scherpe
l-brocken en stuckskens van aerde
eelen / en met de dry-hoecken van de
oken scheipen / als dat ieders scherpe
was gekeert naer het lichaem / ende
met sulcken op-gehoopte dickte / dat-
iet een en kost waggelen oft wijken/
esien dit van onder genoegh beletten
ider-plancken / datter niet een stucks-
sou door-vallen / ende de blocken vast
en op de hout-ribben / op dat het
k niet en soude ont-lossen. Wie sal
ven / dat dit heeft konnen schijnen
weerdighen bemde om een Roose, te
n Rosa in te rusten ? En daer en
ck niet ont-broken een weerdigh oor-
n aen sulcken edel bedde; maer daer
wy hier naer van spreken. Tot het
bedde hadde sy oock slaep-lakens
dt / maer hayrachtigh en borstelach-
/ ende door-gatigh ghelijck eenen
st oft sift / om datse en te samen
en steken / ende de steckfels van de
r-liggende tichel / platteel / en schel-
brocken niet en souden beletten/ maer
elijck stoppen. Daer en boven hang-
edecktelijck aen het hooft-eynde van
edden een groote volle flesch galle/en-
opt en schickte sy haer tot den slaep /
y hadde te vooren met sulck eenen
haer keele verbittert / tot ghedencke-
van haren Bruydegom voortijdts
gallen en myrrhe gelaeft.

Haer slaep-lakens.

Allen dagen s'avonts drinckt sy galle.

Hier van wonder pijn en onghe-mack.

Haren ſchroom van dit bed-den.

ROSA heeft ſomwijlen beleden /
haer / als ſy ſlapen ginck / deſen ga
dranck in te nemen ſoo moeyelijck nie
is gheweeſt / dan als ſy vroegher
waeckten : want als dan gevoelde ſy
monts ghehemelte heel verdrooght to
binnenſte keel-deelen en gorghel-tongh
mondt-tonghe on-roerbaer van droogh
de keels winde-pijpen heel t'allen ka
ontſteken / ſoo dat het een pijn was
de gedrooghde ſtroote alleen het her-a
men. Daerom en is het niet wonder (
ghene daer-naer is gekent gheweeſt)
ROSA dickmaels merch-grondigh is
ſchroomt gheweeſt in het ghedencken
peyſen alleen van haer ſoo ſchrickel
bedden : ſy ſchudde / ſy beefde / ſy zw
ellendigh eer ſy oock de ſponde oft ko
aen-raeckte / indachtigh wat pluymen
aldaer waren verwachtende / wat d
gende veeren haer aldaer waren op-r
tende tot haer verſnijdende ſcheurin
met wat pijnen dat ſy moeſt verdwijn
ſoo dickmaels als ſy in eenen ande
kant haer vermoeyt lichaem moeſt
ren : ten leſten ſoo wiſt ſy daer noyt
te konnen op-ſtaen ſonder een kouwe
haeſtheydt van alle de verſtijfde lidt
ten / jae ghelijck van een been-breke
meurſelingh / met ſeer ellendigh verde
en verſcheurde ſchouderen / armen / h
pen en knien. Soo dat haer eens een
ker Matroone naer eenighe jaren met
vrindelijcke gemeyn-ſaemheydt vraeghd
hoe dat ſy ſulcken ſchroomelijck en pij
lijck bedden oock eenen nacht alleen h
konnen verdraghen / aen wie ROSA

woordt heeft met een bevallighe aer-
eydt (gelijck sy gewoon was) dat sy
sulcken ligghen al-dusdanighe pijne
e / hoedanighe soude ghenoegh wesen
aen GODT op te draghen een voldoe-
h voor eenen alder-grootsten vrindt.
et is daer-en-tusschen gebeurt / dat
A als aen desen schroom by-naer on-
htigh / langh twijfelachtigh stont oft
odanigh pijn-vruchtbaer bedden sou
eden. Maer terwijlen sy soo twijfe-
by-naer stirf van vrees / quam CHRI-
s te hulpe hem ver-openbarende aen
Maghet in een sienelijcke en vrinde-
gedaente / haer met dese soete woor-
aen sprekende : Weest indachtigh, doch-
dat veel harter, benauwder, scrickelijcker
eweest het bedden van Calvarien, op het
ick voor u den slaep des doodts hebbe
henomen. Gy weet hoe veel gallen ick al-
t'uwer liefden hebbe uyt-ghedroncken; gy
hoedanighe, gheen aerde, maer ysere pun-
ny aldaer handen ẽn voeten en sijde door-
hebben, tot dat sy my die alder-liefste
hebben uyt het lijf ghe-dronghen. Over-
dit, en leght dit in de weegh-schael van
nelijck bedde, en het sal u naer 't reden
s van liefden schijnen en duncken, *dat*
eddeken blommigh is. Het is een won-
hoe diep dese woorden het ghemoet
dese Maghet door-grondt / wat een
kten en standtvastigheydt ghegheven
en / op dat sy van die schrickelijcke
uldigheydts oeffeninghe niet en sou
erwaerts deysen.
oorwaer 16. jaren lanck heeft sy on-
vonnen volherdt in dit bitter torment
van

CHRISTUS versterckt haer in een openbaring.

Cant. 1. ℣. 15.

De Moeder tracht door

de Bicht-vaders dit te beletten.

van desen strijdt / ende (dat meer te wonderen is) daer de Moeder dit wiste en on-willigh was / maer noch als on-wetende gheliet en toe-liet. Sy wel eens oft twee reysen ghetrach dochter af te keeren van sulcken vo matige strengheydt / ende dit breedt den in stucken te scheuren / maer gera in haer gemoet met een af-ghesonde delijcke beweeginghe / en heeft niet de oft handt / oft verbodt hier aen ste Soo dan sy heeft verkosen door de B vaders de uyt-komste te proeven / mae scheenen hier in oock verbaert te zijn lijck in een sake van groote verbaesh ende sy ont-raedden noch raedden hae sekers/het welck een ghenoegh klaer-l kende teecken was / dat het GODT behaeghde / dat de uyt-verkoren Ro aen haren Bruydegom moest worden men ghekruyst in het kloeckmoedigh draghen van sulcken vreeselijck bedde

Haer hooft-kussen.

Wy moeten nu spreken van het h kussen. ROSA die trachte naer het ex pel van de H. Catharina van Senen, alle s te dinghen verstootende / traps-ghe hier toe te raken / dat sy eyndelijck so de Moeders weet / eenen on-vormig zwaren steen onder haer hooft soude ghen / als sy slapen gingh; daerom beginsel heeft sy voor een hooft-kusse bruyckt een onghemackelijcke groote van grof laken / daer-naer allenghsk eenen rouwen ghebacken steen / ten le eenen veel-kantigen en groven steen. M soo de Moeder desen gesien hadde / h hem wegh ghenomen / ende haer doc

geweldt doen nemen een kussen ydel wolle / maer met dit bevel / dat sy elven soude vullen. ROSA heeft ge- ghen / het kussen aenveert / ghevult/ niet met wollen / gelijck de Moeder fde. Sy heeft vergadert een menigh- n schaeffelinck ; hier mede heeft sy ussen op-gevult ende soo op geslapen. r dese behendigheydt en is aen de der niet langh verborghen gebleven / eft het gevult kussen aen-ghegrepen / met schreeuwen en tieren uytdrucke- bevolen de schaeffelinghen daer uyt cken / en wolle daer in te doen / wol- r in te vullen. ROSA die heeft ge- aemt / maer niet veerder als de let- y heeft het kussen met wolle gevult/ niet met wollen alleen / want tus- de wolle en den buyten kant van 't daer het hooft moest op ligghen / sy heymelijck verborgen ghedraeyde / die sy tot dit gebruyck hadt af-ge- en van een oude ghebroken mande. door wirt het aenschijn van de in-ru- ROSA seer onsienelijck met schrabben ckent / soo dat de Moeder dickmaels erckt heeft in de kaken / voor-hooft/ anghen van haer dochter dese ontij- en mis-maeckte lick-teeckenen/maer st nochtans den oorspronck niet gis- nu seker zijnde van de wolle welck ooft-kussen vervult hadde / tot dat sy by geval haer handt sonder achter- en op 't kussen leggende / heeft den t in sijn deck-hol gevoelt en ont-deckt/ esen bevonden en uyt-getrocken. Hier t ghy wederom een Moeder Lapa op haer

Haer behendighe ghehoorsaemheydt.

haer dochter Catharina upt-spouwen
en verwijt / smaedinghe en beschuldi
sy heeft haer qualijck konnen bedwi
van slaen. Soo heeft Rosa moet
alder-hartste dinghen verdragen / o
sy haer selven soo harte dingen toe-s

Sy moet hierom lij-den van de Moeder.

Daer-naer heeft de Moeder by h
van de H. gehoorsaemheydt aen
dochter bevolen / dat sy het kussen
soude ledigh maken / en weder woll
doen / maer wollen alleen. Rosa
wederom ghehoorsaemt / maer bov
over de letter / want sy heeft de
verdobbelt / ende nemende een stock
heeft soo groote overvloedigheyt va
le in 't kussen niet alleen gesteken /
in-gheperst / dat het eyndelijck had
hartigheydt van eenen Korck-boom/
schorssen het vlodt-houdt zijn. End
scheen sy wederom gekeert te zijn tot
voorighen houten block die haer de
der onlanghs ont-nomen hadde.
block was gheweest upt eenen boom
de in-woonders daer noemen Pacay)
midden upt-geholt / op dat het ho
den hals van de Maghet daer s
vast in-liggen. Naer desen / door de
der verboden zijnde / volghde eenen
van knobbelachtighe stocken / welcke
sel aen de twee upterste kanten wa
koorden by een gebonden. Maer de
der hadt desen oock verdreven. Da
sy ten lesten in dit soo op-ghevult
wolle-kussen ghevallen is / gheenen
deren raedt meer wetende / heeft
dochter soo aen-ghesproken: Voorwa
hebt ghehoorsaemt, mijn Rosa, gh

Noch een andere be-hendighe ghehoor-saemheydt.

Haer Moe-ders ant-woordt.

orsaemt, want hier en vinde ick nu niet
als wolle. Het is ghenoegh, jae meer
enoegh, want een wol-kussen hebt ghy u
te ver-keeren in een vleesch-banck. Wat
k voorder ghebieden? op dat ghy het
ers ghebodt niet en soudt kleyn achten,
ghy dêes wolle-vlocken in een ghedron-
tot de hartigheydt van eenen vasten steen.
ghelijck ghy wilt, al-waer 't ghy u oock
odt aen-haelde, ick en sal my voort-aen
neer daer tusschen stellen oft moeyen.

n lesten is aen de Moeder gekomen alder-gewenschten tydt/ op den welc-haer den oorlof van de Bicht-vaders elaten heeft/ dit pijnelijck bedde van A met begeerighe handen in stucken en te scheyden en te schenden. Die nscientie van de Maghet bestierden/ adden ontrent dry jaren voor haer rijpelijck over-dacht / dat haer lijf-hten te seer verminderden/ dat haer m door soo veel geessels/ vasten/ en en uyt-gheput/ niet meer machtigh as sulcken schroomelijck torment van nigh bedde te verdraghen/ en is het dat-men haer niet en kan aen-rae-enighe lijf-koesteringh/ dat-men ten en aen haer zwackheydt de tormen-noet oft ont-trecken/ oft matighen. gheven dan aen de Moeder ten roof edden/ dat ROSAM nu bijfthien ja-oo zwaerlijck gepijnight hadt. Het en et licht om segghen/ met wat ghe-t dit gesien en aen-genomen heeft de er / die driftigher was naer haer heydt / als naer haer leven: maer y-moedighe Moeder gevende ghelijck

De Moeder breeckt het bedden.

een krijghs-teecken tot den aen-val / …
terstont die breede pijn-plaets niet a…
als een vyandts kasteel aen-ghetast / …
om-veer geworpen de blocken / de ho…
de ribben / de berders en plancken …
lost / ende niet sonder on-voorsich…
handt-scheuringh alle de tichels en …
brocken by-een gerapt / en ten lesten …
by-geleghen rivier geworpen / om d…
niet meer tot het selve ghebruyck …
konnen dienen / maer heeft die eerst…
len tellen / en bevonden / datter va…
stekende puntachtighe brocken wey…
minder als dry hondert geweest zijn.

Soo dan ROSA heeft daer-naer …
ten anders liggen en slaepen / noch…
qualijck ghemackelijcker oft sac…
want sy heeft wederom haer planck…
berders her-nomen/op de welcke sy …
matras oft stroot heeft een enck…
versleten tapijt behancksel over-gel…
ende alsoo den vaeck beroepende / …
haer uyt-geteerde lidtmaten voort-ac…
den slaep gheschickt. Maer noch hee…
Sy slaept sittende. arme slaep-bedt haer geschenen bre…
aen te doen / waerom sy in de leste …
van haer leven (die sy heeft over-gel…
in het huys van Gundisalvus den (T…
rier) haer lichaem stellende in een …
banckskenn / brocht heel nachten ov…
sittende / en met haer hooft een we…
rustende op de colomne van het ledie…
daer de jonghste dochterkens van G…
salvus in-sliepen. Ende soo is 't dat …
SA meer zweymelde als sliep / beso…
lijck in den winter / als-wanneer …
meesten deel van de nacht-kouw soo…

o stijf en strain wirdt / dat sy recht-
e qualijck op haer voeten kost tre-
Somwijlen van den grooten kouw
akende / ontstack eenighe Rosma-
acksKens aen de lamps-wieck / om
een weynigh van die vervlieghende
te te vatten / waer-mede sy haer
nder-hiel. Met eenen stief-moeder-
haet tot haer lichaem / en heeftse
n 't waken op een stoel-kussen wil-
ten / maer alle haer wercken heeft
racht / oft wel al staende / soo veel
nde / oft als sy nootsakelijck sitten
/ gebruyckte sy eenen harten staeck
aer stoeltjen.
er-en-tusschen indachtigh en begee- Sy ver-
aer haer eerste bedden / klopte ghe- soeckt we-
aen de Bicht-vaders ooren / sy der haer
de dat haer leven in ledigheydt voorigh
over-gebracht / als-wanneer sy in 't bedde.
gedwongen wirdt af-standt te doen
ier voorighe oeffeninghe der streng-
/ dat sy ydel bleef van alle verdin-
r verduldigheydt / door de sachtmoe-
dt van de Bicht-vaders / dat-men
ijcks aen den H. Vader Dominicus *In officio fe-*
nck / *Rosa patientiæ*, dat is / Roose der *sti ipsius.*
igheydt, maer dat sy nu naer haer
en verduldigheydt / geen Roose noch
nen grooten Vaders dochter meer
s. Ten lesten dat sy haer / die geen
meer en dede / ten minsten souden
en het quaedt te verdraghen / en het
astijden. Sy heeft soo veel gedaen /
nen van de Bicht-vaders haer heeft
aten / dat sy den heelen vasten van
ghenwoordigh en het toe-komende

Sy ver-krijght hier toe oorlof.

jaer (het welck aen Rosa is het geweest) haer mocht wederom her- een bedde als voozen. Rosa hee terstont ghemaeckt ghelijck het hae toe-gelaten / ende by de upterste soz dighepdt heeft sy gevoeght een groo bozgingh / soo dat-men oock naer doodt (als-wanneer dit maer eerst kent geworden) dit tweede pijn bed vers heeft konnen vinden. Het is t looven dat sy soo haest en den Va haren oozlof upt was / dit schabo selfs ont-daen heeft/ de aerde pot-sc verstropt / de blocken en houten we daen / om dat daer niet van kenba soude wozden/niet teghenstaende he stigh ondersoeck niet ont-broken hee heydts kant / soo van de Moeder i hups/ als van den Thzesozier in he

Sy haeckte naer dat beddeken, oock in haer doodt.

Maer als Rosa nu ontrent de was / soo en heeft haer noch niet v de eben oude begeerte van hardt ghen. Half doodt in 't leste beddeke haer upterste pijn / bedzoefde sy hae ander soo dzoef-makende bedde te derven. Maer wie soude toch soo pijn-banck bereydt hebben / aen e onnoosele die nu stirf ? Sy wensc minsten upt dat wat menschelijcke de daer sy op lagh / te wozden op gestelt / ende op het bloodt plave sterben. Maer als sy verstont / dat oock niet en soude van de hupsgh verkrijghen / heeft haren by-staende der met dese leste woozden aen-spze ghebeden / dat hy de ooz-kussens wegh nemen : en soo die op eene

hoven waren/verheughde sy haer/dat
haer stervende hooft en schouderen
e ghe-booght op de bloote plancken/
seer wel gemoet dat sy met den ghe-
ten Bruydegom eenighsins kost t'sa-
sterven op een hardt houdt / heeft
weynigh daer-naer haren ghelucki-
gheest in de handen van haren schep-
eer soetelijck gegeven. Noch daer en
raken daer gheen / die in het bleeck
hijn van dese stervende Maghet be-
st hebben de selfste ghedaente van
STUS aen het Kruys stervende / het
n op ander tijden en plaetse in de
tharina van Senen oock te bedde lig-
ie / bemerckt is geweest.

aer een-ieder sal lichtelijck verstaen
lcken hartheydt van haer bedts-ge-
k / hoe veel dat ROSA ghewaeckt
/ aen wie oock het bedde self den
ont-nam. De H. Catharina van Senen
somwijlen beleden aen Raymundus
Bicht-vader / dat sy met gheenen
t als met den slaep meer heeft
en vechten / den welcken sy eynde-
soo veer heeft ghebracht / dat hy
twee uren te breede was. ROSA de
ochter van Catharina, heeft den selven
t be-oeffent / ende de selfste over-win-
heeft sy gehadt. Want haren slaep
sy oock onder de enghte van twee
bedwonghen / ende somwijlen noch
er tijdt vergunde sy aen sijn ontij-
en moeyelijck verheysch. Daerom
sy haren nacht en dagh-tijdt soo ver-
/ dat sy twelf uren hier van heel
den aen het gebedt / de andere thien

Sy slaept maer twee uren op eenen natuerlijcken dagh.

aen het handt-werck / waer mede ſy
ouders onder-hiel / de over-blÿvend
uren aen nootſakelÿckheden / en een
nigh ruſt van 't lichaem. De lich
van dit waken wirdt geholpen do
lanck vaſten / hayren kleederen /
diſtel-haegh van haer bedde / de ſy
dranck-matigheyt / en af-ſtandt v
len kouwen dranck / en ſamen de
Godts-bedenckingh / ende de vaſt
hechtingh van haer ghemoedt aen
melſche dinghen.

Haren ſtrijt om den ſlaep te over-winnẽ.

Nochtans en heeft den ſchalcke
ſchen vyandt ſÿn liſten en laghen ni
ſuymt / oft hy heeft ſeer moeyelÿc
tracht de Maghet weder te her-br
tot den ſlaep / als dan het meeſt /
tot het nacht ghebedt op-gheſtaen
Deſen ſtrÿdt heeft Rosa ſeer die
ſtaen : want oft ſy met gebooghde
ter aerden haer ghebeden begoſt / 't
dat in haer bezwaerde oogh-ſchelle
ghewicht was / en oft ſy recht ſton
zwaer-moedighe hooft-draeyinghe
haer ghedurigh voor het luy ſlaep-li
en oft ſy met uyt-gherÿckte hand
aerden lagh / ſoo groeyde de ſoete
ſtreelingh van het ſlaperachtigh lic
Het ſchaemde Rosa aen ſulcken
machtigen vyant te bezwÿken / e
vocht oock al vallende / ſy ſtiet hae
teghen den muer / ſy ſloegh haer zÿ
te proeven oft ſy ſoo ſoude konne
dringhen deſe in-kruppende ſlaep-ſ
ten leſten ſy won / maer niet ſonder
ſy triompheerde / maer aen het
Daer was in de kamer van de M

houte Kruys soo groot als een men-
s lenghde/ in wiens armen van beyde
n uyt-staken stercke en vaste nagels/
ghsaem om een aen-hanghende men-
s lichaem te draghen. Sy vrongh
haer twee handen aen dese naghelen/
oo teghen den vaeck te worstelen/ aen
vast-houdende omhelsinghe hanghde
aeyde sy haer lichaem / tot dat sy de
en van onse Lieve-Vrouw volbracht
e : met dese veytelkens door-kerfde
t aen-vechtende gheweldt van den
/ leerde op de wacht passen / kruyste
vyandt / en sonder overwinningh en
rock sy de verstijfde arm-spanseis
van de beminde handt-have der vic-
: en soo behaelden sy den winst-palm/
met door-weerde handt-palmen.

y heeft noch een ander manier van
en gevonden. Sy hadde in den muer
haer kamer eenen grooten langhen
el geslaghen / den welcken haer hooft
ier een palms hooghde te boven
h. Om desen naghel verweerde sy
on-strickbaer dat over-gebleven hayr/
velck sy op haer voor-hooft ghelaten
om by daghe haer kroon te bedec-
ende met dit torment verwon sy de
-listen en verweckten het waken / en
ese stroppe haer gebeden sprekende
copte den vaeck. Maer om dat sy
tans aldus hanghende het heel lijf-
cht niet en soude betrouwen aen soo
ighe hayren / soo raeckte sy de aerde
hsins met de uyterste teentjens der
n / maer dit noch seer selden / en dat
handt met uyt-schuyvende beenen.

Een ander manier van den selven strijdt.

Peyst / Leser / uyt sulckenen teghen-
del wat een moeyelycke slaeps-quel
dit jongh meysken gehadt heeft: in
bedde moest sy vechten met minck-
en spitse punten / buyten 't bedde me
ghels; en oft sy wilde waken / oft sla
moest sy gepijnight worden.

HET X. CAPITTEL,

De huys eenigheydt, het schouwen volcks, en enghe kamer van Ros

Haer eenigheydt in de jongheydt.

GHelijck eertijdts de liefde
d'eenigheydt Catharinam van S
noch jonck wesende heel heef
drift tot het soecken van een spelon
soo heeft die selve eenigheydts liefde
SAM van jonghs-af gheleert te soe
de verborghen huys-hoecken / en te
ken allen s' wereldts handel en wa
Daer quamen by haer de kleyne
buers-dochterkens om te spelen /
lijck den eersten drift van dien ou
dom is: elck-een bracht met hem
poppe / om welcke te kleeden / te ve
ren / en op te setten / de meyskens
dreven zijn door eenen ghemeynen
van 't jonghe vrouwe gheslacht.
poppen thoonden sy met een onnoosel
lousie aen de stil-zwijgende ROSA,
soeckende dat sy de hare oock sou voo
brenghen oft fatsoeneren. Sy seyde g
poppen begheeren te hebben / oft
aen te raken / om dat sy ghehoort
de / dat den boosen gheest (misschien

Afgodt gheweest) door de poppen
pt hadde. Ende terstondt latende
poppen gebruyck aen haers gelijck-
he / verberghde sy haer in eenen
gheren hoeck / ghelijck oft sy wilde
verholen saken met meerder ruste
peysen. Aldaer somwijlen van haren
er ghebonden zijnde / en ghevraeght /
om sy niet liever en hadt met de
de dochterkens mede te doen / als
enen bestoven en vloeyachtighen
te sitten ? heeft boven hare jaren
ijck ghe-antwoordt : Laet my hier al- met Godt verborghen ; want wie weet t Godt daer oock is onder de poppen.

Wijse antwoordt.

et de jaren groeyde oock in haer huyl-drift / en daerom in den hof sien- nighe aen-doornen-boomen ontrent uer seer wyt en lommerachtigh upt- reydt / heeft die plaetse verkoren / al- sy met de hulpe van haren broeder andus, soude een bidt-plaetsken ma- eer ghelegen van allen huysghenoo- ghesicht. Daer heeft sy met een ghe- te in-windingh van tacken / en spruy- een kleyn weydde in-ghemaeckt / en boven met geblaederde bogen seer gh t' samen ghewelft. Van binnen sy een leegh autaerken aen den ghemaeckt. Een kruys van dick r heeft sy daer op-gheset / het welck bluymkens en blommekens van ver- he coleuren verciert was / ende alle eplighe beldekens die sy konde krij- / oft vinden / bracht sy seer sorchvul- k in dese haer Kerck. Het scheen ooseken in dit hoecksken in-ghesloten had-

Konstige en seer godt-vruchtighe eenigheydt.

hadde alle haer ghenuchten / soo e
bleef sy daer heel daghen in : van 't
den / van tafel / van 't avontmael /
sy daer henen als naer een vertreck
te bidden en GODT te bedenken : e
ont-trock sy haer van het huys-ran
't ghelach en gheschagh / het klapp
snappen ; alleen met GODT en hae
ven bekommert blijvende. Het en
haer noyt wel wesen buyten dit
radijs / soo dat de huysghenoten dit
een spreeck-woordt hielen : Gaet nae
hof, is 't dat ghy *Rooseken* soeckt. Dan
dieswil dat sy desen eenigheydts
maer en kost by daghe ghenieten /
weynigh tijdt daer-naer wat grooter
worden zijnde / heeft van de Moede
andere kamer in huys verkreghen
waer dat sy af-gheschevden van al
andere kinderen soude mogen alleen
nachten. Dit zijn gheweest seer vr
voor-speeltjens in sulckenen teeren
borst / uyt de welcke men soude gi
wat sy rijper zijnde uyt-wercken sou

Haer eenigheydt in de rijpe jaren.

De lijfs-lenghde en ouderdom h
ROSAM soo allenghskens vervoor
dat sy nu bequaem was eerlijck te v
selschappen de Moeder uyt-gaende
de Kerck / en meest tot het besoeck
weerdighe en treffelijcke Matro
Maer aen dese dochter / die de eenigh
soo beminde / was het seer zwae
moeyelijck / oft te sien / oft ghesi
worden in 't openbaer / ende daeron
met bidden / nu met krijten / smeeck
de Moeder van haer niet mede te ne
De Moeder was verwondert / niet

lende / waer van dat ROSA dit soo
ornde / het welck de andere dochter-
ghewent zijn soo buyten maten te
oecken. Soo dan sy heeft haer som-
a met bevel teghen haren danck ge-
ghen / seker zijnde dat sy sonder te-
segghen soude ghehoorsamen. Als
ns van de Moeder gheroepen wirdt
met haer eenigh besoeck te gaen doen/
aghet gaende voor-by den huys-ho-
heeft eenen steen van den hovens-
at behendelijck op haren voet ghe-
en / ende heeft met dese wonde en
zwollentheydt verkreghen/ dat sy nu
ghevеynsdelijck manck gaende/soude
en in huys blijven. En waerachti-
n schoonder heeft als-dan onse ROSA
Peru gheroodt / als wel de souderlin-
ersiert hebben van de Cypersche Roo-
te weten dat die niet eerder en zijn
gewordden/voor dat sy besproeyt wa-
an het bloedt/ dat uyt den gequetsten
hiel van de Godinne Venus oft Cypria
hebal op hun sprongh.

Wonderen vondt om in huys te blij-ven.

aer de Maghet heeft wederom be-
een andere behendigheydt / om tot
eenigheydts liefde haer te ont-lasten
die quellingh van in 't openbaer te
en. Soo dickwils als sy voorsagh/
haer de Moeder soude mede nemen
et gaen besoecken / heeft in 't heyme-
met Indiaensch Peper / dat het al-
ijtenste is / haer oogh-schellen be-
en / door welcke in-wrijvinghe de
en terstont branden / roodt saghen/
upten / al oft hun een scherp-bijten-
nckingh uyt het hooft hadt overgo-
ten.

Eenen anderen vont van dierge-lijcks.

ten. Soo dat als de Moeder uyt-g
de dochter riep tot haer gheselschap
noeghsaem was de loopende en v
schadelijck joocksel op-ghezwollen oo
gethoont te hebben / als on-machtig
verdraghen het openbaer licht.

Desen vont wordt bekent.

De Moeder mede-lijden hebbende/
aen de dochter toe-gelaten den gewe
ten oorlof van d'eenigheydt / om d
buyte-locht die gequelde ooghen niet
en soude hinderen. Voorwaer eenen
ten uyt-vlucht / maer Rosa ben
meer haer eenigheydt als haer oogh
dese behendigheydt heeft haer lan
tijdt gedient / tot dat ten lesten dit a
Moeder verraden heeft dat soo gedu
weder-komen van die oogh-pijn.
saecke is soo geschiedt : Mevrouw
dovica Vargas Carvajal, ende de Moeder
Rosa, Maria de Oliva hadden malka
ren toe-geseyt / dat sy met hun doc
van beydts-kandt / soude gaen besoe
dat vermaert Godts Moeders be
in de plaets genoemt Mons ferratus.
gestelden dagh was gekomen / en de
ros met Mevrouwe Ludovica en
dochter Isabella Alexia stont nu voo
huys-poorte van Rosa. De Moede
reydt zijnde roept Rosam, maer sy
scheen wederom met op-gezwollen oo
ende de ooghen ont-steken met een
welijcke roodtheydt / soo dat het
bleeck / dat het gesicht door dese sinck
te seer ont-steken / ende van brandt-p
seer dickmaels blickende / gheensin
soude konnen verdraghen de perijc
van de locht / en de oogh-verstror

De Moeder hier ten lesten op
iende / naer dat sy haer beleefdelijck
Ludovica ontschuldight hadde / heeft
nen aendachtigher t' onder-peysen /
dit moght wesen / dat die ontijdighe
sinckingh ROSAM altijdt overviel /
anneer daer aen-stont een besoeck
eerlijcke Matroonen oft buytens
te doen / oft binnens huys te ont-
ien.
ier-naer oogh-merckender in-siende
dochters aensicht / merckte sy dat
iet en wirdt geveynst / het ghene sy
; want den menichvuldighen oogh-
getuyghden oock al zwijghende / den
t van de roodtheydt / en de bitter-
van de pijn. Eyndelijck het moe-
ck vermach heeft mondt en neus
aer oogen ver-naerdert / den geur ge-
/ en met uyt-gesteken tongh lacken-
etrapt de bitterheydt van dat breedt
ick. Wie sal konnen vertellen het
eeuw / getier / en verwijt / het ghe-
Moeder als dan teghen de dochter
uyt-ghedondert? Waer toe (vraeght
dit bedrogh? Tot wat goedt sulcken
sotternye? is 't dat ghy hebt willen u
ers ooghen bedrieghen, met u eyghen
n soo te spelen, wat perijckel is dat, en
onden? Hebt ghy soo haest vergeten dat
ghs de slave van Ferdinandus Perez met
odanigh mis-bruyck van knop-loock, en
, t' samen het oogh ghebruyck en 't ghe-
ten heelen verloren heeft? Kort en stil
de Maghet hier op ghe-antwoordt:
waer beter, ô Moeder! dat ick oock
waer, dan ydele en wereldtsche din-
ghen

Sy wordt hierom van de Moeder bekeven.

Sy verkrijgt oorlof om in huys te blijven.

ghen ghedurigh te sien. De Moeder
dese antwoordt gheraeckt / heeft
dochter toe-ghelaten soo veel / als sy
de / in huys te blijven / midts sy v
aen niet meer met dit perijckeleus
strijck haer oogen soo soude be-peperen.
dier heeft het aen Rosa ghekost
traghen oorlof van haer gewenschte e
heydt ; welcken oorlof weynighe
sulckenen prijs souden willen koopen
't meesten deel willen af-koopen.

Haren walg van 't openbaer.

Soo behaeghden aen Rosa de sc
plaets / mis-haeghden het openbaer
sy niet alleen de besondere Palijsen
de ghemeyne stadts schou-speelen st
vastelijck ont-vlughte / maer oock de
meyne om-ganghen van de verma
processien weygerde met een nieuws
righeydt te sien. Sy bekende dat het
seer moeyelijck en zwaer was in de
gaederingh en samen-spraeck der vrou
te sien de prachtighe kleederen / de l
lijcke hooft en lijf-stricken / teghenw
digh te wesen in den ydelen klap / en
der-houden te worden met soo veel be
de hofs-woorden / van beyts-kant
lijck en ghedeynselijck ghesproken :
sy bedroefde haer besonderlijck dat sy
in haer huys-eenigheydt niet gheru
vry was van besoeckinghen. Sy hadt
af-ghelaten de Moeder buytens huy
ver-ghesellschappen tot sulcken s' wer
dienst / maer om dat sy oock in huys
en soude besocht worden / trachte s
ont-vlieden / ende sy en konde niet.
sachtmoedigheydt / minsaemheydt / en
van dese Maghet trock de bekende v

om / als sy de Moeder quamen be-
n / oock t'samen te vraghen om de
r te sien / de welcke oock teghen
eyghen danck by de alder-treffe-
e persoonen vermaert was / door
soeten deughdts-reuck / eerlijcken
st / en wondere heyligheydt. Ende
in en kost de by-komste qualijck ge-
rt worden / hoe seer dat haer Ro-
er-berghde / beklagende het verlies
en kostelijcken tijdt. En al was het
dat-men niet anders dan van Godt
ack / soo bekende sy nochtans / dat
ner altijdt en profijtelijcker en ghe-
ijcker soude wesen / met Godt als
Godt te spreken.

dan met Godts hulpe heeft sy verhevenderen wegh gheyeyst / hoe haer mannelijck van dese beletselen ont-werren : sy heeft haer ouders otmoedigheydt soetelijck ghebeden / en haer soude toe-laten een kleyn ken te maken in een eenigh hoecks-an den hof / welck kamerken sy soo groot en begeerde / als haer po-was / met een kleyn vensterken om ht te vatten / en dat de Moeder al-waer het saken sy wilde) den sleu-r van soude bewaren : dat sy aldaer handt-werck en bidden / en in het enen van haren gheest / sonder de e schade oft tijdt-verlies haer seer elijck soude besteden. Sy voeghde y vaste en gewichtighe redenen / die den hemel en iever van Godts hadde in-gegeven. Maer de Moe-eyghherde aen de dochter toe te laten dat

Sy vraeght oorlof om een kluyse in den hof te maken.

Het worde haer ghe-weyghert.

dat sy haer levendigh in sulcken gra
de steken. Daerom naer verstoote
den / en hartneckighe weygheringhe
de Moeder / heeft de Maghet naer
woonte wederom gevlucht tot de h
sche hulpe / Godt ten eersten / en G
Moeder ghedurigh aen-roepende /
den moederlijcken oorlof met een
tigh in-geven soude uyt-locken : N
en heeft niet getwijfelt verhoort te
Maer nochtans van hoogher hand
roert zijnde / heeft van den hemel
kerheydt gelijck eenen pandt-pennin
teecken verwacht ende verkregen /
ken is desen geweest.

Hierom bidt sy de Moeder Godts.

Sy hadde in haren armen schat
koraelen Roosen-krans / desen heeft
nomen om met den selven / als m
prachtighe hals-keten / het beeldt v
H. Maghet in de Capelle van den H
sen-krans te ver-cieren. Soo dan sy
gaen by eenen bekenden Religieus
heeft hem ghegeven den Roosen-kr
om aen den hals van het beeldt te
te hanghen. Hy heeft dit versuym
dat hem een leeder ontbrack om te
ken aen het beeldt / dat om hoogh
den Autaer stont.

Daeghs daer naer keerde de M
naer de Capelle om misse te hooren
als sy ghemerckt hadde dat haren k
aen het beeldt noch niet en was / hee
opper-Koster grootelijcks ghebeden
hy ten lesten den krans aen den hals
het beeldt soude willen hanghen /
haer daer veel aen-honck / dat sulcks
schiede / om dat sy met desen koste

soetjens wilde vanghen de Moe-
ƶaghet / op dat alsoo den soon sijn
daer soude tusschen stellen als eenen
Dese leste woorden waren een ge-
/ het ghenen als dan den Koster
ienoegh achter-haelde/ maer hy heeft
ins ghedaen dat Rosa ghevraeght
/ ende een leeder aen-brenghende
hy den krans / niet sonder moeyte
n hals van het beeldt ghedaen / en-
leeder wegh-ghestelt. Ten lesten den
en dagh was nu ghekomen / op
elcken Rosa den borgh van de
en gratie soude gaen sien/ ende is
t gheloopen naer de Kerck van den
ninicus : en siet / in-ghetreden zijnde
pelle van den H. Roosen-krans, sagh
en krans af-ghedaen van den hals
beeldt hanghen openbaerlijck in de
van het kindeken Jesus. Het sel-
bben gesien al die daer teghenwoor-
baren / maer sy en wisten het my-
niet/ midts dat sy meynden / dat
rans door den Koster soo was her-
en. Den Koster hier van vermaent/
ekomen / gesien / en verwondert / se-
jnde / dat noch hy / noch iemant
e sijnen / den krans hadt aen-ghe-
t' sedert dien dagh dat hy aen den
vas gehanghen. Rosa alleen ken-
ebbende van het mirakel / ende dit
n in stil-zwijgentheyt by haer sel-
t-legghende / verheughden haer met
ymelijcke blijschap / wel vattende
dat dit henen gingh. Te weten de
ghinne van den H. Roosen-krans hadt
versoeckende Rosa dese gratie be-

Een schoon en godt-vruchtigh wonder.

looft / die sy wenschte ; den Soon
ten lesten borgh voor de Moeder / en
dien koraelen bandt van gelofte van
Moeder op hem genomen.

Rosa bidt door andere persoonen om desen oorlof.

Rosa door dit wonder verthoo
haer begeerte nu seer gherust / en by
in 't genier / heeft een eerlijcke amba
aen haer Moeder op-gerecht : dese h
upt-gewerckt den Professor P. Magi
Joannes de Lorenzana, Gundisalvus de la
sa Threforier van den Koninck / end
hupsvrouw Maria de Usategui. Het
Licht-mis dagh / als-wanneer dese dr
santen aen Maria de Oliva (meer gh
wenschende als versoeckende) hebben
geleyt den stantvastighen wensch van
sa, om haer selven een engh en e
kamerken te timmeren / in het wel
sonder het verlof van den Bicht-v
niemants aen-spraeck oft gesicht soude
veerden. De Moeder die tot dier ur

Sy verkrijght dien oorlof.

tot sulcken spraeck was harter ghe
als Noordtsche klippen / is terston
een wasch vermorght / en heeft te
aen hun versoeck ghewecken / niet
ooghen-blick tijdt ver-eysschende / oft
de beradinghe / oft voor het upt-ste
sulcken soo kloecke en moeyelijcke
Voorwaer soo heeft den goddeli
borgh sijne gelofte volbracht / den we
niet minder het Moeders hert / al
dochters korealen in sijne handen hadt

Hierom is sy verblijt.

Maer hoe / en met wat soete / en
stelijcke blijschap meynt ghy / dat R
dien heelen dagh heeft over-gebracht
sen oorlof nu ontfanghen hebbende
scheen op haer te passen dat op dien

ghen woordt van den rechtveerdighen
i man : Simeon heeft antwoordt ontfan- *In festo Purific. B. V. M.*
Sy verkloeckten haer met den sel-
te singhen dit ghenoeghelijck ghe-
euw: Nu laet ghy gaen, Heer, &c. ghe- *Luc. 2. ℣. 29.*
die nu de haven van haer begheerte
ier hadt bekomen / en voort-aen sou-
henieten die heymelijcke omhelsingh
den kleynen Bruydegom / den welc-
leydt in de eenigheydt de ghene hy wilt *Osee 2. ℣. 14.*
n aen 't hert. Ten lesten Rosa ge-
e / dat sy aen-gesproken wirdt in het
Responsorie van dien daghs getijden:
ert u slaep-bedden, ô Sion! Voorwaer
aep-kamerken dat Rosa gingh ma-
en scheen anders niet te willen zijn
en slaep-bedde / en het scheen haer
langhen tijdt dat wachten van den
omenden dagh / om het werck te be-
ien. En sonder vertoeven heeft sy
s daer-naer op-geciert haer slaep-ka-
sy heeft plancken en berders in den
gebracht / en naer weynighe daghen
volmaeckt gestaen dat kort / engh/
em heyligh celleken van haer godt-
itighe eenigheydt. Het was een hut- *Haer kluyse oft hof-kamerken.*
i van 5. voeten langh / en 4. voeten
t. Ghy soudt eer geseyt hebben / dat
was een groot recht-staende koffer / oft
-kist / ten waer een kleyn vensterken
eenen kant dit bethoont hadde een
ken te wesen. Eenen van de Bicht-
rs van dese Maghet heeft eens de
eydt van dese woon-plaets in-siende
verwondert; aen wie Rosa seer aer-
geantwoordt heeft / dat daer ghe-
saem wijdde in was / om haer met

haren hemelschen Bruydegom in te
sluyten.

(Te weten het was (ghelijck ick s
Haer oeffe- ninghe in de kluyse. een slaep-bedde het ghenen dese Ma
Dochter van Sion, hadde op-gheciert.
gheluckighe Rosa dese woestijne beko
hebbende, heeft getracht, datter niet e
oogen-blick tijdts sonder vruchte verlo
soude. Hier bleef sy heel daghen
meestendeel van de nachten / hier ver
de en schickte sy seer bequamelijck
haer uren in verscheyde godtvruch
Ps. 83. v. 6. oeffeninghe / hier stelde sy verheve
klimminghen in haer herte door het vr
oeffenen van Godts aenschouwin
by-naer selver on-wetende oft sy bu
oft binnen het lichaem leefde. Naer
sy haer hier besloten hadde / is s
eenen tijdt in een op-ghetoghentheydt
een vermaerde en heylighe Matroon
sien gheweest in de ghedaente van ee
der-klaerste sterre / wiens straelen
t'allen kanten upt-schietende klaerhe
de donckere enghigheydt van haer ke
muerkens / niet en kost on-ghesien be
den. Lima met eenen anderen naem
noemt de stadt der Koninghen, heeft
moeten hebben haer Sterre, de welck
zwijghende soude nooden de stadt to
engh kribbeken van den Saligh-ma
Ick verhael hier maer in 't kort /
welck vele in Rosa bemerckt heb
terwijlen sy leefde : te weten da
groote vreught schepte in het aensien
den on-ghetrobbelden en klaer-blinc
den hemel / soo dat sy een dochter z
geensins in sterre konst hervaren /
v

n een groot deel van den nacht on-
aer besteedde / alleen in het soet aen-
van de sterren. Voorwaer de nieuw
cks sterre beminde haer eygen plaets/
sphere / daer versuchte en verlangh-
aer / dien sterrighen imborst / ende dat
edt tot den hemel ghebooren / en kost
ichtelijck af-geruckt worden van des
ts die hemelsche blammekens te aen-
wen. Sy bekende door het langh-du-
besien van den hemel en sterren / ver-
t en versterckt te worden / sy raedde
aen de andere / dat het aensien van
laer hemels firmament / gherekent
t worden onder de krachtighste aen-
els / die den gheest tot GODT ver-
. Die vermaerde heylighe Matroon
eft noch soo niet af-ghedwaelt / als-
eer sy ROSAM de vrindinne en
ers der sterren heeft gekent in de ge-
e van een sterre / aen wie voor ha-
eer-hemel diende / en was / dat kleyn
l-hutteken oft kamerken in den hof.
ie den drift kenden van dese Maghet
e Kercken en heylighe dinghen / die
onderden hun seer / dat sy soo gedu-
bleef in haer kluyse ghehecht / dat sy
jck somwijlen op wercken daghen
de Kerck gingh : en daerom van
nt eens ghevraeght zijnde / hoe dat
godtvruchtigh hert gedooghen kost/
niet allen morghen ten minsten om
e te hooren / een weynigh tijdts haer
ken verlaten soude / het welck sy ter-
daer-naer soude wederom in-treden ?
t en verwondert eens een antwoordt
een onnoosel en rechtsinnighe eenvou-

Sy blijft ge-
durigh in
de kluys.

Sy fiet en hoort het H. Sacrificie der Misse in de selve kluyse.

dighepdt: ROSA die antwoorde / men dit niet aen haer huttteken n toe-schrijven / maer om dat haer Mo (met de welcke alleen / haer bevole van de Bicht-vaders in haer eerste ren naer de Kercke te gaen) met h sorghe belet was / om niet dagelijcks de Misse te komen: maer dat haer n tans de Goddelijcke goedtheydt h voorsien / als dat sy oock in haer kl ken zijnde dagelijcks niet alleen een/ vele Missen hoorden en sagh. Men haer de manier onder-vraeght/ende be den / dat de Maghet door een heme gifte met haren gheest (niet anders / oft sy daer lichamelijck hadde tegenw digh ghewees) daghelijcks haer hev in alle de Missen/die daer ghelesen w in het by-gelegen Gast-huys van de Gheest: en niet alleen in die / maer in alle de andere / de welcke gedaen den in de veer-gelegen Kerck van de Augustinus, die niet minder als vie vijf om-ganghen van straeten was a leghen van het huys van ROSA. mant sal loochenen / oft dit is ghev eenen grooten en wonderen troost aen stranghe besluytingh en eenighepdt dese Maghet.

Een schoon en curieus wonder.

Noch een ander privilegie / oft v deel / jae dinst / hadde ROSA in die ee hepdt / van de Mugghenen. Soo v neer haer Heremijts-kamerken nu maeckt was / de vochtigheydt van d de / en de menighte kleyne boomk oft brochten voorts / oft lockten aen elders ontallijcke Mugghenen / tot

lommeringh / die sy soo bemin-
en soecken. Een ghediert aen den
sch seer moeyelijck / isser een dat
elijck is : want met haren snuyt al-
soo speelt sy en den trompetter / en
oldaet / aenghesien sy met haer snuyt-
ken niet minder en steckt / als met
ghedommel van den snuyt-tromper
slaep oft zweymel ont-weckt. Heel
men en leghers van dit ghedierte
nen het huysken van Rosa in-ghe-
en / besonderlijck als by daeghe de
ooghende straelen der sonne / oft by
t de koelheydt van den schoonen aen-
de nacht die teere lichaemkens over-
. Ende nochtans in soo veel regi-
e van Mugghen / is daer niet een ge-
t / die Rosam oyt in haer huysken
aen-geraeckt. De muerkens kropen
het deurken door-klinckte / het ven-
en wirdt vervult door hun gedurighe
en / uyt-komste / maer elck een wach-
hem van Rosam eens aen te raken/
spaerden (ghelijck naer besprEeck)
hun weirdinne.

et is geschiedt dat oft de Moeder / oft het toe-laten van haren Bicht-vader / ghe andere godtvruchtighe persoonen sam in haer engh woon-plaetsken nen besoecken om van goddelijcke hen te spreken : maer dien Mugghen-er heeft die persoonen aen 't venster-sittende als vyanden in-gevloghen / ter-hunne handen en aensicht metter te beghinnen te beleghEren / de een t af-geslaghen / vier andere volghden in de plaets / en 't meestendeel so-

Een ander curieus wonder van 't selve.

ghen het bloedt van dese on-voorsicht
menschen / achter-latende voor hun
teecken een on-verdraghelijck joocksel
gezwel. Sy waren verwondert dat
SA heel daghen onroerbaer bleef staen
der dese *Egyptische plaegh / maer sy
ren noch meer verwondert als sy
merckt hebben / dat in hare handen
aensicht niet het minste teecken van
bloedighe moeyelijckheydt verscheen.
Maghet heeft eens soetjens gelacchen
aen de Moeder en d'andere geantwoo
Als ick hier in ghekomen ben, hebbe ick
de Mugghenen een vrindtschap en bespr
aen-ghegaen, dat sy my noyt en souden
stooren oft hinderen, en dat ick oock hun
lastigh en sal zijn. Wy hebben tot noch
van beydts-kant ons gheloften on-ghesc
onder-houden, en wy ghenieten niet allee
ghemeyn dack sonder eenighe vyandtsc
maer sy helpen my daer-en-boven seer on
moyt naer hun vermoghen, GODTS lof
ghelijcks te singhen.

* Ghelijck Exod. 8.

Voorwaer het was oock soo. W
soo dickmaels als ROSA s'morgens
vroegh haer deurken en vensterken o
de / ghebiedde sy aen alle de Muggh
die daer heel dick op den muer van
nen vernacht hadden: Staet op vri
tot den lof van den almoghenden GO
Terstont begosten alle die Mugghen
een soet gheluydt in een lieffelijck
bommel uyt te bersten / en versprevt zi
in verscheyde om-draeyingh / menghel
een paerlijck seer aerdighe en aengen
geruchtjens / met sulcken wel gheschi
order en met soo soete in-gheboogh de

Noch een ander curieus wonder van 't selve.

inghen soo behendigh ringhs-gewijs
n malkanderen om-ghebronghen/
nen soude gelooft hebben / dat het
een choor oft eenen dans/daer de re-
ien aen-leyder was. Desen dinst vol-
t hebbende vloghen sy naer hun aes.
die selve maniere (soo sy ontrent den
n onder-gangh wederom naer hun
s herbergh keerden) gebiedde hun
A, dat eer sy hun te ruste begaven/
haer een weynigh het avont-lof sou-
ghen voor den al-gemeynen Schep-
Terstont de blijde gheruchtjens ver-
n alle de hoecksken om het besten/
ie heel singhende vleugh trachte in
soet bommelen naer te volghen de
ijcke thoontjens oft verscheyden ghe-
van de wint-orghelen / tot dat sy
het verbodt van ROSA een-paerlijck
en / als onder een wet van de nacht.
Aldus-danigh bevel in de verwor-
e beestjens en was maer vergunt voor
aet der onnooselheydt / welcken staet
A soo naer heeft aen-gheraeckt / dat
de eenigheydt van haer hutteken ver-
ien als in 't Paradys.

uster Catharina de S. Maria van de der- Al noch een
rder van den H. Vader Dominicus, die ander van 't
e jaren ghewoont hadde by Vrouw selve.
ora de Castro, die quam eens ROSAM
er woon-plaetsken besoecken / maer
connende lijden die moeyelijckheydt
e Mugghen / heeft een die nu dick
loedt was met haer handt gedoodt.
A ghelijck verwondert / vraeghde:
loet ghy mijn lieve Suster? Doodt ghy
logheer-gasten? Maer Catharina ant-
woor-

woorde : Seght beter , vyanden , als g
want ſiet eens hoe vol deſe Mugghe is
mijn bloedt. ROSA die ſpzack : Wa
groote ſake is dit , ſulcken kleyn ghe
met ons bloedt te ſpijſen , daer , en hare
onſen Schepper , ons ſoo dickmaels me
vleeſch en bloedt verſaet ? Soo dan en
niet voorts in mijn Mugghenen te dooden
ick belove van mijnen kant , dat ſy ſo
met u als met my peys ſullen houden.
geſchiedt ; want daer-naer en heeft
niet een Mugghen Catharinam oft g
ken / oft geſoghen. Het blijckt dat he
de is geſchiedt aen de Moeder / aen
Thzeſozier Gundiſalvus en ſijn huys-vz
en anderen / op dat-men niet en
konnen twijfelen van dat wonder b
't welck ROSA hadde in haer onder
ghe huys-Mugghen.

Het leſte curieus wonder van 't ſelve.

Een weynigh anders heeft dit ooc
dervonden Suſter Franciſca de Mor
oock een gheeſtelijcke Dochter van
derden Regel van den H. Vader Domi
Sy (tuſſchen de heylighe ſamen-ſp
met ROSA) ſiende den aen-ſpzongh
ſoo veel hongerachtighe beeſtjens /
niet weynigh ghevzeeſt. Soo ROS
heeft bemerckt / ſeyde ſy : En vreeſt
Suſter , ter eeren van de alder-heylighſte
vuldigheydt ſullen u maer heden dry Mu
ſteken , ende ſult voort-aen altijdt , gh
ick , vry weſen. Het is geſchiedt gelij
Maghet voozſeyt hadt : De Mugghe
dzy reyſen Franciſcam ghebeten / ende
dien dagh / en altijdt / is ſy van Mu
vzy geweeſt in de tegenwoozdigheydt
ROSA. Dat dit voozdeel oft pzivi

vrijdom uyt den hemel aen dat eenigh
ech vergunt is / dat is wel : maer
ROSA dit privilegie aldaer aen een
r heeft konnen voorts mede-deylen /
at by-sonders geweest.
n de leste drij jaren van haer leven / Haer eenigheydt in haer leste jaren van 't leven.
huys van den Thresorier Gundisalvus,
e dese Maghet haer oock een woe-
by-naer van de selve eenigheydt op-
eckt / en sy was gheheel daghen met
ten oft in haer huys bidt-plaets ver-
hen / oft behiel haer in het slot van
ytterste kamer des huys / alles voor
werckende / alles tusschen stellende /
t sy alle onnutte besoeckinghen ont-
ten soude. Sy gingh somwijlen met Sy gaet noch dickmaels naer haer kluyse.
orlof van haer Bicht-vaders en Gun-
us ; naer het huys van haer Moeder /
t sy de soete woestijne van haer voor-
hutteken voor sommighe daghen
genieten : en sy heeft somwijlen / jae
naels / aen haer binnenste vrinden
zwaer gheklaeght / dat sy bedroeft
/ dat haer de gelegentheydt van haer
cht / en van den tijdt niet toe en liet
achter de rouwe bergen haer te ver-
en / en aldaer een holle steen-rotse te
en / alwaer sy af-gescheyden van allen
schens handel soude leven. Sy prees
righ de geluckighe tijden van de ou-
Heremijten / sy suchte soo dickmaels
nen sprack van Nitria en Thebais twee
tijnen in Ægypten. Eyndelijck in RO-
A waren verhuyst die brandighe be-
ten van de H. Catharina van Senen, met
elcke dat sy eertijdts de hollen der
tijnen niet slappelijck hadde versocht.

Het XI. Capittel.

De wondere trouwe van Rosa [met] Christus, in de welcke d[e] Koninghinne der Enghelen de Bruydt-leytster was.

Rosa hadt uyt 't leven van de H. [Ca]tharina van Senen verstaen / da[t die] Seraphinsche Maghet noch sterff[elijck] levende / met Christus haren Bruyde[gom] wonderlijck getrouwt was. Sy liep
Cant. 1. ℣. 3. door de voet-stappen van dese Bruy[dt] den geur van den Bruydegom, maer (
lijck 't haer docht) alleenelijck onde[r]
Ibid. ℣. 2. kleyne dochterkens: want haer diep-g[ron]dighe oodtmoedigheydt en liet niet [toe] dat sy van haren kant soude derven t[rach]ten tot sulcken besondere weerdigheyd[t] soo verheven titel van die Seraphinsche [Maghet.] Ende nochtans in de trouw-schatten [van] Rosa, sagh-men daer uyt-schijnen [een] maeghdelijcke reynigheydt / en ee[n] grondighe oodtmoedigheydt / de w[elcke] de eyghen bereydinghen tot al-dus[da]ghe trouw / jae oock het houwelijck [...] zijn; waer door het gheschiedt / dat sulcke versamelingen / die selden zijn [...] een by-sonder recht de alder-weerdi[ghste] Koninginne der Engelen over-komt, [...] lijck als die t'samen door 't privilegie [van] de opperste reynigheydt en oodtmo[edig]heydt ghenoemt wordt: *Virgo singularis*
In Hymno Ave maris. is: uyt-nemende Maghet, en de welck[e ...] lijck in alle andere deughden / veel [...] in dese twee noyt is ghesien ghewee[st]

elijcks ghehadt te hebben / oft voor / oft naer haer.

e oodtmoedigheydt van ROSA hebben enighsins beschreven hier voor in het vijfde Capittel. Hier souden wy voor hemelsche trouwe van haer reynigheydt elen : maer hier van sal ons ghe- h vol-doen de over-een-komende ge- henisse van haer Bicht-vaders / de e de generale bichte van dese Maeght oort hebben. Alle dese zijn gheweest 't ghetal/ te weten : ses uyt de Order redick-heeren , en vijf uyt de Societeyt , en elck in 't besonder (gelijck uyt mondt / en onder eedt) hebben ge- t / dat de maeghdelijcke reynigheydt ROSA altijdt soo suyver gebloncken / dat die noyt met oock de minste elijckische sonde van eenighe onrey- ydt is bevleckt geweest, jae dat haer er leven noyt een on-eerlijck gepeys 't ghemoedt ghekropen. Seker de ts-vliegh en raeckt gheen Roose van honigh-bergh Hybla.

Haer houwelijcks goedt in de- se trouw

o dan sulcke selve gave van suyver- / soo ootmodighen en reynen maeg- / nu van het vijfde jaer haers ouder- door geloften aen CHRISTO ge- ght / was te samen en de blom / en ouwelijck goedt tot de toe-komen- ouw van den Blommighen Bruyde- Hoe seer dat ROSA beminde de tusschen de doornen , soo veel te slech- eboelen hadde sy van haer selven / m waren hier noodigh eenighe won- den / om dat sy van veers soo be- oude worden tot het mystere van dese trouw/

is de Ootmoedigheyt en maegdelijcke Reynigheydt.

Cant.2.℣.2.

trouw / en tot het toe-stemmen verkl
soude worden.

Een schoon wonder van eenen Pepel.

De eerste (van allen het ghenen o
kenbaer ghewordden) is dit ghewees.
dien ghespekelde twee-coleurighen P
(daer wy in het vierde Capittel van
sproken hebben) van boven af dalen
ROSA ghesetten heeft / soo is dae
merckt/ dat hy eenighen tijdt kruypp
ghedurigh de slincke zijde van de M
bewandelt heeft / tot dat hy recht ov
hert stondt : daer scheen hy langh
minnelijcker besigh te zijn / want (
lijck een seer neerstighe bie in het n
van haren honingh-graet) keerd
wende hy hem in korte in-draepinge
lijck met een pinseel iet af-tecken
Zijn werck vol-bracht zijnde is hy
dwenen / en siet / hy hadt daer o
kleedt van ROSA, ten vollen/ en see
digh ghefatsoneert de ghedaente va
hert / het welck van desen Pepel a
gheschildert en ghelaten oogh-blijk
bemerckt hebben alle de dochters de
ke in de selve kamer met ROSA w
ten. Maer die dochters en verstonde
dat verholen teecken van het hert
welck daer door den Pepel op dat m
delijck hert gegraveert was : ROSA
die voelde (maer noch al doncker
Bruydegom van veers roepen :
my u hert. Sy gisten dat sy door d

Prov. 23. V. 26.

spekelden Pepel niet alleen ghe
wirdt tot dat twee-verwigh kleed
Catharina van Senen, maer dat sy ooc
ciert wirdt met dat selve in-gheleydt
van 't nieuw hert / het welck eertijdt

schen Bruydegom met sijn Bruyt van
ver mangelt hadde. Dit was haer
ns te weynigh om een seker hope
torten van sulckenen trouw-bandt/en
ghenstaende (ghelijck het daer naer
ken heeft) zijn dit voor-spelen ghe-
van de gheluckighe trouw-feest.

weynigh klaerder is het ghene dat
. Naer dat ROSA ontfangen had- Een visioen
wit kleedt van den derden Reghel/ van eenen
er eens op eenen nacht ver-thoont Steen-hou-
slaep een schoone en wel geschick- wer, in den
s ghedaente: sy peysde by-naer wel slaep van
t eenen hemelschen gheest was / jae ROSA.
t selver was den schoonsten onder de
n der menschen, by-halven dat het uyt- Ps. 44. ℣. 3.
gh kleedt scheen te verbeelden eenen
houwer / oft konstighen Marber-
. En voorwaer het was hy self /
hy was dan maer alleenelijck met
estighe liefde ghekomen / ghelijck
Maghet aldaer voor een Bruydt
oecken. ROSA (die noyt en hadde
ht ofte ghedroomt van trouwen)
elde van binnen / dat haer niet ge-
her in haer heel leven soude konnen
omen als dit houwelijck. Het was
ymphatie oft over-een-cominghe
voelen tusschen haer en de gratie /
icke ROSAM leerde beminnen de
ntheden die sy oock niet en kende. *Hymn. laud.*
an de alder-suyverste Tortel-duyve *Dom. infrà*
heeft toe-ghestemt dit trouw-ver- *Oct. Nativ.*
en van beydts-kant de trouw-ge- *Christi.*
gegeven zijnde / is dien aerdighen
egom vertrocken / als oft hy een
akelijcke reys moeste volbrenghen;
heeft

heeft nochtans eerst belast aen sijn n
Bruydt een seker getal marber-steen
snyden / te fatsoneeren / en glat te m
tegen als hy soude weder-keeren.
om dieswil dat Vrouw en Man m
Ephes. 5. v. 31. Vader en Moeder verlaten / op d
twee souden wesen in een lichaem /
desen nieuwen Bruydegom sijn RO
vermaent / dat sy voort-aen soude a
gen de sorgh van haer ouders te o
houden en op te voeden / dat hy
hun van elders versien soude / da
gheen gebreck en souden lijden
Daer-naer heeft sy den Bruyd
sien weder-keeren van sijn reyse :
ROSA terwijlent haer steen-werck
niet volbracht hebbende / trachte hae
beschaemdelijck met vele redenen te on
digen / dat sy was belet geweest in den
noot van haer ouders / dat sy in die
noch niet hervaren was / dat die kon
en pasten aen vrouwe handen / die ma
went zijn lijnwaert en laken te han
Den Bruydegom hier soetjens lacch
seyde tot haer : En ghelooft niet, mi
minde, dat ghy onder de vrouwen allee
de welcke ick in desen lastighen arbey
Dien Steen-houwer thoont haer een ander visioen. steedt hebbe. Ende terstont wijdt open
de een deure van de naest-gelegen k
heeft haer ROSA ghethoont eenen v
en breeden steen-winckel verbult
van maeghden / die aldaer seer neers
aerbeydden. Sy hadden in plaets v
naelde / eenen hamer en beytel / in
van laken oft lijnwaet harte steen
marbers : sy waren heel besigh in
houwen / te glatten / en naer heel

heschick van den winckel-haeck / sy / sy holden upt / sy streken / sy vreven / dat den steen eerder en ghemackelijc- t yser sou in-vatten / vermorwden en oten sy dien over-vloedelijck met me- i water-drup van haer traenen. En ene wonder ghenoegh scheen / onder ese rouwe steen-hoopen / en stofach- verck / hadde elcke Maeght niet een kleedtsel / gelijck dat ambacht toe- maer een kostelijck / prachtigh / en ende kleedt / het welck meer scheen te op een bruylofts-feest oft een pu- e toonels-pracht / als eenen winckel / nen veel zweeten moet.

Maghet was verwondert / dat dese hden in sulcken on-ghewent werck sigh waren : maer daer door wirdt ght af-gebeeldt / die haer oeffeningh n zware dingen. Sy sagh rondt-om iers marbers al wel upt-ghewerckt / cht / en wegh-gestelt : waer aen tot maecktheydt niet het minsten meer brack. Eyndelijck Rosa met eenen winck by gheval op haer selven ge- sagh dat sy met een selfsten alder- ckiste kleedt verciert blonck ghelijck e andere Maeghden : en die tot als- oe maer alleen hadt gheblonken in eeu-wit kleedt van Dominicus, heeft erstont bevonden in een kostelijck om- sel / met goudt / peerlen / en baggen op- t / soo dat sy verstont haer selven oock t selfste werck aen-ghenomen te zijn. veel en hoe groote verholentheden osa upt dit eenigh visioen geleert / sal blijcken in de volgende Capit-

Sy merckt haer eyghen selven daer onder begrepen.

tels: hier soo vereyscht en verhaest
de historie / om te verhalen de uyt
ste van die beloofde trouw tusschen
Steen-houwer en Rosa.

Den tijdt, plaets, en manier, van haer trouwe met Christus.

Maer nu naer alle dit voor-spel
gost desen Bruydegom ten lesten
baerlijck en uyt-schijnelijck hem te
thoonen aen Rosa, als sy wakende
en af-legghende de Steen-houwers
daente / haer nu klaerder tot de tro
nooden. Het is soo / en in deser v
geschiedt. Op den Palmen Soni
volgens de jaerlycksche gewoonte n
palm-wijdinghe verdeylden de Kost
gewijde palmen aen allen het volck
wylen de solemnele processie bereyt
Daer-en-tusschen Rosa knielende
Capelle van onse L. Vrouwe van '
sen-kransken, verwachte oock aldae
al de andere geestelijcke Dochters
palm. Maer 't zy door mis-verstan
oogh-faut van den haestighen Koste
't zy (dat ick eerder geloove) door
deren Godts verholen raedt is gesc
dat Rosa dese reyse sonder paln
is geweest heel teghen de manier /
de voorighe jaren in het uyt-deyle
palmen en was sy noyt vergeten / a
sende een dochter van de Order.

Rosa staet beschaemt en bedroeft.

Soo dan de Maghet door dese
wigheydt beschaemt (ghelijck sy pl
die van teere conscientie zijn) heef
vreest / dat sy misschien door eenigh
de beroerte des ghemoedts / haer
hadt on-weerdigh gemaeckt tot dat
dragende geselschap van die processi
heeft nochtans met al het ander

olck den processie wegh om-ghe-
maer heel droef-moedigh en be-
t; en den wegh volbracht zijnde/ is
t naer haer haven de Capelle van
osen-krans gheheert / aldaer heeft sy
e voeten van Maria heel haer hert
yende traenen uyt-gegoten/haer sel-
cispende / waer dat sy den gewijden
ack oft te seer vierigh begheert /
or on-achtsaemheydt niet versocht
Daer naer siende op het aenschijn
alder-weerdighste Moeder Godts,
ckende het selven seer klaer/jae bo-
ewoonte seer toe-lacchende / heeft
edt her-schept / en sy behaeghden
i in het ghene sy te vooren was be-
gheweest/ en sprack tot Maria: Veer
my dat ick den palm van een sterffe-
andt ontfanghen sal, ghy vrouwe, ghy
heven in Cades, sult my met eenen on-
lijcken palm-tack rijck maken.
c dese woorden heeft sy terstont ge-
Koninginne des hemels met een
elaet haer keeren tot het kleyn
n / dat sy op d'armen droegh / en
er / als van een gheluckigh Godts
rdt / wederom soeter om-sien naer
, de welcke verslaghen van dese
wende en on-bekende blijdtschap /
i oock haer ooghen tot het kleyn
en / en heeft dat oock op de selve
e haer seer vrindelijck sien toe-lac-
Tusschen dese twee minnelijcke aen-
/ draeyde Rosa oock met een ge-
en vierigh weder-keerende gesicht/
de en haeste haer van het een tot
der / sy verheughden haer in dat

Eccl. 24. ℣. 18.

Rosa ver-troost en verblijdt.

over-handigh aenschouwen / en hoe
maelder sy keerden tot ieder van
bevondt sy het aenschijn lieffelijcl
soeter. Dat heyligh beeldt hadd
dickmaels te vooren aen de biddend
SA seer soetjens toe-geknickt (gelijc
hier naer noch sal verhalen) mae
gelijck als-dan / met sulckenen ove
van soetigheydt / met sulckenen tr
aenghenaemheydt van verkeeringh
sulcken sonderlingh weder-licht v
alder-verborgenste voordeel / soo da
gevoelde in den grondt van haer
groots te gheschieden / ende dat
Steen-houwer niet veer van daer e
Dit waren gesteltheden des ghem
tot welckers uyt-spraeck de beho
ont-wetentheydt van ons sterffelijck
schen / noch gheen bequame namen
vonden en heeft.

Wat willen wy noch meer ? He
deken JESUS heeft ten lesten uyt-g
len tot dit vreughijde liedeken : RO
mijn herte : Weest ghy mijn Bruyde.
woorden hebben het alder-binnen
ROSA door-treft / en ghelijck me
on-verwachten slagh is sy van h
ven gevallen / en met eenen korter
van gemenghelde ghesteltenisse / is
vende gesoncken in den af-grondt
ren niet / en swom ghelijck op-g
met een gezwel van blijschap / e
wel haer gemoedt / dat onder het
van soo verheven gheweerdingh
schoot / en bezweeck / en wiste niet
woorden / ten waer saken haer had
gevallen de woorden van die alder-

De woorden van desen Bruydegoms trouw

tmoedigheydt : *Siet de dienst - maeght* Luc. 1. ℣. 38.
e. Siet (seyde sy) de dienst-maeght, De woorden
slavinne, ô Koninck van de eeuwighe van haer we-
yt, ick ben de uwe, ick beken my de der-trouw.
e uwe sal ick zijn. Sy wilde meer
n / maer gedurigh viel in die selve
t die matighe dronckenschap van
neltende zieltjen / en het ghene die
loose oft stomme liefde niet en kost
reken / dat trachte sy met stame-
upt te babbelen. Voorwaer hy en
niet gedoelt / wie dien is gheweest, den
n de liefde heeft ghe schildert een kinde-
wesen.

er de Maghet en Moeder / die eer-
n de bruyloft van Cana Galilëen had-
schen gesprooken / en heeft hier oock
zweghen / soo veel te meer / om dat
en de bereydtster van dese trouw
t was / sy alleen ROSAM verboor-
adt / en haren Soon als een Bruydt-
er verbeden. Sy heeft dan oock de-
we Bruydt aen-gesprooken. Siet, ô De woor-
A; die uyt-nemende jonste met de welc- den van de
mijnen Soone gheweerdight heeft. Dit getuyghe en
een Bruylofts-liedt / het welcke de Bruydt
er van den Bruydegom niet met leydtster
rpe van David, maer met haren ey- MARIA.
nondt toe-gesonghen heeft. ROSA
beydde en bezweeck onder het ge-
van blijschappen / jae sy en begreep
selven niet meer / onder-vindende
t seer waerachtigh gesept wordt;
de liefde een vier, sy en heeft gheen
ghewicht. De Maghet die blaeckte
mde / sy wirdt geperst en gepraemt/
n volle vergheten hebbende den ge-

verfden palm-tack / in wiens pla
bekomen was / die soo schoone en
Cant.2.ỳ.1. stelijcke Lelie der vallyen. Ten les
was haer seer genuchelijck / dat sy
selven dagh en plaets / den Palm
Roose verlozen hadt / als die na
trouw niet meer aen haer eygher
soude toe-behoozen.

Daer naer zijn van dien alder-r
Bruydegom de trouw tegen-gifte
volgt / want (gelijck sy selver heef
ten belijden in haer ondersoeck / v
welck wy in het 14. Capittel sp
daer zijn van de alder-binnenste s
Sy heeft gebrandt in Seraphinsche liefde; der gratie eenighe seldsame minn
den van Seraphinsche liefde in Ro
daelt / en hebben met hun getrock
groot gevoelen van vele on-werde
ghe rijckdommen van verscheyde
lijcke begavinghen / met de wel
uyt-gestozte hoogh-dadigheyt van s
len Bruydegom / rijck maeckte / v
te / en vercierde de ziel van sijn B
Het waren panden / en bagghe
kostelijcke Godts-penninghen van d
geven trouw / de welcke met geen
schelijcke woozden kosten uyt-ghes
wozden. Waerom dese Maghet oo
druckelijcker van haren Onder
ghebzaeght / en het niet dervende
nen / heeft haer seer eenvoudelijc
schuldight door het ghebzeck va
dzuckende woozden.

Harē trouw rinck, hoedanigh, en van wie, en Maer op dat hier van een ghed
ghedenckenis soude voor hare ooghe
naer huys keerende heeft terstont
nen te peysen van eenen trouw-ri

n / die, ſy altijdt en openbaerlijck hoe geteec-
draghen aen den Hert-vinder tot kent.
enghename ghedenckeniſſe van haer
n. Ende tot deſen raet by-roepende
elijck haren broeder / heeft hem met
woorden haren wenſch ver-openbaert/
het verholen heym / oft myſterie
kt. Hy aen-vattende eenen paſſer /
de wijdde en de ronde van eenen be-
ijcken rinck in papier af-getrocken/
eeft een rondeel / dat op den rinck
/ daer by ghevoeght / daer de Ma-
een JESKEN wenſchte op-geſne-
e hebben. Daer en ont-brack maer
er-ſoecken een kort begrijp-ſchrift /
elck van boven rondts-om den rinck
worden in-gheſneden. ROSA hier
broeder aen ſiende / verwachte wat
ude be-ſluyten. Hy niet ver-toevende
t hy eenen ghetuyge van de verhole
e van ROSA gheweeſt hadde / heeft
ſelve woorden rondts-om den rinck
reven : ROSA van mijn hert : Weeſt Het op-
y een Bruydt. ROSA heeft ſtom en ſchrift van
eſt geſtaen van blijſchap / ſoo ſy ge- den trouw-
eeft dat den broeder / niet met berae- rinck.
n / maer onverſins / terſtont is ge-
n op het waerachtigh teecken / het
e was den eyghen en eenighen in-
t van de heele ſake / en op de ſinne-
cke / die CHRISTUS ſelver hadde
gheſproken / en met ſijnen eyghen
t ſeer lief-ghetalligh uyt-ghedruckt.
wiſt dat dit niet en koſt oft aen den
er / oft aen iemandt die leefde door
enſchen bekent weſen / maer dat dit
een ver-lichtingh van een hooger in-

gheven / ende daerom met een n
blijschap haer verheughende / aenb
al stillekens in dit soet wonder de
de handt van haren Bruydegom.

Sy verbergt den rinck in 't heyligh Graf van CHRISTUS.

Daer-naer heeft sy desen rinck / di
hier-om nu te liever was / op den
ten-Donderdagh van die selve goed
ke ghedraghen naer de Kerck / en
met groote gebeden van den Koster
den selven een plaetsken verkregh
het kistjen / het welck op die dry d
is de bewaer-plaets van het H. S
ment des Autaers / ende het gra
den begraven Saligh-maker. Dae
de sy by den dooden Bruydegom een
nigh begraven desen haren pant va
de / op dat hy met den selven verri
oock gelijckelijck soude in 't licht k
Soo ghetuyghde sy aen den minnel
Bruydegom / oock naer sijn dood
ont-slaghen te zijn van sijne wet / m
welcken sy oock het slaep-bedde v
doodt begheerde gemeyn te hebben.
delijck op den feestelijcken Paesch-
is desen rinck / nu heyligher / en ae
namer geworden zijnde / uyt dit dry-d
gheselschap van het graf CHRI
wederom tot ROSA ghekeert / en
dat selve beeldt van MARIA in d
pelle van den H. Roosen-krans; alwa
trouw-verbondt was in-ghegaen / he
dien aen haren hert-vinger ontfa
niet sonder een nieuw wonder : wa
ceremonie is soo verborghen ghe
dat de Moeder van dese Maghet v
haer knielende / dit niet en heeft k
mercken / niet teghen-staende sy nae

dochters wercken seer neerstigh op-
e was.

r de doodt van dese Maghet is de-
nck met allen haren weynighen
aet ghebleven by de Huys-vrouw
undisalvus den Thresorier : ende dit
olghende wonder hier van / is ghe-
; in het huys van den voor-noemden
rier in 't jaer 1618. in de maent
ius. Dien vermaerden man in hey-
dt (van den welcken wy in 't eyn-
n het 8. Capittel ghesproken heb-
als-wanneer hy de doorne kroon
e ghestorven ROSA met godtvruch-
dt hadde ghehandelt / heeft langher
blijven hanghen aen den trouw-
den welcken hy in een kleyn pa-
ghewonden zijnde (ghelijck Me-
Maria de Uiategvi hem dien hadde
ert) in sijne handt besloten hiel.
t / allen het ghenen hy hadt begost
evoelen uyt de kroon / heeft noch
ldigher ghevoelt uyt den trouw-
/ te weten seer krachtighe hemel-
p-treckinghen / soete en ziel-smaken-
n-ghevende lichten / verheven / en
cke / jae on-blusselijcke branden
en gheest / tot de smeltingh van de
e / werck-krachtigh / aenghenaem/
brijl. Het scheen overschot te wesen
e trouw-bruyloft / de welcke ROSA
aren Bruydegom in den Hemel ge-
de was.

Een wonder van desen trouwrinck.

n weynigh daer-naer desen GODTS
er is in dusdanige woorden uyt-ge-
n : Ghebenedijt zy GODT, die soo
rbarigh is in sijn ROSA. Ghelooft zy
de

Vervolgh van het selve wonder.

de alder-heylighste Dryvuldigheydt,
in het verheven 't sop van de glorie
besonderste hemelsche borghers, ROS
righ teghenwoordigh staet. Beminde
Seer uyt-verkoren ROSA! ROSA
van het alder-reynste Lammeken! Gr
ghy, verheven zijt ghy, glorieus, en h
kende, ghy zijt on-verghelijckbaer in
heyr der Heylighen.

Noch meerder dierghelijcke
wirp hy uyt een volle hert me
der-soetse ziel-beroeringh/ maer
on-roerbaer lichaem: want die al
nenste blijschap gelijck sy sijnen n
tongh hadden ont-bonden (soo hy
was) soo hadden sy alle de andere
ten in den setel gebonden/ soo dat
van den stoel niet en kost op-stae
sijn verstijfde armen oft beenen he
De rechte handt/ de welcke den r
hiel/ die ruste op de kant-ribbe
stoel/ als oft sy daer aen-genaghe
De slincke handt hadt hy aen
gevoeght teghen de overvloedigh
kloppinge van die overvloedende b
en die scheen oock on-deylbaer d
gekleeft. Desen geluckighen ghe
dede eens oft tweemael sijn be
hem van desen stoel te ont-losse/
een gevoeghde beenen te ver-schey
ten minsten sijn armen by een te
ende van alles dit en kost hy niet.
en-tusschen gingh de tonghe voort
leen roerbaer was/ die vervolgh
den lof van GODT, nu van ROS
wijlen den heelen persoon gedurig
de en worstelde met het groot o

geweldt van sijn inwendighe blijschap. ...e huys-vrouw van den Thresorier / ... dit godtvruchtigh aensien nu langen ... haer verheught hebbende / roept ha... ...nan / ghelijck om eens een beleefde ...enisse de komen doen ; want den gast ...aer sat / was seer bekent en grooten ...t in dat huys. Den Thresorier Gun... ...us by-komende en desen man seer be... ...elijck groetende / siet hem niet op... ... / en oock niet te konnen op-staen. ...n trachte en weer te groeten / en ... selven t'ontschuldighen / maer te ver... ...fs / want hy her-viel gedurigh in den ...n lof van GODT en ROSA. Van ... beschuldighde hy met en klaghende ...eydt van suchten / het gheweldt van ...lijschappen / welcke hem in dreef den ...uw-rinck van die geluckighe ROSA. ...fden ! (sprack hy) ô wat vlammen ! wat ... hoe soetjens braeden sy de ziel ! hoe teer... ...kruypen sy door het binnenste lijfs-mergh ! ...enuchten ! ô vast-houdende banden van ...randende ziel ! ô ghenuchelijcke knoopen ! ...-ont-worstelbare omhelsinghen ! Gundisal... ...tusschen geluck-wenschingh en mede... ...n die vraeghden hem / oft hem ghe... ...e af te legghen den rinck / den welc... ... hem aen-brocht dese tormenten van ...chap / op dat hy hem soude konnen ...lossen van dien stoel en blijschaps ker... ... Den man zweegh eerst / maer heeft ...-naer toe-gewenckt / dan en heeft niet ...en oft sijn handt open doen / oft sijn ...hevlochte vinghers ont-werren. Den ...esorier wilden hem helpen / en hy heeft ...toe-ghelaten.

Vervolgh van het selve.

Won-

Een ander wonder van 't selve.

Wonder om segghen; Gundisalvus b
den arm van den man heel stijf
boog baer / de rechte handt (ghelij
in de dooden geschiedt) vochtigh
koudt zweet / de vingheren ronds-o
rinck soo in-gedraept / in-geknoopt /
gekromt / dat-men heeft moeten ti
geweldt besteden om die allenghske
openen. Van daer gingh-men na
slincke handt / alwaer-men niet n
heeft moeten arbeyden / om die va
hert af te rucken. Maer den rinck a
ghende heeft oock t'samen af-gheley
blijschappen / sijn banden / en is om
den op-gestaen van den stoel / den w
weynigh tijdts te vooren was ghe
een ghevanghenis van de bruylofts
schap. Hem docht dat den weder-gen
rinck t'samen hadt af-genomen de
den van handen en voeten / al belijd
dat het hem veel beter was ghewe
die vsepen van blijschap / als wel
haestighe ont-bindinghe van den m
denden vrindt. Ten lesten hy heeft
ten van stil-zwijgentheydt versocht /
soo wegh-ghegaen. Is het saken d
een vreemde handt soo veel heeft k
uyt-wercken den trouw-rinck van
wat en sal de trouw selver niet vern
in de ziel van de Bruydt?

[H]ET XII. CAPITTEL.

[H]a door de ghedurighe be-oeffe-
[nin]ghen van het ghebedt, bekomt
een wondere ver-eeninghe
met GODT.

[T]het saken dat naer het segghen van 1. Cor. 6.
[den] Apostel 1. Cor. 6. Die den Heere ℣. 17.
[aen]-hanght, is eenen gheest met hem, soo
[ma]n hier uyt konnen gissen wat eenen
[hoog]en trap van de Goddelijcke ver-
[eenin]ghe ROSA bekomen heeft / die door
[de g]eynsaemheydt van het ghebedt ge-
[dur]ig GODT alleen aen-hanghde. De
[godd]elijcke ziel-salvingh van den H. Gheest
[... j]aer noch heel jongh wesende / het
[...] geleert / en in-gestort eenen vieri-
[ghen ge]zist / den welcken meestendeel oock
[... na]cht-droomen niet en hebben konnen
[met a]ndere voor-worpselen verstroeyen.
[Daer]om is sy dickwils s'nachts gehoort
[... spre]kende op het ghetal / met soo veel
[... v]an haer gebedekens te spreken / als
[sy des] daghe de selve hadde uyt-ghestort. Haer oeffeninghe in het gebedt.
[Met] den ouderdom groeyde in haer de
[aend]achtigheydt / en met de langhde van
[den] aem / des gheests verheffingh tot
[GOD]T: want de aendachtighe GODTS
[gede]ckingh was haer ghedurighe oeffe-
[ning]h in haer kinderlijcke jaren: en met
[vroe]ghe en vroegh-rijpe aen-groeysels / is
[sy do]or een verheven ervarentheydt van
[GOD]TS beschouwinghe soo veer gherijpt
[en g]ekomen / als dat men haer ontrent
[het t]welfste jaer haers ouderdoms bevon-
den

den heeft op-gheklommen te zijn dien
van 't gebe..t / den welcken de Gheest
Gradus unitivus. Theologie noemt den trap van Ver-ee
Soo is 't bevonden in haer onders
van het welck wy hier naer in he
Capittel spreken.

Haer twee manieren van bidden. Maer sy heeft twee manieren van
den gewent: De eerste en de by-so
ste manier was / als-wanneer sy l
gheest t' samen besteedde / en gheheel
selven seer soetjens vergaerde om
GODT te spreken. De andere m
was / als wanneer sy tusschen het h
werck en uyt-wendighe bekommerin
haren gheest on-roerbaer hechten
GODT. Aen de eerste manièr van
den / bewaerde sy daghelijcks niet
der als twelf uren / ghelijck wy te vo
ghemeldt hebben. De tweede m
was haer ghemeyn / en ghedurigh
soo veel als den wegh van onse ste
lijckheydt toe-laet / geensins onder-wo
aen eenighe af-brekingh / dan als-wan
sy somtijdts eenighe openbaringhe / oft
sioenen kreegh: waer van in het vol
de Capittel.

Haer gedurigh bedencken van de teghenwoordigheydt GODTS. Dit is in de Maghet gheweest
seldsame / en by-sonderlijck wondere
van de almoghende handt GODTS,
oft ROSA sliep / oft waeckte / noyt /
nievers de teghenwoordigheydt van h
hemelschen Bruydegom aen de ooghe
haren gheest ont-vallen is: terwijlen
spinde / weefde / oft zijde-blommen
de naelde borduerde / oft met an
sprack / terwijlen sy adt / leesde / wan
de / in de Kerck / in den hof / op str

[…]mer / buyten oft binnen / t' allen
[…] plaetsen / zwierde van naer by
[…]jck in eenen spieghel) gedurigh voor
[…]jendighe ziels ooghen / die minne-
[…]ajesteydt / * Aen wie de Enghelen d:e
[…]:rs schoonheydt de Son en Maen hun
[…]eren. Ende het ghene te boven gaet
[…]en en verwonderingh / dese God-
[…] teghenwoordigheydt vervulde de
[…]ghe ziel-krachten van ROSA, son-
[…]rckelijcken af-treck van de licha-
[…] sinnen / soo dat als sy GODT aen-
[…]van binnen / sonder eenigh belet
[…]yten oock handelde alle andere
[…]elijckheden met de huysgenoten / sy
[…]de op een-ieders vraghe seer aen-
[…]h / ordentelijck / en seer wel : sy
[…]de met een-ieder heel veerdigh / sy
[…] dat daer te doen was / sy volbracht
[…]r geschickt was / met sulcken lich-
[…]t / aendachtigheydt / vlijtigheydt /
[…]gewent zijn de ghene die maer al-
[…]d'uytwendighe saken hun neerstigh
[…]neren.

* Uyt den Dienst van S. Agnes.

[…]r een aldus-danigh exempel van
[…]hadt-men te vooren ghesien in de
[…]arina van Senen, als-wanneer dat sy
[…]verstroeyende keucken-diensten met
[…]tingh gevonnist zijnde / heeft in het
[…]te vertreck van haer ziel op-ghe-
[…] dat alder-gheluckighste kamerken
[…]e on-verstoorbarighe ruste / alwaer
[…]eyelijckheydt van de uytwendighe
[…]ghe gheensins binnen quam. Soo
[…]OSA geheel buyten / en geheel bin-
[…]s-wanneer sy tot al den huys-dienst
[…]eel besigh van buyten / en t'seffens
in

Hier in seer gelijck aen de H. Catharina van Senen.

in het verholen inwendigh hert-bed
den Bruydegom haer oock verhe
van binnen. Daerom hebben de d
kens van den Thresorier dickma
merckt / dat als ROSA in het
de naelde en draedt om hoogh tro
scheen het gemoedt t'samen met d
verheven te worden in een op-getc
heydt / en de handt een weynigh ti
de locht verheven blijvende/ keerde
naer het werck / en de naelde en do
het minsten niet van het puntjen
ghelaten hadt.

Sy is selden oft novt in het ghebedt verstroeyt.

Sy heeft noch een ander gae
wonder hier by ontfanghen / dat
schen het bidden niet lichtelijck b
en wirdt / door de voor-worpselen d
niet aen en ginghen : als oft de u
dighe sinnen van ROSA tot alle d
leen vaddigh en slaperigh waren.
uyt hebben vele godtvruchtighe v
in haer dickmaels bemerckt / dat
elders in een Kerck vol volcks rec
den hooghen Autaer hadt in-ghe
een hoecksken / om aldaer aendach
te bidden / soo sat sy heele uren o
roert met gehechte ooghen op den A
noch sy en sagh niet die daer passe
noch sy en keerde haer aensicht n
de on verwachte woelinghen ontren
jae waer het saken daer iet scheen
teghen haren oogh-appel aen te k
sy en blickte noch her-trock de oogh
wen niet eens / noch en floot haer o
noch en keerden haer hooft niet a
dat ghy soudt ghemeynt hebben /
blindt was / terwijlen sy nochtans

was / sonder een af-gekeert snel ge-
jn Sonne aenschouwende en ver-
cende.

van sproot in haer die rots-achti- roerbaerheydt van haer maeghde-
chaem / als-wanneer sy met bid-
sigh was in de Kercke / in de Ca-
jan den Roosen-krans , in de bidt-
van 't huys : want op wat plaets
estelltenis sy haer in 't beginsel van
jen begheven hadde / op die selve
re en plaets vont-men haer naer
naer eenen heelen dagh / naer eenen
n nacht / naer eenen dagh en twee
n / heel on-verroert en on-veran-
Aldus heeft de huys-vrouw van
lvus somwijlen ten vier uren naer
ROSAM op de selve plaets vinden
/ op de welcke sy haer ontrent
iddagh tot oeffeninghe van de me-
oft GODTS bedenckingh ghe-
hadde. En op de selve manier in
cken daer het 40. ure ghebedt was/
persing het H. Sacrament des Au-
te aen-bidden stondt / volherde RO-
de selve plaets die sy s'morghens
en hadt / sonder eenighe ver-ver-
he van spijs oft dranck / oft oock
eenighe beroerte / als oft sy daer
wasschen ware gewéest.

Haer on-roerbaer-heydt in het ghebedt.

de selve maniere als ROSA haer
t in de huys-bidt-plaets van Gun-
den Thresorier / van s'morghens
Witten Donderdagh tot Paesch
t / jae somwijlen tot Paesch Son-
soo badt sy eerst voor alle / Vrouwe
a de Usategvi, dat sy dien heelen midd-

Een wonder van 't selve.

delen tijdt niet en soude worden u
roepen / wat daer mochte komen o
jae waer het saken oock de Moeder
quam om de dochter te spreken : d
gebraeght zijnde / heeft rechtsinnig
antwoordt ; dat sy dien heelen t
en kost recht staen op haer voeten /
sy aen het plaveysel on-roerbaer g
ware / jae dat sy niet en kost kon
aen de deur van de bidt-plaets / v
men daer klopte.

Dry uren daeghs hadde sy ver
die sy elck in 't by-sonder besteede /
ghens / s'noenens / en s'avonts / in
te bedancken. Als dan her-denckte
een seer teer ghemoedt alle GODT
daden aen haer vergunt / sy verwo
sijn gheweerdingh tot haer / sy a
sijn hoogh-dadighe en quistachtighe
heydt van soo veel giften / gaven / e
tien. En voorwaer daghelijcks ha
wat nieuws/het ghene sy uyt haer
tafelkens van een aendachtighe
baerheydt voorts-bracht. Sy hee
oock gemeyn gemaeckt een hoogh-
ven soorte van ghebedt / heel verlich
vierigh / in het welck dat sy alle
glorieuse eygendommen / een voor e
haer verstandt bedenckende/aen ied
en by-sonderlijck toe-ghe-eyghende
dienst op-droegh. Maer om dat sy
tans hier in / meer aen een ander
haer eyghen verstandt soude betro
is sy gegaen by eenen geleerden en
vruchtighen Godts-geleerde van de
teyt JESUS, en heeft hem gebed
hy eens soude geweerdighen haer

Haer subtijl en wonder ghebedt.

hȝifture by-een te v:rgaderen / een
ı waerachtigh begrijp van GODTS
he toe-namen. Hy heeft haer som=
ergadert / maer liet scheenen te wey=
ı aen de grootheydt van dese Ma=
gestelteniſſe ; sy hadt eenen grooten
/ maer gheen bundelken begheert.
ıan sy heeft eenen grooteren naem=
verkreghen van P. Magister F. Joannes
enzana, tot dat het heel getal gheko=
as tot 150. namen. Alle dese heeft sy
n bequame oȝder verdeylt en ghe=
in 15. thientjens / naer elck thient=
-voeghende dit lof-sanghsken : Glo-
den Vader, den Soon, en den H. Gheest,
k het was, &c. Sy verklaerde
se manier van bidden aen de Duy=
hȝoomelijck was / het ghene sy vooȝ=
nopt en soude verklaert hebben /
het saken sy dit dooȝ de ondervin=
niet gheleert en hadde. Ten lesten
namen GODTS, wirdt sy by-naer
eroert tot de uyterste in-krimpingh
-spȝeydinghe van haer hert / jae sy
n dese namen soo aen-genomen / dat
ıwijlen heel ootmoedelijck beleden
dat sy tussehen het naeyen / aen elc=
ıelden steeck / GODT altijdt noemde
nen nieuwen toe-naem.

er-en-boven is het oock bemerckt / e Maghet soo aen het ghebedt ghe= is geweest / dat oock de gemeyne sa= pȝaken met de menschen / dooȝ haer ıighe ydt meesten-deel t' samen beslo= kracht van het ghebedt / ende de oȝdt de welcke sy gaf aen die haer ıeghden / was te samen een eyghen=

Sy is gedu- righ, soo buytens, als binnens, in GODT.

 spȝaeck

spraeck van een gemoedt tot GOD
heven; gelijck als-wanneer sy met
vrouwen den hof was in-tredende/ en
de prijsen de schoone lustigheydt va
groenen hof / sy antwoorde seer
lijck : Lustigh en schoon is den hof, G
wille hem sijn blommen vermeerderen.
sy verstont besonderlijck den hof
ziel / aen den welcken dat sy van G
hadt blommighe groeyinghe van
den / ende soo heeft sy heel verstan
in een antwoordt twee sinnen be
met welckers een sy voldoeningh g
den aen-spreker / en met welcke
dere sy GODT selver aen-sprack.
dickmaels ghemerckt / ende dat
scheyde materien : van de welck
qualijck een was die kost ont-bl
haer behendigheydt van die twee-
heylighe sinnen / op dat niet en
het minsten ont-vallen aen den
van ROSA, dat gheen ghebedt en

Het is gheschiedt / dat sy eens
Kerck naer huys keerende/ ghevoel
niet wel te zijn / en hier-om hadt
ghenomen voor haer-selven te be
een kleyn potagie uyt enckel wa
gheraspt broodt / ende om het vi
toe in den heert te ont-steken/ hadt
elders eenen brandenden stock ga
len. Soo sy weder-keerde / hoo
van de galerije een klaer sin
vogheltjen. ROSA bleef staen o
vogheltjen een weynigh te hoor
ghen / als den lof van sijnen GOD
sijn vermoghen voor-houdende /
sy meynde. Het vogheltjen bleef

Hier is wat ghestichtigh en curieus.

n ſijnen ſangh / en het veranderde righ ſijn aerdigh ſtem-gheklap / het hbelde ſijn gorghelinckskens : en met ſchaemte in haer ſelve keeren- ft haer eyghen ghemoedt bekeven: (ſeyde ſy) dat on-redelijck beeſtjen ijnen en mijnen Schepper, op ſijn voet- t denckende, en ſal ick beſigh zijn om nijn ſelven ſpijs te bereyden? Hoe luttel , dat den Schepper aen dit dierken ghe- heeft, en ſiet, het vergelt hem uyt allen achten en heel ſijn borſtjen, met een ngh van lof: en peyſe ick van ſpijſen, orchvuldigh zijnde, *wat ick vergheelden den Heer voor allen het ghenen hy my en heeft?* Waer naer haer keerende n vier-brandt die ſy in de handt / ſagh den ſelven heel uyt-ghe- t / en was verwondert daer ſoo lan- tijdt gheſtaen te hebben / tot dat den allenskens hadde konnen uyt- : ſy gheloofde daer gheen achtſten van een ure verbeydt te hebben in nendachtigh aen-hooren van dat ltjens ſangh / en miſſchien waren heel uren ghepaſſeert. Daerom we- n haer ſelven keerende / heeft ſy oock Godt te loven met een vierigheydt/ osam allenskens wegh heeft ge- n in een op-ghetogentheydt / waer y voor den avondt niet en is tot ſelven ghekeert / daer ſy noghtans ghens wel dry uren voor den noen ſoeten voghels ſanck hadt beginnen n-hooren. *Pſalm.* 115. ℣. 3.

t waer een on-ghehoorde en wonde- eck / waer 't dat Rosa aen haer ey- Sy tracht een ieder

eyghen selven niet even recht-sinnigh voor-ghehouden / het ghene sy m groote neerstigheydt aen een ande raedde. Allen het ghene daer sy even-naesten toe verweckte / en hem in te printen / was alleen de beghe tot het gebedt. Tot de school en de ningh van het selven socht sy onder ren aen te locken haren broeder Fer dus, belovende dat het soude wesen kleynen arbeydt / en een uyt-nemend on-werdeerlijck profijt. Hy niet twij de van de vrucht / heeft de moey heydt en arbeydt veel grooter geloof wel de suster verkondighde / oft wil ten gelooven. Allen het ghene de M van 't gemack van dese ziel-vruch oeffeninghe beroemde / dat acht maer voor enckel vermeederinghe voor vertellinghe oft fabeltjens van wens eenvoudigheydt. Rosa heeft tans niet op-gehouden haren Broed leeren / met wat middel en manier hy oock in 't midden van de wer bekommeringhen soude konnen sijn moet aen het ghebedt ghehecht ho Met ghelijcke sorchvuldigheydt la selver / en met een krachtighe wel- kentheydt raedde sy aen een-ieder sen alle de godtvruchtighe boecken / d wist seer wel van 't ghebedt te schri Onder alle dese spande de kroon die selijcke en gheleerde boecken van Lu cus Granatensis, die hy ghemaeckt van het Ghebedt, en Meditatie, in welt lesen en te her-lesen Rosa de weke verdeylt / en met verscheyden coleur-

tot het ghebedt te verwecken,

Door haer eyghen selven,

onder-scheydt / wat sy elcken dagh
lesen.
met gheen minder sorghe vermaen-
alle de Bicht-vaders / daer sy kost
en / en badt / en smeeckte de selven /
alle hun Bicht-kinders met allen
ende daedt / soude trachten te ver-
hen / om in te treden de schoolen
et inwendigh ghebedt : dat sy daer
n op letten / als dat dit eenen groo-
ecerye-winckel is / verciert met alle
n-gift / ofte preservatijf teghen de
n : dat door 't ghebruyck van het
dt den gheest gesuyvert wordt / de
onden ghemeestert : dat door het
de salf-kamer van den Bruydegom
ent wordt / met alle soorten van ver-
ingh. ROSA hier mede noch niet te
/ heeft oock dickmaels de verkon-
rs van GODTS woordt ghebeden / dat
n toe-hoorders souden ontsteken tot
feninghe van 't ghebedt : dat sy sou-
nder het volck in-brengen het godt-
tigh ghebruyck van de stille medi-
/ oft GODTS bedenckinghen : dat
t profijt / de soetigheydt / de verhe-
eydt van dit werck souden trachten
't heymelijck / als in 't openbaer / te
ffen met alle ghewelt / en kracht van
/ ende wel-sprekentheydt.
sonderlijcker verheughden haer RO-
n het lesen van den H. Roosen-krans,
op de manier / op de welcke den
der Dominicus, naer het onderwijs van
RA, dit eerst-mael in de wereldt hadt
estelt / dat is / met elck mysterie on-
erlossinghe tusschen elck thientjen te

Door haer Bicht-vaders,

Door de Predikanten,

Haer oeffeninge in het Roosen-krans gebet.

over-dencken. Sy beminde dese m
van bidden / om dat hier wirden t's
ghevonden en het uyt-wendigh mondt
bedt / en het in-wendigh hertes-ghe
met alle sijn deelen / beweginghen /
ghe oft versoeckinghe / lof-stem / d
segginghe / &c. Daerom hadde R
ronts-om haren arm ghedraeyt (gh
een brasselet) een Roosen-kransken van
ne teecksken / wiens graentjens sy
melijck her-trock aen elcke Enghe
Groetenisse / terwijlen sy haer oock
bekommert in iemants aen-spraeck
ghefelschap. Voorwaer aen vele is d
empel van ROSA ziel-profijtigh gew
als oock haer vierigh vermaen / op d
hun om GODT dickmaels te loven
den ghewennen.

ROSA lockt allen het groeysel der aerden tot GODTS lof.

Jae dese manier van bidden is in
SA gheweest van sulcken kracht / d
oock die on-ghevoelende planten / de
ve houten / de stomme staken / heeft
derlijck doen hellen en neyghen om
eerbiedingh / en aenbiddingh aen GOD
be-thoonen. Ick brengh hier voort ee
ghehoorde saeck. In het kricken var
dagh / ROSA eens meynende naer
woonte te gaen in den hof naer haer
remijts huttelen / soo haest sy de
van den hof opende / verweckte sy
veers alle de boomen / de kruytjen
planten die sy sagh om met haer een-
lijck den Schepper te ghebenedijden /
ghende: Ghebenedijdt den Heere, alle ghe

Dan. 3. ℣. 76.

op der aerde. En siet / terstont soo ro
hun alle de boom-tacksken in een
ghelupt en t' samen-klanck / de blader

en teghen malkanderen / en met
et slagh-ghetier scheenen sy te ver-
n t'allen kanten/ een musiecks ghe-
Daer roerden hun oock alle de
van de minder planten / spruyten/
wycken/ en aerd'-gewasch: blommen/
jën sagh-men al te samen als le-
h worden / en met hun verscheyde
inghen verweckt te worden tot het
ot van dat lof-singhende hofs-ghe-
Noch dit en was niet ghenoegh:
oock alle boomen die booghden te
hun tacken tot op de aerde / als
de aerde wilden kussen tot eerbie-
van hunnen Schepper.
is geschiedt dat op eenen morghent
r geloofbare persoon/haer gevoeght
by Rosa, soo sy naer den hof
: sy en waren qualijck in-getreden/
persoon sagh dat in het passeren/
ghewoone * noodende gebedt van
, terstont alle de boomen te samen
idts-ghewijs hun opperste tacken
en tot op der aerde / en streken
den vloer / gelijck tot een teecken
n diepe ootmoedighe aen-biddinghe
s. Die persoon stont verbaest / be-
ijck om dat dit niet nieuws aen
verscheen : want van elders wist-
ock/ dat sulcks noch dickmaels ge-
was / soo dat de Maeght dit niet
trachte te bedecken / noch oock en
ochenen/ maer antwoorde nochtans:
ns, oft dien wonderen en konstighen
er des wereldts niet weerdigh en is be-
ghe-eert, en aen-beden te worden, aen
t on-ghevoelijck aerdts-plantsoen, dese
gro-

Dit is ghesien ghe-weest van een ander.

* *Invitatorium.*

grove blocken, en alles datter groeyt, o
maniere als het kan, den lof-sangh
ruyscht, en een vergheldinghe van een oo
dighe aen-biddingh betaelt?

Tot den selven GODTS lof lockt sy de beestjens.

Noch een ander by-naer ghelijck
het welck ick sluyte. Als ROSA w
het leste jaer van haer leven / den
al-gemeynen vasten / was daer een vo
jen het ghene daer ghevlogen quam
den sonnen ondergangh / ontrent rec
ghen-over de kamer van ROSA;
de wel kleyn / maer van een seer
en klinckende stemme. Dit besat
het loof van eenen naest-ghelegen
ghelijck bereydt uyt te bersten in '
ghen / als-men hem het teecken sou
ven. ROSA gesien hebbende haren
pijper / bereydde oock haer selven t
ghesangh van GODTS lof. Daer
gelijck de lose oft teecken gegeven
noodde sy het vogheltjen met een
het welck sy tot dit gebruyck selver
ghemaeckt in haer moederlijcke ta
naer op desen sin:

Lost uw bexken, Nachtegaeltjen,
Schenckt een soet en vrolijck liedt,
Geeft ons van uw' stem een staeltjen,
Looft den Heer, die alles siet.

Ghy sult uwen Schepper loven,
Ick hem die mijn ziel bemint,
Onser beyden Godt hier boven
Sal ick prijsen. Wel beghint.

Nu beghint te tirelieren,
Roert uw keeltjen over-handt,
Laet ons stemmen t' samen swieren,
En hem prijsen door het landt.

stont het vogheltjen begost met een et stemme-treckskien een aerdigh n/ en allenghskens hoogher en hoo- af slagh op slagh / en volbrengende ol-draeyende schuyfelingh / gaf aen . oock haer beurte. Soo het vo- n zweegh / vervolghde de Maghet n suyver en soet klinckende stemme r s lof / uyt een wonder snel en barigh verstandt. Rosa dan zwij- / her-nam terstont het vogheltjen voorighen sangh / dobbeleerden alle minuatien / en menghde alle sijn le toontjens in sijn bevende keeltjen/ oogh / dan leegh : het draeyde seer ick de aerdigheden van sijn slib- e stemmeken / ende op eenen vot als op den slagh van de mate) hiel (Terstont Rosa 's jalourse stem- ghde daer op in / sy vernieuwde de dt/sy verhefte de on-uyt-sprekelijcke ektheden van den alder-hooghsten sy wierdt op-geheven door den op- den gheest / sy bezweeck in wel- de suchten : en eyndelijck met haer l-zwijghen beriep sy haren teghen- r wederom tot den sangh.

Curieus wonder van een vogeltjen.

is bleven over-handt singhen Rosa vogheltjen : en dat niet metter hae- aer een geheele ure langh / op soo nate en schick/ dat als het voghelt- gh / Rosa niet en kickte / en dan osa songh / den voghel niet en Eyndelijck op den slagh van den naer noen/ als oft het sijnen schul- dienst volbracht hadde/ vloogh dat tjen wegh / om s'anderdaeghs we-

derom

derom daer te zijn. Maer de Magh
verstandigh in rijmkens op staend
te maken / sloot de chooꝛ met no
rijm-dicht by-naer op dese manier:

Dat ick u, Koninck, min, heeft 't recht my o
Om dat ick 't schepsel ben, en ghy den Schep

Daer-naer tot het geselschap hae
delijck toe-keerende / spꝛack aldus:

Het vogheltjen dat my verlaet,
Mijn mede-sangher vlieghen gaet:
Godt die met my altijdt wilt wesen,
Ghebenedijdt zy en ghepresen.

Dese veerskens en konnen soo a
niet uyt-ghedꝛuckt woꝛden in 't D
ghelijck sy luyden in haer moed
Spaensche tale / soo die eerst (ma
vernuffter) van Rosa ghebond
in rijm. Dan het is ons genoegh
gebedt van Rosa die kracht heeft g
om de voghelen des lochts en v
d'aerden is groeyende / te verlocke
een-paerlijck met haer te dancke
loven den Heer van alles.

[H]ET XIII. CAPITTEL.

[H]y wordt be-oeffent met visioenen oft [g]hesichten van verlatenheydt, en [s]y beproeft de schroomelijcke pijnen van 't ander leven.

[H]Et ghene den brandt-hoven is aen het goudt / dat is de tribulatie en quellingh aen de rechtveerdighen [en] verkozen; besonderlijck als GODT [o]nt-moeten en behoeden alle hun pe[rso]nen / dat hun de grootheydt en me[nich]uldigheydt der openbaringhen niet [en] verheffen/oft tot hoovaerdigheydt [ver]delen. Desen brandt-hoven heeft [GOD]T almachtigh aen * Paulus, en aen [ROS]A toe-geschickt / maer gestoockt met [v]eyden vier. Want Paulus is gesouf[fe]rt gheweest van den prickel oft be[kori]ngh des vleesch / ROSA is door de [g]ostelijcke en verslindende koolen ghe[brant] gheweest in de pijnelijcke braedt[pan] van de inwendighe verlatentheydt. [Alle] beyden hebben sy van benauwtheydt [d]rondigh naer den hemel gheroepen / [e]n alle beyden is van den hemel ge[antw]oordt: Mijn gratie is u ghenoeghsaem, [want] de kracht wordt in de kranckheydt vol[maek]t. *2. Cor. 12. Ps. 119. 2. Cor. 12. ℣. 9.

[Lat]et ons komen tot de saeck. De Ma[ghet] was nu op-geklommen/ en gekomen [tot de]n trap van de gedurighe vereeningh [met] GODT, en te samen heeft sy daghe[lijcks] beginnen te lijden de alder-wreedtste [stryd]en-tijden van inwendighe verdup- *Haer inwendighe verlatinghe.*

steringen / de welcke / niet lichtelijck / 't meesten deel geheele uren langh d lendighe soo beswaerden / dat sy dick niet en heeft geweten / oft sy in de oft in den vlammighen kercker des ghebiers was / oft in wat gevancke verstooten lagh in duysternisse. Op ooghen-blick vondt sy haer / alwae en was oock de minste gedachtenis dien alder-soetsten GODT, gheenen s van sijn Goddelijcke teghenwoordig gheenen troost / oft schijn oft sch van troost. Het was een woestijn donckerheydt / krachteloosheydt / p heydt / eenen zielen-nacht vol slav het landt van de doodt / eenen kuy alle uyterste ellendigheydt: in den w de Maeght soo verre was van haer selven / hoe verre GODT scheen te van haer. ROSA die lagh daer al tende onder dit over-swaer pack de sternisse / en kost het hert niet ver tot de boven-natuerlijcke / jae ooc tot natuerlijcke voor-worpselen. H standt trachte te bedencken maer de minste gensterkens oft vonckske GODT; maer allen het licht wa vloghen. Den Wille begheerde nu G te beminnen / maer was stijf verv De Memorie arbeydde om te ver ten minsten een van de voorighe we en jonsten; maer en kost niet. (To meerder pijn bleef sy noch indachti dat sy voortijdts GODT als in eener hadde ghekent en bemint: maer voo sy hem nu niet meer en kende oft de / den welcken sy maer als eenen pe

Haer dry ziel-krachten schijnen buyten GODT te zijn.

nde/vremdelinck/uyt-lander en qua-
den naem bekent/ van verre/ ras/
slecht toe-knickte. En dit was het
ickste van alles/ soo verre uyt-ge-
te zijn buyten de kennisse van ha-
eminden. Sy proefde daer naer
n minsten door eenighe voet-stap-
soecken in de schepselen: maer noch
/ noch het ander en verscheen in
erck / in den welcken sy met een
e ghelijck-formigheydt den Schep-
r de schepselen pleegh te verbeelden.
n-tusschen den schrick en de be-
heydt speelden sterck hun partyen.
druckt hert schreeuwde ghedurigh:
GODT, Mijnen GODT, waerom
y my verlaten? Maer niemant en *Matt.27.ỽ.46.& Marc.15.ỽ.34.*
rde aen dese soo beroofde ziel/ jae
heenen Echo / oft weder-klanck.
eerde wederom tot den strijdt van
aer voorigh proeven/ maer alle de
e van haer ziels-ghesteltenisse was
s uyt-ghebluft/ de reden verdooft/
elijck een seer diepe slaep-sieckte
allen kanten al den smaeck van
uchtigheydt beseten. Wat soude on-
cken tormenten nu doen dese Ma-
soo seer verdeylt in haer eyghen
/ als af-ghedeyldt van haren Be-
n?

er het meeste en grootste deel van Wat pijnen van de Helle sy lijdt.
pijnen was / dat die scheenen te
dueren een heele eeuwigheydt
ende die on-matighe ellenden en
en gheen eynde / sy en sagh nievers
mst van desen dool-hof. Den uyt-
scheen met eenen diamanten muer
ver-

verstopt/soo dat de verbaesde ROSA nie
vondt om te onder-scheyden tusschen
onheyl / en tusschen de grootste he
pijn / die de Godts-gheleerde noemen
na damni, dat is : de pijne van de sch
de welcke bestaet in 't derven van G
te aenschouwen. Van daer soo soch
naer te jaghen eenen (maer seer dr
ghen) troost : te weten / als dat s
dencken allenghskens onder dese inwe
tormenten te moeten vergaen / want
scheenen niet soodaenigh te wesen / d
langh souden konnen bestaen / sond
gheheele vernietingh van een kr
schepsel : maer als-dan viel haer
ghedachte de on-sterffelijckheydt va
ziel / de welcke gheen soorte van tor
ten / jae oock de Helle selver niet de
en kan. Sy was somwylen heel nae
luyder kelen uyt te schreeuwen / om
pe te roepen : maer sy weder-hiel wed
haer krachteloos gheweldt / indagh
dat niemandt en kan helpen sulcke
uyt-sprekelijcke ellenden / ende dat
bequaeme woorden ont-braken do
welcke sy de selve eenighsins soude
nen uyt-beelden : jae datter oock
heel wereldt niet ghevonden en
eenen soo wel-sprekende / diep-gesind
wijsen leeraer / die de grootheydt va
se pijn / oft met ghepeysen achter-h
oft in het ghemoedt begrijpen konde.

15. jaren langh, meer als een ure daeghs, lijdt sy die pijnē.

Vijfthien jaren achter een / is de s
dende en bevende ROSA daghelijck
minsten een heel ure / en somtijdts
langer versmoort gheweest in de
grondt van desen mis-troostigen ziel-s

) verre is het van daer geweest / dat
woonte dese pijnen soude hebben ver=
dat sy die eerder heeft vermeerdert.
t soo wanneer daeghs daer-naer de
het in de selve verlatentheydt her=
vielen haer wederom schroomelijcke
uwtheden over / onder het selfste
-aensicht van een droeve eeuwigheyt/
er ghebonde Memorie en konde haer
oost niet doen gedencken/ dat sy hier
daeghs te vooren uyt-gekomen was.
oo verdween haer ziele wederom in
nit onheyl / wederom vervloogh allen
roost en hope van te ont-komen / en
ck wederom ont-zielt / wirdt sy van
-gronden over-deckt. En Rosa nu
doornachtigh / jae eenen dooren sel=
stont stijf / en hart / in dien gronde=
n kuyl van tribulatien.
aer nochtans sommige daghen kroop
at benauwt herte / ghelijck door een
ien / een kleyn beginselken van een
raghe hope/ door het welck sy eenigh=
gheloofde / dat dit ziel-torment eens
ighen soude / en soo scheen sy meer in
yndelijcke Schade-pijn van het Vage=
/ als in de on-eyndelijcke Schade-pijn
het helsch vier te zijn. Maer niet te=
staende soo pijnighde haer oock als=
dat langh-tijdigh af-wesen van den
ydegom ; dat hart ballinckschap be=
kte haer vreedelijck / en bedroefde seer
rlijck dien langhen en weduwelijcken
-schepdt van haren Beminden. En=
at noch te boven-gingh alle de ande=
noepelijckheydt / sy proefden oock om
en te kennen / en te beminnen / maer

Wat pijn van het Vaghevier sy lijdt.

Vermeerderinghe van dese pijnen.

M en

en konde gheen van twee: het verdonck
gemoedt schemelde / doolde / taste / en
hem als berooft van het licht des
standts. Den bedruckten gheest socht/kl
te / suchtede/en wirdt niet ver-hoort.
grondt van 't hert was verdrooght,
krachten verdweenen / en sonder een
beweeginggh van leven / en hadde sy
den minsten smaeck meer in gheestel
dinghen. Ten lesten / soo groot is ge

Rosa versoeckt van dese pijnẽ alleen verlost te zijn.

den schroom van alle die gedaenten /
de bitterheydt van dien schroom/ dat
sa (andersins van jonghs-af on-verb
lijck bereydt alles te verdraghen) niet
ghenstaende / seer rechtsinnigh en
grondigh ghebeden heeft / dat desen k
van soodanighe bitterheydt soude van
moghen door-by-gaen / als on-gelijcke
te boven-gaende haer macht / jae vo
mentlijck on-verdraghelijck. Daerom
badt sy den Bruydegom/ dat hy haer
de ghelieven te leyden door de ghem
weghen van sijn uyt-verkoren / en
voorder sijn minnersse soude laten ver
ken tot het diepste van den grondt,

Ps. 68.3.

gheen bestandigheydt en is. En voorwae
is het hart dat de ziel moet scheyden
't lichaem / en noch harter dat de
moet scheyden van haer selven: noch
is het 't alder-hardtste ghewеest / gesc
den te worden van den Beminden/
soo menigh beproef van sulcke verec
ghen / en de alder-soetste omhelsing
Want naer het ghetuyghen van A
stinus, dat de ziel is aen het lichaem /
is Godt aen een minnende ziel / ae
welcke minder pijn is / af-standt te

[h]et leven in de sinnen / als af-standt [va]n van het leven in 't minnen. Maer [R]OSA nochtans verstont en in-sagh [da]t aen GODT soo behaeghde / heeft [s]enen mannelijcken en kloecken geest [to]menten omhelsende / ghesept : Dat [niet] mijnen, maer uwen wille ghefchiede. Luc. 22. ℣. 42. [S]o bereydde sy haer seer standtvaste- [li]jt diergelijcke pijn-banck door s'an- [....]ghs / noyt seker en gerust zijnde op [.]e sy die verwachten moest.

[De] figuren en naturen van dese mis- [han]gheden waren soo monsterachtigh / [...]ghen / en on-bekent / dat daer qua- [G]odts-geleerden vernuft en verstan- [...]genoegh ghevonden wirden / die iet [...] van het opperste punt / ende standt [d]ese saken souden verklaren. ROSA [...] in het eerst by verscheyde Bicht- [...]s / om te proeven / oft sy hier in [...]e verlichtingh / en hulpe / oft ten [...]n raedt wisten te gheven : maer al- [...]/ en achter-haelden niet wel / wat [...]ghet wilde segghen: noch sy en be- [...] met gheen bequaem gheveys soo [...]emde door-een-vlechtingen van sulcke [...]sels. Den eenen antwoorde / dat het [dr]omen / oft suffinghen waren. Den [...]n sprack seer on-verstandelijck / dat [m]oesten eenighe geesten oft spoocke- [...]ijn. En daer en ont-brack oock gee- [...]en welcken vermoede / dat het beu- [...]/ oft oock misschien tooveryen / en [...]lsche schrick-makinghen waren. Die [...]cker waren/die verstonden dit te we- [...]nigh geweldt van uyt-roockende me- [...]lie / ofte zwerte galle / en dat de

Niemant kan weten en achter-halen, wat, en hoedanighe, dese pijnen zijn.

herssenen door vasten en waken te
ver-ydelt / onderworpen waren aen
schrickelijcke en valsche in-beeldinghe
den brandt van de bedorve milte / o
bedorvingh van het vergest bloedt. M
om dat ROSA wist / dat haer quael
en quam van 't lichaem / bedroefden
meerder / dat sy niemant en vondt /
welcken oft de sieckte verstont / oft in
ken benauwtheydt soude troost en ra
ven. Daer-en-boven sy versuchte
maels over haer on-wetenschap van
kleyn verstandt en uyt-spraeck (geli
meynde) het welck haer scheen te be
met bequame namen haer quelling
verklaren. Soo dan sy aen-tijghde ha
ven de heele schult van haer on-gh
haerheydt.

De Moeder vermeerdert on-wetens dese pijnen.

Maer daer bleef noch over eenen
nen troost / dat de Moeder (die
hier in niet en kost helpen) alle
sen schrickelijcken herts-strijdt va
dochter oock niet en wiste: de welck
dersins hier in soude hebben beroert
weest / en haer dochter noch meer b
hebben / waer het saken sy dit ghe
hadt. Maer dit heeft oock ten leste
de Maghet ghedient tot een verm
ringh van nieuw quellingh: want
Moeder somwijlen uyt het aenschij
haer dochter ghemerckt hadde / dat
sekere uren s' daeghs bleeck / ben
hert-kloppende / en met doodts-zwe
naer verbrosen was: heeft seer n
lijck ghevraeght / wat dat voor ee
van sieckten was / en waerom sy d
soo verborghen hiel: en hoe de d

lijden minder uyt-spreken kost / hoe
ier de Moeder haer praemde tot
raeck / haer beveelende en besweę-
/ en ghelijck willende achter-speu-
iat in-wendigh torment door een
uyt-wendigh. De dochter ont-schul-
e haer / dat sy selver niet wel en
het ghenen sy was lijdende in haer
maer de Moeder meynende dat het
llende sieckte was / (om dat beson-
:k dit oock was oft het oordeel / oft
het on-hervaren licht gheloof van
ighe hare Bicht-vaders) roept
Medecijn / en beveelt aen sijne on-nut-
ge haer ROSAM, die t' allen kanten
soo quellende doornen door-steken
:. De onnoosele Maghet verklaerde
iat allen die kosten / dien tijdt / en ar-
/ te vergeefs en on-nut waren: dat
quael en quaedt geensins in 't lichaem/
in de ziel wortelde: dan en is niet
nt geweest. Soo dan siende dat sy te
efs daer teghen stont / en dat-men
segghen niet en geloofde / heeft ghe-
hen / en haer gehoorsamelijck aen de
ecijnen onder-worpen / die sy wel wist
behulpsaem te konnen zijn. Want dit
noch alleen te ont-breken aen haer
ste ellendigheydt / dat sy als sieck
/ ghedwonghen wirdt (tot walghens
alderleye viese pillen / en drancken / en
lijcke vliem-latinghe aen te nemen.
s ROSA somwijlen sonder vermijdt- Sy tracht
t met iemant sprack van desen brant- met gelijc-
n van haer mistroostighe verlatent- kenissen
t / proefde en socht sy te vinden eeni- haer pijnen
gelijckenissen / door de welcke sy eenig- uyt te beel-
sins

den; maer te vergheefs. sins de selve soude konnen verbeel[...] maer terstont bekende sy een on-moge[...] werck te willen bestaen. Sy seyde da[...] gelijckenis van ons natuerlijck en ele[...] teel vier moest worden uyt-gelacchen [...] dat ons vier maer bequaem is ae[...] doen *pœnam sensûs* (gelijck de Godts-[...] leerden dat noemen) dat is: de pijn[...] het ghevoel, bestaende in de bitterheydt [...] het gevoelen der pijnen. Het schijnt [...] Augustinus hier van iet heeft geraeckt, [...] wanneer hy sijn selven ghevonden [...] heel verre van GODT, in 't landt van [...] schil. Het schijnt oock dat den Kon[...] David iet daer van in sijn selven bep[...] heeft / het ghenen hy in sijnen 54. P[...] noemt: Kleyn-moedigheydt, en tempeest [...] den gheest. Oft het ghene Paulus seer kr[...] sinnigh noemt: Vervloeckinghe en af-s[...] dingh van CHRISTUS. Maer R[...] gevoelden al meer in haer / als die v[...] den wel uyt-druckten. Sy seyde dat [...] schroom met alle sijn schrickelijcke [...] beelden / haer sulck eenen druck en d[...] heydt in-bracht / die duysent en duy[...] mael soude haer konnen het hert / h[...] ven / en de ziele benemen; en dat sy [...] om dit te verdraghen machtigh was [...] weest / ten waer saken sy in het [...] wonderlijck behouden wirdt door d[...] vendt-makende handt van den Almo[...] den. Daer was oock eenen die gem[...] heeft / dat de Maghet van GODT ge[...] wirdt door de steenachtighe weghen [...] den H. Antonius Heremijt / den welcke[...] monsters en spoocken der helle / [...] schrick-makende gedaente verbolght[...]

Ps. 54. ℣. 9.

Rom. 9. ℣. 3.

eght hebben. Dan dit en was maer strijdt / en niet een benauwtheydt / en te der krachten. Men ghelooft dat . Catharina van Senen somwijlen het n gelijck ROSA geleden heeft. Van S. Henricus Suso verhaelt dit de histo-s waerachtigh in hem bevonden.

e moeyelijcke droefheydt / oft droeve elijckheydt / die een teer ghemoedt van de ont-rustende en alder-verweer-rupels (als-wanneer de ziel een wey- by haer selven verlaten / meynt dat r van haer vyandelijck is af-gekeert : Hemel vast geslooten / de Helle met een e uyt-spreydingh ghe-opent) die schijnt hsins te konnen vergheleken worden die quellende droefheydt die ROSA lijdende. Maer noch levender wirdt hebeeldt den pijnelijcken schroom van A, door het verbittert / gherimpelt / ock voor de duyvelen selver vreeselijck cht van CHRISTUS als hy komen n het oordeel/als-wanneer hy verwacht t nu nu uyt te spreken dat schroome- vonnis : Gaet ghy vermaledijden. Dese elen / donder / en schrick / scheen dese -bedruckste ROSA te proeven / terwij- sy soo arbeydde en streedt in die ure haer verlatentheydt / soo dat sy naer verscheyden (maer noyt bequame) ckenissen / noyt iet anders heeft konnen hen / als : De pijnen der Hellen hebben m-vanghen , my hebben raschelijck over-ight de stricken des doodts.

Iet , door 't welck-men eenighsins haer pijnen verklaert.

Matth. 25. ℣. 41.

Ps. 17. ℣. 6.

De Maghet is twee-mael ghedwongen uyt te spreken het ander deel van dit / te weten : wat een ziel-sonne haer

ROSA wordt ghepraemt om

het eynde van dese pijnen te verklaren.

placht naer sulcken nevels te ver-schij[nen]
want dat het niet en kost gheschied[en]
oft dien alder-soetsten Bruydegom [...]
sulck eenen bitteren en donckeren Ecli[ps]
verheugde upter maten een ziele / door
veel pijnen en smerten verdruckt. [...]
dese woorde hadde Rosa liever ghes[...]
gen / oft met behendigheydt de san[...]
kauting[h] verset : maer soo sy sagh[...]
niet te konnen ont-komen / heeft sy [...]
moedigh en rechtsinnigh gheantwoo[rdt]
(soo veel als sy met eenighsins beq[...]
me woorden kost verklaren) en vele
Godts groot[h]eden en wonderhed[en]
de welcke naer soo grooten druck [...]
over-quamen / dat op den selven oog[en-]
blick als sy van die verlatentheydt we[...]
her-stelt wirdt in de binnenste vereeni[ngh]
met Godt (uyt de welcke dat sy [...]
gevallen oft meynde uyt-ghevallen te z[ijn]
sy haer ziel ghevoelt heeft t' seffens [...]
klaer verlicht en vlammigh ont-stek[en.]
Maer hier van sullen wy gheboeghe[...]
ker spreken in 't beschrijf van haer ont[...]
soeck in 't volgende Capittel. Laet [...]
daer-en-tusschen verwonderen het spel [...]
de Eeuwige Wijsheydt / die tot meer[...]
1. *Reg.* 2. ℣. 6. vrucht sijn uyt-verkozen zielen doodt [...]
en maeckt levende , leydt tot in de Helle [...]
brenghtse daer weder uyt.

Het XIV. Capittel.

A onderſtaet het onderſoeck van Doctooren, om te ſpeuren, oft haren gheeſt van Godt is.

At verholen licht van de gratie/ het welcke Rosam van jonghs-af geleydt hadt door de rechte en/heeft haer oock met een wondere alinghe verlicht/ en ſekerheydt ge-n/ dat haren toe-treck en roep tot t, gheenſins bedriegheliick/ maer achtigh goddeliick was: ſoo dat ſy en koſt twijfelen van de rechte van wegh door den welcken ſy gingh/ e-wel ſy die bevonden hadt weynigh den/ en uyt eenighe donckere/ en achtighe voet ſtappen qualijck aen-keliick te zijn. Maer nochtans (hoe ſy was) en wilde niet verſchijnen/ y ſeker was/ en daerom heeft die ootmoedigheydt van Rosa niet n weygheren te onderſtaen op ver-de tijden/ een neerſtigh en grondigh ſoeck van haren roep en gheeſt. On-ndere de welcke door een goedt lot hickt zijn tot deſe ſcherp-ſinnighe ingh/ zijn de beſonderſte gheweeſt Doctoor Joannes de Caſtillo, ende P. ter F. Joannes de Lorenzana, den welc-y Rosa tot de doodt toe heeft het iſte gheſach en ghebiedt ghehadt. zijnder noch andere gheweeſt/ maer rvolghens/ die by gelegentheyt van cht ſomwijlen de binnenſte verholent-heden

Rosa wordt onderſocht van de Doctooren.

heden van haer ziel hebben door-snuf
Maer van dese twee moeten wy hier
noortsakelijck voor-uyt-segghen/op dat
hun bekende heylighepdt / en ervar
heydt / bequamer en klaerder de kr
van dit hun rijp ondersoeck soude blijck

Wat voor eenen, en hoedanigh den eersten Doctoor was.

Den Doctoor Joannes de Castillo,
sijnen stiel oft roep/Medecijn/wereldtlijc
staet / maer oprecht Religieus in alle
nen handel en wandel / hert / en gheest
op dien tijt binnen de stadt Lima ghel
den uyt-schijnende onder de uyt-verk
GODTS dienaers. Ten hooghsten
varen in de Philosophie, en Medecijnen
door sijn scherp-sinnigh verstant in-gekl
men zijnde tot in het binnenste en verho
ste begrijp van de Metaphysica: om het w
hy seer vermaert was in de Schoo
Leer-stoelen / en Vergaderinghe van w
mannen/ besonderlijck om dat hy met
wondere klaerheydt des verstandts /
alder-verhevenste gedachten wist me
alder-eyghenste woorden uyt te legg
Sijn leven was enckel eenen spieghel
godtvruchtigheydt / soo dat-men hem
loofden alle de deughden in eenen
verheven * trap te besitten. Hy hadde
met bloote bemerckinghen / maer me
vende en verheven ondervindinghen
leert de * gheestelijcke verborghen GOD
gheleertheydt : in dier voeghen dat
vermaerden Gheestelijcken Leydts-
van onse Eeuw / Didacus Alvarez de
uyt de Societeyt JESU, als dan Provin
in het Rijck van Peru, als-wanneer
sijn gheleerde schriften bereydde van
Ghebedt, van de Overlegginigh oft Medi

* Gradu heroïco.

* Mystica Theologia.

van de Contemplatie oft GODTS-Be-
winghe, desen man in vele saken
te raden gegaen: jae in sijnen der-
boeck van het derde stuck in dit
: Oft den wil kan ghedreven worden tot
on-bekende saeck? soo spreeckt hy van
man / maer met verswegghen naem
dat hy noch leefde) als van eenen
ster des gebedts en vaste volmaeckt-
t / alleenelijck hem met den vingher
bethoonende. Dien Castillo heeft ge-
ven door het bevel van Didacus Alva-
een dat edel Begrijp / oft de Hande-
/ van allen het ghene hem onder de
n en lichten van de Contemplatie was
gekomen. Den Aerts-bisschop van My-
sulcke saken oock seer verheven/heeft
boeck ghesien ende verwondert / en
hem doen uyt-schrijven om den Paus
selfs op te draghen. Alles dit heeft
andere opentlijck en wettelijck ge-
ht van Doctoor Castillo, als dan noch
de / Petrus de Ortega Soto mayor, den
n Stoel-leeraer binnen Lima, Meester-
n Canonick / Archi-Diaken van de
ropolitaensche Kercke / Raedts-heer
het H. Officie, en daer-naer Bisschop
olghens van Truxillo, Arequipa, en
. Hy voeghden hier by / dat hy van
man veel meerder en grooter din-
soude in 't licht brenghen / waer 't
y hem quam te over-leven. Nu gaen
maer korter) tot den anderen.

Magister F. Joannes de Lorenzana (naer ghetuyghen van den selven Doorluch-ten Bisschop) besat met Heer Joannes astillo den selven gheenen leegheren trap

Wat voór eenen en hoedanigh den twee-

den Doctoor was.

* Scholastica Theologia.

trap van heyligheydt en openbare ac baerheydt. In hem streden om prijs hooghe volmaecktheydt des levens / de diep-sinnigheydt van de * School God gheleertheydt : men vondt in hem t'sa vergadert den brandenden drift van C templatie, oft Godts Beschouwinghe, de uytwendighe behendigheydt van re ren; een scherp-sinnigh verstandt / en rijp oordeel / het schouwen des wereld en nochtans het gheluckigh en ziel-p fijtigh ghebruyck van uytwendighe af ren. Daerom is hy soo dickmaels ach een aen-ghenomen gheweest tot versche ampten en overheydt van Schoolen/Kl sters / ende Provincien : want in de ninckliijcke Universiteyt binnen Lima h de hy de vroeghe Professie van de Th logie, de welcke hy eerst van al in Rijck ghebracht heeft / en in Peru was Qualificator in den Rechter-stoel van het Officie, en Prior van het Klooster bin Lima, daer-naer Vicaris Generael van Provincie van den H. Joannes Baptista, e delijck Provinciael aldaer : soo wel erva in de saken van de wereldtlijcke / als g stelijcke Republieck : by alle staten en s ten van menschen / oudt / jongh / edel / edel / seer ghesien en bemint : tot den w ken / als tot eenen ghemeynen God waer-seggher van de stadt / ghebr wirden de saken van grooter weerden / uyt de Raden der Bisschoppen / als de Koninckliijcke Raedts-heeren Verg ringhe / die sy daer de Audientie noem uyt de Consistorien / Recht-bancken / V scharen / uyt het inwendigh en uytw

Recht: om dat een-ieder oordeelde/ n desen man seer wonderlijck uyt= den Gheest van Raedt. Maer hoe dat Lorenzana is gheweest in die stelijcke * GODTS-Smakelijckheydt nen met recht noemt *Scientiam Sancto-* dat is de Wetenschap der Heylighen) he-oeffent in de konst van de alder= venste GODTS-Beschouwingh, hoe merckigh en scherp-siende in het n en onderscheyden der gheesten / al= het sake daer gheen andere ghetuy= s en waer / soo oordeele ick dit al= ghenoechsaem te wesen / als dat de yelijcke voorsichtigheydt aen hem be= rlijck heeft bevolen de gheest-bestie= van ROSA.

* *Mystica Theologia.*

ier souden wy oock behooren met veel on-ghelijcken lof te be-schrij= dese treffelijcke naer-volghende man= te weten P. Didacus Martinez van de eyt JESU. De Eerw. Doctooren in . Godtheydt / P. Alphonsus Velasquez, dovicus de Bilbao, en P. Joannes Perez, ck-heeren. Maer het ondersoeck van twee eersten besluyt soo veel / en soo e dinghen / dat daer van de andere by en kan worden ghevoeght. Dan ons nu naerder komen tot de saeck.

Den Doctoor Castillo ondersoeckt eerst.

n het eerste ondersoeck hebben uyt eer= heydt daer teghenwoordigh gheweest/ y-ghesetén de Moeder van RO- en Vrouwe Maria de Usategvi. Voor twee heeft Heer Castillo drij uren langh vele vraghen dese Maghet onder-hou= in het kamerken van haren huys-hof ick in een speur-net ont-ringhelt / en=

de

de de heele ziele neerstigh door-sn
hebbende / vondt alles wel en goedt.

Van haer ghebedt,

Eerst-mael ghevraeght zijnde / van
tijdt sy ontfanghen hadde die gheestel
ziel-steeksels / en hemelsche beweeging
en dien gherusten gheest des ghebe
heeft heel eenvoudigh gheantwoordt :
sy den tijdt soo wel niet indachtig
was / om dat sy haer selven van jongh
bevonden hadde seer toe-ghedaen tot
bedekens / en niet heel het ghemoedt
weckt tot het waerachtigh beproef
Meditatie oft GODT-s-Bedenckingh,
dat haer noyt iet soeter heeft konnen v
vallen / als aen GODT te spreken
GODT te bepeysen / en hemelsche s
te beherten. Sy en schaemde haer nie
te beleyden voor haer Moeder / die n
te wel en wist hoe waerachtigh sy spr

Van den voort-gangh en on-ver-stroytheydt in het ghe-bedt,

Ten tweede ghevraeght zijnde va
naer-volghende voorts-ganghen in
ghebedts-drift / oft sy altijdt gheb
hadde met de selve aen-hechtingh /
mack / aendachtigheydt / en smaeck
een on-beroert ghemoedt ? sy antwoo
dat tot ontrent het twelfde jaer haers
derdoms / tusschen haer ghebedt som
zijn ghemenghelt gheweest eenighe mo
lijckheden / maer korte en weynighe
dat sy 't meesten-deel met een gherus
stil ghemoedt tot GODT gingh : m
dat sy somwijlen oock heeft moeten
den met de verstroytheden / den vaeck
de lijf-slappigheydt : dan dat sy van
tijdt af voort-aen altijdt ghemackelij
en lichter was biddende / om dat sy
in 't beghinsel van het ghebedt ghev

vonderlijck van GODT binnewaerts
ekeert te worden: en dat de heel ziel
allen haer krachten / het Verstandt,
morie, en den Wil met sulcken on-
lijcke soetigheydt en smaeck / binnen
eygen selve aen de Goddelijcke schoon-
wirdt in-ghehecht / als dat sy oock
villigh die niet en kost af-keeren door
he andere in-beeldinghen / noch door
bekommeringh van d'uytwendighe
kost verstroyt en af-getrocken wor-
van de verwonderinghe en omhelsin-
ODTS, in haer ziel soo minnelijck
nwoordigh.

n Doctoor praemden al voorder: oft
n haer verbeeldende kracht eenigh
eldt aen-dede / terwijlen hun alle de
e inwendighe ziel-krachten soo wa-
-hechtende in den smaeck GODTS?
oock haer selven kost onder-houden
en alder-soetsten in-hangh aen GODT?
et wat / en hoe grooten ghewelt /
el / en arbeydt? ROSA loochende
haren kant te zijn eenigh gheweldt /
el oft arbeydt / dat haer ziel-krach-
helijck van eenen magneet-steen ghe-
n) van selfs volghden en keerden tot
n center oft rust-plaets / die GODT
nde dat met soodanighe soetigheydt /
en druppel van de selve / de bitter-
van een on-eyndelijcke zee soude
n versoeten: dat daer van seer ghe-
k in haer hert daelden sulcken ver-
ende wermten en liefden-brandt / die
-machtigh was uyt te spreken: dat
van gedurigh in den grondt van haer
straelde de teghenwoordigheydt van
de

Van den arbeydt des ghebedts.

de ontfermende / versoende / en minne
Godtheydt : dat sy die voor seker in
vondt / en haer met niet anders er
vermaken / dan dat sy met dese onde
de sekerheydt GODT in haer ziele
voelden.

Van haer boecken.

Den Doctoor heeft wederom gevra
oft sy gheen boecken en leesden v
gheestelycke Theologie oft GODTS-gh
heydt / de welcke souden misschien lee
manier ende konst van desen inwendi
in-keer ? oft ten minsten de natue
teeckenen / de eyghendommen en
wercksels van den selven soude u
ghen ? De arme Maghet seyde s
boecken niet te hebben / oft ghele
hebben / dat haer de ondervindingh
eenen boeck hier in ghedient hadd
dat sy daerom de binnenste ghe
haers ghemoedt niet en kost verk
ghelijck sy wel wilde / dat sy als o
tende niet eenen eyghen naem en
(soo-wanneer daer oock eenen is
den welcken sy noemen soude dit in
en aen-schouwende ghebedt.

Den Doctoor leert haer op alle haer antwoorden.

Soo dan Castillus (in dese gheest-
le seer ervaren) heeft met de eygh
wijs redenen aen de Maghet begin
verklaren het verholen begrijp v
verheven verlichtingh : te weten / dat
Meesters van het Gheestelijck lev
soort van GODTS-Beschouwingh
men het ghebedt der Vereeningh :
Verstandt hier vervult wordt met ee
daente / die niet behaelt / maer van
in-ghestort is : en dat het Verstand
niet en keert tot eenighe lichamelijc

nghen / maer heel ydel van de selve/ ...ldt en bevzucht wordt met een vol en ...-lichtende reynigheydt van een ghee... ...e substantie ofte bestandigheydt: ...Godt met eenen on-ghemiddelden ...er-binnensten in-val hier vervult de ...ende ziel: dat de Begheerte hier be... ...vierigh te worden / jae te gloeyen ...die af-vallende vlam van de on-ghe... ...e liefde: dat het gehemelte van den ...egint voor-te-smaken het gheluckigh ...et van Godts saligh-makende aen... . Hy heeft daer noch veel by-ghe... ...t uyt de leer-beginselen van de ghee... ...ke Theologie, oft Godts-wijsheydt; ...e eenvoudigh-makinghe des herten / ...de Pool-sterre ofte den treck der ...intentie/ van de blootheydt der be... ...ten en gheneghentheden / van de on... ...eydentheydt en over-ghevingh des .../ van de verholen in-leydinghen / van ...f-grondt des lichts / van de fonteyne ...evens / van den slaep des verloopen... ...erstandts ten opsicht van hemelsche ... / en van meer andere leeringhen / ...elcke aen Rosa (die sulcks wel vat... ...buyten maten behaeght hebben/ ...er-naer oock ghedient / om uyt desen ...-boeck haer ghesteltenisse voor-aen ...n klaerder uyt te legghen / en ken... ...te maken aen haer Bicht-vaders.

...en Doctoor is voorts-ghegaen / en ...nde op den wegh der Suyveringhe, heeft ...eerstigh ondersocht / hoe langh / met ...middelen / zweet en arbeydt / sy had... ...moeten strijden teghen de quade ghe... ...ntheden haers ghemoedt / teghen de ghe...

Hy ondersoeckt haer van den strijdt tegen de quade geneghentheden;

ghewapende schuyl-plaetsen der son
teghen de sieckten van de on-ghetem
wederspannighe drijften? Sy heeft gh
woordt / dat sy qualijck sulck eenen s
indachtigh was / dat sy door een g
jonste GODTS van jonghs-af altijdt
voelt hadde seer gemackelijcke en na
lijcke gheneghentheden tot de deug
sonder eenighe beroerte van quade dr
dat sy van de eerste GODTS kenni
tijdt gheweest was vol schrick en sch
der sonden / en soo-wanneer daer ee
bedachte beroerte teghen de reden tr
op te staen / dat de selve terstont / s
eenighen strijdt / verdweenen is doo
grondigh bepeysen van GODTS teg
woordigheydt.

Van haren troost in de schepselen,

Ghevraeght zijnde / wat troost sy s
ten uyt de schepselen / als-wanneer he
beurde dat haer ghemoedt vermoeyt
contempleren / een weynigh moest ru
Sy antwoorde / dat haer gheen ghe
pen oft gemaeckte saeck vermaken en
maer dat alle haer vreughdt hier i
leen bestont / als dat sy met soo een
te sekerheydt ghevoelde GODT in
ziel teghenwoordigh te zijn / soo dat
het saken sy hem maer eenen ooghen-
uyt haer ziel-oogh verloos / haer dit b
der scheen als de Helle.

Van hare vervolgingh en quellingh,

Den Doctoor die vraeghden; aeng
daer niemant komt tot den trap va
ken volmaecktheydt dan door distel
doornen / oft sy ten minsten eenigh
volginghe en quellinghe gheleden h
De Maghet sprack : jae / maer o
eerbiedingh van de teghenwoordighe

die haer oock veel quellingh hadde
ghedaen) en heeft die niet stucks-ge-
vertelt / te vreden zijnde in 't ghe-
ghesept te hebben / dat sy om haer
derheydt des levens van de huysge-
veel swarigheydt / quellingh en aen-
gh verdraghen hadde.
aer ROSA selver is van dese ant- ROSA
dt soetjens af-dalende / ghevallen op ver-soeckt
schroomelijcke ghesichten / figuren en van den Do-
ken (van de welcke wy in het voor- ctoor de
e Capittel hebben ghehandelt) en verklaringe
met veel smeecken en bidden den van haer
oor versocht aen haer te willen ver- daghelijck-
n de natuer / den oorspronghh / het punt sche verla-
zwarigheydt / en de eyghen uyt-leg- tentheydt.
e van haer daghelijcks soo mistroo-
torment en verlatentheydt. Castillo Sijn ant-
eft niet ghewepghert sijn oordeel hier woordt en
uyt te spreken. Als-wanneer (seyde leeringhe.
dat u in die duystere verlatentheydt
te konnen hopen een eynde en uyt-
t : weet / dat ghy als-dan gheproeft
dat alder-pijnelijckste af-blijven van
TS aenschijn / en het uyt-stellen / dat
elen lijden / die in den kercker van Sy lijdt de
Vaghevier rouwigh ligghen : maer pijnen des
n gheen hope verscheen van dit uyt Vagheviers
komen / en dat daer ghelijck eenen
van de eeuwigheydt gedurigh door-
de uwen duysteren schrick / dat was
alder-waerachtighste uyt-druckingh Sy lijdt de
de Helle. Door dese pijnen van pijnen der
TS af-ghescheydentheydt wordt de Helle.
onderricht tot haer eyghen kennis /
wanneer dat sy in het vervolgh van
duysterniße en licht over-handt / leert

door de ondervindende kennis van h
niet / wat sy van Godt heeft / en
van haer selven / en wat daer vers
tusschen 't een en het ander. Door da
ghen-ghewicht van die alder-moeyelijc
swarigheyt wordt den gheest behouden
sijn ghelijck-wichtigheydt / op dat hy i
Godts gaven niet en soude worden
heven. Desen Eclipsis leert weerderen
achten de verhevenheydt van de Go
lijcke ghemeynschap ; en die ghehee
on-verdiende gratie wordt door de gae
Vreeses (gelijck eenen waghen in 't af
pen van eenen steylen bergh door het
den der raderen) teghen-ghehouden.
desen brandt-hoven wordt het goudt
proeft / glinstert de liefde / en de br
min / wordt met een mans-kracht be
pent / haer ghewennende te beminnen
soo seer de vreughden van Godt,
Godt. Ick ben indachtigh (seyde hy)
lesen te hebben, van sommighe God
vrienden, die nu op de publiecke Register
Heylighen zijn aen-gheteeckent, het selve
ghy, ô dochter! van u selven verhaelt.
daer ontbraken oock gheen van die selven,
welcke den Heere ghebeden hebben om
dit vreedt en schroomelijck torment verl
worden; dat sy liever hadden alle soorten
pijnen te onderstaen. Ten lesten dat I
dit beteeckende / als hy spreeckt
een suchtighe stemme: My wordt da
lijcks ghefeyt: Waer is uwen Godt
ben gheworde als een Mussche alleen wo
de in 't dack: Ick ben te niet ghebracht
ick en wist het niet. Ende soo voorts.
Dit al loopende verklaert zijnde /

Het profijt van dit lijden.

Psal. 41. & 101. & 72.

den Doctoor nu van de Maghet ge-
ht / hoe het met haer gingh / naer
elsche schricken en duysternisse? Ro-
ier verbaest / als oft sy een Serpent
jen hadde / is achterwaerts deysende
i en stom ghewozden / wel wetende
vat een overvloedigheydt van saken/
ebreck van woorden sy moest arbey-
im dit te be-antwoorden. Daer-en-
jen den Doctoor praemden haer eens/
/ dry reysen toe / maer en kost niet
ocken een antwoordt. Ten lesten sijn
en straffer op-sperrende / sprack tot
: Let wel toe, ô Rosa! dat het hier
en tijdt en is van te weder-spannen oft iet
-swijghen. Men handelt hier uwe saken:
at ghy iet oft gheveynst oft ver-sweghen
n dit ondersoeck, soo hebt ghy ondanck-
Godts weldaden gheloochent. En
y saken ghy uyt-spreeckt allen het ghene
aghe, soo en sal ick u, noch ghy my,
ghenoegh konnen verstaen, en ghy sult
heheel achterhalen den sin en de doncke-
ssingh van alle dese ghedaenten, die ick
ns-deels hebbe verklaert, en noch soude
ers verklaren.

Den Doctoor ondervraeght haer van den staet naer dese verlatentheydt.

e ootmoedighe Rosa heeft ghehoor-
t / aen wie de vrees en de schaemte
een bloedt-roodtheyt heel het aensicht
eken hadt: en vergiffenis vraghende/
't dat sy door on-wetenschap iet
jck soude antwoorden / begost aldus.
ck my in dien grondeloosen draey-kuyl
ese duystere verlatentheydt versmoort mey-
n beween; siet, terstont bevinde ick my
en voorighen middagh van die minnelijcke
ningh met Godt, jae in de armen sel-

Haer antwoordt op dese vraghe

ver van mijnen Bruydegom : Ick keere tot mijn selven en mijnen voorighen ziel al oft ick daer noyt en ware uyt-ghevall voele seer begheerighe driften en ghewel een seer vrye liefde, ghelijck de snelle ri hun dijcken door-brekende, niet vloey maer gheweldigh aen-dringhende, hun door de sluysen uyt-gieten. *Terstont blaef*
Cant. 4. 16. *toe den soeten suyden windt der gratien, en sij rieckende speceryen die vloeyen*; de ziele ver en verdrinckt in die on-grondighe zee v Goddelijcke goedtheydt, ende met een on sprekelijcke veranderingh van haer eyghe ven af-wijckende, verkeert haer in den B den, en wordt een met hem. **Ghebođen de noch voorder te segghen / heeft me nieuwe schaemte schuddende / en heb weder ghesproken :** Onder dese jonste die alder-vaste ver-eeningh soo dunckt my ick on-roerbaer ben ghewortelt in Go gherust van sijn vriendtschap, bevestight gratie; en ghevoele een onsprekelijcke ghegronde en vaste gaef, door de welck my achte on-machtigh te sondighen, gh dien, den welcken seer betrouwigh sp
Wie sal ons ver-deylen van de liefde CHRIS
Rom. 8. ℣. 35. & ℣. 38. *Ick ben seker, dat noch de doodt, &c.* **Maer tans betuyghden hier de Maeght / d noyt dit aen iemant soude hebben d segghen / ende dat sy hier van oock n soude ghesproken hebben / 't en waer haer nu ghedwonghen hadde dit stra versoeck / ende oock waer 't dat sy i de manier van spreken ghefaelt hadd vraeghde sy ootmoedelijck vergiffeni onderwijsingh.**
Den Doctoor heeft ghepresen de

ighe recht-sinnigheydt van de ghe- samе Rosa / en heeft haer bevolen te vreesen / dat daer tot noch toe ghefaelt en was / dan dat sy maer voorts-gaen. Rosa is voorts-ge- / en heeft met een stille en ghebroke ghesproken : Het meesten-deel naer die omelijcke duysternisse, wordt my openbaer- ge-thoont de menscheyt van Christus, een Mans, nu in een Kindts gedaente, n, spraecksaem : en daer-en-boven oock naels sijn H. Maghet en Moeder Maria vriendelijck en ghemeynsaem.

Sy wordt bevolen haer ant-woordt te vervolghen.

hevraeght zijnde van de manier en anigheydt des visioens / oft het was e in-beeldende fantasye / oft in het ver- t ? wederom oft het was langh-du- / oft van eenen oogen-blick ? weder- / oft het was aenschijn aen aen- n / oft wel dweers ghelijck in een weyningh ? Sy antwoorde / dat haer eyghen namen van die verscheyde vi- nen on-bekent waren / maer dat haer menscheydt Christi ver-thoont wirdt en passagie oft door-ganck / den welc- was seer naer en klaer / ghelijck als een blinkende licht met eenen stillen den Hemel door-swiert : ende dat sy gheheel langhden niet en sagh / dan r alleen van het aensicht tot de borst Maer dat het aenschouwen van de iesteyt van Maria haer ghemeyne- t langher vergunt wirdt. Dyt het ck Castillo besloten heeft / dat het wa- in-ghebeelde visioenen.

En heeft noch voorder ghevraeght / op t maniere en forme dat sy de godde-

Sy wordt onder-

vraeght hoe sy de Goddelijcke teghenwoordigheyt verstaet.

lijcke teghenwoordigheydt verstont ? arbeydde Rosa om bequame woord vinden / maer eyndelijck heeft sy eenighsins uyt-gheleydt door woorden welcke meer beteeckenen / wat Go niet en is / dan wat Godt is: de v ke oock eenighsins beteeckenen sijn nementheydt / en dat hy is den oorspro van alle saken : dat sy de tegenwoor heydt Godts verstont / als een sonder figure / maet / en eynde / on-be pen en alles begrijpende / subtijl / stan stigh / reyn / ten hooghsten menighvul en ten hooghsten eenvoudigh / ten hoogh ververret en ten hooghsten vernaerd het alder-buytenste en het alder-binn edel / verheven / en aen gheen schepsel minsten ver-gelijckbaer / en dat het mee wondere en on-ghemiddelde uyt-werck van eenige levende uyt-vloeden als in eyghen substantie / van een ziel kan grepen worden. Hy vraeghden haer : zijn dese uyt-wercksels ? Sy antwoorde : teerheydt van een vrome blijschap boven bepeyselijcke blijschap : een maeghschap Godts kindt te zijn : een inwendighe vern wingh van oudtheydt, selfs in het wesen van de le : een ver-vullinghe van alle de hoecken van wille : een leven en vreughdigheydt van all ziels ghestelteniſsen : een leven dat vast, heyl ghenoeghelijck, en t'allen kanten on-uyt-spr lijck is.

Den Doctoor sagh dat hem nu vol-d was in het ghene hy meest ondersocht / wetende / dat hoe in materie van Vereen ghe meerder ghesproken wordt / hoe m der daer ghesevdt wordt. Daerom dal

orsichtelijck tot dinghen van lichter orsaeck / onder-vraeghden haer van de inghen der verstervingh en strengh-. ROSA sich latende voor-staen wey-hier in ghedaen te hebben / heeft van vasten / disciplinen / en hayre kleede-n andere strengigheden oock weynigh ken in het af-wesen van haer Moe-n dat sy hier in naer het goet-dunc-n ghebodt van haer Bicht-vaders / en manier hadde ghehouden. Ten naer scherp-sinnighe vragen en sticht-he antwoorden van de mistrou- op haer selven / van de vierigheydt Gheloofs, van de sekerheydt des , en van de steckselen der hemel-Liefde, heeft den Doctoor eyndelijck n / dat den wegh die sy bewandelde / en gherust / recht en oprecht was : lcken ghesteltenisse / gheneghenthe-uyt-wercksels / en lichten / van bedrogh / ofte van den Prince der rnisse gheensins en waren. Ende naer die reyse de Maghet noch dick-er besocht / niet om te ondersoecken / om te spreken : altijdt wat nieuws er vindende / het ghenen hy weder-oeft verwonderen / en prijsen.

Den Doctoor onder-vraeght haer van de verstervinghen.

Den Doctoor besluyt dat haré Gheest van GODT is.

selven oordeelde P. Magister F. Joan- Lorenzana, naer dat hy haren geest aels / en op verscheyde reysen seer gh hadde ondersocht. Het waer te alles stucks-ghewijs te verhalen : n sal ghenoegh zijn / dat als hy RO-heeft beghinnen te ondersoecken van egh der Verlichtingh, verwonderde ver de antwoorden van een soo een-vou-

Het selve besluyt den anderen Doctoor *Joannes de Lorenzana*.

voudighe en on-gheleerde dochter / wanneer dat sy ghevraeght zijnde va verholen mysterie van de alder-heyl Dryvuldigheydt , van de persooneele ningh van het Goddelijck Woordt H. Sacrament des Autaers / de glo HH. den Boeck des levens ende pr natie / de natuer der Gratie / en a verborghentheden van het Gheloof/ Godts-wetenschap, soo grondighe en bor hooft-leeringhen voorts-bracht / su scherp-sinnige en verheven bedenckin soo klare / en korte / soo vruchtbarig gewichtighe spreucken/ sulcken eyghe passende / verstaenbare / krachtighe den / dat den Ondersoecker niet en ghetwijfelt aen andere opentlijck te den / noyt een verstandt soo vol lich soo diep-siende ontmoet te hebben ; loofde den Vader der lichten , die s groote dinghen / aen de wijsen en voo
Matt. 11.25. ghen verborghen ghehouden, aen de ootmo kleyne, en on-geleerde ver-openbaerde. ven heeft hy daer-naer verwondert manier van bichten/ die Rosa gheb ten met sulcken klaerheydt / eyghe en voor-sicht van woorden / dat Lo scheen te hooren niet een vrouwe / eenen bejaerden Leeraer van alle Godts-wetenschappen. Soo groot w bequamigheydt haerder woorden / d wichtigheydt / en mate ; sonder by- selen / sonder om-spronghen / sonde fusie / ofte overvloedigheydt. Soo d ghesc hieden eens / dat hy van Ros roepen zijnde om haer bichte te h den onder-Koster hem segghende/ d

hem in de Kerck wachte / Lorenzana berispte / als niet eerbiedelijck ghe- [...]j ghesprooken hebbende / ende seyde : [...]t het u maer een *Rooseken*, die voor GODT [...]waerachtighe groote *Roose* is ? Den dagh [...]ns komen, als een-ieder verstaen sal, wat [...]oogh verheven, wat een groote, en be- [...]weerdighe *Roose* dese ROSA is.

[...]er Magister F. Ludovicus de Bilbao, eer- Stoel-leeraer / seer naer ghelijck aen [...]zana, heeft alle dese selve dinghen in [...]A bemerckt / als hy haer dicht hoor- [...]want hy oock met verscheyden onder- [...] heel door-snuffelde den gheest van [...]Maghet. Hy heeft daer-naer beleden / [...]hy dickmaels in de t'samen-spraecken [...]ticht bleef stom staen / om de diep- [...]gheydt en gheleertheydt van haer va- [...]edenen / met de welcke ROSA de [...]rste en verholenste vraghen seer lich- [...]t / en met goeden schick be-antwoor- [...]o dat hy terstont hier kenden en sagh [...] hoogheren gheest / die in de Maghet sprekende. Voorwaer alle die als- [...]binnen Lima leefden (naer een-ieders [...]delen) vermaert in heyligheydt en [...]aecktheydt / oordeelden voor vast / dat [...]A door den gheest GODTS ghedre- [...]wirdt / en werckte / vervult was met [...]abe van Wijsheydt / en met met een [...]estorte hemelsche wetenschap bestiert [...]t.

Het selve besluyt den derden Doctoor *Ludovicus de Bilbao.*

[...]aerom een seer heylighe vrouwe Lu- [...] de Melgareyo heeft ROSAM soo [...]elijcks ghe-acht / dat soo-wanneer sy [...]ier quam / soo eerde sy haer anders [...] als met gheboogde knien (al was het

Hoe ROSA ghe-acht wordt.

het teghen den danck van ROSA
wanneer ROSA elders ghepasseert
soo trachte sy met een drifigh ghe
haren mondt en ooghen te wrijven t
de plaetse daer ROSA den voet-stap
op-ghestelt: en soo-wanneer sy aen
wesende ROSA wilde eenighe brieven
ven/ soo schreef sy de selve met gheb
de bloote knien ter aerden.

Hoe sy de dry weghen van 't gheestelijck leven betreden heeft.

Maer besonderlijck Castillus en Lor
somwijlen t'samen koutende van d
maeckte weghen van ROSA, hebbe
een-paerlijck dese twee besonderste
verwondert: ten eersten / dat sy doo
en alder-kortsten wegh / en ghelijc
eenen sprongh / den trap der Verli
was snellijck op-gheloopen / sonder
voorzen den trap der Suyveringh qualij
treden te hebben / om dat sy van j
Ps. 20. ℣. 4. af met gratien en benedictien der soetig
voor-komen zijnde, ghedurigh beseten
die alder-reynste gheneghentheden /
welcke niet aerts ver-vuylt en wa
welck met grooter arbeydt soude r
ghesuyvert worden.

Haer onder-gheven der wille in haer verlatentheydt.

Het tweeden was / dat sy in d
schroomelijck torment van hare b
sternissen en mistroostighe verlaten
(de welcke niet vreeselijck en schijn
leen aen de ghene die het niet en l
gheproeft) altijdt soo sterck / kloec
digh / en stantvastigh is gheweest /
dit teer kranck Maeghdeken niet all
verdraghen kost / maer oock met ee
willighe over-ghevingh van haer f
als wilde strijden met GODT, oft l
ter en droever soude pijnighen en t

oft sy kloeckmoedigher soude willen
ackt worden / midts nochtans haer
es de overhandt en victorie soude
jven/ door sijn Goddelijck behaghen.
vaer dit is een kloeck-hertighe en
terste ver-loocheningh van sijn sel-
naer te samen de alder-swaerste aen
t die soo brandigh is minnende/aen
et ghelnckigher schijnt / niet te zijn/
et te minnen. Men moet bekennen
se Roose on-verslenselijck is / die soo-
he doozen-steken niet en ver-smachten.

Het XV. Capittel.

a verheught haer ghemeynsaem,
durigh, ghenoeghelijck, met Chri-
us, de H. Maghet Maria, en de
Catharina van Senen.

En een ziele / aen de welcke het
aerdtsche bitter is / vallen de he-
melsche dinghen soet/ ende voeghen
elven daer in. Dit is aen Rosa
art / wiens hanteringh heel in den *Phil.3.℣.20.*
was. Sy las somwijlen by dagh
elijcke boecken/en ver-koos seer neer-
t eenighe Capittelen / de welcke het
paßten op haer teghenwoordighe
ltenisse en den tijdt; sy bleef een wey-
taen sien op de linien / daer den soe-
iem Jesus in voor-viel : want uyt
p van elcke die letterkens voelde sy
er hert ghelijck kleyne schiet-vier- Wat lieffe-
en liefden anghels. En dit en was lijck en cu-
noch rieus.

noch niet ghenoegh : selver het kleyn
deken JESUS qualijck grooter als e
vingher/ verthoonden hem dickmael
het selfste blatien aen de minnende R
daer stont nu die kleyne en bloote li
daer wandelde hy nu/ en daer-en-tus
met een aenghenaem/ teer/ en soet ge
te / streelden hy de Maghet / en st
hem wederom in haer ooghen/ als w
de het Woordt/ weerdigh van ROSA
sen/ Woordt, in het welck zijn all de de
Col. 2. ℣. 3. ten van de wetenschap en wijsheydt des V

Noch wat lieffelijcker en curieuser.

Het is ghemeynsamer/ dat volght.
ROSA besigh was in het t'samen n
van eenighe webben oft lijnwaet /
daer wederom den kleynen beminden
sus op haer werck-kusseken seer k
lijck en vriendelijck sittende: Daer s
hy met stomme oogh-wencksken
mondt-treckskens tot sijn bemint M
dekens hert/ hy lachten haer toe/ hy
de tot omhelsingh sijn korte armkens
door-brande haer ghedurigh met sijn
vlammende ooghkens/ en met alle be
roeringh / en booghingh / betuyghd
sijn liefde tot haer. Voorwaer wa
ghevoelen van blijschap tusschen
troost ghehadt heeft dese naeyersse
ick iemant over-peysen/ die tijdt
Maer ick verwonder my meer dat
als-dan noch ooghen hadde/ met de
ke sy draet/ en naelde / en de webb
sien. En sy sagh het nochtans / wan
GODTS jonsten besaten en verbulde
soo / dat sy de aendachtigheydt in
uytwendigh werck / noch ten heelen
letten/ noch ten deelen ver-deylden.

dese Maeght dickmaels / jae mi- daghelyckx gheladt heeft dese [...]dighe ghemeynschap met haren [...]n Bruydegom JESUS, dient ons [...]en thoon-reden / dat als-wanneer [...] beyde / en naer ghewoonte niet te- [...]oordigh en was / ROSA met een [...]ghe (maer stille) stem / ghelijck heel [...]st met haer selven sprekende / jam- [...] aldus: Het is de ure, en haest hy [...]et? Twelf uren is 't gheslaghen, en ver- [...]ny noch niet? O ick ongheluckighe, die [...] derve! O gheluckighe ziel, die hem [...] heeft! Maer om dat de liefde leert [...]n maken / ROSA hadde dese klach- [...]k in een rym-dicht ghebonden / by- [...]p desen sin:

Haer dagelijckſche ghemeynſchap met het kindeken JESUS.

[...]! waer blyft myn lief, oft wie houdt myn [...]den?
[...]ren is het langh, hy laet hem noch niet [...]n:
[...]t wordt koudt, ick queel; ick scheemer met [...]ooghen,
[...] soo langh verbeydt, en kan ick niet ghe-[...]en.

[...]is geschiedt dat ROSA eens kranck [...]van pyn in de keele / ende siet / dien [...]l lieffelijcken / wiens keele de alder- [...] in 't boeck der Sanghen aen 't 5. [...]l ghenoemt wordt / ver-openbaert [...]en de Maghet / en noodt oft beroept [...]n te spelen met hem / ende den loon [...]ꝛs van de winste / soude den win- [...]lf in-stellen. Sy spelen en de winst [...]ien de Maeght / en sonder verbey- [...] sy vraeght de vrucht van de winst / Can.5.ỷ.16

mis-

misschien indachtigh het ghene de B
Can. 2. ℣. 3. in 't Boeck der Sanghen sprack aen het
pittel / syn vrucht is soet aen myn keele
verwacht ghy? Sy nu kranck / vrae
verkryght de versoetingh van haer
pyn. Maer den Goddelijcken med
der (als niet willende dat verlies
hernam het spel / en met een bet
overwon haer. Den prijs van sijn
was de verduldigheydt van ROSA
terstont de pynen weder-ghevende e
meerderende/ welcke pyn den heelen
haer slapeloos heeft ghehouden. Ma
luste aen de Maeght by haer selve
te onder-soecken/ in welck spel sy het
ghewonnen hadde / oft in het eerste /
het tweede: aenghesien sy veel mee
Bruydegoms/als haer eygen winst w
te. Dan het was haer even groote vr
en verwonnen te zijn / en ghewonn
hebben / haer daer-en-tusschen ve
derende over de Eeuwighe Wijshey
Prov. 8. ℣. 31. al spelende op den bol der aerden
tuyght dat het sijn ghenuchten is te
by de de kinderen der menschen. De
der bemerckende dat aen haer lig
de-dochter de voorighe keel-pynen
vermeederingh waren wedergekeert /
ter-dencken hebbende van eenigh pe
heeft beginnen te vreesen. Maer de
dochter / om de vrees wegh te ne
heeft vrindelijck en stil / dit verbo
spel ont-deckt: te weten / als dat dit
een enckel en oprecht spel en wa
den Bruydegom / ende terwylen s
oodtmoedighe woorden den ghelucki
spels-afloop vertelde / soo is sy gh

ijck eertydts Stephanus) met een *Act. 6. 15.*
els aensicht eenighen tydt stralen
ncken.

eenen anderen tijdt / als ROSA **ROSA** sieck zijndé wordt versterckt
ck en by-naer tot den midder-nacht
eest hadde in de eenigheydt van haer
merken / soo is sy heel vermoeydt
/ terstont overvallen gheweest met
aestighe flouwte en kracht-beswij-
: sy hoopte dat die flouwte ter-
soude vergaen hebben / maer die bleef
buyten de ghewoonelijcke manier.
rancke gheboelde van dit onseker
t heel sekere aen-groeytsels / maer
as laet in den nacht / soo dat het
niet en lusten oft den Medecijn te
halen / oft soo on-tijdigh iemandt
huysghenoten tot hulp te roepen.
agh wel dat sy eenigh conserfken
yp-dranckskken van-doen hadde om
sins de maegh te be-helpen / en
rachten te her-nemen / maer Sa-
h zijnde / en daeghs daer naer wil-
tot de H. Communie gaen / sorghde
r haer nuchterheydt / waer het sa-
n midder-nacht nu ghepasseert waer.
sy haer keerden ofte wende / voor-
y oft het verlies der krachten son-
nedecijne / ofte het verlies van de
ende Communie met de medecijne.
van wat middel hier ? Sy is met een
ynsaem betrouw ghevlucht tot den
degom / den helper in gheleghentheden, *Ps. 9. V. 10.*
eelde haer aen sijnen specery-winckel/
eght en verkrijght een versterckens-
nedie / en nievers van dan uyt die
jcke en wel-rieckende salf-busch van

Door de opene sijde van CHRISTUS.

sijn ghebenedijde opene sijde / upt w
dat eertijdts de H. Catharina van Sene
dorstigh ghesoghen hadt. Dese sijne i
steken borst heeft den Bruydegom /
aen den mondt / maer aen het hert
de Maeght soetekens vernaerdert /
heeft sy voor haer floute dat verster
de en levendt-makende sap bevonde
upt-ghetrocken.

Hier van wordt sy ghesont.

Maer dat dese openbaringh niet te
gheefs / noch ydel / noch oock in d
beeldingh alleen niet en bestont, heef
upt-wercksel bethoont: want ROS
terstont bekomen / haer lijf-krachte
wackerheydt zijn weder-ghekeert /
de welcke sy s'anderdaeghs heeft
de Kercke ghegaen / het broodt der
ghelen ghenut / en is naer huys
keert heel versaeyt / versterckt / en
sondt; nu voorwaer bevonden hebb
de hoe de borsten van den Bruydegom

Cant. 1. ℣. 1.

ter zijn als wijn, en gheurigh van d'
beste salven. Voorwaer een groote
digheydt is gheweest voor ROSA,
alleen te zijn een dochter en leer-do
van haer Moeder en Meesterse Cat
van Senen, maer oock een mede-suygel
Dan voorders.

Het kindeken JESUS ver-thoont hem aen ROSA.

In het huys van een seker doorluc
Vrouwe / naer eenighe heylighe t'sa
spraken/ heeft ROSA (volghens hae
nier) verlof ghevraeght om een weyni
het ghebedt haer te ver-trecken. De
troon heeft aen de ver-treckende R
tot eer-bewijs mede-ghesonden een
jarighe dochter / in haer huys va
slavinne ghebooren. Soo dese dochter

in haer ghebedt ghelaten hadde / is
k gheloopen naer haer moeder /
ier in de naeste kamer was werc-
: een ure daer-naer is weder-ghe-
om te sien oft Rosa van haer
ot was op-ghestaen. Ende / siet / sy
ontrent de Maghet het kindeken
s met een ghestreept rocksken van
en purper coleur seer betamelijck
edt / maer soo sy dit kindeken sagh
igelt met een stralende klaerheydt /
erbende dit gheselschap verstooren /
van veers blijven staen / te vreden
met dese soete verthooningh / wiens
enthe ydt sy om den kleynen ou-
n noch niet en verstondt / ende dit
oor de doodt van Rosa ont-deckt

dochter van Vrouwe Isabella Mexia
ghesien te hebben in haer moeders
al-waer Rosa ghekomen was) te
/ dat Rosa wandelde in een gal-
van het achter-huys met het kin-
Jesus in de ghedaente van een
righ kindt / maer bedeckt met licht
met een kleedt. Sy wandelden t'sa-
met in-ghevoeghden handen op de
e van de ghene die malkanderen
eminnen / sy menghelden met mal-
en seer heymelijcke t'samen-sprae-
sy bleven ghehecht in malkanders
ouwingh / als niet indachtigh / en-
heloos van alle andere saken: maer
vandel van het kindeken Jesus
ijper en mannelijcker / als van an-
indekens: men sagh daer een maje-
in / ende waer het sijnen voet ghe-

Het kindeken Jesus wandelt met Rosa.

Ps. 103. ỿ. 2.

 stelt

stelt hadde / daer blonck het plaveyse
een haestigh licht.

De jalours-heydt van het kindeken Jesus tot Rosa.

De jaloursheydt ghelijck sy is te s
eenen ghetuyghen / en eenen bespieder
de vierighe vinne-liefde / soo be-vang
oock met sorghe den hemelschen Bru
gom selver / die gheenen mede-vrijer
dooght / al waer het oock maer een
meken. Rosa die blomde met den
en met het werck : want om dat op
nen tijdt van 't jaer soude blommen
breken aen de Autaeren / was sy see
sorght / hier toe in den hof ver-deyldt
bende eenighe blom-beddekens / in
kens een sy haer in-gheplant Basilicu
ghelijck sommighen en meerder segg
Ozimus. Welck kruydt sy driftighe
fende / misschien om dat het soo me
reuck / als met den naem * Koning
zijnde / aen den onsterffelijcken, ende
nelijcken Koningh der eeuwen ghevoegh
ker toe-quam. Den plant quam ov
met de neerstigheydt van de be-oeffen
en hoe hy vreudigher uyt-groeyde /
haer meerder verheugde.

* *Basilicus* is in 't Gricks, *Koninghlijck.* 1.*Tim*.1.17.

Sy is droef:

Dan ghelijck men van de blo
maer een korte vreught en heeft / R
heeft eens op eenen morghent haren
licus ghevonden niet alleen droogh e
slenst / maer tot de wortel toe uyt-
ken en ver-storven. Rosa met droe

Maer wordt getroost van Christus, *Cant*.1.℣.1.

dit siende is wegh-ghegaen / maer
stus heeft haer ontmoet en vrien
aen-ghesproken. Wat bedroeft ghy u ? (
de hy) en ben *ick de Blomme des*
niet beeter als allen *Basilicus*, en het hee
ghewas van het Paradijs ? maer op dat gh

, dat ick uwen *Basilicus* ben, soo hebbe
en uwen anderen met dese handen uyt-
rtelt, ghebroken, en wegh ghe-worpen.
ıy een *Blom*, en beminde ghy een *Blom*?
aer my. ROSA heeft hier verstaen/
oock tot jaloursheydt toe van haren
degom bemindt wirdt/ en sy hadt
ten roof ghestelt alle de noch over-
even blommen/ om noch meerder
soo groote gratie en liefde-gunsten te
en. Voorwaer dit gheeft een stercke
ofbaerheydt aen het visioen van die
zuchtighe vrouwe/ aen de welcke
ISTUS in haer op-ghetoghentheydt
verklaert/ dat hy ROSAM droegh
t binnenste vertreck van sijn godde-
ıert/ aen-ghesien hy wel wiste/ dat
ock/en alleen/in haer maeghdelijck
eer gherustelijck woonde.

CHRISTUS verklaert dat hy ROSAM in sijn hert draegt.

ıt wat een spraecksame/ vrindelijcke/
enighvuldighe ver-openbaeringhe dat
ıer-weerdighste Koninghinne der he-
ı haer ROSAM gheweerdight heeft/
nen hier uyt ghenoegh gissen/als dat
ROSA van het elfste jaer haers ou-
ms tot de doodt toe/ noyt ont-vro-
ıeeft soo kostelijcken troost van een
ırighe ghemeynsaemheydt. ROSA
ghewozden als eenen waerachtighen
ıhenoot in de Roosen-krans Capelle
ıe alder-heylighste Maghet MARIA:
bleef sy heel daghen/ en daer beko-
hebbende het heyligh kleedt van de
n/ ende JESUM in dat hemels hou-
ck voor eenen Bruydegom/ kost van
laets niet af-gheruckt worden. Sy
daer godtvruchtelijck aen-ghenomen

Haer ghemeynsaemheydt met de H. Moeder GODTS.

den Autaer te ver-cieren/ en de sorgh
alles net te onder-houden : daer had
uyt haren neerstighen dienst een da
lijckscħ ghesélschap en ghemeynsame
keeringh met de Moeder GODTS.

Maer van den anderen kant heef
Koninghinne der Engheien hare di
recsse met soodanighe eer gewcerdight
sy by-naer ghelijck haer kamenier is
weest/ met de Maghet s'morghens te
wecken. De gheleghentheydt van soo g
te jonste is aldus ghewcest. ROSA
langhen tijdt heel ghedurighe nachten
slapeloos ghewcest / dat daer grootelij
was te vreesen voor haer ghesonthe
waer het saken sy remedien weyghe
Daerom was hier het bevel van de B
vaders noodigh / om haer te ghebi
een avont-ghebruyck van eenighe la
wen / ende eenigh slaperachtigh saet/ d
en-boven een seker maet van tijdt/de
ke sy slapen / ende een seker ure wan
sy s'morghens oock op-staen moest.
kranche trachte te ghehoorsamen ; n
om de voorighe ghewente van s'av
soo laet te waken / en ghehoorsaemde
slaep niet / 't zy in te komen / 't zy
ver-trecken. Maer besonderlijck s'
ghens/als het de ure was van op te st
begonste die kruyden eenighsins ter w
ken / en trocken met gheweldt eenen
ghen slaep in de herssenen. ROSA w
met een groote on-gherustheydt bevan
om dat sy op de ghestelde ure soo n
stigh niet en konde ont-waken/ ghelijc
ten hooghsten wenschte. Sy heeft dan
ren strijdt en benautheydt gheklaeght

MARIA ontweckt haer daghelijcks van den slaep.

ria, als aen de waerachtighe Mor- *Ex Litan.*
terre, die haer soude te hulp komen. *Lauret.*
ria heeft haer gheholpen / jae selver
men; want van dien tijdt af / soo-
eer de ure daer was van op te staen/
sienelijck voor haer de Moeder
rs, en sy riep met een honingh soe-
mme tot Rosa: Staet op tot het ghe-
Dochter, staet op, want de ure staet aen.
soetjens ont-wakende / sagh sy van
aer by (ghelijck sy selver bekent
aensicht aen aensicht / dat aenghe-
licht van Glorie / dat aenschijn vol
en schoone Majesteyt / dat Paradys
ghenuchten en Glorie / sy kende de
sy eerde de teghenwoordigheydt / stil-
sprekende by haer selven: Waer van
ny dit, dat de Moeder des Heeren tot *Luc.1.℣.43.*
mt. O aenghename weck-belle!
is gheschiedt dat Rosa in de kom- Noch vrin-
n Maria heel diep sliep: het was delijcker
eersten slaep / die maer een weynigh ont-wec-
te vooren begonst was. De Maghet kingh van
eckt zijnde / heeft gheantwoordt: Ick Maria.
op, Lieve Vrouwe, nu staen ick op. En
stont recht gheseten in haer beddeken/
door het ghewicht en het geweldt van
aep/nickende de ooghen / is ellendigh
te rugghen neder ghevallen op het
kussen. Die alder-weerdighste Weck-
eeft met haer uyt-ghesteken sneeuw-
handt (dat sy te vooren noyt en placht)
opt op de sijde van de slapende Ro-
en heeft met een alder-ghemeynste en
elijckste aen-raeck her-schudt en ghe-
zelt dat liggende lichaemken en we-
ghesproken: Staet op mijn Dochterken,

en vertraeght niet : ghy hebt my dat
den ; en siet, ick roepe u tot de ghewoon
ghebeden : Ick segghe, staet op mijn Doch
staet op, de ure is nu gheslaghen.

Het was aen ROSA veel aen-g
mer en soeter van sulcke een Moede
noemt te worden Dochterken, als we
SA. Den slaep vertrock en weeck
soetigheydt van dien naem / maer
men weeck en vertrock oock de alde
ste Weckster : want soo ROSA
spreydde haer slaperachtighe oogh-l
soo sy op-sagh / kende sy de M
GODTS, dan maer van achter : w
nu met om-ghekeerde voet-stappen
begost te ver-trecken / als vol-broght
bende haren vrindelijcken dienst. E
wat een groote schaede doet som
sulck eene kleyne sluymeringh. H
droefden haer ROSA voor die rey
Moederlijck aenschijn verloren te h
ter-wijlen sy vertoefde. De Hemelsch
sten zijn teeckens / ten zy ghy die te
vast-grijpt / sy ont-vallen u.

Sy wordt dickmaels besocht van de *H. Catharina van Senen.*

Naer dat CHRISTUS (ghelij
daer naer is bevonden gheweest) de H.
rina van Senen hadt van den Hemel gh
den / en ghegheven aen ROSA t
Meesterse, soo heeft die Meesterse haer
dochter dickmaels hier op der aerde
nelijck besocht / besonderlijck als R
was lesende den Reghel van haer Se
sche Leer-moeder, den welcken ROSA
fanghen hadde van de stadt Cuzco,
het toe-doen van Broeder Joannes
Leecke-Broeder der Predick-heeren
t'samen-handelingh van dese twee M

as soo vrindelijck en menighvuldigh/
helijck aen Moyses in 't aenschijn *Exod.34.22.*
ven zijn eenighe teeckenen van licht
die langhe samen-spraeck die hy had-
t Godt op den bergh/ soo scheenen
eenighe lichten upt het aenschijn
Catharina upt-gheschoten te zijn op
an Rosa, door de welcke sy soo in
eck van den mont als van het heel
aen Catharina by-naer ghelijck scheen.
m hebben de in-woonders van Lima
am ghemeynelijck de andere Catha-
an Senen ghenoemt / besonderlijck
haer doodt / als-wanneer dat op de
-berrie het aenschijn van Rosa aen
der ten thoon lagh. Voorders van
ndere vreughden / jonsten / en dien-
met de welcke dese Seraphinsche Leer-
r haer Roose ghestreelt heeft/ sal-men
dickmaels op verscheyde plaetsen van
n.

Het XVI. Capittel.

a gheniet de ghemeynsaemheydt
n haren Enghel bewaerder. Strijdt
versheyde manieren met den duy-
, maer altijdt met winst, en over-
ndt.

Den H. Vader Bernardus leert / dat de Enghelen zijn het herte Godts, als-wanneer hy in sijn twelfste ser- op den 90. Psalm, *Qui habitat*, dese ...en van Job aen het 7. Cappittel / *Ap-* *Rosa ghemeynsaem met haren Enghel bewaerder.*

Job.7.℣.17. *Apponis erga eum cor tuum*, dat is : Gh
tot hem u hert, toe-eyghent aen de a
dinghe der Enghelen tot de bewaerenis
den mensch. Rosa heeft haren Engh
alleen ghehadt eenen bewaerder /
oock eenen vrindelijcken mede-koute
eenen middelaer van liefden / eenen
genieter in de selve minne-vreught /
aen-leyder tot de hemelsche ghenuc
op dat sy oock hier uyt soude mer
hoe soet dat Christus sijn hert
stelt hadt op haer. Daer van heef
Maghet sulcken gemeynsaem betro
en vriendtschap met haren Enghel
hadt / dat sy hem placht te ghebru
voor eenen post-looper / soo dickmael
haren Bruydegom niet en verschee
de ghewoonelijcke ure. Sy sprack
ghemeynsaem tot haren Enghel i
rijm-dicht van haer tale / by-naer o
sen sin :

Hemelschen Pagye , vlieght , ons Schepper t
gheven,
Dat ick in 't haeken sterf, en leve sonder lev
En vraeght hem in der haest, waerom hy so
wacht,
Ter-wijlen dat sijn Roos *van liefde schie*
smacht.
Bidt dat hy hem wat spoeyt , en stracks wilt
dalen,
De hemels neder-buyght , en my eens thoont d
len
Sijns goddelijcks ghesichts ; want ick van
queel,
Ick ben maer half ick, hy is mijn eerste de

Op eenen sekeren nacht de deure va

loten zijnde / heeft Rosa naer ge- Een wonder hier van.
in het benouwt kamerken van haer
oestijne ghewaeckt / en ghevoelt een
estighe flauwte van allen haer krach-
dier voeghen dat sy een groote be-
gh vreesde; waerom sy voor-nam
is by haer Moeder te ver-trecken
at sy hier over met haren Enghel
er raedt ghe-slaghen hadde. De
r (de welcke den hof-sleutel ghe-
was by haer draghende) soo sy
aensicht van haer dochter de teec-
van een aen-staende hert-begheving
e / sonder eenigh verbeyden / greep
er borsen twee penninghen / bevee-
aen de dienst-maeght seer spoedigh
naer den eersten Apotekers winc-
de te koopen suyker met eenen In-
hen koeck / den welcken de inwoon-
daer noemen Chocolate, en nu aen
ropa soo in 't ghebruyck / als met
em ghenoegh bekent is : want hy
m water met het derde deel suyc-
esmolten zijnde / seer krachtigh de
en het hert ver-sterckt. De dochter
e Moeder hertelijck ghebeden / dat
kosten om haren t' wil niet ghe-
n en souden / versekerende dat haer
Chocolate ont-breken soude. De Moe-
aeghde : Meynt ghy hier in huys en
Chocolate te vinden? Rosa antwoor-
t het daer haest soude wesen uyt het
van den Thresorier Gundisalvus. De
er al tierende / vraeghde : Wel, spot
t droomt ghy? Wie sal aen u dese ontij-
ure *Chocolate* senden? Oft van waer kan
nbaer wesen in het huys van den Thre-
sorier,

forier, soo veer van hier gheleghen, dat
dese haestighe flauwte sulcke remedie n
hebt? Ghy in den hof besloten zijnde e
niemant ghehadt om daer te senden, en
dit huys en is niemant ghegaen die uwe
aen den Thresorier soude kenbaer make
dan gaet ghy voorts, dienst-maeght,
brenght dat u bevolen is. ROSA hee
derom dit soecken te ver-bidden / seg
de / en voor seker verklarende / dat i
de van den Thresorier nu terstont
wesen soude met de voorseyde re
Het was oock soo: want terwij
Moeder noch twiste teghen de do
soo wirdt daer gheklopt aen de deu
was den knecht van den Thresorie
vraeghde binnen te komen/om aen R
te behandighen het ghenen hy van
salvus huysvrouw ontfanghen hadde
was een silveren vat/ vol van warm
colate. De Moeder was verwondert
ROSA terstont den knecht wegh-sch
de heeft met dancksegginghe doen
schappen / dat dit weldaet seer tijdi
komen was.

De Moeder praemt haer dochter om dit wonder te kennen.

De Moeder in dit menighvuldigh
der beschaemt zijnde / heeft beghin
onder-soecken / wat de huys-vrouw
Gundisalvus moght beweeght hebbe
op sulcken ure van den diepen nac
ren knecht uyt te senden; ofte v
flauwte van ROSA aen die Meb
moght ghebootschapt / ofte aen R
de sekere komste van dien knecht
ver-openbaert hebben. Eyndelijck h
met het hooghste ghebodt van gh
saemheydt / haer dochter gheyraen

ȝien / waer van sy wist dat op sulc-e uyt het huys van Gundisalvus sou-colate ghebracht worden. De doch-tjens lacchende antwoorde: En weest rwondert, alder-soetste Moeder; want kmaels gheweerdight my mijnen Enghel der met sulcken diensten. Soo haest als mijn kamerken begost te beswijcken, ick den Enghel ghesonden, om aen Me-Maria de Vsategvi in te gheven, dat ick pe noodigh hadde, die ghy ghesien hebt. eft het volbracht, dat ick hem hadde n; en ick was seker, dat hy in sijnen niet ont-breken soude. Met dit betrouwen ick mijn kamerken verlaten, en ben hier hekomen, en ghesseten om den knecht te en, en het weldaet met mijn Moeder te ylen. De Moeder heeft verwondert snellen en vlijtighen dienst van den ; maer noch meerder. stont sy ver-/ siende dat de dochter dit niet en onderde / als dit ghewent zijnde / door enighvuldigh gheniet van sulck een-nst.

Een ander wonder van 't selve.

een ander reyse hadde sy in het sel-hutteken tot naer den midder-nacht acht / tot dat-men haer naer ghe-te soude in huys roepen tot de nacht-want de Moeder pleegh dagheliijcks nt den elf ure s'nachts af te komen en hof te openen / op dat de dochter die hof-woestijne haer soude vertrec-in haer huys-kamer. Maer de Moe-ergat dien dagh de hof-deure aen de ght te openen / oft om dat sy meyn-e dochter ont-sloten te hebben / oft an-ns verstropt was. Als-wanneer dan

ROSA sagh te vergheefs te wacht
haer beraedt / wat doen / siende do
vensterken / sagh van naer-by een
schaduwe / vlijtigh in 't betamelijc
ren / en niet on-aenghenaem om sie
welcke de Maeght noodde om h
volghen naer het huys. ROSA uyt
wendighe ken-teeckenen (die sy v
H. Catharina van Senen gheleert hadt
haestelijck ghekent / dat haren Engh
waerder schuylden onder de ghedaen
dese schaduwe : en heeft haer alsc
hem / seer betrouwende / op den we
gheven. Sy zijn te samen aen de h
re ghekomen / de welcke terstont na
aen-raken van de schaduwe sonder
gheopent is. Ten lesten den schadu
tighen aen-leyder heeft de volghend
SAM ghestelt tot voor de kamer va
Moeder / en is verdweenen. Mi
socht hy dese schaduwe / den ghe
Ps. 16. ℣. 8. badt van den Heer, Ghelijck eenen o
pel bewaert, ende onder de schaduwe v
vleughels beschermt te worden, op d
ons niet en verwonderen / dat de E
len des lichts hebben aen-ghenon
ghedaente van schaduwe / terwijlen
ampt daer van bedienden.

Noch een ander wonder van 't selve.

De gheleghentheydt van de Engh
bewaernisse vereyscht / dat-men h
voeght een kleyne historie / uyt de
sal blijcken / dat ROSA niet alleen
eyghen / maer oock de Enghels v
ders van andere menschen / naer
wensch / ghedienstigh hadde.

Eenen sekeren Religieus gaende
selschappen eenen gheestelycken I

vaere en verre-gheleghen reysen/heeft
noodt aen dese Maghet verklaert/
behoedenisse van de perijckelen/haer
en vereyscht. ROSA heeft hem dit
esept/ghelijck sy tot hulp van haren
aesten seer wonder vlijtigh en milt
n heeft den vertreckenden Religieus
ODT, en den Enghel bewaerder seer
met ghebeden bevolen. Hy ver-
heel gherust/ wel wetende/ wat ver-
n ROSA hadde by GODT, en de
en. Noch hem en heeft niet ont-bro-
e goede uyt-komste van sijn hope:
van de stadt Lima tot Potosì toe/heeft
schen duysent perijckelen/ en onghe-
/ een seer gheluckighe reyse gehadt.
daer-naer heeft hy ghevoelt t'ses-
erlaten te zijn van de Enghelsche
enisse/ en dit Maeghdekens gebedt:
treckende naer Truxillo, heeft hy in
r-vallyen over-groote on-ghemacken
staen/soo dat hy qualijck ont-komen
eder-ghekeert zijnde tot Lima, heeft
nen bitterlijck te klaghen van de
ht/ en daer-naer oock voor de Ma-
dat sy hem in 't midden van den
verlaten/ en berooft hadde van haer
ts-hulpe en bystandt. ROSA en
nde niet dit waer te zijn; maer heeft
elijck gevraeght/ waer van hy sulcks
Hy heeft gheantwoordt/ dat hy van
tot Potosì altijdt gheluckigh/ oft door-
n/ oft af-gheweken hadde de ont-
ende perijckelen door de Enghelsche
erniße: maer dat hem alles teghen
gaende van Potosì naer Truxillo, soo
hy anders niet heeft konnen ver-
denc-

dencken / als dat ROSA terwijlen houden hadde van het belooft b en sijnen Enghel van het belast bel ROSA seyde daer op : Ghy en he qualijck gheraden : maer weet, dat al on-ghemacken u zijn over-ghekomen, ghy als dan den selven niet meer en die ghy plaght te wesen. Daer-naer v tigh af-dalende tot besondere saken hem vermaent van sommighe ver heden aen hem alleen bekent / en d haer gheensins van soo verre-ghe plaetse / als van GODT, oft eene ghel, kosten wesen bekent ghemaeckt

Den duyvel quelt haer wonderlijck in de ghedaente van eenen grooten Dogghe.

Maer hoe seer de HH. Enghelen b ghestreelt / en omringhelt hebben d ghelsche dochter / soo seer hebben sche furien haer soecken te hindere alle kracht / en ghewelt / in 't h lijck / en in 't openbaer. Het pijnigh duyvel / te sien / dat kleyn hofs-hu soo vol van hemelsche ghenuchten hooverdighen bedroefden en scha hem / dat hy aldaer van een kract meysken niet ghevreest en wirdt ; hy door dese eenigheydt van hae wirdt tot den twee-strijdt / oft duël pen. Soo dan dien nacht-dief hee aen-ghevallen met duysternissen : h een ghedaente van eenen grooten D hayrachtigh / leelijck / ende peck- het licht / daer hy mede ghesien waren alleenelijck de roode vlamme hy overvloedelijck uyt den neus / o en ooren als blixemen uyt-schoot. ghedaente zwierden hy rondt-om dende ROSA met schroomelijck g

was / met groote open-sperringh van
muyl seer schrickelijck ghetandt /
af-grijsselijck uyt-hanghende tong/
eren stanck / en t' sessens sijn langhe
steert / en hayr-borstelen op-rechten-
elijck oft hy wilden eenen gheweldi-
in-loop doen ; ende hy quam niet
om haer verbaert te maken / maer
m te hinderen / waer het saken hy
Want (soo hy sagh / dat sy hem
aer on-roerbaerheydt was versma-
hy begost dat maeghdelijck lichaem-
et rasende beeten aen te vallen / en
n sijnen aen-spronck (waer hy ver-
) met tandt en klauw te door-
n. Eyndelijck (de selve niet kon-
oft moghende ver-scheuren) begost
rasende haer te trecken / en slijpen/
eren langhs der aerden / hy draeyde
rden haer ghelijck een vuyl verwor-
ghescheurde vloer-vodde / tot dat
aghet / on-verbaert / maer verdriet
ende in dese vermetentheydt / heeft
pen tot haren Bruydegom : Heere Ps. 73. v. 19.
rt aen de beesten niet de zielen , die u
n. En gheenen anderen klippel had-
noodigh om desen helschen hondt te
ghen / want hy is terstont als de len-
in-gheslaghen zijnde / en over-won-
oegh ghe-vlucht / ende verdweenen ;
DSA met verwonderinghe haer sel-
n-ghequest siende / is wederom met
l en gherust hert naer haer ghebedt
ert.

Maghet vertrock haer eens uyt de Sy ontfangt
laets van het huys van Gundulvus, een kaeck-
binne-kamer : den duyvel onder slagh van
 wee- den duyvel.

weeghen / haer listigh ontmoetende
haer eenen kaeck-slagh soo machti
gheweldigh als hy konde ; maer m
grooter ghelupdt / als hinder : wa
on-bevreesde en kloecke Heldinne
daer mede / bereydt zijnde hem da
de andere kaecke te thoonen/ waer h
ken sy den vyandt opentlijck ghesien

Den duyvel worpt haer ter aerde met eenen grooten steen.

Op een ander plaets en gheleghe
in het huys van Vrouwe Isabella M
dien bleeuwen vyandt / vreesende R
van voor / en van by / aen te vallen
van achter eenen grooten en swaer
van verres op haer ghewoꝛpen / me
ken ghewelt en kracht / dat Ros
gaende plat ter aerden gevallen is.
sy is (noch ghequest / noch verbaer
de) kloeckmoedigher op-ghestaen / i
ghevallen was / en heeft aen den s
duyvel syn schandelijcke on-macht
ten. Hy beschaemt zijnde door de
moedigheydt van Rosa, heeft s
fernye / die hy niet en kost uyt-w
op Rosa, op haer gheestelijcke t
kens seer toornigh uyt-ghestort.

Hy verscheurt haer boecken.

alle die boecken was aen Rosa d
sten / den boeck van Ludovicus Gra
den welcken sy seer neerstigh gheb
om haer Meditatien oft Godts-
kinghen te bestieren. Den ellendig
verbloeckten heeft desen boeck aen-
pen / ghescheurt / en in een vuyle
verre wegh ghewoꝛpen / meynen
groote sake bedreven te hebben /
aen soo eene sterck-strijdende vrou
een soo slechte dieverye / ten min
van haer gheestelijcke wapenen g

Maer de Maghet heeft niet teghen-
e en haren voeck weder-gekreghen/
schaemt gemaeckt dien bot-ghe-
en roover/den welcken sy met ghee-
nderen naem opt en gheweerdighden/
Quade Kat, en Schorfterick.

n ander reyse / naer dat sy in de sel- bdt-plaets haer ghebeden volbraght / den avondt nu vallende / is gegaen n stilder kamer / die op den solder om aldaer door Meditatie in een- eydt te her-knauwen die soetigheyt/ lcke sy te vooren tusschen haer ghe- in de bidt-plaets ghesmaeckt had- Naer daer vondt sy een groote ver- nghe van Ratten / die daer hun laets / jae pickerye hadden : sy lie- 't ghelit / sy spronghen / sy dan- en worstelden / om hoogh / om leegh/ s de tichelen / koffers / en mueren; stoorden en beroerden het alles/ door icht/ en loop/ sonder orden oft schick: nen konde hier gheen meerder ru- chopen/ aenghesien en de plaets / en acht scheen gunstigh te zijn aen die ke / en 't licht vluchtende beesten. Soo OSA, met een verandert opset / is ekomen tot in het onderste deel van uys/ om aldaer te soecken een schuypl- van meerder stilte. Het was de kamer / waer alsdoen bewaert wir- lle de instrumenten van de wijn- nghe / korven / potten / en ketels. haest ROSA hier in-ghetreden was/ eenen haestighen schroom (die haer oren dede op-rechten) heeft sy ghe- als dat den helschen Schorsten-pick

De duyve-len verstoo-ren haer in de gedaente van Katten.

haer aldaer verwachte tot den strijd
niet willende wijcken aen den sch
heeft aen de dienst-maeght (by g
daer passerende) gheboden een keer
brenghen/de welcke ghebracht zijnde
de dienst-maeght versonden / met ve
van aen niemant der huysghenoten t
ghen / waer Rosa verborghen was
dat sy oock haer niet en soude k
roepen ten avontmael (waer het sal
daer langh bleef) voor dat sy eerst e
selfs soude uyt-komen.

Den duyvel sluyt haer gevanghen.

De dienst-maeght was nu wegh
gaen / en Rosa hadde qualijck de
ghesloten / oft sy heeft terstont ghe
dat sy van buyten met den in-ghesc
grendel / ghelijck eenen ghevanghen
den duyvel wirdt op-ghesloten. S
hier besloten zijnde / heeft ghemerc
sen haren vyandt in een groote om
keerde mande / seer on-stillijck begh
te rasen. Het schaemde die kloeckm
ghe Maghet te ghebruycken den
van het teghenwoordigh licht ; sy
dan selver de keersse uyt-ghedaen
heeft terstont haren verborghen
uyt den korf / in het veldt beroepen
uyt (seyde sy) ghy schorft vercken, kor
ick verwacht u hier : komt uyt, soo-w
ghy het derft bestaen ; proeft eens w
kont, doet teghen dit verworpen lichae
ghene u Godt heeft toe-ghelaten, vo
teghen de ziel en sult ghy niet vermogh
alder-sekerste betrouwen hebbe ick v
hemelschen Bruydegom. Komt , strijdt
vert nu slagh , ghy ghehorende beest, w
komter uyt. Terstont sprongh da

en vyandt uyt / soo groot als eenen door welcken uyt-sprongh de kamer eefden en daverden / maer ROSA ings : hy heeft de Maghet terstont er schouderen vast-ghegrepen / ghe- en ghedronghen / als oft hy haer (nu -worstelende) in de minste brijsel- wilde fijn malen ; ende om haer den te ver-dobbelen / hy heeft haer door en-raeck / laten proeven sijn rouwe / en hayr-stekende armen / als Eghe- et de welcke hy dese on-ghewapen- aghet seer ellendelijck stiet en perste / urden en sloegh / soodanigh / dat al- Maeghdes beenderen scheenen ghe- / de schouderen uyt het lidt / de ade- zenuwen vertrocken. Maer onder heschendt vleesch / bleef volherdigh -gheschendt ghemoedt / ende dat het en aen GODT ghe-hecht / versmaed- belachte de rasende dwaesheydt van grooten geck. Dien donckeren strijdt gheduert vele uren / met groote de van den vyandt / den welcken (de ie wan-hopende) ten minsten maer sucht / oft teecken van vrees / haer uyt te perssen / maer en konde niet.

Hy verschrickt en slaet haer on-menschelijck.

er-en-tusschen / de huysvrouw van salvus vraghende naer ROSA , heeft de dienst-maeght verstaen / waer sy met de keersse ghelaten hadde / en y uyt-druckelijck verboden hadt ten mael ghe-roepen te worden. Sy is by ghekomen / en gheen licht siende / de deure ont-grendelt ende stillijck -ghegaen / haer uyt-komste verwach- . Eyndelijck den midder-nacht heeft

Sy blijft nochtans bly-moedigh, meer als vooren.

den langhen strijdt ge-eyndight: de M
is uyt-ghekomen / niet minder bl
digh / als vermoeydt : jae buyte
woonte seer verblijdt ; soo dat da
mant en twijfelden / oft daer wa
die duysternissen groote dinghen ghe
Daeghs daer naer heeft de huys
van Gundisalvus niet op-ghehouden /
te weten uyt het verhael van Ros
waerachtighe gheschiedenisse van de
als-wanneer dat onder andere ding
merckt is / dat dese strijden van so
ghe benautheden / aen de Maghe
vremdt / oft selden waren / ende
noyt het minste ghevoelen van vr
hadden uyt-ghekreghen.

Sy vlucht eens de wonderlijcke openbaringh van den duyvel.

Sy was eens ghegaen naer den
te bidden / als-wanneer sy haren te
strijder sagh ont-moeten van de do
heydt der by-gheleghen boomen / n
meer vreesselijck / maer vriendelijck /
blinckende / ende by-naer in eenen E
des lichts verandert : want hy ha
ghedaente van eenen mensch / seer sc
beraimelijck / en beleeft. De Magh
droefden haer dat daer buyten ghe
eenen mensch verscheen / al-waer
vooren was sonder ghetuyghen en g
schap. Daer-en-tusschen heeft hy va
re beginnen / eerst-mael den vryer /
naer den dertelen te spelen. Rosa
luyder stemme dit leughenachtigh r
back-huys versoeyende / heeft aen dit
spoock den rugghe ghekeert : ende s
in allen anderen vyandts strijdt kl
moedigh met victorie hadt blijven s
heeft in desen strijdt alleen (als v

heydt zijnde) de victorie van den ede-
lucht ghe-bedelt.
...er soo sy nu ghekomen was tot de
vanden hof (meer blieghende als
...de) heeft in de naeste galdery blij-
...l-staen / ende aen-vattende een ysere
/ haer bloote schouderkens seer mis-
...t en bloedigh door-wondt / klaghen-
edurigh tusschen de bloedt en traen-
...en / aen haren Bruydegom / als dat
...er voor eenen tijt verlaten hadt / als-
...eer sy in suicken benauthepdt gheval-
...as : want dat sy noyt in sijn teghen-
gheydt ontmoet soude hebben soo een
...keleus en on-suyver beeldt. Maer
Bruydegom heeft hem terstont aen de
...het glorieus ver-openbaert / segghen-
Hoort, ROSA, hadde ick met u niet
...est, hy soude als-dan over u victorie be-
hebben. Dit was aen dese Winners-
...en grooten troost / en een lesse vol
verheven en verholen leeringhe.
...ghelijck is aen de H. Catharina van Se-
...heschiedt in eenen strijdt / aen desen
on-ghelijck / als-wanneer oock aen
CHRISTUS gheantwoordt heeft:
...ny waert vechtende, en winnende, dan
...ck van binnen: ick was in u hert eenen
...n beschermer, en ghetrouwen beschermer.

CHRISTUS ver-thoont hem aen ROSA.

...OSA hadde (naer het ghetuyghen van
Bicht-vaders) die wondere GODTS
/ van te konnen onder-scheyden de
...achtighe openbaringhen van de duy-
bedriegeryen / en de waerachtighe
in spraken / van de snoode in-ghevin-
van het helsch serpent: welcke gave
Apostel noemt: de Onder-scheydingh der
ghee-

Sy heeft de onder-scheydingh der geesten.

1. *Cor.* 12. ў. 10.

Van jonghs-af heeft sy dit weldaet ghehadt.

gheesten. Ende het ghenen noch n
verwonderen is / van jonghs af / h
met dit hemelsch weldaedt begae
weest : door het welck sy / soo haer
als een ander / wonderlijck heeft
pen / soo dat daer noyt aen de M
voor-ghekomen is eenighe schalcke
ringh van den vyandt / soo listighe
drieghelijcke ver-leydingh van den v
der / het welck de Maghet niet te
ende in 't eerste beginsel / klarelijck
deckt / ont-set / en ont-wapent hee

Het is te verwonderen / hoe veel
groote victorien sy teghen de Hel
desen eenighen pijl bekomen heeft.
zijnde een jongh meysken / heeft
haren onder-soeckenden Bicht-vader
wondere aerdigheydt en wetenscha
telt / en uyt-gheleydt alle de regelen
de welcke dat-men de gheesten onder-
den kan alleenelijck uyt hun uyt-
sels. Sy seyde / dat het goddelijck
lichtinghe waren / als-wanneer sy a
laten in de ziel een ootmoedigheydt
biedinghe / kennisse van sijn verwo
heydt / orden / en schick / en eenheydt de
ten / en blijschap in Godt. Maer te
trarie / als-wanneer sy achter-laten
glorie / op-gheblasentheydt / en ver-de
des herten / eyghen behaghen / en o
in Godt, als-dan maer en riecken
peck van den in-ghever. Dit is gh
het ghene Christus sonder eenen a
meester aen Catharina van Senen , end
aen Rosa ghe-leert heeft.

Aen-merckt dese schoone leeringhe.

HET XVII. CAPITTEL.

met vervolginghen, sieckten, en
nden beswaert, oeffent haer kloec-
jck in de verduldigheydt.

E doornen en komen niet traegh by de Roosen, maer sy worden hun aen-geboozen. Het selve is aen dese Ma- gheschiedt. Sy en was noch de kin- leghe niet uyt-ghetreden / oft heeft t in-ghetreden de ghedaente / den en de doornen der Roosen. Neghen en was sy maer gheboozen / als- er aen de suyghende Moeder de bor- drooghden / het melck ont-brack / en ckdom niet toe en liet een voester te . Siet / hier beginnen de eerste door- t te spruyten nessens dit jongh Roos- Men trachte met natte pappekens lck-ghebreck te ver-vullen / maer het enmackelyck in-gheven pijnighde seer lijck haer kleyn mondeken in het pzeyden. Ende nochtans Rooseken en niet / maer met het noodtloos suy- van haer eyghen duymken / in plaets troosten / soo bedroogh sy stil-swij- e haren eyghen hongher en dorst. vaer soodanigh leerde ROSA van s-af eerder te lijden / als te krijten / ameren.

Vervolginghen van haer eyghen ouders.

en ouderdom groeyde / maer met derdom groeyden t' samen de door- want qualijck begost sy te spreken / andelen / oft dit onnoosel meysken haer seer ellendigh ver-werret tusschen die

die vrouwe-twist van de Moede
Groot-moeder. Want gingh dit d
ken by de huysghenoten oft Moede
roepen zijnde door den naem Ros
rasende Groot-moeder gheesselde het
meysken met roeden / en soo sy ant
de op den naem Isabella, de gram
ghe Moeder dede het selfste / en
haer onnoosel schaepken. Soo dat
wijlen dese vrouwe-gramschap ghe
over-handt hun partyen speelden /
dit verduldigh Maeghdeken haer k
oft wende / viel altijdt in de straf
moest het daerom selfs besueren / o
sy niet ghesondight en hadde.

Haer deugden worden met quaedt beloont van haer Moeder,

Hoe sachtmoedigh den imborst v
dochterken was / soo grammoedig
oock de Moeders conditie / soo dat
ghelijck paer scheen by-naer t'same
voeght in den verduldigheydts w
De stilheydt / matigheydt / godtvr
heydt / het waken / en werelts vluc
dese Maghet scheenen aen de on-v
dighe Moeder oprechte misdaden
welckens kastijdinghe niet ghenoe
waren schimpen en schampen / ghe
gheschreeuw / ten lesten buysten e
schuppen / maer dickmaels aen-gree
de Moeder eenen gheknobbelden sto
eenen quee-appel-boom ; en daer
plagh sy seer dickwils de lende
strijcken van haer dochter nu groote
worden zijnde / besonderlijck als-w
sy bevonden hadt / dat Rosa na
voor-beeldt van Catharina haer schoo
en blinckende hayr af-ghesneden ha

Van de Broeders,

Niet veel minder hebben de huys

edaen / naer dat sy saghen haer be-
heydt des leven / de menighvuldig-
van de hemelsche visioenen en t' sa-
handel / en besonderlijck die on-na-
cke spijs-matigheydt / uyt de welcke
t lichtelijck gissen kost / dat een
Maeghdeken door een soo kleyn/
naer gheen voedtsel/niet en kost na-
ck in 't leven blijven. Haer broeders
n ghevreest/ dat misschien hun suster
ngh soude met groote schaemte en
e van 't huysghesin/ naer den Rech-
el van de H. Inquisitie gheroepen wor-
s suspect van valscheden en bedrogh/
openbaerlijck oft plichtigh/ oft sul-
over-tuyght worden van heyligh-
ede leughens / en schijn-heylighedt.
an dese hun vrees wirpen sy haer da-
cks op/ met kijven en tieren/ en hier
quelden sy on-stillijck t'allen plaetsen
en dese verlate Maghet. Jae de onbe-
Moeder en vreesde oft schaemde niet/
ochter/ van selfs openbaerlijck te be-
en/ en uyt te schelden eene hypocrite/
gherssе/ geveynsde dobbel-hert/en ydel
lle oprechte en waerachtige deughdt.
verdolginghe is aen-ghegroeypt door
gheloovighe/oft on-achtsaemheydt/oft
orsichtigheydt van sommighe Bicht-
s / de welcke in het beghinsel heb-
hetracht aen de Maghet in te beel-
het ghenen sy hun selven hadden
mael in-ghebeldt) te weten / als dat
eenen rechten / oft ten minsten / gee-
gherusten wegh door-wandelde ; dat
anck was met vele herssen-draeyin-
en andere schadelijcke onsteltenissen/
dat

Van de Bicht-vaders selver.

dat het maer beschimpelijck / en
bedrogh was / het ghene sy her
verlichtinghe gheloofde. Dit / e
dierghelijcke / soude een ieder o
hebben / maer gheensins Rosa
wie van binnen de verduldigheydt
voor stael : en soo veel te meer /
sy uyt dese en dierghelijcke ver-druc
opentlijcker bevondt / als dat sy
selfste en eygenste weghen van S. C
van Senen gheleydt wirdt tot de vere
met den Bruydegom. Daerom een
vraeght zijnde van een doorluchtigh
troon / waerom sy niet haer Seraph
Meesterse en versocht / om van al
den en druck / door haer ghebeden e
diensten verlost te worden? Heeft
moedigh ghe-antwoordt : Wat mey
dat mijn *Seraphinsche Moeder* hier op sou
woorden ? Soude sy niet vraghen, oft
eenen anderen wegh wenschte, dan die
soo glorieus heeft voor-ghetreden ? Ve
my sulcken schandighe bleeuwheydt. Sy
wisten wel / dat al wat Rosa sou
ghen van Catharina, sy terstont dat
ontfanghen : het welck noch blijck
in het naer-volghende. Maer de
leer-dochter achte meer de pijnelijcke
den van hare Meesterse, als haren
troost : het schaemden haer / da
Bruydt van den Ghekruysten / oock
eenen ooghen-blick soude worden gh
den buyten het lijden en het Kruys

Haer groote verduldigheydt in alle soorten van sieckte.

En voorwaer / oft noyt / oft selden
brack aen dese groote verduldigheyd
te materie van lijden : want hadt
gheval) maer een ure gheen uytw

'soo over-viel haer het inwendigh;
nneer daer op-hiel de uytwendighe
gingh / over-vielen haer met heele
en trouppen de lichamelijcke sieck-
Tot Canta lagh sy drie jaren te bed-
n schroomelijcke treckingh der ze-
/ met on-sprekelijcke pijn / en mer
nen sucht ; dan haer en pijnighde
tter niet haer schroomelijck lijden /
t mede-lyden van d'anderen/om het
mack van alle de ghene / welckens
sy nu niet derven en kost. Daer-
dese en alle haer andere sieckten sy
te segghen : Och hoe ghenoeghelijck,
eluckigh , en saligh waer het , dickmael-
t sieckten beswaert te zijn , midts daer
en waer het on-ghemack van den ghe-
en even-naesten ! Dickmaels bestorm-
strote en keele van dese Maghet
vierighen huygh / spruytende uyt
nder en binnen brandt van de keel-
els / waer naer somwijlen volghden
ersmachtens perijckel van de toe-ge-
keel : Dickmaelder heeft de jon-
met de keele moeten schroomelijck
n om de groote kort-borstigheydt.
dickmaels hadde sy de alder-morye-
e pijnen in de heupen en lendenen :
len niet minder / alle haer ribbenen
andigh en versmachtende pleuris by
ijpte. De pijnen van de maegh/ van
ert-kistje / en inghewandt / voerden
er lijf sonder ghetal / en order / me-
uldighe krampen : ende alle die sieck-
(waer van elck-een ghenoegh was
neder te slaen oock de alder-vroomste
nen) quamen haer 't meesten-deel
twee/

twee / drij / vier t'samen ghelijck
loopen / uyt verscheyden / en teghe
strijdende oorsaken: somwijlen tot v
deringhe van de Medecijnen / die
sins en begrepen / hoe / en waer /
veel verscheyde sieckten hun voedt
brandt kosten vinden in een soo
en verdrooght / en uyt-gheput li
Maer de Maghet die ghevoelde see
dat niet de lichamelijcke ontste
maer de goedt-jonstighe handt va
Bruydegom haer dese strijdt feeste ae

Jae oock in 't on-ver-draghelijck flerecijn.

De ghewente dede haer by-naer
en spotten met de kortse, soo de
lijckschc, als de andere die somtijdts
ser waren; maer soo niet met die pij
koordekens van de ghewrichten de
den / en voeten / die de seer bekende (
tans schroomelijcke) namen van C
Podagra, flerecijn, hebben ghekreghen
se sieckte / door dat sy niet en schij
leven te ver-korten / en heeft nerghe
mede-lijden naer de grootheydt va
lijden / noch oock voor de grootheyt
de pijn gheen hulpe / oft verlichting
noegh tot nu ghevonden. Nochtans
daer geen andere sieckten / de welcke
de lanckmoedighe verduldigheydt v
siecken / oft haester verdrijft / oft wreed
nielt. Rosa heeft niet teghenstaen
sieckte dickmaels stil-moedigh ont-f
en met een on-verwonne verduldighe
een ghemijn beddeken met haer v
migh laten ligghen. Het was groot
der / een soo teere Maghet / met br
de ghewrichten / met ghezwollen k
len / met op-gheblasen kneukels / t

...ndighe / en malkanderen helpende
...s van de muskels en van de van-
...sschen die upterste en ziel-snydende
... / te sien on-roerbaer liggen / wel
... en met soet gelaet (sonder eenigh
... / oft minsten sucht / oft pijn-
... dese pijnen om-helsende. Als-men
...aeghde / hoe sy vaerden / sy ant-
...: Al redelijck wel. Oft / dat het
...y lijdde / weynigh was ten opsicht
...er mis-verdiensten en sonden. Aen
... / die naer de swaerte der sieckte
...ven: antwoorde sy / dat het heel soet /
... honingh was / het ghene voorts-
...van soo soeten Bruydegoms handt.
...twoorde aen anderen / dat-men ghe-
... op de helsche pijnen moest peysen /
...et dit ghepeys alle de smerten van
...tijdt verdooft worden. Dickmaels
...t den Bruydegom keerende sprack
...: Heere ver-meedert de pijnen en smert,
...at ghy de liefde oock ver-meerdert.

Stichtighe antwoorden van haer sieckten.

... sekeren tijdt met eenen godtvruch-
... persoon t' samen in ghemeynschap
...de van haer sieckten / heeft de sel-
...rekent onder de besonderste jonsten /
... GODT haer mede begaeft hadde;
...ghde daer by: Waer het saken sy
...e niet gheproeft en hadde / dat sy noyt
... gheloost hebben / een ellendigh li-
... in de wereldt bequaem te zijn soo
... / en soo menichvuldighe sieckten
... staen: en dat sy niet en meynde /
...enighe pijne te zijn (van wat lidt-
... dat het moght wesen) die sy niet
...eit en hadde: dat nochtans haer al-
...s ...y-gheweest een hulp en bystant
van

Een ander antwoort van de selve.

van den Hemel / door de welcke sy
selve sonder beroerte verdroegh: d
nayt bekropen hadt een beroerte v
verduldigheydt / waer door dat
minst soude hebben af-ghewecken
over-ghevingh ende eenvoormigheyd
haren wil met GODTS wil. Daer-
sy haer schaemde van haer selven /
sy soo groote hemelsche weldaden n
be-antwoort en hadde gelijck het be
en dat sy hier uyt kost / en moes
recht gherekent worden de on-danc
ste van alle de schepsels des we
t' sedert dat sy ghesien hadt / dat
met haer (ghelijck met sijn alder-
vrinden) was handelende / daer sy
tans naer sijn weerdigheydt niet
en minden soo minnelijcken en min
GODT. Ende dit was misschien
van haer voorigh ghebedt / als-wan
versocht haer pijn en smert / ma
men oock de liefden vermeerdert t
den.

Een schoon, selden, en uyt-nemende visioen.

Hier schijnt / dat moet vertelt
dat vermaert visioen het welck vee
dighe gheestelijcke Godts-ghelee
ven gheacht als een van de alder-
lijckste op-ghetoghentheden van
Ick sal dit hier eenvoudelijck ve
ghelijck het de Maghet selver w
daghen voor haer doodt / aen Docto
nes de Castillo op beloofde ghetrouw
verhaelt heeft: Ick (seyde sy) op-g
zijnde in een vereenighende licht van
der-stilste Contemplatie, oft GODTS-
wingh, hebbe ghesien eenen luyster v
derlijcke uytnementheydt, schoonheydt

welcken luyster die on-bepaelde, al-
oordighe, en subtile on-eyndigheydt
s, t'allen kanten sonder palen hadt uyt-
ydt. Het middel-point van desen schijn,
et met eenen boghe van verscheyde co-
seer klaer blinckende, ende met verschey-
deringhen van menighvuldighe lichten
digh verciert: ende boven dien boghe
ch eenen anderen boghe van ghelijcke
eydt en majesteyt met den ondersten;
oghe was openbaerlijck verciert in het
van sijn bovenste kromte, met het glo-
uys van CHRISTUS onsen Saligh-
heel ghepurpert, vochtigh, en nat, en-
-boordt op de plaetsen der naghelen, en
met den triumphanten tijtel van den
sten.

r den binnen-boghe was vervult met de
ydt van mijnen Heere JESUS-CHRI-
heel stralende, klaer, en doorluchtigh,
groote en sulcken glorie bekleedt en
eelt, als ick hem noyt te vooren ghe-
lde: en het heeft sijn soete goedtheydt
my te gheven on-ghewoonelijcke en
levende krachten, met de welcke dat
lincks, vry, en langhen tijdt, soude
aen-sien mijnen hooghdadighen Koninck
sijn schoonheydt: want ick en sagh hem
(ghelijck op ander tijdt) van besijdts,
en sijn hooft, oft tot de borst toe, maer
van het hooft tot de voeten toe, en
ver my, aensicht teghen aensicht.

n Doctoor hier tusschen-sprekende de van haer / van wat coleur die n waren? sy antwoorde: Van me-
digh en vremt coleur, soo dat gheen
n in dese sienelijcke wereldt en kosten

eenighsins hier by ver-gheleken worden: d
dat de schoonheydt van die boghen, d
scheydentheydt van alle de moghelijcke
ren (met een on-eyndelijcke uytnementhe
weerdigheydt) scheenen in haer vergadert
ben. **Daer-naer ver-voorderde** ROS
voorigh verhael : Ick ghevoelde (sep
uyt die by-wesende menscheydt van C
STUS, in den grondt van mijn ziel hee
jens af-vloeyen on-sprekelijcke liefde-vla
en ghensterkens van de glorie : soo dat
meynde nu gheheelijck van dese verderf
wereldt en sterffelijck lichaem ontlost t
ende vervoert in die salighe vreughden
eeuwighe GODTS-ghenietinghe.

Psal. 44. ℣. 3. Daer-naer heeft *dien schoonen boven alle* *deren der menschen* een weegh-schale m scheyden (ick en weet niet wat) ghe in 't openbaer ghestelt : ende terstont z aen-ghekomen groote scharen van Engh cierelijcke feest-kleederen, met betar eerbiedinghe hun booghende en neyghen den Heere der majesteyt : daer zijn o ghekomen in een groot ghetal de ghel zielen, ende met ghelijcke eerbieding Saligh-maker aenbeden hebbende, ging sijden staen. De Enghelen dese weeg op-nemende hebben die beghinnen te legghende druck op druck, en hooper volgh op vervolgh, ghelijck oft sy w een sierken toe op-weghen de moeyelij van alle desen vergaerden druck en v Maer terwijlen sy hier mede besigh w hun CHRISTUS ghenaerdert, en al Enghelen niet ghenoegh verheven ware

Schael van lijden. ampt te bedienen, heeft selver de weeg aen-ghevat, op-gheheven in ghelijck gl

hoopen van vergaerden druck heeft hy
deelt aen alle die teghenwoordighe zie-
nder de welcke dat hy oock voor my
r sijde gheleyt een deel van eenen al-
otsten teghenspoedt. Daer-naer de ghe-
wederom daer in stellende , vergader-
teghen , gratien op gratien ; ende als
n de by-komende Enghelen de weegh-
neynden op te heffen , is CHRISTUS
n tusschen-ghekomen , ghelijck willende
nen almoghenden arm dit weerdigh
eerstelijcker bedienen : ende heeft dese
ke hoopen van gratien seer aendach-
-ghedeylt onder alle die teghenwoordi-
len , aen ieder naer de maet van sijnen
en druck : ende hy en heeft my niet
-ghegaen , want hy heeft oock aen my Schael van
meten en op-ghewoghen eenen on-wer- verblijden.
ken schat van overvloedighe gratien,
maet en 't ghewicht van mijnen ontfan-
ghenspoet. Ick hebbe bemerckt dat de
de zielen soo waren op-ghespannen en
met hunnen verkreghen schat van gra-
t de in-ghedronghe volheydt ten monde
en uyt-vloeyde.

hedaen zijnde , heeft den Saligh-maker
amelijck op-gheheven een klare stemme:
moet weten (seyde hy) *dat de gratie*
aer de tribulatie ; ende dat niemant sonder
van druck , kan die hoopen van gratie be-
dat een-ieder wete , dat naer de groeyende
m het lijden , oock t' samen groeyt de maet
gaven. Dat niemant en doole , dit is de eeni-
waerachtighe leeder van 't Paradijs , en daer
een ander leeder dan het Kruys , door de welc-
hemel kan worden in-gheklommen. Soo ick
hoort hadde (verbolghde ROSA)

voelden ick in my een on-sprekelijck ghe
om in 't midden van de merckt te loop
met luyder stemme te roepen in 't op
aen alle staten, ouderdom, en gheslacht
menschen : Hoort, menschen, hoort : U
mondt van Christus selver kome
u lieden boodtschappen, dat-men niet en
eenighe gratien sonder voorighen druck
is noodigh, dat-men vergadert en op
druck op druck, soo-wanneer-men eens
wilt tot de alder-binnenste mede deyling
Godts natuer, tot de glorie van G
kinderen, ende tot de volmaeckte schoo
van de ziel.

Dat selve gheweldt praemde my seer
tigh, om een-ieder voor te houden en
dicken de schoonheydt van de Goddelijc
tie. Ick was benauwt, ick sweette, ick
de, en het scheen dat mijn ziel in deser
melijcken kercker nu niet meer kost ghe
worden, oft sy moest uyt-bersten om
door de wereldt te schreeuwen : Och!
menschen kenden wat de gratie is, hoe
hoe edel, hoe kostelijck, wat rijckdomm
schatten, wat ghenuchten, wat vreughd
haer besluyt, voorwaer een-ieder soud
schen te lijden, een-ieder soude van se
eysschen alle moeyelijckheydt, vervo
sieckten, tormenten, en druck, om t
men die alder-rijckste winste van de g
leen : dit is den koop-handel, jae gheest
en profijtelijcken woecker van de H. ve
heydt. Niemant en soude sijn Kruysker
ghen, waer het saken sy kenden dese c
weegh-schale van soo groote schatten.

Den Doctoor heeft wederom t
ghesproken / willende meer onder-s

edanighe figure en ghedaente de haer aen de Maghet verthoont ? Rosa heeft vlytigh gheant- t : dat de gratie niet en hadde iet pns met de lichamelijcke figuren / eel minder met de coleuren oft ee- gheschapen schoonheydt / dat hare heel goddelijck was / maer dat sy merckt hadde / dat de gratie een sake als Godt is / al is 't dat sy eldt Godts wonderlijck in haer /en de ziele Godt-vormigh maeckt. lijck heeft den Doctoor gevraeght/ at soorte van spraeck Christus orseyde woorden hadt uyt-ghespro- ft met een uytwendige keel-spraeck/ t een inwendighe verstant-spraeck ? Maghet heeft gheantwoordt : dat sy wist / met wat namen die spraeck Godts-gheleerden ghenoemt wordt; dat de manier van dese spraeck soo- was : te weten / dat uyt den van Christus voorts-quam een ende seer suyver begrijp van wijs- 't welck den grondt van de ziele aende / aldaer inwendigh beteecken- dat het wilden hebben / dat verstaen worden.

Wat, en hoedanigh de Gratie is.

verheven visioen heeft Rosam in bereydt tot de pijnen van haer leste ghentheydt / de welcke haer een er doodt hebben aen-ghedaen ; daer- s wy in het naer-volghende / sullen en van de gheluckighe doodt van Maghet / sal daer noch bequamer en er sprake van wesen ; want de heele mheydt en verduldigheydt van Ro-

sa en heeft niet konnen beschrijven
den in een Capittel alleen.

Het XVIII. Capitte

Rosa bethoont haer brandende
tot den Bruydegom met versche
den teeckenen.

Het heeft Godt Almachti belieft / somwijlen met sien teeckenen kenbaer te maken eenen grooten * Ætna van Godts daer brande en blaeckte in het her Rosa, als-wanneer hy uyt het ae van de biddende Rosa, stralen en ten / gensters en vlammekens hee uyt-schieten.

* *Ætna* een-en branden-den bergh in *Sicilien*.

Wonder teeckenen van haer liefden tot Godt.

Rosa moest eens s'nachts met e dere dochter slapen op een kamer ontrent het kricken van den dagh o kende / sagh dickmaels blixems-g menighvuldighe lichten door de d visse verschieten / ende terstont o om-siende / heeft ghemerckt / dat d schietende lichten nievers elders va men / als van het aenschijn van R die daer in een hoeckshen was bid want sy soetjens om te bidden op- was / en daer sy het alder-meest g den in den doncker te schuylen / dae sy verraden met verlichtende vierke haer ten ooghen en monde onder 't upt-schooten: soo dat dit wonder ge de / wat grooten brandt daer van

lakende. Men heeft dickmaels be-
n / dat dit menighmael / voor ver-
e menschen ghesciedt is aen ROSA,
haren weet.
vierighe suchten / met de welcke/ het blaes-balckskens) dat ontsteken kende hert t' samen af-blaesde sijn e wermte en hitte / en t' samen de wederom gheweldigher ontstack / die ooch on-wederlegghelijcke ghetup- en ghensters van dien selfsten min-andt. Ghedurigh hadt sy in haren : Heere, wie en soude u niet bemin- n wanneer sal ick, ô mijnen goeden JE- beghinnen weerdigh te beminnen? Ey- hoe verre ben ick van uwe volmaeckte, , en alder-binnenste liefde! Ick en weet n niet behoorelijck te beminnen. Wat te! Waer voor hebbe ick dit herte, is en dat het door u liefde noch niet heel nen vergaet? Want de goddelijcke lief- eft desen on-versadelijcken water- dat daer sy van vol is / sy daer al- och meerder naer dorstigh is.

Haren minnen brandt tot GODT.

ROSA soodanigh gloeyende / om te be- n de liefde GODTS, heeft uyt den hen pijl-koker selver van de godde- liefden ghetrocken eenighe minne- tjens/ in forme van een ghebedeken/ elcke ick van woordt tot woordt hier chrijf / om dat het aen een ieder be- t heeft / en menighen door het ghe- k gheholpen/ en vol steeckt van min- cken en liefde-verweckfels. Dit is eyghen-woordighen in-houdt: Mijnen JESU CHRISTE, GODT en mensch, waerachtighen Schepper, en Saligh-maker,

Haer minne-schichtē tot GODT.

voorwaer ick bedroeve my in mijn ziele
ick u oyt vergramt hebbe, om dat ghy
Exod. 3. ℣. 14. *welcken is*, ende om dat ick u boven alles b
ne. Mijnen waerachtighen GODT; en
degom van mijn ziele, de heele vreugh
mijn herte: Ick, ick wensche u te bem
alder-gunstighsten JESU, met die alde
maeckste, alder-krachtighste, alder-opre
alder-vierighste, on-sprekelijcke, on-beg
lijcke on-wederstaenelijcke, en alder-o
winnelijckste liefden, met de welcke alle
melsche Borghers, en Gheesten, u te sam
minnen. Daer-en-boven soo begheere ic
beminnen, ô GODT van mijn hert, e
leven! GODT mijn vreught, ick wil u bem
ghelijck u bemint heeft uwe alder-heyl
Moeder en alder-reynste Maghet onse L. Vr
Jae voorders ick wensche u te beminnen
nucht! ô saligheydt van mijn ziel! met d
ve, jae selve liefden, met de welcke ghy
nen GODT! u eyghen selven bemint. Lae
dan verbrandt worden, laet my begheven
my heel verteert worden in het al-verslin
vier van uwe goddelijcke liefde, ô mijne
der-minnelijckften JESU. Dat is een p
pe reden-konste voor de ooren des
reldts / maer de school van de godde
liefde die kent en vindt hier hare ma
van spreken.

Haer minne-spraeck van GODT. De verstandighe Maghet wist see
alle haer deughden te verberghen /
de liefde alleen / om dat sy een vlamm
en kan nont verborghen worden.
om waren alle de groetenissen / alle
men-spraken / alle de antwoorden van
SA altijdt vervult met de ghedachten
GODTS liefde. Soo-wanneer het te

was oft met bekende Matroonen oft ghden/ het eerste woordeken van Ro- was : Laet ons onsen Heere beminnen; innen wy hem. Soo-wanneer daer ie- s persoon in sijn af wesen ghepresen t / ROSA seyde dit voor het slupt- dt en grootsten lof : Hy bemint GODT , en ernstelijck. Soo dickmaels als sy chten ginck / knielende voor de voe- van haren Bicht-vader / ende het teec- des H. Kruys ghemaeckt hebbende/ k aldus : Den Heere zy met u, mijnen , GODT zy onse liefde. Och! wie sal n, dat wy hem volmaecktelijck bemin- Eylaes! die hem niet en beminnen, die nnen sijn goedtheydt niet.

n alle hare hanteringhe met de men- was haer eenighe vreught en troost/ e hooren / oft te spreken van de God- ke liefde / een-ieder voor te houden/ te drucken die alder-grootste verbin- se die wy hebben om GODT te be- ien / die ons soo grootelijcks bemint / ende noch bemint : oock uyt te leg- alle de oorsaken / manieren / en ver- sels van dese liefde : eyndelijck alle ce koutenantie (hoe vremt die oock met een aerdighe behendigheydt hier e draeyen / op dat de minne en min- heydt van GODT soude wesen het nde besluyt van alle andere t'samen- ck. En als haer dit luckten/soo was een wonder te hooren een Maghet rsins spraeck-sparigh) met de alder- emste/ en daer-en-tusschen alder-vie- e woorden te redenen van de liefde- : van de opperste goedtheydt GODTS, Sy verweckt een-ieder tot de liefde van GODT.

die

die gheweerdight van ons bemint te den: van de schoonheydt sijns majest die soo weerdigh is bemint te w Alleen maer hier/ en ontbraken aen gheen krachtighe woorden / hier liep haer vloeyighe wel-sprekentheyt hier branden haren gheest / scherpte stemme / blixemden haer ooghen/ on haer hert/ en niemant van de teghen dighe en kost twijfelen / ofte haren sprack uyt de overvloedigheydt va hert.

Sy brandt in Seraphinsche liefde, en beroept alle de schepselen tot GODTS liefde.

Maer als sy alleen was in he treck van haer hof-kluyse / oft ieda ders daer sy gheloofde van nieman merckt te zijn/daer gingh sy teerder hertigher / nu met spraeck/ nu met nu met rijm-dicht / nu sonder rijm uyt-ruysen de alder-edelste en alder denste spreeck-woorden van een Sera sche liefde. Den Thresorier Gunc met sijn huysvrouw en kinderen / somwijlen in sijn huys luysterende R SAM hooren ontsteken de Goddelijck ne-branden met godtvruchtigh gher gheschreeuw in verborghen hoeck Het begrijp van haer gheroep e schreeuw was dit : Sy beriep en tot de liefde van den alder-soetsten S per / alle de schepsels op orden ; te de Hemelen / de Enghelen / de elem de aerde / de planten / de ghedierter durigh roepende en her-roepende : GODT beminnen, GODT moet bem de liefde is GODT, GODT is de lief sy en sprack dit niet slappelijck somwijlen twee oft dry uren langh

s ghehecht / her-riep sy ghedurigh de
woorden / met de ooghen naer den
el / en met soodanigh gheweldt / en be-
e / en brandt / dat sy (oock on-wetende)
rten der toe-hoorders heeft tot liefde
edt-wesen beweeght.
mwijlen gheen manier vindende om Haer boot-
ziel-wermte oft te matighen / oft te sen van lief-
en / soo aenvatte sy een Cither (die de tot
aen den muer hongh) en niet tegen- Godt.
de sy hier noyt hadt leeren op spelen /
tans soo temperde sy het gheweldt
haer stem met den slagh der snaren /
etjens klinghende en singhende de
e-klachten van haer door-quetste ziel /
at sy haer aen haren Beminden met
manieren en bootsen soude thoonen
innen. Het ghebeurde / dat eens alle
aren aen de Cither ontbraken : niet
nstaende Rosa die sloegh de Cither /
lettende op het binnen klinckende
r-spel met thien snaren, en lof-sangh. Het Ps. 91. ℣. 4.
n dat tusschen dit seer onnoosel proe-
van desen wet-ghestemden sangh /
a met haer kindeken Jesus door
wederom kindts wirdt / en niet in-
tigh van allen haren weedom / liet
ns spelen de eenvoudighe teerheydt
haer binnenste begheerten : sy siedde
oste binnen in't hert / en meynende
r gheen ghetuyghen by en waren /
soo kleyne uyt-dompingh trooste sy
n brandenden gheest. Nochtans ghe-
den het / dat sy ghelijck buyten haer
n ghenomen / en in dese soetheydt ver-
en / de uyt-gaende / en in-komende
ghenoten niet ghemerckt en heeft.
Soo

Soo dat-men dickmaels van haren
ghenden mondt heeft hooren voort
men dit rijm-dicht in haer moeder
Spaensche tael / het welck in 't N
duytsch luydt by-naer aldus :

*Den Vader Gaspar van de Blommen.
* De Moeder Maria van den Olijf-boom.
* Haren eyghen naem ROSA.

Kleyn JESUS, *ghy wordt schoon, daer soete* *
men *bloosen*
En by 't * Olijf *ghewasch ; noch ghy ver-a*
* Roosen.

Het waren bevalligheden / met de
ke de Maghet vry-hertigh streelde d
weerdingh van haren Beminden/den
ken die arme ROSAM , ghebooren
Maria de Oliva, en Gaspar Flores, ouders
kleyne middelen / gheensins ghewalg
hadt / t' sedert dat hy hem soo teer
haer hadt laten beminnen. Daer
noch meer te segghen vallen van dese
ghets geestelijcke minne-stoven/ en br
hovens / en wederom-minnende ziel-
ten / en uyt ghesochte samen-sprake
haren Bruydegom ; maer wy moeten
ver-voorderen tot andere en vast-gh
gher saken.

Haren yver tot de eere van GODT.

Den yver is ghesel en ghetuy
van een alder-gheweldighste liefde: e
brandt van desen iever en kost de M
in haer oock niet ver-berghen. Da
soo scheurde / en berste / en brande sy
wanneer daer ievers / oft in 't heym
oft in 't openbaer iet bedreven wirdt
ghene GODTS eer in 't minsten was
kende ; voorwaer sy en verdroegh oo
alder-minsten niet. Ten eersten dat o
gheklap in de Kerck (dat voerac
quaedt van den Edeldom) versoep

dat al was sy vreesachtigh en seer
k-sparigh/ haer selven nochtans niet
nghen en kost / oft sy moest de klap=
m de eerbiedingh van de plaets gaen
ick vermaenen : maer met sulcken
edighe beleefthepdt/en beleefde voor=
hepdt / dat sy hun meer scheen te
/ als te berispen. Alle die met haer
s woonden / die wachten hun seer
uldigh van eenighe on-geschicktheydt
iese Maghet te spreken / sy vreesden
rispende opsicht van ROSA oock
klepn wesende : sy kenden en wi=
el / dat ROSA (andersins in haer
soo harte / en soo menighvuldigh
ijck seer verduldigh) dat alleen niet
ghen en konde / daer sy achte GODT
nant in 't minsten mede vergramt te
n. Desen aerdt heeft sy gehadt van
-af / want als de andere kinderen
den klappachtighen imborst van dien
om) oft vuyle woorden spraken /
noch niet en verstonden / oft on-eer=
liedekens songhen / die sy elders ge=
hadden / Rooseken kreet / liep vluch=
n gingh aen de Moeder dit kinder=
nisdaet over-draghen / en klaeghden
tende / dat GODT hier door ver=
en ont-eert wirdt / ende het ghene
gheen andere maniere in hun ghe=
saem kastijden en kost / dat gingh sy
r eyghen selven met bittere tranen
.

leughenen (de welcke in het kinde= appen en spelen qualijck opt en ont=) verbloeckte sy soo / dat haer ghe- en eyghen spreeck-woordt was:

Haren haet van de leughenen.

Noch

Noch voor Hemel, noch voor Aerden, [...] men lieghen, om dies-wil dat GODT de [...]heydt is. Daer-om als iemant oo[...] goeden trouwe iet valsch vertelde / s[...] eenen oprechten yver van de waer[...] verbeeterde den verteller / seer beleefd[...] tusschen-sprekende en segghende / d[...] saeck niet alsoo / maer op sulcken m[...]re gheschiedt was / dat niet sus / [...] dat soo / sulcks gheseydt / oft ghesc[...] was. Het is gebeurt ontrent ee[...] voor haer gheluckighe doodt / dat by[...] quam eenen Priester en Religieus / [...] welcken sy ghewenscht hadde voor [...] doodt eens te sien. Soo desen in-q[...] sprack hem een van de by-staende [...]wen ter goeden trouwe aen: Pater [...] komt hier wel in tijdts, en wel te pas, [...] ROSA hadde u nu doen roepen. Dit [...]de de siecke ROSA nu by-naer sterv[...] en voor de waerheydt benauwdelijck [...]vuldigh zijnde / heeft haer beghe[...] krachten wederom tot 't spreken v[...]dert / segghende: En laet ons niet dole[...] hadde u wel ghewenscht voor mijn dood[...] te sien, en dit hebbe ick maer alleen g[...] maer niet voorders. Siet eens wat een [...]achtighe sorghe van de waerheydt in [...] was / om dat GODT de waerheydt is.

Exempel hier van.

Sy en kost gheensins lijden / dat ie[...] on-nuttelijck de tranen verquiste / de[...]ke sy wist aen GODTS schat-kamer [...] toe te hooren / willende / en wensch[end] een ieder die / als een tribuyt soude [...]ren aen de goddelijcke Majesteyt a[...] daerom siende haer Moeder eens kr[...]ghelijck bevanghen met yver tot GO[DT] [...]

Haren haet van on-nutte tranen.

/ Holla! (sprack sy) Moeder, wat doet
verquist ghy sulcken goedt, dat maer al-
n de schat-kas van GODT ghedraghen
worden? Weest beter indachtigh, dat
telijck nat maer voor GODT alleen ver-
moest worden tot af-waschinghe van onse
Soo groote sorghe heeft dese yveri-
Maghet ghehadt / dat daer het min-
iet en soude af-wijcken van de eer/
ibuyt van haren hemelschen Bruy-
n.

echten en eyghen kindt van desen
vierighsten yver / was die on-ghe-
blijschap / die ROSA schepte / soo
aels als sy GODTS eer oft dienst
iemandt sagh met eenigh schoon
vervoordert te worden. Het was nu
de hele koop-stadt Lima verstroopt /
ier een gheprofessiide Nonne den Re-
bandt en slot ghebroken hebbende /
iscayen ghevlucht was naer Indien,
mans-kleederen langhen tijdt swier-
doolde in de stadt Guamanga, ende
esten door een wonder weldaedt
rs tot haer selven weder-gheteert /
et de Nonnen leefde onder het
er-slot / hebbende in de selve voor-
stadt wederom aen ghenomen het
h habijt. ROSA dit hoorende/sagh-
terstondt haren vlaminighen yver
so veel affectien ontsteken worden/
de veel denckende invallen haer ge-
t' allen kanten wirdt beweeght.
mael heeft sy haer bedroeft om dat
h-schendende ongheliјck / door het
GODTS eer met soo grooten mis-
was gheschonden/ maer t'samen dan-
sten

Haer blij-
schap uyt
desen yver
voorts-ko-
mende.

sten en sprongh oock haer ghemoed
de victorie van de Goddelijcke Gra
hadde medelijden met de gheballen
dersse / en sy verblijden haer ten hoo
te sien/ dat de wondere goedtheydt
en bermhertigheydt in die sonders
een-ieder opentlijck wirdt gepresen:
om dat Rosa blijden feest-dagh hie
meerder blijschap/als oft haer den sc
van heel America, oft door be-erffeni
door gifte toe-gekomen waer. Eynd
en sy hoopten/en sy vreesden te-same
de stantvastigheydt van de bekeerd
dersse. Maer tot vermeerderinghe va
ren troost / heeft hem Christus
openbaert / Rosam gherust ma
van de waerachtighe bekeeringh en
wesen van dese sondersse / daer by-v
de / dat die niet alleen en soude volh
maer oock noch eenen verheven tra
heylighedt soude be-klimmen.

Haer klachte van 't liefde ghebreck.

Daer en was niet dat Rosa
versaden als sy haer minne-treck
aen den Bruydegom wilde verk
daerom soo jammerde sy ghedurigh
voeten van haer Bicht-vaders / kla
de dat sy on-danckbaer was aen de
heydt Godts tot haer / dat sy de m
niet en kenden oft wist om sulcken
schap betamelijck te vieren / ende
alle dinghen hier toe was doende
meynde sy noch het minsten niet gh
te hebben.

Een wonder werck van liefde tot haren Bicht-

Het is ghebeurdt / dat eenen va
Bicht-vaders swaerlijck sieck wird
dat op sulckenen on-bequamen tijd
den welcken hy korte daghen dae

een solemneel sermoon hebben. Hy vader en
dan iemant naer ROSA ghesonden GODT.
eckten verklaren / ende te samen het
eck van de predicatie by faute van
ntheydt en kracht / en dat hy seer
was / om dat dit merckelijck ghe-
van de predicatie eens-deels soude
ysteren de solemniteyt van den
agh / soo veel te meer om dat voor
n vele treffelijcke persoonen (van
lcke men groote vruchten verwach-
ghenoodt waren. ROSA verbaest
dese droeve tijdinghe / heeft naer een
inwendigh beraedt gheantwoordt:
andelt hier van GODTS eere en dienst.
aet dan en seght aen den siecken, dat hy
eker op den ghestelden dagh sal predic-
de krachten sullen hem in tijdts weder-
, maer niet sonder een conditie, de welc-
eenen anderen lastigh sal zijn. Ende
ditie was dese / dat ROSA daer-
schen de kortsen selver soude lijden/
k het voortijdts aen de H. Catharina
en gheschiedt was. En ROSA heeft
he-twijfelt/ dit contrackt met GODT
ken op sulckenen last: want verkoor
met een anders kortsen tot het bee-
ergh toe door-braden te worden/ als
m 't ghebreck van een sermoon de
GODTS soude ver-mindert blijven
on-volmaeckten feest-dagh. Het is
sedt/ ghelijck de Maghet voorseyt
: want weynighe uren voor het ser-
is den predikant heel ghesont ghe-
n / en heeft sijn ampt seer loffelijck
t. ROSA wirdt daer-en-tusschen
ockt met een ander-mans kortsen.

Maer ſy heeft daerom van 't ſermoon
willen af-weſen / want den yver
Godts glorie heeft lichtelijck over-
nen den brandt van de kortſen.

Een ſeker minne-trecksken van liefde tot het kindeken Jesus.

Daer en is qualijck iet / het welc
on-gheruſt gheweldt van de liefde ni
verdenckte / hoe dat die ſoude diene
ſijnen Beminden. Sy hadde verſtae
de hiſtorie / dat de H. Catharina van Sene
Christus in de ghedaente van
armen menſch eens ghegheven hadd
kleedt : Soo dan de minnende R
heeft oock gaen over-peyſen eenen m
om Christus ſeer godtvruchtig
kleeden met een kleedt van alle gheeſ
ke deughden-zoomen / door liefde ne
lijck by-een-gheweven. En haer ſ
Christus noyt armer gheweeſt te
dan als hy in Bethlehem geboren was/k
naeckt / met een arme Moeder / va
len logiſt verſtooten / half verbrooſe
een ſtalleken / en tuſſchen ſlechte do
kens ghelept in een verworpen kribb
Soo dan Rosa keerden hier toe
haer konſten en krachten / op dat ſy
een beſonder en koſtelijck borduerſe
goede wercken / ſoude bereyden weer
kleederkens / aen de Liefde / dat Kind

Het behaeght ons heel eenvoudigh
Rosa 's tafel-boeckskén te ſchrijve
fatſoen / ende de ſtof van deſe kleeder
die Rosa maeckte / ghelijck ſy dit uyt
kelijck (om niet van alles te verghet
het papier te vooren ſelver gheſch
hadt. Jesus. In het jaer 1616. do
hulpe, en jonſte van Jesus Chris
en ſijn ghebenedijde Moeder, beghinne i

n een kleedt aen mijnen alder-soetsten
die tot *Bethlehem* gheboren sal worden,
, arm, schuddende en bevende. Het
en sal wesen van 50. Litanien, en 900.
kranskens, en 5. Vasten-daghen ter eeren
n alder-heylighste Mensch-wordinghe.
eckskens sullen wesen 9. Statien naer het
ament, 9. reysen het derde deel van den
-krans Psalter, en 9. Vasten-daghen ter
an die 9. maenden, die hy in sijn Moe-
chaem volbracht heeft. Sijn sargiekens
wesen 5. Statien, 5. Roosen-krans Psal-
de 5. Vasten-daghen ter eere van sijn ge-
. Sijnen vessem, ofte wendel, sullen we-
kranskens van onsen L. Heere, 5. Vasten-
, en oock soo veel Statien, ter eere van
snijdenis. De boorden en zoomen soo van
gie, als bandekens sullen wesen 33. H.
nien, 33. Missen te hooren, 33. uren van
gh ghebedt, 33. Pater nosters, Ave Ma-
heloof der Apostelen, met Gloria Patri,
e Regina, en 33. reysen het derde deel
n Roosen-krans Psalter, en 33. Vasten-
, en 3000. disciplien-slaghen ter eeren
nen ouderdom die hy hier op de aerde
heleeft. Eyndelijck voor sijn kinder-spel,
hem op-draghen mijn tranen, suchten,
n oft acten van liefde, en hier mede
ele, en mijn hert, op dat ick niet en
uden, want 't en betaemt niet, dat ick
tte.

blijckt dat uyt den gheestelijcken
el van de godtvruchtighe ROSA
h-mael gekomen zijn dese soorten van
ten: want sy heeft somwylen uyt
nildt hert alle dit op-ghedraghen
mmighe haer grootste vrunden / om

dat op hunnen naem te maken/en te pa
en aen te doen aen haer Liefden
naeckt Kindeken JESUS. En wa
heeft sy niet ghedaen / op dat sy va
ieder soude bemint worden? Desen
dighen yver van ROSA heeft aen den
ligh-maker behaeght / en met een
schoon mirakel heeft GODT bethoont
soo groote sorchvuldigheydt om sijn
den te verbreyden. Dit gaen ick i
naer-volghende Capittel verhalen.

HET XIX. CAPITTEL.

ROSA verkrijght een mirakel van
Beeldt openbaerlijck sweetende, o
een ieder tot GODTS liefde
te verwecken.

Een schoon mirakel.

IN de bidt-plaets van het huys
den Thresorier Gundisalvus, was o
andere een seer schoon / en godtv
tigh Beeldt/ het welck de mans ghed
van 't aenschijn CHRISTI met seer
stighe coleuren en trecken thoonde op d
ROSA was met besondere godtvruc
heydt toe-ghedaen tot dit Beeldt/ end
dickmaels als dit Beeldt / met open
schoven gordijnen op den Autaer b
verthoont wirdt / soo was ROSA
aen-ghehecht ghesicht en ooghen dese
daente ghedurigh aen-schouwende en
naer binnen treckende met een alder-
dachtighste GODTS-beschouwingh oft
templatie, als voelende dat haer hert
w

it wirdt / terwijlen sy in dit aen-
wen ghehecht was.
o dan in het jaer ons Heere 1617.
5. April, wesende Saterdagh / s'a-
ontrent het klippen van de Enghel-
Broetenisse/was ROSA met de huys-
) van Gundisalvus en de dochters in
orseyde bidt-plaets naer maniere bid-
. Dat weerdigh Beeldt van CHRI-
aenschijn was ont-deckt / waer
over elcken kant op den Autaer bran-
een keersse / en de derde wat verre
aer op een tafelken alleen. Hier heeft
aghet beginnen (meer als sy plaght)
eken te worden door minnen-brandt/
at sy nu oock niet en kost bedwin-
haer stemme / oft op-staende met
ierighe en klinckende woorden moest
orekn dat H. Beeldt / als oft sy in
t-plaets hadde alleen gheweest. Het
p van haer brandt-rootkende aen-
k was dit: O Heere, wanneer sullen
: de schepselen beminnen, ghelijck ghy
nt bemint te worden? Hoe langh sult
iden, door de sonden der menschen ont-
en gheterght te worden! O wie sal ons
, dat een-ieder moght kennen en sien,
nighe en hoe groote liefde ghy weerdigh
Op dat sy verstaen, dat ghy moet bemint
n, niet uyt een slavelijcke vrees (om pijn
-gaen) oft uyt een eyghen liefde (om
e bekomen) maer dat-men u, om u, moet
nen. Wel aen dan, doet, ô Heere! doet
ninnen, ghelijck het behoort, schudt uwen
ker uyt, en schiet t'allen kanten alder-
ste en vierighe pijlen van uw liefde, dat
erten uyt-bersten in brandt, dat u, u, een-

 ieder

ieder diene, dat een-ieders hert voor u
teloos worde door het gheweldt van een
vruchtighe liefde, dat voor u ſweeten d
ſems van alle driften, voor u (ſegghe ick
u, ô alder-minnelijckſten Jesu, die ſoo b
en brandt met ſoo groote liefde tot het
ſchelijck gheſlacht. Tuſſchen deſe en d
lijcke andere woorden is de huysv
van den Threſorier Gundiſalvus met
dochters ſoetjens uyt de bidt-plaets
andere kamer vertrocken / om miſſ
tuſſchen de ſpraeck van Rosa ni
ruyſchen / oft dit vry-hertigher gh
door haer teghenwoordigheydt niet
letten. Een dochter nochtans (ſonder h
ghen-ſegghen van de Moeder) is wed
ſoetjens in de bidt-plaets ghekropen
oft ſy de keerſſen op den Autaer
ſnutten: ende terſtont door eenen h
ghen ſchrick verſchroomende. Wat ſie
(riep ſy teghen Rosa) Ick ſien het hee
ſchijn van den Saligh-maker over-goten
ſweet. De Moeder heeft dit van b
ghehoort / en komende terſtont in-gh
pen / heeft gheſien dat het heel aen
van het H. Beeldt blonck en uyt-ſ
door menighvuldighe ſweet-druppelt
ghelijck kleyne koſtelijcke ſteentjens
een druppeltjen volghde ghedurigh
het ander / ende malkanderen aldus
dringhende / maeckten nu druppel-
den / door-loopende met verſcheyde
over de gheſchilderde hayren en ba
Verbaeſt zijnde / en niet dervende na
by-komen / heeft iemandt gheſonde
haren man ſoude gaen roepen / den
ken als-dan niet in huys weſende /

ffairen gaen spreken aen den Secre-
Joannes de Tineo, den welcken als-
upt de have Callao naer Lima was
r-ghekeert. Sy beyde zijn t'samen
omen / niet wetende / oft peysende /
daer moght wesen. Qualijck waren
-ghetreden de bidt-plaets (al-waer de
vrouw met twee vrinden / Joannes de
ndes, en Petrus de Chiandro, in stil-
genthepdt verwachten) oft sy hebben
en / niet sonder godtvruchtighe ver-
ieringhe / dat het Beeldt t'allen kan-
ver-trocken / en nat was met ontal-
druppelen dicht op malkanderen ge-
zhen / ghelijck van den dagheraets
. En dese sweet-druppelen waren nu
ievloept tot op den houten boordt / oft
van het Beeldt / en ghedurigh qua-
daer noch nieuwe druppelen upt-
oten van 't voor-hooft / ooghen / en
ken.

e lichtighept van ghelooven is schae- aen de gheloof-weerdighepdt van een ikel / het voorsichtigh achter-denc- is profijtigh / om-dat door de scherp- an het ondersoeck / ghelijck als met af-drijven van eenigh over-ghestreken iersel / te samen en de vastighept be- ft wordt / en de waerhepdt bekent. is het gheschiedt. Want eerst voor al Gundisalvus in sijn huys doen roepen n Romeyn / met name Angelinus Me- s, die het Beeldt selver gheschildert / op dat hy soude ondersoecken den rongh van dit sweet / oft het mis- n voors-quam upt de natuer van de aren. Den Schilder is by-ghekomen /

Het mirakel wordt ondersocht van hun, en meer anderen.

heeft dese klaer-blinckende vochtigh
ghesien en verwondert/ en met sijnen
gher eenighe druppeltjens af-ghenom
ghevreven / en aen den neus ghebra
maer alswanneer hy niet en bevond
ghene eenighsins naer olie / oft erg
anders naer roock / alles neerstigh
speurt hebbende / sprack opentlijck
dat hem dit heel boven-natuerlijck sch
dat hem de onder-vindende ervarenth
van de verven / reuck / en ghevoelen
andere omstandigheden hier in niet be
ghen en kost : dat van dit wonder
was alle behendigheydt van nature
konst.

Gundisalvus hier mede gheensins te
den / heeft terstont eenen ghetrouwen
Andreas Lopez ghesonden naer het by-
leghen Collegie van de Societeyt J E
om te roepen de twee Eerweerdighe
ters Didacus Martinez, en Didacus de Peña
sonder hun te laten weten / waerom
gheroepen wirden. Pater Peñalosa is
komen met eenen mede-ghesel Franc
Lopez, om dat P. Martinez belet was /
nu ontrent den 9. ure in den avondt
Sy zijn alle beyde de bidt-plaets in-
treden / ende naer een kort ghebedt
naerdert aen den Autaer : maer lang
tijdt be-sien en her-sien hebbende het st
tende Beeldt / vraeghden eyndelijck
cattoen / met het welck sy het Beeldt
ben soetjens af-ghedrooght. Maer
meer sy af-drooghden / hoe meer daer
vochtigheydt ende nieuw sweet uyt-be
Soo dan Peñalosa heeft met het catt
daer 't noch droogh was / dat sweet
de

m af-ghevaeght: en wederom is daer
uppel op druppel/ vloeden op vloeden
ghekomen. Daer-naer heeft hy papier
omen / om te sien oft in dese sweet-
tigheydt gheen vettigheydt was/ mis-
n voorts-komende van de schilders
en die met olie ghemenghelt waren:
aen-ghelevt papier wirdt eerst-mael
nat/ maer daer-naer wederom suyver
gh als vooren: soo dat hy bevondt dit
anders/ dan enckel water te zijn. Dit
oruchtigh sweet-verthoon heeft meer
4. uren gheduert / met verwonde-
he van alle de teghenwoordighe / om
onder eenigh hinder van verven / dit
ensicht van 't Beeldt noch levender /
hoonder (als vooren) verscheen / naer
at sweet. Ende dat sweet en is naer-
s niet soo volkomentlijck verdwee-
' oft vele jaren daer naer / heeft het
openbare teeckenen achter-ghelaten
onder den baerdt tot den ondersten
en boordt van den leest.

) dat de sekerheydt van dit mirakel
der soude worden / soo was daer noo-
een wettigh ondersoeck van weghen
cht. Soo dan den Aerts-Bisschop van
mijn Heer Bartholomæus Lobo Guerrero,
eenen Rechter in de sake ghestelt den
oor Joannes de la Rocca, Pastoor en
i-Diaken van de Metropolitane
k / om in alles hier van wettigh on-
ijs en bescheedt te aen-hooren. Desen
door den Notaris Jacobus Blança Prie-
af-ghehoort de een-stemmighe ghe-
enissen van alle die het wonder ghe-
hadden / ende de heele gheschiedenisse
van

Het mirakel wordt ondersocht van't Recht.

van de saeck op sijn order verstaen
hende / beveelde aen den Notaris in
teghenwoordigheyt dit alles wettelijck
de protocolle te stellen.

Daer-en-tusschen Gundisalvus met
huysvrouw / en sijn heele familie wa
druckelijck bevreest / en vol achterden
als dat misschien dit wonder in sijn
gheschiedt was om eenighe verb
(oft sijn eyghen / oft sijn huysghenoo
misdaden / en dat dit misschien een
staende wrake Godts aen de fa
was dreyghende. Maer Rosa va
wonder volle kennisse hebbende / heef
lichtelijck doen op-houden van vreese
hun met een vrindelijcke en soete ste
versekert / dat hier gheen quaedt oft ee
dreyghement schuylde : maer dat het
wonder hier toe streckte / als dat den
ligh-maker hier door alleen beteeck
met een besweet aensicht / en buyten-
woonelijcke hitte / hoe seer hy begh
van alle menschen bemint te worden
dese verthooninghe maer en is ghe
van de goddelijcke liefde alleen / de
ke hier door onse weder-liefde tot
trachte te verwecken ; en dat daerom
sen Saligh-maker in dit Beeldt / niet
eenen mondt / maer met alle sijn st
gaetjens ghedurigh gheroepen hadt :
der-mint, die u l. bemint. Want wie
verstaen / dat hun alle de sweet-gae
tot dit gheroep openen / dan als sy
ten? Noch en hadde Rosa haer spr
niet ghe-eyndight / oft de huysvrouw
Gundisalvus begost indachtigh te w
die aen-spraeck / de welcke Rosa voo

eeten van 't Beeldt aen den Saligh-
ker ghedaen hadt: en nu het eersten by
lesten voeghende / bevondt alles wel
r-een te komen. En niet minder heb-
openbaerlijck beleden alle de ghene in
wonder teghenwoordigh gheweest had-
: als dat sy in het aenschouwen van
sweetende Beeldt/ nieuwe/ scherpe/ on-
woonelijcke steeckseis van Godts lief-
in hun zielen ghevoelt hadden: ende
was het / dat dese Maghet soo yve-
h en vierigh ghebeden hadt. Voorwaer
vanighe minnaers en minnerssen en
iden nopt op van te bidden: Dat de *Hymnus ad Tertias.*
le vlamme door het vier, en dat den brandt
even-naesten ontsteecke.

Dit mirakel en is daer niet ghebleven/ Dit mirakel wordt beve- stight door een ander.
er tot bevestingh van het selve is
r noch een ander gheschiedt / het welc-
en de waerheydt van het voorgaende/
den ghequetsten arm van Rosa, met
r goedt gheloof versterckt heeft. Wey-
he daghen te vooren (te weten den
eden Paesch-dagh) hadde Rosa met
en on-voorsienen val haren arm seer
ghelijck ghequest. De wonde-meesters
oor de op-gheswollen blauwe teecke-
vol vrees zijnde) hebben gheoordeelt/
de Maghet oft altijdt soude in den
n lam blijven / oft dat ten minsten
meesteringh seer langh soude aen-
en/ en dan noch on-seker zijn: jae dat het
der perijckel gheweest hadt / waer het
n dat de beenderen in stucken hadden
borsten. Rosa door de ghewoonte en
heerte van lijden sterck zijnde/aen-hoor-
dit met sulcken stillen ghemoedt / als
oft

oft het van eenen vremden arm ghe
wirdt. Niet-te-min op eenen sekeren da
met de huysvrouw van Gundisalvus e
ghemeynsamer koutende van dat wo
van 't sweetende Beeldt / sy voelden h
haestelijck inwendigh verweckt te wo
tot een betrouwen / van haer ghesonth
weder te krijghen / waer het saken dat
cattoen (het welck door dit sweet was
vochtight gheweest) maer ghelept w
op de verplette zenuwen en muskels
den ghebroken arm. De huysvrouw
Gundisalvus Rosam ghelijck in haer w
den vattende / heeft het cattoen ters
by-ghebracht / en de banden ont-daen
dit daer op te legghen. De Maghet
draelde / en wilde dit uyt-stellen / vreese
terstont haer pijnen te verliesen / die sy
haren Bruydegoms liefde wenschte
gher te lijden : sy gaf voor / dat sy
der haren Bicht-vaders oorlof dit nie
staen en moghte. Maer om dat sy nie
soude schijnen te versmaden de jonste
die op-ghedraghe remedie / soo is sy
ver terstont ghegaen naer haren Bi
vader in 't Klooster van den H. Vader
minicus , en heeft de saeck met ghewo
lijcke eenvoudigheydt verklaert / en
goet-duncken ver-wacht. Den Bicht-va
seyde : dat men hier in niet en moest
toeven / maer dat sy soude gaen / het
toen aen-legghen / en haer selve aen
goddelijcke jonste soude onder-werpen.
is ghesciedt / ghelijck hy bevolen h
Het was nu middagh / als-wanneer
Maria de Usategvi aen de weder-gheke
Rosa den arm ont-bloot / het cat
ton

rs-om ghelept / en wederom ver-bon-
heeft. De Maghet heeft haer ter-
daer-naer in de bidt-plaets vertroc-
en naer ontrent een paer uren daer
omende / heeft haren arm heel ghe-
en booghelijck ghe-thoont. De Me-
o verblijdt zijnde / heeft van ROSA
socht de manier ende den tijdt van
ghenesinghe. Aen wie ROSA aldus
oorde: Qualijck hadde ick my voor het
eldt ghefchickt om te bidden, oft hebbe
at ghevoeldt met eenen machtighen treck
ijn verdraeyde zenuwen tot hun naturelijcke
keeren, de muskels toe-kommen, ende
eelen arm ont-fwellen; maer en hebbe
ans niet terftont willen uyt-komen, tot dat
en hemelfchen Medecijn voor defe meefte-
bedanckt hadde. Hier in hebbe ick my wat
uden. Neemt nu wegh de banden met het
n, want alles is nu wel. Een soo on-
acht mirakel en weldaedt heeft ter-
het heel huys verweckt om haer met
ht komen gheluck te bieden. Een ie-
tont verwondert / maer de wonden-
ers noch meer / die noch daeghs te
n ghevreest hadden / dat het hier al
egheefs ghemeestert wirdt; want sy
en als-dan den arm ghesien on-han-
er en tot alle beternisse oft ghenesin-
on-bereydt; soo dat sy niet vermijt
aren daer van (ghelijck als on-ghe-
aer zijnde) twijffelachtigh te mom-
.

aer-naer is in het gemoedt van Gun-
as op-gheresen eeen grooter tempeest
en sekere vrees / het welck door ee-
nieuwen troost van ROSA sou moe-
ten

ten verdreven worden. Daer liep in
stadt een gemeyne mare/dat dit H. Be
uyt die bidt-plaets van sijn huys so
ghehaeldt worden om te ver-voeren in
publiecke en weerdigher plaets. Dit
droefde den Thresorier met sijn hu
vrouw / en dochters: om dat sy seer
gheerne souden lijden / dat desen koste
ken huys-schat soude worden ont-drag
uyt hun daghelijcks ghesicht / godtvru
tigheydt / en vreughdt: besonderlijck
dat sy van Rosa nu dickmaels ghel
hadden/ dat dit H. Beeldt den zeghen
van 't huys: dat de Goddelijcke bermh
tigheydt op verborghen manieren in
Beeldt uyt-werckte sijne grootheden:
de benedictien van de hemelsche soetigh
dickmaels daer uyt sprooten. Maer
de kloeckmoedighe Maghet verstont /
Gundisalvus hier om in sijn ghemoedt
bedroefst was / sprack tot hem: En twi
gheensins, mijnen Vader (want soo hem /
sijn huysvrouw / plaght sy oock met
naem van Vader / en Moeder te eer
ende en vreest niet: want dien goedertieren
ligh-maker en heeft aen ons die wondere gr
heden niet ver-thoont, als willende korts d
naer uyt dit huys vertrecken: hy sal hem
gheweerdighen met ons te woonen, zijt
van seker. Ende is het saken dat om dat
mirakel dese schilderye hier soude ont-dra
worden, soo sullen sy oock t' samen mo
ver-voeren dit heel Oratorie oft bidt-plaets,
alle de andere HH. Beelden, die daer in
want het meesten deel van alle die Bee
die strijden ghelijck teghen malkanderen in we
den aen ons te gheven, ende sy zijn vol van ve
len wonderheden.

Haer liefde tot een ander soet Beeldt van het Kindeken JESUS.

ne dat dit alsoo was / hadden sy te vooren bemerckt uyt de godt= ig eydt / en de eerbiedinghe / die bethoonde nu aen het een / nu aen der Beeldt / ghelijck oft van elck erbloedigheydt van de goddelijcke af-daelde. Daer stont oock op den van dat Oratorie / oft bidt-plaets/ yn JESEKEN met konstighe verven rdigh beschildert. Op dat Beeldt ne Maghet seer dickmaels haer bran= ooghskens en hert-grondighe sucht= scheen te vergaen in het aenschou= an dit JESEKENS beeldt/ noch sy t niet bedecken met alle haer ver= he ootmoedigheydt dat on-bedeck= ier en brandt van de ziel. Maria de heeft dit al swijgende bemerckt/ en en lesten door voorsichtighe behen= dt / met vele om loopende woorden/ ghet uyt-ghevischt / wat dat daer schuylen. De recht-ghezielde ROSA haer / dat sy in elck aenschouwen it Beeldt met nieuwe wermte en ip over-goten wirdt : dat haer in= ndt op-sprongh / haren gheest vlam= dat dit goddelijck kindeken scheen t eenen vrindelijcken toe-lach haer eten/ nu met eenen soeten uyt-bloedt alen haer ziel te door-steken / som= oock sijn korte armkens uyt te ste= als willende van selfs komen ghe= in de om-helsinghe van ROSA. t vertellende / wirdt sy heel bran= soo dat sy oock niet bedwinghen en aer stemme / oft sy moest tot meer= of luyder uyt-schreeuwen / segghen=

de=

de : Wel aen dan , ô Moeder , acht w
hemelsch Kindeken , dient desen Heere ,
eert , en bemint desen Koninck der Glori
aen ons sonder op-houden gheeft soo
giften door dit kleyn Beeldt , bereydt
noch meerder en grooter giften in ons
storten, soo-wanneer wy die willen ontfa
Van daer daelden haer koutenantie v
om op het mans-aenschijn van Chr
in dat sweetende Beeldt (daer wy t
ren van ghesproken hebben) en sy
kerde / dat haer dit Beeldt tot het
nen-mergh ontstack en vermaeckte
dat sy hier van soo in lichaem/als in
ghevoelde eenighe uyt-wercksels / di
ghelijck waren aen de ghene die sy
fongh uyt het nutten van het Hoogh-
digh H. Sacrament des Autaers. Eynd
sy versuchte met een klachtighe ste
dat daer soo weynighe / en selde w
die sulckenen soeten Heere met hun
en oprecht hert weder-minden/ en dat
dese droefheydt scheen on-verdraeg
te zijn. Sy wenschte eenen man ge
te zijn / welsprekentheydt te hebben
kracht / met de welcke sy aen de
wereldt soude hebben aen-gheraden d
kel liefde van Jesus Christus. J
waer dit hadde oock voortijdts gewe
haer Seraphinsche Meesterse en Moede
tharina. En ten lesten berispten sy
haer eyghen selven / dat sy tusschen
dit vier en brandt niet ghenoegh en br

Het XX. Capittel.

A wordt dickmaels vertrooſt, ghe-
elt, en onderricht van het ons L.
ouwen Beeldt in de Capelle van
H. Roosen-krans.

Et ghene wy hier gaen verhalen/ is niet seer on-ghelyck aen het genen wy nu verhaelt hebben. Maer noet eerst wat segghen van het bevoordeel van dat vermaertste Beeldt/ elck in de eerste beghinselen/ van dat hristen Gheloof binnen 't Rijck Peplant is/ het eerst voor al door openn ghemeyne weldaden aen dat heel is bekent ghewoorden / en besonderen onse Rosa is seer lief en gunheweest.

is een Statue soo groot als eenen / van on-bekent houdt/seer konstigh den tot een schoon Beeldt van de Moeder Godts, draghende op de andt haer kleyn Kindeken Jesus, t de ander handt den H. Roosenaen al de Wereldt uyt-reykende. ristenen, tot een ghelucktigh gheley t nieuw Indien te bekomen / hebben L. Vrouwen Beeldt mede-ghebracht agnien, tusschen de eerste beghinselen stadt Lima, in de Kercke/die aldaer waerachtighen Godts-dienst de erste is ghebouwt (en dat van het sel af op den naem van den H. Roons) hebben dat H. Beeldt solemnelijck -ghestelt / ende een tresselijck Kloo- Waer, en van waer, en hoedanigh dat Beeldt is van den *H. Roosen-krans* tot *Lima.*

ster voor de PP. Predick heeren daer b
voeght. Dit is eenen seer gheluck
naem / en beginsel gheweest om het
loof aldaer te verbreyden. Want in
Kercke / die als-dan alleen was / is
de Parochie in-ghestelt / onder de be
menis van onse L. Vrouwe als Patr
se / op den tittel van het H. Roosen
ken. Hier heeft de eerste ziel-suyve
fonteyn open-ghestaen / voor de ghe
in het Gheloof onderricht wirden ;
uyt de Heydenen tot den dienst va
waerachtighen Godt zijnde gheb
hebben begonst door de deure va
H. Doopsel in-ghelaten te worden i
Schaep-stal van Christus : hi
is eyndelijck het uyt-reycken van d
lighe Sacramenten ghevloeyt tot e
andere Kercken / die daer-naer alle
kens ghebouwt zijn / en ghelijck uy
en Maeghdelijcken Roosen-hof van
der-weerdighste Koninghinne des Heme
de Lente van het jongh in-ghebracht
loof t' allen kanten seer blommigh u
sproten.

Eenen wonderen oorlogh teghen de *Christenen.*

In het jaer 1535. by Caxaguana in
ende by-gheleghen Provincien was
legher vergadert van meer als 20
on-gheloovighe Indianen / om den
lijcken legher / alleen bestaende in
mannen / niet soo te verslaen als t
pletten. By den Catholijcken leghe
ren eenighe Religieusen van de Or
Predick-Heeren , ende nu aen-ghe
hebbende den bijstant van de H. Konin
des Roosen-krans, terwijlen van beydts
ten de leghers stonden in hunne sta

oo heeft-men oock van beydts-kan-
th-blijckelijck ghesien in de locht de
het Maria in de ghedaente van haer
kent Beeldt binnen Lima, een toe-
haer handt op de vyanden uyt-ste-
en 't en ware dat sy weecken/ hun
et uyterste verlies dreyghende. De
isten door dit verthoon heel versla-
ghende / hebben in plaets van 't slach-
/ den vrede verkoren / en t' samen
wapenen af-legghende hun doolen-
neckigheydt / hebben (ieder om het
) onder het jock des Gheloofs met
p hunnen hals begheven. En van
ijdt af is de eerbiedinghe van 't volck
Beeldt ghegroeyt / en met de vlie-
mare van dit groot Mirakel / is
n het heel Landt en Rijck van Pe-
verbreydinghe door-gheloopen van
lighe godtvruchtigheydt.

Schoone en godtvruchtighe Victorie.

erom in het jaer 1643. den 10. van
den Catholijcken Koninck van Spag-
ensche sijn Koninghrijck van Pe-
hen de aenstaende perijckelen met
melsch bescherm van MARIA te
cken: heeft aen alle de inwoonders
t Rijck bevolen / dat sy de H. Ma-
n Moeder met een publiecke hul-
souden aen-nemen voor de alghe-
Beschermersse van het Rijck, ende
tot dien eynde aen eenigh H. Lieve-
en Beeldt (dat door het geheel Landt
het vermaertste / ende door de ghe-
nis der weldaden het alder-doorluch-
wesen) een eeuwigh teecken van
-ghemeynen toevlucht / met ghemeyn-
mmen / op de alder-vaste maniere

Onse L. Vrouw van den H. Roosen-krans wordt verkoren voor de Patronersse van het Rijck.

souden stellen. Het is gheschiedt: den Vice-Roy en den Aerts-Bisschop den geestelijcken en wereldtlijcken Raedt 't Rijck / hebben met ghemeynen raet stemmen een-paerlijck verkozen het A van onse L. Vrouw van den H. Roosen binnen Lima: alwaer sy dat met al Clerisye en Religieuse Orders / en publiecke Raden en Rechten / met een righe Processie komen jaerlijcks beso in de Kerck van de Paters Predick-he op den Maendagh naer beloken-Paes Ende als dat selve Beeldt jaerlijck October wordt publieckelijck door de in de Processie om-ghedraghen op de dagh van den Roosen-krans feest-dagh wordt het op de stadts merckt van sende musquettiers in order ghesc met menighte scheuten heel feestelijc groet / en soo siet-men daer tusschen ke Compagnie de opene vendelen vlt de welcke als met hun eyghen veldt-ken beschildert zijn met het Beeldt en naem van onse L. Vrouw van den Ro krans. Noch daer en ontbreeckt oock nie den anderen tijdt van het jaer eenen righen en ghedurighen toe-loop / beso lijck als / oft de pest / oft een aerd vingh / ofte eenighe andere het zy ge nen / het zy besonderen noodt / de borg vermaent tot den toe-loop van hun hoedende vlucht-plaets. Dit hebben in 't passant ghesept van dit Roosen-B laet ons nu gaen tot Rosa.

Rosa wordt van dit seer ge- Dit is aen Rosa (die niet m als van yser was) eenen magneet zeyl-steen gheweest: soo wirdt dit Ma

door dit H. Beeldt ghetrocken / en ghehouden. Daer van hebben wy ooren wat gheraeckt / laet nu wat s volghen.
-wanneer dat ROSA in dese Ca- voor dat Maeghdelijck Beeldt ont- n heeft het kleedt van den H. Vader icus, haer Moeder was daer krijtende twoordigh / en heeft ghesien / dat dochter door een minnelijcke jonste e Moeder GODTS, wirdt ten he- aerts op-gheheven: soo dat haer een ghegoten blijschap lichtelijck de tra- elpte; en begost met een stil-swijgen- nwendigh wel-behaghen dit ghe-luc- dochterken saligh gheluck te bieden. daer een verheven voor-teecken / igh om te bemercken / want sy die en is boven alle de sterren, als-wan- hare jonghe Novitie gheweerdigh- t sulcken jonste / soo werckte sy hier / n Gheluckighe deure des Hemels. Soo aels als ROSA hadt voor-gheno- een groote en besondere hulpe van emel te vraghen / oft voor haer / oft en ander / soo gingh sy ootmoedelijck voor den Autaer van den H. Roo- ns, daer besagh sy heel aendachtih nsicht van het lief beeldt / ende naer enspraeck / verwachte sy niet sonder betrouwen / de hemelsche weder-stem it Beeldt. De huys-vrouw van den prier heeft dickmaels bemerckt / dat A weder-keerende van de Capelle huys / selfs door het trachten van berghen / daer-en-teghen uyt-bracht nieuwen ontfanghen troost : want 't

troost en ghestreelt.

Hymn. laud. in festis B.M.V.

Hymn. Vesp. ibidem.

meesten deel stedden in haer een hit
blijschap / soo dat de bewijs-teeckene
ten heelen hebben konnen bedeckt b
oft bedrieghen die ghemeynsame e
rieuse bemerckersse : daerom soo der
met vrindelijcke huys-ghemeynsch
beschaemde Maghet van selfs aensp
segghende : O ROSA, daer zijn we
heden (ghelijck ick merck) jonsten gher
aen wie de ootmoedighe Maghet m
en soeten kleynen lach antwoorde
spraecksame Koninghinne des Hemels over
ghedurigh met jonsten dese ellendighe
rersse. En indachtigh zijnde / dat d
de huysvrouw van Gundisalvus hadde
seten by het ondersoeck (daer wy v
het 14. Capittel ghehandelt hebben
dat die uyt dat selve ondersoeck / het
ste / en het voornaemste verstaen
van hare verborghen handelinghen /
baringhen / en aenspraken van dat B
heeft daer-naer met wat minder ver
heydt aen dese Matroone beleder
groot deel van allen het ghenen sy
tijdts aen haren ondersoecker bekent
de met sulcken eenvoudigheydt / gh
sy moeste.

ROSA beschrijft dit Beeldt.

Onder andere dinghen ghevraeght
de van de manier / op de welcke
Moeder GODTS in dat Beeldt tot
hoorde spreken / heeft eenvoudelijck
antwoordt : dat de soort van dese
spraeck seer wonder was sonder tael
der ghelupdt / sonder lippe-roeringh :
nelijck hebbende een naturelijcke sym
oft over-een-komingh van ghevoelen
dat alleenelijck het aenschijn van

...t door de stralingh van het blinc-
... voor-hooft / ghelijck met sommighe
...gskens en knick-teeckenen / soo wel/
...evoeghelijck / en klaerlijck / naer de
...r uyt-druckte sijn besinninghen / oft
... dat daer gheen wel-sprekentheydt
...de uyt-ghesochste woorden dit kon-
...oen : ende dat de selve kracht is in
...enschijn van het Goddelijck Soontje ,
... van beydts-kant / ghelijck in eenen
...den boeck alle de antwoorden beschey-
...k kost lesen/ veel uyt-druckelijcker/ al
... die sagh met stomme letters beschre-
...oft gheschildert : dat door dese ghe-
...ve aen-wijsers van hun binnen-ghe-
...t / in haer ziele verweckt wirdt een
...klaer-lichtende aendachtigheydt / door
...elcke dat sy alles klaerlijck verstaen
...e en begrijpen/sonder met haer Verstandt
... het eene op het andere te loopen.
...delijck dat daer in de lippen / ooghen/
...aecken van alle beyde die Beelden be-
... was ghelijck een Horologie van een
...olen ghespraecksaemheydt / en een be-
...ne verscheydentheydt van teeckenen /
...elcke met gheen tonghe en is uyt te
...ен/maer nochtans meer verstaenbaer
...ekerder is / als alle menschelijcke
...eck.

...De mare was dat Rosa alles seker- ... verkreegh / het ghene sy voor dit ...Beeldt van de alder-weerdighste Konin-...ne des Roosen-krans ernstelijck vraeghde. ...erom dickmaels ghebeden zijnde / om ... oft om dat te vraghen: soo ontfangh-...sy gheerne dien last aen / als-wanneer ... het streckte tot het ghemeyn welvaren

Sy verkrijgt hier door alles.

van de Republieck, oft van iemants b
deren persoon: en daer-naer van het B
weder-keerende / beloofde sy met soo g
te gherustheydt de goede uyt-komste
oft sy de Bullen van de vergunde Gr
ontfanghen hadde.

Eerst voor al peys en vrede in een Kloosterlijcke vergaderingh.

Het is gheschiet door Godts toe-la
dat den nydighen Duyvel in een ghe
lijcke ghemeynte binnen Lima gesaeyt
de het on-kruydt van twee-dracht.
on-gheluckigh on-kruydt groeyden al
ende het welck in 't beghinsel maer
was gheweest eenen strijdt van versch
meyninghen / daelden allenghskens
de soetigheydt van 't wederspannen
een bitterheydt van teghen-strijdende
len, niet sonder scheuringh van vrede
vergramminingh van Godt, aen wie nie
behaeght te woonen buyten de palen
den vrede. Dit groeyende quaedt is bek
ghewoorden aen den Bicht-vader van R
sa, den welcken terstont aen Rosa bevo
heeft / dat sy naer de Capelle van den R
sen-krans soude gaen / en al-daer voor
Beeldt van de Moeder Godts, den no
van die beroerde Vergaderinghe aen
Moeder der bermhertigheydt met uyt-ghest
te ghebeden bevelen soude / ende dese
ghe gheensins af-legghen / voor dat sy
ghenade en hulpe soude verkreghen h
ben. De Maghet tot liefden-dienst s
wonder gh neghen / heeft ghehoorsaem
is naer de Capelle ghegaen / heeft ghe
den / maer is weder naer huys ghekom
met een door-wondt ghemoedt / en buy
ghewoonte droefmoedigh. Daeghs da
naer weder-ghekeert zijnde tot de voe

va

Beeldt/heeft langher blijven liggen/
[...]er ghebeden / tranen daer by-ghe-
[...] / ende met langh-moedighe verdul-
[...]dt van soo langhen uyt-stel verwacht
[...]oote gunste / alleenelijck hanghende
[...]t aenschijn van de Moeder GODTS,
[...]ornemen om van die plaetse niet op
[...], tot dat sy verstaen soude/ verhoort
[...] Eyndelijck met een haestighe blij-
[...]overgoten / is op-ghestaen / en de
[...]et en Moeder GODTS ootmoedelijck
[...]kt hebbende/ is seer verblijdt naer
[...]ghespoedight. De huysvrouw van
[...]resorier hadde alle beyde de keeren
[...]ghende aen-merckt het ghelaet van
[...]er-keerende Maghet / en het ver-
[...]erwonderende/ heeft onder-vraeght/
[...]aer wederom nieuws was. De
[...]et heeft haer heel kortelijck gheant-
[...] / soo veel als sy weten moeste.
[...]r weynigh tijdts daer-naer van den
[...]ader wat dieper ondersocht zijnde/
[...]et dervende iet verswijghen / heeft
[...] saeck recht sinnigh uyt-gheleydt:
[...] sy daeghs te vooren / tusschen oot-
[...]he ghebeden/ alle beyde de aensich-
[...] van de Moeder, als van het Soont-
[...]evonden hadt niet alleen ghelijck
[...]l soo hardt / stuer / en on-verbid-
[...] maer oock straffelijck dreyghende/
[...]n met een openbare verstoortheydt
[...]elt : soo dat sy te vergheefs ghe-
[...]adde den Soon te vermorghen door
[...]er : hoe dat sy naer sulcken on-
[...]ne weygheringh heel bedroeft is
[...]ys ghekeert : daer-en-boven / hoe
[...] daeghs daer naer ten lesten met
vele

vele tranen de Moeder GODTS tot
schen-spraeck vermorght hadde den
weygherende te konnen versoent
aen die Vergaderingh / de welck
hartneckelijck tweedrachtigh was
dat haer bedruckt hert ghebeeft
hoorende die t'samen-spraeck tussche
der en Sone, van de welcke sy de
hertigheydt / ende hy de rechtveerdi
en straffen vervolghde: hoe dat eyn
de krachtighe ghebedts-suchten van
der-soetste Moeder ont-wapent had
gramschap van den Sone: soo dat
vermorght zijnde / de Moeder met
blijden aen-lach / ende daer naer Ro
seer minnelijck aen-ghesien heeft
dan dat den Bicht-vader niet en
twijfelen / oft de ghenade was nu
ker / ende de uyt-komste soude ha
de handen ghetast worden. Het is
luckt: want weynigh tijdts daer n
die verdeylde ghemoederen ver-ee
den Appel van Twist is vergaen / en d
vels beytel is in stucken ghesprong
sulcken klievingh in de een-drachti
* Nota. gheopent hadt. * Dat hier bemerc
leeren alle de ghene die in de ghe
ke Vergaderinghen in-brenghen
deylinghe van de een-hertigheydt /
versoeyelijck werck voor GODT, h
ghenaem aen den Duyvel / hoe sch
aen den even-naesten dat sy doen.
voorders.

Een ander ghescildert *L. Vrouwen-Beeldt*, van 't

Het en sal niet buytens weeghs
kort hier by te voeghen / het we
ROSA is gheschiedt in de bidt-pla
Gundisalyus huys met een ander / n

n/maer gheschildert Beeldt van de
er Godts. Daer was met verven
nen doeck verbeeldt de Maghet en
er Godts, besluytende in haren
t het kleyn slapende Jeseken.
cheen aen Rosa, dat in dit Beeldt
was levende/ en sy belijdde dick-
s/ dat sy dit Beeldt besonderlijck in
e weerden en achtbaerheydt hiel/ om
hier van somwijlen met den alder-
en troost overgoten hadt gheweest:
het waecken van Maria, en het
n van 't Jeseken, minne-vier
choot tot in haer binne-mergh/soo dat
n soeten slaep van het kleyn Kindeken
n derfden ont-rusten/ ende nochtans
waeckende Moeder sonder de hoogh-
kende aen-spraeck van een ont-stelien
niet en derfden voor-by-gaen. Maer
nder desen twee-strijdt van genegent-
n/ haer ziel heel smolt van die ver-
aen spraeck van den Beminden/ als
seyde: Ick slaep, en mijn herte waeckt.
t is ghebeurt dat in die bidt-plaets/
de Usategvi met Rosa ende noch
andere vrinden/ in-stellende een gee-
ke koutenantie van de weldaden van
der-heylighste Moeder Godts, be-
te spreken van de wonderheden/ die
andt Godts gheweerdight heeft uyt
ercken door het L.Vrouwen Beeldt van
a tot Madrid. Rosa met haer ooghen
at teghenwoordigh Beeldt ghehecht/
erde seer begheerigh naer het ghene
ypt wirdt. Maer als de Matroon
ghskens van dese/tot andere koutenan-
af-quam/ soo heeft Rosa met een
on-

welck Rosa gestreelt wordt.

Cant. 5. ℣. 2.

Een lieffelijck en curieus wonder van dit *Beeldt.*

on-ghewoone krachtigheydt van w
daer tusschen-ghesprokhen / segghende
voorts, ô Moeder, gaet voorts, noch n
van desen in-houdt te kouten, en alles
weet, uyt te spreken. De Matroon
lichtelijck ghemerckt / dat daer iet
ders ghehandelt wirdt tusschen het
en Rosa; waerom soo de andere ve
ken waren / heeft sy de Maghet in
melijck met ghewelt doen seggen /
om sy daer tusschen-ghesproken h
dat daer een Mysterie in-schuylde: da
dat sy wilde weten / daer haer aen
ghen was. Dan Rosa, om het
der dat sy ghesien hadt / niet aen ha
ghen verdiensten / maer aen die ve
Matroon toe te schrijven / sprack a
Jae voorwaer, daer schuylden een My
want terwijlen dat ghy vertelde de Mir
van het af-wesende Beeldt van *Atocha*,
ghenwordigh Beeldt bethoonde teeckenen v
ghewoone blijschap: het roerden op ons si
te duyven-ooghskens: het verheften her
een uyt-lijfvigheydt buyten den doeck, al-
met sijn slapende kindeken tot ons wilde
komen: het sproeyde verholen soetigheden
blonck, en het straelde veel schoonder,
haer kleyn kindeken, nu aen ons seer m
lijck toe-knickende. En was het niet wee
onder soodanighe gratie in den lof van
Koninghinne langer te blijven?

Sy verciert en kleedt dickmaels dat *Beeldt*.

Maer wy moeten noch een we
weder-keeren naer de Cappelle va
Roosen-krans, aen de welcke Rosa
Saterdaghen van 't jaer oft sondt
droegh / blommen (met bondelkens)
selver gheoeffent hadt. Alle die den ho

kenden / waren verwondert / dat in
iofs-beddekens noyt blommen ont-
i / die sy aen den Autaer soude op-
n : want oft elders het verloopende
i van 't jaer eenen struyck oft blom
gh-ghenomen hadde / oft de hitte der
-dagen met een uyt-brandende droog-
len kanten / den blommigen aerden-
bedorven hadt / altijdt bloeyden en
ien in dat kleyn hofken van ROSA
ghescheurde scheurtjens die sy op den
den Saterdagh soude toe-heylighen
e / de welcke den hemelschen en blom-
JESUS van * Nazareth ghedraghen
Sy hadde liever in plaets van
ien aen het H. Beeldt somwijlen op-
ghen een kleedt stijf van silver en
dan de aermoede belette dit.

*Nazarenus, id est : floridus, dat is: Blommighen.

htans de verstandige behendigheydt
Maghet verbulde dese godtvruch-
dt ; want op dat sy jaerlijcks met
eestelijck kleedt twee-mael bekleeden
de Koninghinne van den H. Roosen-krans,
erdenckt veel kostelijcker stof / fat-
i konst op de manier daer wy in't 18.
el van ghesproken hebben. Het mo-
n een kleedt is onder haer schrijf-
kens eens ghevonden gheweest van
nhout. Memorie. Voor een kleedt, dat ick
DE S. MARIA on-weerdighe slavinne
Koninghinne der Enghelen, beghinne te
aen de Maghet en Moeder GODTS,
hulpe des Heere. Eerst voor al, den
rock sal wesen van 600. *Enghelsche Groe-*
, en soo dickmaels oock *Salve Regina*,
vasten-daghen : ter eeren van haer alder-
e blijdschap uyt de Enghelsche Boodt-
schap,

Hoedanigh het kleedt was, dat sy maeckte aen dit *Beelt*.

schap, dat het Eeuwigh WOORDT des
DERS met het menschelijck vlees in h
der-suyverste lichaem moest bekleedt w
Ten tweeden, het doeck van desen rock
weven zijn van 600. *Enghelsche Groete*
en soo dickmaels *Salve Regina*, ende 15. R
kranskens en 15. vasten-daghen: ter eere
die alder-blijste vreughdt, als-wanneer
socht haer nichte *Elizabeth*. Ten derde
boorden en zoomen van dit onder-klee
len zijn 600. *Enghelsche Groetenissen*, end
dickmaels *Salve Regina*, en de rest (gh
vooren)ter eeren van die alder-hooghste vr
als-wanneer sy baerden haren *Sone*,
Heere JESUS CHRISTUS. Ten vier
haecken oft ghespen sullen zijn 600.
sche Groetenissen (ende als vooren) ter
van die alder-binnenste blijschap, als s
ghebenedijdt *Soontjen* in den Tempel op-d
Ten vijfden, aen den kraegh sullen b
worden 600. *Enghelsche Groetenissen* (end
vooren) ter eeren van die alder-ghelu
ste ghenuchte en verheuginghe, als-w
sy haren *Sone* naer het verlies van dry c
heeft in den Tempel, onder de Doctoore
den disputeren. Ten sesden, het tacksken
sy in haer handen sal draghen, sal besta
33. *Onsen Vader*, soo veel *Weest ghegroet*
Salve Regina, en soo dickmaels *Gloria Patr*
soo veel Roosen-kranskens van ons Heere
SUS, ende soo veel van MARIA: ter
van die 33. jaren, de welcke mijnen Hee
SUS op der aerde gheleeft heeft. **Een**
nigh daer naer. Nu is dit kleedt volm
GODT zy ghebedijdt, ende sijn alder-h
ste Moeder vervulle mijn ghebreken, me
goedtheydt, en vergheve mijn stout b
Lof zy u, CHRISTE. S

cks ghelijck/ maer noch veel moeye- en swaerder kleedt / heeft sy begost H. Moeder en Maghet te maken den dagh van het jaer 1616. In het ck weven van dit kleedt heeft de et het ghetal van alle de Onsen Vaders helsche Groetenissen niet met honder- yelijck te vooren) maer met duysen- sloten. Dan elcke oeffeninghe van godtvruchtigheydt in 't lanck te be- en en laet ons den tijdt noch de niet toe / besonderlijck om dat daer tallijcke / alleen maer weynighe zijn ghewordden.

Sy vermenighvuldight dit kleedt seer dickmaels.

Het XXI. Capittel.

odtvruchtigheydt van Rosa tot H. *Kruys*. Rosa vercierende het ldt van de *H. Catharina van Senen*, dt van haer wederom vereert.

dat kleyn hof-hutteken (daer wy vooren van hebben gehandelt) was eersten en bynaer den meesten aedt / een Kruys / hoogher en groo- de Maghet selver / op dat het haer Meditatien, ofte GODTS-bedenckingh igher den Calvarien-bergh soude ver- / en ghemackelijcker met godtvruch- mhelsingen van een nieuw Magdalena onnen aen-ghevat worden. Met hoe hen kus sy dit heeft ghestreelt / met enighe tranen vervochtight/ met hoe he vierighe hertsuchten versenghelt/ met

Haer godtvruchtigheydt tot het *H. Kruys*.

met wat vast-houdende armen (tot
swellens toe) dat sy het selven/nacht e
heeft gheperst/met hoe menighvuldi
ootmoedige aenbiddingh sy het selve
heeft/en is niet ten heelen onbekent
ven aen de huysghenoten / de welck
wijlen door gaetjens en spleetjens (
haren weet) haer bespeurt hebben.
dat haer ('t zy in Kercken / oft Ca
oft huysen) in de ooghen viel eenigh
van het H. levend'-makende Kruys, sy
te elck / met een droeve aenschouw
en eenen heeten sucht. Was daer
een Kruys (wat ghemeynschap / oft
schap / oft hanteringhe dat het wa
iemant) soo was dat Kruys aen
de Sonne / en ROSA was de
blom aen dat Kruys ; en het hert
Maghet scheen in dit aenschouwe
eenen gheweldighen en beroerden
slagh te veranderen in een Horologie
ure-werck. Besonderlijck in de Goe
ke, en kost sy niet af-ghetruckt w
van het H. Kruys, soo het openbaerlij
het aenbidden van de Gheloovigher
uyt-ghestelt: sy bleef daer on-roerba
sitten/dit versleet sy met teere mond
kens / naer het meeste vertreck v
volck : hier op hiel sy haer oogh
verre ghelijck aen-ghenaghelt/ ende
ock gheenen ooghen-blick elders na

On-gemeyne en verstandighe godtvruchtigheydt tot het *H.Kruys*.

Jae soo diep hadt de godtvruchti
tot het H. Kruys het ghemoedt en d
dachten van dese Maghet in-ghesete
waer sy by gheval ('t zy in de same
gingh der balcken / 't zy in de tralie
de vensters / 't zy in de ghebloch

ypste stockskens van de haghen / 't
e vronghels / oft 't ghehangh / oft
andt-boomen van de deuren / 't zy
iters oft strootjens / oft kaf / oft in
andere wegh-ghewor pen dinghen)
aente oft figuer van een Kruys in
dat sy noyt dit soude hebben voor-
gaen / sonder een stil-swijghende en
htighe eerbiedinghe.

nwijlen heeft den eyghen broeder OSA, om wel staens wil sijn suster
i verghesel schappen naer de Kerck/
et verdroot hem / dat hy met haer
blijven stil staen/ soo dickmaels/ als
ijn suster booghden om de stoppels
ootjens van de aerde op te heffen.
eft bemerckt / dat het waren figu-
n een Kruys, de welcke oft den val/
n windt in dese stoppelkens en
ns by gheval soo gheschickt hadde:
ROSA en ghedooghde niet/ dat oock
ruyskens souden onachtsaem betreden
i met de voeten van de voor-by-
rs. Daerom Ferdinandus (soo was
iem van haren broeder) on-verdul-
i alle dat stil staen / en ghelijck te-
prekende aen die overvloedighe godt-
igheydt van sijn suster / seyde al-
Wel meynt ghy, dat het een Maghet
t, het hooft-decksel soo dickmaels in 't
k, van haer aenschijn uyt te spreyden,
stoppelen op te heffen? Wat sullen sy
, en segghen, die ons teghen komen,
op de straten blijft staen om t'allen
de splinters en stoppelen (by gheval
yst ligghende) herwaerts en derwaerts
n te scheyden? Is het saken dat ghy op

Een exempel hier van.

die manier soeckt te sorghen voor de
van het *Kruys*, ghy hebt u voorwaer
last en arbeydt aen-ghetrocken, jae een
chelijck werck, het welck niet anders d
de schimpen en schampen van de voor-b
ders sal beloont worden.

De Maghet heeft met een rijpi en stilheydt gheantwoordt : Ah! b ick worde met te groote droefheydt door- als ick sien, dat daer soo versmadelijc en betreden wordt oock de slechtste m de welcke verbeeldt de figure van dit w *Kruys*, aen het welck dat onnoosel *Lam* C met dien on-weerdeerlijcken prijs van sij ons verlost heeft. Ick wete wel, dat de worpen dinghen van een-ieder sonder en sonder sonden, betreden worden; hun gheloosheydt en derve ick niet oordeel berispen, maer aen hun en kan oock n recht mishaghen de eenvoudigheydt van devotie. Ten lesten, laet de andere spot lacchen, en van my segghen, dat hun g soo langh als ick sal konnen, en sal ick houden van sorghen, dat het *Kruys* van C STUS mijnen Heere, oft oyt, oft iever betreden worden, al is het oock in stop stroodt. **Sy voeghde daer by (het aen de andere te seer kinderlijck vrouwelijck scheen ghesept te zijn) door soo ernstighe en soo verheven verweckt wirdt om het** Kruys **oock nigh te eeren / als dat haer gheen nier / middel / oft reden / hier in wederhouden : daerom dat-men dit alle haer andere ghebreken moest v ven aen den brandt van hare ghene heydt : soo veel te meer / soo-wann**

chtigh waer (dat sy elders in een
er koutenantie verstaen hadde) dat
schatten van de H. Aflaten, een seker
winst toe-gheschickt is aen de Ghe-
he / de welcke met desen eenvouwi-
dienst aen het H. Kruys souden eerbie-
e bethoonen.

R s a hadt in haer hofken Rosmarijn
nt / ende hier van dry boomkens/
lonten van aerde soo bescheydelijck
ght in de ghedaente van een Kruys,
ken klont in 't besonder scheen t'al-
nten uyt te drucken een oprechte fi-
van den bergh van Calvarien. Sy
ode haer / onder de Blommen en
ckende planten t' samen het Kruys
s t i gheduerigh voor ooghen te heb-
len vele heeft behaeght de konst van
uwe hof-lustigheydt / de welcke door
roeyende Gratie onder de godtvruch-
nt van dese Hovenierersse soo ghe-
ck was op-ghegroeyt. Maer door
edoen van Pater Magister F. Alphonsus
ez den Bicht-vader van R o s a, is
aer een van die dry boomkens in
f van R o s a ghebleven; want het
st hy voor sijn selven ghevraeght /
ander heeft de huysvrouw van den
oy, door sijn gifte ontfanghen / en
at met groote sorchvuldigheydt by
achten op te voeden / maer al te
efs. Want daer waren qualijck
e daghen verloopen / als-wanneer
ruys-draghenden struyck heeft be-
n tot den wortel toe te verdrooghen
huysvrouw van den Vice-Roy, tot
enbaer teecken / als dat hem ont-

Wat curieus raeckende het H. Kruys.

broken hadde sijn eyghen Hovenierers
den Calvarien-bergh en het Kruys. Den
vader heeft aen de Maghet vertelt de
heydt van de Onder-Koninghinne : ma
Maghet heeft soetjens ghelacchen en
men vermaent dat soodanighe Kruyc
en konnen leven onder de werel
pracht van het Hof / en ghedurighe
ringhe des wereldts. Dan heeft
tans verboden / dat-men het verdr
struyckskén niet en soude wegh-wo
maer heeft haer dat doen weder-bre
om het selve binnen korten tijdt
wecken.

Sy verwecke een-en uyt-ghedrooghden *Rosmarijn* ter eeren van het *H. Kruys.*

Het uyt-ghedrooght plantjen was
lijck vier daghen by Rosa ghe
als-wanneer dat het schoonder (als
heeft beghinnen wederom t'allen
groen te worden/ en met nieuwe spru
van tackskens ghehaeyzt / ende met
sap van wortelkens en binnen-m
verrijsen / ende met een gheboogsaen
van ranckskens is wederom herstel
voorighe ghedaente van het Kruys;
tieraet van het Kruys heeft Rosa
om het selve ghestelt eenighe beeld
Engheltjens / die sy ghefatsoeneer
uyt het handelbaer merch van de
ghen-boom : en aen het steunsel v
Kruys heeft sy seer bedachtelijck
leyt een beeldeken van de om-h
H. Maria Magdalena. Dit Kruys soo h
oft verresen / ghebladert en ghecier
de / heeft den Bicht-vader wederom
sonden aen de huysvrouw van den Vi
de welcke haer verwonderde / dat
Rosmarijn onder de handen van Ro

/ soo lustigh / en soo ten vollen ver-
was. Maer de Maghet schreef dit al
n de glorie van 't Kruys, ghelyck sy
indachtigh was dat de H. Catharina
nen altijdt ghedaen hadt.
ier nu moeten wy spreken van het
t van haer Seraphinsche Meestersse,
e merck-teeckenen van het Kruys /
den Ghekruystens vijf wonden begaeft/
elck Beeldt Rosa veel en wonderen
l ghehadt heeft. Over 100. jaren
eer floreert binnen Lima een godt-
tigh Broederschap van Wereldtlijcke
nen / op-gherecht onder het aen-roe-
 titel van de H. Catharina van Senen.
Broederschap is ghewendt / dry-mael
aer / met feestelijcke Processie in pu-
en omme-ganck (op eenen verheven
-stoel) uyt te draghen de statue van
H. Patronersse, met kroonen en blom-
 met grooten luyster van peerlen seer
ijck verciert. Maer om het cieraet van
eeldt te besorghen/te bewaren/en aen te
soo en wirdt daer niemant weerdigher/
mer/en verstandigher toe-ghevonden/
osa alleen: om dieswil dat daer
niemant oft godtvruchtigher/ oft ghe-
oormigher aen dit voorbeelt was/ als
Soo dan met de al-ghemeyne toe-
ninghe is aen Rosa alleen op-ghe-
en desen dienst / oft ampt van soo
ruchtigh werck. Sy van allen kan-
eerstelijck vergaderende baggen / en
s / hooft-doecken / wolle-blocksken/
ndekens / en allen kostelijcken huys-
(van het welck noyt een stucksken
oren is / oft het is altijdt heel weder

Haer godt-vruchtigheydt tot het Beeldt van de *H. Catharina van Senen.*

behandighht aen den eyghenaer) heeft [illegible] werck en ampt kloeck bedient / aen[illegible] mende ghetrouwe hulperssen tot de m[illegible] deylinghe van den aerbeydt / en de ver[illegible] sten. Maer als sy het lief Beeldt [illegible] gingh / oft kleedde / oft de bouwe[illegible] kleer-ployen wel schickte / soo en ko[illegible] haer om den binnen-brandt niet behou[illegible] van tranen / van kussen / van aen-spra[illegible] sy eerde / sy streelde / sy sprack tot he[illegible] Beeldt / al oft sy uyt den Hemel haer[illegible] ve Meesterſſe hadde teghenwoordigh [illegible] hadt.

Een wonder hier van.

Eens is aen de Maghet tusschen [illegible] liefde-suchtjens al soetjens uyt den m[illegible] ont-vallen dese aen-spraeck : Mijn a[illegible] soetste Moeder, ghy weet wel , dat waer[illegible] saken ick 15. oft 16. patacons hadde, ick s[illegible] u met een nieuw kleedt naer mijn behagher[illegible] kleeden. En siet / weynigh tijdts [illegible] naer / in de teghenwoordigheydt van[illegible] mede-dochters (die niet minder als d[illegible] peysden) is daer aen-ghekomen Hieron[illegible] de Gama Moorinne / en dienst-Ma[illegible] van een doorluchtighe Mevrouw / en [illegible] met het gheldt ghebracht een brief[illegible] van desen in-houdt : Weest ghegroet, S[illegible] Rosa, ick gisse, dat ghy nu besigh zijt [illegible] vercieren het Beeldt van de glorieuse *Moeder* [illegible] *Senen*, siet daer , en ontfanght dese 16. [illegible] cons , die ick hebbe by my bevonden ; [illegible] bruyckt dese tot het ciera et van dat Seraphi[illegible] Beeldt, soo-wanneer het noodigh is. Vaert-[illegible] Rosa heeft terstont naer den Hemel [illegible] sien / en sprack : O mijnen alder-soe[illegible] Jesu, hoe ghetrouvwen vrindt zijt ghy ! [illegible] de terstont heeft sy eenen sneeu-witten r[illegible]

kocht / en aen het Beeldt daer van een
iw kleedt ghepast.

Als Rosa by-een naeyde den Scapu-
/ die het Beeldt sou bekleeden / sondt
n de kamer / daer het Beeldt stont /
ippam de Montoya, haer mede-borghe-
/ om daer uyt te halen / en by te bren-
n een strengh oft klouwken van zyden-
et. Sy is ghegaen / en heeft ghesien
het aensicht van het Beeldt met eenen
ghewoonen luyster / en glans / klaerder
s stralende. Sy was verbaest van die
verwachte blijschap / en heeft al schud-
nde de saeck aen Rosa in de naest ghe-
hen kamer werckende / verklaert. Maer
os a gheensins verwondert / antwoor-
t in 't kort: Suster, hebt ghy niet ghesien,
t wat aen-ghenaem teecken ons *Seraphinsche*
eder gheweerdight voor goedt te houden, het
enen wy doen? Het behaeght haer, dat wy
beyde soo ghenuchelijck aen haren Scapu-
r besigh zijn.

Een ander wonder hier van.

Op eenen anderen tijdt wenschte Rosa
hebben eenighe blommen van gherof-
-naghels / met de welcke sy het H. Beeldt
ude vercieren. Dit weygherde den tijdt
n het jaer / het welck in de maent van
aius sulcken blomme in dat Landt niet
orts en brenght. Langh heeft-men ghe-
cht in het hofken van Rosa, oft daer
ers in het beddeken van de gheroffel-
ommen eenighe knopkens oft bottekens
rscheenen / de welcke haest souden tot
ommekens uyt-bersten; maer daer en is
et ghevonden. Men her-soeckt twee-
p-mael / dan te vergheefs: jae dien avont
was daer oock gheen hope van. Niet te-

Noch een ander en curieus wonder.

ghenstaende / ROSA met goede hope
wachtende het ghene gheschieden sou /
sprack aldus : Den Heere is machtigh
te gheven, dat wy wenschen : jae desen
nacht sal dat boomken (ende sy thoonde het
met haren vingher een struyckskem / dat
met gheen teeckenen van vruchtbaerheyt
op-gheswollen was) ter eeren van de al-
heylighste *Dryvuldigheydt* voorts-brenghen
schoone gheroffel-blommen. Soo sy dit
seyt hadde / heeft naer huys laten
hare hulperssen Catharina en Francisca de
Montoya, de welcke alle beyde lachten/dat
sy op sulckenen tijdt van 't jaer verwacht
jae beloofde gheroffel-blommen van een
verslapten en on-vruchtbarigen struyck.
Daeghs daer-naer heel vroegh (als-hun
neer dat het was den ghestelden dagh
de Processie) zijn sy wederom by ROSA
ghekomen / om met haer te volbrenghen
het welck daer noch te doen was in et
vercieren van 't H. Beeldt. ROSA
dan in het ghebedt ghehecht zijnde / heeft
hun ghewenckt in den hof te gaen / ende
in den naem van de alder-heylighste
vuldigheydt die dry gheroffel-blommen te
halen om het H. Beeldt te vercieren. Ca-
tharina de Montoya die sprack : Wel zijt gy,
lieve Suster, niet indachtigh, dat wy noch
gisteren door den heelen hof te vergheefs dese
blommen ghesocht hebben, en dat daer niet
een botteken op de struyckskens, oft dat er
niet een tandeken in de saet-stenghels en
het welcke in dese heele maent kost een blom-
meken beloven? Maer : Gaet, Susters (seyde
ROSA met een uytdruckelijcker ghebodt)
en brenght my terstont die dryvoudighe
(aer

er ick van ghesproken hebbe) heel rijp,
n, en ghekruyst. Wat vertraeght ghy-lieden?
t wacht ghy-lieden? Die de roede van *Aaron* *Num.* 17. ℣. 8.
ft doen uyt-groeyen en bloeyen, die heeft
oock voorsien. Sy zijn ghegaen/en ghe-
den (ghelijck de Maghet voorseyt had-
en dry gheroffel-blommen van dat self-
struyckisken / dat Rosa daeghs te
ren ghethoont hadde / hebben sy al be-
de af-gheplukt / by-ghebrocht / en ver-
enisse van hun mistrouwen ghebeden /
hun selven met Rosa voor Godt
danckseygginghe ter aerden gheworpen /
samen alle dry verwondert en blyde /
op dien dagh dat H. Beeldt met soo
vremt cieraet in het openbaer soude
nen. En het welck noch wonderder is /
dien tijdt af / soo langh als Rosa
leeft heeft / en zijn daer noyt in het jaer
wat tijdt het oock was) in den hof
Rosa versche gheroffel-blommen
broken.

Op een andere reyse hadde Rosa nef- Noch een ander meerder wonder hier van.
s de andere hulperssen gheroepen de
duwe Mariam Euphemiam de Parejas, om
k te helpen het H. Beeldt vercieren.
se weduwe hadde in haer huys een
ysen met name Francisca, die t' samen
k de voester was van haer jongh soont-
Josephus; welcke voester seer sorghelijck
k was / soo dat den Medecijn (om het
epen van haer sieckten) daeghs te voo-
verboden hadde / dat het kindeken aen
siecken niet meer en soude suyghen.
chtans de weduwe Euphemia haer sieck
ysen seer bevelende aen de huysgheno-
/ is naer Rosa ghegaen / om by den ghe-
mey-

meynen dienst oock den haren te voegh :
Als nu alles ghedaen was / en het Be t
betamelijck verciert / Rosa mede-li n
hebbende met de vermoeyde hulpers /
seyde hun : Schept uwen aessem nu wat en
vermaeckt u te samen met een soete en le
wandelingh, want ghylieden zijt vermoeyt. Eu e-
mia antwoorde: Doet ghy my gaen wand n,
daer ghy wel weet , wat eenen druck my r-
wacht in mijn huys? Waerom en gaet ghy et
eerder met alle uwe verdinsten en betrou en
by dese *Seraphinsche Moeder*, bidden , en ve d-
den de ghenesingh van mijn meysen ? Ro A
heeft het toe-ghestemt / ende terstont e-
keerdt zijnde tot het teghenwoor gh
Beeldt / sprack dat met ghewoone e-
meynsaemheydt aen : O ghy glorieuse *oe-
der*, en siet ghy niet den bitteren druck va e-
se vrouwe? Staet desen noodt by, noch en elt
den troost niet uyt : nu sal ick eens proe n,
hoe lief dat ghy hebt de 5. Wonden van en
Saligh-maker ; want ick bidde en smeec u
door de selve, verkrijght aen de siecke *Fr is-
ca* haer ghesontheydt. Dit ghesept heb n-
de / heeft de weduwe vertroost / en er
doen wel hopen ; en dat de H. Cath na
van Senen (aen wie sy nu soo ghe nt
hadde) aen haer dinst-maeght oock iet
en soude ont-breken. Euphemia is ter nt
naer huys ghespoeyt / en heeft daer an-
ciscam buyten perijckel nu beter en by ter
ghesont bevonden / in sulcker voeghen at
sy daeghs daer naer (door het bevel van en
Medecijn) wederom de voedende bo en
aen het kindeken heeft te suyghen e-
gheven.

Eens hadde Francisca de Montoya (

te vooren van ghesproken hebben) Ro- Al weder
m eenen heelen nacht ghegolpen in te een sooda-
cieren het Beeldt van de H. Catharina nigh.
Senen, ende soo sy (het werck nu ghe-
n zijnde) vertrock tot een kleyne rust/
naer weynighe uren oock te vergesel-
appen de feestelijcke Processie/ Rosa
ft haer (naer dat sy vertrocken was)
Catharina van Senen bevolen/ biddende
dat sy haer souden behoeden teghen het
staende perijckel. En de sorghvuldighe
biddingh en is niet vruchteloos ghe-
est: want soo de om-gaende Processie
:/en daer/ghegroet wirdt met vlieghen-
vier-pijlen/ eenen van die is recht ghe-
ghen naer de oogh van Francisca, en
ft ghestooten recht op haer oogh-wengh-
uwen/ sonder nochtans hinder te doen/
: om dat aen den vier-pijl de kracht
te hinderen ont-brack: want weder-
:ende met eenen draey van het aenschijn
Francisca, heeft een andere vrouw aen-
vat/ en heeft haer met den boordt van
buyten rock oock het heel binnen-
dt haestelijck ont-steken. Francisca seker
noegh zijnde dat sy het ont-komen van
on-gheluck moest toe-schrijven aen de
beden van Rosa, heeft aen de Ma-
t de heele sake vertelt/ ende haer voor
oetgunstighe sorchvuldigheydt seer be-
ckt. Aen wie Rosa aldus sprack:
, waerom en soude onse *Seraphinsche Moeder*
n heelen dagh gheen besondere sorghe voor
aghen, naer-de-mael dat ghy desen heelen
t met my soo arbeydende, tot haren dienst
edt hebt?
Voorwaer de H. Catharina, de welcke soo
mildt

mildt was tot alle die haer kleedden/ is tot haer Rosa niet minder mildt weest. Een proeve hier van / en ick eyndighen.

De H. Catharina van Senen gheneest mirakuleuselijck het handt-flerecijn van Rosa.

In het jaer 1616. in de maent van gustus, hadde Rosa naer ghewente kleedt het Beeldt van de H. Catharina va nen, om oock om te draghen in de gr solemniteyt en feest-dagh van den H. V Dominicus : en soo den feest-dagh ghe seert was / verwachte sy het selve Be in het huys van Gundisalvus den Thres om het te ont-kleeden. Het Beeldt is der-ghebrocht en binnen de bidt-pl van het huys in-ghebrocht / om daer kleedt te worden van alle dat koste cieraet/ het welck Rosa elders ont- hadde. Maer twee oft dry daghen te ren hadde de Maghet in haer re handt een schroomelijck flerecijn ghe ghen / het welck met soodanighe p elck lidt van de handt soo ont-riefde dat het niet alleen de handt heeft on quaem ghemaeckt om iet in 't minste te raecken/ maer oock den Medecijn de monsterachtighe gheswollentheydt vaert heeft / om te vermoeden dat waren gheswellen van een ander en ter quael. De handt was op ghesw tot de dickte van die tonnekens / i welcke den uyt-ghelesensten honingh Spagnien naer Lima ghebracht wordt dat sy nu niet eenen vingher me kost roeren / veel minder scheer oft ie ders houden / oft aen vatten.

Den 10. Augusti 1616.

Het was den dagh van den H. La tius Martelaer / als-wanneer den Med

ent den avont de handt besagh/ mey-
ne dat het was eenen etterachtighe
ere/ die sy noemen Meliceris, oft eenighe
ere soorte van Aposteume / heeft gheor-
eert eenighe soete treck-plaesters daer
te legghen / en bevolen / dat-men haer
ghs daer naer in den slincken arm een
sou openen om 't bloedt te doen ver-
ayven. Gundisalvus (die met den Mede-
daer teghenwoordigh was) dit treu-
n verthoon van de handt ghesien heb-
de/is als on-machtigh van medelijden/
de bidt-plaets vertrocken. Maer Rosa
roefden haer meerder/ dat sy dien dagh
ien welcken was haren jaerlijckxschen
gh van het aen-nemen van haer Sera-
nsche Moeders kleedt) belet wirdt het fee-
ijck kleedt van haer Seraphinsche Moeder
t gewoonelijcken dinst godtvrughtelijck
te raken. Soo dan sy heeft haer ter
den ghewo rpen voor het H. Beeldt /
welck daer op een tafelken ghestelt
nt / en heeft daer kortelijck ghebeden.
nde terstont op-staende heeft met een blij-
stemme een scheere ghevraeght van de
ysvrouw van Gundisalvus, die daer met
anderen tot dit werck bereydt stont.
ese meynende / dat het maer spel was/
eghden al lacchende / met wat handt
die begheerden aen te nemen / wel we-
nde dat haer de vingheren aen de rechte
ndt soo gheswollen waren / dat die door
een scheere-ooghen en konden : en soo
eft sy ghegheven aen Rosa (ghelijck
or spel) het alder-enghste scheerken/ dat
kost vinden. Rosa dit sonder eenigh
rbeyden aen-nemende / heeft haer vin-
ghers

ghers daer in-ghesteken / het werck a
ghegaen: en begost met een ghemackelijcke
en veerdighe neerstigheydt de bagghen, e
steenen / de ketens te ont-hechten / soo
lijck sy ghehecht waren : het naey-ga
van de banden gheboeghelijck t'ontnaey
de knoopkens door te snijden / het cier
met deelen seer nettekens af te legghe
en het Beeldt te ont-blooten. De M
troon heeft ten lesten luyde uyt-ghe
pen : Rosa, wat doet ghy? Spaert u h
tot dit werck nu on-bequaem ; dit sal nu
sorghe en arbeydt wesen. De Maghet gi
al vlijtigh voorts / niet anders antw
dende / dan dat den selven die haer h
handen ghegheven om het H. Beeld e
kleeden / nu haer rechte handt oock
nesen hadt / om het selve t' ontkleeden.
Een urken daer-naer is den Threso
weder-ghekomen / ende siende dat Ro
seer veerdigh met alle beyde de han
was werckende / is verwondert ghewe
en soetjens tusschen-sprekende / seyde t
haer : Jae, is u handt soo wel te pas, da
tot sulcken werck bequaem is ? Houdt op,
ons u handt sien. Hy heeftse ghesien / en t
minsten niet on-ghelijck aen de slin
handt bevonden / maer ghesont / ghene
en wacker. Den Threforier stont verb
van soo blijde verwonderingh / en al st
sijn huysvrouw besiende / bleef aenda
telijck haer hooren vertellen : hoe
de Maghet (soo hy was wegh-ghega)
haer hadt tot bidden begheven : hoe
sy seer weynigh tijdts daer-naer
ghesont op-ghestaen / ende (een sch
ghevraeght hebbende) het werck ters.

lijtigh en veerdigh was aen-ghegaen. aer hy heeft daer naer liever gehadt aniere van dese haeste gheneesingh upt mondt van de Maghet selver te hoo- Sy heeft gheantwoordt ; dat sy op korten tijdt (op den welcken sy voor Beeldt ghebeden hadt) ghevoelt heeft lle de leden van vinghers en handt/ r te keeren de voorighe ghesontheydt/ at die terstont ont-swollen zijn met ghewelddighen upt-blaes / ghelijck blase vol lochts/ als-wanneer-men die douwt / en dat alsoo met het gheswel te samen alle de pijnen verdweenen

Rosa belijdt selver dit mirakel.

en Ghenees-meester daeghs daer-naer aelt zijnde / heeft de handt bespeurt/ aer-naer de Maghet ondersocht : de ke alles eenvoudelijck heeft bevestight hene sy daeghs te vooren ghesept hadt; ele saeck ghelijck die gheschiedt was een danckbarigh ghemoedt toe-schrij- e aen de gratien en jonsten van haer hinsche Meesterse. Dit heeft oock het aedt noch vermeerdert / dat Rosa langh als sy leefde) noyt naermaels ìerecijn in die handt meer ghehadt eeft. Maer veel meerder is dat ander heeft / het welcke de ziel van Rosa ndigh heel soet maeckte op dien sel- ooghen-blick / als-wanneer de handt endigh ghenesen wirdt. Sy heeft be- dat sy op dien korten tijdt / op den ken sy met Catharina van Senen van handts gheneesingh ootmoedelijck ge- elt hadt / te samen in het binnenste eck van haer herte af-ghereghent was

Vermeerderingh van dese mirakuleuse miltheydt.

was eenen overvloedighen dauw van en-
on-ghewoone soetigheydt / de welcke in
daer oock op het lichaem is af-gesonden.
En het en is gheen wonder / dat de he-
melsche remedien ghewent zijn te v[er]trec-
ken van hunnen Center oft rust-plaets /
tot het buytenste deel van den selven en
eerst de ziel / als het lichaem aen-re[ke]n.
Maer wonder is het / dat dese dingen
aen Rosa niet en zijn wonderbaer ghe-
weest / de welcke uyt dese onderlinghe ge-
meynschap ontfongh (bynaer dagelijcks)
soodanighe streelingh en troost van de H. Ca-
tharina van Senen, als van een Moeder

Het XXII. Capittel.

Den vierighen drift, eerbiedinghe en godtvruchtigheydt van Rosa tot het alder-heylighste *Sacrament des Autaers*. Sy bereydt haer om voor het selve martelersse te sterven.

Is het saken dat sulcken dinghen ghe-
schiedt zijn aen Rosa, de Sera[ph]in-
sche Maghet kleedende met een a[nder]
Substantie, veel wonderder dinghen [he]eft
sy ontfanghen van dat wonder Sacrament
in het welck Christus bekleedt is met
Ps.67.℣.11. een anders Ghedaenten. Dese spijse heeft
Godt in sijn soetigheydt bereydt aen de
armen. Maer men moet wel beden[k]en
*Augustinus in sijn Belijdenissen, 7. Boeck, 10.c. aen wie hy ghesept heeft. *Ick ben de spijse
van de grooten, groeyt, en ghy sult my
Rosa en was noch boven de kinde[r]...

niet gewassen / en sy at nu dese spijs, de Bicht-vaders hadden haer nu veel t van gheest bevonden / als-wanneer sy aen haren teeren ouderdom hebben ghelaten te sitten aen desen H. mael-/ den welcken aen de Koninghen smaecklicht by-brenght. Jae twee-mael ter wirdt dit Maeghdeken / met hunnen f / gespijst en vermaeckt met dese godke spijse ; en sy wenschte het noch dec : maer als-dan en was het haer niet gheoorloft sonder de Moeder de Kerck te gaen. Och! hoe wel roept Honinck-vloeyenden Bernardus in synen angh : Die u smaken, krijghen hongher ; at door het dickmaels communiceer- / heeft ROSA ghekreghen sulckenen gher tot dit spijsende en voedende Saent, als dat-men haer nu wat meerher zijnde / ten minsten drij-mael ter e de H. Communie heeft moeten toe-la- Ende dit en was noch niet ghenoegh : t soo daer tusschen de weke viel enen feest-dagh / oft een solemneele sta- soo moest sy oock vier-mael oft somn oock vijf-mael in een weke dit H. voedtsel seer begheerigh ghenieten. dieper de Bicht-vaders hadden be- te kennen den staet van haer ziele / en haer dat dickwils communiceeren elijcker toe-ghelaten / een-paerlijck in Proces bestighende / dat sy in den st van ROSA bevonden hebben / sulc- blinckende reynigheydt / sulcken klare oselheyt / sulckenen vromen brandt van vruchtigheydt / en sulckenen driftigen gher tot het H. Sacrament, dat sy naer-

Gen. 49. ℣. 20.

S.Bern.in jubilo Passionis Dom.

Haren hongher, eerbiedingh, en drift tot het *H.Sacrament des Autaers.*

maels nopt en hebben ghederft de I
gher te weder-houden van de mede-
linghe van dat groot Mysterie. Dae
soo heeft sy lichtelijck verkreghen / da
soo te Paeschen / als oock op de feest
het H.Sacrament, daghelijcks door de
Octaven moght nutten dit lecker Br
der Enghelen. En om hier in te ont-gaen
lof der menschen / oft om door sonderl
niet bekent te worden / veranderde sy
dese daghen seer neerstelijck de ure /
nu vroegher nu wat later te commun
ren. Want naer het vermaen van de H.
Gregorius, Den hemelschen schat, moet
borghen worden om bewaert te zijn.
Die doet, dat niemant, dat verwonder
ieder.

S.Greg. Papa Hom. 12. in Evangelia.

S.Bern.

Maer hier is weerdt te bemercken
de Maghet in sulcken ghewoonte v
communiceeren / en in sulcken onn
heydt van soo on-bevleckte Conscie
soo dickmaels nochtans dat sy ginck
dese goddelijcke tafel / soo sprack sy a
te vooren haer Sacramentele Bichte : e
niet heel lichtelijck henen / maer met
ken sorchvuldigheydt van onder-s
met sulcken verweckselş en steckselş
leedt-wesen / met sulcken bereydingh
tranen en suchten / al oft sy heel v
en maenden dese twee HH. Sacramente
derft hadde. Daeghs voor de H. Co
nie, matteerde sy strengher haer lic
met gheesselen en eenen scherpen hon
op dat den hongher van 't lichaen
verghezelschappen den hongher van
le : en sy vercierden aen den kom
Bruydegom het verborghen beddeker

Haer bereydinghe tot het H. Sacrament des Autaers.

hert / met inwendighe eerbiedingh/
oedigheydt/ en begheerte : sy ontstack
chten van de godtvruchtighe Meditatien
Godts-bedenckinghen , besonderlijck
het boecksken van Ludovicus Granatensis,
van het Ghebedt schrijft. Het woon-
sken van haer hert/roockten en domp-
et kostelijcke gheuren van brandende
chen : ende de heele familie van alle
krachten en sinnen/ vergaerde sy by-
tot den dienst van den lieven Bruy-
m/die daeghs daer naer soude tot haer
en. En in dese oeffeninghe besteede sy
heel neerstigheydt en sorgh / oft dat sy
in haer heel leven / dese eenighe rey-
u ghecommuniceert hebben.

Haer maniere en ghesteltenis in het nutten van dit H. *Sacrament*,

aer met wat vierigheydt dat dese
aghtighste Maghet ghinck tot dit
omelijck Sacrament, met wat een rijpe
heestelijcke ghesetheydt van lijf en ge-
/ met wat eenen op-siedenden brandt
gheests / en kan-men anders niet be-
ven/ ten zy dat iemandt de H. Catha-
van Senen (ghebooght zijnde om desen
lschen beet te ontfanghen) hier met
eschrijven eens uyt-treckt. Maer hier
vas noodigh een Enghelsche oft pen-
oft penseel. Nochtans den Alder-
hsten en heeft dit ten heelen niet on-
it ghelaten/ ter wijlen hy dickmaels
et aenschijn van Rosa heeft doen
eren en blicken de uyt-schietende gen-
(als aen-wijsers van de inwendi-
lamme) wanneer haer ziel met het
n van de H. Hostie ontsteken was.

p eenen tweeden Sixendagh in de
elle van den H. Roosen-krans , terwij-

Wordt ver-openbaert met een wonder,

len de Misse leesde den Eerweerdigh
P. F. Antonius Rodriguez Predikant G
rael / knielde ROSA met de andere
loovighen op de ghetrailide voor-ba
van den Autaer om de H. Communi
ontfanghen. Soo den Priester me
H. Hostie tot haer ghekomen was /
het aensicht van de Maghet heel vi
migh ghesien / en is merck-grondigh
baest ghewozden / noch niet wetende
dese wondere en klare weer-lichtingh
de bedieden. Maer dit naermaels
meerder-werven ghesien hebbende /
bemerckt dat het ROSA was/aen wi
stont / naer het ghevoelen van de H. H
den inwendighen liefden-brandt soo le
digh en krachtigh blonck / als dat h
uytwendigh aensicht veranderde in
licht.

Met noch een ander wonder,

Als Pater Magister F. Ludovicus de F
naer syn Misse in de selve Capelle
dese Maghet de H. Communie uyt-rey
heeft dickmaels bemerckt / dat haer
sicht was met eenen hemelschen g
overgoten/soo dat hem somwijlen de o
ghebeeft hebben van 't gheweldt va
schijn/als zijnde on-machtigh te aens
wen sulckenen hemelschen glans/den
ken de schoonheydt van de Gratie in
stienelijck hadt ontsteken / ende dat
der Enghelen , in een Enghelsche sc
heydt (ghelijck hy seyde) wonderlijck
verandert.

Met noch een ander van 't selve,

Pater Magister F. Joannes de Lorenza
ghelijcke manier oock verstelt zijnde/
hier door gheleghentheydt ghekreghe
ROSAM beter te kennen / die hy n

en van aensien ghekent hadt. Hy had- ock Misse ghedaen in die selve Capel- ende naer de Misse reyckten hy uyt het volck de H. Communie. Soo hy ge- ien was tot ROSA (de welcke dien gen-blick haer aensicht ontdeckte om H. Hostie te ontfanghen) heeft ghesien ghelaet schoonder als van eenen mensch/ r/ sneeu-wit/ blinckende/ en met een elsche schoonheydt bestraelt. Hy is ge- eert/wel seker zijnde/dat sulcken blinc- de schoonheydt niet en was van het t onser sterffelijckheydt. En terstont van gheheysen/ sprack binnen sijn-sel- : Dese Maghet, wie sy is, is voorwaer roote Gratie by GODT; och! of 't my ghe- oft ware te kennen den binnensten staet haer soo klaer-schijnende, en brandende

Sijnen wensch is daer-naer vol- cht gheweest/ als-wanneer hy het min- it dachte: want de Goddelijcke voor- righeydt heeft hem daer-naer aen RO- ghegheven/niet alleen voor eenen Bicht- er/ maer ock voor eenen Meester/aen de Maghet (ghelijck een Religieus t aen sijn oversten) heeft ghehoorsaem- ot verhoont totter doodt toe.

Met al noch een ander van 't selve.

Als Pater F. Bernardus Marques noch zijn- Novitius/ de Missen somtijdts diende de Capelle van den Roosen-krans, ende r manier naest den Priester aen de mmunicanten uyt-reyckten den wijn de mondt te spoelen / soo dickmaels hy voor ROSA met den beker stont/ 't ghevoelt dat uyt den mondt van de aghet (ghelijck uyt eenen brandenden en) domypten sulcken heete wermte en

brandt/dat hem somwylen docht syn h
te branden / daer hy den beker mede
reyckten en in-trock. Maer als-dan
synen on-rypen ouderdom dit myst
noch niet vattende/ gingh elcke reyse b
hy / te vreden zynde dit in stil-swygh
heydt te verwonderen. Maer 15. jaren
de doodt van de Maghet / nu Pri
zynde / en ryper van oordeel / heeft
wonder (ghelyck het gheschiedt was)
der den H. eedt vertelt / daer by voeg
de / dat hem evenwel uyt dese heyl
branden syn jongh hert als-dan is on
ken gheweest met een verholen eerbiedi
tot dat H. Sacrament, het welck hy h
ghesien ontfanghen te worden met sul
godtvruchtigheydt en vierigheydt.

Godt heeft door dese uytwendigh
sienelycke teeckenen soo eenighsins w
thoonen van buyten / wat een liefde-
daer brande van binnen. Maer als-v
neer by dit vier noch lichamelyck qu
Luc. 12. ℣. 49. den ghenen die seyt / Ick ben het vier
men brenghen op der aerden : Rosa sc
ghelyck heel hemelsch / niet anders
Ezech. 28. ℣. 14. tusschen de Seraphinen, dat is / de Bra
en Blaeckers, te wandelen in het midden
De uyt-wercksels van dit *H. Sacrament* in haer. vierighe steenen. Daer van waren in
ziel die wondere uyt-wercksels / de v
ken eyghen zyn aen dit H. Sacrament
de welcke niemant en kent / als diese
fanghe. De ghehoorsame Maghet tr
te somwylen eenighe van dese uyt-we
sels te verklaren aen haer Bicht-vad
die dat gheboden; maer sy bleef bynae
elck woordt steken / beschuldighende
ghebreck der woorden / en anders en

an de selve niet te spreken / dan dat
ie seyde on-uytsprekelijck te zijn. Sy
ende nochtans dat uyt dat maeghde-
vleesch van GODT, in haer ziel ghe-
wirdt een wondere sacht-moedigheydt
het hemelsch Lam, ende dat sy t' sa-
met een on-ghemeyne kracht ver-
ckt wirdt door den edeldom van dit
otsel; dat haer krachten vernieuwt en
naeckt wirden / ghelijck door een
uwe veranderingh van wesen / ofte
ns-substantiatie van haren geest in dit God-
ijck / soet / sappigh / alder-krachtighste
tsel; dat daer-en-tusschen in haer hert
soete klaerheydt verscheen van een ver-
ender soorte / eenen vrede / een ghema-
e stilte / die met gheen ghelijckenis uyt
egghen is.

Voorts het verdroot haer / alleenelijck
er te proeven eenighe manieren van
vruchteloose uyt-spraeck / om wat te
halen van die on-ghemeten blijschap
de binnenste ver-eeningh met haren
r-liefsten Bruydegom : van de verhe-
theydt der ghenietingh : van den ghee-
ijcken smaeck der waerachtighe soet-
dt / daer sy in haer eyghen oorsprongh
smaeckt wordt : van de uytnement-
dt / overvloedigheydt / en vettigheydt
vruchten. Het was haer ghenoegh /
hier in stom te blijven / oft in het kort
elyden / dat daer gheen ghenucht / blij-
ap / en vreughdt in de wereldt hier be-
en is / die eenighsins kan vergheleken
den aen die blijschap van dat kostelijck
cket / al-waer den on-eyndelijcken zielen-
gher valt in een voedtsel weerdigh voor

Godt self / in de spijs der kinderen in de borst van het mensch-ghewordden W... *Luc.1.v.53.* het welck alleen / de hongherighe vervul... goederen. Dit hadde den Bicht-vader ... ter Magister F. Joannes de Lorenzana uyt ... mondt van de Maghet selver ghehe..., en daer-naer / haer by-staende ontrent ... doodt / terwijlen sy in haer berechting de H. Hostie (binnewaerts op-ghetoghen ... lenghskens door-swolgh / sprack dese ... nighe woorden tot haer : Dochter, gh... nu uwen Bruydegom, en verheught u ... met hem alleen, want hy is waerachtigh ... alder-soetsten ; vraeght, dat hy u naer sijn ... nier oock nu vervulle met de selve goede..., ghelijck hy placht.

Noch andere uyt-werckfels van dit H. *Sacrament* in haer.

Noch eenen anderen Bicht-vader ... Rosa was indachtigh / dat sy plac... segghen / dat sy in de H. Communie sc... in haer hert te ontfanghen de Sonne ... den Hemel selver. Want al wat dese ... sienelijcke Sonne in de wereldt uyt-wer... (als sy alles met haer licht en wer... vermaeckt / als sy de aerde met blom... en vruchten verciert / als sy de zee ... peerlen / het inghewandt der berghen ... kostelijcke steenen / en metallen verrij... als sy de voghelen des lochts verbl... de planten en ghedierten der aerden ... groeyen / ende alle de hoeckskens va... wijde helft des wereldts t'seffens me... uyt-ghespreyde klaerheydt verlicht / ... sterckt / en verguldt) dat alle dit in de b... spatien van haer ziele uyt-werckte d... delijcke teghenwoordigheydt van dat ... delijck vleesch. En het is misschien d... om aen dese Maghet van Godt ...

gh...

nt/dat 't meesten-deel de H. Sacraments aenten 7. oft 8. uren in haer maghe on-verteert ghebleven: op dat daer-en-hen onder dese goddelijcke Sonne dat vruchtigh hert verhit soude worden/ oor de vereeningh van dat levend'-ma-e Sacrament, krachtigher versterckt.

Sy wordt door het selve ver-sterckt, en versaeyt.

HRISTUS heeft sorchvuldighlijck voor-dat de uyt-werckfels van die Sonne ten heelen souden verborghen blyven/ hy door de selven heeft doen uyt-schij-tot in het lichaem van ROSA twee derheden; te weten/ de versterckingh/ e versadingh. De versterckingh uyt de ommunie heeft de Moeder in haer doch-bevonden: want soo dickmaels/ als SA om te communiceeren/ met haer eder naer de Kerck gingh/ was sy van oor-daeghsche gheesselen/ vasten/ en cken/soo flauw en uyt-ghemerghelt/dat ickmaels onder wegen in enghe en klep-raetjens (hier/en daer) hebben moeten n en stil staen,/ tot dat de vermoeyde ghet haren aessem achterhaelt hadt.

Exempel van't eerste.

er met het voedtsel van den gheeste-en beet nu ghespijst zijnde/ in het kee-naer huys/gingh altijdt snelder als de eder/ aen de welcke sy couragie en moet om te volghen/ al even eens oft sy in kracht van dese spijse hadt moeten wande-ot op den bergh GODTS *Horeb*.

3. *Reg.* 19. ℣. 8.

De li-aelijcke versadingh/ die ROSA ont-h van dit H. Sacrament, heeft sy selver/ aen de Bicht-vaders/ als huysghe-r beleden. Want t' huys ghekeert e/ en qualijck haer mantelken af-ge-hebbende/ soo vertrock sy haer recht

Exempel van 't twee-de.

naer

naer 't vertreck van de kamer : en
ſelven daer op-ſluytende tot heel la
den nacht / bedenckte aldaer de g
heydt van het ontfanghen weldaedt
de en quam in niemandts gheſight
gheſelſchap. Ghebeden zijnde om te
ſoo veel te meer om dat ſy upt-gh
van het voor-daeghs vaſten / ſchee
ſpijs-nuttingh noodigh te hebben / en
maendt zijnde / dat ſy indachtigh ſou
ſen / als dat den Sondagh van den va
wet ontſlaghen is / ſoo antwoorde ſy
ſy noch gheen andere ſpijs en koſt ae
men / om de groote verſadinghe v
tafel des Heeren , ſoo dat ſy ſonder d
terſte pijn en ghewelt / niet eenen
broodt oft niet een druppel waters
binnen ſwelghen.

Hierom ontgaet ſy de quellinghe van de huyſgenoté.

Als-dan de huyſghenoten bevonder
ben / dat dit in de waere daet ſoo
hebben naermaels op-ghehouden /
haer ſoo moeyelijck te pramen to
eten : ende ſoo heeft de Maghet met
verſaede ſpijs-dervingh tot den a
en ſomwijlen tot s'anderdaeghs toe
hert. Het is gheſchiedt / dat ROSA
het toe-laten van haren Bicht-vade
heele Octave daghelijcks ghenut hee
H. Sacrament des Autaers : en als-dan
ſy oock die gheheele Octave af-ſtant
daen van alle lichamelijcke ſpijſe :
dieswil dat die hemelſche verſad
niet alleen verdreven hadt den eten
van alle andere ſpijs / maer oock
heel on-bequaem ghemaeckt om op
tijdt eenigh ander voedtſel te konne
men. Dier-ghelijcken is het / het

istorie van de H. Catharina van Senen
meldt; op dat het klaerder soude blijc-
/ dat sy alle beyde met eenen gheest
begaeft gheweest.

voorders met wat godtvruchtigheydt
A ghewent was dit H. Sacrament te
n/ oft onder het H. Sacrificie de Missen,
oo dickmaels als het op den Autaer
nbidden stont / hebben wy eenighsins
vooren aen-gheraeckt. Sy hoorden al-
Missen die daer in de Kerck van de
s Predick-Heeren ghedaen wirden / in
elve was sy teghenwoordigh tot den
toe/ met soodanighe stilte en rust/met
anighe oock niet den steen selver ghe-
t is in sijnen Center , oft rust-plaets.
voorwaer den eyghen Center oft rust-
ts van ROSA was de H. Hostie. Al-
sy de selve met haer jaghende ooghen
achter-speuren / daer sinckten henen
heel ghewicht van haer liefden : soo
sy dickmaels bemerckt is / heel uren
h qualijck eens (jae misschien noyt)
eenen blick haer oogh-brauwen ghe-
n te hebben/veel minder haer ooghen/
hooft van den Autaer af-ghekeert te
en. Bekende en on-bekende passeer-
dicht voor-by de knielende Maghet /
iepen by-naer in haer ooghen : ende
tans en kende sy als-dan niemant/ jae
eroerden oock in't minsten haer oogh-
wen niet/ seer aendachtigh aen alles
nen den Autaer gheschiede/van wiens
houwen sy misschien gheenen Eclipsis,
ien-ghebreck was lijdende door de tus-
n-kominghe van eenigh ander vremt
-worpsel.

Haer tegenwoordigheydt voor dit H.Sacrament.

Op

Vervolgh van het selve.

Op die selve manier sat die aenda[...] ghe Maghet on-roerbaer / als-wa[...] dat aen het gheloovigh volck het H. Sa[...]ment te aenbidden uyt-stont in de H[...] monstrantie (ghelijck het ghemeynelijc[...] schiedt in de publiecke ghebeden van [...] uren) daer bleef Rosa van den mor[...] tot den avont on-roerbaer knielen / g[...] eten indachtigh/ oft sy en nutten oock [...] een druppeltjen water tot verkoelingh [...] vreden zijnde met haer vreughdt en [...]nucht / die sy schepten uyt de [...]melijcke teghenwoordigheydt van [...] Bruydegom. Soo dede sy oock op di[...] solemneele Octave die daer volght [...] den feest-dagh van het H. Sacrament de[...]taers : soo dat by-sonderlijck de Bich[...]ders hun verwonderden/ waer van su[...] uyt-ghereert lichaem noch die kra[...] hadt / om soo lanckdurighe moeye[...] knielinghen met heele daghen te [...] achter-een te konnen verdraghen. De [...]

Job. 6. ℣. 12.

te van de steenen scheen hare sterckte, e[...] vleesch scheen van koper, het welck [...] on-verwonnen Job klaeghden aen h[...] ontbreken. Maer op de leste vier [...] van haer leven / soo langh als in de [...]de-Weke naer manier aenbeden wird [...] H. lichaem Christi in het H. gra[...]sloten/ Rosa aen het graf ghehecht [...] vertrock oock s'nachts van daer [...] noch en stont oock niet op van die pl[...] daer sy op den witten-Donderdagh [...] knien ghehecht hadt : tot dat daeghs [...] naer op den Goeden-Vrijdagh dien [...]delijcken schat (met den welcken [...] hert altijdt vereenight was) me[...]

elijcke eerbiedinghe naer het Taberna-
erdraghen wirdt.
aer-en-tusschen niet denckende op ha-
hongher / en dorst / en vermoeytheydt /
nmerde sy haer gheheel met haren
inden: ende dat met soodanighe eer-
nghe / dat sy dien heelen middelen tijdt
24. uren niet en dersden voor hem oft
i / oft teghen den muer een weynigh
n.

y en was niet minder eerbiedigh aen enbiddelijck H. Sacrament, al was het buyten haer ooghen. Soo dickmaels n de samen-spraeck / oft door haren en / oft iemant-anders mondt / ghe-nt wirdt het H. Sacrament, ROSA be-den eerbiedingh met een diepe ney-he van het heel lichaem en hooft. wanneer sy ievers hadde hooren de k luyden tot het aenbidden van het sel- oft voor de solemniteyt van dit H. sterie / de blijde en feestelijcke klocks-s voor-klincken / ROSA en kost de tighe teeckenen van haer binne-blij-y niet wederhouden / oft haer hert en vleesch verheughden hun in den levenden DT. Een levender coleur wirdt in aenschijn ontsteken / en haren gheest eughden hem in GODT sijnen Saligh-ma- Sy en kost oock noyt versaedt wor- in de solemneele sermoonen van dit Mysterie te hooren / de welcke sy maer s ghehoort hebbende / vele jaren daer met een wonder gheluck van de Me-e bynaer van woordt tot woordt ver-de.

Haer eerbiedinghe tot dit afwesende Sacrament.

Psal. 83. ℣. 2.

Luc. 1. ℣. 47.

Daer en was aen haer gheen genuche-

lijcker

Haren neerstighen drift tot de *Autaers* en Kercke dinghen.

lijcker handt-werck / dan als sy m
oft Autaren / oft Tabernakels / oft he
Graf in de Goede Weke palleeren. Dae
soo naeyde sy met een soo groote g
vruchtigheydt de doecken (die-men Co-
ralen noemt) de dwelen en kleederen v
Autaren / de decksels van de Kelcken
Zijde-kleederen / en allen het ghew
goedt dat hier toe noodigh kost w
maeckte sy met alle verstant / konst /
sel / van godtvruchtigheydt. Daer-e
ven noch niet te vreden zijnde met le
de blommen / borduerde sy kostelijcke
zijden draet / ende dat met een konst
verscheydentheydt van alle coleuren.
voeghde daer by van de selve kon
kost / tacksken van groen / gheel
kruydtachtigh coleur / en met alle
scheyde schoonheydt van bloeysel gh
kelt. Dese kostelijcke godtvruchtigh
van de dochter mishaeghden aen de M
der / ende sy nam qualijck / dat dae
veel tijdt ont-trocken wierdt aen de a
wercken van Rosa, door de welck
de ouders en de arme familie onder
Soo dan de Maghet / om de Moed
voldoen / naer de werck-taeck van
heelen dagh / besteede naermaels een
van den nacht in het maken van de
taers ciersels. Maer dit scheen ooc
den gheestelijcken Vader (misschien
het in-gheven en vergrooten van de M
der) de krachten van de dochter te bu
te gaen. Dan Rosa heeft hem de
gheantwoordt: Ick en wil soo teerker
lecker niet ghehouden zijn, dat my den ar
van eenen nacht, oft te veel, oft te moeye

wesen voor het cieraet van mijnen Bruy-
n. Want wat luy oft ledighe vrouw sou die
aen wie te hert soude wesen eenen nacht
teden tot het cieraet oft kleedt, met het
den man daeghs daer naer moet betame-
in 't openbaer komen?

n lesten / den liefden-drift van Rosa
it H. Sacrament was soodanigh / dat
ver heeft ghehadt voor het selven te
en leven en bloedt / als blommen.
en teghenwoordighe gheleghentheydt
daer niet verre af-gheweest. In het
1615. in de maent van Julius ver-
den hem de vyandtsche oorloghs
van de Hollanders, op de kusten van
, in de Vreedtsamighe Zee, oft Mar del
en heeft op 't on-verwachts dien hee-
reeck verbaest ghemaeckt. Men slaet
ept t'allen kanten alarme / en daer-
schen hadden de Gheestelijcken (ghe-
het in soo publiecke perijckelen ghe-
t) Godts hulpe aenroepende / in
Kercken van Lima uyt-ghestelt het
h-weerdigh H. Sacrament des Autaers,
an het on-strijdtbaer volck aenbeden
rden. Eyndelijck op den avont van
. Maria Magdalena is ghesien gheweest
chrickelijcke zee-vloot der Ketteren
op de haven van Lima (de welcke de
onders noemen Callao) in slach-order
e komen / als oft sy hun trouppen /
ernielingh van de stadt / wilden op
andt uyt-storten. Terstont was de
stadt in benautheydt / en soo Gheeste-
n als Wereldtlijcken wirden ghedwon-
de wapenen aen te nemen: want het
seker dat desen Calviniaenschen vyandt
met

Sy wenscht en tracht martelersse te sterven voor het *H. Sacrament.*

niet alleen naer het goedt en het bl
van de inwoonders / maer oock tot
ligh-ſchenderye / naer den roof der K
ken / en uyt-roeyingh van den GOD
dienſt ſeer wreedelijck vlamde. ROSA,
(de welcke met eenighe treffelijcke Ma
nen de uyt-komſt van deſe benauth
verwachte in de Kerck van den H. V
Dominicus) onder alle die beroerten en b
de maer alleen voor het hoogh-weer
H. Sacrament, dat op den Autaer ſtont
welck die heyligh-ſchendende handen /
oock miſſchien de voeten van dat on-
loovigh volck gheenſins ſparen ſouden
ſy ſouden het ſelve met een ſchroomel
vermetentheydt onder de voeten wor
ende met een raſende GODTS-laſteri
betreden.

Daer-en-tuſſchen is noch een dro
tijdinghe ghekomen tot ROSA, dat
vyanden des Gheloofs uyt hun oorl
ſchepen / in de ſloepen / en van daer op
ſandt / met benden uyt-ſpronghen / en
hoopen recht naer de ſtadts poorten
quamen. Dit ydel gheſchreeuw was
gheſtroeyt alleenelijck door de alghem
vrees van 't volck : maer heeft noch
dit on-ghewapent vrouw-gheſlacht /
met ROSA daer in de Kerck was /
verſlaghen / dat ſy by-naer gheſtorven
ROSA alleen was ſoo verre van voor
ſelven te vreeſen / oft naer den vlucht
een ſchuyl-plaets om te ſien / dat ſy
eerder (ghelijck als triompherende)
lijck heeft konnen bedwingen de teeck
van haer groote blijſchap / ſekerlijck
nende dat nu die alder-gheluckighſt

soo veel suchten ghewenschte ure aen-
/ op de welcke dat sy voor de eer
dat aldaer uyt-staende alder-heylighste
ment, en ziel / en leven sou moghen
en.

oo dan sy heeft haer mede-ghesellin- in de Capelle van den H. Hieronymus haer stillekens ghetrocken / en heeft dese bevende herten met een bly uyt-reydt ghelaet beghinnen te verkloec- om met haer het Martyrie te onder- : dat dese gheleghentheydt te gheluc- en te kostelijck was ; te weten / te nen sterven / niet sus oft soo / maer in eghenwoordigheydt van dese Goddelijc- ferande, te moghen vallen en gheslaghen orden oock tot een offerande/ en voor dat ghestelt lichaem van CHRISTUS, te hen uyt-stellen syn eyghen ziel.

Sy verweckt de andere daer toe.

it met een gout-blinckende aensichijn eyt hebbende/ heeft haer scheer uyt de de ghetrocken / en haer kleedt (daer nghste op d'aerde hingh) vlijtigh af- neden/ en haer mouwen tot achter den -boogh op-slaende / de rest van haren tusschen den riem-bandt tot aen de ssels toe op-ghetrocken/ en haer schoe- uyt-ghedaen. Ghevraeght zijnde/ wat de / oft wat sy wilde met dese nieu- heydt : Ick bereyde my (sprack sy) tot trijdt, ick en wil niet, dat my dit laken h beletsel aen-doet in te strijden en te en voor het *H. Sacrament*: in dit kort kleede ck lichter en veerdigher sonder beletsel en den Autaer op-springhen : aldaer sal mijn lichaem (om eerst door-wondt te en) stellen voor het lichaem van CHRI-

Haer eygen bereydenisse.

STUS, en ick en sal niet wijcken, voor d[illegible] vallen sal door-steken met de hellebaerden [illegible] de goddeloosen: jae ick sal oock de vy[illegible] bidden, dat sy my niet en dooden met [illegible] slagh, maer met een traghe wreedtheydt d[illegible] chaem van deeltjen tot deeltjen ont-litten[illegible] elck lidt in de alder kleynste stuckskens m[illegible] len: op dat, terwijlen sy sullen bekommert[illegible] in my te mishandelen, daer-en-tusschen [illegible] minsten uyt-stellen dat ongheltjck en af[illegible] het welck sy (eylaes!) mijnen teghenwo[illegible] ghen Bruydegom daer-naer sullen aen-doen.[illegible]

Dit sprack sy op soodanighe ma[illegible] dat-men licht kost gissen uyt de ge[illegible] der ooghen / uyt de standtvastigh[illegible]ydt [illegible] het on-beroert aenschijn / uyt den lu[illegible] en levenden klanck van de kloecke [illegible] me / en uyt alle het ander staen oft [illegible] van dese kloeck-moedighe Maghet / [illegible] dat ROSA voor dat Sacramenteel Lam de[illegible] taers, gheworden was een Leeuwinne.[illegible] de om-staende vrouwen en gheloofden [illegible] eyghen ooghen niet / haer nu siende [illegible] kloecke strijdts-Heldinne / de welcke [illegible] noch toe hadt niet anders gheweest [illegible] een levende voor-beeldt van sachtmo[illegible] heydt. Sy waren verwondert te sien [illegible] soo stille Maghet in het openbaer ([illegible] haer hooft-decksel tot aen de schou[illegible] gheopent / met een af-ghekort kleedt [illegible] on-ghesch oende voeten / met veerdigh[illegible] men / hoogh op-ghegort / en alleenelijck [illegible] de bidt-knobbelkens van den H. Ro[illegible] krans heel over-moedigh bewapent [illegible] hope van Martyrie / van selfs te ter[illegible] en te beroepen de leste ure / en a[illegible] doodt selver seer strijdelijck te drep[illegible]

daer-en-tusschen (ghelijck nu on-ver-
nigh in 't wachten) begost den gangh
proeven : nu tredende naer den Autaer
de H. Hostie, van daer wederom naer
kerck-deure : om te sien / oft de vyan-
niet en naerderden / de welcke sy soude
snelheydt voor-komen in het op-vlie-
n naer den Autaer, seker stellende van
ier te sterven. In alle de vleesch-en-
em-aders van dese Maghet siedde nu
bloedt / soo begheerigh om ghestort te
den. Maer terwijlen sy wacht : ter-
en sy haer tot den strijdt bereydt : ter-
en sy haer gheselschap met haer exem-
ghelaet / vermaen / nu tot het selven
noodt : soo wordt daer gheboodtschapt /
hem den vyandt verre van het strandt
rock ; ende het was oock soo. Want
Admirael met een sieckte bevanghen /
de Vloote doen af-trecken / en is
s daer-naer van de sijnen op een
-rotse teghen-over de haven / begra-
Rosa (soo de andere nu buyten
s waren) begost beschaemt te worden
de korthеydt van haer af-ghesnede
deren : en om betamelijck naer huys
eeren / is het haer noodigh gheweest
die selve Capelle den nacht te wach-
/ met de droefheydt van het ont-no-
Martyrie / maer wenschte nochtans
gheluckс aen het verlost Vaderlandt /
esonderlijck aen de on-ghеschende eere
kercken.

Soo dan het ghemoedt en heeft niet
roken aen de Martyrie / maer de Mar-
aen het ghemoedt / naer het welck
o dickmaels (en voor / en naer) met

De ghelegentheydt misluckt haer.

de alder-brandighste wenschen ghes
Haer droefheydt over het gebreck van ghelegentheydt der Martyrie.
heeft. Want sy beweende dickmaels
ongheluck / om dat haer 't gheslacht
lette te gaen naer de landen der on-
loovighen / om aldaer voor Chris
duysent-mael de doodt te soecken. S
droefde haer dat sy niet ghebooren
op die tijden en plaetsen / als-wanne
waer de tyrannische vervolginghen hu
neelen / hun schouw-plaetsen en merc
roodt-verfden met het bloedt der Ch
nen. Sy achte hun gheluck onweer
haer / aen wie vergunt was met hu
ste druppel bloedt te beteeckenen het
ken des Gheloofs. Sy seyde dickm
met eenen sucht aen Mevrouwe Fra
Urtado de Bustamante, die met haer
ghemeyn was: Och! Godt gave, q
eens voor-viel een bequame reden en m
om den vlucht te nemen naer de barba
landen, op dat wy aldaer voor Jesus Ch
stus van de Af-godisten op het alder-wr
sten souden ghedoodt worden. Eyndelijck
sy niet anders en kost / soo verheu
sy haer met te verbeelden/en te beden
de tormenten / die sy elck in 't beso
voor de liefde van den Bruydegom we
te in haer selve te proeven. Sooda
begheerde sy met den H. Martelaer
tius, een suyver broodt Christi be
den te worden voor die liefde / u
S.Thom.opus. 57. welcke Christus dat broodt der E
len, wordt het broodt der menschen.

Het XXIII. Capittel.

n uytnemenden yver van Rosa voor de salighey.dt der zielen.

De welcke soo man-haftigh bran-de tot dat *Mysterie*, in het welck het waerachtigh Lichaem van ristus verborghen schuylt / die en oock niet de *Mysteriense*, oft gheeste-e lidtmaten van dat selve Lichaem supmen / soo-wanneer sy die sagh ghe-t in eenigh perijckel van de salighepdt. wist de zielen te weerdeeren upt dien epndelijcken prijs / met den welcken sy rantsoeneert zijn. Daerom soo dick-els als sy haer ooghen keerde naer de ne gheberchten van het *Zuyde America*, dt sy merch-grondigh bedroeft / be-tende het ziel-verlies van soo veel bar-ische menschen / die achter de hooghe uw-berghen / miers-ghewijs / ontallijc-maer on-toekomelijcke vallpen bevolc-/ noch verblindt blyvende in hunne va-ijcke af-goderye. Sy beweende on-stbaer het naest-gheleghen Rijck van i, daer daghelijcks met duysende en sende zielen verloren ginghen / t'sedert de wreede inwoonders (het jock en den Koningh / en van het Gheloof hewoppen hebbende) weder-ghekeert ren tot hun boosighe af-goderye. En en hadde niet alleen mede-lijden met r *West-Indien*; maer alle dat groot be-ep (het ghene de volcken van dat woest a, en de Rijcken van *Oost-Indien* be-

Haren yver tot de zielen.

woonen) was aen Rosa een daghelij-
sche materie van weenen. Sy wens-
tot het inghewant verscheurt / en ghel-
een uyt-ghespannen net uyt-ghespreyd-
worden over dien breeden wegh / door
welcken soo veel ellendighe zielen lie-
en drongen naer de Helle. Voorwaer
was den gheest van haer Seraphinsche M-
sterse , de welcke oock ghewenscht h-
(waer het saken dat het gheschieden mo-)
met haer eyghen lichaem de Helle te s-
ten / op dat daer soo groote hoopen
zielen naermaels niet en souden meer
loopen / en het rantsoen van hunne ver-
singhe verquisten.

Sy ver-weckt haren Bicht-vader tot de be-keeringhe der zielen.

Het is gheschiedt / dat een van Ros-
Bicht-vaders handelde van sijn sendin-
om aen de barbarische ghebueren gae-
verkondighen het H. Evangelie. Soo
de Maghet heeft desen beghinnen te
maenen / te verkloecken / met de al-
brandighste woorden te ontsteken / en
stelijck te bidden / dat hy niet en s-
vreesen : dat hy de reyse sou spoeden :
hy aen die doolende sou te hulpe kom-
datter gheenen aenghenameren dienst Go-
kan aen-ghedaen worden : dat dit
ampt is van een Apostolisch hert
weerdigheydt / aen het welck den God-
lijcken bystandt niet ontbreken en kon-
ten lesten / dat tot troost en vergheldi-
van alle sijn sweet ghenoegh sou wes-
waer het saken hy by de on-gheloovig-
maer een kindeken door de deure van
H. Doopsel sou naer den Hemel senden.
van den anderen kant / willende soec-
een proeve van Christus , die in h-

spra-

ick / begost ghelijck twijfelachtigh te
ver-legghen sijn krachten / als on-be-
hem tot soo grooten ampt: hy verhef-
hen arbeydt en moeyelijckheydt van dat
eck / den hongher / den dorst / de pe-
kelen der wilde dieren / de hitte / de
moeytheden / de ballinckschappen: eyn-
ijck het vergif / met het welck dat boos
tot uyt-landers gheensins gheneghen
ck / ghewent is haer wreedtheydt uyt
wercken teghen de vremde verkondi-
ers van 't Gheloof. Maer nochtans
eghden hy daer by / dat hy groote hope
n hulpe ghestelt hadt in de ghetrouwe
oe-deylinghe van de ghebeden en 't va-
n / en andere goede wercken van Rosa.
hier / al was het saken dat de Maghet
: kleyn ghevoelen hadt van haer goede
ercken / om nochtans een verweckende
oor te steken (soo veel als sy konde) aen
nu eenighsins bereydt was tot dien
p / heeft met een groot betrouwen hem
-ghesept / dat sy hem in dit H. werck
de te hulp komen met alle de verdien-
n van haer oeffeninghen: midts hy oock
aer advenant) haer deelachtigh wilde
aken van allen den gheestelijcken winst /
hy bekomen soude uyt de bekeeringh
on-gheloovighen. Den Bicht-vader
eft het toe-ghestemt / wel ghenoegh we-
de / hoe groot voor den Heere (die den
-wegher der gheesten is) dat dese Ma-
et was / met de welcke hy desen koop
n onderlinghe winst maeckte. Soo
eft-men eyndelijck van beydts kant met
spreeck over-een-ghekomen / dat Rosa
n den Bicht-vader soude toe-eyghenen

de helft van alle de vruchten die sy de-
en-tusschen hoopte te vergaderen uyt
haer oeffeninghen van goede wercken,
dat hy van ghelijcke aen de Maghet
over-setten de helft van de winst uyt
bekeeringh der zielen/ die hy met syn p
dicatien soude trecken op den wegh
hun salighe ydt.

En noch andere Religieusen.

Met de selve vierigheydt des ghe
trachte dese godtvruchtighe Maghet
de bekeeringh der on-gheloovighen te
steken alle de Religieusen / die sy bequa
kende: besonderlijck soo badt sy de B
ders van haer Order / sy vermaende
smeeckte hun / dat sy hier toe met
voorighe intentie souden schicken allen h
nen voortgangh in de gheleertheydt:
sy dit vromelijck / uytnemende / en
heven werck(als het wit/en het eynde)s
den aen hun studien voor-stellen : om a
het ghene van de af-goderye noch in
resterende landen van America over
ghebleven / te verdrijven : om in de sch
re des Heere te brenghen overvloedi
schooven van bekeerde Indianen :
duysent duysende zielen te ont-trecken
den af-grondt van de eeuwighe verdoe
nis : dat-men niet en moet te veel ha
ren in de puntjens der scherpsinnig
den : dat-men niet en moet verflouwen
het on-nut ondersoecken van het vers
der woorden : dat alle die school-moeyt
alle die slapeloose nachten / alle dat hee
gheroep van de disputen seer qualijck
steedt worden / is het saken dat de g
leertheydt met soo veel arbeydts behael
niet besteedt en wordt tot de salighe
v

den even-naesten / en verbreydingh van
Gheloof/ is het saken datse op het eyn=
van een traeghe luyheydt / op de ydel=
dt en lof van een uytwendighe pracht/
in wat tijdelijcke eer van het verciert
r-hooft / hooghmoedigh rust / vaeck=
euwt / en haer selven wegh gaet wor=
.

Sy versekerde met groot ghevoelen en weldt / dat (ten waer de natuer haer vrouw hadt ghemaeckt) sy dit eerst r al sou begheert hebben / naer het renghen van de noodighe studien / haer en heel te begheven tot de Evangheli=e verbreydingh : begheerigh zijnde te n naer die wildtste / beestelijcke / mensch=de volcken / midts sy aen haer India= die in hun af-goderye noch verwer= waren / soude behulpigh zijn met haer erwijsingh / sweet en bloedt. En haer groot mede-lijden en liet de Maghet rusten : daerom soo heeft sy eenen dt bepeyst / met den welcken (ten waer eerst stirf) sy hoopte in dit Aposto=) ampt door een ander te vervullen/ ghene sy door haer selven niet volbren=n en kost. Te weten / sy hadt voor haer nomen / van erghens aen te nemen een n en verlaten weesken / het welck sy jonghs-af soude met een moederlijcke he en liefde op-brenghen tot studie uyt godtvruchtighe almoessen van sommi= aen haer bekende Matroonen ; en aen jonghsken van jonghs-af begheerighe schen in te planten van de Evanghe-e verbreydingh / welcke wenschen s-gewijs met dit kindeken souden op=

Sy wenscht selver het Gheloof te verbreyden.

Haren wonderen vondt hier in.

groepen:

groepen: en daer-en-tusschen te voorsi
dat het in de gheleerthepdt en deug
soude neerstelijck op-ghebrocht word
tot dat hy nu grooter wesende en Prie
ghewijdt zijnde/ soude gheoordeelt wor
eenen bequamen werck-man om te ar
den in de bekeeringhe der Heydenen.
als-dan hadde dese Maghet ghesch
dese eenighe vergheldingh en loon
haer aen-ghenomen soontjen te vrag
voor die langhe op-koesteringh en moe
lijcke sorchvuldigheydt/ dat hy sou g
en spoeden naer de volcken/ die de Chr
lijcke wet noch niet en kenden: dat hy
victorie-teecken van onse salighepdt
midden van de Barbarische menschen
de op-rechten/ en alle de zielen (die hy
konnen) aen de stroppen der duyvelen
de ontrecken. Rosa gheloofde dat
dese vervullinghe/ eenighsins soude
daen wesen aen haren edelen en klo
moedighen drift/ door den welcken sy (
ten de vrouwelijcke manier en maet)
dorstigh was naer de salighepdt van h
even-naesten.

Haren yver en sorgh voor de sondaers.

Gheenen minderen yver en sorghe
sy ghehadt tot de Christenen/ die sy
oft door doodt-sonden on-gheluckelijck
vallen te zijn uyt den staet van de go
lijcke vrindtschap/ oft door een hooft-
den allenghskens tot hun sekere ver
senis verleydt te worden. Door dese (i
waere daedt ellendighe) gaf sy haer se
daghelijcks seer bloedighe slaghen/ sy
te/ sy versuchte voor den vergran
Godt, en sy en spaerde gheenen kost
tranen/ om aen sulcken een oprecht l

en over hun sonden van Godt te ver-
ven/en een ernstighe beternisse van leven.
seyde/dat/waer het saken haer eenigh-
s hadt toe-ghelaten gheweest te bedienen
ampt van te predicken / dat sy met
rouw hayren kleedt bedeckt / bloodts-
ts/ en droevigh/ dagh en nacht door al-
he weghen en straten van Lima soude om-
ghen het Beeldt van den Ghekruysten, en
sy t'allen kanten door de merckt/door
weghen/ door de kleyne en enghe straet-
s / met een droef gheroep sou schreeu-
n: Keert weder, ô! keert weder, ô! son-
rs, wijckt van uwe quade weghen, door de
cke ghy-lieden als beesten gheleydt wordt
de vleesch-banck van den helschen vleesch-
wer: vlucht, wijckt die slibberachtighe del-
he van die ongheluckighe eeuwigheydt, de
cke maer eenen, en on-sekersten, ooghen-
k van dit loopende en vluchtende leven, verre
van de Helle: aen-merckt het perijckel, in't
ck ghy-lieden ulie selven verwerret hebt, ont-
nt ulie eyghen zielen, ghy verloren schapen,
welcke den goeden Herder door doornen en
elen, door bloedigh sweet, door wonden
een Kruys, soeckt om saligh te maken. O
ydt ulie weder te keeren naer desen versoe-
jcken Verlosser, den welcken soo-wanneer
nu versmaedt, soo en sal daer gheen ver-
ngh in de Helle meer over-wesen.

Dit sprack meesten deel dese bermherti-
e Maghet met sulckenen grooten brandt
de borst / en sulckenen drift van haer
eken hert / dat sy niet selden de toe-
rders beweeght heeft tot leedt-wesen /
e datter nu / niet een Rosa onder haer
ende/ maer eenen Jonas onder de Nini-
viten,

viten, scheen in de waere daedt te beg nen een vermaen van penitentie. D was by ghe'val teghenwoordigh P. F. A nius Rodriguez, Predickant generael, met tittel/ en met de daedt: de Maghet hem met ghelijcken yver en betrou (de welcke van de ootmoedigheydt/ en de bestiert wirdt) ghekeert zijnde/ sp aldus: Let wel daer op, *ô Pater!* dat de G delijcke goedertierentheydt ghewilt heeft, ghy eenen Predickant soudt wesen, op dat de verloren en verherte sondaers soudt b ghen tot beter leven: Soo dan wacht wel, ghy die rijcke gave GODTS van uwe v sprekentheydt niet on-profijtelijck en ver in ydele blommekens van scherpsinnighe bedd kinghen. Verre van hier die krol-woorden ydele vernuftheden; dat wijcke en op-ho alle dat woorden cieraet ghelijck van een neels verthoon: weest indachtigh, dat ghy GODT ghestelt zijt eenen visscher der m schen, ghy moet vromelijck u netten uyt-sp den tot den vangh der sondaren. Ick bidde doet dit, tracht en begheert dit eenighlij dat ghy vele sondighe zielen uyt den dra den kuyl treckt, en van die alder-ghevareli ste steen-klip der sonden de menschen af-ho die anders verloren gaen, en hun uyt-bre tot op den sekeren vasten oever van een sal penitentie.

Sy vermaet en bekeert seer wonderlijck eenen onkuysschen jonghelinck.

Het is ghebeurt/ als Rosa noch wo de by haer Moeder/ dat daer eenen j ghelinck/ edelder van stam/ als van m nieren/ met name Vincentius Montez V gas, in de selve straet quam woonen/ verre van 't huys van Rosa. Hy (wonderende de uytnemende schoonhe

dese Maghet / maer te samen oock
r dat hy haer houwelijck niet hopen
noght) socht gheleghentheydt om ten
sten syn ooghen wat vryelijcker te
en in de soete schoonheydt van Rosa.
dan hy is by de Moeder ghegaen /
veynsende dat hy eenighe kostelijcke
ghen van syn lijnwaet noodigh had-
en dat hy die wilde van Rosa ghe-
eckt hebben / de welcke bekent was /
dit werck den kost aen haer ouders
vinnen. Rosa was in het handt-
ck met de andere dochters nu bekom-
t / aen wie de Moeder toe-wenckte
sy Vincentium sou hooren / en met hem
r manier en reden van den prijs in
r teghenwoordigheydt sou over-een ko-
n. Den jongh-man bevolen zijnde voor
Maghet te sitten / heeft met een beleef-
manier beghinnen te ondersoecken hoe
aerde / dat hy ghekomen was om eeni-
kraghen te doen maken: hy heeft ghe-
eght hoe veel ellen van het fijnste lijn-
t daer noodigh waren / wat het moest
en / waer het beste lijnwaet te koop
tusschen wat tijdt dat die souden kon-
ghemaeckt zijn. Maer de Maghet
Godts verlichtingh kennende het
borghen hert van Vincentius, heeft met
ote droefheydt beghinnen te ontfermen
stinckende ziel / in de welcke daer vast
den (ghelijck in eenen vuylen poel)
onkuysche begheerten van de slibberach-
he jongheydt : ende haer ooghen met
en sucht naer den hemel op-heffende:
seyde sy) goeden Jesu! hoe is uwe ver-
ligheydt al te langh? Maer ghy, edelen Vin-
centi,

centi, vergheeft het my, en gheeft plaets a
waerheydt, die ick u segghen sal. Heel a
ghedachten, als van de kraghen, hebt g
u hert: wilt ghy dat ick eens recht uyt
ke, waerom ghy ghekomen zijt? Maer ick
uwe schaemte, ghy doet ghelijck de jongh
en ick beklaegh uwen staet. Beklaeght ghy
u selven, en wordt wederom wijs. Het
leughen, allen het ghenen niet en leyd
Godt, het doodt de ziel, allen dat
het dertel vleesch. *Vincenti*, kent, en siet
perijckel, betert u ghemoedt, het ghen
kommert is met de overvloedighe jacht
ydele vermaken: tracht voorsichtigher te
delen in de weghen van Godts ghebo
op dat ghy niet en vergaet. Siet daer, alle
ghene ghy tracht te bedecken, uw opset
aen mijnen Bruydegom niet verborghen
bleven.

Vincentius **door dit vermaen van de M**
ghet gheraeckt zijnde / heeft sijn oo
nederwaerts gheslaghen / en sijn selver
weynigh in-siende / heeft wat ghesweeg
Eyndelijck nu verandert zijnde van de
nen die hy te vooren was / heeft de M
ghet aldus aen-ghesproken : Ick voele
Christus in u spreeckt, die alleen
konnen my aen u soo ontdecken, dat ghy
door-sien het binnenste van mijn boos
Soo dan ick gheve plaets aen u godtvruch
en vierigh vermaen, ick sal Godt (my to
beternis noodende) naer-volghen; maeckt
hem aen my versoent, op dat hy volbren
het ghenen hy heden in my begost heeft.
Maghet heeft hem haer ghetrouwe g
bedens-hulp toe-ghesevdt / en heeft
jonghman beleefdelijck laten wegh-ga

welcken naermaels de begheerlijckhe-
van de on-ghereghelde jeught af-leg-
de / heeft een goede manier van leven
ghenomen / soo dat hy allen 8. daghen
minsten eens sijn ziel suyverde door het
crament van de Biecht, en de selve met
H. Sacrament des Autaers versterckte: bly
e / dat hy ghevallen was in de han-
van een Rosa, de welcke en van
Hemel gheleert hadt den staet van sijn
geluckighe ziel / en hem by tijdts (als
minst verwachte) wist soo ernstelijck
steken die saligh-vruchtighe doornen
een rouwighe beweegingh.

Sy vermaect en bekeert seer wonderlijck een grammoedighe vrouwe.

t was een wonder / waer 't dat eenen
son aen ghebreken en on-volmaeckthe-
onderworpen / was by Rosa ghe-
en / ende niet verbetert wegh-gegaen.
a de Mesta huysvrouw van den Schil-
Angelinus Medorius, was nu bynaer
aen haer selven on-verdraghelijck ge-
pen in die strijdighe sieckte van onver-
igheydt en haestighe gramschap: Sy
telden alles / en wirdt ont-stelt oock
het minsten : lichtveerdigh in de
nt / dreyghachtigh in 't ghe schreeuw /
n het luyd' uyt-kyven een on-versoene-
tempeest van het heel huys. Als de
nschap van 't ghemoedt ghesoncken
/ soo ghevoelde / jae versoeyde sy
wijlen de on-ghetoomde sinnelijck-
t van haer eyghen wildtheydt: maer
gallachtighe ghesteltenisse / en de
de ghewoonte hadden haer nu in dit
reck verwortelt. Sy heeft eens (oft
een anders raedt / oft by-gheval / dat
nseker) Rosam in haer hof-kluyse
gaen

gaen besoecken. De Maghet heeft ter
(dese gheleghentheydt aen-vattende
schoon en krachtigh propoost in-gh
van de breedtsaemheydt des ghemo
heeft voor-ghehouden korte en salighe
middelen om de sachtmoedigheydt
komen : heeft bequamen raedt ghegh
tot een effenheydt / en lijdtsaemheyd
ghemoedts : en heeft haer soo onder
laten gaen. Een wondere saeck : Het
dat de vrouw van dien dagh-af (ghe
gher en sachtmoedigher) hadt aen
trocken eenen handelbaren aerdt van
en vrede / sy verdroegh met een alde
ste hert alle de quellinghen en moeye
heden van het huys-houden : en soo-
neer daer met eenen haestighen aen-
de gallen ontsteken wirdt / die wist s
een wondere lichtigheydt en ghema
stillen / alleenelijck door de ghedenc
van die alder-sachtmoedighste Maghe
heeft in de beneerstingh van de verd
heydt korts daer-naer soo aen-ghenor
dat sy nu van selfs meer en meer te
spoedt vraeghde van Godt. Voor
den eenigen yver der zielen hadde Ro
(andersins spraeck-sparigh) seer wel
kende ghemaeckt / noch haer en he
wel-sprekentheydt noyt ont-broken /
de welcke sy oft het vervolgh va
deught / oft het schouwen van de sonde
een-ieder sou krachtigh in-planten.

Sy bekeert wonderlijck eenen vuylen Toeback-suygher.

Daer was eenen sekeren man /
welcken die soo vuyle / als dwaese en
sterachtighe gulsigheydt van den roo
de pijp-toeback / ghebracht hadt tot
der-teghenwoordighste verderffenis

en lichaem / soo dat-men nu bynaer
nde/ van beydes remedie ghewanhoopt
zyn. Sijnen mondt van binnen heel
t beroockt / scheen een ghedaente van
schouwe te verbeelden : de stinckende
s-gaten waren verschimmelt met de as=
nachtighe toeback-sane : de herssenen
t desen swerten nevel ghequelt) drup=
binnewaerts op de borst: en de heesche
-borstigheydt / met verstopte loosen/
t de stem-ader : ende nochtans en we=
hiel hem den ellendighen noch niet van
schadelijck suyghen aen de ontsteken
ack-pijp. De Doctooren seyden het
tlijck uyt / en ont-rieden 't hem / de
den smeeckten / ten lesten de Oversten
en ghevoeght by hun straffe verbie=
hen / oock pijnen/ en boeten / verbloet=
hen/ en blixemen van den Ban, maer
e vergheefs : want die hertneckighe
e door de ghewoonte en het besit van
jaren / was nu te diep in-ghewortelt:
daer en scheen gheen ander reme=
neer te zijn voor desen die nu verlo=
gingh/ dan dat Rosa (naer soo veel
naen / raedt / en verwijt van anderen/
soo veel berispingh / dreyghementen/
heroep van de Oversten) eyndelijck
e werck stellen de wondere wel-spre=
heydt van haer vierighe toe-radinghe/
den mensch soude treffen op 't hert /
ten minsten de saligheydt van sijn
aen de handt van den Almoghenden
t soude bevelen. De Maghet heeft
lichtelijck toe-ghestaen / haer ontfer=
de over den ellendighen / soo veel te
/ om dat sy wist dat hy nu niet uyt

ghewillighe hertneckigheydt / oft door
versmaden van de ghehoorsaemheydt/n
alleen uyt kranckheydt in 't wederst
aen sulck langh-jarigh ghebreck/ soo b
achtigh gheworden was in de on-beta
lijckheydt van die alder-ontsinnighste
matigheydt. En siet/ qualijck waren
vijf daghen ghepasseert naer de aenspr
van de Maghet / als den man heeft
ghinnen heel te walghen van den
back / en terstont daer-naer te sch
men / en gheweldigh te verfoeyen : soo
hy niet alleen syn selven naermaels
telijck onthouden heeft van het suy
van 't krijt-buysken/ maer oock niet
en heeft konnen den reuck verdra
van dit ongheluckigh hoventjen; het w
dien maer alleen heeft konnen doen
rekenen onder de smaeck-lusten en vre
den van de menschelijcke dwaesheydt,
welcken by Job in het 41. Capittel/ a
Job. 41. ỷ. 11. beschreven wordt : Uyt sijn neus-gaten
roock ghelijck van eenen ontsteken pot.
desen heefter oock ten lesten in Europa
vonden / die met hem roock slocken.

Rosa heeft dese dwaesheydt ghe
in eenen/ en salder seer vele ghenesen
wanneer sy neerstelijck sal aen-ghero
wesen. Maer het weldaedt van de
ghet en is hier noch niet ghe-eyndi
sy heeft met dese leelijcke faute t' sa
oock verdreven dat veroudert quaedt v
kort-borstigheydt / de speene oft onde
bloedt-loop / de buyck-pijnen vol wi
met de welcke dien ellendighen nu 1
ren / min oft meer/ gheworstelt hadt.
de binne-kracht van dese ziel-vrucht

naeningh is oock ghenaeckt tot aen
ziele. Want dat ghemoedt tot de ma-
eydt nu soo wonderlijck bekeert / heeft
stelijcker beghinnen te handelen / en te
erten het stuck van sijn salighevdt: sijn
cientie te suyveren / sijn luyde manie-
te beteren / de traegheydt (sijn oude
ite) uyt te schudden / met blijschap en
ighdt van een-ieder / die te vooren de-
mensch in 't verderf van die faut ver-
ende beklaeght hadden. Soodanigh
de den dien ROSAM verhoort / den
cken weet eenen heelen mensch ghesont te
en op den Sabbath dagh. — *Joan. 7. 23.*

Laet my hier noch een dingh by-voe-
n / en ick sal sluyten. Den Eerweer-
gen P. F. Petrus de Loaysa Predick-Heer
wel kennende den yver en liefde / met
welcke de berinhertighe ROSA brande
hulpe van haren even-naesten in ziels
ot zijnde / hadt aen de Maghet ken-
ghemaeckt / dat daer N. Religieus
de selve Order in het Klooster sieck
/ en seer vreesachtigh worstelde met
benauwtheden des doodts / en nu
ghs te vooren van de Medecijn-mee-
verlaten was: hy voeghden daer by /
den siecken ont-rust wirdt met bran-
e scrupelen / ende bedruckt / niet om de
cheydt van de aen-staende doodt / maer
de on-sekerheydt van een gheluckigher
n; om dat hy sijn selven ydel kende
alle verdiensten: dat hy van vervaert-
t beefde / en sweette / door het ghedu-
ghedencken van dien straffen Rech-
naer den welcken hy toe-ghingh: ten
n / dat het te vreesen was / als dat de

Sy gheneest eenen Religieus van scrupelen over sijn onachsaem leven.

overgroote vrees den mistroostighen/ss
grooter peryckel moght verwerren. ...
door-wonde seer diep het hert van de ...
gher / het ghene tot een vlijtighe gh...
ghentheydt van mede-lijden soo ghebo...
saem; en soo veerdigh was: waeron...
terstont aen Petrus bevolen heeft dat h...
den siecken sou gaen / ende hem up...
ren naem soude vaster doen hoopen ...
betrouwen op de on-ghemeten bermhe...
heydt van den alder-besten en alder-...
vertierensten GODT: dat sy wel sal...
den voor sijnen ghelucktighen upt-ga...
maer dat sy te samen van nu af hem...
droegh van alle haer gheestelijcke oeffe...
ghen (soo slecht als die waren) alle...
ghenen hem noodigh was om te verb...
sijn ghebreck en ydelheydt van verdien...
jae dat hy het alles tot hem neme; ...
daer opt van ROSA een goedt wer...
haer heel leven tot noch toe voorts-...
komen / dat sy hem 't selve met een ...
hertighe gift gheheelijck wilt toe-gesc...
hebben: dat hy het selve (ghelijck he...
ne) aen den Rechter sou voorts-breng...
en dat hy daer-en-tusschen sou op-ho...
van soo slecht ghevoelen te hebben v...
grootdadighe mildtheydt van den ...
der-hooghsten. Sy heeft noch tot volh...
van troost daer by-ghevoeght: dat sy...
de (waer 't GODT toe-liet) dat sijn...
naer de doodt by haer soude komen/o...
(waer het saken hy noch meerder gh...
den noodigh hadde) hy terstont soude ...
holpen worden. Petrus heeft alles dit ...
ghetrouwelijck aen den siecken verh...
ende terstont heeft dien on-matigen sch...

ts ghemaeckt aen de vreught van een
er hope : den siecken heeft aen-veerdt
gift-dadighe mildtheydt van ROSA,
wetende wat eenen rijckdom van soo
verdinsten daer schuylden in dese gift:
alsoo versterckt met de HH. Sacramen-
en ghenomen hebbende een groot be-
wen van sijn saligheydt / heeft sijnen
usten / aenghenamen / en wel ghestel-
gheest weder-ghegheven aen sijnen
hepper : te vooren aen Petrus belooft
ende / dat hy naer de doodt / en hem /
OSAM soude komen besoecken / waer
saken hem GODT desen oorlof verleen-
Maer Petrus is naer de doodt van de-
ghestorven Broeder / met een kleyn
erdencken en sorghe ghequelt ghe-
st / wat het mocht wesen / dat de ziel
den af-lijvighen naer 't bespreeck haer
en verthoonde. Maer de gheruste RO-
heeft Petrum hier van verlost / en ghe-
t dat het seer wel en gheluckigh met
iel van den ghestorven gongh / dat die
e eeuwighe verkoelinghe ghenoot/aen-
nomen zijnde in het landt des lichts/
dat het hem gheensins van noode was
er te keeren by een van twee om
rder ghebeden te vraghen. Te weten/
groote reys-gheldt/hadde aen dese uyt-
nde ziel ghegheven de uytghestorte milt-
dt van de bermhertighe ROSA, aen
welcke niet soo kostelijck oft lief heeft
nen wesen / het welck sy niet en soude
eden tot de saligheydt der zielen.

Het XXIV. Capittel.

Rosa tracht haren even-naesten n haer vermagh van middelen, te hel-pen met lichamelijcke wercken van bermhertigheydt.

Het beklagh over haer doodt.

Hy sal hem verwonderen / die ghelesen hebben / hoe het lijck de arme Rosa met ghemeyn g huyl / beklagh / en tranen is beweent gew van alle de bedelaers en arme lieden / een-paerlijck uyt-riepen / dat de waer tighe voester en moeder der armen / een alder-bitterste en vroegh-rijpe do hun ont-trocken was. Want wat h een arme dochter van arme ouders den armen soo veel konnen mede-deyl die qualijck machtigh ghenoegh was haer en haer ouders te onderhoud Ende nochtans haer eyghen selven noodt-druft on-treckende : Sy heeft uyt-strooyt, en aen den armen ghegheven; en dachtigh van haren Hemelschen St houwer / den welcken (ghelijck hier v ren in het XI. Capittel vermeldt tusschen het trouw-verbondt / hadde Rosa op hem ghenomen de sorch digheydt van te onder-houden haer oud heeft sy met de toe-stemminghe van Moeder / aen den armen haer handt ope daen, en haer palmen uyt-ghereyckt tot behoeftighen, met hun verdeylende de moessen die sy on-verwachts ontfang hadt.

Psal. 111. ỳ. 9.

Prov. 31. ỳ. 20.

Daer is eens aen de Maghet kenb

naeckt eenen grooten en bedekten be-
's noodt van iemant; maer om dat de
ghet niet anders hadde om hem te
hen / heeft haer on-trocken den noodt-
ft van 8. daghen / tot verlichtingh van
behoeftighen / daer-en-tusschen te vre-
lijvende met enckel water en broodt.

ROSA helpt eenen on-bekenden in behoefs noodt.

Op een andere reyse Gaspar Flores den
der van de Maghet hadde eens naer
s ghebracht (oft ghegheven / oft ghe-
ht / en weet ick niet) een groot pack
lijnwaet / op dat sijn huysvrouw Ma-
de Oliva, hier van in alles dat tot de
tigheydt streckt / overvloedelijcker ver-
soude soo aen haer / als aen het heel
sghesin van soo veel kinderen. De
eder / wel wetende dat haer dochter
SA het meest van al hier van noodigh
de (soo om haer menichvuldighe sieck-
/ als om haer nettigheydt) heeft haer
merckelijck deel van 36. ellen hier
ghegheven / op dat sy selver naer haer
hen ghenoeghen hier van soude maken
naeyen neus-doecken / wielen / boesems
schoodt-doecken / huyven / servetten / am-
lakens / hooft-kussens en allen noodt-
elijcken huysraet van witte nettigheydt
haer eyghen ghebruyck. ROSA oft
wonderende soo overvloedighe en milde
t / oft om de Moeder ootmoedigher te
ancken / vraeghden aldus: O Moeder!
eft ghy aen my dit groot stuck lijnwaet?
heeft gheantwoordt: Jae, aen u, ô
hter! ghebruyckt het ghelijck 't u belieft,
t daer mede dat ghy wilt. De Maghet
ft dese leste woorden op-ghenomen / en
r. van niet een palm voor haer behou-

En twee arme edele maeghden.

vende / heeft dit heymelijck ghegh
aen twee maeghden / edel van stan
van deughdt / maer arm van midde
en de welcke sy wist in 't heymelijck
nen huys groot ghebreck te lijden.
de Moeder sagh dat de dochter niet
der en peysden / als van haer doeck
bereyden / vermoedende (het ghene d
was) heeft de reden ghevraeght / wae
dat sy dat wit / fijn / en goedt lijn
dat haer ghegheven was / vertraeght
bereyden tot haer ghebruyck? De do
heeft gheantwoordt : Het is nu alsoo be
en ghefchickt, dat het niet beter en kan
schickt worden, jae nu en is het maer
fraeykens wit gheworden, t' sedert dat h
in een aelmoes verandert. De Moeder
teghen : Maer ick hadde u bevolen het
te besteden tot u ghebruyck, teghen als gh
sieck zijn. De Maghet heeft eens soet
ghelacchen / en ghevraeght : En hadt
my niet uytdruckelijck oorlof ghegheven,
ghebruycken ghelijck ick wilde? Ick hebb
ghebruyckt, ende en peyst niet, dat my v
aen, als ick sal sieck wesen, iet sal ontbre
den *Heere* sal het overvloedelijck voor
En het is voorwaer soo ghesch iedt :
weynigh tijdts daer-naer uyt haer M
ders huys genoodt zijnde tot het by-w
nen van Vrouwe Maria de Usategvi,
niet alleen in haer sieckten gheen gheb
gehadt van lijnwaet / maer door de go
dinstigheydt van die Matroon / wird
oock overvloedelijck voorsien. Van
Maeghts wonder betrouwen op de G
delijcke sorchvuldigheydt / sal-men be
derlijck handelen in het volghende Capi

e Moeder van Rosa besat in haer Een andere
w-cieraet twee langhe mantels / een arme ma-
nelijck vrouwe-decksel / soo dickmaels ghet.
nen in 't openbaer gaet. Rosa eenen
dese twee ghesien hebbende van de
der in huys op eenen stoel af-ghe-
/ heeft hem vry-vorstigh aen-ghegre-
/ en aen een arme Maghet geghe-
Naer dat de Moeder te vergheefs
n mantel het heel huys door-socht
e / heeft achterdencken ghekreghen /
naer tot een vermeten oordeel) als dat
chien iemant van de ghebueren hey-
ck in huys soude ghekropen zijn / en
mantel soo onachsaem hanghende van
stoel sou hebben wegh-ghenomen.
dochter niet willende dat dese diebe-
en iemandt onnoosel sou worden aen-
ghen / sprack haer Moeder aerdigh-
aen: Wat beklaeght ghy u verlies, en Een won-
t al twijfelende den on-sekeren dief? der.
ay hier de huys-dieffegghe van uwen
l, maer onschuldigh; want uwen ver-
n mantel sal u meer baeten, als oft
hem noch on-gheraeckt waert besittende.
ebbe hem daer-en-tusschen gegheven aen
me *Montoya*, de welcke by ghebreck van
nigh kleedt, niet betamelijck en kan te
en gaen, om de Missen en Sermoonen te
n. Ghy hebt, Moeder, noch eenen ande-
mantel bynaer noch on-gheraeckt, en eer
elven sal weynigh verouderen, soo sal u de
elijcke Goedtheydt, niet met eenen, maer
vele mantels rijckelijck begaven. Het is
hiedt dat de Maghet voor-seyt hadt;
weynighen tijdt verballen zijnde / is
in-ghekomen eenen man / noyt voor-
tijdts

tydts in dat huys ghesien / oft aen e-
mant van de huysghenoten bekent / ie
ghebraeght heeft naer de Moeder van Ro-
sa, en heeft haer 40. ponden silver g
gheven om eenen nieuwen mantel te
pen / en is wegh-ghegaen. Wederom
naer op die selve daghen / Vrouwe M
de Sala heeft van selfs door haren kn
ghesonden soo veel bequame stoffe va
de scheer-draet/als daer ghenoegh wa
eenen nieuwen mantel te maken. Te
sten eene godtvruchtighe persoon hadt
het Klooster van de Predick-Heeren bi
Lima op-ghedraghen soo veel ellen va
selve materie / als daer van noode wa
voor soodanighen mantel / ende het Kloo
ster heeft dit aen de Moeder van R
gegheven. Soo heeft tusschen weyn
daghen Maria de Oliva voor haren ee
mantel (den welcken Rosa aen de
Montoya ghegheven hadt) dry andere
we en betere weder-ghekreghen / en
gheleert kloeckmoedigher te betrou
soo op het voor-segghen van de doc
als op de mildtheydt van den sorghv
ghen Godt.

Noch een ander arme Maghet.

In het uyterste van de voorstadt u
ten de vesten van de stadt Lima, wa
Joanna de Bobadilla y Azevedo, een
ghet van grooten huyse / maer wee
rycker van deughden / als van re
want haer ouders verloren hebbende
het by haer seer armelyck ghestelt /
on-bekende benautheyt van een sp
huyshouwen bezwaerde dese ellen
ghenoegh. Tot vermeerderingh van
druck / was daer noch by ghekomen

...ndenden en etterachtighen kancker in
...ëst / den welcken met blauwe en ver-
...de aen-groepinghen (door uytstel van
...pie) haer de doodt dreyghde. Joanna
...eroofst van raedt / als on-machtigh
...t perijckel en druck uyt te staen/en vont
...en middel / hoe sy dit perijckel son-
...en ander grooter perijckel soude kon-
...ontkomen : want om by haer (daer
...s-dan woonde over de riviere) eenen
...eees-meester daghelijcks te doen ko-
... was te verre af-gheleghen / aenghe-
...e stadt Lima als-dan noch niet (ghe-
...heden) tot over de riviere vergroot
...: oft soude sy tot dese traghe meeste-
.../ voor soo veel tijdts gaen verhuy-
...aer de stadt / aen dese vreemde en ar-
...naghet ontbraken de middelen/ om
...ses maenden een wooningh te hue-
... Daer was eenen / die voor niet aen
...aghet op-droegh de in-wooningh van
...uys : maer de eerlijcke en vreesach-
... Maghet en heeft haer on-bekent/
...enen on-bekenden niet willen betrou-
... Eyndelijck alles dit is bekent ghe-
...en aen Rosa, biddende in de Kerck
...en H. Vader Dominicus : ende sy ver-
...e dat dese verlaten en benauwde/voor
...bewaert wirdt / heeft seer veerdigh
...nden een manier om haer te helpen.
...s heymelijck by Joanna ghegaen/heeft
...de vrees en benautheydt doen af-leg-
...: dat daer in haer Moeders huys
...eren was een seer bequame kamer/
...t ghebruyck seer ghemackelijck : dat
...er soude komen / en van de maende-
... huer met de Moeder sou koop ma-
ken/

ken/ en dat sy als-dan de heele sorgh
betalingh soude op haer laten. Joanna
gehoorsaemt/ en met beschaemde blijd
het on-verwacht weldaedt aenveerdt.
blijder nochtans is ROSA gheweest
sy een soodanighe hadt bekomen / a
welcke sy soo bedecktelijck en goed
stelijck het binnen-gewant van haer
hertigheydt moght uyt-deylen : ende
betrouwende op de Goddelijcke vo
nigheydt / heeft ghevonden / het we
alle maenden heymelijck aen Joann
brenghen tot de besproke betalingh
het logis ; alleen besprekende trou
stil-swijghentheydt. Naer 4. oft 5.
den is Joanna ten heelen ghenesen
weest / en is wederom ghesondt nae
buyten-huys ghekeert / hier om allee
droef zijnde / dat haer niet gheoor
was openbaerlijck haer Weerdinne
dancken. Maer naer de doodt van R
ont-bonden zijnde van den bandt
loofde stil-swijghentheydt / heeft ae
ieder het weldaedt vry-hertigh ve
baert.

Haer bermhertighe sorchvuldigheydt tot de behoeftighen.

Aen ROSA (soo langh sy by haer
der gheleeft heeft) en kost niet ghe
lijcker overkomen / dan als haer g
looft wirdt arme en sieck-suchtigh
soonen (van wat conditie en soort h
was) in haer Vaders huys te bre
en aldaer met haer eyghen handen
krancken te moghen dienen : en sy
te niet alleen met den troost van he
kamer / en bedde / maer oock van
en medicamenten de arme siecken
vloedelijck te verquicken. Soo sy

hebuerte / oft eenigh bekent huys/
ns een slechte slavinne sieck te zijn/
nachsamelijck ghedient wirdt / soo
sy terstont die sorghe tot haer / en
veel ghesmeeck badt sy de Moeder/
en siecken sou moghen in haer huys
acht worden tot een neerstigher sor-
De stuere Moeder weygherde dit
ijlen / om dat sy haer liet voor-staen/
at de dochter / selden ghesondt en al-
sieck-suchtigh / eer sy haer tot een
s sorghe begheven soude / moest den
k van liefde beghinnen eerst van haer
/ en meer haer eyghen / als de vrem-
ghesontheydt beneerstighen. Om
ans dese bermhertighe niet onberm-
lijck te bedroeven / heeft haer som-
n (naer het kleyn vermoghen van 't
) toe-ghelaten te doen soo veel als sy
e / maer niet soo veel als sy wilde.
erstont heeft den eersten (die sy vondt
en) in huys ghenoodt: sy reynighde/
de / en verbondt aen dien mensch
tterachtighe seeren en sweeren : sy
rde de kleederen ; sy hermaeckte de
heurde vodden / de vuyligheden (die
hen de vouwen groeyen) kuyschte sy;
aschte de voeten/ en het schorft hooft:
er en ontbrack gheenen dienst / door
welcken sy aen haren hongher/ dorst/
ruck sou verlichtingh moghen aen-
hen. Noch de Maghet en maeckte
n onderschil tusschen de af-komsten
atien (het ghene nochtans dat landt
ghewoon en is te doen) oft met even
ghe liefde / hielp sy on-verscheydent-
/ en Spagniaerts , en Indianen , en Moo-

rianen, soo Witte, als Ghemenghde, d
daer Mulatas noemen. Even ghelijcke
delijden hadt sy tot de inwoonders en t
den / slaven en vryen / bekende en o
kende / ingheboren en buyten gheboren
leenelijck maer onderscheydende / wi
meeste ghebreck hadde. En onder d
delerssen en ellendighe / en was dae
een soo belapt / oft soo vuyl / nie
soo onsienelijck / oft soo vol seere
sweeren / niet een soo leelijck van aen
oft soo on-verdraghelijck van stanck
de welcke ROSA oft versmadingh
eenen walghenden afkeer sou konne
hadt hebben. Gheen sieckte en wa
rot en stinckende / gheenen sweer s
lijck oft etterachtigh / gheen schorf
soo verkorst / oft bloedende; aen
dat ROSA sou ont-vloden hebben /
dien / dienst / en sorchvuldigheydt
draghen; haer maeghdelijcke hand
te steken; de vuyligheydt af te doe
plaesters te suyveren / te verandere
wederom op te legghen. Met dese
vruchtighe eer-gierigheydt gingh de
ghet rondt-om de sieck-huysen der
wen / soo dickmaels daer de ghele
heydt voor-viel van een eerlijck gese
sy socht door de galeryen / de sieck
meer als de andere leelijck en schor
ren: aen dese maeckte sy met een
re vlijtigheydt hun bedden / sy k
hun potten / sy bereydde hun et
daer en kost aen de siecken ghee
slechten / verdrietighen / en verworpe
ghescheiden / den welcken sy van se
en was aen-vattende.

t is op eenen sekeren dagh ghesc hiedt/ e Maghet van een siecke vrouw een igh tydts vertrock naer haer Moe- huys : de curieuse Moeder roock in leedt van de dochter eenen stanck en verschimmelde verrotheydt / daer met een aendachtigher oogh siende aren rock / heeft ghemerckt dat n daer (verspreydt by-gheval) was n aen-hanghen eenighe etterachtighe gheydt / de welc... e Maghet on- s in het af-.eghen van die ver- vrouw hadt op haer selven ghe- t. De Moeder verstoort zijnde/ tier- de dochter : Waerom (seyde sy) ny soo sorghe-loos van u eyghen selven? aer daer toe en glinstert u niet dat sneeu- eestelijck kleedt, om het selve met een on-reynigheydt te ver-vuylen : en wy en u niet ROSAM ghenoemt, om soo te . Ghy hebt, noch kleyn zijnde, niet ghe- als ick u ghebiedde, te ghebruycken die ckende handt-schoenen : maer wilt ghy oter zijnde niet riecken naer muscus, ten n en stinckt niet naer een anders snot. Maghet heeft soetjens ghelacchen / en lijck daer op ghesepdt : *Wy sijn den geur van* CHRISTUS, als wy de siec- enen : de liefde en is niet lecker, noch lght haren even-naesten niet, indagktigh dat wy al te samen uyt een selve aerden k zijn : wy verrotten al te samen in on- erfde sterffelijckheydt, en daer en is nie- die sijn vuyle goote van sijn eyghen be- is by sijn selven niet mede-om-draeght. n, Moeder, peyst dat het weynigh is, mijnen rock on-voorsichtigh wat be- vleckt

Wat ghe- stichtigh en curieus.

2. Cor. 2. ℣. 15.

vleckt hebbe. Het ſpeeckſel, en ſpouſel, e
men van die vuyle beulen, hebben voo
ſonden veel leelijcker vervuylt het aenſchi
onſen Saligh-maker.

Een ſchroomelijck en onghemeyn wonder.

Rosa heeft noch eens in deſe
van ſiecken-dienſt iet anders bedreve
ghene qualijck kan worden naer-gevo
en hier niet en magh verſweghen
den. In het huys van de Weduwe
vrouwe Iſabella de Mexia lagh ſieck ee
de dienſt-maeghden heel op-geſwolle
ſtinckende water / en met een heete
ſe bevanghen. Rosa hadt de ſorgh
deſen ſiecken (als zijnde in vrienden
met't gedooghen van haer Moeder/o
ghenomen. Het is gheſchiedt / dat
den raet van den Medecijn) aen de
ken een vliem-latingh ghedaen is /
uyt-getrocken bloedt in eenen hoeck g
tot dat den Medecijn ſoude weder-
om het ſelve te ſien. Hy heeft over d
daghen vertoeſt/daer-en-tuſſchen het
(dat nu oock van den uyt-vloedt a
bemerckt verrot te zijn) heeft begl
afgrijſelijcker te bederven / met ſaen
ghe groenheydt/ met ghele en ſwert
ken / en met etter ghelijck met re
kens ghetackt / t'allen kanten heel
on-ſienelijck. Den Medecijn is ten
aen-ghekomen / en in het door-
bloedt ghemerckt hebbende de u
teeckenen van een ſorghelijcke ſieckt
dit ſtinckende bloedt naer manier do
gieten. Rosa uyt mede-lijden het
becken (daer het gheſtolt bloedt w
wegh-ghedraghen) neerſtigher aen-
heeft ghevoelt / dat haer de maghe

om-keerde / dat haer het spouwsel in
eele ont-stelt wirdt / en dat haer heel
ewant gheneghen was tot het over=
en. Sy heeft dit bedeckt (soo veel als
onde) ende den knecht / die snellijck
het becken wegh-gingh / heeft sy ge=
t / dat hy haer het over-ghegheven
en sou laten wegh-draghen : dat sy
alleenelijck soude uyt-gieten / het ghe=
ter in was / maer daer-en-boven oock
uyveren. Den knecht heeft licht toe=
aen van sulckenen stanck ont-lost te
en : maer de Maghet op haer selven
t zijnde / dat sy dit becken soo ghe=
ht hadde / is met het selve buyten
nen hoeck heymelijck vertrocken / en
r haer selven seer straffelijck beky=
e / Hebde ghy soo (seyde sy) kloeck=
igh, en ernstelijck de liefde tot uwen
naesten behert, als dat de kranckheydt
e ellendighen nu uwen walgh is? Heeft
uwe *Seraphinsche Meesterse* gheleert? En
ghy noch niet gheleert, dat ghy vuylder
tter zijt als alle dese rotheydt? Komt,
ecker beck, komt ghy teere, proeft nu
, en leert nu volder, oft het u betaemt
e walghen van dese ellendighe uws ghe-
, in de welcke niet minder, als in u,
ert en schijnt het beeldt van uwen Schep-
Dit met een gheruysch binnen
selven ghesproken hebbende / heeft sy
ecken (Leser / stopt uwen neus) aen
t mondt ghestelt en gheheel dat et=
ghtigh bloedt / oft wel bloedighen et=
met een kloeckmoedigh bestaen / al=
skens uyt-ghedroncken / en met een
bodteken den mondt af-ghedrooght/

op dat-men hier van gheen over-blij
op haer lippen sou mercken / ende
het uyt-ghewaschen en af-ghevreven
ken seer net ghereynight weder-ghebr
Dit kloeck feyt en heeft de Moeder
Rosa niet gheweten/ maer (door Go
wondere schickingh) is dit bekent
worden aen Mevrouw Isabella, de w
by gheval eyndelijck ghevonden
vende dat voddeken met het welc
Maghet haer lippen hadt af-ghedroo
heeft het seer neerstelijck bewaert tot
denckenis van dit feyt. Ick meyn
niemant voort-aen sal twijfelen / dat
sa is gheweest de oprechte leer-do
van de H. Catharina van Senen.

Rosa verkrijght ghesontheyt voor eenen man.

Hier uyt wordt noch meer gheloof
het ghene dat volght. Daer was ae
Thresorier Gundisalvus eenen man so
weghen de ghemeynschap van ampt/al
gelijcke deught en vriendtschap seer ge
saem / met name Joannes de Tineo Al
Archiviste van de Konincks Kamer, en
tre-rolleur Generael van de Cancellerye
Quito, eenen persoon van deughd
godtvruchtigheydt seer aensienelijck.
sen/ghelijck hy in het huys van den
sorier dickmaels/ en als huysghenoot
hadde by gheleghentheydt Rosa m
maels ghesien / en wondere dinghe
haer besonderheydt van leven / en h
heydt ghehoort / soo achten hy oock
lijck het recht was) dese Maghe
grootelijcks / besonderlijck om dat
wist / dat Gundisalvus menighmael va
sware siecktien was verlost gheweest
de ghebeden en verdiensten van R

ghebeurde dat Joannes van de maegh-
eens sorghelijck sieck was / soo dat
als onseker van 't leven / sijnen Bicht-
er gheroepen hebbende / hadt voor-ghe-
nen sijn ziele door de H. Biecht te sup-
en. Daer-en-tusschen indachtigh zijnde
grondighe liefde tot de siecken / met
welcke hy de Maghet wist vervult te
/ heeft door de huysvrouw van den
esorier met smeecken en bidden soo
ghemaeckt / dat sy Rosam eens sou-
renghen / om hem in dit soo groot
jckel te besoecken. De Mevrouw heeft
lesten met de toe-stemmingh van den
ht-vader verkreghen / dat de Maghet
e beloven te vergheselschappen de
svrouw van den Thresorier / soo-wan-
sy den siecken sou gaen besoecken.
er en stont maer teghen / dat het aen
sa (om haer maeghdelijcke schaemte)
t en on-ghewoon was te komen in de
enwoordigheydt van eenen man / al
hy soo ghemeynen vriendt / en sieck:
er van den anderen kant behiel de
r-handt / soo het godtvruchtigh mede-
n (het welck niet en wist aen den siec-
te weygheren soo rechtveerdighen
st) als oock de ootmoedighe ghehoor-
aheydt / die Rosa bekende aen Maria
Jlategvi (als aen een tweede Moeder)
ldigh te zijn. Soo dan met dese hul-
nu versekert en gherust zijnde / heeft
met die eerlijcke Matroon en Ka-
ieren op den wegh begheven / maer
tans eerst willen het H. sacrificie der
ssen hooren / in de Kerck van den
Vader Dominicus, en heeft daer-en-tus-

schen iemant voor-ghesonden / die aen d
siecken boodtschappen soude / dat sy
stont (ghelijck hy versocht hadde)
de Misse met die Matroon by hem
de komen. Den siecken heeft gheb
dat dien selfsten ooghen-blick (op den w
ken hy die boodtschap ontfongh) sijn
nen versoet wirden. Rosa is ten le
in-ghetreden de kamer van den ligg
den siecken / sy heeft hem begroet /
met soo soeten overvloedt van berm
tigheydt en mede-lijden / dat het oock
de by-staende ghesonden niet twijfelach
en is gheweest / oft in die alder-oot
2. Co. 1. ℣. 3. dighste Maghet sprack den Godt va
heele vertroostingh. Maer Joannes besi
het aensicht van Rosa, heeft in het
ven een Enghelsche majesteyt ghesien
teecken van peys / en een levende
van ghesontheydt. En sonder eenigh
heyden / alle de pijnen zijn terstont
dweenen / en hy (langh te vooren sl
loos) is in slaep ghevallen / en heel
ghestapen hebbende (terwijlen de Ma
met haer gheselschap was naer huys
keert) is ten heelen ghesont ontwa
Dit is gheweest een kort begrijp /
welck dat Rosa (met een hae
mirakel gheholpen zijnde) niet en
ontbreken aen het werck van bermhe
heydt / en teghen de manieren der me
den niet en sou langher vertoeven i
vremt huys. Oock gheen minder s
hadde sy van ras wegh te gaen / o
vluchten den lof en eer / die sy met
en reden was vreesende.

Meer diergelijcke mirakelen van g

ghen ſtelle ick upt tot een ander plaets en Eenvoudi-
: hier / daer-men handelt van de berm- ghe berm-
igheydt van Rosa, is ghevoorloſt hertigheyde
iet anders/ maer eenvoudighlijck aen- van Rosa.
naem / by te voeghen : want het teere
belijden en de bermhertighe ſachtmoedig-
t van Rosa ſtreckten oock tot de
redelijcke ghedierten ; aenghesien naer *Prov.* 12. ỷ. 10.
ghetuygen van Salomon : Den rechtveer-
en kent de zielen van ſijn behelpighe bee-
, maer het in-ghewant der on-goddelijcken
wreedt. Maria de Oliva hadde in haer
nder-kot eenen jonghen Haen van won-
e ſchoonheydt. Op ſijnen rugghe en
igels ſagh-men een ſchoone en veel-
vighe verſcheydentheyt van alder-han-
ghespekelde pluymen en vederen ſpelen:
hals was ghelijck met eenen ſchoonen
puren kraegh ſeer aerdigh bekleedt /
ſteert van het lichaem met ſijn pen-
booghs-ghewijs ſeer aenghenaem om-
booght / ſcheen te verbelden eenen he-
ſchen Reghen-boghe : eyndelijck dit
oon beeſtjen was aen het heel huys een
nuchte / en ſy verheughden hun al te
hen / dat de Moeder dit Haentjen be-
erde en op-voeyde/om jonghskens af te
wachten : want-men hoopte / dat de
ghskens (die hy ſou voorts-brenghen)
in ſchoonheydt ſouden ghelijck we-
Het Haentjen is op-ghegroeyt / maer
was ſoo groot van buyck / en traegh/
het altijdt ter aerden lagh en qualijck
is ghesien gheweest hem van ſelfs op
beenen te rechten / oft ghehoort ghe-
ſt opt te kraeyen. De Moeder verdriet
in hebbende / om dat ſy gheloofde dat-

 men

men te vergheefs van die traghe h
schoon jonghskens verwachte / heeft o
tafel voor haren man en kinderen gesch
dien selfsten avont den Haen (ander
on-nut) te dooden / en daeghs daer nae
tafel te brenghen. Het kleyn meysken
SA hier by-staende / en deernis hebbe
met het beestjen / heeft met een onnoo
eenvoudigheydt haer heel kinderlijck
den Haen ghekeert / segghende : Sing
mijn Kiexken, singht, op dat ghy niet en st
Qualijck hadt het meysken dit wo
uyt-ghesproken / oft den Haen heeft
een ieders aen-sien / hem seer ras op
voeten gherecht / en (sijn vleughels st
uyt-staende) heeft seer hoogh en vrei
digh ghekraept. En terstont met
ghe en hooveerdighe stappen de
kamer door-wandelende / heeft naer
wil van ROSA met heel op-gheheven
uyt-ghespanne borst dickmaels kloeck
songhen. Alle die daer teghenwoor
waren / hebben seer hertelijck ghelach
en het vonnis van de doodt is ters
her-roepen : den Haen door sijn men
duldigh en her-nomen ghekraey scheen
de verblijden oock blijschap te bedrijv
hy gingh ghelijck hoogh op-ghegordt
met sijnen uyt-ghereckten hals seer ve
lijck ruyschende vernieuwde ghedur
het vreughdigh ghelach van de huysf
noten. Van dien tijdt af heeft hy
dickmaels by dagh met hoogh-klincken
sangh de heele ghebuerte vervult; de fa
lie telden de keeren / en somwijlen is
ghehoort gheweest op een kleyn quar
ters 15. reysen gesonghen te hebben. M

hope van de Moeder des Huysghesin
is oock niet vruchteloos gheweest:
t weynigh tijdt daer naer heeft hy
schoone en aerdighe jonghskens voorts-
racht. Soo groote vermoghentheydt
ghehadt oock een eenighe stem van
ntfermende ROSA tot het leven van
on-redelijck ghedierte. Voorwaer hier
nen oock wel moghen vraghen: Wie *Job. 38. ℣.*
aen den Haen het verstandt verleent? *36.*
Dr het welck hy soude ghehoorsamen
dit H. Meysken / dat hem beveelde
keele te gheven aen den sangh / om
niet te gheven aen het mes? Maer
gaen tot grooter dinghen.

HET XXV. CAPITTEL.

H groot betrouwen van ROSA op
ODT, dickmaels bevonden, soo
in haren eyghen, als in een
anders noodt.

CHRISTUS hadde ROSAM van
haer eerste kindtsheydt-af voorkomen *Ps. 20. ℣. 4.*
met den zeghen oft benedictie der soe-
dt, haer leerende betrouwen op den by- *Ps. 90. ℣. 1.*
van den Alder-hooghsten. Daerom was
ort-aen (ghedurende haer heel leven)
in ten uptersten gherust / dat sy al-
woonde onder de beschermenis van den *Ibidem.*
T des Hemels. Hierom hadt sy soo
t ghenoeghen tot het beghinsel van
69. psalm: GODT merckt aen tot mijn- *Ps. 69. ℣. 1.*
hulpe, Heere haest u om my te helpen.

Het ghemeyn versken van Rosa.

Dit versken droegh sy ghedurigh in
ren mondt / dit songh sy met een gh
ke stemmeken heel soetjens tusschen
handt-werck / dit sprack en her-sprac
sittende/staende/wandelende:en sy en
niet versaedt door het ghedurigh her-
ken van 't selven / besonderlijck als-
neer sy daer-naer van elders ghew
heeft / dat het selve versken aen de H
tharina van Senen ghedurigh in 't gheb
en ghenucht is gheweest. Sy badt
wijlen / dat-men haer de Latijnsche b
kracht van dese woorden gheleerde
diep-grondigher sou vertalen en uyt
ghen : maer noyt en heeft sy sulck e
tael-man ghevonden / die beter (al
de binnenste soetigheydt van desen
ningh-raet / oft door de beproevende
der-bindingh sou kennen / oft door be
me bewijsinghen soude uyt-legghen.
vraeght zijnde / waerom sy uyt soo
duysende verskens dit eenigh soo b
derlijck boven andere beminden; antw
de / dat in het selve besloten lagh den
len troost van haer Seraphinsche Mo
dat elcke syllabe van 't selve stont op-
swollen met een seker verholen sap
een ghemeynsaem en vast-hopigh be
wen op Godt, en dat daer niet an
aen haer ziels ghehemelte kan sm
lijcker voor-vallen / als dese soo ey
woorden.

Haer vast betrouwen in dry dinghen.

Daer waren dry besondere ding
van welckens verkrijgingh / de sekerh
uyt den Hemel haer verleent van
vast-trouwende hope / de Maghet gh
sins en liet twijfelen. Het eersten

eeuwighe salighevdt : het tweeden
heduríghe vrindtschap GODTS, die
en soude door de sonden af-ghebroken
ien : ten lesten / den sekeren bystant
ulp van den Hemel in allen noodt en
ighe perijckelen. Elck sal-men hier
besonder bethoonen.

De *Predestinatie* brengt haer in benautheydt en on-rust.

De goedt-hertigheydt van den Bruy-
m socht een gheleghentheydt / niet de
ke hy sijn beminde Maeght met een
nder privilegie oft voor-deel soude ge-
maken van haer eeuwigh gheluck :
om heeft hy haer eens wat benauwt
worden in dat verholen heym van
Predestinatie, dat aen alle de zielen tot
schroom is. De onnoosele ROSA
t benauwt / over-legghende dat sy
e verloren gaen : sy schemelde heel
nde / her-peysende dien grooten af-
t van GODTS oordeelen : maer den
die haestigh is om te helpen, en heeft
niet vertraeght / oft hy vermaeckte
dts dit vermorselt en verootmoedight
/ met een vrindelijcke aenspraeck tot

CHRISTUS self stilt haer hier in.

aldus segghende : Dochter, ick en ver-
niemant, als die wilt verdoemt worden.
an, weest van nu af gherust van ghe-
. Het en kan niet ghesept worden/
en verheven / on-verwonnen / en vast
wen dese weynighe woorden hebben
eprint binnen in 't hert van dese
het : want sy heeft verstaen / dat daer
beteeckent wirdt door de manier
reken / als door de ghesproke woor-
noch den Bruydegom en heeft haer
aels opt meer laten vlotten met
e baren van onsekerheydt / de welc-
ke

ke nu was vast-ghehecht aen den an
van haer eeuwighe salighepdt.

Sy wordt onder-vraeght van de Predestinatie.

Den Doctoor Joannes Castillus ondervra
de eens de Maghet / oft dat sp van
Hemel ontfanghen hadt een seker verc
baerde kennis van haer Predestinatie
on-gheleerde dochter stont hier ver
onder dat schools-woordt / Predesti
wiens epghen kracht en beteeckenis
ghenoegh verstont : noch van het
en hadde sp iet anders ghehoort / da
hier door beteeckent wirdt een on-beg
haer Mysterie / en het welck van nie
vermetelijck ondersocht magh wo
Soo dan die eenvoudighe en vreese
ghe / loochende aen haer iet veropen
te zijn van die scherpsinnighe beteec
van de Predestinatie. Maer als-wanne
voorsichtigen ondersoecker door beg
verklaringhen upt-ghelept heeft / wa
ondersocht / en heeft Rosa niet vo
moeten / oft moghen ont-kennen / d

Haer antwoordt hier op.

door een seer vroeghe hemelsche ve
tingh gheleert hadde / als-dat sp va
eeuwighepdt tot de Hemelsche glorie v
ren was / ende dat sp door een w
Godts weldaedt / dit met soo gro
kerhepdt vast hiel / en wist / als i
gheen klaerder ver-openbaringh hie
en kost wenschen. Alles dit heeft kla
in de leste sieckte van de stervende R
ghebleken / want van haer gheluc
upt-komste tot een salighe rust was
seker ; als dat sp oock te vooren ghe
heeft / vrp te sullen zijn van alle pijn
Vaghe viers. En als iemant van
ghenwoordighe ghesepdt hadde / d

groote en een seer seltsame gratie
datter met de uyt-scheydende zielen
gheluckigh ghehandelt wirdt / als-
eer sy ghesonden worden tot de uyt-
rende vlammen om allen het over-
even schuym van dit sterffelijck le-
uyt te branden: dat hy sijn selven dit
ertelijck wenschte: heeft terstont de
het (door de vlijtigheydt van een
-hopigh betrouwen vromer worden-
s sy selfs was) heel kloeckelijck ge-
woordt: Ick hebbe eenen Bruydegom, die
en seltsame dinghen kan gheven; noch
moet van hem door mistrouwen gheen
oft middelmatighe saken verwachten.
om heeft sy de aen-staende doodt niet
s als een Portiererffe van 't Paradys,
bedigh aen-ghesien: want soo haest
nedecijnen aen Rosa boodtschapten/
e natuer aen de sieckte ghewecken
/ en datter niet anders te verwach-
n stont / als den ghestelden dagh
oodts; heeft on-vervaert en on-be-
gheantwoordt: dat sy haer seer ver-
den in sulcken blijschap / en dat sy
alleenelijck en verwonderde / waer-
nen ghevreest hadde dit eerder aen
wensch te verklaren.

is noch wonderder/ het welck Ro-
heeft gherust ghemaeckt van haer
ghe saligheydt / als-wanneer sy noch
nde haer hof-celleken. De Maghet
biddende / en in een op-ghetoghent-
des gheests heeft rondts-om haer de
n met Roosen bestrooyt ghesien. Ver-
ert zijnde / waer van sulck eenen
soomer soo haest was voorts-gheko-
men/

Sy wordt van haer *Predestinatie* verfekert.

men / siet / terstont verthoonden
daer het kleyn Kindeken Jesus,
nende op de armen van sijn alder-su
ste Moeder: en Rosam seer vrind
aensprekende / heeft haer bevolen / di
stroopde Roosen te vergaderen in hae
vouwen en open voor-kleedt. Sy
vergadert alle die sy konde / en also
eenen vollen schoot haer voor het
delijck Kindeken gestelt. Hy heeft e
alle de die voor een gifte gevraeght /
ke in danck ontfanghen hebbende /
hy: Dese *Roose* zijt ghy; de voorsichtig
ghe van dese *Roose* neme ick selver aen
ghy met de rest, ghelijck ghy meest be
De wijse Maghet heeft verstaen /
dat henen wilde soo ernstighe en ko
ke woorden van den teeren Bruyde
sy verblijdde haer / als een uyt-ve
Roos ghehouden te worden in de
handt van den Saligh-maker, sy w
dachtigh / van wie hy belooft had
Joan. 10. v. 28. Joannes aen het 10. Capittel: Nien
sal hun uyt mijn handt nemen; ick ghe
hun het eeuwigh leven. Voorts door de
heydt van blijschap (om dat sy hae
als een aenghename Roose seer g
bloeyen en groeyen in het huysken
dat kleyntjen) soo en wist sy niet
sy en ondersocht oock soo sorchv
niet / wat sy met de andere Roosen
doen: dan sy heeft met eenen korter
daer van eenen haestighen blommen-
ghemaeckt / en aen dit hemelsch
ken seer eerbiedelijck op-ghe-set / he
aen de Maghet seer soetjens toe-la
de / is naer sijnen ghegheven zeghe

en. Daer-naer heeft de Maghet
edt / dat door die Roosen (die sy op
de verspreydt hadt ghesten) beteec-
oirden die seer godtvruchtige Maegh-
door Lima verspreydt / die eyndelijck
moesten by een vergadert worden in
euw Klooster van de H. Catharina van
: op dat sy aldaer door den gheeste-
Professien-bandt te samen ghebon-
den Bruydegom der Maeghden, met
suyveren dienst souden kroonen / om
naermaels van hem met eer en glo-
gekroont te worden. Het is oock
gebeurt / maer alleenelijck naer de
van Rosa. Waer van wy sullen
len op sijn eyghen plaets in 't 26.
tel.

en ghelijcken troost van on-beroere-
sekerheydt ghenoot Rosa in de ge-
ydt van de Gratie en de vrindtschap
Godts: want by-halven dat sy naer
ifthien-jarighe verduysteringen van
inwendighe verlatentheydt (van de
e wy hier vooren in het 13. Capittel
eldt hebben) haer selven daghelijcks
uren weder-keer tot de goddelijcke
ingh / bevondt met een nieuwe ver-
gh bevestight in den Bruydegoms
n / soo is het noch andere reysen aen
Rosa belooft gheweest van den Heere /
nopt en soude toe-laten / dat sy oock
eenen ooghen-blick soude vallen uyt
oet verbont van syne vrindtschap.
n van de Maghets Bicht-vaders
hem in stil-swijghentheydt over soo
erdeerlijcke gave grootelijcks ver-
ert. Desen was P. F. Petrus de Loaysa,
van

Haer gherustheydt in de *Gratie* en de *Vrindtschap* Godts.

van de Order der Predick-Heeren, der
ken willende eens sekerder onder-v
hoe vast de Maghet haer selven
het betrouwen van dese ghelofte
eens in een van haer bichten (iet
en kinderlijcks) beghinnen te verheff
een seer twijfelachtighe sake / een
gher ondersoeck weerdigh / om te
wat desen on-verwachten (en mi
niet on-nutten schrick) in de Magh
de uyt-wercken / de welcke (ghel
wel wist) soo groote gherustheydt
Goddelijcke Gratie besat.

De rijp-hertighe Rosa verwo
haer over den on-ghewoonen do
van soo straffen oordeelder / en s
hem laten spreken soo veel als hy
Maer sy seker zijnde / van Godts
schap niet gheschent te hebben / hee
merckt / waer dat henen wilde d
borghen behendigheydt van sijn
sinnigh ondersoeck : daerom verlo
vraeght hebbende / heeft soetjens g
woordt : Met recht worde ick vermaent
beven en met vrees mijn saligheydt
wercken, en och! oft ick die soo uyt-
ghelijck ick moet : ick ben een sondarer
bekenne dit wel) om dit te bekennen k
hier ter aerden. Maer (het ghene is de
ste goetgunstigheydt van mijnen Bruyde
my) ick voele binnen in my soo on-
teeckenen, en handt-schriften, van sij
ghebroken vrindtschap en gheweerdingh
dat my iemant sal lichter wijs maken,
kaf, oft steen ben, als dat den soeten
van my is af-ghekeert. Mijnen Vader,
het saken, dat iemant de Hemelen met

samen in-booghde, soo en sal my niemant
se meyninghe booghen, door de welcke
u konnen ghelooven, als dat ick door
T S toelaten een doodelijcke sonden ghe-
hebbe: ick wete wat hy aen my (soo
rdigh ick ben) belooft heeft. *Ick be-*
in den Heer, niet dat ick verdien Ps. 10. ℣. 1.
ehoedt te worden, maer om dat *hy is*
w in alle sijn woorden. Den Bicht-va- Ps. 144. ℣. 13.
e waerheydt wel kennende / heeft
ehouden / sijn selven kortelijck ont-
ighende / dat hy maer alleen tot het
ef van haren Gheest / dit scherp recht
verweckt.

e selve kracht van dat betrouwen op
T hadde ROSAM sterckelijck bewa-
teghen alle swarigheydt schrick / en
emack van dit sterffelijck leven. Ma-
Oliva de Moeder van ROSA, was
omplexie en natuer heel verbaert van
terijen en duysternissen / en s'nachts
igh sy niet lichtelijck naer de verbor-
plaetsen des huys: oft s'avonts en
e sy haer oock (sonder ghesélschap)
n hof niet betrouwen. ROSA de
er aerde en erfde hier in de Moeders
t: en nochtans dit meysken (tot het
dt gheneghen) en vluchte daerom de
eydt niet / oft donckere plaetsen. Het
eschiedt / dat ROSA noch teer zijnde /
nen donckeren avondt / tot in den
/ wat langher in den hof vertoefde /
er sy haer tot de Meditatie, oft GODTS-
kingh vertrocken hadt. De Moeder
nen haer dochter halen / maer ver-
schapt met haren man / want (ghe-
nen ghesept heeft) sy was van den
nacht-

Haer betrouwen op GODT in de perijckelen des levens.

nacht-schrick seer verbaert. Soo R...
van verre haer twee ouders heeft sie...
men / is hun te ghemoet ghegaen : ...
terwijlen sy gingh / ontfongh sy een ...
peys van den Hemel in-ghesonden ...
welck naermaels alle haer vrees ont-w...
heeft / betrouwen gheleert / en gerust...
in-ghestort : Siet, (sprack sy binnen ha...
ven) mijn Moeder komt door den hof, ...
en vreest niet (naer haer manier) hier door...
nu on-vervaert, dat sy haren man neffens...
sijde heeft: en sal ick (die t'allen tijd...
plaetsen, omringhelt worde met de tegher...
digheydt van mijnen Bruydegom, ick ...
ghetrouwen, sorchvuldighen, en stercke ...
deghesel, niet neffens mijn zijde, maer i...
herte om-draghe) voort-aen noch vrees...
Psal. 90. ℣. 5. *den nacht schroom*? Sy betrouwt op eene...
felijcken mensch; en sy heeft leeren voor...
tijdt af-legghen haer ghewoone vrees ...
kranck by-wesen alleen: en sal my va...
lijcken niet versttercken het betrouwen *in*...
Luc. 1. ℣. 47. *mijnen Saligh-maker*; op dat ick voort-...
meer iet donckers en vreese? Dit vroe...
peys heeft soo diep beseten het ghe...
van dit jongh meyskien / en soo gr...
ghe-ydelt de in-ghebooren gheneghen...
tot het vreesen: als dat ROSA va...
ooghen-blick af / haer selven verw...
heeft / dat sy noch dagh / noch ...
buyten / oft binnen / gheschroomt e...
de ont-moetingh van eenigh per...
monster / oft beest: alleenelijck ver...
door het eenigh bescherm van haren ...
Een wonder ghefchiedenis hier van. woordighen Bruydegom.

Daer en is oock gheen ghelegher... ont-broken in de welcke soude b...

en die heldelijcke kloeckmoedigheydt
dat Maeghdelijck hert/ tusschen groo-
haestighe on-ghevallen. In een seker
van de Indianen woonde sy met haer
s nu een twelf-jarighe dochter/ alwaer
y met haer Moeder en Broeders naer
keerende/ heeft sien ontmoeten in het
landt eenen seer fellen Stier/ den
sen den stal uyt-ghebroken zijnde/met
nden/ eens-deels ghebroken/ en eens-
sleypende/ vloogh met eenen snellen
naer die plaets/ van waer Rosa
haer gheselschap was komende. De
der door haestighen schrick by-naer
elt/ sagh met haer soonen rondts-om
den vlucht. Rosa alleen heeft met
on-vervaerden stap vast-ghehecht
n staen/ en heeft de Moeder ver-
it/ dat sy door den vlucht niet meer
u dit perijckel terghen/dat nu te naer
as/ te samen belovende/ dat die felle
sonder hinder soude voor-by-gaen.
a en hadde noch (met ghehechte
n in den Hemel) dese woorden niet
yndight/ als-wanneer dit fel en dick-
eescht ghedierte/ met een schroom-
nde ghebruyl/ ghelijck eenen draeyen-
torm-windt voor-by hun vlieghende/
sijnen in-loop ghekeert op andere
onen verre van daer/ al oft hy Ro-
met haer krachteloos gheselschap/
niet eens ghesien en hadde. Den al-
andere klopten de heyghende herten/
naer het perijckel: maer Rosa (in
ninsten oock niet van coleur veran-
heeft hun vermaent dat-men vaster
hopen op den bystant van den Alder- *Psal.90.℣.1.*
Aa hoogh-

hooghsten, en als-dan 't meest / als-w
neer de naerheydt van het perijckel
uyt-vlucht besloten heeft.

Een ander van 't selve.

Op een ander reyse binnen Lima g
sy eens in eenen waghen met haer
der / en andere eerlijcke Matroonen
een feestelijck besoeck van een berm
Kerck. Sy moesten passeren over de
te merckt van de stadt / waer als-dan
menighte van 't schreeuwende volck
vrees vluchtende / aen eenen over-m
ghen Stier hadt loopens-plaets gema
en soo door het gheschreeuw / als doo
worpen der steenen dese dulle en ra
beest tot meerder ghenuchte wreede
terghden. Met krom ghesprongh en
loop spoeyde hem van den slincken
rechten kant dat dreyghende ghedier
sijnen steert schroomelijck op-gher
schuymende muyl / en schrick-luy
ghetier / de neus-gaten van gram
roockende / sloegh met sijn achterste
ten het sandt in de locht / en soo hy e
oft eenen block / oft laken / oft eenen
al willens voor-ghewórpen kreegh
graefde hy het selven in de aerd
machtigh en menichvuldigh in-steke
sijn hoorens. Eyndelijck den Stier
nu alles ghenoegh met schrick ver
als-wanneer hy siende desen waghe
verres komen / recht daer henen g
pen is. Alle de vrouwen / die dae
Rosa waren / zijn bleeck ghewordt
die het alder-haesten ghekost hebben
uyt-ghesprongen / en stelden de hop
te ontkomen alleenelijck in den v
den voer-man selver sagh al bevende

waer hy 't alder-ſekerſte ſou af ko-
/ en wegh-loopen. ROSA wederom
n met de ooghen naer den Hemel ge-
n / en terſtont neder-gheſlaghen / heeft
rees aen deſe benauwde benomen / en
ien vlucht (als niet noodigh) op-ge-
en / verſekerende dat den Stier noyt
ude tot den waghen toe komen aen-
iopen / maer langhs den wegh (door
welcken hy ghekomen was) ſou we-
uchter-waerts deyſen. Soo gheſeyt / ſoo
hiedt / tot verwonderingh van een-ieder /
over den ſnellen weder-keer van den
r ſonder hinder / als over het ghemoedt
de Maghet / dat hoogher was / als
vrees. Maer ſy in d'alder-meeſte pe-
elen d'alder-meeſt gheruſt / ſongh voor
n Hemelſchen Bruydegom: Gheen
t en ſal ick vreeſen, om dat ghy met my

Pſal. 22. V. 4.

e welcke hadde ſulcken betrouwen op
Goddelijcke behoedeniſſe in de perijc-
des levens / en heeft voorwaer gheen
ier konnen hebben in te hopen de
tſakelijckheden des levens. Op eenen
ontbrack daer in haer Vaders huys /
oo groot getallighe familie het broodt
te eten / noch daer en was gheenen
om te backen / oft daer en was oock
n gheldt by de handt / om van elders
iopen. Het is aen ROSA gheboodt-
it / dat de ſpijs-ſpinden ydel was / en
iaer niet een korſtjen broodt meer was
-ghebleven van het leſte backſel. De
het verwonderde haer dat den koſt
aeſt konde verteirt zijn / die ſy daeghs
oren hadden op-gheſloten / als noch

Haer betrouwen op GODT in de noodtſakelijckheden des levens.

voor twee daghen genoegh wesende. N
nu sekerder wetende het ghebreck /
't minsten niet beroert / is sy ghesien
weest met een korte lippe-roeringh de
aen den Heer te bevelen. Terstont he
met een groot betrouwen de broodt-
praye open-ghedaen / en heeft de selv
vonden vol van brooden / de welcke
ten de manier van dat huys / waren
on-gheheeft / en smakelijck / soo dat
de on-ghebruyckte en vremde forme
de selve ghetuyghden dat die gheer
van het huys-backsel waren voorts
komen.

Noch een ghescChiedenis hier van.

Op eenen anderen tijdt heeft in de
de huys den honingh ontbroken een
noodtsaeckelijcke toe-spijs van die la
ende de honingh-kuyp tot den gront
uyt-ghechept was verdrooght. Ma
Oliva, oft on-wetende / oft niet in
tigh van het ghebreck / heeft iemant
oft dry reysen naer den kelder gheso
die honingh soude voorts-brenghen u
vat / dat aen een ieder bekent was
heeft gheboodtschapt / dat sy ander
van een ydel vat hebben ghevonden.
sa hadde mede-lijden met den gh
nen noodt van soo veel hoofden / end
een seer verborghen ingeven geboder
de / op 't besten te hopen op de voorz
heydt Godts, heeft aen de Moed
seyt: Is 't dat ghy het ghebiedt, ick
neden gaen in den naem des Heeren,
sien, oft ick daer gheenen honingh me
den en sal. Sy heeft het ghedaen e
heeft de kuype tot den oppersten
toe met verschen honingh vervult gh

Het heel huys heeft hier verwondert
aen in dit waerachtelijck honingh-
igh verthoon/en soo veel te meer/om
desen honingh van den Hemel geghe-
/ met een nieuw wonder acht maen-
angh aen de heele familie tot het da-
jcks ghebruyck is ghenoegh gheweest.
wie heeft oyt ghesien dat het ampt
de Bien is bedient gheweest van de
en?

Noch een ander ghe-schiedenis van 't selve.

spar Flores den Vader van de Maghet
eens sorghelijck sieck / en t' samen
moedigh om een schuldt van 50. pon-
de welcke hy (by ghebreck) niet be-
en kost. De benauwde Moeder be-
de haer ; hier / om de moeyelijck-
t van eyschen ; daer / om den noodt
het huys / en meest van al on-mach-
te verdraghen het ghevoelen van ha-
iecken man. Soo de dochter ghewe-
eeft de benautheydt van hun beyden/
gheproeft te openen de rijcke schat-
van den Eeuwighen Voorsiender/met
leutel (daer sy mede placht) van een
lijck betrouwen op GODT : en qua-
hadt sy in de Kerck haer ghebeden
ort / ost daer stont voor haer (in haer
r-keeren naer huys) eenen man heel
zent / maer schoon en ghefchickt van
hijn / en vrindelijck van stem. Desen
aghet lichtelijck groetende heeft haer
nen gheghevent eenen doeck met in-
onden gheldt/ ghebiedende daer mede
eghenwoordighen noodt van haer ou-
te verlichten / en niet anders vertoe-
e is terstont wegh-ghegaen. Opt het
icht en de dunne in-windinghe/scheen

daer luttel gheldt in den doeck te w... maer soo dat Rosa dien in huys ... open-gherolt / heeft daer bevonden d... ponden gheldts / die den Vader schu... was / en met dit gheldt gaende by 't ... bedde / seyde en her-seyde ghedurigh ... men grootelijcks op de Goddelijcke g... heydt betrouwen moet / dat die nu ... te hulpe ghekomen met eenen seer ... ghen middel / soo veel als noodigh i... hem te ont-lossen van die moeyelijck... van den eyscher. Het scheen / dat ae... par droomen vertelt wirden / tot dat de ... ter het doeckshen openende / die 50. ... den geldts (ghelijck sy ontfanghen h... seer veerdigh heeft over-ghetelt.

Sulcks noch meer is haer seer ghemeyn.

Met diergelijcke vremde en onverw... te behulpsaemheydt is dat huys dick... vermaeckt gheweest / op dat het stan... stigh / en vroom betrouwen van de H. ... ter op Godt niet en soude bedroghen ... Dit hadt voorwaer dien Hemel... Steen-houwer (van den welcken wy ... XI. Capittel ghesproken hebben) aen ... nieuwe Bruydt tusschen de trouw-gi... en teghen-giften / belooft : soo dat de ... vrouw van Gundisalvus den Thresorier ... de verborghentheden van de Maghet / ... als iemant anders / was kennende ... saeck tot een ghemeyn spreeck-woord ... keert heeft / ghewent zijnde te vrag... En heeft wederom niet dien Hemelschen S... houwer, op u versoeck sijn schat-kaskens ... gheschudt?

Een wonder en on-ghehoort betrouwen van haer,

Jae soodanigh was het betrouwen ... Rosa op desen alder-rijckisten Bruyde... dat die alder-armste Maghet met ...

te mildtheydt / dickmaels en opent- op haer ghenomen heeft te voorsien allen den on-kost / om van den grondt op te rechten een nieuwt Klooster van H. Catharina van Senen , midts dat in daghen sou aenkomen (het ghenen dan maer en ont-brack) het Octroy, den Koninck. Maer terwijlen dat wy van spreken (want in 't volghende pittel sal alles verhaelt worden het ghe- van den Hemel aen dese Maghet en be- t en bethoont is / rakende dat Kloo- 't welck soude ghebouwt worden) soo ghe ick hier by / het ghene voor dit te- nwoordigh Capittel ghenoegh is / en t voor een kroontjen / met het welck eyndighe. ROSA was by eenighe tvruchtighe maeghden in huys met nder en ernstelijck betrouwen koutende het bouwsel van dat voorseyt Kloo- / maer de Moeder met verdriet en gh dit hoorende / heeft voor alle de an- de dochter bekeven / als een sottinne / welcke opentlijck susten / en ghedroom- inghen raesde / die on-moghelijck wa- : Houdt op (seyde sy) van rasen , ghy sot- ; weest indachtigh , dat Kloosters te bou- gheen werck en is van menschen van ghe- ne conditien en middelen : maer ghy spreecket sulcken vermetentheydt , al oft ghy van nu hereedt hadt twee-mael hondert duysent en silver , tot het kostelijck aen-legghen soo grooten bouw. De stille dochter heeft moedelijck gheantwoordt : Voorwaer, het saken dat ick sagh naer de sterffelijcke , en de menschelijcke handt , ick soude van belijden , dat het on-moghelijck is , het

Hier om bekijft haer de Moeder.

Haer stille antwoordt.

ghene ick handele ; maer weet , Moeder
ick mijn betrouwen al hoogher ghestelt he
dien selven hebbe ick tot borgh , *in den w*
Col. 22. ℣. 3. *zijn alle Schatten* , en my en is nu niet gh
loft aen sijn mildtheydt te mistrouwen.
uwe ooghen sullen sien de goede uyt-komst
sult u verblijden , jae met u eyghen bep
sult ghy ondervinden het ghene ick segghe

Het XXVI. Capittel.

Aen Rosa wordt van den Hemel openbaert, dat in de stadt *Lima* sal Klooster ghebouwt worden van *H. Catharina van Senen*, maer den blijft verborghen.

Het Klooster van de *H. Catharina van Senen* wordt opghesticht.

By de doorluchtighste tiersselen v koop-stadt Lima is eyndelijck by komen een edel / wijdt / en wel bouwt Klooster van de H. Catharina va nen , toe-ghe-eyghent aen een groot-gh lighe vergaderingh van heylighe Ma den/ onder de ghereghelde Instellingh a den H. Vader Dominicus. In het jaer onse salighheydt 1622. (dat is / 5. naer het gheluckigh vertreck van R tot Godt) heeft dit vermaert Klo binnen Lima ghestaen op een alder- mackelijckste plaets en ghelegh / door stichten van de doorluchtighe en r Weduwe Mevrouwe Lucia Guerra d Daga : ende daer in-ghebracht zijnde het bitien huys van de witte wiel-dracht/ men daer begost de Goddelijcke di

pen. Dese versche en nieuwe Maegh-
wooningh heeft aen-ghenomen met
tighe en wondere aen-groepinghen/ soo
het heden over de 200. Nonnen telt/
welcke een-paerlijck voor GODT ha-
Bruydegom strijden onder die stren-
bewaernisse van een on-schenbaer slot.
dese suyvere woon-plaets van heylig- Hoedanigh dit Klooster is.
t wordt schoon onderhouden/ soo by
t als by dagh/ den H. GODTS-dinst/
odtvruchtighe pracht der feest-daghen/
schick van de HH. Ghetijden/ den
righen psalmen-sangh van de Maegh-
cke choor/ de uyt-ghelese nettigheydt
den H. huysraet ende de Kerck/ en
overvloedighe groot-dadigheydt van
der ghereedtschap. En aen de uyt-
tighe nettigheydt en wijckt oock niet
nwendighe schoonheydt van een oprech-
nderhoudingh des ghebedts/ verster-
hen/gedurigheydt der oeffeninghen/het
ten tot de volmaecktheydt/de eenvor-
e suyverheydt en heyligheydt van
eren/ den strenghen onderhoudt van
/ ende door alle hoecken/ levende en
ht Enghelsche voorbeelden van alle
jden. Voorts aen een soo vermaerde
nderingh van soo veel doorluchtighe
nnen/ past oock seer bequamelijck en
elijck een treffelijcke wijdde en groot-
van eenen alder-edelsten bouw/ Fon-
n/ Hoven/ Bemden/ Galderyen/
nters/ Panden en Winckels; desghe-
de besittinghen/ landen/ slaven/jaer-
che renten/ ende een seer wel voorsie-
ps-houdingh van allen overvloedt:
dat dit treffelijck Klooster in de eer-
ste

ste 40. jaren met soo veel zeghen van
Hemel ghedurigh besproeyt; door het
exempel/ mare/ en luyster van leven
soodanighen graedt is op-ghekomen
het magh verghleken worden by de g
ste en eerste Kloosters van heel Europ

Eyndelijck dit is het Klooster/ da
naer 10. jaren voor sijn stichtingh
ROSA soo dickmaels (nu met ghel
nisse/ en figuren/ nu klaerlijck in si
gen form en voor-beeldt) is van den
mel verthoont gheweest. Dit is het
de Maghet soo seker/ soo vast-trouw
soo dickmaels en opentlijck/ soo gh
en vry-hertigh/ aen haer soet Vader-
beloofde/ met soodanighe vastighey
standvastigheydt van versekeringh/ a
sy dit al voor haer ooghen nu gheb
sagh. De omstandigheydt van tijdt/e
(op het welck dit Klooster sou gheb
worden) is alleenelijck aen de M
langh on-bekent ghebleven/ om ho
insicht van de Goddelijcke Wijshey
seer laet heeft sy ghewe ten/ dat s
selve met haer lichamelijcke ooghen ni
en soude. Dan sy heeft daer veel
met den vingher ghethoont/ de wel
sien souden; de persoonen/die aldaer
souden dienen (en onder dese oock he
ghen Moeder) heeft sy bereeckent/
tal besloten/ de plaetse voorseyt/ he
del van den toe-komenden bouw
verdt uyt-ghetrocken/ en met den
ghenoemt/ den welcken daer het eer
bloedigh Sacrificie soude GOD TO
ghen. Wat wilt ghy meer? De eers
komende Oversten van de Nonnen

DitKlooster heeft ROSA dickmaels voorseyt.

Priorinne noemt) heeft sy van aensien
ent / en met haren gheest onderricht/
net eenen kus van vrede / ghelyck ee-
sins in-ghestelt. Maer wy moeten
der / en naer schick / van alles wat
loopen.

en Propheet (die dit langh beproeft
e) heeft vermaent: Daer is in de Vi- *Dan.* 10. ℣. 1.
n een verstandigheydt noodigh. Dat dese
andigheydt niet en heeft ontbroken
Rosa, in dese saeck / die wy nu
elen/om in de voor-sieninghen te ach-
len den waerachtighen/ en eyghen sin
't verthoon / sal blijcken in het vol-
de.

e Maghet hadt in den huys-hof al- Een schoon gheschiedenis hier van.
gheseten / besigh met blommen te ver-
ren; en sy hadt nu met on-gheblader-
oosen haren schoot verbult / als-wan-
sy (met verheven ooghen naer den
el / en met het in-gheven van eenen
orghen gheest) heeft beghinnen / niet
r godtvruchtighe suchten elcke Roos
hoogh te worpen / de selve ghelijck be-
de aen den Hemelschen Hovenier. Den
en broeder van de Maghet is daer
hekomen / en meynende dat de suster
vermaeckte met onnoosel spel / en dat
niet ernstelijck en schuylden / is uyt
eynsaemheydt ghenaerdert / en heeft
raeght / wat sy dede. Sy het myste-
erborghende / seyde: Ick doen dat, het
ghy my siet doen: en heeft voorts-ge-
(als vooren) de Roosen om hoogh te
en. Den broeder niet anders / als
el spel / en vermaeck vermoedende /
tot haer: Laet my oock *Roosen* in de
locht

locht worpen, en ick sal misschien hoo
als ghy worpen. De Maghet heeft ghe
ghen / maer de wonderheden hebben
ghinnen te spreken. Want / siet / al
Roosen, die den broeder hadt in de
ghewoꝛpen / zijn met een soete af-dal
wederom terstont op de aerde gheval
van den anderen kant / alle die R
hadt om-hoogh ghewoꝛpen / bleven
locht hanghen / en sy voeghden hun
openbaerlyck in de figure van het H. Kr
ende aen dat Kruys wirdt van de r
volghende Roosen in de ronde heel s
ghefatsoeneert eenen boordt. De versta
heydt van het Mysterie ontbrack hier
den broeder / maer niet aen ROSA
welcke naermaels (van die het we
wel wisten) ghevraeght zijnde / w
meynde beteeckent te worden door
Roosen-blom-krans hanghende in de l
heeft met een on-beschroomde eenvo
heydt gheantwoordt : dat hier doo
teeckent wirdt het toe-komende s
Klooster van de H. Catharina van Sene
hare mede-borghers van Lima : dat
Klooster seer vele Roosen van uytnem
heyligheydt haer selven / om 't seerst
len begheven / op dat sy in den Kr
vormighen Reghel van een strengh
ven / by-een-gheboeght zijnde / van o
verheven trap der volmaecktheydt
aerde versmaden souden / ende de w
aen hun / en sy aen de wereldt souden
kruyst zijn.

Noch een ander van 't selve.

Op eenen anderen tijdt is aen d
dende ROSA verthoont gheweest
hemde van wondere schoonheydt / t

en (al was het sonder schick en order) ...pekelt met de wittigheydt der Lelien, ...e roodtheydt der Roosen. De twee-...erfde schoonheydt en aerdigheydt van ...dat schoon blommigh-plantsoen be-...hden aen de Maghet/soo veel te meer/ ...y inwendigh heeft antwoordt ontfan-... /dat alle en elcke dese bewaert wir-...or een kroon aen den eenighen Witten Cant. 5. ỷ. ...oden Beminden. Maer haer heeft mis- 10. ...ht/ dat desen edelen bemdt / aen elc-... voor-by-gaende open-stont : jae dat ...ghehouden wirdt den ghemeynen en ...ecken door-gangh / soo van beesten / ...nenschen / die over al henen trocken: ...om vreesde sy ernstelijck / dat soo ...ne blommekens / soo uytnemende pe-...ns van de aerde / met de voet-stap-...van de voor-by-gaenders onvoorsich-...k vertreden souden worden. Maer de ...elsche in-stralingh heeft haer t'samen ...ees ontnomen / ROSAM onderrich-... /dat den tijdt eens zijn soude/ op den ...sen dat uyt-verkoren spruyt-ghewasch ...dat blommigh gheslacht eens sou by-...ergadert worden in eenen besloten Hof Cant. 4. ỷ. ...de H. Catharina van Senen, en met een- 12. ...ghen tuyn sou worden om-ringhelt ...f-ghescheyden van de ydele wereldts ...ringh. Voorders / dat door de Roosen ...lien beteeckent wirden de suyvere / en ...GODT beminde zielen van de Maegh-...van Lima, de welcke nu hier en daer ...de stadt sonder order al verstroeyt ...den/maer op sijnen tijdt eens souden ...n-komen in eenen kloosterlijcken He-... alwaer sy het alder-sekerste behoedt

sou-

souden wesen van allen het betreden
den wereldtschen voet / ende aen den
wighen GODT alleen/ souden riecken
en geur van soetigheydt / tot dat sy
daer herstelt in 't Paradys van den Br
gom / aen den selven souden ghehecht
den tot een onverslenselijcke kroon
Glorie.

(Terwijlen ROSA seer begheerigh sna
en luystert naer de verborghtheden van
hemelsche schickinghen / soo scheen sy
en-tusschen desen blommighen krans
haer eyghen handen allenghskens b
te voeghen / en den Bruydegom op
ten; den welcken wederom vethoont
dat hem dit seer lief / en grondigh ae
naem was. Dit Visioen heeft RO
met een groote blijdschap overgoten
dat sy door het selven bedecktelijck
stont / dat aen haer verdiensten en ac
dit besonderlijck van GODT vergunt
dat Lima eens soude vereert worde
soodanigh Klooster van HH. Maeg
als met een kostelijck juweel. En soo
maels als sy aen de haren vertel
soet verthoon / soo versekerde sy t' s
dat in dat Klooster bloeyen soude
mende en verheven GODTS diene
de welcke door den reuck der deugh
mare van heyligheydt souden uyt-sch

Haren Bicht-vader twijfelt van de uyt-komste van haer voorsegh.

Al is 't dat P. Magister F. Ludovi
Bilbao den Bicht-vader van de Magh
al haer ander ghesegh veel hiel/heeft
tans hier aen sorghelijcker ghetw
om dat hy (menschelijck te spreken
van verre niet en kost sien de alder
ste ghenster van waerschijnelijckhey

e eens soude beloven de gheluckighe
omste van soo groot werck. Jae het
meer / dat en de reden / en de op-
acht van de Republieck haer eeder
on-verbiddelijck daer teghen-stellen /
erlijck om dat (naer advenant den
Kloosters ghenogh waren in die nieu-
adt / de welcke noch gheen 100. ja-
hestaen en hadde / en noch verre af
van die groote wijdde die sy nu heeft.
s a heeft bemerckt / dat den on-ghe- Sy verse-
ghen Pater twijfelde van de uyt-kom- kert hem
n heeft hem met groot betrouwen al- door haren
en-ghesprocken : Wat twijfelt ghy mij- gheest van
ader ? Dit Klooster van de *H. Catharina* *Prophetie.*
nen (het welck ick dickmaels voorseyt
sal staen, terwijlen ghy noch sult leven,
Peyst, en her-peyst (soo ghy wilt) dat
rbodt van de over-machtighen sal tegen-
, en voeght by dit alles, ons heel *America,*
hen zijnde , jae de heel wereldt , voeght
ch by (neemt het soo) de kracht, de listen,
cht van de heel Helle ; eyndelijck ver-
u ghemoedt allen den teghenstant , die
nt peysen , nochtans ghy sult noch leven,
lt noch oogh-ghetuyghen wesen , dat dit
r (daer ick van spreke) sal worden op-
wt , bewoont , en floreren. Ick hebbe
de plaets ghewesen , en daer sal het oock
En u heeft G o d t door sijn eeuwigh
emen verkoren , dat ghy daer de eerste
se sult doen in de solemniteyt , als-wan-
laer op de alder-vermaerste manier den
grondt-steen sal gheleyt worden op de
enten van de toe-komende Kerck. Als-dan
y indachtigh wesen, dat u dit van een flecht
ken voorseyt is. **Alles is daer-naer**
ghe-

gheschiet/gelijck de Maghet voorseyt
Want in 't jaer 1622. Pater Ludovicu
mende tot dese bedieningh / is onder
dienst der Misse indachtigh ghewe
van dat voorsegh / en heeft naer de
opentlijck aen alle de by-staenders ve
hoe seker / hoe klaer / hoe uyt-drucke
Rosa noch levende / veele jaren te
ren hem hadde voorseyt / het welc
dien dagh en plaetse nu ghedaen had

Sy bekent en voorsegt dat noyt selver te sien.

Op eenen tijdt tusschen de ghemee
me samen-spraeken voor de huysgen
(als wanneer-men daer handelde va
glorieus voordeel en rechtveerdigh
van de H. Catharina van Senen) is allen
kens de koutenantie af-ghewecken t
toe-komende Klooster / dat wesen
onder haren beschermende naem.
heeft de Maghet eerst beleden / en
kert / dat sy dit gheensins met haer
selijcke ooghen soude sien : maer noch
dat alle die andere/ die daer by-stond
ker ghenieten souden het ghesicht /
ghenwoordigheydt / en den troost
selve Klooster. De saeck is met
lach van alle een-ieder aenhoort ghe
noch daer en ontbroken oock gheen
de welcke Rosa scheen sot te zij
te veel liefde tot haer Seraphinsche M
besonderlijck / naer dat dien (den w
op hem ghenomen hadt te Madrid
nincks Octroy te bekomen om een
ster te stichten) met ydel handen w
nen Lima weder-ghekeert / oock ni
dy-brenghende de hope van sooda
oorlof oyt te verkrijghen. Dit soud
een ander vervaert hebben / oft te

dat vast-trouwigh spreken benomen:
die alder-vaste sekerheydt van die
elsche veropenbaringh en liet Ro-
noch verbaert worden / noch oock
achtigh swijghen ; in dier voeghen/
het ghene sy met bequame woorden
ghenoegh en kost versekeren / met af-
eningh op een berdeken trachte sy
der te bewijsen. Daerom voor de on-
ovighe / aengrijpende een berdeken
wasch / heeft daer terstont ghefat-
ert een model van het toekomende
ster / met soodanighe konste / en
heydt / dat sy de aensienders heeft
verwonderen. Sy beschreef met een-
rten treck van strepen / den omloop
nueren / den welcken onder de eerste
nselen van 't Klooster minder wijdde
besluyten; sy teeckende de hoecken/
nbooginghen / de t'samen-palinghen/
wat plaets de Kerck / op wat ghe-
de poort / de winckels / de galderyen/
amters souden ghestelt worden : en
niet anders bedroefde sy haer / dan
de andere niet soo wel (als sy) het
voorbeeldt van 't Klooster in een le-
strael teghenwoordigh en hadden.
ven alle de andere was de Moeder
ROSA seer misnoeght / en sy en ver-
h niet gheerne / dat-men soo dick-
/ en ernstelijck van dat nieuw Kloo-
rack / soo buytens / als binnens huys:
Klooster de dochter / aen bekende / en
kende soo seker / en on-vermijt af-
nde. Daer en verscheen gheenen / die
root werck besorghen soude / ghee-
ichter / gheenen gunner / oft aen-

Van die Klooster teeckent sy een model.

legghet/ nievers gheenen beghinner/ g
nen Patroon oft vervoorderaer : een-
schroomde dit / als een saeck (mensche
te spreken) on-moghelijck ; berispte
Maghet / als oft door sottigheden
Chimeren verleydt / oft te seer aen haer
ghen-sinnigheydt toe-ghevende.

Men tracht haer dit uyt het hooft te steken.

Jae self den Doctoor Joannes de Ca
(den welcken van de Maghet om sijn g
te heyligheydt grootelijcks gheacht w
dede sijn besten om de Maghet van
inbeeldinghe te versetten / om dat hy
liet voor-staen / dat dit een on-verwin
moeyte en swaerigheydt was. Sooda
was oock het oordeel van Gundisalvu
Thresorier / en van de Bicht-vaders.

Daerom de Moeder benauwt zijn
vreesende voor de schande / soo van
als van de familie / berispte de doc
dat sy alleen teghen allen het oorde
soo veel wijse mannen / wijser wilde
als 't wel en behoorde : dat-men niet
neckigh en magh strijden teghen het
parigh ghevoelen van de ervaren
Rosa, als een ydel Propheterse,
spot en klap van het volck soude k
te gheraken : eyndelijck dat-men hier
reden / en niet de wederspannigh
moest doen plaetse grijpen; dat het to
seydt Klooster eerder in 't Landt van
plaetse, oft buyten de wereldt; als
Lima souden staen.

Nochtans al te vergheefs.

Maer Rosa, door al dat teghe
ghen kloeckmoedigher/ heeft met ee
moedighe (maer blijde) stemme g
woordt : Wel aen, mijn alder-soetste
der, laet hier den strijdt der woorden

n; ghy sult met u eyghen groot profijt
:ven, hoe dat het *u is hart met de voeten te-* *Act. 9. ỿ. 5.*
steeck-yser te stooten. In het Klooster (**dat**
oorsegh) van de *H. Catharina van Senen,*
Lima, sult ghy self (onder de eersten) aen-
het wit kleedt van die Nonnen, daer sult
olemneelijcke Professie doen, daer sult
eligieuse zijnde, het eynde van u leven
nghen. **De Moeder dit hoorende / is**
schroomelijck vergramt gheworden
ynende dat sy hier door gheterght
t) dat sy de dochter heeft uyt haer
en doen gaen / luyder keelen uyt-
uwende: Sal ick een Nonne zijn? Ick?
noyt eens het minste ghepeys van 't Kloo-
k leven, oft staet ghehadt en hebbe? Ick
noodtsakelijck goedt daer toe hebbende?
noch den sangh, noch de noten en kan?
de wereldtsche sorghe ben op-ghevoeydt?
lel van gheest, on-verduldigh van 't slot,
ert met kinderen, sal ick my in een Kloo-
erberghen? Sal ick in desen ouderdom ge-
worden, en soo harte, soo strenghe, soo
lijcke Professie doen? Voorts, voorts, packt
h van hier, het is nu ghenoegh ghebeuselt,
llen wy vervult sien op de *Grieckſche Ca-*
, **die (te weten) noyt en quamen.**
beghinsel van 't jaer 1629. en heeft
Grieckſche Calenden **ghesien / en heeft**
ang Mariam de Oliva **ghesien een Non-**
het nieuwt Klooster van de H. Ca-
a van Senen, **alwaer sy naer de doodt**
jaren man onder de Religieuse **Doch-**
van den H. Vader Dominicus **aen-ghe-**
n is / nu 60. jaren oudt zijnde / en
t'samen met het H. Kleedt aen-ghe-
n den naem van Suster Maria de S. Ma-

 ria,

ria, en haer proef-jaer volbracht hebbe
heeft haer solemneele Gheloften ghed
en heeft vol van daghen / met een s
eynde gherust. De arme weduwe en
de de vereyschte Dote oft staet-goedt
het welck (voor elck die daer ghe
sou worden) ghestelt was op 4000.
den silvers. Maer / op dat het ghe
aen Maria niet en soude teghen zijn /
de voorsien de al-werende sorchvuldig
Godts, in-ghevende aen de Sticht
dat daer in de beschreven conditien
de stichtingh / eenighe plaetsen soude
waert worden tot de aen-nemingh
sommighe weerdighe / maer arme pe
nen: en dit voordeel heeft de Moeder
Rosa ghenoten.

Een ander schoon *Prophetie* van Rosa.

Daer is noch een ghedenck-weerdi
en treffelijcke Prophetie, die Rosa
sproken heeft van de Stichterse / en
Oversten van dat Klooster. De D
luchtighe Matroone Isabella de Mexia
de in haer huys een dienst-Mag
met name Mariana, aen wie / nu so
lijck sieck zijnde / Rosa (in dat
by-naer ghelijck huysghenoot) naer
ghewoonelijcke manier van liefde wa
nende. Met dese gheleghentheydt qu
daer dickmaels eerlijcke Matroone
om Isabellam, als om de siecken te b
ken. Op eenen sekeren dagh / is da
der andere by-ghekomen de edele (e
minder van deught / als van stam
maerde) Mevrouwe Lucia Guerra de
ga. Dese gesien hebbende Rosam
de welcke sy groote wonderheden ge
hadde) heel godtvruchtigh bekomm

ienst van de siecke Mariana, heeft be-
nen tot haer met meerder gheneghent-
t toe-ghedaen te zijn en vattende een
ghentheydt van aenspraeck / naer de
stheydt van beydis kanten (volgens de
oonte) bethoont / heeft sy de Maghet
herteliȷck ghebeden / dat sy haer sou
n indachtigh zijn in haer dagheliȷckſche
ninghen en ghebeden tot GODT. Ro-
nu voelende sich van binnen vermaent
orden / heeft met een weder-parighe
eghentheydt die Matroons herte ghe-
nen / met het weynigh (dat sy konnen
op te draghen : en heeft aen de meer
iende Matroon belooft / dat sy in elc-
oeke eenen dagh besonderliȷck soude
iesen / op den welcken sy haer aen
T bevelen soude. Lucia met desen troost
rijck / en t' huys ghekomen ziȷnde / en
niet konnen rusten / tot dat sy noch
ROSAM (die nu heel de hare was)
komen spreken. Sy is ghekomen on-
schijn / van haren man / en dochter-
te bevelen : want sy hadden misschien
van de tusschen-spraeck van de Ma-
bp GODT meer noodigh. ROSA
oft sy het hert van Lucia dieper hadt
hesien) haer ghemeynsamer als daeghs
ozen / onthalende / en heeft als-dan
gheantwoordt / noch van den man /
van het dochterken / noch van de
tjens : maer heeft de Matroon met
nieuw weldaedt wederom in-gewonnen /
eeft haer ten lesten (ghedreven ziȷnde
een verholen aen-drijvinghe GODTS)
ghenomen niet alleen in de verdin-
winst van eenen dagh ter weken / maer
 in

in de vrindelijcke mede-deylingh van
haer oeffeninghen. Noch sy en ve
selver oock niet ghenoegh / waer van e
waerom sy dit soo dede: tot dat sy (
ten haer manier) haer ooghen va
aerde op het aensicht van Lucia aen
relijck op-heffende / heeft haer begh
in den gheest te verblijden / en over-
te worden met een verve van on-ghe
ne blijschap / het verweernt hert van
durighe kloppingh te sitteren / en
lijck met een alder-ghestadighste blijs
Luciam kussende / Wel aen (seyde sy)
der, GODT heeft u voor sijn groot
bewaert. En dit met een smeltende
schap dickmaels her-segghende / st
haer t'samen met eenen betameli
kus / sonder wederstant / maer met g
verwonderingh van Lucia.

Het en kan niet ghesept worden /
veel en hoe groote gheesten uyt den
van de Maghet / dese gheluckighe
croone ontfanghen heeft. Sy is stijf
worden / en heeft ghevoelt / dat s
door de aenspraeck / als den aen-
van de Maghet merch-grondigh v
dert wirdt : daer kroopen heel soe
door alle de aderen van haer ziele / o
kende vlammekens / het heel hert (in
scheyde beradinghen terstont verspr
wirdt t'seffens op-gheheven tot de
melsche dinghen / als met eenen r
klop uyt-schreeuwende : *Heere, wat wi*
Act. 9. ℣. 6. *dat ick doen?* Soo ghestelt zijnde / is sy
huys ghekeert / GODT op den weg
dus aenspreekende : Heere (soo wanne
spruyt uyt u eeuwigh opset, en streckt t

e van uwen naem, dat ick van desen we-
sche eens door-gaen tot eenen gheestelijc-
staet) gaet voorts binnen my uyt te werc-
, het ghene ghy wonderlijck begost hebt:
met heel mijn hert draghe ick u mijn sel-
op t'samen met kinders, en alle mijn goedt.
sal u toe-staen, alle de beletselen te verdrij-
, met de welcke ghy my soo on-uyt-wor-
aer verwerret kent. Van dien tijdt af
daer in 't ghemoedt van dese vrouw
elijck met een wel-ghevoeghde schare)
hetreden de werck-krachtighe begeer-
van den gheestelijcken staet / en t'sa-
n een alder-levenste hope / t'samen
on-ghetwijfelde sekerheydt van tot
eynde te komen / van allen hou-
t'ont-komen / en te door-breken on-
delijcke beletselen die de Goddelijcke
dt alleen kost verschuyven. Lucia en
s als-dan noch het 30. jaer haers ou-
doms niet uyt-ghetreden / sy hadde ha-
man / die noch vele jaren scheen te sul-
leven / de kinderen stonden in een goedt
tal rondts-om de Moeder / te weten
soonen / en een dochterken / de woe-
bestieringh van groote rijckdommen
vaerden haer; en nochtans alles dit en
t in 't ghemoedt van Lucia niet kon-
schenden oft verminderen de seker-
dt van haren gheestelijcken roep; in
voeghe / dat sy by de haren placht
handelen van 't uyt-wercken van haer
igh opset / met soodanighe gherust-
dt / als oft sy nu van alle haer goedt
schickt hebbende / anders niet en ver-
chte / als nu terstont den wiel-doeck
ntfanghen.

Daer-en-tusschen is 't gheschiedt
den Eerwerdighen P. Joannes de Villa
(den welcken als-dan in het Nov
van de Societeyt Jesu binnen Lima
ctor was) eens naer het huys van
vrouw Isabella de Mexia ghekomen is
waer vallende in de aenspraeck van Ro-
sa, naer dat van beydts kant over-h
verscheydentlijck was ghesproken va
sekerheydt van 't toe-komende Klo
van de H. Catharina van Senen, heeft hy
de Maghet verstaen / als dat sy
daeghs te voren ghesproken hadde
Lucia de la Daga (die wel jongh van ja
maer rijp van goeden imborst was
dat sy van haer nu niet meer en w
spreken. Dien gheestelijcken en voor
tighen man heeft wel verstaen / waer Ro-
sa soo met 't spreken / als met de
te swijghen / henen wilden; en heeft n
tans ghesweghen / tot dat naer de d
van Rosa, Lucia (naer manier) te bi
ten quam. Hier heeft de Matroon
den Bicht-vader ontdeckt / dat sy
groots in 't sin hadde / een stichti
van een Klooster onder de beschermi
en naem van de H. Catharina van Senen
sy hier toe ghedreven wirdt door Go
lijcke steckfels / aen de welcke-men no
sakelijck moet ghehoorsamen: dat sy
toe keeren soude allen haer ghedacht
krachten / en rijckdommen. Den Bi
vader van den anderen kant op den
sten ooghen-blick oock indachtigh de w
den / die hy eertijdts van Rosa gheh
hadde / heeft Luciam onderricht / dat
het selfste was / het ghene de Maghet

h

beloofst hadde / als-wanneer sy haer
seyde / dat sy van Godt tot een
t werck bewaert wirdt. Daerom dat
iet en sou mistrouwen aen het voor-
hen van dese soo groote Maghet:
aen dese soo hooghe en sware saeck niet
reken en souden machtighen, en groo-
tandt / uyt-stellen / en swarigheden:
: dat sy nochtans in de opperste be-
ngh / en rasernye van alle die onwe-
n altijdt seer ghestilt hopen moest op
Hemelschen bystandt / den welcken
A (met haren on-sterffelijcken Bruy-
m nu regneerende) seer lichtelijck ver-
en soude.
t is soo gheweest: want Godt heeft
man van Lucia, en daer naer al-
kinderen (naer malkanderen) uyt
wereldt gheroepen / en wegh gheno-
den teghenstandt / die t'allen kanten
lijck / en seer machtigh was / en de
ghemoederen van de teghen-strijders
orght tot de toe-stemmingh van dit
uchtigh werck. Daer bleef noch
het edel maeghschap van Lucia, het
dese Weduwe ten opsicht van haer
acht / ouderdom / en rijckdommen /
et tweede houwelijck soo praemde /
et haer bynaer oock dwongh. Maer
ndachtigh het voor-segghen van Ro-
en stantvastigh in haer beraedt voor-
n) heeft wederstaen / ghewonnen /
iompheert: en alle de saken (naer
h / jae boven wensch) gheluckelijck
ckt zijnde / heeft tot het beghinnen /
ouwen / het verijcken van een nieuw
ter van de H. Catharina van Senen,

haer

haer seer groote middelen / en ten
haer selven ghegheven:en met den H.
doeck/den naem van Suster Lucia de SS
nitate , aen-nemende / de eerste overh
van haer nieuw Klooster bedient / en
gheest der Religie (die sy van den
van Rosa eertijdts hadt in-ghetrock
met vermaen / sorchvuldigheydt / eren
onder de Nonnen haer ondersaten wo
lijck verbreydt : en is eyndelijck al
vermaert in heyligheydt / overleden.
uyt-komste heeft ghehadt het voor
van Rosa. Waer van dat het oock
schiedt is / dat het Klooster van de H
tharina van Senen by het ghemeyn
(die binnen Lima en het voorsegh
Rosa gheweten / en de uyt-komste
sien hebben) dickmaels sonder onders
wordt ghenoemt het Klooster van R
dat is : Het welck langh te voren do
Prophetie van Rosa voorseyt is.

Het XXVII. Capittel.

Vele andere verholentheden worden
Godts openbaren, aen Ros
bekent ghemaeckt.

Rosa is begaeft met den gheest van Prophetie.

Den selven (van den welcken
nigh hier voren) Eerweerdi
P. Joannes de Villalobos, van d
cieteyt Jesu , heeft met besworen
ghetuyght / dat hy door sijn eyghe
proef in de Maeght ondervonden
den gheest van Prophetie. Hy hadd
Rosa versocht de jonste van haer g

voor een ghelucikighe uyt-komst van
verborghen (maer sware) sake; welck
dat van andere soude worden verswe-
/ sweegh hy self eerst. Maer Rosa
ghene sy noyt en placht) haer ooghen
weynigh ghehecht hebbende op het
chijn van den sprekenden Pater (ghe-
oft sy daer als in eenen openen boeck
heym ghelesen hadt) heeft met een
schaemte ghelacchen / en aen den Pa-
oodanigh gheantwoordt / dat hy on-
ktelijck ghemerckt heeft / als dat op
selfsten ooghen-blick tijts het vervolgh
de heele verholen saeck / door den
el aen de Maghet veropenbaert is
eest. Waer van heel verbaest zijnde/
dese saeck vertelt aen P. Antonius de
ga Loaysa, eenen seer oprechten man
de selve Societeyt Jesu, den welcken
e openbaerlijck heeft bekent / dat
s ghelijcks met de Maghet / over-
n is aen den Eerw. P. Philippus de
Rector van het Collegie van Callao.

e Dochter van den Thresorier Gun- Sy ontdeckt de verhole ghepeysen.
is, Michaëla de la Massa draeyde ghe-
h in haer ghemoet een seker verho-
hepeys / het welck sy noyt en hadt
mant ont-deckt / oft voor-ghenomen
ecken. Rosa heeft haer met ghe-
aemheydt by haer ghevoeght / en
het heel ghepeys (ghelijck uyt eenen
boeck) heel net op-ghesegt / en ee-
leer-middelen van een ziel-vruchti-
nderrichtingh (tot haer verwonde-
) voor-ghehouden.

ia de Mesta huysvrouw van den schil- Sy ontdeckt verborghen raedt.
ngelinus Medorius, hadde (sonder te-
mants

mants weet) met haren man alleen
handelt van alle beyde naer Spagnien te
ken / en van een noodtſakelijcke ſo
gheldts / om aldaer eerlijck en ghem
lijck te leven. Van daer is ſy naer R
ghegaen / om met haer te ſpreken va
dere ſaken / die haer meerder praen
De Maghet deſe aenſpraeck lichtelijc
draeyende (oock tot het ghene ghen
wirdt verborghen te zijn) heeft ſoo
antwoordt / als oft ſy oock t' ſamen
het ſelven hadt bedraeght gheweeſt
weten / ſy heeft voor goedt ghehoude
beraedt van te reyſen naer Spagnien ,
heeft die ſomme ghelts ghenoemt
welcke man en vrouw met een-p
opſet hadden gheſchickt tot onderh
van hun leven ; en heeft gheſeyt
deſe ſomme aen alle beyde (aengheſi
gheen kinderen en hadden) ghenoegh
De vrouw is verwondert gheweeſt
heeft beleden / dat van de Maghe
meerder en heeft konnen gheſeyt w
al waer het ſaken ſy oock (als een d
hadt by-gheſeten in dien verborghen
van hun beyden.

Een wonder van dierge-lijck.

Het ſcheen veel wonderbarigher
Joannes Miguel, Religieus van d'Orde
den H. Vader Dominicus , als-wanne
van een verre gheleghen reyſe naer
ghekeert zijnde / en in de Capelle va
H. Hieronymus alleen ter ſijden aen de
ghet ſprekende / heeft ghehoort / da
haer (volkomentlijck / en achtervolg
en pertinent) aen hem vertelt wirdt
het ghene aen den Broeder verre i
ander landt gheſchiedt was / en 't

daer niet en hadt menschelijck tot de
isse van Rosa konnen komen : jae
eest klaerlijck bemerckt / dat oock de
te verborghentheden van sijn eyghen
scientie aen de Maghet bekent waren
eest.

osa hadt met haer Moeder en an-
eerlijcke vrouwen stil gheweest in de
k van den H. Vader Dominicus , om
r met ghebeden aen Godt te beve-
en uytersten strijdt van Maria de Ve-
e welcke in het huys van eenen Wis-
t Didacus de Requena sieck ligghende /
e leste ure van haer leven verwachte.
c komt een droeve tijdingh / dat den
en ghestorven was. De vrouwen hier
verschrickt / hebben droefmoedigh op
am ghesien / en Rosa naer den
el : maer terstont haer ooghen we-
zenghende tot de om-staenders : En
ns (seyde sy) niet weenen ; want onse
nne, en is niet ghestorven, *Maria de Vera*
laet ons maer Godt bidden , dat sy ge-
vorde. Sy heeft gheleeft / en is ghe-
ghewozden / maer met een ander Mi-
van Rosa, van het welck-men sal
elen in het Begrijp der Mirakelen, Cap.6.

Een ander wonder van *Prophetie.*

nen sekeren Religieus van de Socie-
esu, voorwaer een Apostolisch man/
et groote deughden verciert / hadde
(men weet niet waer van) een sterc-
vaste / en on-roerbare in-beeldingh /
p dat selfste jaer (het ghene 1615.
sekerlijck sterven soude : Hy begheer-
recht te worden ont-bonden , en met
istus te zijn. Daerom als hy eens
ghesochte gheleghentheydt sprack
aen

Een schoone en curieuse *Prophetie.*

Phil. 1. ℣. 23.

aen de huysvrouw van den Thresorie
het by-wesen van Rosa, soo heb
hy seer ootmoedigh en hertelijck in
beyde ghebeden sijnen uyt-ganck va
leven / als on-ghetwijfelt te moeten
vraght zijn voor den eersten dagh va
volghende jaer. De huysvrouw van
disalvus is verschrickt gheworden ;
Rosa soetjens lacchende : Neen, (sey
mijnen Vader, dit jaer en sal u aen or
ont-trecken, ick (hier van seker zijnde) be
dat. Hy van den anderen kant hiel de
voor de alder-sekerste / en dat hen
anders soo gheluckigh gheschieden en
als waer het sake hy weynigh tijdt
het H. Sacrificie der Misse gheboden
sijnen gheest aen den Schepper we
gheven : dat hy dit alleen vierig
wenschte / jae hoopte. Dese inbeel
van sijn leste eynde heeft allenghske
dien goeden Pater meer en meer aen
nomen : soo dat hy uyt het Collegie
het Novitien-Huys (als zijnde een woo
van de ghene die gheoeffent moeten
den) verhuysende / niet alleen va
mede-ghesellen / maer oock van de
men / de muren / en dacken / af-scheyd
nomen hadde / als oft hy dat huys
naermaels meer sien en soude. D
nighde grootelijcks de godtvruc
huysvrouw van Gundisalvus, de welck
kenen goeden bestierder van haer
scientie vreesde soo vroegh te ver
daerom daghelijcks heel benauwt R
besiende / vraeghden wel duysent-m
dat het waer was / het ghene sy
seyt hadde van desen haren Bicht-

yp noch langher sou leven. De Ma-
heeft oock wel duysent-mael gheant-
dt/en de Matroon doen gherust we-
Niet teghenstaende de Matroon schud-
beefde/ soo dickmaels als sy in de
van haren Bicht-vader teghenwoor-
was : vreesende / dat hy misschien
sijnen wensch) het H. Sacrificie ghe-
hebbende / de selve ure sou sterven.
elijck op den Avont van den H. Kers-
als-wanneer de Matroon by den Pa-
ngh om te bichten/ heeft Rosa door
aen den selven doen boodtschappen/
y (ten minsten nu) soude af-legghen
dele inbeeldingh van sijn nakende
/ en dat hy weten soude / dat hy tot
eren dienst Godts bewaert wirdt:
y niet eerder sterven en sal / voor hy
buytens landt vele zielen met arbey-
e bekeeringh ghebracht in den wegh
e salighеydt : en dat onder dese be-
elijck uyt-scheenen vijf de principael-
die sijn Apostolisch ampt weerdigh
en tot den waerachtighen Godt
ghebrocht worden. Dit hadt Rosa
rt-mael tot troost aen de bevreesde
rouw van den Thresorier voor-ghe-
n : dit heeft ten lesten oock de uyt-
e bevestight : want den Pater heeft
9. jaren naer Rosa gheleeft / en de
ere vruchten (die sy voorsept hadt)
bekeeringh van de boose menschen
nen: te weten/ als die den eersten uyt
e mannen van sijn Instellingh/ ghe-
is naer de gheberghten (die heden
emt worden Sancta Crux de la Sierra)
r hy vele zielen aen den Duyvel on-
troc-

trocken heeft / en ten lesten binnen
in 't jaer 1626. met een heyligh eynd
storven is.

Een andere Prophetie.

P. F. Bartholomæus Martinez van de
der Predick-Heeren, in het Klooster v
H. Maria Magdalena binnen Lima Prio
Bicht-vader van Rosa, worstelde
sonder twijfelachtighe uyt-komst) m
groote en buyten-mate sorgheloose si
ende nu de sorghe van 't lichaem
af-gheleydt zijnde / wirden (door
raedt van de Medecijnen) de leste
dien / van de vertreckende ziele / ha
verboordert. P. Magister F. Joannes de
zana heeft den siecken besocht / ende
het in-gheven van een vast betrou
heeft den siecken wel doen hopen o
hy dien ooghen-blick in de Kerck v
Tabernakel van de H. Hostie, hadd
een schoone keersse (ten eynde van sij
sontheydt) branden / Rosam verstaen
welcke hy van verres bemerckt had
der-vierighste gheboden voor Go
storten. Qualijck hadt hy dese wo
gheyndight / oft den Koster F. Joanne
nandez daer aen-komende / boodtsch
dat hy van Rosa (in de Kerck vo
H. Sacrament knielende) hier ghes
was / om Bartholomæum te versekeren
hy van dese (hoe wel ghewanhoopte
te gheensins sterven en sal : daero
hy goeden moedt sou hebben / dat d
sontheydt vroegher (dan ghehoop
worden) sal weder-keeren / om dat hy
mael aen de Goddelijcke Glorie in e
sonder ampt kloeckelijck moest d
Bartholomæus (aen wie de ziel van de

ten binnenste bekent was) gheensins elende / heeft aen die woorden gheloof heven / en op die selve ure soo de s / als de sieckte af-ghelept.

Magister F. Ludovicus de Bilbao , die oock Bicht-vader van de Maghet 14. ja= gheweest is / zijnde de kortsen wat ckt / de welcke hy meynde upt-ghe= te zijn / hiel nu op van meer voor elven te vreesen : als wanneer (ghe= upt een schuyl-hol) de sieckte weder ekeert / veel gheweldigher als te vo= en hadde hem / nu her-vallen zijnde/ e leste perijckelen toe ghebracht. De ecijnen stonden twijfelachtigh/ en had= l op-ghehouden van remedien / den n (aen wie de natuer gheghevén hadt linckende en vloeyende stem) en kost ualijck meer sprcken / dat sou konnen en woorden / om de benautheydt van erstopte borst / en het begheven van rachten : niet-te-min met wencken / et een slap stemmeken (ghelijck hy kon= heeft ghebođen / dat-men aen Rosa root ghevaer soude te kennen gheven; eeft hem vry-hertigh doen wederom schappen / wat sy van dese sieckte en omste van de selve oordeelde / op dat r het saken hy sterven moest) hy sijn terstont sou moghen bereyden tot ooghen-blick / waer van de Eeuwig= hanght. Voorders soo smeeckte hy aghet / dat sy hem in dit sorghelijck l niet verlaten en soude / en niet ver= hen het ghene tot sijn salighepdt die= onde : en waer het sake dat het opt was van de waerheydt te segghen /

Noch een ander.

dat het den deſen was : daerom d
nu het alder-meeſt van haer was
wachtende deſen heylighen dinſt va
dochterlijcke gunſte. Al was het ſake
de Maghet groot medelijden hadde
de benautheden van haren gheeſteli
Vader / nochtans door het verhael v
perijckel gheenſins verbaert / heeft b
lijck (maer met kloeck ghelaet) gh
woordt : Het en is noyt ontijdigh , ma
tijdt loffelijck , en ziel-vruchtigh , ſijn
met alle ſorchvuldigheydt en neerſtighe
bereyden tot dien ernſtighen en ſorghel
ooghen-blick van onſen leſten aeſſem, maer
Joan. 11. ℣. 4. tans , *de ſieckte en is niet totter doodt toe*
ſiecken ſal op-komen , en in den toe-kor
triomphanten feeſt-dagh van den *H. Rooſen*
ſal hy voor allen het volck op den Kerck
predicken. Daer-en-tuſſchen ſal ick hem r
Doctoor ſenden ; dat hy den ſelven a
eynde van 't bedde ghedurigh in de o
houde , en van de weder-komſt ſijnder gh
heydt gheenſins en miſtrouwe. Sy heef
ghesonden aen den Pater een kort A
van een kleyn kindeken Jesus , ſe
melijck ghekleedt / welck Beeldt ſy in
te weerde en liefden hiel / en haren (
lijck ſy ſeyde) Doctoor was : het
ſy daer naer van den gheneſen Pater
wederom ghebraeght / latende weter
ſy haer ſonder den ſelven te ſeer ee
verſcheen. Ludovicus heeft aen het vo
van Rosa ghelooft / heeft den D
godtvruchtelijck ghevierf / en ſijn v
krachten (tot een-ieders verwonder
geheelijck weder-ghekreghen. Een
was daer noch / in de welcke hy g

s twijfelde; te weten / niet siende hoe
oude konnen oft moghen predicken op
naest-komenden feest-dagh van den
osen-krans, aenghesien het op dat jaer
n keer niet en was / maer den keer
sijnen Provinciael, P. Magister F. Gabriël
rate: want aen hem was by lot (ghe-
het daer de manier is) een maendt
zen / dit ampt van predicken toe-ghe-
n. Niet-te-min dit heeft oock in Lu-
o moeten verbult worden: want den
nciael, weynighen tijdt voor den feest-
 met een sieckte bevanghen / en heeft
konnen predicken / en van dit voor-
van Rosa niet wetende / heeft het
oon aen Ludovico bevolen.

n het Klooster van den H. Vader Domi- binnen Lima, hadde Joannes de Soto inghen het H. Habijt van de Religie, in stil-swijghentheydt behouden de nde sieckte / aen de welcke hy onder-en was. Het bedrogh in 't proef-jaer ckt / heeft den Oversten van het Kloo-Alphonsum Velasquez verweckt / dat hy raedt van de Paters heymelijck voor-omen heeft / den on-nutten Novitius rom eerlijck naer de wereldt te sen-Den dagh van dit uyt te wercken nu ghestelt / en aen den Meester van ovitien Petrus de Loaysa was de uyt-ngh bevolen / en van alles dit en kost het minsten aen Rosa menschelijck t ghemaeckt zijn. Nochtans de goe-re Maghet is s'morghens heel vroegh gheweest / en door F. Blasius Martinez Koster heeft sy ghebeden / dat den , met den Meester van de Novitien, Al weder een ander.

eens souden gelieven by haer in de [...]
te komen/ eer sy het voor-ghenomen [...]
souden upt-wercken. Sy zijn beyde [...]
men ghekomen/ verwondert zijnde/ [...]
de Maghet op soo on-ghewoone en [...]
ghe ure hun segghen wilde. Sy [...]
gheantwoordt/ dat sy ghekomen wa[...]
te verbidden den Novitius, die-men [...]
ontkleeden soude/ en heeft t'samen g[...]
den/ dat-men de beslote resolutie van [...]
upt-sendingh soude willen her-ro[...]
Eenen van die Paters hier half gra[...]
wordende/ heeft daer op ghesept: R[...]
ghy en weet niet, hoe qualijck ghy di[...]
daedt van tusschen-spraeck besteedt; maer [...]
dat den jonghelinck (daer ghy voor bid[...]
de Professie heel on-bequaem is. De [...]
sachtmoedighste Rosa heeft seer g[...]
telijck de bittere amperheydt van [...]
weygheringh aen-ghenomen; maer [...]
daer by ghevoeght: Het sal blijcken [...]
de resolutie van den Alder-hooghsten ver[...]
den en stercker is, als die van uwe EE. [...]
dien *Novitius* sal schickelijck tot sijn sole[...]
Professie gheraken, en de *Order* sal hy[...]
grootelijcks verlichten door het exempe[...]
sijn godtvruchtigheydt, en Religie. Al[...]
ghescheidt/ ghelijck de Maghet vo[...]
hadde.

Sy voorseyt de staets verkiesingh van twee maeghden.

Dry eyghe susters/ Philippa, Cat[...]
en Francisca de Montoya, wirden do[...]
verkeeringh/ en exempel van Ros[...]
derricht tot de godtvruchtigheydt. [...]
twee eerste/ Philippa, en Catharina d[...]
reldt versmadende/ wenschten het G[...]
lijck Habijt van den H. Vader Dominic[...]
de Instellingh van sijn Derde Or[...]

elsen. Francisca alleen hiel wat vaster
wereldt aen / en met haer heel hert
omde sy af-gheschepden te worden
de wereldt : aen haer mishaeghde die
eenvoudigheydt van 't Gheestelijck
dt / haer vermaeckte dat gheboort
ghefreniet verthoon van nette kleede-
' haer besat noch die vrouwelijcke
tot eenen schoonen hayr-bosch. Ro-
erispte somwijlen den overvloedighen
van Francisca in het krollen van haer
/ en sy seyde : Dese uwe hayr-krollen
ghy nu met soo grooten drift en neerstig-
op-set) sal ick eens af-ghesneden sien ,
vijfelt daer aen niet. Sy heeft ten le-
klaerder voorseyt / dat Francisca (al
't sy nu teghen-strede) met haer su-
Catharina , te samen souden worden
de Derde Order van den H. Vader Do-
us ; maer dat Philippa (die als-dan
e begheerte hadt tot die selve In-
ngh) ten lesten soude toe-stemmen een
k op-ghedraghen houwelijck. De
omst quam met het voorsegh over-
want de vierighe begheerte tot den
estelijcken staet is van Philippa (tot
eders verwonderingh) in Franciscam
ypst : de eerste heeft eenen man / en
se heeft met haer suster Catharina het
it van den H. Vader Dominicus aenge-
n ; en het hayr / de wereldt / en pracht /
n-uyt-sprekelijcke blijschap en vierig-
af-ghesworen.

och een ander edel paer maeghden / Een ander
, en Joanna Urado de Bustamante , al voorsegh
het saken sy met Rosa een binni- van 't selve.
n ghemeynsame vrindtschap hadden /
 en

en peysden nochtans noyt minder / ... aen te nemen den Gheestelijcken S... Rosa niet-te-min in haren huys... met dese twee eens wandelende / heeft ... eenen Hemelschen haestighen upt-val / ... alle beyde soo aen-ghesproken : Weet ... de Susters, dat ghy-lieden twee met uwe G... moeder *Ludovica*, t' samen Nonnen sult ... in het Klooster van de Alder-heylighste D... *digheydt*, en ick sal dien dagh noch leven ... sien. Dese twee hadden noch een ... suster / met name Francisca, de welck ... ontsteken was met begheerte van a... nemen de Derde Order van den H. ... Dominicus, dat sy qualijck iet anders ... spreken / oft peysen. Sy hier over ... Rosa raedt nemende / heeft tot antw... ghekreghen (het welck de upt-komst ... naer heeft waerachtigh bethoont) d... gheen Nonne / noch van den H. Vade... minicus, noch van gheen ander Order, ... een huysvrouw van eenen wettighen ... soude wesen. Het is soo ghesc hiedt: ... in 't jaer 1615. (te weten 2. jaren ... de doodt van Rosa) zijn die twe... sters Maria, en Joanna, met hun G... moeder Ludovica ghewijlt in het Klo... van de Alder-heylighste Dryvuldigheydt ... de eerste heeft aen-ghenomen den ... van Maria de la O: de tweede / van J... de Jesu: de derde / van Ludovica de ... ce. Francisca die is ghetrouwt met H... nymus de Villalobos.

Sy voorseyt den gheestelijcken Staet van eenē jongh-man.

Joannes de la Raya en Maria Euphem... Parejas hadden eenen eenighen soon ... name Rodericus, die sy van jonghs-a... schickt hadden in sijnen meerder-jar...

rdom te begheven tot den H. strijdt de Societeyt Jesu. Het soontjen is begroept/ maer sonder eenigh teecken Gheestelijcke gheneghentheydt. Ter olen ghestelt zijnde/ is opentlijck ghe- gheweest te schroomen en walghen den Gheestelijcken Staet/ als alle de ninghe der letteren/ wat de ouders den anderen kant/ oft uytdruckelijck en/ oft arbeydelijck raedden. De be- kte Moeder is ghegaen tot Rosa aer hof-klupse schuylende/ heeft haer heydt verklaert/ en ghebedts hulpe cht. Rosa wesende de alder-veer- ste tot den troost der bedruckten/ heeft digh aen Euphemia toe-ghesepdt allen ghene haer ghebeden by Godt ver- hten. Terstont een weynigh tijdts den el besiende/ en korts daer naer tot selven ghekeert: En twijfelt niet (seyde wen Rodericus sal naer weynighe maenden gheestelijcken Rock aen-nemen, maer niet dien (die ghy soo eenighlijck wilt) van cieteyt Jesu. Dese leste woorden heb- Euphemiam door-wondt/ daerom soo sy ghesept: Ah! hoe merch-grondigh ijnen man met my hem bedroeven, soo l hooren, dat onsen sone in die Societeyt n sal worden aen-ghereckent. De mede- nde Maghet heeft vrindelijck gheant- dt: Wel aen, aenbidt ghy soo veel te de Goddelijcke voorsichtigheydt, die u oo by tijdts laet weten, op dat ghy al- skens uwen man tot een rechtveerdighe ghesintheydt soudt brenghen, op dat hy niet rgheefs en stribbele teghen den Gheest, den kon sal blasen daer 't hem belieft. Laet lie-

ver den Goddelijcken , als uwen wille in
rico wercken , en soo haest uwen soon sal
helst hebben de Kloosterlijcke instellingh,
dat ghy my vermaent , op dat ick den A
hooghsten voor het weldaedt aen ons gh
bedancke. Daer zijn ontrent 3. mae
verloopen / als-wanneer Rodericus sijn
ven ghevoelt heeft / ontsteken te wo
met een geweldighe en haestighe beg
te van 't gheestelijck leven / en heef
van selfs sijn ouders ghebeden (aen
sien het hun soo gheliefde) dat sy ter
en ernstelijck souden met de Paters ha
len van sijne aen-nemingh in de Soci
ROSA heeft dit ghehoort / en wede
aen de Moeder Euphemia gheseyt : S
lijck voorwaer sult ghy uwen soon Gheest
sien ; maer alsoo seker is het oock , dat
de *Societeyt* JESU niet en sal worden aen
schreven; eenen groveren rock van den *Sera*
schen Franciscus verwacht hem. Als-da
peysde Rodericus niet minder/ en niet
der en wenschte Euphemia met haren
Jae het was nu met de voornaemste
de Societeyt alles ghehandelt / besloten
bereydt : alleenelijck wirden maer
wacht de brieven van het toe-stem
van den Provinciael. Maer (door GO
beschick) worden dese vertraeght :
en-tusschen Rodericus sonder den weet
de ouders / is heymelijck ghegaen
het Klooster van den H. Franciscus,
het Habijt ghevraeght / verkreghen
de ouders eerst vermaent / en eynde
vermorght zijnde tot toe-stemminghe
8. daghen daer naer met feestelijck
publiecke Ceremonie aen-ghenomen

e Order van de Minder-Broeders. De
ye en benauwde Moeder twijfelende
de standvastigheydt van den Novitius
dat sy vreesde dat een soo lecker en
kindt niet machtigh sou zijn die streng-
t uyt te staen) is wederom naer Ro-
hegaen / heel sorghvuldigh / kleyn-
digh / en on-gherust / besonderlijck t'se-
dat sy verstaen hadt / dat den soon
hen de strengheden van den Vasten wat
was. Maer de Maghet het mistrou-
van de Vrouw soetjens berispende /
ghy (seyde sy) soo kleyn betrouwen en
of van de hulp van de *Koninghinne* van
Alder-heylighsten Roosen-krans, aen wie dat
odericum den *Novitie* bevolen hebbe? Weet
ly in sijn *Order* volherden sal, en laet u
taen, dat ghy hem nu gheprofest siet.
willen wy meer? Soo haest Roderi-
het sijne onder-kleedt met het laken
ndert hadt / is ghesont gheworden / en
roef-jaer volbracht zijnde / heeft sijn so-
ele ghelosten ghedaen / en langhen tijdt
e Seraphinsche Religie eenen godtvruch-
n / en ghestichtighen Priester gheleeft.

ria Perez slavinne van eenen edelen Het houwelijck aen een on-eerlijcke vrouwe.
gniaert Leonardus de Roya, leefde hey-
ck met haren meester in verdoeme-
n staet. Eyndelijck beweeght zijnde /
illende op haer ziel nu sorghvuldigher
/ als sy noch middel / noch manier
gh / hoe sy ofte haer van dit perijcke-
op-woonen soude ontwerren / ofte met
s conditie beswaert zijnde / sou konnen
ettigh houwelijck bekomen van dien
rbonden man; heeft haren zielen-
aen Rosa trouw-hertigh verklaert.

De

De Maghet mede-lijdende / heeft des
vinne wel vast doen hopen op de
hertigheydt Godts, dat den tijdt eens
soude/ op den welcken Leonardus haer
een wettighe huysvrouw soude ae
men. De bedruckte vrouw heeft
hoop gheloofr in hoop, en met ghelu
beproef onderbonden / dat Rosa
gheenen ydelen gheest dese troostighe
phetie ghesproken hadt.

Rom. 4. ỷ. 18.

Den weder-keer van twee vluchtighe slavinnen.

Maria de Mesta huysvrouw van A
nus Medorius Schilder / hadde twee
sens Moorinnen, de welcke waren
haer huys ghevlucht: en een van die
met name Antonia, hadde ooch de n
sakelijcke sleutels van haer meesters
de-ghenomen. Sy heeft aen de M
haer verlies gheklaeght / en dat sy
dwoughen wirdt t' huys keerende /
kleer-kas (wiens sleutel ontdraghen
met ghewelt open te breken / oft v
ders / voor daeghs daer naer / een n
sakelijck kleedt te leenen. Maer R
heeft terstont gheantwoordt: Ghee
twee en sult ghy doen: want weder-gh
zijnde tot den dorpel van u huys (eer g
uwen draegh-setel sult op-staen) sal u
deure ontmoeten eenen, die sal boodtsch
dat de vluchtighe *Antonia* van selfs is
t'huys ghekeert: en weet, dat de andere
tighe morghen sal worden t'huys ghe
Mesta is wegh-ghegaen / en voor den
pel van haer huys (eer dat sy ooch
draegh-setel was uyt-ghetreden) heef
den man ontmoet / boodtschappend
Antonia met de sleutels was weder-g
men. Mesta heeft ooch aen den man

hoordt: En den dagh van morghen sal le andere vluchtighe oock weder-gheven. A hadde dit alle beyde met een ver- h voorsept / en daeghs daer-naer heeft dit alle beyde volbracht ghesien.

Den doorluchtighsten Vice-Roy van het k van Peru hadt nu besloten den Thre- e Gundisalvum de la Massa verre van te ghebruycken in eenen eerlijcken / e lastighen dienst / den welcken ver- hten eenen man soo van groote erva- heydt / als van goede trouwe / ende hydt. Soo dan den Vice-Roy heeft een- Raedts-Heer van de Koninckliicke Au- ie (ghelijck sy dat noemen) met den el, en tot meerder autoriteyt en eer / sijnen eyghen Bicht-vader ghesonden Gundisalvus, om sijn toe-stemmingh te ocken. Den Threforier verslaghen zijn- over de weerdigheydt van dese Am- ade / en t' samen verstaende soo den ighen sin van den Vice-Roy, als oock vaerte en last van de saeck / heeft ghebraeght / als om hem te vera- soo veel te meer / om dat hy soo it t'huys verbonden / dat hy oock niet n dagh en moght af-wesen / om on- cke brieven en rekeninghen van sijn cie af te spoeden / met de vloote die den eersten soude naer Spagnien vae- maer in der waerheydt hy en hiel dit voor / om dat hy door het langh eyden / ontvluchten soude dat werck van een sorghelijck lot en uyt-komst. vloote nu vertrocken zijnde / soo zijn selve dry / niet te samen / maer elck n wederom (en dat dickmaels) by

De ontkomste van een groote swarigheydt aen Gundisalvus.

Gun-

Gundiſalvum ghekomen ; want den d
van den Koningh en de grootheydt va
ſaeck praemde ſeer. Eyndelijck den 5
van April als voor de leſte reyſe vern
zijnde dat hy daeghs daer naer van
Vice-Roy in het Paleys tot aen-ſpraeck
wacht wirdt / heeft terſtondt ghem
datter nu van dit ghehaet vertreck
nen uyt-vlucht meer en was : daerom
ſelven avondt naer het avondt-mael
ghepeyſen en droef / heeft aen ſijn h
vrouw/ en Rosa alleen/ de benauwth
van ſijn hert gheopent. De huysv
is bleeck ghewórden van vrees /
Rosa gheenſins/ de welcke daeghs
naer uyt de bidt-plaets komende /
den Threſorier nu nu vertreckende om
Vice-Roy ſijn ſelven te verthoonen/
een bly ghelaet aen-gheſproken : Gaet
de ſy) ende en vreeſt niet , ghy ſult uy
Paleys tot ons blijder weder-keeren , dat
zijt uyt-ghegaen , en om u niet langher
der noodt) te houden , weeſt gheruſt , d
ſtigh werck , 't welck ghy vreeſt , ſal ae
ander op-gheleydt worden , ghy ſult hee
en los weſen.

Het ſelve heeft ſy twee / oft dry-
ſeer ſtantvaſtelijck herhaelt aen de tv
achtighe huysvrouw van den Threſo
daer by voeghende : Noch en ghelooft
dat uwen man ſal vertrecken , al waer h
ken dat ghy oock ſijnen voet in den ſte
reep gheſtelt , jae hem nu door de ſtraet
te peerdt rijden. Hy ſal met u binnen *Lim*
ven , noch hy en ſal niet buyten gheſ
worden tot het perijckel van dien laſ
dienſt. Een wonder ſaeck : Den Th

s terstont binnen ghebracht tot de se-
audientie van den Vice-Roy, en van
selven met verscheyde koutenantien
nder-half ure onderhouden zijnde/ op
selfsten ooghen-blick / als-wanneer
eel benauwt verwachtende was de
ggingh van die vaste resolutie van
Vice-Roy, is seer beleefdelijck wegh-
nden: noch den heelen middelen tijdt
die ernstighe samen-spraeck en heeft
Vice-Roy oock met niet een woorde-
dien hatelijcken last aen-gheraeckt/
eghenstaende hy nu gheheele 4. maen-
langh ghetracht hadde dit aen den
ewillighen Thresorier door alle de
eyden seer krachtigh aen te raden.
elven is langh daer-naer soodanigh
eenen anderen bevolen / al oft hier
nopt met Gundisalvus hadde gehandelt
eest.

dinandus Flores de Herrera den eyghen
er van ROSA, naer het exempel
ijnen Vader / den legher volghende /
ghekomen tot in het Rijck van Chi-
waer hy oock in sijn Compagnie is
-dragher gheweest. ROSA heeft aen
ontrent 500. mijlen van Lima af-we-
eenen brief gheschreven: want haer
GODT gheopenbaert was / dat hy in
sijn selven hadt onderworpen aen het
k jock van 't Houwelijck. Met desen
vermaende sy seer sorghvuldelijck
broeder (aenghesien hy dien staet aen-
t hadt) dat hy niet en sonde versuy-
eer neerstelijck (tusschen het oorloghs
er) te voldoen aen de verbintenisse van
Christelijcken Vader des huys-ghe-
sin/

En andere wonderheden aen haren eyghen broeder *Ferdinandus*.

ſin / dat hy ſijn huys tot de vreeſe G
en 't onderhoudt van de godtvruchti
ſeer vriſtigh ſou ſchicken / en aen de
ren (die hem den Hemelſchen zeghen
verleenen) goede manieren in-plant
heylighlijck ſoude trachten op te bren
En dat de eerſte vrucht van ſijn h
lijck ſou een dochterken weſen / van
in het aenſicht beſonderlijck gheteel
de welcke te weten het ghepurpert
teecken van een Rooſe ſoude ſtenclijck
cieren. Soo dan dat den Vader di
ſtondt van haer gheboorte ſou op-dr
en toe-eyghenen aen de Alder-weerd
Moeder GODTS; want dat dit do
ken met de reynigheydt en onnooſel
van haer leven grootelijcks aen de
der-hooghſten behaghen ſoude. Het
geſchiedt: want ontrent 2. jaren daer
is aen Ferdinandus geboren dat eerſte
en het heeft met hem van uyt het m
lichaem mede ghebraght de ghedaen
een Rooſe ſoo ſchoon en aerdigh in '
ſicht verbeeldt / dat het met gheen
ſou konnen ſchoonder gheſchildert w

Het dochterken is met dit teecke
ghegroeyt tot verwonderingh van
der / die de vorighe brieven van R
ghesien hadden. Didacus Gonzales M
Chriſtophorus de Aranda Valdivia, en
Capiteynen / en krijghs-Overſten in
quamen om het ſeerſte tot het huy
Ferdinandus, om dit godtvruchtigh ve
ſienelijck te ghenieten: want het do
ken (naer het voorſegh van ROSA
dock van jonghs-af wonderlijck
ghen tot de oeffeninghen van den GO

t / en godtvruchtigheydt. Eyndelijck
heyde haer ouders verloren hebbende/
ghebleven onder de monbaerdye / tot
Franciscus Lasso de la Vega den Gouver-
en President van het Rijck Chile (om
godtvruchtighe / en tot in Chile toe
waerde ghedenckenisse van Rosa als-
gheftorven) heeft van selfs de sorghe
ghenomen/ dat weesken op sijnen kost
Chile naer Lima over te senden/ alwaer
y de Groot-moeder Maria de Oliva
van Nonne) heylighlijck heeft ghe-
in het Klooster van de H. Catharina
enen, en heeft met besonder exempel
eughden wonderlijck uyt-ghescheenen.
Een edel Matroon Isabella de Mexia
een meysen Moorinne met name
nza, welcken sy aen haer selven ghe-
n hadt / al oft sy Christene was ghe-
. Dese over Cabo Verde in Africa, van
e Woestijne Parra, door de Mar del
, wegh-ghevoert in Indien, hadde
in de enghde van Panama ghedient/en
naer tot Lima ghebracht/diende Isabella
over 6. jaren. Het is ghescheidt / dat
ghelijck sieck wirdt; waerom Rosa
oedigh heeft en Isabellam, en haer ey-
Moeder ghebeden / dat-men haer
nzam sou in haer Vaders huys ver-
t om haer aldaer ghemackelijcker te
chen. Soo Speranza daer ghebracht is
eest/ de Maghet terstondt by haer sel-
et benauwts mompelende / heeft ten
opentlijck aen de Moeder ghesydt:
hele, dat *Speranza* niet ghedoopt en is.
siecken van den anderen kant / dese
schaemte met een quader hertnec-
kig-

Rosa ontdeckt aen een slavinne dat sy niet en is ghedoopt.

kigheydt bewapenende/ hiel vaſt ſtaen
ſy in Panama ghedoopt was/ en om hae
ghen gheloof te doen hebben / ſy ver
de namen van velen / die ſy roemd
teghenwoordigh gheweeſt te zijn: ſy n
de oock Peters en Meters die noyt g
ren waren / ſy verklaerde de plaets
jaer/ de manier/ en allen het ander / b
ven de waerheydt.

Het is haer ſeer licht gheweeſt / di
te maken / ſoo aen haer meeſterſſe / a
Maria de Oliva, en noch meer andere
dat een ieder Rosam beriſpte / als te
digh moeyelijck. Maer de Maghe
ſuchte ghedurigh / weenende en ope
lijck beklaghende dien onghedoopter
ken. Elf daghen daer naer is (door G
beſchick) daer by ghekomen den ſlae
Gundiſalvus den Threſorier/ met nam
ciſcus : den welcken met Speranza up
ca naer Panama , en van daer naer
altijdt ghereyſt hadt. Deſen hier va
vraeght zijnde / heeft eenvoudelijck
antwoordt / dat hy altijdt gheloofd
als dat Speranza onder deſen ſes-ja
tijdt binnen Lima ghedoopt was :
dat hy ſeer wel wiſte en ſeker hadt
Speranza in Panama gheen doopſel be
hadt. Hier is ſy ten leſten van leug
overtuyght : maer verwonderende
van Rosa dit hadt konnen ghe
heeft voor alle de teghenwoordighe
beghinnen te ſpreken : Als ick uyt
hier in het huys van Mevrouw *Iſabella*
men ben , de andere *Moorinnen* aldaer ,
my door ſchimp *Peerde-merrie* ghenoemt,
ick noch niet ghedoopt en was : maer

uldigh in desen schimp, hebbe stoutelijck
ntwoordt, dat ick soo wel als sy-lieden,
Gentil was. En van doen af, om niet be-
mt te blijven, hebbe ick tot desen teghen-
dighen dagh altijdt ghetracht mijn leughen
hertneckigheydt te beschermen. Maer nu
Rosa (ick en wete niet op wat ma-
) bekenne ick my betrapt te zijn, en ick
ie het H. Doopsel. De Maghet heeft
ont den Licentiaet Quixano, Pastoor
S. Sebastianus Parochie ontboden/ aen
heeft sy (met het toe-laten van den
en) de heele saeck verklaert: Speran-
oordt ghedoopt/ en daeghs daer naer
t sy.

iemant en dersde Rosam (door de-
eluckighe uyt-komst seer verblydt)
onderbraghen/ waer van sy den ver-
zielen-staet van Speranza ghekent
Een-ieder hiel voor seker en vast/
dat haer dien binnen Lima niet en
konnen menschelijck bekent worden:
den anderen kant/ soo blijckte het
an over langh aen de Moeder/ dat
rghen wetenschappen van den He-
aen de Maghet wirden in-ghestort:
sy hadde met een aenghenaem be-
onderbonden/ dat onder andere/ de
schap van lesen/ en schrijven/ niet
het leeren/ maer door de Goddelijc-
stortingh dit dochterken (noch min-
righ zijnde) hadt in-ghedaelt en be-
t. De saeck heeft eyndelijck aldus
eken. De Moeder hadt haer doch-
Rosam eenighsins leeren kennen
teren van den A. B. en sy was nu
rre ghekomen/ dat sy het meysken

Rosa wordt in 't lesen en 't schrijven van den Hemel onderricht.

 sou

sou gaen leeren die letterkens in ee
labe by een te voeghen / en soo te sp
sy hadde oock t'samen op een bl
gegheven een kleyn gheschreven
schrift / op dat het dochterken dae
met de penne de letterkens soude
maken. Rosa hadde liever desen
tijdt aen 't ghebedt te besteden : m
Moeder vermoedende dat het docht
(naer kinders manier) socht te ont
ten het verdriet en de moeyte van 't l
heeft den Bicht-vader op-ghemaeck
hy het meysken in haer by-wesen
haer onachsaemheydt sou bekijven
heeft ter goeden trouwe ghedaen / 't
hy versocht was : maer Rosa is d
daer-naer met voorigh ghebedt / b
Moeder ghegaen / en heeft den boec
men haer gaf / op het alder-veerd
ghelesen / en ghethoont een gheschri
haer eyghen handt seer aerdigh en
stelijck gheschreven. Te weten / bete
haer gheleert de * Salvingh, als de *
en den selven / die aen Catharina van
de konst van 't lesen en 't schrijven
boven hadt in-ghestort / heeft ooc
weerdight met ghelijcken korteren
van in-stortingh Rosam uyt de
mel te onderrichten. Maer en la
in dese kleyne dinghen niet haperen.
delijck van desen Meester gheleer
bende den dagh / de ure / de plaet
haer doodt / en heeft aen niemant
als aen haer eyghen selven / en voo
lijck / als een gheluckighe Proph
voor-ghesonghen. Maer laet dit ghe
lijcker bewaert zijn tot het naest-vo
de Capittel.

* *Sijn* Salvingh *leert.*
1.*Joa.*2.27.
* Den toenaem van de Moeder.

Het XXVIII. Capittel.

R[illegible]sa, haer doodt voor-kennende, ont-[illegible]nght kloeck-moedigh, en verdraeght [illegible]n-verwonne, den doodt-strijdt van [illegible]aer leste sieckte.

Wie harter en stercker praemt/ oft de sekerheydt van de doodt/ oft de onsekerheydt van dagh [illegible]re / dat laet ick in 't midden : daer / [illegible]benauwt de sterffelijcke menschen het [illegible]nis oft Decreet : hier / de verborgingh [illegible]et Secreet : by-halven dat alleen aen [illegible]rienden Godts, het sterven een winst [illegible]en daer-en-boven aen sommighe van [illegible] (door een uytnemende jonste van G[illegible]t) het heym / oft Secreet van dagh/ [illegible]re / veropenbaert wordt. Daer van [illegible]t/dat aen Rosa den dagh van den [illegible]rtholomæus (op den welcken sy voor-[illegible] te moeten sterven) jaerlijcks soo lief [illegible]ostelijck is gheweest ; den desen vier-[illegible] met eenen besonderen drift veel vie-[illegible]r : en met haer vasten noch niet te [illegible]n zijnde / heeft eenighe onnoosele [illegible]erkens op-ghemaeckt / die met haer [illegible]den Avondt van desen Feest-dagh va-[illegible]souden : welcke oock naer de doodt [illegible] Rosa hebben voorts-ghegaen de [illegible]ickfche Vigilie van den selven Apostel [illegible]het ghewilligh vasten te vieren: en sy [illegible]issen van hunne godtvruchtighe ghe-[illegible]te gheen andere reden te gheven/ dan [illegible]y soo van Rosa waren gheleert ghe-weest.

Rosa seer toeghedaen aen haren sterf-dagh.

Phil. 1. ℣. 21.

weest. De nieus-gierighe Moeder verw
derde haer / wat de dochter soo b
ders met den H. Bartholomæus te doen
de ; tot dat sy ten lesten van de Ma
ghehoort heeft/dat desen dagh soude h
bruyloft-dagh wesen / op den welck
tot het trouw-bedt van den Bruyde
uyt-gheroepen soude worden.

Sy voor-seght, dat sy nu in dese sware sieck-te niet ster-ven en sal.

Daer resteerde noch aen de sterfte
heydt van de Maghet ontrent 3. ja
als-wanneer sy van een sware sieck
bedde ligghende / scheen aen een ied
ghekomen te zijn tot het leste eynd
van haer leven. Niemant en twijf
oft sy sou binnen weynighe daghen
ven: de huysghenoten beweenden ha
als doodt / terwijlen sy somwijlen
twijfelden / oft sy noch aessemde.
andere heeft daer by-ghestaen den
vader P. Magister F. Ludovicus de Bl
en heeft met een schreyende stemm
gost de Maghet aen te spreken me
danighe manieren en woorden / als
ghewoon is de stervende menschen t
doodts-strijdt sorghvuldigher te ver
ken. De suchtende Rosa hoorde s
en begheerigh de leste troosten van
gheestelijcken Vader / ende haer
veerdigh schickende naer sijn vern
vernieuwde ghedurigh met een ghen
lijcke betrachtingh / nu de alder-bran
ste acten van leedt-wesen / nu de gh
suchten van de alder-ootmoedighste
ghevingh / nu die haeckende en snar
wenschen naer het Hemelsch Vader
Maer als sy de om-staenders (al g
nu al verloren waer) heeft sien ope

en van krijten / en dat den Bicht-va-
selt niet en kost sijn tranen op-houden/
en heeft sy oock niet konnen bedwin-
n haer soete Roosachtighe gheneghent-
t van mede-dooghentheydt / en op dat
e andere soude troosten / heeft den Pater
s aen-ghesproken: Leght af uwe vrees, ver-
die ontijdighe droefheydt, en weest seker,
ick gheensins (al-hoe-wel naer het uwe en
rs oordeel soo wanhopelijck beweent) van
sieckte sterven sal. Eylaes! den pael (daer
aer treck) is noch verre van hier : aen
sal ick eens gheraken, maer nu niet. Waer
aken ick nu stierf, ick soude moeten twee-
sterven, want den dagh, die my eyndelijck
odt sal by-brengen, is noch verre van hier:
men moet niet meynen, dat dit den Bruyde-
wil is, dat ick twee-mael sal sterven. Den
ht-vader verwonderde hem / dat alles
met soo groote sekerheydt en betrou-
van de Maghet uyt-ghesproken wirdt/
welcke hy wel wiste / niet ghewoon te
lichtveerdighlijck iet te spreken / en
te sullen segghen in een soo verholen
s / ten waer sy den dagh van haer
t door de Goddelijcke veropenbaringh
elijck kende.

yndelijck was ROSA nu in-ghetre- Sy voorsegt het jaer, en de maent van haer doodt;
het twee-en-dertighste jaer van haren
rdom / het ghene sy langhen tijdt te
n gheweten hadt niet te sullen vol-
ghen. Daerom 4. maenden voor haer
t/ heeft sy wel te pas en ghesont zijnde/
uysvrouw van Gundisalvus aldus aen-
proken : Weet, Moeder, dat ick de vier-
aendt hier naer, seker sal in-treden den
van alle het vleesch. De pijnen van mijn

leſte kranckheydt, die my de doodt ſullen doen, ſullen de alder-bitterſte weſen; ma grootſte torment van al ſal weſen den do ick bidde u (van nu, voor als-dan) ſeer herte en benauwdelijck, dat ghy den ſelven al wilt laven. Weeſt indachtigh, dat ghy m uyt-ghebrade keel, en verdrooght hert, u derlijck hert aen-roepende, niet en wey het water, dat ick noodigh hebben ſal, der, belooft my heden, dat ghy my in doodelijcken brandt van mijnen uyterſten niet en ſult verlaten, oft ghy ſult my gl water als het ick vraghen ſal. **De Mat door deſe woorden verbaeſt / ende de ghet aendachtelijck beſiende / als ſy ſoo ernſtelijck / en ſoo ootmoedelijck bidden / heeft ten goeden trouwe bel dat ſy haer ſoo veel en dickmaels w ſoude gheven / als ſy het vraghen ſ Daer-en-tuſſchen bedroefde ſy haer / den gheſtelden dagh van Rosa ſoo by was.**

En de plaets van haer doodt:

Jae oock de plaets (maer een heel te voren) hadde ſy aen die ſelve Mat voorſeydt: want op eenen ſekeren abc onder de gheeſtelijcke ſamen-ſpraken sa haeſtigh (teghen haer manier) tuſſc ſprekende / heeft met een vreughdigh door ſtille teeckenen van blijſchap / een uyt-gheſpreydt ghelaet in deſe w den uyt-ghebroſten: Weet, Moeder, da nievers elders, als hier in huys, en op plaetſe ſal ſterven, en al ſiet ghy my in ouders huys bevanghen worden met de ſieckte, en twijfelt even-wel niet: hier niet daer, ſal ick van den knoop onſer ſelijckheydt ontbonden worden. Soo-dan

u nu door allen ons vrindtschap , dat als
ier sal overleden zijn , ghy mijn lichaem
gheen ander vrouwen sult gheven te klee-
oft tot de kist te schicken , nemet ghy , en
Moeder alleen (om de liefde GODTS)
sorghe aen , aen ulien alleen bevele ick
ootmoedigh dit leste werck van goeden
t tot my.

n dat vermaert visioen van de voghen
n het welcke in het 17. Capittel ver-
is) heeft den Goedertieren Saligh-ma-
door een klaer-blinckende schaer van
llijcke Enghelen / aen de Maghet seer
lijck veropenbaert de heele rolle van
de groote pijnen / met de welcke sy
pelijck moest door-vliemt / en bereydt
den tot de salighe on-sterffelijckheydt :
at dese soo scherp / wreedt / en menigh-
vigh zijn souden / dat alle die andere
welcke sy tot als-dan toe verdraghen
t) met de dese vergheleken / qualijck
erdienden den naem van pijnen : dat
lidtmaet van haer uyt-gheput lichaem-
soude hebben sijn besondere pijn-banck;
datter niet een aen het ander sou kon-
te hulp komen / oft de smert met een
erlijck mede-ghevoelen bedeylen : dat
e stroote en droogh inghewant den
ten dorst sal besitten / den welcken den
-ghebloeden Saligh-maker aen het Kruys
dorstigh benauwt heeft : dat het bin-
ste merch van haer beenderen met een-
on-verdraghelijcken brandt soude uyt-
eert worden : noch datter niet een van
die schroomelijcke sieckten te samen /
ouden soude den ghewoonelijcken schick /
nier / wetten / en tusschen-tijden van

En de hoe-danigheydt van haer doodt.

de natuer / om dieſwil dat buyten-n
relijck ſoude weſen die wet-derbende
gaderingh van ſoo veel doodelijcke
menten.

Rosa om den Kelck van ſoo gr
bitterheydt niet te ſchroomen / heeft
in de Capelle van den H. Rooſen-k
als in het Hofken van Oliveten, ſoo ae
wil van den Eeuwighen Vader / als
de hulpe van de Maghet en Moeder vier
lijck bevolen: als-wanneer ſy door he
wencken van de Godts Moeder al
noch klaerder ghcleert heeft / dat den
ſeer naer by was / op de welcken ſy
heelen alſſem van deſen doodelijcken dr
ſou moeten kloeckelijck uyt-ſuppen. T
is by-ghebal ontrent ghekomen Joann
Tineo Almanſa eenen gheineynſamen vri
den welcken de Maghet haeſtelijck gro
de / beveelde ſijn ſelben aen haer ghebe
Rosa ghelijckelijck / met een vlam
de aenſicht (het welck ſoo gheweldigh
ſteken hadt die t' ſamen-ſpraeck va
Moeder Godts) heeft oock ſijn gheb
van hem vereyſcht / heel benauwde
eenighe woorden tuſſchen ſprekende
welcke aen Joannes ghenoeghſaem waren
te verſtaen / dat als-dan aen Rosa
openbaert was den ſekeren dagh van
aen-ſtaende doodt.

Ten leſten Rosa dry daghen voor
doodelijcken aen-val van haer leſte ſi
te / is voor de leſte reyſe tot haer ou
huys ghegaen / miſſchien om aldaer
melijck gaen af-ſcheydt te nemen van
hof-celleken / den eenighen ghetuyghen
haer / van ſoo veel hemelſche vreugh

Maghet haer ſelven aldaer meynende
...n / en ſonder toe-ſienders te zijn / heeft
... leſten Swanen-ſangh begoſt / en nu
... naer by haer eyghe doodt / de ſelve
... ſoetjens voor-gheſonghen. De Moe-
... in een by-gheleghen hoeckskén lette
... haer ſonder haren weet / en ſy heeft
... dochter ghehoort met een aerdigh
...et van vloeyighe rijmkens / ſtreelen
... haren H. Vader Dominicus, aen wie ſy
...elijck beveelde haer Moeder Mariam
... Oliva, ſeer dickmaels ſegghende / en
... ſegghende / dat deſe kortelijck (terwijl
... ſy ſtirf) ſoude alleen blijven : daerom
... hy aen deſe bedroefde en verlate / ſijn
...edenis van uyt den Hemel ſou gun-
... / de welcke hy ten leſten eens ſoude
... ſijn dochter aen-nemen. Eenen ver-
...n ſchroom heeft de Moeder bevan-
... / maer als-dan heeft ſy dat laten
...n / miſſchien twijfelende / dat het ſoo
...telijck niet en is / het welck-men door
... liedeken op 't rijm ſinght / niet om
... het waerachtigh is / maer om dat
...te pas komt : tot dat den derden dagh
(... den eerſten van de maendt Auguſtus
...) veropenbaert heeft / dat deſen klach-
...en vertreck-ſangh / oft (hebt ghy liever
...ghen) deſen bly-moedighen lof-ſangh
... dit verhuyſende Swaentjen / niet Poë-
...k, maer Prophetelijck, gheſonghen was
...eeſt.

...p den eerſten dagh van Auguſtus had- Den aen-val van haer leſte ſieckte.
... O S A nu noch gheſont / en wel te pas /
...ent den avondt haer beſloten in haer
...er / om aldaer te verwachten de be-
...e ſmerten van haer leſte ligh-ſieckte /
wiens

wiens voor-wandelaers en Capiteynt
sy nu al hadt beghinnen te voelen.
siet / ontrent den midder-nacht wort
ghehoort seer ellendelijck uyt te kerr
De huysvrouw van den Threforier k
met haer dochters en meyssens by-
loopen / en sy vinden de siecke met
heel lichaem op de aerde uyt-gherecht
lidtmaten waren sonder roerte verstijf
hyghende borst-kloppinghe alleen / e
klachtighe heescheydt van haer flauwe
thoonde noch een ghensterken levens
Maghet te wesen. De benauwde Mat
vraeghde / her-vraeghde / waer / en
het meesten haer pijn dede? Wat qua
oft quael sy hadde? Maer Rosa en
als-dan om haren kleynen aessem nie
ders konnen antwoorden / ten zy d
met ghebroke woorden seyde / dat sy g
quaedt en hadde / maer dat de dood
in het binnenste van haer inghew
heel los en vry den meester maeckte.
vraeght zijnde oft sy den Medecijn
den gheroepen hebben. Den Hemels
heeft sy gheantwoordt / en soo ghesw
Daer-en-tusschen van de aerde op een
de gheheven / en kost haer noch ro
noch rusten : Het kout sweet stont p
ghewijs op haer bleeck voor-hooft
macht van het her-aessemen worst
ghelijck beswaert met een groot gheb
den tweedrachtighen pols / soo in 't
van 't hooft / als in de bloedt-aders
den teghen malkanderen om de over
van 't ghewelt / en op onsekere tus
tijden door-swierden dat on-gheblos
chaemken / nu het gheswel / nu he

f. Dit alleen hadt de Maghet noch /dat sy somwijlen met eenen lochteren ht den naem J e s u s op 't alder-teerste s upt-sprekende. s'Morghens ghewor- zijnde/ hebben de by-gheroepen Bicht- ers de siecke by-ghestaen / verwonde- de die levendighe / en stil-swijghende beeldingh van alle smerten. De Me- jnen zijn daer oock by gheweest / ende tont bespeurt hebbende het ghewelt die strijdende siecktên / stonden sy op kanders aenschijn heel verbaest ghe- ht/ belijdende/ dat den vergaerden hoop soo veel smerten en pijnen / grooter en als alle menschelijcke verduldig- ht : noch dat die pijnen niet oprecht uerlijck waren: dat hier hooghere aen- en mede-spelden / de welcke de erva- heydt van hun konst noch niet ghe- en hadt. (Te weten / dit was den k , die den Bruydegom ghedroncken /die hy aen sijn Bruydt ghemenghelt / en soo langh te voren verthoont. *Luc.* 22. ℣. 42.

Eenen van de Bicht-vaders heeft de ghet ghebeden / dat sy ten minsten aen Medecijn soude verklaren / wat sy voelde : en soo sy vertoefde / heeft haer bevel ghedwonghen / gheloovende dat stil-swijghentheydt voorts-quam/niet den overvloedt der pijnen / maer upt hoedigheydt. Soo sy het ghebodt ghe- t heeft/ soo is haer ghehoorsaemheydt ier als haer pijnen gheweest : en al het saken dat R o s a (door menighe ebindingh) by-naer de namen van al- ckten geleert hadt/ nochtans dese sieck- ls zijnde een vremde) niet konnende upt- Sy doet verklaringh van haer fieckte voor de Medecijnen.

upt-legghen als door eenen om-loop
ghelijckenissen / heeft aldus gheantwoo
Ick wete wel, dat ick verdient hebbe,
ghene ick lijde; maer ick en wiste niet
op een menschelijck lichaem kosten vallen
door elcke lidtmaten verspreydt worden soo
pijnen: het schijnt dat my eenen bol van gloe
de yser door de slapen van 't hooft ghedr
wordt, en dat van het opperste sop van
hooft tot den ondersten plant van den rechten
een vierigh spit door-steken wordt, wiens ghew
my eenighsins om-hoogh heft: met ghelij
brandt door-gaet my eenen vierighen poni
van de slincke sijde dweers door het midde
Nota. 't hert: (* dat den Leser hier bemer
dat in dit twee-vouwdigh en ghekr
brandts torment / de ghedaente van h
Kruys upt-ghedruckt wordt:) mijn
schijnt in eenen gloeyenden helm besloten te
aldaer soo wordt het sonder op-houden,
krachtighe steecksels (ghelijck met hamer
ghen) van alle kanten ghestampt; de beend
worden my allenghskens in stof en brijselen
morselt; de merch-pijpen zijn ghelijck as
verdrooght; elck ghevricht is beleghert
elck sijn pijnen, voor de welcke ick ghee
men, oft tormenten en vinde, om daer
verghelijcken. En ick voele wel, dat ick
alle dit tot mijn uyterste allenghskens ghe
Intensio. worde; maer om dat oock tot de * *op-span*
van mijn pijnen, noch een sekere * *uyt-recking*
Extensio. sommighe daghen moet by-komen, soo
ick t'samen seer droevigh mede-lijden m
moeyelijckheydt en arbeydt, daer mede ic
huys (langher, als ick wel sou willen) b
ren sal. Voor de rest, dat den *Heere* in m
brenghe allen het ghene aen sijnen H. W

eft hebben; ick en sal niet weygheren noch
loodt, noch gheen tormenten swaerder als
oodt.

Dese woorden hebben de verbaestheydt
de Medecijnen vermeerdert / sy ston=
op malkanderen siende / verwerret / be=
wt / verslaghen ; want van den eenen
t / de wel bekende deughdt en heyligheydt
Rosa en liet niemant van de waer=
yt haerder woorden twijfelen ; van den
eren kant en waren daer gheen teecke=
n / de welcke souden konnen bevestighen
vermoeden van een doodelijcke sieckte;
ghesien in den pols niet en sloegh / dat
sen beteeckende : noch die on-ghewoo=
verbolghende veranderingh van alle
ontsteltenissen en gaf gheen uytwendigh
-teecken van eenighe sieckte / de welcke
Medecijn-schoole van *Æsculapius* sou on=
kennen.

De verwonderingh van de Doctooren.

oorts de Maghet heeft heymelijck aen
en Bicht-vader P. Magister de Lorenzana
laert / dat de Medecijnen te vergheefs
ydden in te achter-speuren de nature /
hoedanigheydt van dese sieckte : aen=
sien die heel buyten-natuerelijck was /
e van buyten in-ghesonden van den uy=
en bloedts om-loop door menigh vul=
hen wegh / van alle kanten henen trock
den Center, oft middel-punt van het
: en dat de aen-vallinghen der sieck=
met hun onderlinghe ontmoetinghen /
kanderen doorsneden met een alder=
utste verscheydentheydt van inwendi=
beweghinghen : daerom dat haer geen
ere verduldigheydt hier in noodigh was /
die van den on-gheneselijcken Job, op
dat

Sy seght, de remedien te vergheefs te zijn.

dat sy eenighsins elcke / en alle de p
van haren Ghekruysten Bruydegom /
lidtmaet tot lidtmaet / soude beproeven

Sy vraeght om alleen ghelaten te worden.

Soo dan sy heeft de huysvrouw
Gundisalvus hertelijck ghebeden / dat sy
ghedooghen souden ten minsten een
daghen soo te ligghen sonder eenighe
schelijcke aenspraeck; op dat sy misse
in dese eensame stil-swijghentheydt /
alder-binnenste en on-uyt-sprekelij
smerten / sou gheruster in-doopen in
uyterste pijnen van haer Ghekruyste Li
aen den welcken sy haer van lidt tot
ghevoelde aen het Kruys mede-ghehech
zijn.

De Moeder ondervraegt haer van de pijnen.

Maer de Moeder van Rosa daer
komende / heeft af-ghebroken die K
rust (soodanigh als sy was) de w
in-ghelaten zijnde / heeft met haren g
ten schrick / de dochter bevonden veel
ker / dan haer was gheboodtschapt
weest. Soo-dan seer moeyelijck / e
nauwdelijck praemde sy de siecke / de
segghen soude / waer het haer 't meest
nighde. De dochter heeft kortelijck
antwoordt / dat het haer t'allen ka
quaedt was; by-halven dit alleen
dit waerachtelijck de pijnen waren
het Kruys. Maer de Moeder met dese
woordt gheensins te vreden / en miss
meynende / dat de Medecijns hulp
traeght wirdt door de stil-swijghenth
van de verduldighe dochter / heeft begh
dat sy alles tot het minsten toe / haer
de verklaren; en siende dat de siecke
teghen streedt (als niet wetende van
te beghinnen / oft wat namen dat-

ſt gheven aen een ſoo on-noementlijc-
en buyten-naturelijcke ſieckte) heeft
hoogher ghebiedt haer dochter op de
ht van de H. ghehoorſaemheydt be-
a/ uyt te ſpreken de verborghentheden/
niet en kende.

OSA indachtigh dat de ghehoorſaem-
t nievers meer plaets en grijpt / als
het Kruys, heeft van de ſelve de ſpraeck-
ht en gheeſt ontleent / ende door den
n voorighen om-loop van ghelijcke-
n (want ſy en koſt niet bequamer /
oo) heeft ſy aen de Moeder verklaert/
y ghelijck met eenen lanckachtighen
ghen pijl / van het opperſte des hoofts
het onderſte der voeten door-boordt
t met wondere branden/ door de welc-
heel ſlincke ſijde ſcheen verheven te
ien : dat ſy met even-ghelijcken brandt
dweers door-ghetrocken wirdt van
ne ſijde tot d'andere : dat haer de
eren door deſe uyt-brandingh heel
ſchen toe ghepulvertzeert wirden (dit
te weten de brandt-Offerande van het
) dat allen het merch/ en ſpanſels der
n / ſtucks-ghewijs met een gloeyende
je wirden uyt-ghetrocken : dat haer al-
aderkens eenen ſcherp-ſnijdende kouw
rſt door-kroop / ende dat dien door
* rondt-om teghen-ſtandt van die
mekens ſelfs noch wreeder wirdt op-
itſt : dat haer de henghſelen van de
is-beenderen (ghelijck met eenen ſtae-
aedt toe-gheſtropt) op elcke roeringh
nondts uyt hun ghevrichten verſtuyckt
en : dat haer ooren en ſlapen van 't
/ als met eenen in-ghedreven gloeyen-
den

Uyt ghehoorſaemheydt belijt ſy wederom die pijnen.

* *Antiperiſtaſis.*

den bol / van punt tot punt door-b
wirden : dat haren mondt en keele
open-gapende wonden binnewaerts
ſeert wirden : dat haer de ſtroote e
keel-amandelen / ghelijck puym-ſt
door den dorſt waren hart uyt ghedro
(en waerom en ſoude aen het Kruys
Joan. 19. ℣. 28. ghehoort worden / Ick ben dorſtigh ?)
hooft-panne oft beckeneel / gelijck een
beeldt / met menigh-werbighe klo
wirdt overvloedelijck beſtampt / en d
niet een van alle deſe pijnen ooch
ooghen-blick ſtil en ſtonden. Dit is , (
ſy) mijn alder-ſoetſte Moeder , het welc
u eenighſins hebbe konnen ſcaduwer-wijſe
beelden , om te ghehoorſamen ; de reſt e
ick gheenſins verklaren , en al waer 't da
konde , ſoo en ſoudt ghy 't even wel nie
ten. De beroerde Moeder heeft ghew
dit het meeſt beweenende / dat ſy vol
tranen niet anders en hadde / daer
pijnen van haer dochter mede ver
ſou. Maer de Maghet van mede-
door-wondt / trachte deſe niet helpend
nen van de Moeder te ſtelpen / bid
dat ſy haer ghekrijt behouden ſou /
ſy met de woorden van den Bruyd
ſeyde : En wilt niet ſchreyen over my.
Luc. 23. ℣. 28. Daer-en-tuſſchen is aen-ghekome
ſeſden dagh van Auguſtus , den welc
De vermeerderingh van haer ſieckte. toe-gheheylight aen de Transfigurat
onſen Saligh-maker. Van deſen da
heeft ROSAM niet op Thabor , m
den bergh van Calvarien bevonden /
daer ſtercker vaſt ghehecht. Daer-e
ſchen ſcheenen die inwendighe ſmert
de Maghet tot hulpe by-gheroepen

de resterende bende van alle de natu-
ke sieckten / op dat en niet een soorte
pijnen aen soo groote verduldigheydt
hude ontbreken / en dat voorders niet
u ghetwijfelt worden / ofte de kranck-
t van Rosa doodelijck was. De
sieckte tot dese treur-feest ghenoodt /
n voorschijn ghekomen een ghesla-
theydt van de slincke sijde / door de
e dat de slincke helft van het heel
em (van boven tot onder heel ont-
jt) verdweenen is in een doodelijcke
/ op dat Rosa van daer af met
n sou beghinnen te sterven. De ton-
lleen heeft door een besonder weldaedt
ts tot den lesten aessem toe on-ghe-
t ghebleven tot het ghebruyck van
uchtigheydt. Alle de andere lidtma-
an die sijde zijn soo verslaghen ghe-
n / dat sy noyt en zijn tot hun voo-
ghebruycks ampt weder-ghekeert /
salven en smeeren / wat strijcken en
n / en stooven / dat-men eyndelijck
toe ghedaen heeft / meer tot het ver-
en van de moeyelijckheydt / als tot
p-brenghen van verlichtingh en troost.
iecke voelde maer uyt het ghewicht
/ dat sy noch eenen anderen arm /
et hadde : voor de rest / oft sy in het
ken ondertusschen moest verheven
n / oft wel op een ander sijde ghe-
soo hadde sy noodigh de behelpighe
n van een ander / meerder mede-lij-
met een anders onghemack / als
e van haer eyghen. Daer zijn naer
lght oft (om beter te segghen) by-
men by dese gheslaghentheydt / ver-

schepde aenvallen der sieckten van m
ren slagh.

Maer den 17. van Augustus, het vel
der ribbenen van beydts kanten ontst
heeft een merckelijck pleuris daer by
voeght / waer aen allenghskens sich
naerdert heeft de heesche kortborstig
van het benauwt hert; op dat de br
(die van binnen / als in eenen vier-h
door-braeyden allen het inghewant) d
lichtingh van het selve her-aessemen
sonder een nieuwe pijn souden ontfan
Het pleuris is vermeerdert gheweest
scherpe heupe-pijn / colijck / schricke
treckingh van het weeck aen de sij
het knobbelachtigh flerecijn in den
ten voet ontsteken: eyndelijck die b
ghe onsteltenis van een ghedurighe
heeft het onderschepdt van alle de
re sieckten on-ordentelijck onder-een
menght: en soo krachtighen / ver
den / en op-ghehoopten brandt is dae
digh gheweest / op dat dese eenighe
Rosa door dese leste flauwigheydt
onder-blijven; en wonder is het /
niet eerder daer onder ghebleven
Dan het is een alder-glorieuste soo
Martyrie / allenghskens / jae van l
lidt / te sterven.

Haer verduldigheydt in de selven.

Dese op-ghetaste hoopen van smer
sieckten werdeerde / en ontfongh me
gheheven wille / die stil-moedighe en
vastighe Rosa (als aen haer / d
handen van Christus, toe-ghe
zijnde in die wondere weegh-scha
welcke sy in het Visioen * van de
seer aendachtelijck bemerckt hadt

* Cap. 17.

e / dat aen soo groote smerten en
s oock sou beantwoorden en volghen
roote hoopen van Gratien: te weten/
Eeuwigh ghewicht der Glorie, van het 2. Cor. 4. ℣.
s den Apostel in den 2. Brief tot de 17.
aen het 4. Cap. spreeckt: het welcke
oemen / *Gratia consummata*, dat is: *de*
uhte Gratie. Hier van was in haer die
hename en soete ziels rust / tusschen
der-bitterste pijnen: hier van was
n-ghebroke sterckte van 't betrouwen
ype / de welcke vele / en besonderlijck
gheestelijcke Vaders tot verbaestheydt
wegh-ghenomen: hier van waren
eestelijcke / en vrindelijcke alleen-spra-
net haren Beminden: Heer, al meer,
er: vervult en volbrenght het heyligh en
ddelijck wel-behaghen van uwen alder-
eerdighsten wil, vervult de weegh-schael,
en hoopt druck op druck; maer weest
indachtigh t' samen mijn verduldigheydt te
erderen.

versuchte somwijlen / maer sonder
: Heere, merckt aen tot mijnder hulpe,
sonder die en kan ick niet. Ondertus-
als sy door de pijn der sijden tot den
-spouw gheprae mt wirdt / soo sprack
ren Bruydegom aen met een ghe-
saem rijmken van haer tale: *Heere*, Psal. 6. ℣. 1.
lijck *en straft my niet in uwe verbolghentheydt,*
kastijdt niet met een gram ghemoedt, daer
lt, dat ick mijn sonden af-wassche met dit
Sy is somwijlen gehoort ghe weest
ekruysten (die sy altijdt tusschen haer
singhen droegh) met een soete teer-
aldus aen te spreken: Mijnen JESU,
van u vraeghde smerten en druck, soo

gheloofde ick, dat my die souden ghesonden
den, met de welcke ghy my van mijn jong
gheoeffent hebt; maer het heeft u nu ander
lieft. Dat ghebenedijt zy de overvloedig
van uwe soo groote bermhertigheydt.
was iemant / die seer ghemeynsaem
lijden hadt met haer stijfte van de gh
gentheydt; aen wie sy met een woo
stilte van aensicht en ghemoedt gh
woordt heeft / dat sy somwijlen met Go
ghehandelt hadt van een jongh bedela
aen te nemen / en moederlijck op te
den tot hoop van het H. Evanghelie
de Barbaren te verbreyden: (ghelijck
vooren in het XXIII. Capittel ghem
maer dat haer nu twee soodanighe g
ven waren / welcker een sy ontfa
hadt te draghen en op te voeden op
slincken knie / en het ander op den
ken arm. Met dit / by-naer een spel
sy te kennen het ghewicht van den
storven arm en knie / op de welcke
gheraecktheydt met swaerder ghe
was in-gheseten.

Sy bidt haer *Verstant* niet te verliesen.

De wijse Maghet begost allenghs
(niet sonder reden) te vreesen / dat
dit ghedurigh en wreedt ghewelt v
veel sieckten te samen / het ghebruyc
de reden benemen sou / en de heel
tempertheydt van haer herssenen ont
besonderlijck om dat soo veel slaep
daghen en nachten / soo menigh ve
en veranderingh van beroerten / soo
ontstekingh van het achter-hooft /
rust van de slapen des hoofts byn
ker dreyghden een verduysteringh v
Verstant. Soo dan de ootmoedighe

t met een bevende en krijtende stemme
upsghenoten ootmoedigh ghesmeeckt /
sy met haer souden GODT bidden /
hy het gheweldt van de sieckten allee-
ck maer van desen kant versoeten sou-
van waer het sou konnen hinderen
het ghebruyck van de reden.
e Goddelijcke goedertierentheydt heeft
hesien de ootmoedigheydt van sijn
t-maeghdeken / en heeft haer tusschen
ghedurighe flauwten van de uyt-ghe-
e herssenen / het heel ghebruyck van
veerdigh oordeel en tongh (met een be-
er wonder) on-ghescheudt behouden
en lesten aessem toe. Nochtans oft het
veldt van de sieckte / oft de op-gheto-
theden van de * GODTS-beschouwin- *Contemplatio.
, hebben dickmaels de Maghet tus-
dese benauwtheden / aen het gebruyck
de uytwendighe sinnen ontnomen / soo
y scheen soetjens in eenen slaep gebal-
waer uyt dat het sommighe ghelieft
/ wat beters van de sieckens ghesont-
t te hopen / om dat sy haer gheloof-
nu een weynigh gheslapen te hebben.
er andere arbeydde de sorghvuldighe
der / de dochter in te beelden / dat dit
enen waren van een weder-keerende
ntheydt. Maer de Maghet seker
e van 't sterven / heeft met eenen soe-
ich gheantwoordt / dat het ghene sy
en hadden / gheenen slaep en was ghe-
/ noch dat haer pijnen niet soodanigh
aren / dat sy oft den stil-standt van
ooghen-blick ghenoten / oft oock den
-minsten samen-stant met den slaep
n ghedooghen : daerom dat sy niet

twijfelen en souden / oft sy moest k
lijcks haer eyndeken hebben: maer d
eerst tot op den grondt toe / ter liefde
haren Bruydegom / den bitteren Kelck
dit haer lijden moest uyt-drincken.

Haren uyterften dorst.

Den Opper Door-schincker van
Kruys, te weten / den dorst / pijnighde
SAM on-menschelijck / jae door-brade
alle daghen gheweldigher. Soo-dan
een ellendighe/hellende/en ghetraende
schouwingh / dickmaels / machteloo
wee-moedigh besiende de huysvrouw
Gundisalvus, badt haer ootmoedigh
weynigh waters te willen gheven to
re laeffenisse; sullende nu oock de
self (wiens * dranck sy voortijdts
hadt ghewendt ghemaeckt) met edick
menght / voor leckernije houden / waer
saken die hadde konnen verkreghen
den. Al was 't dat de Matroon ten
sten van medelijden door-wondt was
de nochtans haer dit door de Doct
niet gheoorloft te wesen. Rosa die p
de / dat sy eens haer ghelofte sou in
tigh zijn / door de welcke sy de
maendt te voren aen haer (noch
pas en ghesont) belooft hadde / veer
lijck soo veel waters te sullen gheve
sy in haer leste kranckheydt sou dra
Maer dese ontschuldighde dit / dat s
gheloften nu niet quyten en moght.
om aen de Maghet soo pijnelijck uy
dorret / dit maer alleen en is over-g
ven / te roepen met den stervenden
degom: *Sitio*, Ick ben dorstigh.

*Cap.6.en 9.

Joan. 19. ℣. 28.

Het XXIX. Capittel.

D'uyterste beghevingh, de soete flauwte, en kostelijcke doodt van Rosa.

Den aenghenamen tijdt is ten lesten aen-ghekomen/ op den welcken dat dese Roose, niet soo seer van de hitter Hondts-daghen / als van de dorst- den ontsapt / de doornen der smerten/ haer leven sou uyt-schudden / om in Bruydegoms Paradys schoonder her- n te worden. De doodts teeckenen de ligghende siecke en konden nu niet r on-ghekent blijven / en waren aen Maghet seer aengenaem / om dat sy dese (ghelijck borgh-blijvers) ver- gh een vryer loop-baen / om met ver- en sorghe van 't lichaem / nu maer nelijck te handelen van de ziel. Soo haer Bicht-vaders dickmaelder ont- ende / heeft haer alder-teerste Con- tie met de H. Biechte menighmael op der-neerstighste ghereynicht: eens ghe- lijck van heel haer leven / daer naer dickwilder/ maer korter: altijdt noch- s haer beschuldighende met een luyd'- ckende ghesucht en tranen van een bin- ste leedt-wesen: soo dat oock de such- van verre ghehoort zijnde / niet wey- hen en hebben beweeght / verwonde- e dat een Maghet in de uyterste tor- ten van haer lichaem soo sucht-spa- / nu in 't verhael van die kleyne sieck- van haer ziel / soo bitter en luyde uyt s suchtende.

Rosa bereydt haer door de *HH. Sacramenten* tot de doodt.

Door de *Biecht.*

Door het H. Sacrament des Autaers.

Daer naer den derden dagh voor h[...] gheluckighen uyt-gangh / heeft sy me[...] voude handen (ghelijck-men doet/ als-[...] iet ootmoedelijck bidt) het Goddelijck T[...] geldt, met het H. Olie ghebraeght. So[...] gehoort heeft/dat haer dat H. Bancket w[...] ghebracht / soo is sy met een levendigh[...] jeur over-goten / ghelijck eenen gout-v[...] kenden dagheraet seer behaghelijck [...] ghewordden / en terstont tot haer blijs[...] on-machtigh / in een alder-diepste op[...] toghentheydt verstijft / tot verwonderi[...] van alle de teghenwoordighen / om da[...] niet-te-min veerdighlijck en wel te [...] antwoorde aen den Priester , die ([...] manier) de Alder-heylighste Hostie in[...] handt houdende / onderbraeghde het [...] ne in soodanighe ghesteltenisse (naer [...] woonte) ghebraeght wordt. Het Go[...] lijck Sacrament ontfanghen hebbende [...] heel bleeck / en als uyt-ghebloedt / [...] der eenighe oock de minste roerte der [...] pen / soo vast ghehecht en roerbaer bl[...] ligghen/ als dat daer langhen tijdt tuss[...] de om-staenders gherwijfelt is ghew[...] oft sy de H. Hostie hadt ingheswolg[...] Eyndelijck P. Magister de Lorenzana , [...] sende dat misschien de Maghet met[...] drooghe / en soo siecke keele niet en[...] konnen swelghen / heeft haer sorghv[...] lijck ghebraeght/ hoe het daer mede [...] Rosa naer de stem van haren Bicht[...] der terstont tot haer selven ghekeert / [...] gheantwoordt / dat nu de H. Hostie do[...] keele tot beneden ghedaelt was.

Maer hy indachtigh van die won[...] uyt-wercksels / de welcke dit levend'-[...]

de Sacrament placht als een Sonne uyt
wercken in dese Maghet (ghelijck wy
: voren haer belijdenis hier van in
XXII. Capittel verhaelt hebben) heeft
c op 't alder korste vermaent / dat sy
haer Sonne soude ghenieten. Seer ghe-
ghelijck / en wel te pas; want op dien
ghen en selfsten dagh passeerde de Son-
an de maendt Augustus, in den * Zodia-
, uyt het Teecken van den Leeuw, in
Teecken van de Maghet : en die Sacra-
ele, waerachtighe Augustus, dat is ma-
euse Sonne van Gratie, heeft oock voor
este reyse de Maghet ROSA met sijn
ghdelijck lichaem vervult. Voorwaer
Maghet was oock tusschen de Sieck-
en de Doodt / ghelijck tusschen den
euw, en de * Weegh-schael; want de sieck-
adde *als eenen* Leeuw *alle haer beenderen*
rselt, en de Doodt weeghde op aen
aghet in de Weegh-schael (daer het XVII.
tel van ghemelt heeft) dat *eeuwigh ghe-*
van de Glorie. Dan laet ons voort-

he on-roerbaer sy is verstijft gheweest/
wanneer sy het H. Sacrament in haer op-
oghentheydt was nuttende / met soo
ghe oeffeninghe van alle haer uytwen-
e sinnen heeft sy nu stervende de leste
ngh ontfanghen / voorwaer *een Olie*
lijschap, door de welcke sy haer heeft
oelt / meer tot eenen triomph / als tot
odts strijdt verkloeckt te worden : te
n nu soo seker van haer saligheydt
nde / dat sy daer-en-boven oock wist /
r het aen-raeck van het Vaghevier /
eenen rechten door-gangh te sullen
tot

* *Zodiacus* is eenen ronden cirkel, die de 12. Hemelsche *Teeckenen* van de 12. maenden besluyt.

**Virgo*, ofte de *Maeght*, in *Augustus*.

* *Leo* in *Julius*.

* *Libra* in *September*.

*Isa.*38, ℣.13.

2. *Cor.* 4. ℣. 17.

Door de *H. Olie*.

*Psal.*44.℣.8.

tot de Bruyloft van den Bruydegom ghe-
raken.

Haer belijdenisse des Gheloofs.

Dickmaels heeft sy met soo luyde
klare stemme als sy konde / de belyde-
se van het waerachtigh Gheloof voor de
om-standers ghedaen/ niet sonder bly-ghe-
roep/ en by-naer met eenen by-ghevoe-
den Swanen-sangh / belijdende / en be-
ghende/ dat (ghelijck sy tot noch toe ghe-
leeft hadt) sy nu oock stierf een Doch-
van de H. en Al-ghemeyne Roomsche Ke-
dat sy altijdt heeft gheloofst / en noch ge-
loofde / allen het ghene de Meesterse
Gheloovighen/ den Apostolischen Stoel v-
houdt te gheloobven: dat sy noyt (soo la-
sy by haer selven soude zijn) van de al-
vaste sekerheydt van dit Gheloof soud-
wijcken.

Belijdenis van haer *Order*.

Haer alder-naeste sorghe naer dese w-
haer selven opentlijck en godtvruchte-
te belijden een dochter van den H. Va-
Dominicus: daerom soo heeft sy die sch-
wapen-draght van haer Order (dat
noemen den Scapulier) boven op haer
gien ghedurighlijck en oogh-merck-
uyt-ghespreydt willen sien / en gh-
worden / als een eyghen vendel van
gheestelijcken krijgh / onder het wel-
tot haren lesten gheest toe ghestreden
de. Ende dit is dat kleedt / met het
de Maghet en Moeder de nieuw ghe-
jonghe Order der Predick-Heeren , gh-
met de jonghe kinders doecksken-
haer eyghen handen bekleedt hadt. V-
Rosa is verblijdt gheweest/ als-wa-
sy van haren Bicht-vader P. Loren-
als-dan eerst verstaen heeft / het ghe-

...t voortijdts ghewetan hadt / dat dit de ...e manier in de Order was / dat den ...Scapulier aen de stervende Religieusen al... wordt op ghesprcydt. Daerom soo ku... de stervende ROSA veel teerder haren ...ten Scapulier, door den welcken sy ghe...lde / ghelijck als den * Melck-wegh haer ...-ghewesen te worden tot den Oppersten ...mel.

* Eenen streeck in den Hemel soo ghenoemt.

...P. F. Bartholomæus Martinez Prior van het ...oster van de H. Maria Magdalena binnen ...a, eenen man seer gheestelijck / en een... wackeren be-yveraer van het klooster... ...t en ghereghelt onderhoudt van den ...Vader Dominicus, aen wie de Maghet ...h levende placht te openen alle de ver...ghentheden van haer Conscientie / had... ...e Maghet nu ontrent haer doodt be...t. De siecke heeft van desen met de ...noedighste ghebeden versocht / dat hy ...e woordentlijck sou ghelieven voor te ...n een uyt-ghelesen en seer krachtighe ...iere / met de welcke sy nu op haer ...aen ligghende / van GODT vergiffenis ...e verbidden voor alle de ghene / die ...SAM in het verloop van haer heel le...n / met moeyelijckheydt / schade / oft ...ghe soorte van on-ghelijck souden be...ert hebben. Den godtvruchtighen Pa...r heeft het toe-ghestaen ; en de Maghet ...haer handt bringhende een Beeldt van ...Ghekruysten, vervolghde de woorden van ...voor-lesenden Pater, en sy en kost niet ...aedt worden met dese alder-teerste ...rden : Vader, vergheeft het hun. In de...erflauwde sy met de heele soetigheydt ... haer gheneghentheden / merch-gron-digh

Sy vergeeft alles.

Luc. 23. ℣. 34.

digh brande sy in het her-halen der sel
noch sy en wirdt niet vermoeydt doo
langh-durigheydt van 't ghebedt / m
sy op de selve woorden dickmaels
vallen moght. Dit godtvruchtigh w
volbracht zijnde / heeft sy seer soetjen
vriendelijck den Pater bedanckt / om da
in een soo kostelijck en ernstelijck wer
met haer soo eenen bequamen leer-mi
op te segghen / hadt voor-ghegaen /
welcken sy eenighsins soude naer-volg
dat goddelijck Lam voor sijn vijanden
het Kruys ten uyterste biddende.

Sy vraeght vergiffenisse van alle de om-staen-ders.

Van daer tot haer selven nu ghek
heeft ootmoedelijck ghevraeght/dat-me
huysghenoten van den Thresorier G
salvus daer soude by-roepen/ ende (al
't dat sy noyt iemant / 't zy met het
ste woordeken/ 't zy oock met eenen w
vergramt en hadt) heeft van allegad
van elck met een biddende en ghetra
stemme ghebeden / dat-men haer soude
len vergheven / waer in dat sy soude
ghen iemant ghehindert hebben/ 't zy
een on-gheschickt exempel van mani
't zy door te traghe ghedienstigheydt/
door de verdrietighe moeyelijckheydt
haer besonderheydt : sy bedroefde hae
sy hun noch by-naer twee daghen so
stigh wesen : en sy badt / dat sy-liede
ontrent het eynde niet en souden
verliesen de vrucht van hunne lanck
digheydt / en de verdiensten van h
verduldigheydt : dat de ure niet ver
en was / de welcke het huys van G
salvus soude ontlasten van dat onnut
wicht/ en langhen walgh van de stin

ROSA. Daer en was niemant teghenwoordigh / aen wie soodanighe woorden van ootmoedigheydt de tranen niet en hebben uyt d'ooghen ghedreven : want op dat sy hunne ROSAM op 't alder-teerste beminnen souden / soo hadde het aen elck-een ghenoegh gheweest / haer ghekent / en haer heyligheydt / onnooselheydt / ootmoedigheydt / eenvoudigheydt / en ghedienstigheydt / met soo vele en groote ondervindingen beproeft te hebben.

Sy vraeght by haer *Broeders* begraven te worden.

Den Thresorier wist / dat de Maghet (gelijck sy altijdt onder het Predick-Heeren kleedt / en ghehoorsaemheydt gheleeft hadde) wenschte nievers elders / dan aen de voeten van haer Broeders begraven te worden : maer den voorsichtighen man vreesde oock / dat misschien naer de doodt van ROSA, tusschen de Parochie, en het Klooster van den H. Vader Dominicus een verschil sou op-reysen / om den schat van soo groot lijck te verborghen : nochtans en dorsde hy aen de ootmoedighste Maghet dit eerlijck ghevaer niet ontdecken. Hy heeft eyndelijck met eenen verstandighen raedt de Maghet in-ghegheven / dat sy haer wettighe begheerte van by de Predick-Heeren haer begrafenis te bekomen / soo wel al bedelende / als wel testerende / sou vast maken door en schrift / nu te teeckenen van Gundisalvus hier toe bereydt. ROSA heeft lichtelijck toe-ghestemt / en onderteeckent / meynende dat hier maer ghehandelt wierdt van de enckele ootmoedigheydts oeffeningh / en dat dit de manier van haer Order was. Andersins en peysde sy niet eens van de sorghe noch van haer

Is-

lichaem / noch van haer graf / alleene
maer op den Gheest lettende : soo da
oock de ghemeynsame besoeckinghen
de Matroonen veel swaerder aen-nam
nieuwe vermeerderinghen van pijn
want ghelijck sy dickmaels die besoec
ghen als te seer lastigh en vruchtelo
met een eerlijcke ontschuldinghe bad
moghen belet worden / soo verblijdd
haer meer en meer / dat de pijnen hoo
en hooogher vermenighvuldight wir
Daerom onder de alder-scherpste he
pijnen sprack sy dickmaels : Brandt, pra
druckt my, *Heer*, en spaert niet, hoe veel
ghy steeckt, oft treckt, is te weynigh voor
mis-verdiensten.

Hoe meer sy daelt naer de doodt, hoe meer sy klimt naer den gheest.

Vele hebben in de Maghet bemerc
dat hoe veel trappen haer flauw licha
ken allenghskens af-daelde tot de do
den gheest oock soo veel trappen op-k
in een gheruste bly-moedigheydt : soo
sy by-naer van ure tot ure de aen-gr
sels van blijschap / noch met stem /
met ghelaet / heeft ghenoegh konnen be
ken / ghelijck met den Apostel belijde
Als ick kranck ben, dan ben ick stercker. (*2.Cor.*12.℣.10.)
en Religieus mede-lijden hebbende met
groote smerten / verkloeckte haer / st
te lijden : dat het eynde nu seer nae
was : dat door desen brandt de ziel
luckelijck wordt ghesuyvert van alle
wigheydt / op dat sy den Bruydeg
gehemelte in der eeuwigheydt sou ver
ghen. De Maghet heeft gheantwo
Het is dit selfste, dat ick den Bruydegom
ghe, dat hy niet en sou op-houden my m
uyt-ghelesenste branden te koken, tot da

...nem eens rijp worde tot een vrucht, die ...enen soude van hier recht op sijn tafel ...aghen te worden.

...p het eyndeken van 't leven heeft de ...het ghehadt menighvuldighe tusschen... van de alder-soetste op-ghetoghent... ..., op de welcke sy nu den smaeck ... de bereyde Hemelsche Glorie, met ... uyterste ziels lippen voor-proefde. ...nighe uren voor haer doodt, van soo... ...hen voor-smaeck tot haer selven we... ...eerende, en haer vreughden on-mach... ..., heeft aen P. F. Franciscus Nieto (die ...r met de andere ontrent haer waeck... ...echtsinnigh, maer heymelijck ghesept: ... *Pater*, waer het saken de kortheydt van ... resterende leven toe-liet, hoe verheven, ...ostelijcke, ghenuchelijcke, uytnemende ... soude ick u te vertellen hebben van de ...heydt GODTS, van sijn vreughdigh hof, ...et Landt der eeuwigheydt! Ick gaen nu ...enen dans, om eeuwighlijck te aenschou... ...dat alder-schoonste aenschijn, het welck ...n heelen tijdt van mijn pelgrimagie ghe... ... en met den heelen brandt van alle mijn ...rten ghewilt hebbe.

Sy voorsmaeckt haer Hemelsche *Glorie*.

... bedruckte Moeder was by de ster... ... dochter, maer niet den Vader, den ...en t' huys selver sieck lagh; maer ... hem nochtans (om 't smeecken van ...aghet, die den zeghen van beyde haer ...s verwachte) doen draghen naer het ... van Gundisalvus. In het eerste aen... ...ven van die uyt-ghemergelde en uyt... ...ghe Maghet viel-men hier in hicken ...men, en aen niet eenen van de om... ...ers en was het hert soo verhert, den

Sy vraeght den zegnen van haer ouders.

welc-

welcken de teerheydt van dit treurigh
thoon niet en ſoude vermorght hebben
het gheſelſchap van ſchreyen. Daer-en
ſchen den ſlagh-reghen der tranen een
ſins gheſtilt zijnde / heeft Rosa ſeer
delijck / en met de uyterſte eerbiedi
haer Vaders handt ghekuſt / en te ſa
ſoetelijck / en on-beroert verklaert / dat
nu maer het alder-weynighſte deeltjen
ſteerde van 't leven / 't welck haer den
gegheven hadt : daerom dat ſy op
leſte ſtreep met een ootmoedighe onde
vinghe / was verwachtende den ze
van hun beyden. Soo ſy deſen ontfan
hadt / met ghelijcke eerbiedinghe op
diſalvum en ſijn huysvrouw ſiende (
ſy die altijdt ghelijck haer tweede O
ghe-eert hadde) heeft ſy oock met hu
zeghen tot die hooghe en ſware reys
len verſterckt worden.

Sy vermaent haer broeders, en andere tot de deughdt.

Daer naer by-roepende haer twe
ghen broeders / die daer by waren /
aen hun een ernſtighe vermaeningh
vol van goede leeringhen ghedaen: en
andere / heeft ſy hun op 't alder-krach
ſte bevolen de neerſtighe ſorghvuldigh
eerbiedingh / en ghedienſtigheydt t
ouders; als oft ſy naer het voorbeeld
den Ghekruyſten Bruydegom wilde ſeg
Siet daer u Moeder. Dit ghedaen z
heeft de twee dochterkens van den
ſorier ontboden / de welcke ſy om hun
nooſelheydt en goeden inborſt ſeer b
hadt. Aen deſe druckte ſy in met een
dere wel-ſprekentheydt / de vreeſe G
den drift tot de deught / de liefde t
Ouders / aen de welcke ſy ſouden

Joan. 19. v. 27.

enen gherusten en blijden ouderdom te ...en. Noch met gheen minder spraeck... ...ht heeft sy alle de andere huysgheno... elck op sijn Order aen-ghesproken / ...eder seer betamelijck vermanende tot ...ampt en Christelijck leven. Daer ...n / niet een vrouw / maer eenen Apo... ...e predicken.

...e groote sterckte en gheest (die in Ro... ...och was) om soo te predicken / had... ...en P. Magister de Lorenzana haren Bicht... ...e nu in-ghebeeldt / dat sy dien aen... ...den nacht noch niet sterven en sou... ...Het was nacht / en den voor-avondt ...den H. Bartholomæus, daerom den ...t-vader (om in den solemnelen nacht... ...t der Mettenen te wesen) bereyde nu ...trecken naer 't Klooster / om s'an... ...eghs weder te komen. Maer de ...het wetende / dat sy gheen 4. heel ...meer leven en soude / heeft sijnen le... ...zeghen van hem ootmoedelijck af... ...aeght / als weynigh tijdts daer-naer ...de verhuysen naer den Heer. Maer ...y antwoorde / dat dit beter tot s'mor... ...s kost uyt-ghestelt worden / dat den ...niet en soude ontbreken / oft hy sou ...s daer-naer vroegh ghenoegh by haer ...n / Rosa hem deftigh en ootmoedighlijck ...echende heeft hier op ghesegt: *Weet, ... Vader, dat ick desen nacht met het in... van den feest-dagh van den H. Bartholo... sal vertrecken naer de eeuwighe feesten: ...en nu van den Hemel ghenoodt tot dien ...jcken en solemnelen Maeltijdt, de ure is ...estelt, ende en wilt ghy niet dat ick gaen, ...en de deuren open zijn?* Dit sprack sy

Sy voorseyt de ure van haer doodt.

met soo blijmoedigh / en aenghenaem
schijn / met soo vreudighe en sekere
rustigheydt / als oft sy nu in den deu
van 't Paradys stont wachtende met
lampe tot dat / in 't midden van den
het gheroep ghescheden sou : Siet , den B
degom komt.

Math. 25. ỷ. 6.

Sy sterft.

En voorwaer soo den midder-nacht
komen was / heeft Rosa ghevoelt
sy met dit gheroep ghehaelt wirdt / sy
de ghewijde keers met eenen alder-soe
wenck ghevraeght / en met het tee
des Kruys haer voor-hooft / mondt / en
bewapent / als aen-vattende een groot
ke ; en aen haren eyghen broeder
noch twijfelde wat hier gheschiede)
sy ghewenckt / dat sy nu verhuysde
heeft het oor-kussen doen van onde
verschuyven / op dat sy met haer
op de enckele berderingh van het led
ligghende / ghevoelen soude / dat sy
het Kruys stierf. Eyndelyck heel by
sinnen / met volle oordeel / met op-g
ven ooghen naer den Hemel / sonder e
(ooch het minste) teecken van vreese
schrick in 't aensicht / als-wanneer
leste woorden uyt-sprack : Jesus, Je
Jesus, zy met my, heeft soetelijck
gheest gheghven. Te weten / ghelijck
sa beghinnende te leeren spreken / va
se eerste woorden ooch haer eerste m
van bidden begost hadde / soo heeft
dese woorden ghestorven zijnde / gh
een on-verandert merck-teecken van
onnooselheydt / en kinderlijcke eenvo
heydt / naer het Hemelsch Vaderland
de-ghedraghen / weynigh begost heb

...wijfde maendt van haer twee-en-der...tigste jaer.

Op den selven dagheraet van dien see...licken nacht / Aloysia de Serrano verre ... daer in 't huys van haer ouders ...orghens noch slapende / heeft ghekent ... Rosa als-dan met den H. Bartholo...s de huyt van onse sterffelijckheydt ...r af-ghelevt. Tusschen alle beyde was ...oren besproken gheweest / dat de ghene ... eerst sou komen te sterven / de andere (...oor Godts toelaten) hier van soude ...en vermanen. Rosa heeft haer ghe...e volbracht / ende op dien selven nacht ...e ghedaente van een klaer-blinckende ... Aloysiam soetelijck op-weckende / heeft ...laert dat sy nu tot het Landt van het ...e vertrocken was. Maer laet van de ...kende veropenbaringhen van Rosa ... bloediger spraeck bewaert worden voor ... Begrijp van haer Mirakelen, &c. Wy moe...hier weder-keeren tot het maeghdelijck ...t lichaem van Rosa, het welck ghe... wirdt nu noch te her-aessemen / als ...hadt op-gehouden van uyt te aessemen. ... levendigh coleur van 't aenschijn; de ...e lippekens / en een weynigh (als tot ...n soeten lach) gheopent; de heele en ...een klaer-luchtigheydt begaefde ooghen ...en langhen tijdt aen de teghenwoordi...... / de doodt van Rosa twijfelachtigh ...maeckt: tot dat daer met eenen byghe...hten spieghel is bevonden gheweest / dat ...ier gheenen aessem meer en was. Ghe... dit ghebruck van den spieghel / aen Rosa het lesten was / soo is het oock ... eerste gheweest.

Rosa veropenbaert terstont haer doodt.

Sy verblijdt naer haer doodt de teghenwoordighen.

Terwijlen het handelbaer lichaem g kleedt / op de bare gheleydt en met opſpreyde blommen / in 't aenſien van Moeder naer de voor-ſael gedragen wo ſoo wirdt aen een ieder op-ghegheven nen treurighen oorlof van weenen : he heeft nochtans aen niemant van de teg woordighe gheluſt te weenen : want verborghen ghevoel van blijſchap h met een haeſtigh wonder hun alles door-gaen / dat het heel huys met een verwachte veranderingh/ ſcheen met g vruchtighe trooſten op te ſwellen / en een bruylofs feeſt bynaer te ſwemm Wat aen de Moeder gheſchiedt is / nu hier voren verhaelt in het eynde 't derde Capittel. Het ſelfſte ghevoel een inwendighe en verborghen ghen hadde oock de heele familie van Gunc vus, en alle de vremde die daer tegenw digh waren inghenomen. In alles w daer 19. vrye perſoonen (by-halve huys-ſlaven/ ſoo mannen/als vrouwen welcke met een droeve ſtil-ſwijghenth om-ringhelt hadden het beddeken va ſterbende Rosa : en ſoo de Maghe ren gheeſt gegheven heeft/ elck ieder ſijn ſelven ghevoelt met een verbor ſoetigheydt des gheeſt van ſelfs aen-dreven te worden / van het ſchreyen to verblijden.

De Enghelen om-ringhelen haer doodt-bedde, en dansen rondtsom haer graf.

Ghelijcker-wijs dat eene van de teg woordighen gheſien hadt / dat het l van de ſterbende Rosa met een g menighte van Enghelen om-ringelt w ſoo heeft ſy oock bemerckt / dat de nu op 't alder-feeſtelijckſte danſten m

handigh ghesangh ontrent de bare van
f-lijvighe. De selfste heeft in 't hey-
jck aen de huysvrouw van den Thre-
r beleden / dat de groote voor-sael (in
welcke dat het lichaem van ROSA uyt-
t) t'allen kanten gheblonckeu heeft
eenen lichtenden in-val van Hemel-
Glorie : sy heeft met eedt bevestight
aen eenen gheestelijcken persoon / 3. da-
voor de gheluckighe doodt van RO-
, is van CHRISTUS veropenbaert
weest / dat de doodt van de Maghet
wonderbaer wesen / ende de begrafe-
glorieus : dat hy daer-en-boven ver-
n hadde / dat-men rondts-om het lijck
de Maghet / niet en soude om-hangen
gh rouwigh swert laken / maer blij-
ende sneeu-witte kleederen / het welck
eenen triomph als een uyt vaert ver-
en soude. Eyndelijck soo verre is dat
derlijck al-ghemeyn gevoelen van blij-
voorts-ghebaren / dat terwijlen ver-
ht wirdt den morghenstont van den
stralenden dagh / daer sommighe godt-
htighe vrouwen hun vrijhertigh ver-
cht hebben / met over-handt te singhen
HH. lof-sanghen / segghende dat het
gheen plaets en was voor rouwigh
lagh / maer voor blijmoedigh ghe-
ck.

en langhen lesten is den dagh klaer- Den eersten
verschenen / en siet / terstont is het toe-loop
ys van den Thresorier met den toe- van het
van het volck (sonder iemants aen- volck.
ingh) vervult gheweest. De huysghe-
n waren verwondert / waer van / oft
wat manier de boodtschap van de af-

lijvighe / en noch werme ROSA, doo[r] de heele stadt soo heeft konnen verbreydt w[or]den op sulcken on-tijdighe ure. Jae de [pu]blicke stadts uyt-roepers / waer 't da[er] door straten en weghen uyt-ghesonden [al]le de merckten / en hoecken verbult [hadden] met het hoogh gheroep van ee[n] luyd-schreeuwenden * Stentor, en sou[den] s'morghens soo vroegh / soo menigh[vul]digh volck niet vergadert hebben / ghe[lijck] daer van selfs uyt alle straten is ko[men] toe-gheloopen / door gheen menscheli[jcke] neerstigheydt by-gheroepen. Onder an[dere] is daer by gheweest dien weerdigh[en] man P. de Lorenzana, ende ROSAM [ghe]sien hebbende op de berrie ghelijck sla[pen]de / en heeft sijn stemme niet konnen [be]dwinghen / oft hy moest openbarelijck [uyt]roepen: Ghebenedijde Ouders, die u he[bt] voorts-ghebracht! ghebenedijde ure, die u[...] ghy gheboren zijt ontfanghen heeft! Gheb[ene]dijdt zijt ghy van den *Heere*, ghy alder-gh[...]kighste Dochter van *Dominicus*! die nu ghe[niet] dat saligh-makende aenschijn van uwen Sc[hep]per: ghy zijt ghestorven, ghelijck ghy ghe[leeft] hebt, de Gratie van den *H. Doop* (noyt me[t] doodelijcke sonden af-ghebroken) de onbev[lek]te onnooselheydt van heel u leven; die ki[nde]lijcke reynigheydt van uwen sneeu-witten m[aeg]dom hebt ghy in den Hemel ghedraghen; v[...] volght nu het *Lam*, alwaer het gaet.

* *Stentor* eenen *Grieck* in den oorlogh van *Troia*, luyder schreeuwende als 50. andere.

De godtvruchtigheydt van desen toeloop.

Daer-en-tusschen edel / on-edel / up[...]ders / borghers / Indianen, en Spagnia[rts] d'een onder d'ander / rondts-om wo[...]den / hebben strijdts-ghewijs om 't [...] hunne Roose-kranskens aen het H. lich[aem] ken gheraeckt / de blommekens op het [...]

ick kleedt van de ligghende ghestroopt/
alle kanten wegh-ghenomen: den dien
hte haer handt / den anderen / haren
t ras af te kussen: noch daer en ont-
ien oock gheene / die met een gheeste-
ke dieverye / van desen kant den boordt
kleedts / van den anderen kant het
erste van den hooft-doeck / met veerdi-
scheeren (eerst heymelijck / daer-naer
openbaer) aen-vielen: soo dat daer
ts daer-naer wachters noodigh ghe-
st zijn teghen-die grijpende devotie.
verre van daer stonden / bleven ghe-
t in het vrindelijck en sneeu-wit
chijn van Rosa, het welck om de
nmighe kroon / en den witten doeck/
aerdigher verthoonde. De ghemeyn-
e Matroonen hebben dickmaels ghe-
st de ooghen te sluyten van de ghestor-
Maghet met de oogh-brauwen aen
te brenghen/maer te vergheefs: want
eerden allenghskens weder / van waer
hetrocken waren / en sy en bedeckten
r alleenelijck de helft van de ooghen/als
de Maghet haer mede-borghers van
oock naer de doodt met duyven
hskens begheerde soetelijck te aen-
uwen.

De menighte van de toe-loopers is noch groeydt / en met die menighte oock de pelijckheydt; soo dat oock de deuren 't huys niet weydt ghenoegh en wa- aen de overvloedighe in-dringhers/ en de weder-komenden in sulcken ghe- ngh/ oock hun uyt-komsten niet en von- Het ghemenght ghepeupelt hadde nu ult voor-sael/ galderyen / en hoecken/

De ver- meerderinghe van den toe-loop.

soo dat Gundisalvus heeft moeten de acht-
deur van sijn huys openen / om dat sy
al eenen anderen wegh souden uyt-d
ghen / die aen de aen-komende pl
maeckten. Eenighen tijdt heeft dit
weynigh gheholpen / tot dat oock van
kant den begheerighen toe-loop naer
verthoon heeft beginnen de in-komst
proeven / die oock gheen plaets en wij
om eenighe weerdighste persoonen oft
oft uyt te laten. Soo dan den doorl
tighsten Vice-Roy van het Rijck van
heeft ras daer henen gheschickt de ghe
pende Compagnie van sijn Garde, en
die aen de poorten van 't huys doen st
op dat het on-gheordert ghewoel van
veel dringhende benden volcks niet e
ontsteken tot eenen oproer. De heele
is verwondert gheweest / dat sy van
soo grootelijcks verweckt wirdt om
ver-eeren het lijck van een seer arme
ghet / en slechte dochter van arme Oud
en die (als sy leefde) haer soo verborg
hadt van een ieders ooghen / kennis
eer.: maer het heeft moeten verbult w
den / het welck van den Hemel voo
was / dat haer begrafenisse heel glor
soude wesen.

Het XXX. Capittel.

en lijck-treyn, uyt-vaert, en graf van Rosa.

Den feestelijcken toeloop tot haer begrafenis.

A En heel Lima was nu door de trompettende mare bekent ghewordden/ dat het doodt lichaem van Rosa ...ent den abondt upt het hups van Gun...vus souden worden naer 't graf gedra...: en siet/ een upt-ghestorte menighte ...volck hadde nu eenighe uren te vooren ...ult alle de plaetsen/ de merckten/ de ...en/ daer-men passeeren moest. De ...hen/ die naer de treffelijckheydt van ...adt/ breedt/ en wijdt zijn (van den ...esoziers hups tot de Kerck der Predick...en wesende ontrent de 1000. stappen) ...esloten nochtans niet het ghetalligh ...t/ te voren in tijdts in alle de krups...hen en straten by-een gheswermt/ het ...k noch upt-roeper/noch lijck-klocken/ ...: alleenelijck een ieders devotie/ in 't ...der hadt aen-ghenoodt. Den door...ighsten Aerts-Bisschop van Lima was ...ghekomen/ om oock den lijck-trepn ...sijn teghenwoordigheydt te ver-eeren: ...mistrouwende/ dat hy sou konnen ...et hups van Gundisalvus gheraken door ...eel in-ghedronghen duysende bekijc...'te vergheefs den door-gangh beproeft ...ende/ heeft liever ghehadt naer de ...k van den H. Dominicus af te trecken ...daer onder de groote Kerck-deur het ...ghdelijck lijck te verwachten. Daer...sschen niet anders als naer een publiec...

bliecke processie zijn daer met langhe
ten / van verscheyde weghen / naer
Thresoriers huys ghekomen godtvru
ghe Broederschappen van verscheyde
tels / sonder dat iemant oft beveelde
vraeghde / oft loon op-droegh : Daer
oock by-gekomen onder verscheyde Ve
vanen de Religieuse Kloosters van de
dende Orders : en terstont oock het M
politaensch Collegie is van selfs / on-
wachts/en buyten manier aen-ghekom
aenghesien sy andersins noyt (dan als
nen eyghen Aerts-Bisschop wordt uyt
draghen) en pleghen te komen tot be
fenissen der menschen. Voorders zijn
tot den dienst by-ghekomen de doorlu
ghe Raedts-Heeren van de Cancellery
Lima , het ghene sy qualijck aen iem
als aen hun af-lijvighe Vice-Roys ghe
zijn te doen. Voor de reste/ in soo op-
hoopte menighte van volck / en heeft
niet konnen het ghetal overslaen van
die andere Ridderlijcke mannen / die
met de selve ghewillighe godtvruc
heydt hier toe ghekomen zijn : end
ieder verwonderde hem even seer /
selven daer vergadert te sien / waer
niemant gheroepen en hadt. Sooda
was oock de jalourse godtvruchtig
en besoeck-drift van Matroonen/ en
Vrouwe ghestacht. Over-al waer de
statie passeren moest / hadden de ho
van ontallijcke toe-kijkers de venste
galderyen / de boghen van Paleysen
huysen beset ; t'allen kanten van de
talen / van de muren / van traillie
uyt-steecksels / halsden van verre ho

en duysende ooghen naer het komen-
verthoon ; de allenghskens op-klim-
de daken selver van de huysen scheenen
herres swert te zijn van het menighvul-
swack volck van alderleyen ouderdom.
eten/soo groote saeck was het/ dat een
er van eenen slechten en qualijck be-
en soldaet / naer het graf ghedraghen
t. Voorwaer de heele stadt Lima en is
anders soo ghesien gheweest beroert
orden.
yndelijck ontrent den avondt is uyt ghe-
gheopent huys van Gundisalvus die
-dragende berrie van dien kostelijcken
t uyt-ghebracht / aen die hebben ghe-
ht de ghewillighe schouderen eerstmael
Metropolitaensch Capittel , met sulckenen
t van eer / als sy aen hun ghestorven
s-Bisschoppen alleen plachten aen te
Van daer de eerste strate met eenen
en en deftighen gangh nu uyt-ghegaen
/ is-men ghekomen aen eenen kruys-
/ alwaer de draegh-berrie af-ghestelt
t / en in de draght van desen godt-
tighen last is ghevolght den Magi-
van 't wereldts Hof. Naer dese heb-
hun op 't alder-godtvruchtighste onder-
de voornaemste uyt de Religieusen Or-
verdeylende hunne beurten door de
n en palen der weghen. De ghewa-
Hellebardiers van den doorluchtigh-
ice-Roy beschermden van beydts kan-
e sijden van de lijck-draghers / soo
met hun gheschreeuw en gheweldt
die in-ghedronghe menighte volcks
eghen te openen / als oock om het
ghdelijck lichaem te behoeden van die
godt-

Hoedanigh sy uyt het huys naer de Kerck ghedraghen wordt.

godtvruchtighe roosachtigheydt van
volck / dat de Reliquien begheerde :
ghelijck elck ieder (als in eenen opr
ROSAM riep Heyligh te zijn / soo d
ghen van alle sijden en over-al de ghe
dighste en sterckste tot de draegh-be
begheerigh/ en bereydt daer van te ru
allen het ghenen sy souden konnen
waer de Hellebaerden van de lijf-w
ghelijck een haeghe daer voor ghestelt
den. Voorwaer hadt aen desen begh
ghen hoop gheoorloft gheweest / het
nen sy wilden / soo was het perijckel
daer alleenelijck maer een kleyn
misschien niet een deel van dit H. liech
ken sou hebben tot de Kerck ghera
En nochtans en heeft dese yſere en
kere wacht noch niet konnen behoe
oft (als-men aen de Kerck-deure g
men was) is bemerckt / dat aen het
lichaem ontbraecken de kroon / den p
en stucken van de kleederen / wae
dan weder andere dusdanighe zijn
plaets ghedaen.

Als op den deurpel van de Kerck
welcken ROSA noch sterfelijck soo
stigh ghesleten hadt) de doode wir
ghehouden / soo scheen aen somm
naer 't besproeyen van 't wy-water
een nieuwe vreught dat Maeghdelijc
sicht sich te verblijden / in de sneeu-w
heydt van den doeck heel roosachtigh
die nette schoonheydt van een seer
kleedt noch schoonder / aen hals e
het lichaem gheboogh saem / soo d
Matt. 9. ℣. 24. naer wirdt uyt-gheroepen : De doch
is niet doodt, maer sy slaept.

ghebracht zijnde in de groote Capel-
s sy ghelept op een bare traps-ghe-
van het plaveysel verheven: maer
een schoonder verthoon scheen aldaer
aghet en Moeder GODTS hare Ro-
ontfanghen te hebben: want by-naer
e selfste beroerten/ in een ander Ca-
/ van 't mirakeleus Beeldt van den
osen-krans, heeft terstont het aenschijn
ende verschenen / dat het een-ieder
daer by-stont) ghesien heeft. (Ter-
is daer eenen grooten toe-loop van
gh volck henen ghevloedt / en wirdt
(midden tusschen vrees en vreughdt)
lijck in tranen ontbonden: het ghe-
uw van de biddende groeyde al aen/
at daer oock gheen en ontbraken / de
e vermoeden / dat het Beeldt oock
een mirakeleus sweet was nat ghe-
en: maer de saeck neerstigher in-ghe-
ijnde / heeft-men bevonden / dat het
anders als oprechte enckele schijnen
eest en zijn / maer on-ghewoone / fee-
ke / goedthertighe / waer mede self
ninghinne der Maeghden aen dese Ma-
openbaerlijck gheluck wenschte.
an wy moeten weder tot ROSAM
1 / nu veel schoonder in haer graf/
et een wederparighe soetheydt van
ntsteken aensicht weder-schijnende;
hier toe quam allen het volck ghe-
n. Maer wel by tijdts waren ronts-
het graf ghesetten de weerdighste en
te Paters van 't Klooster: soo om dat
chat niet en soude benomen worden/
ock om met betamelijcken schick aen
enghen alle de krancke / en mancke
men-

menschen/ die met hope (maer gheen
le) van hun ghesontheydt te bekom
daer by quamen. Maer hier van in '
grijp der Mirakelen, &c. Een weynigh
daer stonden alle de Hellebardiers van
Vice-Roy, om het vermenght ghewelt
het in-varende volck te weder-houden
sy konden. En qualijck en hebben sy
kost: want het ghewelt van de aen-
ghers is soo groot gheweest / dat de
ghers van het uytvaert tot aen den
van den Autaer hebben moeten door-
stelen / om eenighsins den lijck-dienst
ghewoonen sangh te volbrenghen.

De teghen-woordighe in haren lijck-dienst.

In dien dienst waren teghenwoor
den Aerts-Bisschop van Lima, den Kon
lijcken Raedt / die sy de Audientie noe
de Collegien van de Metropolitaensche K
en van het Hof / de Oversten der Rel
sen, en eenen groot-ghetalligen Ede
van Ridders. Soodan alles nu besc

Hoedanigh de bereydingh van haer begrafenis.

zijnde / als-men sou gaen beghinnen
dienst / om het lichaem van Ros
de Kerck naer den put (in het Capitte
te voren bereydt) te draghen / soo is
terstont door alle de hoecken in die
en groote Kerck soo groot ghesch
van het onder-een-ghemenght volck
ken on-gheordert en krijtachtigh gh
van het biddende volck op-ghestaen /
men by vrees van confusie en oproer

Den eersten uyt-stel van de begrafenis.

moeten stil staen van de lijck-process
volck vermaent zijnde / dat tot d
daer-naer de begrafenis van dien
liefsten pandt uyt-ghestelt wirdt. O
troost van dese ghelofte / en hope
daer vele ghesint gheworden om

te gaen/ sullende s'anderdaeghs ge-
elijcker weder-keeren naer het aen-
wen van het graf. Soo is troups-
wijs en allenghskens het ghemeyn
verdweenen / en aen den Edeldom
plaets en aen-komste ghegheven om
erweerdigh lichaem van de dienersse
T S te eeren / en haer alder-onnoosel-
nden te kussen. Daer-en-tusschen is
om de nieuws-gierighe menighte
het volck aen-ghegroept / wederom
nden de ghewelдighe trouppen ront-
et graf : de welcke soo den Aerts-
op ghesien heeft / heeft oock met
ien en teeckenen (want om het groot
r en kost-men gheen stemme hoo-
aen de Paters ghewesen / dat sy het
m van de Maghet in de sacristy sou-
erdraghen. Maer het en is oock daer
ker ghenoegh gheweest/om het naer-
ende en aen-dringhende volck. Soo
hebben het moeten voorts-draghen
Aerts-Bisschop met weynighe andere
gaende) tot dieper en meer ghesllo-
etse onder het Novitien-huys. De
van de naer-volghende drongh al
/ bereydt om de deuren te over-
hen / ten waer de eerbiedingh van
etse / en het ghetal der Religieusen
et hadden. Eyndelijck is het oock
er ghedraghen in de bidt-plaets van
ele Novitien/ en heeft aldaer (onder
ers van den Prior ghestelt) vernacht.
eeft ten langhen lesten den Aerts-Bis-
terwijlen dese eenigheydt sijn godt-
igheydt scherpte) op sijn knien ghe-
/ en de handt van de Maghet /
eer-

eerbiedelijck op-ghenomen / en dickm
godtvruchtighe kuskens in-gheprint/
ſelve niet alleen in 't ghevricht/maer
in elck lidt der vingheren bevonden
handelbaer / als oft ſy noch leefde.
waren ſommighe van de Raedts-He
by / en ſy hielen 't voor groot gheluck
hun knien aldaer den voordt van
Maeghdelijck kleedt te moghen ku
noch aen niet eenen van deſe en is
kloecke borſt gheweeſt om de tranen
houden.

De tweede begraef-feeſt begint.

Daeghs daer naer / als den dagh
begoſt aen te ſchijnen / ſoo hebben d
volen wacht-wakers den weerdighen
uyt het Novitien-huys weder-ghedragh
de groote Cappelle van de Kerck / al
het daeghs te voren gheſtaen hadt
hebben dat verheven op de ruſt-plaet
de ſelve tombe. Daer naer de Kerck
ren gheopent zijnde is het volck vl
ghewijs in-gheloopen / en alle trai
ſtoelen / ſtaen-plaetſen / en bancken
men vervult : een ieder achte ſijn
gheluckigh / als hy ievers een hoo
plaetſe bekomen koſt. Maer als de

Den toe-loop en hoe-danigheydt van het volck in de ſelve.

(vroegher dan 't plaght) begoſt he
ken te gheven naer de lijck-Miſſe
ſolemnele begrafeniſſe / is terſtont
ſterende wijdde van die groote Ke
engh gheweeſt : want niet alleen
lijck daeghs te voren) quamen da
gheloopen de inwoonders / maer o
buyten-woonende / meer als van 6.
verre / ſonder iemants aen-noodingh
hebben weder rondt-om gheſtaen
lebaerdiers van den Vice-Roy , m

aken dat die daeghs te voren het ge-
t van het volck qualijck en hebben
en bedwinghen/nu desen dagh en heb-
sy dit noch oock qualijck / noch niet
ost. Strijdts-ghewijs praemde om by
men / allen ouderdom en gheslacht.
ieder trachte ootmoedelijck van ver-
en van beydts aen het H. lichaem te
n / den desen sijn Roosen-kransken, den
sijn Agnus Dei, den anderen sijnen
-doeck / medaillien / kroontjens / en
het ghenen hy lieffelijcks by de handt
Van desen kant smeeckte om de by-
t / by-naer tot kijvens toe / de bende
rancken/en ghebreckelijcke menschen/
door het aen-raken van de berrie de
opte ghesontheydt te bekomen: van
nderen kant wirden over de hoofden/
rakeloose kinderkens door de handen
nden tot het ghenesende aen-raeck
het H. doodt lichaem. Noch en is
ghenoegh ghweest die groote behen-
neerstigheydt / wackerheydt / en be-
nisse van soo veel soldaten en Religieu-
oft de doecken / de hayren / de kleede-
van Rosa zijn brocks-ghewijs van
uwste af-ghrooft / op schijn van Re-
n te bekomen: soo dat sy voor de be-
nis/ses reysen heeft moeten her-kleedt
en. Voort-aen was nu de heele sorghe/
ontzielt lichaemken te bewaren / op
het voor de begrafenis niet en soude
heurt worden door de moeyelijcke af-
ghen:want het was nu al gemerckt/
aer eenen vingher ontbrack; oft met
oft met eenen beedt / den selven was
eruckt/ dat en blijckt niet.

Vervolgh van't selve.

Tusschen dese beroerten (de Relig
in den Choor vergadert zijnde) gingh
tot het solemneel Sacrificie der Missen
het welck teghenwoordigh was in d
schoppelijcke cier-kleederen den door
tighsten Heere Petrus de Valentia, Bis
tot Guatimala, den welcken was aen
komen (in ghelaten zijnde door de a
deur van de sacristye / want daer en
gheenen door-gangh door de ver
Kerck) om naer de Misse den diens
de begrafenisse met sijn eyghen hand
volbrenghen. De Kerck weder-klonck
len kanten met de gheduríghe stem
van de ghenen die ROSAM als H
uyt-riepen: soo dat het volck in de
Kerck den singhenden Choor van de
gieulen niet en hoorde / noch de stem
den Priester en Dienaers van den Aut
kost van in de Choor niet gehoort w
met gheklop en met bellen gaf-mer
ken aen den Choor, als die aen den P
moest antwoorden. Maer alles dit
vergheefs gheweest / terwijlen het
schreeuw van de wereldtlijcken over
de. Eyndelijck is het noodigh ghe
dat de sanghers uyt de Choor ghetr
den Autaer selver om-ringhelde / op
van naer by en souden hooren / en g
worden. Soo is ten lesten met
moeyte / onder het luyd-klinckend
ruysch van de Kerck (als met een sir
de stil-swijghentheydt / en wencken
remonien) den Goddelijcken diens
bracht gheweest. Daer-naer den B
uyt sijnen throon tot de bare kon
bediende met een tamelijcke pracht

dinghe van het wy-water/ en het wie-
ien / tusschen de ghewoonelijcke be-
sanghen van Psalmen, en Responsen, ge-
als terstont sullende tot de leste Pro-
van het om-draghen / en begraven
het H. lichaemken hem begheven.
r wederom met nieuw en machtigher
hreeuw heeft die om-geringhelde ben-
rsucht / wederom wirdt daer met een
jedronghe gheweldt in-gheloopen tot
de bare. Andere trachteden seer
elijck hunne Rosam voor de leste
aen te raken : andere / de leste kus-
aen haer handen (waer 't dat sy kon-
oft aen haer kleederen : andere met
ste aenschouwingh haer van verres te
en : daer wirdt wederom ghearbeydt
t begheerigh aen-vrijven van Roosen-
cens , Kruyskens / Medaillien : we-
n wirdt het kleedt van de Maghet
scheeren aen-ghetast. Soo dan den
sichtighen Bisschop uyt vrees van voor-
heweldt / keerende sich tot den Prior,
oudtste Paters , heeft hun vermaent/
nen dit teghenwoordigh perijckel be-
n moest met noch een ander uyt-stel
de begrafenis : dat hem desen tijdt
sing bequaem en scheen / op den
ien door soo veel handen en swer-
volcks / dit H. doodt lichaem gehee-
sou konnen ghedraghen worden naer
ut. De Paters hebben desen raedt toe-
emt / en terstont heeft-men met wenc-
teeckenen / en stemmen aen het volck
ndight / dat de begrafenisse van Ro-
naer ghelieftе van den Doorluch-
ten Bisschop , wirdt om reden uyt-ghe-

Den tweeden uyt-stel van de begrafenis.

stelt tot op een ghemackelijcker ure.
volck heeft dese boodtschap met ae
name ooren ontfanghen / soo veel te
als het ghesien heeft / dat den Bisscho
af-gheleydt hebbende sijn Bisschoppe
tier-kleederen / in sijn karosse trad
naer huys reedt.

De redenen waerom desen uyt-stel van het volck ghelooft wordt.

Het publieck bewijs-teecken soo b
standvastighe schoonheydt / als var
mirakeleusen soeten reuck (welcke
ghelijck borghe bleven/ dat hier ghe
ryckel en was / noch van leelijckh
noch van quaden reuck / noch van b
fenis / alwaer 't dat de begrafenis
langher wirdt uyt-ghestelt) bevest
het gheloof van het volck. Aen een
ooghen verscheen tot noch toe de
anderde schoonheydt van de af-l
Rosa, soodanigh sy gheweest had
den eersten ooghen-blick van haren
ghegheven gheeft : 36. uren langh w
blijven staen de fraeyheydt van ha
der-aenghenaemsten mondt ; de s
heydt der lippen ; den levenden glan
de half opene ooghen ; en de schoone
wittigheydt der handen ; tusschen s
roock/ aessemen/ en lichten; en in soo
tighen/ soo werme/ en stuyvende loc
toe-loop en weder-loop der mensch
was op het aenschijn van Rosa
stof-soet vergaerdert / gheen gheelhe
schrickelijcke bleeckheydt en hadd
wanghen gheverft; op de kaken/ de
de oogh-brouwen en was daer n
flenst / ont-verft / droef-sienigh /
ghemaghert: de selve handelbaerhe
de bueghelijcke lidtmaten/ de selve

/ en lustigheydt van het sneeu-wit
hijn was noch al blijven dueren: ten
sy een scheen noch niet doodt / maer
ep te zijn.
oorts den wonder-draghenden geur
den Hemelschen reuck (die van dat
haeniken voorts-quam) en heeft oock
t graf niet op-ghehouden: want naer
naenden (ghelijck in 't volghende Ca-
sal ghemeldt worden) heeft de uyt-
rave Rosa bewaert / en aen de tegen-
dighe den selven reuck toe-geaessemt/
welcken andere op den begraef-dagh
ordeelt hebben seer ghelijck aen den
nachtighen: andere ghelijck uyt de
helingh van Roosen / Lelien / Bal-
n / en alderhande bloem-ghewasch by
ergadert: maer die vernufter waren/
n gheoordelt dat desen reuck verhe-
er / en aen ons ballinghen van het
ys vremdt / en on-bekent was.

Rosa oock ontgraven gheeft wonderen reuck.

erom het volck van den uyt-stel nu
ast / den middagh aenstaende is uyt
kerck naer hun eyghen huysen ghe-
. De Kerck van 't verschoven volck
ontbloodt zijnde / heeft men de deuren
ten/en naer manier ghegrendelt: noch
en kost gheen ander bequamer ure
wenscht worden om Rosa te begra-
dan als-men gheloofden / het Kloo-
der Religieusen aen den noenmael te
. Soo dan als daer nu sulckenen
en vrijdom van de in-loopinghen was/
t terstont de lijck-statie bereydt / de
ken swijghen / maer met leeghen toon
hen de Religieusen de Psalmen, de ko-
lke Reliquien van Rosa worden ghe-

Rosa wordt begraven.

draghen in het Capittel-huys, aldaer
leydt zijnde in een bereyde kiste van C
boom, worden t' allen kanten met
naghels vast toe-ghesloten/ten lesten der
wordt ghestopt / en ghebacken kar
met vast-houdende kalck worden dae
ghemetst. Rosa aldus in een ghe
plaetse begraven zijnde / ende den
van ghebeden / en lof-sanghen (naer
nier van d'Order) volbracht zijnde / is
eyndelijck naer den noen-mael ghegan
Maer den vloedt van het volck en
sigh niet langh behouden / oft het g
naer den noen noch overvloedigher na
Kerck gheloopen. Maer soo het gh
heeft / dat daer soo lieven gesochten p
aen de ooghen ontbrack / heeft troups
wijs in den Pandt van het Klooster
loopen / het Capittel-huys vervult / end
sam met het alder-vry-hertighste uyt
roep Heyligh noemende / als het niet
en konde / heeft aerden en aesscher
het graf / in plaets van Reliquien, str
ghewijs mede ghenomen. Daer-nae
een ghedurigh achter-volgh van ca
zijn de treffelijcke persoonen / meer a
maendt langh ghetrocken naer het v
lijck huys van Rosa, om haer He
leken aldaer te sien / en te eeren / het
de Maghet door drift van eensaem
inghewoont hadde. By de Ouders
Rosa, by den Thresorier / hee
volck t' allen kanten versocht / of
niet ievers iedt van haer laken / oft
ken / en armen huysraet kost be
worden / om met aenghename ghed
nis te bewaren.

en godtvruchtighen toe-loop van het Haer twee-de uytvaert.
tot het graf groeyde noch daghe-
/ om de uytnemende weldaden van
esinghen / die daer openbaerlijck ghe-
oden / en het en scheen aen de eer van
groote Maghet noch niet voldaen te
door dat daer een festelijcker uytvaert
hiede / in het welck den Vice-Roy self
ghevraeght teghenwoordigh te zijn.
wordt dan hier toe ghestelt den 27.
van Augustus, als die voor den Vice-
scheen het minste belet te zijn. Maer
dat het als-dan Sondagh was / den
aen met den lijck-dienst (ten zy voor
teghenwoordighen dooden) niet lich-
en magh bekommert worden: door
n-raden van den Aerts-Bisschop wordt
naesten dagh verkosen / als die het
te belet was. Maer desen en quam
den Vice-Roy soo wel niet te pas / en
agh dickmaels aldus verandert zijn-
isschen den Aerts-Bisschop en den Vice-
, hebben sy onversins een-parigh be-
den vierden dagh van de volghende
adt September, het welck daer naer
alle beyde soo veel ghenuchelijcker / en
gheweest is / als sy verstaen hebben /
desen dagh naer den Roomsche Calen-
aerlijcks toe-gheheylight was aen een
te H. Rosa van Viterbo, ende dat
desen dagh eendrachtelijck / niet door
schelijcken raedt / maer door Godde-
aendrijvingh ghevallen waren.
oodan sy zijn alle beyde op den ghe-
n dagh daer teghenwoordigh geweest /
de heele / soo gheestelijcke / als we-
lijcke Magistraet. De heele stadt we-

derom ontweckt zijnde / heeft de R
van den H. Dominicus verbult. Men
daer ghepredickt van den lof / en het
der leven van de gheluckighe Rosa
een schoone lijck-pracht is den H.
van den Autaer volbracht : het droef
kende af-wesen van het H. doodt lic
heeft ghematight de luyd-klinckende
rusten van het overvloedigh volck :
daerom en gingh-men niet tragher t'
ghebeden / en als den Priester aen den
taer de af-lijvighe Rosam beveelder
Godt, met gheen on-ghelijcke ste
beveelden het volck hun selven aen R

Soo dit binnen Lima ghedaen wi
soo heeft een alder-vermaerste mare
Rosa met eenen snellen loop bynae
de steden / dorpen / en vrijheden van
het Rijck door-loopen : t' allen ka
heeft-men aen de nieuwe Borgherinn
Hemelen toe-gheroepen met feestelijck
luck-biedinghen en teeckenen van pu
ke blijschap. Potosi 300. mijlen van
en hadde tot dien tijdt toe Rosam
niet by den naem ghekent : maer soo
daer verstaen heeft de salighe doodt v
Maghet / is terstont door een hoogh
drijvingh verweckt gheweest tot ee
ghemeyn gheweldt van gheluckbiedi
de klocken hebben gheluydt op de too
de stemmen en de blijde lofs vertellin
zijn vermenighvuldight gheweest.
heeft over-al / het landt van Peru (
daer Rosa, als sy leefde / on-b
was) de af-lijvighe ghevierd met ee
ghemeyne vreughdt / toe-roepinghe /
beden / om dat een ieder sijn selven be

De verbreydende mare van haer doodt.

van haer / troost / behoedenis / voor-
[spr]eck / ghemeynsaem te verkrijghen. En
godtvruchtigh betrouwen en heeft hun
[ni]et bedroghen / ghelijck in 't kort sal vertelt
[wor]den in het by-ghevoeght Begrijp der
[Mira]kelen, &c.

Het XXXI. Capittel.

[Het] Graf van Rosa wordt met vermach
[v]an den Aerts-Bisschop verandert met
een solemnele verheffingh
van het lichaem.

Ghelijck meest alle dinghen met den tijdt verslauwen / soo gheloofde-men oock / dat het volck allenghskens [in] den toe-loop en moeyelijckheydt sich [vin]den sou hebben / de leste uytvaert nu [h]ooghdadelijck en prachtigh zijnde uyt-[gev]oert : maer het is hier contrarie [gesch]iedt / want self de menighvuldigheyt / [d]e vermaertheydt van de Mirakelen / [verw]eckte noch daghelijcks meer en meer [...]as tot het grafs besoeck van Rosa. [...] een alghemeyne klachte door-klonck [...] de stadt / dat het H. lichaem van de [...]het lagh op een te seer verborghen [plaet]s / alwaer het (om de wetten van 't [Kloo]ster-slot) noch op alle uren / noch van [alle] menschen en kost besocht worden. Het [...]n hebben allenghskens met het klac-[gende] volck / oock gheoordelt de Edel-lie[den] en de eerste van de stadt; ten lesten [de P]relaten der Kercken / de Oversten der

Het versoeck van haer Verheffinghe.

Re-

Religieusen, de Raedts-Heeren / en an
van hoogher weerdigheydt / zijn in 't
sonder van dat ghevoelen gheweest;
men eens soude moeten toe-staen het sta
vastigh versoecken soo van de buyten
binne-woonders; dat-men nu eens er
lijck moest peysen van een Verheffingh
desen kostelijcken pandt tot een verm
der plaets; dat Rosa den ghemey
schat van Lima, den troost der godtvr
righen / remedie der bedruckten /
openbaer moest ghebracht worden.

Dan hier in moest-men verwachten
ghedienstigh oordeel van den Aerts-Bis
van Lima. En hy vermaent zijnde
den staet van de saeck / en den alder-l
dighsten drift van een ieder / heeft ter
den selfsten dagh / zijnde den 27. van Fe
rius, 1619. een Decreet doen maken
desen inhoudt: *Voor den Doorluchtighsten* Bartholomæus Lobo Guerrero *Aerts-Bisschop* Lima, *Raedts-Heer van sijn Koninckliјcke steyt, &c. is ghesien en ghelesen gheweest he soeck, &c. Hy heeft gheseyt, dat hy (aensiende denen in 't selve Versoeck ghemelt, en de algh en openbare toe-roepingh, met de welcke in de stadt en het Rijck,* Rosa de S. Maria, *van de derde Order van den* H. Dominicus Heyligh *uyt-gheroepen) oorlof gaf, haer lic uyt het graf, daer sy nu in was, te verdrag een andere betamelijcke plaetse binnen de Kerc den* H. Dominicus, *waer het sal goedt dunck* Pater Magister F. Augustinus de Vega Prov *van de selve Order. Gheteeckent van den selv re Aerts-Bisschop, voor my* Doctor Ferdi Vecerril. *Voor niet.*

Den oorlof tot de Verheffinghe.

Soodan den dagh tot dese Verhe

t gheſtelt den avondt van den Patriarch
h, te weten den 18. van Meert: want
gher en koſt den bouw van een nieuw
met ſijn cieraet niet volmaeckt worden.
helijck de doodt van de Maghet door
ghelijckeniſſen hadt uyt-ghedruckt de
t van CHRISTUS aen het Kruys ſter-
e / ſoo was oock langh te voren ver-
baert / dat haer Graf ſoude glorieus
n. Nu ſtont hier oock op / een beeldt
CHRISTI Verrijſſeniſſe: want ghe-
CHRISTUS een deel van den Vrij-
, en den heelen Saterdagh, en het be-
ſel van den Sondagh in het graf ghele-
heeft; ſoo hadde ROSA oock een
van het jaer 1617. en het heel jaer 1618.
et beghinſel van het jaer 1619. gheruſt
t graf / in het welck haer oock gegheven
geen bederfeniſſe te ſien / en het lichaem
er ſoo wel rieckende uyt-gekomen / ghe-
het daer was inghelept. De maeghde-
e handen alleen met ſoo veel kuſſen van
heloovighen wel duyſent-mael verſleten
miſſchien met de tanden / en 't yſer
de begheerighe t'allen kanten aen-ge-
hadden een weynigh van hun voort-
ſneeu-wittigheydt verloren. Alles dit
en bemerckt / die s'morghens heel
gh het uyt-ghegraven lichaem van
SA uyt de oude tombe herleyt hebben
n nieuwe / oock van Ceder-boomen /
c van buyten en binnen vergult / en
een dobbel ſlot bewapent. Soodan al-
u wel gheſchickt zijnde / hebben die
gieuſen van 't Klooſter / vergheſelſchapt
een groote menighte van andere Re-
uſen, op den gheſtelden dagh / recht
van

De Verheffingh van haer lichaem.

van de Choor ghegaen naer het Cap-
huys, het kruys-vaen voor-gaende /
4. Akolythen, en 2. Wieroock-vaten
achter naer volghende den Provinciael
de Choor-cappe / en de Dienaers
den H. Autaer / oock seer kostelijck
kleedt. Korts daer-naer is daer by
weest den Aerts-Bisschop met de sijne
vergeselschapt met den ordinarischen R-
ter van het H. Officie, Heer Feliciano
Vega; Metrapolitaenschen Canonick, en
ris Generael van den Aerts-Bisschop. De
beden / de besproeyingh / met de Wie-
kingh naer maniere volbracht zijnde
Priesters in witte Alben, met Stoolen
Manipels verciert / hebben die Ceder
op hun schouderen verheven; men g
naer de Kerck van boven tot onde
hanghen met violette stoffeerselen /
tapisseryen / en fijn lijnwate behangh
Den Aerts-Bisschop volghde kort na
draghers / naer hem volghden op h
der de andere voornaemste Heeren
doorluchtighe Mannen. Soo de ver
tombe van onder de Kerck-deur a
vergaerde menighte is in d'oogh g
men / heeft t'allen kanten een feest
gheschreeuw tot in den Hemel ghek
ken / en de ghemenghde schreeuw-
men van de gheluck-bieders / de kri
de aen-roepers hebben benomen het
hoor van alle den Kerckelijcken s
Terwijlen de kist op een kostelijcke
cierde tombe voor den hooghen Autae
heven wirdt / heeft den Aerts-Bisschop
seten in eenen throon aen den kan
het Evangelio: den Provinciael aen-nen

Casuyfel, is met de Dienaers naer Autaer ghetreden / om het H. Sacrificie Misse te doen : de sangh-meesters en hers hebben op het Orgel hun mo- n en symphonien begost : maer het t arbeydde alleen ontrent de tombe/in ienraken van beeldekens en Roosen-kens aen de graf-kiste van de Maghet. ot-om de tombe waren 24. fackels wasch/ en op de selve traps-ghewijs ien op silvere kandelaers 24. keerssen 2. pont swaer ; voorts de geheele ver- ngh was bedeckt met gheborduerde ten / en bekleedtsels met verheven t breedt uyt-ghewerckt. Eyndelijck heel verthoon en scheen niet van een maer van eenen triomph te wesen.

aer het Evangelie is op den preeck- eenen welsprekenden Predickant voor volck verschenen. Desen was P. Ma- F. Ludovicus de Bilbao, den eersten Stoel- r van de Universiteyt van Lima, en r in het H. Officie, den welcken / ge- hy vele jaren de Biechten van Rosa oort hadde / soo kende hy oock meer / emant anders / haren gheest / haer oef- ghen / verholen lichten / en haren ydegoms jonsten. Men sagh daer ter- een ieder met op-gherechte ooren on- aer staen/ en de stil-swijghentheydt in nenighte van soo klappachtighen toe- verbeelde de rust van een stille woe- / alleenelijck door den brandighen van toe te luysteren. Daer is ghe- ghewee st van die Maghets onnoosel- t / noyt met een doodelijcke sonde ghe- t : van die onbevleckte blom van ha- ren

Haren lof wordt onder de *Misse* gepredickt.

ren alder-reynsten maeghdom : van
grouwelijcke strengigheydt der pijnel
oeffeninghen : van haer wondere ver
tinghen : van haer Seraphinsche
den : en alles het ghene in een ure
heeft konnen besloten worden. S
waren daer / die onder het sermoon
door de teghenwoordigheydt van he
doodt lichaem / als door de levende
denckenis van alle haer wercken /
merch-grondigh beweeght en wirden
vele vloeden de tranen uyt d'ooghen
ieder eerde met openbare / maer stille
biedingh den naem van ROSA , als
op den preeck-stoel uyt-ghesproken wi
De lof-spraeck / en solemnele Miss
eyndight zijnde / is den Aerts-Bisschop
Bisschops kleederen aendoende / met
en Mijter naer het graf ghegaen / m
tusschen de Dienaers en de 4. weer
ste uyt het Metropolitaensche Collegie.
resteerenden dienst van ghebeden / An
nen , en Psalmen aldaer volbracht zij
heeft den Provinciael met de Prelaten
de andere Orders (elck met hun Pri
lijcke Stoolen) de af-ghesette tombe
de berrie op de schouderen ghenome
(in het by-staen van den Aerts-Bisse
en om-staen van de Magistraet van
scheyde Rechten / met de Heeren va
Stadt-huys) is alsoo gheleydt ghe
in haren eyghen ghewelfden kelde
den rechten kant van den hooghen
taer , hier toe seer konstigh uyt-ghew
den welcken van binnen heel met
overtrocken / glinsterde van de licht
hy in sijnen ghewelfden boghe-schoo

gh. Een vergulde traillie overdeckte kelder / soo wel gheopent tot het houwen van den in-besloten pandt / besloten en engh teghen allen roof. ewaer den toe-loop heeft betuÿght / r aen 't volck niet aenghenamer en konnen gheschieden / als dese Verghe; welcken ghelÿck vrÿhertigher / s hy oock daghelÿcks ghetalligher heeft; soo dat-men ten lesten heeft en een andere herdraghinghe bedenc- op dat de diensten van den by-ghen hooghen Autaer niet daghelÿcks en n verstoort worden met den on-stiltoe-loop van het volck / het welck deels de eerbiedingh / eens deels de ghvuldigheydt der Mirakelen en jonen-trock.

n den eenen Autaer tot den anderen Auepde den H. Hieronymus, dat hy overh / als hy van sÿn Tractaet van den er des * Goeden Reucks over-ghingh ghnen 8. brief te schrÿven aen de Ma-Demetrias. Het scheen dat het aen-loovolck het selfde ghevoelen hadt van aghet ROSA: want van den hoo-Autaer keerden sy hun terstondt tot aer-by gheleghen graf van de Maghelÿck als tot eenen tweeden Au-Hier was een ghedurighe beroerte die hun beloften op-droeghen / hun -teeckenen op-honghen / de krucken/ eun-stocken af-leyden. Eyndelÿck men op een ander manier moeten draghen voor de eerbiedingh van . Tabernakel dat op den hooghen Au-ont; op dat de ghene aen het graf

* *Altare Thymiamatis.*

van

van de Maghet bleven ſitten / hu
rugghen niet ghedurigh aen den Aut
ſouden thoonen : het welck oock de p
(daer den Prieſter ſit) belettede : wa
plaetſe wordt onder de Predick-Heere
dien kant van den Autaer gheſtelt /
den Epiſtel ghelesen wordt. Soo da
ROSA 's lichaem wel te legghen / is
ten, leſten een bequamer plaets verk
te weten de Capelle ſelfs van de H
tharina van Senen, die van den hoogh
taer verre ghenoegh is gheleghen ae
ſlincken kant. Het ſcheen / dat dien
van de Seraphinſche Moeder moeſt ae
ſoo ghelijcke dochter dienen om in te r
is 't dat wy dit nochtans een ruſt
ghen noemen / daer ſoo groot gheri
en gheſchreeuw van het biddende
daghelijcks rondt-om klonck ; al-ſ
nu met minder beletſel van den K
lijcken dienſt / voor den welcken alle
betaemde dat de plaetſe van den h
Autaer gheheel vry ſoude dienen.

Daer-en-tuſſchen zijn de Apoſ
Brieven tot Lima ghekomen / door de
ke de ghecommitteerde Rechters
kregen om eenen Rechter-ſtoel op te r
op de maniere van de H. Congregatie (
ghenoemt) voor-gheſchreven / ten
om de ghetuyghen te ondervraghen o
Leven, en de Wercken van de dienſt-r
GODTS, Suſter ROSA de S. Maria
dan het onderſoeck is begonſt in
1630. den 17. May ; maer om de m
der ghetuyghen (die 183. ghewee
en andere beletſelen van het verr
heeft het onderſoeck gheduert tot d

't jaer 1632. aen 't welck (naer ma-
) resteerde tot de vol-eyndingh / het
ck van de tombe / en Reliquien van
dienersse GODTS. Soodan daer zijn
eit de ondersoeckers Joannes de Texe-
en Joannes de Vega Doctoozen in de
ecijnen : Joannes de Valenzuela, en Bar-
mæus de Tivico, Secretarissen : met
ius de Molina, Chirurgijn. De dese
en voor P. Magister F. Gabriël de Zarate,
an Provinciael (de houte kist gheopent
e) bevonden het Maeghdelijck lichaem-
het vijfthiende jaer naer haer doodt
er volbracht zijnde / met de kleederen
en kanten verteert / en nochtans de
eren gheheel / en noch hier en daer
droogh vleesch overtrocken. Maer het
enen reuck / niet ghelijck andere doode
men / maer ghelijck de Roosen riecken
Sonne gedrooght. Den eersten nochtans
die Doctoozen in de Medecijnen heeft
vozen / dat daer t' samen eenen beson-
n soeten geur heeft tusschen ghemen-
gheweest / de welcke niet alleen den
t van alle de teghenwoordighe won-
ck heeft verheught / maer oock de
oederen met een on-verwachte blij-
overgoten / en met een verborghen
oel van godtvruchtigheydt een ieder
et.
aer naer zijn de selve besienders / en
soeckers ghegaen naer het Capit-
ys, om eerst het graf van de Ma-
te besien / uyt welck de gheloovighen
ts-ghewijs asschen grepen om ver-
de soorten van sieckten te verdrijven.
er heeft elck-ieder vervolghens sijn

handt in-stekende bevonde een ydele d
te van een kleyn puttcken / uyt het w
niet meer als 4. oft 5. ponden aerden s
nen uyt-ghenomen en wegh-ghedraag
te zijn. Het blyckte nochtans van el
met menighvuldighe ghetuyghenis
dat daer vele koozen-maten asschen
als-dan toe uyt-ghenomen / en door
Rijck verscheydentlijck verdeylt w
uyt dat selfste gat / het ghene daer al
verscheen / alwaer het hooft van de J
ghet gheleghen hadt. Daerom en is
gheen kleyn achterdencken ghewecst /
ghelijck aen het oudt graf van den H.
mundus, alsoo oock aen het oudt graf
ROSA van den Hemel vergunt is
weest / dat in plaets van de uyt-gh
men asschen / met een gheduríghe
nieuwingh sonder op-houden ander ass
son aen groeyen.

Het is eyndelijck in 't jaer 1640
schiet / dat den Procurator Generalis v
Order der Predick-Heeren tot Roomen
besondere gheschreven brieven de Paters
Lima vermaent heeft / dat sy wel uyt-d
kelijck moesten letten op de Apostolische
donantie van Urbanus VIII. uyt-gheko
den 5. Julij in het jaer 1634. welcke
gint : *Cælestis Hierusalem Cives. &c.* De P
waren heel droef / dat op dien heelen
van bynaer 6. jaren niet een Copye, jae
niet de minste mare van soodanighe C
nantie tot dien dagh toe was ghekome
kennis van die van Lima. Maer wa
't te verwonderen in soo groote af-gh
ghentheydt van landen / en door soo
vlooten der vijanden / listen der Zee-r
v

/ en menigh-wervighe ghevaren der
-braken?
e Paters nochtans op het eerste gesicht
desen (oock besonderen) brief / oor-
nde / dat-men behoorden terstont te
oorsamen / hebben (uyt voorhoudt
de voorseyde Ordonantie) dien selven
t af-ghebroken allen het ghene scheen
naken een on-tydighe vieringh / en
an de eerweerdighe Rosa.
ese on-verwachte veranderingh heeft
hs daer naer aen het godtvruchtigh
on-verdraghelijck gheschenen / het
op de ghewoone plaets Rosam
toe-vlucht en troost / het wilde van
rina van Senen wederom hebben dese
ce Catharinam van Lima : de Capelle
t met klachten vervult / en (het welck
eynelijck onder het volck is een ver-
ntheyt van te vermoeden en 't oordee-
onder schijn van godtvruchtigheydt)
wordt uyt ghestroeyt dat de weer-
' Reliquien van Rosa, oft sonder den
van de Paters bestolen / oft met hunnen
naer Spagnien ghesonden zijn. Hierom
licht gheloovende / en on-weetende
groeyt in toe-loop ; het gheruysch
t al meerder aen : noch de onnoosele
eusen en waren gheen kleyn perijckel
de / als-wanner het plomp en hef-
volck (nu tot schelden en dreyghen
ver-moedigh ghekomen zijnde) de re-
ier van met de eerste aenspraeck niet
as vattende / oft niet en wilde vat-
Ten langhen lesten / en niet sonder
dt / heeft-men dese moeyelijcken doen
oven / dat men alsoo hadde moeten

sorgh draghen voor die doorluchtigher
bewijsinghen / die van den Apostoli
Throon verwacht wierden : datter in
onder-houden van de Ordonantien van
men gheen schade en was : dat de on-
hoorsaemheydt aen de H. Maghet nie
konde behaeghen : dat haer kostelijcke
liquien , op een alder-sekerste plaets /
der de bewaernis van haer eerste gra
ghesloten waren : maer dat des aeng
de (nu verstaen hebbende den sin van
Oppersten Herder) niet en moghte
iet bestaen / ofte toe-ghelaten worden
ten den Reghel van de Congregatie SS
tuum. Het ghewelt des volcks heeft
in seer qualijck hun gherust ghehou
hier mede alleen te vreden zijnde / d
nu verstaen hadden / dat de Reliquien
hare Rosa nu versekert waren.

Het XXXII. Capittel

Den alghemeynen Brief van den ho
weerdighsten *Pater Generael* , m
het *Apostolisch Breve* van Rosa's
Beatificatie.

HEt sterfelijck Leven van de
ghet Rosa is in het twee-e
tighste jaer van haren oude
ghe-eyndight : laet desghelijcks de H
van haer Leven met het twee-en-dert
Capittel ghe-eyndight zijn.

,, In dit Capittel stonden eenighe
,, lijcke ghetuyghenissen / en versoec

den tot de Beatificatie, en Canonizatie
n ROSA: de welcke nu hun eynde
komen hebbende / stellen hier in de
aets / den alghemeynen brief van den
oghweerdighsten Pater Generael der Pre-
k-Heeren, met het Apostolisch Breve van
Beatificatie, ghedateert den 12. Februarius,
68. By S. Sabina, tot Roomen: alwaer
or eerst de Vier-feest van haer Beatifi-
ie op het solemneelste ghescheidt is in
Kercke van S. Petrus in Vaticano, den
. April van het selfste jaer.

Laet ons dan sluyten met de hooningh-
pende woorden van den H. Bernardus,
one de S. Malachia: O uyt-verkoren
SA; groodt is gheweest de bestieringh van
Goddelijcke goedertierentheydt over u; de
ke u heeft kleyn ghemaeckt in uwe, en
t in sijne ooghen; de welcke groote din-
heeft ghedaen door u, salighmakende uw
erlandt, en groote dinghen heeft ghedaen
u, u in-leydende in sijn Glorie.

FR. JO. BAPTIST

DE MARINIS

S. Theol. Professor, Ordinis Prædicatorum milis Magister Generalis & Servus, uni sis ejusdem Ordinis Provincijs, Congrega nibus, utriusque sexûs Cœnobijs ac Dom toto terrarum Orbe propagatis Salutem, communis gaudij dulce participium.

QUOD felix faustumque sit, è cœlis aurig Numinis clementiâ, & in terris Vicario minis Clemente IX. propitiante, R C nostra Peruana tandem apud militantem Ecclesiar signitur honoribus, qui palam jubeant consti diem solemnem in condensis, usque ad cornu Al Dies huic jubilo destinata est quintadecima pro Aprilis, quâ primi festivorum Rituum fragores R BEATAM acclamabunt in *Vaticano*. Quod his cludimus Apostolicum tam boni nuncij Breve, le te, relegitote, ne vos effugiat, *Datum* id fuisse *S. Sabinam* : videlicet, quo loco Prædicatorum C nem Anno M. CC. XVI. honorificè confirmarat *norius*, eodem *Clemens*, hoc anno, clementer eum Ordinem tantis honoribus cumulavit. Ergo Cha mi Filij, & Filiæ, nec vulgarem hodie, nec m crem vobis lætandi materiam damus, quinimò *Mardochæo* legem edicimus festivè conjubilandi. enim ob *Estherem* suam exaltatam & exauditam *dæis nova LUX oriri visa est, gaudium, honor,* *dium*, sive (ut legit Cajet. noster) *dies bonus*, hau

minora obtingunt nobis, evectâ in *Beatarum* so-
Sorore noſtrâ, quæ ſuo populo *Sortes* exorabit
ficas & proſperiores. Illi *Myrtus*, huic *Roſa* myſti-
dedit nomen, & Coronæ præludium. At ſi *Eſthe-*
coronavit titulus *novæ lucis*, en novi *Radij* coro-
t *Roſam* illuſtri ſymbolo *Beatitatis*. Lux nova eſt,
(quod aſtrorum nulli conceſſum hactenus:) utri-
ſimul hemi-ſphærio tota nunc illuceſcit, ſimul
mque cœli faciem immota obradiat, & ut prima
novo Orbe uſque in veterem fulgores probatæ San-
atis ejaculata eſt, ita viciſſim è veteris Orbis Va-
no ad ſuos Antipodas jam reflectit nova luminum
rum phænomena, æqualiter & jugiter ſpectabilis,
a ac citra Æquatorem. Numquid igitur *Lux* verè
, & ab hâc *dies bonus*?

Quid verò mirabilius magiſque novum, quàm po-
e illic naſci Roſeam hanc lucem, ubi, adhuc Pa-
noſtrorum ſæculo, dominabatur Princeps tene-
um? Eccleſiæ militanti ignota, Triumphanti invi-
acebant ſub idololatriæ caligine Peruana littora;
unda nox gentilitatis inacceſſam regionem abſcon-
t; feritatis ſpineta Veritatis Sementem exclude-
, donec primus ante reliquos Prædicatorum Or-
non ſine ſudore ac ſanguine perrupit obicem, pri-
ue ſuorum ingreſſu ſpatioſam lumini aperuit ſemi-
, plantavit Fidem, ſparſit luſtrales Baptiſmi aquas,
le, ſpiniferum, incultum ericetum convertit in
diſum. Et ecce tot irriguis noſtrorum ſudoribus
as primitias Limenſem ROSAM, primogeni-
compertæ Sanctitatis germen, eò perductum,
m ſidereo *Beatorum* inferatur firmamento. Certè
umquam hunc Ordinem piguit, Salmanticæ olim
aſſe *Chriſtophorum Columbum* ad intrepidam novi
is perquiſitionem, ita nec pœnitebit, vel pro uni-
ali ROSA primos immiſiſſe Peruviæ S. Evange-
olonos, primos illi regioni expoſuiſſe Martyres,
os Fidei dediſſe Inquiſitores, primos indigeſto

adhuc populo contulisse Episcopos, Archiëpiscop
Cathedralium, Collegiorum, Xenodochiorum, Sc-
larum, Universitatum fundatores, usque adeò
primus etiam Præses Regij Indiarum Consilij fu
ex nostris *F. Garzias de Loyasa*. Bene igitur atque
liciter in illius arvi culturâ laboratum est, ubi pri
nostris cultoribus primus hic respondit fructus Am
canus. Ordo noster, hæreditario jure & officio,
gustissimæ Deiparæ hortulanus est, suique Virgin
Rosarij Colonus, ergo huic oportuit ROSAM n
quam cœlestis Sponsi nuptialis thalamus singulari a
ris privilegio exambiret. Sed redeamus ad orbitam.

Dum Virgini *Rosæ* Causa rituum maturescit in
timum *Canonizationis* apparatum, residuo quem
pectamus triumpho nunc præludat *Ovatio*. Hanc d
amodò licere jussit Christi-fidelium ubique devo
Paterna indulgentia Summi Pastoris, nempè ut
glorioso titulo *Beatæ* populariter deinceps implor
celebre nomen *Rosæ*, ut exponatur publicæ ver
tioni, pictæ sculptæque ejusdem Imagines sacris
bientium *Radiorum* fulgetris illustres, ut Ecclesi
Officij canorum celeusma *Rosam* per Choros
Odæa, per ambones & Aras certatim resonet,
nique religioso Duliæ cultu mirificis ejus virtu
in omni, quæ sub cælo est, natione applaudatur.

Quod si, approbante Doctore Gentium, dum
ficatur unum membrum, congaudent omnia membra
primis domestico jure à nobis nostrisque præsen
casio illas exigit religiosæ lætitiæ pompas, q
non unica sufficiat dies, sed per integram di
Octavam luculentâ periodo vastiùs extendantur
ex mente S. D. N. vobis universim indicimus,
toti Prædicatorum Ordini ejusque singulis utri
Sexus Cœnobijs disertè indultum est, quòd ub
mox ad primos Romani hujus jubili exceptos
gores, uniformi promptitudine Festivum octi
Rosæ pæanis decenter impendatur; idque ad nor

imitationem (quantum potueritis) nostræ Roma- celebritatis, quam hic in Ecclesia S. Mariæ super nervam adornamus : hoc est, sub ritu (quem to- Duplicem vocamus) cum appendice Solemnis tavæ pro primo anno. Chori officium de *B. Rosa* antetur, numerosa luminaria noctem diëi parem entur efficere ; Magnates, Proceres, Nobilitas, isque conditionis ac statûs confertissima multitu- ad solemnitatem invitetur ; musicis dispositorum centuum symphonijs devotio accendatur ; per sin- os Octavæ dies è pulpito, *Rosæ* encomia, toti- facundis Panegyricis depangantur à famosioribus ini Verbi præconibus, undequaque ad hoc, etiam d alios Ordines, conquisitis; populosæ (quoad fas) Processiones cum hymnis & canticis latè cir- ducantur, nihilque pro loci cujuslibet facultate nodo omittatur, quod publicam tanti gaudij or- atque augere possit religionem & majestatem. Nec inferiora his exspectabit Virgo *Rosa* à Vene- lo Hispaniarum atque Indiarum Clero Sæculari, ndoquidem & huic ab eodem S. D. N. concessum quòd acceptâ hujus *Beatificationis* pari notitiâ & tiâ, per omnes illorum Regnorum Metropolita- & Cathedrales æquis splendoribus apparentur mnium Jubilorum celebritates, juxta tenorem stolici Brevis quod accludimus, per vos singulis que Primatibus, Archiëpiscopis, Episcopis, Capi-, Ordinibus ad hunc aliosque effectus respectivè rendum.

n posterum verò, ac pro annis perpetim subse- ris, peculiariter tum Limanæ Metropolis, totius- ibidem Archidiœcesis Venerabili Clero, tam re- ri, quàm sæculari, tum nostro per Orbem univer- diffuso Ordini præfixit eadem Apostolici Thro- rovidentia diem xxvj. mensis Augusti, ut in eâ inum Officium stabiliter quotannis ad honorem *osæ* ritu Duplici perpetuò celebretur ; & quidem

à

à nobis Fratribus ac Sororibus , ſub forma T
Duplicis cum memoriâ in Laudibus & Veſperis
Octavas ; eumque in uſum propriæ Nocturn
Lectiones jam prælo aptantur , quas donec impr
unicuique Provinciæ hinc emittamus , utendum
erit earum ſupplemento ex Communi Virginis
Martyris , prout in Ordinis noſtri Breviario deſi
tur. Attamen ex nunc volumus & ordinamus ,
deinceps in quotidianâ Oratione ſeu Collectâ
cede quæſumus omnipotens Deus, ut ad meliorem vitam
poſtremo nomini *B. Agnetis* ſubjungatur *& Roſæ*,
non minùs iſtius , quàm reliquorum SS. noſtr
exemplo nos provocet.

Denique his noſtris Encyclicis pariter (ut vid
implicuimus compendiolum Vitæ ejuſdem admi
lis *Roſæ* , ut inde ſingulariùs & porrò etiam u
concionandi materiam delibent, quotquot ſub ill
leberrimâ Octavâ ad populum è ſuggeſtu dicturi
meliùs enim abſque floſculis aliundè operioſiùs
vatis , unica frequenti auditorio innoteſcet *Roſ*
de proprijs fructificet ſuavitatem odoris , ac d
cordibus per ſuarum virtutum ſuave-olentiam pi
tationis ſtudium adſpiret.

Quod reliquum eſt, dilectiſſimi Filij, & Filiæ,
tis poteſtis viribus atque conatibus buccinate in
meniâ tubâ , in hoc inſigni die ſolemnitatis v
ſatagite ne in promovendo hujus lætitiæ plauſu
quam ardoris ac diligentiæ uſpiam deſideretur.
que multiplicet eminus clangorem noſtrum Ec
ſtrorum montium , & ſi poteſt , imitando repet
ces æquales hiſce plauſibus Vaticanis. Nos ir
in hâc noſtrâ S. Mariæ ſuper Minervam Eccleſi
mano vobis exemplo gnaviter præibimus , cui
cupiamus haud ſegniter vos conformari. Inte
propediem , hic nihil omiſſum , quod publicis
noſtræ honoribus domi ac foris potuerit fam
ſiquidem & primi hîc pro tantæ Virginis p

iâ primum molimur ſumptuoſi operis Altare, ap-
riamus novæ elegantiæ Sacellum, immortalia
onimus grandium inſcriptionum monimenta. Vos
ut pariter in eo nobis ſecundi ſitis, pro virili
orate.

terea dulci & inexplicabili cordis noſtri teneri-
e gratulamur ſubjecto Ordini, hoc ſuæ ætatis
to ſæculo novellis ejuſcemodi *Roſæ* germinibus
n vernanti. Congratulamur itidem opulento *Pe-*
Regno, ejuſque Metropoli felici *Limæ*, quam
ujus Virginei Floris purpurat amœna venuſtas,
rè jam veteri Orbi nil habeat invidendum. Præ-
è verò gratias debemus & agimus floridiſſimo
o JESU Nazareno, qui primum hunc Sancti-
florem novo daturus Mundo, hunc-ipſum (&
em in diebus noſtris) fido Dominici prato dig-
eſt implantare. Ipſi igitur ſempiterna laus, ho-
gloria in Sanctis ſuis; & Vos in eodem vivi-
xultate. Hoc cupimus, Romæ, die 7. Martij
.

Fr. Jo. Bapt. de Marinis

Magiſter Ordins.

Regiſtrata fol. 154.

CLE-

CLEMENS PAPA I[X]

Ad perpetuam rei Memoriam.

Sanctæ Matris Ecclesiæ, quæ virgo casta uni viro sponsata est Christo, gloriosa fœcunditas, in omni dem prole, quam per Dei gratiam quotidie pr multipliciter gaudet, in sacris verò virginibus, quæ s sâ charismatum meliorum æmulatione expertem ca contagionis integritatem virtutum floribus exornarunt effabiliter exultat, atque floret. Illarum, quæ accensis padibus exierunt obviam Sponso, & intraverunt c ad nuptias, sublimem gloriam condignis honoribus in celebrari decet: ut (quæ sequuntur Agnum quocumque luctanti cum sæculi tentationibus infirmitati nostræ, terij cœlestis opem atque præsidium à Sponso jugiter trare dignentur. In hanc curam Nos, ex debito pas officij, quo Catholicæ Ecclesiæ adstringimur, propensi cumbentes, pijs Catholicorum Regum, aliorumque fidelium votis, quibus ancillarum Dei in cœlis regna veneratio, in terris promovetur, libenter annuimus, maturâ deliberatione adhibitâ, ad omnipotentis Dei gl Ecclesiæ honorem, Christianæ Religionis robur, ac tualem fidelium consolationem atque ædificationem, briter in Domino expedire arbitramur. Cum itaque gentissimè discussis atque perpensis per Congregatione nerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Ritibus præpositorum processibus, de Sedis Apostolica tiâ confectis super vitæ sanctitate, & virtutibus in heroïco, quibus Serva Dei ROSA *de* S. MARI[A] *go Limana, Tertij Ordinis* S. Dominici, *multiplici ruisse, nec non miraculis, quæ ad ejus intercessio Deo patrata fuisse asserebantur, Congregatio præfata nobis constituta, unanimiter censuerit, quandocumq*

ideretur, *ad solemnem ejusdem Servæ Dei* Rosæ Ca-
zationem, *juxta ritum ejusdem S. R. E. tutò posse de-*
i, interim verò indulgeri, ut in toto Orbe terrarum
a *nuncupetur. Hinc est, quòd Nos pijs atque enixis*
ssimi in Christo filij nostri Caroli Hispaniarum Re-
atholici, ac Charissimæ in Christo filiæ nostræ Ma-
æ Reginæ viduæ, ejus genitricis, & totius Ordinis
ominici *supplicationibus, Nobis super hoc humiliter*
ctis, benignè inclinati; de præfatorum Cardinalium
io, & unanimi assensu, auctoritate Apostolicâ, teno-
æsentium indulgemus, ut memorata Dei Serva RO-
de S. MARIA *in posterum* Beatæ *nomine nuncu-*
, ejusque corpus, & reliquiæ venerationi fidelium
tamen in processionibus circumferenda) exponantur;
nes quoque radijs seu splendoribus exornentur, atque
sub duplici ritu recitetur Officium, & Missa cele-
r de Virgine non Martyre singulis annis, juxta rubri-
Breviarij & Missalis Romani, die vigesimâ sextâ Au-
, quæ prima est non impedita post diem vigesimam
am ejusdem mensis, quâ spiritum Creatori reddidit:
verò in locis dumtaxat infrascriptis; nempe in Civi-
& Diœcesi Limana, ac in universo Ordine S. Do-
ci *tam Fratrum, quàm Monialium, & quantùm ad*
as attinet, etiam à Sacerdotibus confluentibus. Præ-
, primô dumtaxat annô à datis hisce litteris, &
l Indias, à die quo eædem præsentes litteræ illuc
nerint, inchoando, in Ecclesijs Civitatis, & Diœce-
ac Ordinis præfatorum, necnon in omnibus Cathe-
bus, & Metropolitanis Hispaniarum & Indiarum,
nia Beatificationis ejusdem cum Officio & Missâ
itu duplici majori, die ab Ordinarijs constitutâ, &
sex menses promulgandâ, celebrandi facimus facul-
. Romæ verò in Ecclesia S. Jacobi, Nationis Hispa-
n, intra bimestre, postquam tamen in Basilicâ
ipis Apostolorum celebrata fuerint eadem solemnia,
r celebrari permittimus. Non obstantibus Constitutio-
, & ordinationibus Apostolicis, ac decretis super non-
cul-

cultu editis, ceterisque contrarijs quibuscumque. Vol[...] autem, ut earumdem præsentium litterarum transum[...] seu exemplis, etiam impressis, manu Secretarij præ[...] Congregationis Cardinalium subscriptis, & sigillo Præ[...] ejusdem Congregationis munitis, eadem prorsus fides a[...] nibus, & ubique tam in judicio, quàm extra illud h[...] tur, quæ præsentibus ipsis haberetur, si forent exhibitæ [...] ostensæ. Datum Romæ apud Sanctam Sabinam, sub a[...] Piscatoris, die duodecimâ Februarij M. DC. LXVIII. [...] tificatûs nostri anno primo.

Bernardinus Casalius Sac. Rit. Congr. Secret[...]

Loco ✠ Sigilli. *J. G. Slusius.*

TAFEL

DER CAPITTELEN

HET I. CAPITTEL. Het vaderlandt, de ghebo[...] de kinder-wieghe van ROSA.

HET II. CAP. Haer kinder-spel, inborst, op-voedi[...] en ghelofte van suyverheydt.

HET III. CAP. Haer wondere ghehoorsaemheydt [...] biedinghe, enbe sorghvuldigheydt tot haer ouders.

HET IV. CAP. ROSA door de voetstappen van d[...] *lighe Catharina van Senen*, beroepen zijnde om haer [...] te volghen, omhelst de derde Order van den *H.* *Dominicus.*

HET V. CAP. ROSA gheleydt hebbende den vasten g[...]

n van de ootmoedigheydt, werckt daer op seer ghe-
elijck den bauw van alle andere deughden. 46
VI. CAP. De wondere spijs-matigheydt, ende de
naturelijcke vastens-oeffeninghen van ROSA. 60
VII. CAP. ROSA temt haer teer lichaem met hay-
kleederen, sweepen, en ketenen. 73
VIII. CAP. ROSA stelt, druckt, en hecht in haer
ft een gheanghelde en doorne kroon. 88
IX. CAP. Het bedde, het oor-kussen, en nacht-wa-
ghen van ROSA. 101
X. CAP. De huys-eenigheydt, het schouwen des
ks, en enghe kamer van ROSA. 118
XI. CAP. De wondere trouwe van ROSA met
RISTUS, in de welcke de Koninghinne der Enghe-
de Bruydt-leydtster was. 138
XII. CAP. ROSA door de ghedurighe be-oeffenin-
n van het ghebedt, bekomt een wondere ver-eenin-
met GODT. 155
XIII. CAP. ROSA wordt be-oeffent met visioenen
ghesichten van verlatentheydt, en beproeft de schroo-
jcke pijnen van 't ander leven. 171
XIV. CAP. ROSA onderstaet het ondersoeck van de
tooren, om te speuren, oft haren geest van GODT is. 183
XV. CAP. ROSA verheught haer ghemeynsaem, ghe-
gh, ghenoeghelijck, met CHRISTUS, de H. Maghet
RIA, en de *H. Catharina van Senen.* 203
XVI. CAP. ROSA gheniet de ghemeynsaemheydt
haren Enghel bewaerder. Strijdt op verscheyde manie-
net den duyvel, maer altijt met winst, en overhandt. 215
XVII. CAP. ROSA met vervolginghen, sieckten, en
den beswaert, oeffent haer kloeckelijck in de ver-
igheydt. 231
XVIII. CAP. ROSA bethoont haer brandende liefden
en Bruydegom met verscheyde teeckenen. 244
XIX. CAP. ROSA verkrijght een mirakel van een
dt openbaerlijck sweetende, om een-ieder tot GODTS
e te verwecken. 258
XX. CAP. ROSA wordt dickmaels vertroost, ghe-
streelt,

ſtreelt, en onderricht van het ons L. Vrouwen Beeldt
Capelle van den *H. Rooſen-krans.*
HET XXI. CAP. De godtvruchtigheydt van ROSA t
H. Kruys. ROSA vercierende het Beeldt van de *H.* C
rina van Senen, wordt van haer wederom vereert.
HET XXII. CAP. Den vierighen drift, eerbiedingh, en
vruchtigheyt van ROSA tot het *H. Sacrament des Auta*
bereydt haer om voor het ſelve martelerſſe te ſterven
HET XXIII. CAP. Den uytnemenden yver van ROS
de ſaligheydt der zielen.
HET XXIV. CAP. ROSA tracht haren even-naeſte
haer vermagh van middelen, te helpen met lichame
wercken van bermhertigheydt.
HET XXV. CAP. Het groot betrouwen van ROSA op G
dickmaels bevonden, ſoo in haren eyghen, als in een
noodt.
HET XXVI. CAP. Aen ROSA wordt van den Hemel ve
baert, dat in de ſtadt *Lima* ſal een Klooſter ghebouw
den van de *H. Catharina van Senen*, maer den tijd
verborghen.
HET XXVII. CAP. Vele andere verholentheden
door GODTS openbaren, aen ROSA bekent gemaeck
HET XXVIII. CAP. ROSA, haer doodt voor-kennen
fanght kloeck-moedigh, en verdraeght on-verwonn
doodt-ſtrijdt van haer leſte ſieckte.
HET XXIX. CAP. De uyterſte beghevingh, de ſoete f
en koſtelijcke doodt van ROSA.
HET XXX. CAP. Den lijck-treyn, uytvaert, en g
ROSA.
HET XXXI. CAP. Het Graf van ROSA wordt m
mach van den *Aerts-Biſſchop* verandert met een ſo
verheffingh van het lichaem.
HET XXXII. CAP. Den alghemeynen Brief van den
weerdighſten *Pater Generael*, met het *Apoſtoliſch* B
ROSA 's *Beatificatie.*

EYNDE.

BEGRYP

de Teeckenen, Gratien, Mira-len, met de welcke de Goddelycke oetheyt de onsterffelycke Gloria van de

H. ROSA

Bruydt, van de derde Order van den

VADER DOMINICUS,

tont naer haer doodt, heeft dickwils gheweerdight te openbaren.

En Wyse-man stelt naer den tydt van swy-gen, *den* tydt van spreken. *Het is wel en. Tot noch toe heeft my den* tydt van en *de Penne behouden, op dat ick niet en hryven van de Mirakelen van* ROSA. *nu is den* tydt van te spreken *ghevolght et toe-laeten van de Oversten. Soo dan het ick in de* Voor-reden *beloofde, daer van ick my nu, met dit hier by-ghevoeghdt* yp, *t'welck aen Vlieden voor-houdt uyt de* achtige ende wettige *Processen eenen kley-eur van haer* Teeckenen, Gratien, *ende* kelen, *en niet eenen vollen lyst. Andere noch meerdere geven.* Ecclæ. 3. v. 7.

HET I. CAPITTEL.

ROSA *verschynt, en seer dickmaels, …*
vele, heel Glorieus naer haer doodt.

ROSA veropenbaert haer naer de doodt, aen een Vrouw.

Helijck *Aloysia de Serrano* …
wie wy te vooren in he…
Capittel ghesproken heb…
aen ROSA noch sterffelij…
vende seer gemeynsaem …
was, soo heeft sy oock van de selve n…
sterffelijck, verdiët met menighvuldig…
openbaringen ghemeynsaemer vere…
worden. Onder de welcke dese is de…
felijckste gheweest, in de welcke sy…
ghesien voor den Goddelijcken T…
staen de alder-weerdighste Konin…
des Hemels en in haer handt houd…
Kroone van eenen wonderen glans, g…
oft sy verwachte dese nieuwe Bruyd…
haer solemnelijck in't op-treden van…
Throon te kroonen. Van den anderen…
was eenen sneeu-witten Choor van…
blinckende Maeghden, de welcke R…
(die nu maer eerst gestorven was) …
ghelende met vreughdigh en kling…
gheselschap recht aen-leydden tot…
Moeder GODTS. Elcke Maeght hadd…
handt eenen Palm-tack, op het hoo…
Croon; ROSA hadde eenen Palm ind…

yck alle de andere, maer noch geen
on. Als *Aloysia* vol verwonderingh en
hap, tracht dit verthoon van dese
oninge noch voorder te aenschouwen,
s het visioen verdwenen. Maer daeghs
naer heeft een andere veropenbarin-
an ROSA haer blyschap vermeerdert.

Een ander veropenbaringhe aen de selve.

oysia heeft als-dan ghesien, dat ROSA
rom was in het selfste geselschap der
ghden (ghelijck daeghs te voren) om-
elt, nu niet alleen met eenen Palm,
oock met de Croon van die onghe-
glorie begaeft: aen wie besonder-
de Enghelsche schaeren vrolyckheydt
eught bethoonden, en desghelyckx
aligh heyr van seer vele Heylighen,
en ghemeyne en publiecke blyschap
et alder-vrindelyckste geluck wensch-
Aloysia tot haer selven weder-kee-
(maer haer selven hier in niet be-
vende) heeft dese twee visioenen en
baringhe aen het verborghen en neer-
onder-soeck van haer gheestelijcke
rs verclaert: ende die hebben een-
ijck uyt de om-standigheden en uyt-
kfels besloten, dat dese visioenen aen
van den Hemel waren af-ghesonden,
gheen peryckel van bedrogh en be-
n.

ROSA veropenbaert

nen Man, dan ter tydt seer verheven
beproevende *Godts-weetenschap* en Con-

haer dickwils aen eenē Man.

templatie, heeft in't heymelijck bel
aen den Thresoorier *Gundisalvus de la*
(die voor de Apostolissche Rechtere
mondelingh en schriftelijck dit betu
heeft) dat hy in den tydt van de dry e
weken naer de doot van ROSA, ten min
22. reysen ghesien heeft de Glorie van
se Maeght, nu met een in-ghebeelde
schouwingh, nu met een aenschouw
des *Verstandts*. Maer dat onder alle de
dere visioenen, een heeft uyt-gesch
die enckelijck was in het *Verstandt*:
welcke dat haer Maeghdelijcke ziel-w
heydt, met dat on-weerdeerbaer tr
goet, en blommighe * Glorie-Croo
ROSA, hem is verthoont gheweest so
eenighe lichamelijcke ghedaenten
maer alleen door een enckele in-strae
van een stille en claere kennis.
oock de manier van dese veropenbari
ghelijck sy ganschelijck onvermenght
en boven alle sinne-cracht, mede so
uijt-sprekelijck gheweest te zijn, en su
voor-werpsel seer weerdigh, heeft h
gheoordeelt en (ghelijck het betae
gheacht.

* Aureola.

Aen eenen Doctoor inde Medecynen.

Den Doctoor *Ioannes de Castillo* M
cyn, heeft het 15. jaer naer de dood
dese Maeght ghesworen voor den A
lischen Rechter-stoel van het twee
dersoeck, dat door een in-gebeeldt v

A aen hem verthoont is in het midden
en alder-claerste licht, het welcke de
ente en claerheyt van de Goddelijcke
steyt selver scheen te verbeelden. In
iddelste blinckende rust-plaets, oft
er van dit licht, stont ROSA bedeckt
het kleedt van haeren *H. Vader Domini-*
welck kleedt seer wonderlijck strael-
n blonck, wiens on-verghelijckbaere
onheydt, hy belede met gheen woor-
e connen achter-haelen. Het aensicht
e Maeght blinckten en blickte met
n oneyndelijcken glans en schoonheyt,
lichaem was om-ringelt met ontallijc-
eeu-witte en roodt-ghepurperde *Roo-*
e rechte handt hadt eenen Tack, den
wyser van haren alder-suyverste
ghdom: en soo van den Tack, als van
oosen, glinsten en blickten dicke we-
ichten van hare Glorie. Iae in sooda-
visioen heeft ROSA noch dickmaels
n aenschouwer seer soetelijck aen-ghe-
ken, vele en verheven saeken aen hem
arende, raeckende de hoogheydt en
theydt van haer gheluck, die met geen
n van menschen kan worden uijt-ghe-
ken.

enen Bicht-vader van de Maeght heeft
en mondt van den selven Doctoor ge-
t, dat aen hem meer als 50. reysen van
Hemel vergunt is de glorieuse openbae-
: van ROSA.

Noch meerder hier van.

Ende hy selver in het leste af-legh
Eygen eedt hier van. jaer 1631. heeft op H. eedt bevestight
de selve Rechters, dat hy den heelen
van 6 Maenden (by dagh, en by nacht
GODT genoten heeft het aenschouwe
dit groot-saligh geluck, ende soo dick
als hy sijn gemoet op seker uren verh
het vertreck van de *Contemplatie* oft G
beschouwingh, ROSA aen hem oock soo
maels verthoont is tusschen de Heyr-
ren der Heylighen. Maer als-wanne
lenckxkens hebben op-gehouden dese
nighvuldige openbaringen, en heeft I
nochtans niet versuymt (gelijck uijt be
heydt) aen eenen hemelschen Ghee
bevelen voor eenige dagen haer plae
bedienē. Het was eenen Engel in de g
te van een teer twelf-jaerigh Ionckx
den Doctoor besoeckende, in den
van ROSA, en van hare on-uijt-spreke
glorie al-tijdt aen hem wat nieuws ve
rende. Ende soo is beleefdelijck een e
gestelt in dese visioenen.

ROSA veropenbaert haer aen een Wedowe. Aen noch veel andere is het van G
vergunt geweest, te sien de selve ROSA
Paradys van haren Bruydegom met b
ende *Roosen* seer blommigh om-ringel
met een gulden hooft-ciraet seer cost
ghepalleert: besonderlijck aen een
Weduwe (aen een ieder als-dan do
mare van deuchden seer wel bekent) ae

A haer selven verscheyde reysen in een elsch licht veropenbaert heeft, niet son- en gedienstigh geley van duysende En- en. De Maeght heeft dese Weduwe in n gebeeldt visioen eens aen-gesproken : *Men moet arbeyden , ô Moeder ! want melschen loon is een groote saeck. Aen my is vervloedelyck vergelt , voor het ghene dat ick ghearbeydt.* Sy heeft dit geseyt, met gelaet heel feestelijck op't lacchen ghe- en; en heel schoon verciert met het kende wit kleedt van den *H. Vader Do- us.* Somwylen heeft sy Rosam seer gdigh in de hemelsche hoven sien wan- n met Christus, den welcken dese ght eenige stappen voor hem sondt. wijlen wirdt sy gesien tusschen de Ge- l-blommen en Lelien wandelen , al oft et die selve gingh stryden over haer on- enselyck voordeel van de blommighe onheyt.

Rosa veropenbaert haer liefde tot haer Vaderlandt.

et is weert hier niet lichtelyck , maer yck te bemercken het ghene ick lese nden te zyn in dese visioenen, van de gentheyt en sorgvuldigheyt van Rosa aer Vaderlandt.

ie voorseyde Weduwe badt eens be- erlijck in een Kerck, weynige daghen de doodt van de Maeght, en sy beveelde moedelijck de stadt *Lima*, en het Ryck *Peru* aen Rosa, die sy dickmaels in den

Cho-

Choor der Heyligen hadt gesien: end
stont buyten haer selven genomen z
heeft in een visioen des Verstandts, R
gesien met een Goddelijck licht ve
nende, en haer vrindelijck antwoord
Het sal voorwaer soo gheschieden, ô Suster
dat sal ghevoeghelyck strecken tot de Glo
desen alder-soetsten GODT, *die ick nu ge*
sal op myn voor-bidden, die opperste goethey
leenen. Ick ben noch wel in-dachtigh, het
my bevolen is te vraegen.

Een ander ver-openbaringhe van het selve.

Op dit visioen past noch een ander
welck in het *Proces* verhaelt wordt, u
be-eedight aflegh van Suster *Catharin*
Maria, te weten: De geluckighe Ros
de dickmaels aen eenen Godt-vruc
persoon (maer in den slaep) haer ve
baert, haer onderrichtende in wat g
en genoeghelijcken staet haer saeck
stelt waeren. Tweemael nochtans h
haer klaerder en door-luchtigher (a
te vooren) verschenen: ten eersten, als
neer sy gekomen was om haer ghen
verst-rcken in allen haeren teghen-
die sy als dan seer swaer hadde: ten tw
als-wanneer dat sy ROSAM recht ov
eygen Graf in de locht met gebo
knien sagh GODT bidden voor *Lima*
bemindt Vaderlandt. Noch het en
wonder, dat ROSA dese twee reysen
buijtẽ voorige gewoonte, claerder ge

; want daer in het eerste visioen ghe-
elt wirdt van de verduldigheydt, daer
st sy oock verthoont worden in den sel-
claeren glans van haer *Seraphinsche Mee-*
e, met een besonder previlegie van verdul-
ydt verciert : en in het tweede, het gene
kte haer Vader-landt, daer heeft oock
-blijckelijcker moeten uijt-schynen
alder-brandighste liefden tot haer me-
orgers oock naer de doodt. Maer op dat
prechte waerheydt van dit visioen sou-
aerder en stercker staen, soo zijn in die
uwe, van wijse, en ervare Mannen, be-
en alle de waerachtige aenwijsingen, en
e teeckenen van een goddelijcke ver-
baringh; een dieper oodtmoedigheyt,
kennis van haren niet, een verheve stilte
emoets, een geestelijcke vreught, ont-
n met nieuwe branden van Godts
e.

In Collecta festi ejus.

et gene ick sal vertellen, is meer te ver-
leren, en vervult met eenen goedt-
igen toe-loop van vele wonder teec-
n. Binnen de Stadt *Lima* in het Clooster
den *H. Roosen-Crans* lagh sieck, en be-
de hem tot den lesten doodts-strijdt
erweerdigen *Pater Magister F. Augustinus*
ga, als-dan Provinciael der *Predick-hee-*
in *Peru*. Sijn leven was nu gewanhoopt,
hiel op van remedien, ende den siecken
nu van alle Medecynen verlaeten; Rosa

Een schoon en wondere veropenbaringh aen eenē anderen Man.

alleen (van haer eygen selven in den He
nu geruft zijnde) heeft de heele sorge
den siecken op haer genomen. Verre
dat Clooster sliep in sijn huys eenen
naeme *Christophorus de Ortega*, eenen we
lijcken Man van minder als middel-ma
fortune, aen wien Rosa haer sienelij
den midder-nacht verthoont, en ghe
dat hy in't kricken van den dagh nae
Clooster soude gaen, den *Provinciael*
nu op syn sterven lagh besoecken, en
hem boodtschappen, dat hy niet soude
ven van dese (al hoe wel gewanhopte) s
te, maer dat hy eerst-mael voor de G
Godts, onder den *Bisschoppelycken*
noch soude moeten sweeten, eer hy
de moyelyckeden van dit sterffelijck
haem soude ontlost worden. Dit gh
hebbende, is de Glorieuse Maghet
dwenen. Maer *Christophorus*, soo hae
rooft van die wondere soetigheydt, en
melsche gheweerdinghe van soodae
teghenwoordigheydt en aen-spraec
uyt-gheberften in dit ghefchreeuw
H. Maghet Rosa *is nu, nu, van my vert*
Den Sone die daer ontrent sliep met
Thomas de Mesa, ont-waeckende van
schreeuw, heeft de heele saeck va
Vader verstaen, maer hier in on-gl
vigh, heeft met veel woorden den
ghebeden dat hy aen de ydelheydt v

omen geen vermeten geloof ſoo haeſt
de gheven. Den Vader antwoorde,
hy niet in den droom, maer met ont-
ckten en veerdighe ſinnen Rosa ghe-
en ghehoort hadde, aen hem dit ern-
jck te bevelen. Den Sone herpraemde
n Vader, dat hy e'en-wel daer en-
chen weder ſoude te ruſte gaen. *Chri-
ſtorus* weygerde dit te konnen doen, en
et herdencken van't viſioen ſeer aen-
ntigh becommert, heeft met een
ker verduldigheyt den dagh verwacht.
den dagh was aen-ghekomen de Moe-
van haeren Soon voor-maent zynde,
ſt alles gheſeyt en ghedaen, op dat den
niet en ſou buyten huys gaen, om het
en te openbaren: nu met bidden en
ecken, nu met kyven, den Man aen-ſpre-
de, dat hy geenen ſpot, ſchaemte, en
nde aen ſyne familie ſou by-brenghen
r dit alderſoetſte droomẽ vertel: datter
ſekerder was, dan dat hy ſoude belac-
n worden, als hebbende een kortſach-
e beſetingh, oft een buyten-ſinnighe
ngh, en dwaesheyt. Maer *Chriſtophorus*,
ſtantvaſtigh in zyn voor-nemen, als
r in ſyn Nachts viſioen, is met een
etrouwen naer het Kloooſter ghegaen,
t den ſiecken ghegroet, de bevoelen
ken geboodtſchapt, met ſulcken ſtant-
gheyt van ghelaet en gheruſte ſeker-
 heydt,

heydt, dat oock alleen de cloeckheydt
den ſprekende, aen de twyfelachtige t
hoorders benomen heeft allen ach
dencken van dit te gelooven. Een won
re ſaeck: de uijt-wendighe en openba
genees-teeckenen en hebben niet vert
het heel gheloof aen ſijn woorden te
meerderen: want dien ſelfſten oog
blick, op den welcken *Chriſtophorus* hadt
ghehouden van ſpreken, heeft den ſiec
Provinciael allenghskens beginnen te m
ken het vertreck van de ſieckten, en
naer ſijn ſelven aen de Maeght Rosa
velende, is heel gheſont gheworden
eyndelijck aen-ghenomen zijnde tot
Biſchoppelijcken Myter in *Paraguay* is
en vervult van jaeren gheſtorven.

Aen een andere Weduwe.

Den Doctoor *Balthaſar de Padilla* C
nick en *Penitentier* van de Metropolit
Kerck binnen *Lima*, was met bevel va
nen Aerts-Biſſchop naer het huys van
ſeker Weduwe ghegaen met eenen N
ris, om onder ghelofte van eedt, af te h
ren en aen te nemen, alle het ghene dat
de wonderheden van Rosa ſou wo
by-ghebracht. Soo dan terwylen he
derſoeck gheſchiedt, verthoonden ha
blinckende Rosa aen de Weduwe me
vrindelijck en ghemeynſaem ghelaet
met vermaenende wencken, gelijck m
ghevende aen de Vrouw, om alles te

g

het ghene onder-vraeght wirt, en ge-oock alles voor goet houdēde, 'twelck haren lof in die wettighe Schryf-tafels aen-gheſchreven. Dat heeft die We-daer naer alleen verclaert aen de A-liſche Rechters in het jaer 1630. daer oeghende: dat de Maghet maer als-aer verthoont heeft in ſulcken klee-ghedaente, in de welcke ſy noch le-plaght bekent en becleedt te zijn; ochtans met een blijder en uijt-ghe-er aen-ſicht, ghelijck die voor eeni-dienſt comt bedancken.

lers aen eenen anderen perſoon de telijcke oeffeninghe ſeer toe-gedaen, haer de H. ROSA verthoōt in een inge-t viſioen op die plaetſe de welcke als-n de gheſette Rechters was toe-ghe-t om de ghetuyghens verhael en ant-den van ROSA te hooren. Deſe H. ht ſcheen ſelver de Camer te door-elen, alles met ſorghvuldigheydt te ſien, alles ordentlijck met haer witte n te ſchicken, op te letten, te cieren, ſy gaf te kennen ſulckx te doen, om daer op dien dagh van de ſterffelijcke hen ontfanghen ſoude recht-veerdi-ften van waerheydt en eer.

Aen eenen anderen Godt-vruchtighen perſoon.

ckx ghelijck is het ghene vertelt *de Uſategui* de Huys-vrouw van den oorier *Gundiſalvus* dit by-voeghende,

Aen Maria de Uſategui.

dat de glorieuse Maeght als-dan oock i
sien gheweest seer bly-hertigh oock
schryf-instrumenten aen de Notarissen
te schicken, ende de papieren t'ont
deren, haer blijschap betuyghende, m
welcke sy versoct wirdt, om dat op de
den alle GODTS weldaeden in haer
den wettelijck voor goet ghehouden.
oft dat dit visioen een verscheyden i
het voorigh, oft een ander, en onders
de ick soo lichtelijck niet.

Aen een Nonne Maria de Bustamante.

Hier en magh-men oock niet swy
het ghene in het 1631. gheschiet is aen
ria de Bustamante ghewylde Nonne in
Clooster van de Alder-heylighste D
digheydt binnen *Lima*. ghelijck sy dat
onder eedt bevestight heeft. Sy hadde
de Apostolische Rechters ter goeder
wen uijt-ghesproken allen het ghene
weten hadt in de saeck van de weer
ROSA. Mer ghelijck dat Vrouw-ghe
haest en lichtelijck vervaert is in da
verheysch van eenen openbaeren eec
(gelijck onder de blixems van maledi
altijdt voor haer conscientie vreest, so
daer naer het ondersoecken groote on
rustheden en scrupulen in haer gemo
vaeren, als dat sy mischien oft door
tenschap van te antwoorden, oft d
stronckelingh van de tonghe en men
iet oft te veel oft te luttel soude gh

en, als wel de vol-comen waerheydt, strengigheydt van dien Rechter-stoel eysicht hadde. Dese ellendighe vlotte hen Hemel en helle. Hier praemden de on-gerustigheyt des geest om som-e van haer antwoorden, oft te her-en, oft te veranderẽ; van den anderen de groote schaemte weder hiel haer, at sy niet eygentlijck en kende, wat, elck sy van haer woorden herroepen t. Van desen kandt soo getuyghden het gemoedt, dat sy niet van alles her-ẽ moest, en daer-en-tusschen ontbrack ie teere conscientie de stille gherust- Tusschen dese benoutheden als sy in haer Celleken alleen op eenen was in slaep ghevallen, heeft sy haer oelt door een anders aen-raeck, en l, (maer sonder schrick) seer vrinde-, gheweckt te worden. Ontwaeckt e, is in't beddeken recht geseten, ende aeck lichtelijck verdreven hebbende, in stil-swyghentheydt en aendachtig-t verwondert, waer-om, van waer, n wie sy die ure was op-geweckt: en-rwylen sy alles soo over-peysde en elde, siet, soo daelt daer een soete en stemme tot haer segghende: *En twyf-et*, Maria, *noch en weest niet bevreest*, Rosa *is seker Heyligh.* Wonder om nen: op den selven ooghenblick heeft

heeft *Maria* haer ghevoelt verloſt van
onruſt, de ſcrupels en benoutheydt
vrees ſyn verdwenen,en een heel ſtil w
is in haer gemoet weder-gekeert,ſoo d
de reſt van den nacht heeft konnen d
brenghen met een aenghenaeme ſtil-
gentheydt van een bleyde gheruſth
ſeker zynde dat ſoo groote en haeſ
ſtilte van het gemoet haer niet en ko
gheſtort zyn als van boven. Sy wiſt
en boven dat haer ſcrupels en ongheri
heydt aen niemandt, dan aen den He
en haer alleen,bekent waeren; en ae
ſien ſy plaght te verſchricken naer
vremdt ramoer, beſonderlyck s'na
ſoo is ſy in die ſtemme niet alleen
verſchrickt, maer heel vermaeckt gev

Aen eenen Schryver Vele dierghelycken ſouden daer n
verhaelen vallen: maer het eynde-cr
jen ſal ons ſtellen *Didacus Hyacinthus* P
van *Sevillien*,die binnen *Lima* met de ſ
conſt ſijnen daghelijckſchen coſt w
de, wirdt aen-ghenomen van *Didac*
rales, Notaris in het Proces van de w
ghe Rosa, om uijt te ſchryven de
ken van dat heel Proces, met all
in het ſelve ghehandelt was. Soo da
is bevolen gheweeſt binnen ſekere
ſetten tijdt 2000. blaederen papier
voor-ſeyde Proces uijt te ſchryven,
beſpreeck, dat hy niet en ſoude ghe

(ghelyck hy plaght) de letter van een
e en loopende hant, maer een trae-
, vier-kantige, en toe-gevoegde letter,
ke het ghemeyn volck van de schryf-
t al-daer *Bastaert* noemt. Den Schry-
vas te vreden: maer den eersten dagh,
hy het werck begost heeft, om de
yelijckheydt van de on-gewoone let-
ieeft oock t'saemen beginnen te wan-
n machtigh te zijn soo veel blaederen
te schryven, want (gheljck hy selver
de Apostolissche Rechters onder
v van eedt opentlijck betuyght heeft)
hen het schryven zijn hem de vingeren
vermoeyt gheworden, den arm soo
de zenuen soo verscheyden, dat hy
naels gheschreeuwt heeft, dat hy
de, dat hy om de ghedurighe trec-
ı van den vermoeden Pols, eerder sou-
egheven, en het ghebruyck van de
t verliesen, als het bevolen werck
renghen. Soo dan als hy op eenen se-
ı dagh van s'morghens vroegh tot
nts laet in't schryven gheaerbeyt hadt,
ermoeydt, en in den heelen arm seer
ynight zijnde, is slaepen ghegaen,
ıchter-dencken dat hy daeghs daer
onnut tot het schryven sou op-staen.
er dit verdriet in slaep vallende, heeft
eluckighe Rosa sien tot hem comen
eenen aen-ghenaemen en feestelijc-

ken ganck , met een vrindelijck en
ghelaet , het welck geensints kost iem
doen schricken : en om sekerder te ken
wie sy was , is sy veropenbaert in de
daente, kleedt, cieraet , gelyck den S
ver weynighe daeghen te vooren ha
een Taefereel constigh uyt-ghesch
ghesien hadt. Sy hebben alle beyde
sweghen , maer Rosa soetjens b
mende , heeft synen rechten arm (s
legghende was) tusschen den elleboog
de vuyst seer beleefdelyck aen-gh
machtigh (maer deel naer deel) gepra
en langhen tydt al-soo vast ghehou
ende lanck daer naer soetjens neder
leydt en t'saemen verdwenen. *Pacec*
waeckende en dit mysterie niet kenn
over-peysde in syn ghemoet wat des
te veropenbaringhe wilde bedieden
wat het aen-vatten van den arm
dat lanck-durigh en vast-houdende
prangh? En sprack by syn selven ald
sy mischien (wel kennende mynen in-borst
ghestaedigheydt , met de welcke ick ghew
van stadt tot stadt , van ryck tot ryck , soo
lyck te swieren) my vermaendt hebben ,
volen voort-aen niet meer soo loopigh, m
staedigh te zyn? In dese achtervolging
ghepeysen , syn selven kleedende
synen rechten arm en schouder (me
oyt) veerdigh ghevoeldt , maer no

hoedende, wat dit was, heeft hem
erom, ghelijck daeghs te vooren tot
schryven begheven. Hy heeft ghe-
even van den dagheraet tot den avont-
van de Engelsche Groetenisse, sonder
ghe vermoeytheydt der vingheren,
er eenighe pyne der zenuen, met ee-
lichten, en lossen, en buyten maeten
dighen arm. Van als-dan aen-merck-
hy dat tijdigh weldaedt van die ghene-
e veropenbaeringhe, hy heeft vol-
alle de volghende daghen in dat ar-
lijck werck sonder arbeydt, hy heeft
nden een on-vermoeybaere cracht in
handt ghestort uijt dat Maeghdelijck
raeck van dat in-ghebeeldt visioen,
soo heeft hy het werck van 2000. bla-
n vol-braght, die hem (van dan af) sche-
weynighen te zijn voor sijn wondere
igheydt van schryven. Als-wanneer
werck vol-bracht was, alle die
o ghekent hadden, waeren verwon-
, en aen-merckten sijn traeghe, vier-
ghe en moeylijcke letter, soo vloe-
, soo on-vermoeyt, en soo haest op al
papier ghedruckt. Maer van hier moe-
wy passeren tot grooter Mirakelen.

HET II. CAPITTEL.

Rosa naer haer doodt seer wonder in de ha[...] ghe bekeeringhen der sondaeren, en in d[...] vermorgingh van de hert-neckighe [...] herten.

HOedanigh en hoe groot werck va[...] Goddelijcke Almoghentheyt, d[...] de bekeeringh van den Sondaer, en [...] verre dit te boven gaet de scheppingh[...] Hemel en Aerde, en wanneer een be[...] ringh miraculeus is te houden, magh le[...] wie het ghelieft, by den *H. Thomas*, [...] q.113.art. 9. & 10. Nu naer Rosa, de w[...] ke by Godt is die vermaerde Proces-[...] ster voor de sondaers, op dat sy beke[...] worden, en leven.

Rosa *bekeert vele Sondaers.* *Pater Nicolaus de Aguero, Licenciaet* in [...] *Godtheydt*, in sijne Al-ghemeyne, oft C[...] *laire* Brief, gheschreven den 1. *Sept*[...] in't jaer 1617. tot heel de *Provincie* de[...] *dick-heeren* in *Peru*, waer van hy dan wa[...] *Vicarius Generael*, als-wanneer hy a[...] sijne in't cort verhaelt dat wonder Le[...] en Doot, en Teeckenen van Rosa, soo[...] claert hy onder andere, dat alleenlijck [...] het aen-raecken van't Maeghdelijck [...] haem op de Doodt-berie, menighe [...] schen soo gheraeckt zijn gheweest m[...] ha[...]

tighe en ſtekende beweeghingh, als dat
er terſtont voor alle d'andere teghen-
rdige hebben beghinnen met verheven
men hun ſonden te verſaeken, hun
igh leven te beclaghen, in ſuchten en
-hicken hun uijt te ſtorten, en voor
Alder-hooghſten hun verootmoedigen
en betraende belijdeniſſe der ſonden,
verwonderingh van ontallijcke om-
ders.

enighe van roekelooſer leven, allee-
ck (gelijck dat gheſchiet) uijt nieuws-
gheydt by-comende om die geſtorven
one Maghet van naer-by met de ande-
de draegh-bare te ſien, in den eerſten
-val zijn ſy ontſteken in eenen haeſti-
en binnighen ſonden-rouw, ſy heb-
hun aenſicht met traenen ghewaſſchen,
tlijck belijdende, dat ſy vertrocken
eenen anderen gheeſt, dan zy gheco-
waren, ende dat ſy metter daet voort-
ſouden trachten hun manieren en le-
beter te ſchicken. Godt *den Vader der*
bertigheden hadde miſſchien daerom
-gheſchickt, dat by-naer twee heele
en langh het lichaem van ſijne Rosa
openbaerlijck blijven on-begraven
, op dat haer doornen aen ſoo vele
en weſen tot ſaligheydt: want naer
Honingh-vloeyenden *Bernardus*: *Noyt*
rdt ghy gheluckiger geſteken dan als ghy tot
w wordt ontſteken.

En noch eenighe roecke-looſe nieuws-gierighe.

2.Cor. 1. v. 3.

En eenige oock gee-ſtelycke perſoonē.

De Moeder van deſe Maeght, *Maria*
Oliva heeft in het jaer 1618. den 15. *Febru*
rii voor de gheſtelde Rechteren, onder a
dere ſaken verhaelt, dat naer het uijt-vae
van haer Dochter, op verſcheyden ti
ſchen-tijden zijn by haer ghecomen v
ghe-ſtelijcke perſoonen van verſcheyde
Clooſters-familien, de welcke ghelijck
ghecomen waeren om met een milde g
hulpe eenighſins te verlichten haer bek
de armoede, ſoo heeft oock elck ider
ledē, dat ſy met deſe aelmoeſſen maer e
kelijck quamen bedancken de MagetRo
aen wiens verbidden en tuſſchen-ſpraec
wel wiſten te moeten toe-ſchryven de
der-beſte veranderingh van hun levē; bl
zijnde dat ſy nu anders waeren als te vo
en ſy beveſtighden, dat ſy tot dit geluck
gecomen en waeren, dan naer het a
geroepen voor-bidden van Rosa in he
mels Hof. * Voor-waer het is een groo
en miſchien een ſelſaemer mirakel, dat
nen traeghen en flouwen geeſt in den
Godts, terſtont wordt op-gheweckt
crachtigh ontſteken tot eenen ernſtig
drift van de vol-maecktheydt, als we
eenen grooten ſondaer van ſijn booſe
ten ghebraght wordt tot beterniſſe va
ven: want deſen kent t'meeſten-deel
peryckel, maer den anderen ſlaept d
in de gheruſtheydt.

* *Nota.*

'en eerweerdighen *P. F. Bartholomæus* *En noch eenen grooten Sondaer.*
inez, voor-tijdts den Bicht-vader van
a, en als-dan Overften in het Cloo-
der *Paters Predick-heeren* binnen *Lima*,
t uijt feker wetenfchap (ghelijck hy
uyght) aen de felve Rechters vero-
aert in het felve jaer en maent, iet
eenen grooten fondaer, het welck
er vele andere) verwonderingh weer-
is. Eenen Man van boos leven,
e wel ghedurigh met de andere ghe-
ighe ghegaen naer het levend-mae-
e Sacrament van de Bichte, en de
Communie, maer niet anders als tot
odt en verderffenis van zyn ziel: want
eelen verloopen tydt van fyn heyligh-
dende leven en hadde hy noyt eens
elyck en geheelyck gebicht, en in dit
was hy nu langhe jaeren verrot. Hy
aerden en hoopte fonden op fonden,
het fcheen dat alle fyn ziels achter-
ken verhert en weerachtigh ghewor-
vas: jae daeghelyckx wirdt hy noch
achtigher, en de goddeloosheydt nu
op den gront vervallen zynde, en
hde nievers meer naer. Daer is even-
e Godt-vruchtigheydt van ymant an-
niet ontbroken, die defen alder-ellen-
ten aen Rosa (onlanghs maer begra-
ijnde) heeft bevolen. En hy terftont
jck van een lanck-jaerighe flaep-
fieckte

ſieckte ontwaekende , heeft beginne
voelen van binnen , dien blaes van dit
(maer alder-machtighſte) windeken ,
het welck GODT aen-blaeſt de herter
obſtinaeten , dat ſy ghelijck waſch
men te ſmilten. Den ongheluckigh
verſchroomt gheworden , ſiende ſijn
ven verſmoort in ſulckenen ſlyckachti
en on-uijt-comelijcken Dool-hof: ma
Goddelijcke goedtheydt heeft hem
men in-gheſonden een groot leet-v
met een betrouwen van bermhertigh
Wat ſullen wy al veel ſegghen ? Hy
met een alder-bitterſte gevoelē van d
heyt een generaele bichte van ſijn he
ven uijt-gheſproken , en van alle
ſchroomelijcke feyten en ſonden (di
manier en ghetal te boven gingen) en
hy niet een verſweghen , ende de
GODTS heeft ſijn verherte Conſcien
ſulcken teerheydt vermorght , dat hy
maels oock de minſte foutjens ſeer
achtigh ghevoelt heeft , en hem ſeer
gheſpoedight die uyt te waſſchen.

Den ſelven P. *Martinez* heeft in d
En ontallycke andere binnen Lima *en in* Peru. ven onderſoeck heylighlyck beveſtig
hy het niet alleen in het bicht-hoor
vonden heeft , maer dat hem ooc
blijckte uyt het eenſaemigh getuyg
veel andere Bicht-vaders , datter on
ken , ſoo binnen *Lima* , als in het he
Peru van den onderſten af-grondt

en, op ghecomen zyn tot in de haven
een waerachtigh leedt-wesen, en de
zielen met traenen en oprechte bich-
hebben uyt-ghewasschen, naer dat sy
ulpe van Rosa nu in den Hemel had-
en-geroepen. Dit selfste hadde wey-
te vooren (te weten, in't jaer 1617.
1. *December*, aen de Rechters verclaert
Eerweerdigen P. Antonius de la Vega Loaysa
le Societeyt Iesu, eertydts *Commissaris*
het H. *Officie*, en *Rector* van verscheyde
legien, den welcken oock vermaendt
, dat het besonderlyck te mercken is,
at naer het ghemeyn en eenpaerigh
eel van de H.H. Vaders, dese soorte
weldaeden met recht magh gherekent
len, onder de krachtighste en uyt-ne-
te bewys-teeckenen van een vaste en
re heyligheyt. Dat selfste verhael heb-
n dien selfsten Rechter-stoel oock be-
ght *P. F. Franciscus Nieto*, en *P. Magister*
annes de Lorenzana Predick-heeren, eer-
alle by de Bichtvaders van de Maeght,
de welcke wy hier voore ghesp oken
en. Met hun komt in alles over een
Petrus de Loaysa, den welcken hier
dinghen by voeght, weerdigh om te
ercken. Het eersten is, dat daer wey-
daghen naer de doodt van de Maeght,
groote menighvuldigheydt van soo-
ghe bekeeringhen en is gheweest, als
D dat

dat binnen *Lima* in alle de publieke wi-
kels , al-waer de ghedraeyde Disciplii
sweepen , en gordels van borstelen ,
hayre kleederen van verscheyde soo
verkocht wirden , alle dese ghereetscl
pen van verstervingh en strengigheyd
eenen bot ontbroken hebben om
menighte van de Coop lieden. Het tw
den is , dat hy (onder vele andere , tot
ernstelyck berouw als-dan bekeert) se
gekent hadt twee groote Sondarerssen
welcke den om-wegh van een schan
leven met de knoopachtighe netten
hellen seer in-vast verwerret hadde:
alle byden beweeght zynde door die re
draeghende Mare van ROSA , ende a
crachtighe ghebeden van ROSA , voo
Throon GODTS bevolen zynde , h
hun van de on-suyverheydt seer ghel
lyck ontknoopt , en hun voeten stan
telyck ghestelt op den wegh vande d
Men heeft niet connen (ghelyck
lichamelycke , soo oock in de ghees
ke miraculeuse ziel-ghenesinghen
teeckenen) gheraeken tot de besc
naemen van ieder persoon , en dit e
oock niet betaemt : laet het ghenoo
dat de Bicht-vaders van *Lima* , en
van het heel ryck *Peru*, met bewys-t
nen in't ghemeyn verclaert , hun ve
dert hebben sulcken groote verand

En twee groote Sonda-rerssen.

manieren in het volck, van dien dagh
p den welcke Rosa in het Paradys van
en Bruydegom heeft beginnen te we-
le Voorſprakerſſe van haere Borgers.
ſagh de Vrouwen ſtrydts-ghewys af-
pende hun overvloedighe pracht der
deren, ſoo buyten als binnen huys ver-
nen en draeghen een kleedt van een-
ligher ſtilte. Men hoorden de peni-
e s'nachts in de Clooſters door alle
ken van Panden en Kercken, ghelyck
trommelerſſe, met bloedighe ſlaegen
veepen den oorlogh verklaeren aen de
gheydt en luyheydt. Men bevondt alle
icht-ſtoelen der Prieſteren beſeten
ſuchten en rouwighe borſt-kloppingh.
delyck dit wonder is ſoo menigh-mael
r het volck gheſchiet, en ſoo bekent
veeſt, dat den voor-ſeyden *Martinez*
treffelyck Man en onder de uyt-ne-
ſte van Religie en Godt-vruchtig-
t ſeer vermaert) niet ghetwyfelt en
voor den ſelven Rechter-ſtoel met
te betuyghen, dat hem docht, als
an dien tydt af, dat *Peru* door de onſe
ntdeckt geweeſt, daer noyt gheweeſt
ſoo uyt-nemende Predikant, die met
groote en ſoo vele beweegh-ſteckſels
olck tot de deught ſoude verweckt,
o ghemeynen gheeſt van penitentie,
o grooten brandt van Godt-vruchtig-

heyt onſteken hebben. Het is een won
ſaeck, dat de ſaligh-vruchtighe Doo
van een ROSA, ſoo veel vermoghen
ben tot de ſtekende ziel beweeging
ſoo veel menſchen.

Een wonder van twee andere Vrouwen.

Het is gheſchiet (ghelyck dit voo
Rechters verteldc de Huys-vrouw van
Threſoorier *Gundiſalvus* (dat daer
Matroonen by een ſaten, om wat li
lijck met malcanderen te k uten. Een
die twee aen grypende een Boeckxken
daer ontrent by gheval open lagh,
geſien, dat het Leven, de Doodt, de
den van de Maeght ROSA beſcheyde
en cortelijck daer in beſchreven ſto
Sy heeft dan met ruſt wat beginnen
ſen, terwylen d'andere aen-hoorde:
haer is by naer ghebeurt het ghenen
tydts aen die Hovelinghen, die het
van den H. *Abt Antonius* uyt curieush
gheval laſen: want terwylen de eerſte
lyck om den tydt te paſſeren was leſ-
deſe wirdt ghelyck met Fackels van
melſche vlammen ontſteken: ſy voeld
ſy allenskens wirdt on-machtigh te
ghen ſulckenen on-ghewenden,
Godtelycken brandt: heeft het noc
verborghen ghehouden, om ſoo hae
af te breken die vierighe ſoetheydt v
koſtelycke leſſe. Daer en tuſſchen
vlam van liefden al heeter op-ghegr

In S. Auguſt. belydeniſſen, 8. *Boeck*, 6. *Cap.*

len verborghen brandt en kost nu niet
gher bedeckt worden: de Vrouw heeft
ler keelen uyt-ghe∫chreeuwt, niet ge-
on zynde ∫oo te ∫ieden en te ∫milten in
ODT. Sy verwonderen hun beyde, dat
e Roosachtighe blaederkens van dat
n boecksken was verborghen ghele-
n ∫ulckenen grooten vier-∫lach. Maer
ostratus en heeft het niet ghenoegh ver-
n, die het nochtans eerst ghe∫eyt heeft,
de Roos *is de Lamp van de liefde.*
. *Joannes de Villalobos* van de *Societeyt*
u, binnen *Lima Rector* van hun Novitien-
s, eenen Man ∫eer hervaeren in de
nisse van het gheestelijck leven, heeft
r den ∫elven Rechter-stoel van zyn ey-
n ∫elven vertelt: dat hy by ROSA on-
t haer doot was gheweest, ende met
ghelegentheydt, van de stervende
eght heymelijck gh beden hadde, dat
haest ∫y ghekomen ∫oude zyn tot den
t-kamer van haeren Hemel∫chen
ydegom, voor hem ∫oude willen van
OT verkryghen die be∫ondere gaeve,
velcke hy als-dan in ∫ijn ghemoet be-
kte. De stervende Maghet heeft hem
toutelijck belooft: *En weynigh* (∫eyde hy)
dat de Maeght haeren gheest hadt ghegbe-
hebbe ick met openbarighe teeckene be-
en dat door ROSA *s' voor ∫praeck in den*
el, die gaeve aen mynen gheest van GODT
derlyck is ghegheven. Den

Een ander wonder van eenen Pater Ie∫uiet.

Den Thresoorier *Gundisalvus* bevesti[...]
met eedt,dat hem vele,soo geestelijcke[...]
wereltlijcke persoonen(van welcke de [...]
ghet ghebeden zynde , het selve in hae[...]
doodts-strydt hun belooft hadde) op[...]
lijck hebben beleden, dat sy terstont [...]
haer gheluckighe aflyvigheydt in [...]
selven ghevoelt hebben uyt dien Hem[...]
schen Salf-winckel van den *H. Gheest* , [...]
hole salvinghen der herten , onghewo[...]
straelen van die boven-aerdtsche lich[...]
Apoc. 2. v. 17. *en witte steentjens van den nieuwen naem* [...]
niemant en weet dan diese ontfanght. Te [...]
ten, dit was van het bancket, dat R[...]
toe-gheseydt hadde , als sy nu sterve[...]
seyde , dat sy tot een groote treffeli[...]
maeltydt ghenoodt wirdt. Dit selve [...]
vestight (maer in't kort) den bo[...]
ghepresen *P. Antonius de la Vega* van de[...]
cieteyt Iesu, en noch andere. Maer laet[...]
weder-keeren tot de vermorginghen [...]
de hertneckigen zielen,die door de mi[...]
lingh van Rosa gheschiet zyn.

Sy vermorght het hertneckigh hert van een Vrouw.

Franciscus,en Alexander de Coloma twee[...]
ghen Broeders , hadden een Moeye [...]
s'Moeders kant met naeme *Maria de X*[...]
een Vrouwe seer rijck en wel hebbe[...]
maer voor dese haer Neven on-versoen[...]
af-ghekeert , en hertneckigh. Den se[...]
Franciscus onder-hiel binnen *Lima* op s[...]
kost 6. Nichten , en 2. Neven : maer [...]

ieckighe Vrouwen was oock aen niet
an alle dese Nichten, en Neven toe-
aen; soo dat sy hun oock niet geweer-
de aen te spreken. Iae als sy haer te-
ent maeckte, heeft sy seer neerstelijck
houwt van aen iemant van dese voor-
(niet teghen-staende de 8. lesten o-
aer ghebreck leden) iet van haer
te maeken, jae oock niet eens spraeck
hun hadde ghemaeckt. Daer is aen
iscus en *Alexander* eenen noodt over-
omen van eenighen tijdt elders naer
reysen, daer-en-tusschen te *Lima* la-
soo veel arme Nichten en Neven.
n *Franciscus* bitterlijck droef zijnde
jn weeskens, en niet weetende waer
m keeren soude, heeft Rosam (als die
uijt dien verweerden Dol-hof alleen
ssen konde) te hulpe geroepen, ende
reghen: want den nacht voor sijn ver-
, den druck van dese ellendighe wees-
heel benauwdelijck bevelende aen de
ght (wiens beeldt hy voor hem hadt)
ckte haer, dat sy door haer verbidden
en Almoghenden Temmer der her-
soude vermorghen die steenachtighe
gheydt van dat af-ghekeert hert, en
die styve Moeye ingheven eenigh
chelijck ghevoelen van haer eyghen
dt, en te hulpe soude comen aen die
oselen die door de slibberachtigheydt
van

van d'armoede perijckel liepen van h[illegible]
eer. Een wondere ſaeck ! Daeghs d[illegible]
naer, heel vroegh, doet die Moeye *Fr*[illegible]
ciſcum haelen (die ſy te vooren, den t[illegible]
van 18. jaeren niet en hadde willen ſi[illegible]
en heeft aen hem verclaert, dat ſijn [illegible]
nacht heel ongheruſt, droevigh, en ſon[illegible]
ſlaepen over hadde ghebracht, ghedu[illegible]
voor haer ooghen ſwierende de miſtr[illegible]
ſtigheydt van haer Nichten en Neven [illegible]
ſy wel wiſt alle menſchens hulpe ſoo [illegible]
digh te hebben, als ſy ghebreckigh wae[illegible]
Soo dan dat hy naer huys ſoude gaen, [illegible]
deſe heele bende van bedruckten voor [illegible]
aenſchyn ſou brenghen, dat ſy die al t[illegible]
men op order wilden omhelſen, en [illegible]
lijck in haer huys op voeden.

Daer-en boven heeft ſy noch aen h[illegible]
ciſcus bevolen, dat hy oock eenen ope[illegible]
ren Notaris ſoude mede brenghen, d[illegible]
in ſyn by-weſen een ander Teſta[illegible]
ſou maeken, en het eerſte te niet d[illegible]
Franciſcus ſoo vele blijſchappen te ſa[illegible]
niet vattende, en in die Moeye de M[illegible]
ROSAM ſtillekens eerende, heeft ſee[illegible]
ſtigh en geerne gehoorſaemt, deſe e[illegible]
dighe bende by-ghebracht. Hier liep[illegible]
de kuskens, ſoete traenen, teer en omh[illegible]
ghen: deſe 8. arme weeskens w[illegible]
aen-ghenomen tot het by-woonen va[illegible]
huys, terſtont wordt dat voorigh [illegible]

t Testament verandert, de Nichten
de Neven worden erfghenaemen ghe-
even van heel den rijckdom tot eenen
ver toe, en selver oock aen *Franciscus*
Priester was) worden toe-ge-eygent
een jaerelijcksche rent 140. patacons
en tijtel van een Capellanie, hier toe
ghe huysinghen tot onderpant zijnde
telt. *Dioscorides* heeft bedecktelijck
ert, dat in de *Roosen* een sekere kracht is
liefde-verwecksel, om de herten te
vinghen, te streelen, en te versoenen.
r dit heeft onse ROSA van *Lima* claer-
ethoont.

dovica Barba en peysde in haer gemoet minder, als aen te nemen het sneeu leedt van den *H. Vader Dominicus.* Ro- och levende, hadde eens aen den t-Vader van *Ludovica* voorseyt, en lijck toe-ghesevt, dat *Ludovica* met lve kleedt soude ghecleedt gaen: ja het selve op't alder-brandighste sou eeren. Soo *Ludovica* dit uijt den mont aren Bicht-vader verstaen hadde, heel benauwt de uijt-comst van dese eggingh beghinnen te vreesen en het t hert-grondigh te schroomen: ja anneer van verre daer een vliegende k, oft een in-vallende ghepeys van eedt aen te nemen haer voor-viel, sy een afgrijsselijck ghespoock ghe-

Van een andere Dochter.

 sien

ſien hadde, ſoo wirdt ſy beſtaen, ſy we
ſpande met haer gemoedt, en ſy verh
noch meerder haer hert. Daer-en-tuſſ
is ROSA geſtorven, en als oft de doodt
de Voorſeggherſſe oock t'ſamen de d
waer van de voorſeggingh, heeft *Lud*
beghinnen af te legghen de onnutte v
gheruſt zijnde, dat noyt ſoodaenigh v
nemen haer in den ſin koſt vallen: dat
ter de fabuleuſe verſieringhen van de
ten, als de veranderinghe van haer c
naet hert in waere daet haer ſouden e
komē. Maer het betrouwen op haer w
ſtaen en de ſekerheydt van haer her
kigheydt heeft ſelfs de Vrouwe bedro
Want, ſiet, haeſt naer de doodt v
Maeght, is de kracht van de weder-
nigheydt verflauwt, dien lanck-jaer
ſchroom is verdwenen, en de deure
hert heeft haer van ſelfs gheopent a
hemelſche in-ſpraeck. Sy heeft uijt
Act. 9. v. 6. roepen met Paulus: *Heere wat wilt g*
ick doen? Van daer is ſy ghegaen na
Graf van ROSA, en heeft de ſaeck
Maghet oodtmoedigh bevolen, dat
den Bruydegom voor haer ſoude v
ghen een ſalighe verkieſingh van ſ
nighen ſtaet, die haer ſoude het alder
bequaem maeken tot den dienſt G
en vervoorderen in den wegh va
eeuwighe ſaeligheydt. En ſonder v

ROSA heeft *Ludovicam*, en GODT heeft
AM verhoort, en heeft in haer hert ter-
t in-ghereghent een vierighe en vrem-
egheerte van het H. Habyt van *Domi-*
. De Vrouw is terstont ontsteken, sy
de, sy brande in die gheneghenheydt,
y altijdt gevlucht hadde, en die voor-
s vreesde hier van oock lichtelijck te
en, die vreesde nu meerder, dat haer
heleghentheyt (van dit haer op-set uijt
oeren) oft soude ontvallen, oft ver-
ght worden. Sy wirdt ghepynight met
achter-denckende benauwtheydt, al
lie gheluckighe ure niet en kost naerde-
, die haer begheerte vervullen soude.
-dan haren Bicht-vader van verre ghe-
hebbende, is ras daer by gheloopen,
t haer hert uijt-ghestort, en met veel
nen verkreghen de verhaestingh van
gratie, door de welcke sy terstont noch
 selfsten dagh sou worden aengerekent
et getal van de Susters van den Derden
ghel, aen-nemende den naem van *Ludo-*
de S. Maria. Maer soo haest sy haer sagh
at wit kleedt van haren *H. Vader Domi-*
s, is met overvloedighe troosten van
Hemel heel over-goten gheweest,
h sy en was oock niet machtigh
ghenuchte van haer gepaeyt ghemoet
te drucken, hier over alleen droef zynde
sy met een vreesachtigh en wederspan-
 nigh-

nigh hert ſoo langh weder-ſtaen hadde a
ſoo groot gheluck.

Van noch een andere twyffel-achtighe Vrouwe.

Ludovica de Mendoza, Huys-vrouw v
Alphonſus Gonſalez de S. Martino, een we
nigh tijdts naer de doot van de H. Maeg
ſiende dat de ſelve van allen het volck n
ſoo veel lof en eer gheviert wirdt, ongh
loovigh (t'zy door de Vrouwelijcke ſo
heydt in't weder-ſtaen, 'tzy door de v
derſpannighe vervrieſinghe van goede
fectie) noch en konde, noch en wilde
ghelooven van de Heyligheydt van Ro
Want (ſeyde ſy) *Wat trap van volmaeckt
heeft een krancke Dochter, haer een-en-dert
ſte jaer noch qualyck onlanghx uyt-ghetred
konnen bekomen op den tydt van ſoo een kort
ven? Oft van waer heeft aen* Rosa, *ghebore
op-gebrocht onder ſlechte lieden, met haer e
hant-werck onder-houden, in een wereltlyck
geleeft en geſtorven zynde, de ſchole van ſoo g
te deuchden open gheſtaen, oft de leder van
hooghe* Godts beſchouwinghen *byder* h
gheweeſt? Laet de Mirakelen roepen,
dovica die twyfelde: laet het volck toe-
pen, ſy wirdt al meerder doof. Soo da
haer hert (om niet te ghelooven) ſoo
bewapent, moeſt met eenen ſterck
loop-boom ghetreft worden, om hae
ver te gheven. Sy is met een haeſtighe
nauwtheydt bevanghen gheweeſt, ſo
ſy haer van handen en voeten be

n

nde: en dit en was niet ghenoch. Sy
een grooter ontſteltenis in haren
t ghevoeldt: duyſterniſſe, ſchroom,
der, hadden haer ghemoet belegert:
eroert hert wirdt ghelijck met een
bevinghe geſchuddet. Eyndelijck ſy
pentlijck kennende, dat alle deſe op-
alleen voorts quamen uyt haer we-
pannende on-gheloovigheydt, heeft
nt de handt ghegheven, de hertnec-
ydt af-gheleydt, en met een bevende
oet tot Godt verheven, heeft oodt-
lelyck beleden, dat ſy gheloofde, dat
t het heel herte belede, als dat Rosa
chtigh Heyligh was. En, ſiet, ter-
is die ſchrickelycke beroerte geſtilt,
nweder heeft op-ghehouden, het
n weder is op-ghecomen. Soo was
ert voor ſijn Bruydts eer dien Bruy-
m, *Aen wie de winden en de Zee ghe-*
emen. Maer ten leſten moeten wy
e Gheeſtelijcke tot de lichamelijcke Matt. 8. v. 27.
eden af-ſtappen.

HET III. CAPITTEL.

De peryckelen, de ſieckten, de doodt, wo… verdreven door het aen-raecken, den reuck, en het eeren van de over-leden ROSA.

AL is het ſaken dat P. *Antonius de la Loayſa* van de *Societeyt* IESU in ſijn … ſprekende antwoorden, uijt-druckel… en dickmaels, de gheſtelde Rechters … maent heeft, dat het heel leven van R… van haer jonckheydt af tot haren leſte… ſem toe, te houden is voor een vervolg… de en ghedurigh *Mirakel*, nochtans he… ſy willen voorts gaen tot klaerdere en… ſonderlijcker ſaeken, en de welcke he… naer haer leven uijt-gheſchenen in ee… ders weldaet.

ROSA *verweckt een jonck geſtorven Meyſ-ken.*

Met recht verheyſcht hier de eerſte pl… de verweckingh van een half-jarigh… ſtorven Dochterken met naeme *Mag*… *de Torres*. Den Vader van dit Docht… was *Gregorius de Torres* eenen Acker-… de Moeder *Ioanna Michaela*, alle bey… vende op het Acker-werck in de voor… van *Lima* op den wegh van *Melambo*. … deſe twee in't jaer 1627. in de Maen… *tober* huys hielen ontrent de Stadt o… Pacht-hof van *Balthaſar de la Cona*, …

een kortse met eenen buyck-loop dat
Dochterken in-gevaeren, en heeft het
esten ghedoodt tusschen de armen van
Moeder. Al-hoe-wel de remedien voor
equaemheydt van dien ouderdom, ge-
ckt waeren, en hadden niet ghehol-
, noch oock niet de sorghvuldigheydt
le traenen van de Moeder : de doodt
uijt-ghetrocken het zieltjen van het
eken op de armen van de bedruckte
eder. Dat onghezielt lichaemken heeft
en ligghen van dien avont af tot het
r licht van den volghenden dagh,
ler wermte, sonder roeringh. Daer
dt nu ghereet het houweel om aen dat
n lichaemken een graf te maeken, de
nmekens wirden aen-ghebraght om
kleyn kroontjen te vlechten. Maer de
eder ontrent het midden van dien
it, in-dachtigh dat sy noch iet by haer
de, het ghene Rosam hadt aen-ghe-
kt, heeft terstont de kistjens van haren
en huys-raedt door-snuffelt, en heeft
vonden een stuckxken van haer kleedt,
een tackxken van Ginet, (daer de
ght voormaels hadt op-geslapen) hier
e is sy naer het kout doodt lichaem ge-
, en heeft Rosam met langhe en be-
wde ghebeden beginnen tot hulpe te
en; ten lesten nu stercker in't betrou-
, en ghelijck oft sy die levendt-mae-
kende

kende reucken uijt de Reliquien van I
ſoude uijt-trecken, heeft op een ſch
ken eenige brandende kolen gheleydt
op die kolen dit tackxken met noch e
uijt-ghepluckte draetjens van't klee
heeft ſoo haer gheſtorven Dochterke
roockt. De levende ſluyten hun ooge
den roock, en deſe doode heeft di
voor open ghedaen: want, ſiet, die
ſten ooghen-blick, op den welcke
roock het Kindeken heeft aen-ghera
is het verreſen, ende openende de o
(die de droeve Moeder daeghs te v
ghesloten hadt) heeft haer nu aen
verblydt. By dit Mirakel zijn tegen
digh gheweeſt den Vader, en de Suſt
dit kindeken, en noch eenen Ionghe
die eenpaerlijck op hun knien vall
en onmachtigh teghen hun blydſch
verwonderingh, hebben met op-ge
ſtemmen tot in den Hemel den HEE
preſen in ſijne ſoo wel-rieckende
Daer-en-tuſſchen die kleyne *Ma*
ſeer luſtigh uijt-ghedroncken heb
een weynigh waeters (in het we
Moeder gheſtroyt hadt eenigh ſan
het Graf van de H. ROSA) heeft h
ſont recht geſeten, alwaer ſy hadde p
leghen; noch van de voorighe kran
en is daer niet het alder-minſten t
over ghebleven.

n het jaer 1631. *Antonius Bran* slaeve
Joufvrouw *Ioanna Baretta* lagh te bed-
van cortsen en benauwtheydt des her-
, ende den teghen-strydt van de sieckte
de nu dry maenden en meer, alle de
ht van de Medecynen ontkracht, wey-
ne hope zijnde van ghesontheydt. Hy
lt gade geslagen van sijn Huys-vrouw
Neve, welcke twee (als sy hem s'nachts
ckten) hebbē terstont gemerckt dat *An-*
us daer lagh sonder asem, roeringh, en
nste teecken van leven: sy riepen den
en aen met sijnen eygen naem, sy nepē,
lopten, maer van dat verstyft en koudt
aem en kreghen sy gheen ander andt-
rdt als van de doodt. De Huys-vrouw
schroom en droefheydt beswaert, is by
Meestersse gheloopen, en heeft met
huyl ras gheboodtschapt, dat haren
n ghestorven was. De Vrouwe heel
aest is te bedden uijt-ghespronghen
nt het was nu midder-nacht) en is met
vrouwe *Ludovica Baretta* haer eyghen
er terstont naer de kamer van *Antonius*
spoeyt. Den Neve van *Antonius* be-
ghden aldaer aen het hooft-eynde van't
de den aflyvighen, en heeft met
droeve stemme aen de in-komen-
Vrouwen ontmoet, *En wilt* (seyde hy)
n onghemack nemen; want onsen Anto-
heeft nu synen gheest aen den Schepper we-

En eenen Man.

F *der-*

der-ghegheven. Joanna komt naerder by,
besiet, sy raeckt, sy schreeuwt: maer s
sy hem uijt-ghereckt, kout, en styf bev
den hadde, als seker ghenoch van h
verlies, heeft aen haer Suster gheseyt:
heeft GODT *oock desen my soo profytighen*
noodtsaeckelycken DIENAER *af-ghenomen; da*
nen naem ghebenedydt zy. Daer naer geke
zijnde tot het hooft-eynde van't bed
heeft daer sien hangen een papieren-be
van de H. ROSA, mischien een van die
welcke te *Roomen* met oorlof van de O
sten ghesneden, en in *Indien* zijn ghebro
gheweest. Hier van ghenomen hebbe
een vast betrouwen, heeft met luy
stemme ROSAM beghinnen te aen-
pen, en vry-hertigh te bidden de ver
kingh van haer Slaeve. Terstont hee
het af-ghenomen Beeldt, op de borst
den ligghenden dooden eerbiedelijck
leyt, en heeft daer, in droeve stil-swyg
heydt met de dry andere de uyt-ko
verwacht. Een half ure is daer ontren
bedde met swyghende ghebeden gh
seert, als-wanneer *Antonius* (die twee h
uren lanck, koudt, bleeck, en onroe
ghelegen hadt) met eenen diepen
(ghelyck van die heel vermoeyt zyn)
syn ooghen gheopent, ronds-om ghe
en verwondert, dat syn Meestersse die
ghemackelycken tydt van den nach

n was: hy heeft ghevraeght, wat daer
loen was? Terstont verstaen bebbende,
tter gheschiet was, heeft nu verkloeckt
bedde ghesteten, en heeft hem niet al-
n verbetert, maet ghesont en wel ver-
ckt ghevoelt, ende de kortse is naer-
els noyt weder-ghekeert: maer noch-
s door het praemen van de tegenwoor-
Vrouwen heeft de medecyne te voo-
bereydt (al was sy nu niet noodigh) in-
nomen, en twee daghen daer naer het
k-bedden verlaetende, is naer het Graf
Rosa ghegaen, en heeft aldaer eenen
len dagh in danck-segginghe over-
bragt.

lisabeth Duran Weduwe van *Iacobus Car-* droegh van over langhen tijdt eenen drooghden onnutten arm in banden ge-
nden, met wiens niet alleen moeyelijck
vicht, maer oock ghedurighe pynen sy
quelt wirdt. Soo-dan als sy ghehoordt
ft, dat het maeghdelijck lichaem van
sa (in de kercke van de *Paters Predick-*
en op een Berrie gheleydt) wirdt be-
dt tot het Graf, vol van gheloof en met
e Dochters verghesellschapt, is sy daer
en gespoeyt, en heeft haer onder de me-
hte van't volck in-gedrongẽ, om te sien
sy eenighsins tot aen het lichaem sou
nen by-komen. Sy is daer by-gekomen,
r het toe-doen van haer Dochter, en

Sy gheneest eenen styven en dooden arm.

andere, die den wegh baenden, en met
selve hulpe seer moeyelijck door-worst
hebbēde tot aen de trappē van't graf, he
twee oft dry reysen den arm aen het a
sicht van ROSA gheraeckt, en terstont
dien selfsten tijdt uijt-ghesschreeuwt: C
mynen arm is ghenesen, mynen arm is wede
vende gheworden. En om het Mirakel g
loof doen te hebben, heeft haeren arm
len kanten seer veerdigh, levendigh, en
gheswiert, in het aensien en verblijden
het seer menighvuldigh volck. Maer b
ten de andere is alder-meest verwon
gheweest *Melchior de Amusgo* Medecyn
onder t'volck by-gheval daer teghenwo
digh was, en langhen tijdt vele versc
den (maer te vergheefs) remedien aen
arm van dese Vrouwe ghedaen hadde
lijdende dat den arm niet menschelijc
kost ghenesen wesen. Maer *Elisabeth*
die goede uijt-komste verblijdt, is n
maels vele jaren langh ghesien gheweest
ren arm te ghebruycken tot alle werck
oft hy noyt verslapt en hadt gheweest.
Mirakel heeft als-dan ghehadt soo veel
tuyghen, als ROSA daer hadde op
Doodt-berrie teghenwoordige aensc
wers.

Eenen in-ghetrocken

Eenen Moor, knecht van den Licen
Didacus Ayala (den naem en hebbe ick
vers ghevonden) hadde nu over langen

ooren het ghebruyck van de rechte dt, en den arm, door invouwingh en kingh der zenuwen. Desen ghehoort bende de mare van die gestorve Maeght, iet de anderen naer de kerck van den *H. minicus* ghetrocken, hem met ghebeden Rosa bevolen, en tot teecken van de kreghen ghesontheydt, sijnen arm tert hoogh op-gheheven, en uijt-gereyckt r de heele kerck gedraeghen, wegh rpende de oude inwindinghen der doec-. Allen het volck sagh dit, en terwylen een alghemeyne stemme was uijt-berde in Godts lof, en terwylen daer het roep van de gheluck-bieders sigh inghelde, sommighe (die den knecht geynsaemer kenden) hebben sijn handt feeijck aen-ghegrepen, voor alle het volck kust, en met een godtvruchtighe kusheydt bespeurt de oude teeckenen, alr de intreckingh, de handt met den arm den Moor voortijts soo vast invouwen booght hadde. *arm en handt, aen eenen Man.*

Maer wy komen van den rechten tot den cken arm. *Georgius de Aranda Valdivia* ester, hadde voor sijn wydingh in den loghe van *Chili* teghen de ongheloovin, vele wonden in sijnen slincken arm fanghen, de welcke daer naer qualijck meestert zijnde, allenghxkens etter, ckinghen, en ghefwellen aen-genomen *Dierghelyck aen eenen Priester.*

hadde, soo dat nu den arm om de op-
swollentheydt niet meer en kost oft
ghereyckt, oft ghevouwen worden.
alder-moeylijckste gheswel was tot
vingheren toe ghekroopen, soo dat de
der-bedruckste Priester in de Misse
Hostie niet ghemackelijck en kost ha
len, en den slincken arm sonder het on
steunsel van den rechten niet op-he
Soo-dan dien selfsten dagh dat Ros
graeven is geweest, van sijnen eygen B
der (die Religieus was) gheholpen zij
is in het Capittel-huys ghekomen, h
aldaer voor het graf van de Maeghet
beden, haer hulpe aen-gheroepen,
oock terstont verkreghen: want met
koudt sweet haestigh vervoghtight, so
d'een naer d'ander, vinghers, handt,
soetjens proeft te roeren, heeft alles,
nesen, ghesont, en gheboogh saem be
den. Terstont soo van blijschap, als g
vruchtigheydt, bevende, is gheloope
de kerck (waer als-dan by-gheval wa
P. F. Christophorus de Azevedo Prior van P
ma, en seer vele wereldtlijcke persoon
en heeft aldaer voor den Autaer van
H. Roosen-krans met luyde stemme
danck-segginghe ter aerden gheleg
Een ieder die daer t'naeste waeren, q
gheloopen om dit te sien, en onder die
tholomeus de Toro Koninckliicken Not

eorgius niet veel willende ſy-ſelven la-
ɔidden, heeft voor alle deſe (aen de
ke voor het meeſten-deel ſoo hy, als
n ſtyven arm voortijdts wel bekent
) ghetrouwelijck de heele ſaeke ver-
t. En den verſochten Notaris, en ge-
ıen, eer ſy iet wettelijck aenſchreven,
en het Mirakel ſeer neerſtigh en
ſinnigh onderſocht, en *Georgium* doen
t op ſijn voeten ſtaen, en in-gheſien
ı arm verloſt van alle gheſwel, den
ken den Prieſter, om hoogh, om
ı, naer den ſlincken en rechten kandt
:de ſonder pyn, met ghelijcke wac-
eydt als den rechten arm; hy opende,
ɔot ſijn handt ſeer veerdighlijck, hy
k in, hy ſpreyden uijt, hy roerde ſijn
ıeren op't alder-raſte: en ſoo lanck als
ıeleeft heeft, en heeft in de ſelve noyt
: ghemerckt eenigh teecken van de
ighe kranckheydt.

phonſus Diaz eenen Bedelaer aen heel
als-dan bekent (op een kleyn ſteun-
ellende, ende door in-treckinghe, ſijn
utte handt en voet naer hem ſley-
e) en ginck niet, maer kroop lanckx
erden, een aelmoes voor de huyſen
ıerlijck ſoekende. Deſen op den ſelven
, dat het graf van Rosa geſloten was,
heyghende ghekomen tot de Kerck
en *H. Dominicus*, en heeft aldaer ee-
nighen

nighen tydt seer bitterlijck gheweent
onder-vraeghende van de begraef-pl
is in het Capittel-huys (ghelijck hy ko
voorts-ghekropen , en plat op het gra
ROSA gheleghen , heeft soo een ure l
ghebeden , ghesucht , ghekreten, ten l
ghesweet , niet wetende dat hy nu ge
was. Daer is by-ghekomen , den wel
het graf van de Maeght met kareel-ste
moest decken : hy doet *Alphonsum* va
graf verschuyven , *Alphonsus* seght ni
konnen : sy twisten alle beyde , maer
eersten wesende in sijn volle kracht
vromer als *Alphonsus* , grypt hem aen
treckt hem (oock teghen-worstel
daer van, en recht hem allenghxkens
soetjens) op de beenen. Hier heeft
Alphonsus ghevoelt , dat hy ghenesen
maer om de on-ghewente van't stae
weynigh hellende tegen den naesten
is te samen in geroep , te samen in tr
bly-moedigh uijt-gebersten : *Gebene*
GODT, *ick ben genesen, ick ben gesondt, h*
ick van nu ontrent 4. *jaeren niet gekost e*
be, dat kan ick nu , ick staen op myn voe
voeten , die ongewent waeren de aerde te
stelle ick nu op de aerde : den Heere zy gh
in syn Heylighen. Daer-en-tusschen s
hy noch door heel sijn lyf , en om
onder den planck van sijn voete
vleesch aen-ghewasschen was, soo gi

weynigh al treck-voets: en de andere
ynende, dat het een kranckheydt was,
hteden hem met onder-steunende ar-
n te helpen tot het gaen. Hy heeft het
weyghert, versekereden dat hy nu ge-
h alleen konde gaen. Daer geschiedde
en grooten toe-loop, en tusschen de
sanghen der geluck-wenschende wordt
onsus in de kerck gheleydt, om van een
r ghesien te worden. Hy is deftelijck
rts ghetreden, die noyt te vooren soo
felijck en feestelijck ghewandelt had-

Als-wanneer het doodt lichaem van
A nu aen het graf stont, quam daer by-
ropen een Mooren kindt wat meerder
welf-jaerigh, het welck door de stadt
r bekendt was van sijn in-ghetrocken
ntjens, als van sijnen naem: en als-
neer hy onder de berderingh van het
(want het en hadde hem gheen palm
de aerden konnen op-heffen, noch tot
aen-raecken van het H. lichaem op de
pen konnen op-worstelen) is terstont
ck daer onder uijt-ghekomen, recht
ijn voeten, de welcke hy voor-
s anders niet als kruypende seer ellen-
langhs de aerden ghesleypt hadde,
wanneer het oock gheen krucken en
de ghebruycken, dan maer alleenlijck
erden kost keeren met de helft van syn

En den een Moorē kindt.

kruypende lyf. Het kindt is eyndelijck
ſondt uijt-gheſpronghen, en hem in't m
den van het volck ghemenght, ROSAM
Verloſſerſſe met luyder ſtemme gedu
verkondighende. Daer naer is het ghe
gheweeſt 8. daghen lanck daegheli
naer het graf van de Maeghet te kom
om openbaerlijck (naer plicht) danck-
gingh te doen.

Noch aen een ander alduſdanigh kindt.

Naer dit voor-beeldt noch een an
oock Mooren-kindt, met de ſelfſte q
bevanghen (by-halven dat het met ſt
noch eenighſins ſijn ſelven van d'aerde
hief, maer nochtans niet van't helle
ghen de mueren ont-hiel) naer dat
lijck van ROSA begraeven was, is by-
komen, en heeft hem ſelven in een hoe
ken van het Capittel-huys ontrent
graef-put ter aerden gheworpen, gh
den, en boven den tijdt van twee ur
daer ootmoedigh gheleghen: eyndeli
het by-weſen van een groote me
volckx, heeft hem ſoetjens op-ghe
roepende: *Ick ben gheneſen, my dunckt*
nu kan gaen, ick voele dat myn beenen ghee
ſel meer en hebben, jae ſy jeucken tot het l
Iemant van de naeſt-ſtaende heeft gh
woordt: *Soo dit alſoo is, ſtaet recht op*
ten, en wandelt, en doet ſoo u bekomen u
ghelooven. Sonder vertoeven heeft he
(ſijn krucken verſuymende) op-ghe

wandelt , en sijn selven van blyschap inhoudende , heeft ghedanst , ghe-nghen , en ten lesten het dick ghedron-n volck ghebeden , dat sy eens wat ter lt souden verschuyven , en hem plaets ven om te loopen. Het kindt heeft ts ghekreghen , en door de sael hier en , ghelijck een lichte geyte , gheloo- Sy en hebben qualijck hun ooghen ooft , die het kindt te vooren ghekent len : luyde-uyt kloncken de stemmen die Godt loofden , de Religieusen ien daer by gheloopen , sy leyden het t naer de Kerck , ende door de heele ck kloncken de opentlijcke en luyde ck-segginghen.

oanna de Castillo Weduwe hadde een ntjen van twee jaeren , met naeme *ncifcus Fernandez de Sigura*, met slaep-such-e kloppinghen des herten nu een heel langh seer dickmaels en sorghelijck quelt. Alle de menschelycke remedien ren te vergheefts , tot dat-men den -vlucht heeft ghenomen naer Rosam, dan maer eerst begraeven. Soo-dan de ruckte Moeder heeft haer kleyn ntjen hier naer toe ghe-braght , voor graf ghestelt ,en ghebeden. Daer-en-chen heeft het soontjen van selfs syn hen lyfken met het mondeken omleegh op het graf uyt - ghespreydt , en ter-

Een andere sieckte aen een jonckxken.

ſtont begoſt het hem al-daer te verblyd
en als-wanneer het naer een ander-
ure van de moeder ghevraeght wirdt ,
dat het niet en wilde op-gherecht wor
(als moede van ligghen) heeft ghebe
daer noch een weynigh ghelaeten te w
den. Daer naer is het van ſelfs op-geſta
verblydt met de teeckenen van gheſo
heydt: noch van dien tydt af tot het
venthiende jaer ſyns ouderdoms (als-w
neer hy alles dit met ſijn Moeder b
Apoſtoliſche Rechters betuyght hee
en is hy noyt met deſe, oft eenighe and
ſieckten bevanghen gheweeſt.

Een gheſcheurtheydt aen een ander jonckxken.

Rufina Brava hadt een ſoontjen gheb
met naeme *Petrus Tamayo* : het kind
was qualijck 15. daeghen out, als-w
neer-men bevonden heeft dat het een
lendighe gheſcheurtheydt hadde. Da
lijckx opende hem noch meer het
ſcheurt ghereck , het in-ghewant h
daer uyt, en niet ſonder groot peryke
moeyte wirden die binnewaerts in-ge
wen, de welcke wederom terſtont
den uyt-komen. Ghedurigh kreet en
merde het kindeken , tot het verdr
van die pynen on-machtigh, en dickn
dry heele dagen langh heel walghach
weygerde de voeſters borſten te ſuyg
By naer 2. jaeren zyn daer beſteedt i
medien te ghebruycken , met grooter

t, en gheen hulpe. Eyndelyck twee
hen naer dat Rosa begraven was, by
graf ghebraght zynde, heeft by-naer
e uren daer gheruſt op-gheſeten, ter-
len de Moeder met de andere vrouwen
't maegſchap in de kerck haer ſoontjen
s aen Godt en de Maghet Rosa be-
nde. Het ſoontjen aen de Moeder we-
ghegheven met het gheſloten buyck-
tcken en in-gheſteken inghewant, is
onden ſonder eenighe geſcheurtheydt:
r en was maer alleenelyck (tot ghe-
ckenis van het weldaedt) by gheble-
een lyck-teecken, t'welck nochtans
k verſterckte den naet van het ghene-
ghereck, op dat het niet meer en ſou
n-breken.

Een kortſe en korſelheyt aen een dochterken.

Petrus de Vega hadde een vyf-jaerigh-
hterken, het welck nu 4. maenden van
kortſe ſieck lagh, en niet minder ont-
oonde dat meysken een ſeer bittere con-
e van eenen quaden korſelen in-borſt
met de jaren ſorghelijck ſoude tot een
lycke faute op-groeyen. De benauwde
lers hebbē haer (terwylen ſy in de kortſe
s) gebracht tot de berrie, op dat ſy het
eghdelyck lichaem van Rosa (noch
t begraven) ſou aen-raecken. Sy heeft
gheraeckt, en de kortſe terſtont ver-
ven zynde, is voor alle de teghen-woor-
he gheſondt gheworden, en t'huys ghe-
braght

braght zynde, en is met gheen nieu
aen-komste van sieckte meer ghequ
gheweest : ja oock dien aen-ghebor
stueren, en korselen inborst met het s
mirakel ghebetert, is verandert in een
der-uyterste sacht-moedigheydt en g
schicktheydt.

Marc. 10. v. 14. ROSA scheen met dese wonderhe
van uyt haer doodt-kiste te roepen :
de kleyn kinderkens komen tot my. En sy q
men oock, en om 't eerste wirden sy a
gegeven van handt tot handt, op dat
onnooselheyt van de siecke kinderen s
gheraeken tot het aen-raeck van de g
nesende ROSA, en soo met ghesonth
tot hun ouders wederom keeren. O
dese was een teer jonckxken van 9. m
den, met naeme *Franciscus Cardoso*, 3. m
den langh met een ghedurighe kortse
kout, nu heet, bevanghen zynde : 't w
soo haest het aen dat doodt lichaem
ROSA hadt gheraeckt, heeft en kortse
kryten (tot verwonderingh van het v
te saemen af-gheleyt. En dit niet al
maer daeghs daer-naer sittende op d
men van de dienst-maeght een Moor
heeft haer met wencken en bootsen
teeckent, dat het wilde op de aerde
stelt zyn : qualyck hadde het met syn v
jens de aerde gheraeckt, oft het hee

Een kortse aen een kindeken.

n beginnen te wandelen over de plaet-
en noch van dien dagh af en heeft het
meer noodigh ghehadt het gheley oft
rmen van ſyne draegherſſe. Te weten
groote krachten hadde daeghs te voo-
Rosa toe-gheaeſemt aen dit kindeken,
r de ghedurighe kortſen ſoo ghekoockt
mergh-grondigh uyt-gheteert. Voor-
er *uyt de monden van de ſpraecke-looſen, en* Pſalm.
hende, heeft ſy haer haeren lof volmaeckt. 8. v. 3.
er laet ons weder-keeren tot de groo-
.

Een jaer voor de doodt van Rosa hadde *Een ver-*
rus de Vega met eenen hoogen en groo- *ſtuyckte*
val, verſtuyckt het ghevricht van ſyn *ſchouder*
ouder-been, en t'ſaemen daer van het *en hem-*
bruyck van den arm aen dien kant ver- *pe pyn, en*
n, en hy klaeghde ghedurigh dat hem *gheſwol-*
n arm maer over-bleef tot pyn en laſt. *len knie,*
delijck op eenen nacht eens in-dach- *aen ee-*
, dat hy in huys hadt eenen *Rooſen-krans,* *nen*
welcken weynigh te vooren het doodt *Man.*
aem van Rosa op de berrie gheraeckt
de, heeft dien Godt-vruchtelijck ghe-
, daer 't ghevoel van pyn was. Terſtont
ft de pyn op-ghehouden, *Petrus* is ſtil
laep ghevallen, en s'morghens ont-
ckende, heeft ghemerckt dat de krach-
aen ſynen on-nutten arm weder ghe-
rt waeren, de welcke ſonder eenighe an-
remedien ſoo ghegroeyt zyn, dat hy
tuſ-

tusschen seer weynighe daghen volmae
telijck is ghesondt gheweest , en gh
verschil meer ghevoelt en heeft tussc
de wackerheydt van den slincken en
den rechten arm. Den selven *Petrus* w
eens bestormt met de vreede heupe-p
en t'saemen was een van sijn beenen
ghefwollen met een smert-draghende
gheblasentheydt. Den on gheluckigh
met alle dit quaet en quael beswaert
heeft noch konnen eten, noch slaepen.
lesten in-dachtigh van Rosa en syn
sen-kransken, heeft de plaetse van de
nen daer mede bevreven, en gerust
daeghs daer naer sijn selven t'allen kan
ghenesen bevonden, en het moeyelijck
swel van sijn been was soo ontsoncken,
ghy soudt gefwooren hebben, dat het n
en hadt gefwollen gheweest.

En verscheyde sieckten aen een slaevinne.

Een moorinne met naeme *Helena*, s
vinne van *Joannes Merinus* , was van
krachten, en uijt-gheworpen bloedt,
uyt-ghegheven inghewant , door den
ven-jaerighen vloedt van die ghedur
en overvloedigh aen-groeyende buy
wormen (die sy daer *van Guinea* noem
soo af-gheteerdt , datmen nu voor s
meynde, dat het met haer leven gheq
was , besonderlijck vier daghen voor
doodt van Rosa, als-wanneer aen soo
sieckten noch waeren by-ghekomen

h

te kortse, ende (het welck is een doots
:ken) op-ghefwollentheydt van de
t-hielen, en beenen. Seven jaeren
;h zijn alle soorten van remedien be-
eft, maer dese de fieckte meer terghen-
hielpen daghelijckx met een nieuwe
ergheringh, niet den siecken, maer de
kte self. Ten lesten de Meesterse, niet
nende verdraeghen het verlies van haer
profytighe slaevinne, heeft aen *Helena*
r-ghehouden en gheraeden, dat sy voor
graf van Rosa (twee daghen te voo-
begraeven) soude een neghen-daegh-
devotie houden. De siecke, begee-
tot haer ghesontheydt en leven, heeft
verck met meerder couragie, als krach-
ıen-ghegaen: maer den vierden dagh
naer heeft sy opentlijck uyt-ghefeyt,
machtigh te zyn om dit te vol-bren-
want sy hadde nu ten vollē mistrouwt,
esterende dagen, noch te konnen gaen
het graf van Rosa, soo vermoeyt
le van de lanck-durighe sieckte, soo
v van dien bloedighen en menighvul-
en af-loop, soo uyt-ghebrandt van
kortsen, soo kort van den asem, met
ghefwollen voeten. Niet te min van de-
le hope, en van den anderen kant de
sterse haer verkloeckende, heeft de
agie her-nomen, en heeft de resteren-
aghen (ghelyck sy konde) het ver-
H volgh

volgh van haer beſoeck (niet ſonder gr
moeyte) volbraght: daer-en-tuſſchen,
niet van verre, verſchynende eenigh t
ken van gheſontheydt: ja daghelijckx
te ſy noch meerder uyt een grooter
weldt van buyck-wormen met bloedt
dat eyndelijck het beſoeck van den l
en negenſtẽ dagh aen het graf van Ros
eenen ooghen-blick alle die quade
gelingh van ſoo veel ſieckten, wegh
ghenomen. *Helena* is naer huys ghek
heel anders als vooren, te weeten gh
vert van alle de buyck-wormen tot e
toe, gheſondt op de beenen, ontloſ
de kortſen, wonderlijck vernieuwt en
ſterckt met bloedt, jeucht, en vol-li
heydt, en heeft voort-aen (noyt mee
eenighe van deſe op-vallinghen de
eckten weetende) een heele en la
durighe gheſontheydt beſeten.

En verweckt eenen op de zee ghe-ſtorven.

Met den eerw. P. F. *Dominicus de*
van de Order der *Predick-heeren* was e
ſcheep vaerende ſynen Dienaer en rey
ſel, *Joannes*, eenen jonghelinck va
jaeren, met een vier-daeghſche kort
ſwaert, de welcke van de zee-vlot
noch ſorghelycker ontſteken was, ſo
het ſcheen dat den gheweldighen
van de kortſe aen den jonghen de zie
uyt het lyf ghedrongen: want *Dom*
met een haeſtigh gheſchreeuw gher

de van't bovenste tot het onder-deel
het schip, om synen stervende knecht
te staen, soo hy in't ruym van het schip
daelt, ontmoete hy aen eenen hetrouw-
Man *Franciscus Flores*, den welcken
sekerde, dat *Joannes* nu al ghestorven
. Den sorgh-vuldighen *Pater* is noch-
s voorts-gegaen, maer heeft den knecht
onden sonder spraeck, verwe, en geest,
t op den rugghe ligghende, en onroer-
r: en twyfelēde oft hy noch leefde, heeft
kmaels in beyde syn ooren luyde en
chtigh uyt-gheroepen: maer siende dat
e vergheefs teeckenen van eenigh le-
verwachte, heeft synen toe-vlucht
nomen tot de hulpe van Rosa, en
moedelijck het leven voor synen knecht
vraeght, een neghen-daeghsche de-
ie belooft: ende, siet, dien selfsten oo-
n-blick heeft *Joannes* her-aessemt,
nt ghesceten, spys ghenut, tot groote
vonderinghe van die daer zyn teghen-
ordigh gheweest, soo geestelijcke, te
en *P. Agnellus de Oliva* van de *Societeyt*
, en *P. F. Laurentius de Texeda* van de
ler van den *H. Franciscus*, als oock niet
nighe wereldtlycke, soo Mans als
uwen. Alle die in het schip waeren, zyn
baest gheweest; besonderlyck als sy
nighs tydts daer naer den jonghen heb-
sien komē boven op het schip, ghesont,

wel te pas, ende sonder eenighe mensc
lycke remedie in syn voorighe gheso
heydt ten vollen herstelt.

Sy verlost een Vrouw van een moeylycke sieckte.

Beatrix Gaves wirdt vier jaren lanck g
quelt met eenen ghedurighen drup-
van een seer moeyelycke vochtighey
ende dit met remedien noch ergher g
terght zynde, hadde nu alle hope van g
nesingh benomen. Soo-dan berooft
raedt, is met de andere menichte van
volck, ghedronghen in het huys van
Thresoorier *Gundisalvus*, al-waer ROSA
dan op de berrie lagh om soo terstont
ghedraghen te worden. Sy heeft haer
daer aen de Maeght hert-grondigh be
len, de kist aen-geraeckt, ghesont naer h
gekeert, noch oyt naer-maels haer sel
ghevoelt met dien af-loop ghequel
worden.

Eenen Religieus van eenen stier.

Een jaer naer de geluckige doodt
ROSA, *Br. Joannes Miguel* van de Order
Predick-heeren, reysde eens te peerdt (om
nighe affairen van het huys-houden
Kloosters) door de valleye *de Xauxa*: r
terwylen hy passeerde voor by de k
bemden ontrent de plaets *Verastegui*, ee
stier op on-versins uyt-brekende, h
hem ghevaerelyck in-ghevolght. H
verschrickt gheworden, ende de spo
aen't peerdt gegheven hebbende heeft
vlucht ghenomen, met luyder stemm
pe

yckel aen GODT, en de H. ROSA, be-
ende: maer den ſtier ſnelder, als't peert,
s nu by-naer ontrent hem, ende en ver-
ilde qualyck gheen 15. ſtappen van
n. Hy was nu verlooren, 't en waer hy
derom en vierigher, ROSAM hadt aen-
roepen. Een wonder ſaeck! die felle
ſt met den naem van ROSA (als met ee-
blixem) achterwaerts deyſende, heeft
ven ſtil ſtaen, deſen *Joannem* heel ver-
eydt en van vrees by-naer ontzielt,
r beſiende, ende en heeft ſich van de
tſe niet beroert, tot dat hy al verre van
r was.

Het gheloof van haer heyligheydt doet lucken den Visch-vangh.

Aen hem is noch iet anders, maer wat
ghenamer, over-komen in de Riviere
velcke vloeydt voor-by de plaets *Miſ-*
, en vol is van viſſchen, beſonderlyck
ſeer witte antjoeven. Daer was hy
n viſſchen met ſynen mede-gheſel
eder Hieronymus Jambrano, en noch ee-
Indiaen. Hieronymus, en den *Indiaen* wir-
te ſaemen hun netten uyt, maer deſen
ft wat ghevanghen, den anderen is
ſyn ydel keerende net vergramt ghe-
den. *Joannes* heeft hem gheraeden, ſyn
noch eens in te worpen, ende aen elc-
inwerp met luyde ſtemme te ſegghen:
aen, dat het ghelucekelyck in-valle in den
n van de ghebenedyde ROSA. *Hieronymus*
hoorſaemde; maer niet de viſſchen:

want wel twelf keeren ſyn net ghewor
hebbende, heeft daer niet eenen gevan
Joannes hier vermoedende (het ghene
oock ſchuylde) *Ick bidde*, ſeght hy, *m*
Hieronyme, ſeght vry-hertigh uyt: en hap
bert niet on-gheloovigh, raeckende de heylig
van de Maeght ROSA? hy heeft het
den, korſel zynde, en ſegghende, d
ſoo veel ſekere heylighen zyn, aen welc
naems profytiger hadt konnen toe-ey
worden alle dit net-geworp, ende dat
niet en hadt moeten gaen tot on-ſe
naemen. Maer *Joannes* heeft gheantw
Wel aen, mynen Broeder, maeckt, dat gh
verweckt een onghetwyfelt gheloof van de
ligheydt van ROSA, *ende worpt wederom* (
ernſtelyck) u netten in haeren naem, en gh
wonder dinghen ſien. Hy heeft het ghe
gheworpen, en terſtont op-ghetro
ſoo groote menichte en gheweldt va
joeven en *Armadillos*, dat hy het ghe
van het vervulde net qualyck heeft
nen op-houden.

ROSA *doet weder-keeven een gevluchte ſlaevinne.*

Laet ons van hier kortelyck pa
tot den ziel-vangh der menſchen. I
jaer 1630. diende teghen haeren
in het Clooſter van de H. *Clara* b
Lima, een ſlaevinne met naeme *Chriſti*
gela. Het is gheſchiet, dat haer by
val de Clooſter-poort eens open-ſto
den vlucht, door de welcke ſy haer

k een vischken door het net) stillekens
eft wegh ghespoeydt, en in de stadt ver-
ghen. Als-dan was portiererste *Ra-
ëla de Esquivel*, de welcke de schaede, de
aemte, de vergrammingh vã dese vlucht
t een onder-een ghemenghde vrees t'sa-
n bevroeyende (als-wanneer naer
nder-soeck van vele daghen de vluch-
he nievers ghevonden wirdt) heeft hae-
toe-vlucht ghenomen tot de hulpe
Rosa, ende haer benautheydt aen de
ve bevelende, heeft ghebeden, dat aen
Klooster de verlooren slaevinne sou-
worden weder-ghebracht. Siet, den
ven nacht heeft *Raphaëla* in den slaep
sam ghesien in een sneeuw-wit kleedt,
een klaer-blinckende aenschyn heel
rieus, tot haer segghende: *Morghen sal
ristina weder ghekreghen worden.* De Nonne
de blyschap van dit visioen ont-waec-
nde, heeft de saeck noch eens (maer met
erder hope) aen de Maghet bevolen,
wederom in slaep gevallen. s'Morgens
nde, is de slaevinne ontrent de vyfde ure
r den noen ghevonden, berispt, en we-
gebraght.

Met een ander (al is't met gheen min-
) weldaet van Rosa, hebben twee eygen
oeders *Alexander, en Franciscus de Coloma*
der-ghekreghen het ghene sy verlooren
den. Sy hadden aen het Klooster van
de

Doet vinden een verloren quitancie.

de *H. Clara* tot *Guamanga* wettelyck bet
een jaerlyckſche rent van 500. kroon
en (naer manier) van den Rent-mee
ontfanghen een *quitancie* tot ghetuyghe
de betalingh. Naer eenẽ tuſſchen-tyt w
die ſelve ſchuldt noch eens ghevrae
de Broeders ſeggen betaelt te hebben,
ſoeckt de *quitantie*, maer ſy en verſc
nievers. *Franciſcus* was ſeker, dat hy
gheleydt hadt in ſulcken laedeken van
ſcribaentjen; en hy heeft gevreeſt dat
miſchien door een anders bedrogh daer
ſoude ghenomen zyn. Men ginck, men
ginck hondert mael naer 't ſelve ſcrib
jen, men herſchudt, hertreckt, her
elck papier van alle die daer in waeren
was daer alles, byhalven de *quitantie*.
dan *Franciſcus* heel benauwt, neemt ſ
toevlught tot den wel bekenden byſtan
ROSA: daer naer vol van hope bidt *Al*
drum, dat hy noch eens met een nieu
leſte neerſtigheydt het ſcribaentjen me
ooghen ſou t'allen kanten door-ſnuf
Den anderen antwoordt dit te verghe
zyn. *Franciſcus* bidt wederom, dat h
minſten dit voor ſynen trooſt ſou
van noch eens te gaen ſoecken. Hy
lichtelyck (ghelyck een ghewan-h
ſaeck) noch eens gheſocht: ende, ſi
de ſelfſte plaets van dat ſcribaentjen
ſy alle byde ſoo dickmaels geſoght ha

rdt boven de andere schriften aldaer
n-baerlyck ghevonden de *quitancie*
r betaemelyck ghewonden in het op-
rift van een vremde handt, niet anders
oft die den selfsten ooghenblick hey-
lyck daer weder ghebraght waer ghe-
est. Maer laet ons keeren naer de sieck-
.

Een doodelycke sieckte ghenesen van eenen Religieus.

. F. *Didacus de Arrasia* van de Order der
lick-Heeren, uyt *Panama* naer het Kloo-
van *Lima* door een banghe hitte rey-
de, hadde uyt de veranderingh van
it een dobbel derden-daeghsche kortse
regen, de welcke hem met eenen kor-
vegh nu ghestelt hadt in den deurpel
doodts. Den medecyn doet de *HH.*
ramenten aen-haesten, soo veel te meer,
dat den buyck van den siecken door
menighvuldighen water-dranck nu
gh was op-gheswollen, en alle de re-
lien, diemen ghebruyckten, soo voor
ortse, als den buyck, vervoorderden
ieckte noch meerder. Soo-dan *P. Ma-*
r F. Gabriel de Zarata als-dan *Provin-*
, heeft den siecken van syn uyterste
yckel vermaent. Maer *Didacus* hadde
inwendigh oodtmoedighe ghebeden
Rosa, en ghelooften aen Godt ghe-
n, en swol nu meer van hope, als van
ter. Men moest nu gaen proeven (tot
ontswellen van den buyck) de leste,

maer gheweldighe en ſtraffe remedi
tot wiens verdraghen *Didacus* ſyn ſel
miſtrouwende machtigh te zyn, aen-ro
wederom, en ſeer hertelyck de Mae
ROSAM. En, ſiet, ſonder die remedi
terſtont den buyck ontſwollen, de ko
(door de twee-maendtſche beſittingh
gewortelt) is verdwenen, ende met een
ders verwonderingh is *Didacus* bly-n
digh op-gheſpronghen om ſyn ghelo
te quyten.

Van een oude Vrouwe.

Iſidora de Montalvo, oudt van jaren
daer en boven van over 8. maenden
vooren beſwaert met een ghedurig
en ſeer gheweldighe kortſe. De med
nen die ſeyden dat een ſoo oude vrou
en verlaeten van krachten, door ghew
nelycke konſt-remedien niet en koſt
die ſieckte verloſt worden. Soo dan van
verlaeten zynde, heeft voor haer gheſ
heydt, en leven, tot ROSAM haer be
pen, is op den ſelven ooghenblick heel g
ſont gheworden en heeft noch langh
naer gheleeft.

Van noch een andere Vrouwe.

Joſepha de Torres wirdt haer heel lich
door-braeden met een vlieghende vier
het rot en bedorven bloedt van de ko
ontſteken. T'allen kanten ſwollen dae
door-ſchynende blaeskens oft bobb
en op den tydt van 3. weken hadden ſy
ſiecken ſoo verre ghebraght, dat *Joſ*

voor de huys-genoten ſonder ſpraeck, pols-ſlagh, onroerbaer ligghende voor er ghemeynt wirdt den gheeſt gheghe- te hebben. De omſtaenders verſchrickt de, hebben ROSAM eenpaerlyck aen- roepen, dat ſy aen *Joſepha* ſoude tydt en byt verwerven, om ten minſten aen en (nu geroepen) Prieſter haer bichte te ken. Maer ROSA heeft meer verleent, ſy ghevraeght was: want den ſiecken rſtont tot haer ſelven ghekomen, en ft wel ghebiecht, en korts daer naer r heele gheſontheydt bekomen.

Maria een Indiaens twelf-jaerigh doch- ken gheboren in't Ryck *Chili*, en die- de binnen *Lima*, in het Klooſter van *Menſch-wordinge* CHRISTI, was ſoo verre braght van de maegh- en keel-pyn, rimpingen, en treckingen der zenuwen, ſy noch eten, noch drincken, noch minſten niet en koſt door-ſwelghen. n de Medecynen ghewanhoopt zynde, dt nu verſterckt met de leſten *HH. Sa- menten* der ſtervende. Maer nu onder het *Olie*, is van den Prieſter, en de Nonnen maent gheweeſt, dat ſy haer benauwt- t (met ſoo groot betrouwen en geloof, y konde) aen de Maeght ROSA bevelen le: ſy heeft ghehoorſaemt, en ſonder ghe andere menſchelycke remedien, t ſy van dien ooghenblick begoſt te ge-

Van een jongh dochter- ken.

nesen, en is tusschen seer weynighe da
ghekeerdt naer de ghewoonelycke oe
ninghen van haren dienst.

Rosa gheneest. een ghe-raeckt-heyt aen eenen Man.

Een langh-jaerighe geraecktheyt ha
de handt en den arm aen eenen werck-
Antonius de Umbela soo in-ghetrocken,
sy met geenen middel oyt en hebben k
nen gheopent worden. Hy ghehoort h
bende de wonderheden, die daghely
aen het graf van Rosa gheschiedden
daer eyndelyck henen ghetrocken, h
synen arm op het graf gheleydt, kortel
ghebeden, en terstont de handt (soo la
ghesloten) soetjens gheopent: daer n
oock den arm ontvouwen, ende nu g
sont zynde, weder aen-ghevat de oeffe
ghen van syn ambacht.

Een dochterken van in-ghe trocken beenen.

Maria Sanchez neghen-jaerigh, is
eenen haestighen val ter aerden soo g
gheweest, dat sy naermaels met inghet
ken beenen, berooft van't ghebruyck
voeten, noch oyt staen noch sitten en
maer ghedurigh heeft moeten te bedd
ghen. Dry jaeren zyn daer te verghee
meesteren verquist. Eyndelyck beyd
ouders belooft hebbende een negen-da
sche devotie voor het graf van Rosa,
het dochterken daer brenghen, en pl
het Maeghdelyck graf neer legghen.
neghensten dagh aenkomende, heeft
het dochterken ghesontheydt, en

ouders blyſchap by-ghebroght : want
het (naer ghewoonte) op het graf ge-
hen hadt, heeft het hem terſtont (heel
eneſen) op de voeten gherecht, gewan-
t, naer den Vader geloopen : den welc-
n het ſelven met de handt vattende, heeft
langhen tydt rondts-om 't Klooſter ge-
dt, en van daer naer huys. De dochter
p van ſelfs voor, als oft ſy noyt in de bee-
n kranck hadde gheweeſt.

Maria Farfan, een-dryjarigh dochterken
ſy in't jaer 1617. met on-verteerde
wigheden perikeleus verſtopt zynde,
n de Moeder ghemeeſtert wirdt door het
gieten van quick-ſilver (het ghene haer
andere Vrouwe hadt aen-gheraeden)
ft terſtont, door het ſwellen der beenen
eren gangh verlooren: ſoo dat ſy van den
vel af tot onder toe, ghelyck doodt, op
handen alleen kroop, haer voeten ach-
haer ſleypende lanckx de aerde. Ses
le maenden (ſoo half verdeylt zynde)
y ſieck ghebleven, tot dat ſy in de kerck
n den *H. Vader Dominicus*, het lichaem van
sa, op de berrie verheven zynde, daer
ghebracht is: alwaer naer dat ſy het
ſchyn van de gheſtorve Maeght twee
dry reyſen hadt aen-gheraeckt, ſoo is
ſtont de op-gheſwollentheydt ontſonc-
n, ende de kleyne dochter aen haer ou-
s weder-ghegheven zynde, heeft twee

Een ander dochterken van 't ſelve.

daghen daer naer ghesondt door het hu
gheloopen, zynde gheen andere mede
nen daer-en-tusschen ghebruyckt.

Een Vrouwe van den steen.

Agnes de Figueroa (groote vrindinne v
Rosa, als sy noch leefde) wirdt met gro
te pynen in de heupen door-steken: en n
weetende, wat sieckte dit was, was nu
verre ghekomen, dat sy daghen lanck
waeter-blaes niet en kost ont-lossen.
langhe bitterheydt der pynen hadde
Vrouw nu by-naer raesende en dul gh
maeckt; als-wanneer sy haer (door het
gheven van den Man) vierighlyck, en m
vele traenen, begost heeft aen de vo
spraeck en bystant van hare lieve Rosa
bevelen. Ende terstont (als oft sy op glo
ende kolen ghesêten hadt) heeft sy heel
brandt, en ras daer naer tusschen den t
van eenen *Ave Maria*, heeft sy ghelost ee
steen, soo groot als een hasel-noot, t'a
kanten met punten ghescherpt. Op den
ven ooghenblick is de pyn op-ghehoud
Agnes die langhen tydt noch en hadt k
nen slaepen, noch ligghen, heeft in sl
vallende, gherust. Alle de Medecynen
Barbieren (die den steen hebben gesi
hebben oock eenpaerlyck ghetuyght,
den selven niet anders als door de doo
oft door Mirakel, heeft konnen ver
worden.

Ludovicus Rodriguez van *Mexico* Kl

neker van stiel, lagh sieck in het huys van Weduwe *Joanna de Vargas*, van een ert-draeghende treckingh der zenuwen, o dat hy nu twee maenden langh, noch en, noch oock eenen voet op de aerde eft konnen stellen. Naer dat de by-ghe-pen Chirurgynen eenighe slechte reme-n (maer te vergheefs) hier toe hadden ebruyckt, hebben te kennen ghegheven, den Man niet anders, als met de Mee-rlycke * Salvinghe (die veel sou ghekost ben) ghenesen kost worden. De Moe- van *Ludovicus* kreet seer bitterlyck, wel tende dat en de haere, en haer soons yne middelen tot soodaenighen onkost machtigh en waeren. Soo-dan (door in-geven van de weduwe) ter aerde ge-ght zynde, heeft om hoogh naer Ro-a ghesien, belovende t'saemen met ren soone aen het graf van Rosa een en-daeghsche Devotie te volbrengen: welcke als sy daeghs daer naer hadt be-te doen, t'huys keerende, heeft hae-soone nu sien staen op den in-ghe-ken voet, jae oock een weynigh sien delen. Den lesten dagh van de ne-n en was noch niet aen-ghekomen, en-*udovicus* nu heel ghesont, gongh ten en uyt, en besocht het graf van de ght.

Eenen Man van eenen ingetrocken voet.

* Unctio Magistralis.

let een ghelyck weldaet heeft oock

de

Een weduwe van't selve.

de voorseyde weduwe haer ghesonthe
terstont bekomen van een bittere en
nelycke opswellingh der voeten, soo h
sy de helpende ROSA jammerlycke h
aen-gheroepen ; oock soodaenighe
ghen-daeghsche Devotie belooft hebbe
de welcke sy oock daeghs daer naer
laeden met danck-giften) heeft begost
met ghesonde voeten volbracht.

Een baerende Vrouwe van de doodt.

Aen de baerende *Jsabella de Mor*
waren de moederlycke secondinen in'
haem (naer het baeren) gheblevens
Vroe-vrouw was benauwt, ende en
suymde geenen middel om de Moeder
van te ontlossen. Dry uren hadtmen
te vergeefs ghe-arbeydt, ende alle
gewanhoopt zynde, *Isabella* haeren do
noodt voelende, heeft haer doen w
op't bedde dragen, om daer betaem
ker te sterven. Daer-en-tusschen de
roepen Bicht-Vader daer by ghek
zynde, ende als alles nu noch erger g
soo wordt *Isabella* vermaent, haren
vlucht te nemen tot den bystandt van
SA in een soo uyterste ghevaer. Sy
ghehoorsaemt, ende op den selven o
blick (sonder eenighe andere reme
zyn de secondinen van selfs uyt-gheko
ende het heel peryckel is terstont ve
ven gheweest

Christophorus Perez Secretaris va

C

minelen Raedt, was eens met sijn Huys-uw en huys-ghenoten ghetrocken naer Pacht-hof in de vallye *Lurigancho*, van r op sekeren dagh reysende naer de by-leghen schoon groene heuvelen, de aer-van den reghen vervoghtight en slibber-tigh zynde, is met sijn peerdt in eenen van 16. palmen diep ghevallen. De slaeghe Huys-vrouw is met de huys-nooten daer komen by-gheloopen, en eft ghesien dat het peerdt op haeren n lagh. De saghte en natte aerde was de in-ghevallen naer-ghevolght, en be-kte by-naer alle beyde. Als het peerdt esende jongh, en kloeck) zyn beste was nde om de aerde van syn lyf te lossen, met groot ghewelt trachtede op te n, soo beswaerden het *Christophorum* t sijnen weder op-val noch meerder, en wylen sloegh het hem oock on-voor-s met de voeten. *Perez* heeft soo een rde-deel urs gheleghen, noch hy en t sijn selven oock in't minsten niet hel-, met handen, oft voeten, die ander-oock van het pynelijck en brandigh ecyn gheknobbelt waeren. Daer-en-chen huylden en jammerden de huys-noten over den put, de Huys-vrouw eckte groot misbaer; ten lesten alle die r waeren hebben ROSAM tot hulpe aen-roepen. *Christophorus* heeft dit gehoort,

Eenen Man in eenen put ghevallen, van de doodt.

en heeft oock begost onder het ghewi
van de aerde, en 't peerdt, ROSAM aen
roepen. En, siet, terstont heeft hem
peerdt op de voeten gherecht, den M
niet aen-raeckende, de knechten daele
den put, *Perez* wordt d er ghesondt u
ghetrocken, den welcken sommighe
voor doodt hielden, de andere nu vry u
riepen, binnen een ure te moeten sterv
Dan hy heeft beleden, door het weld
van ROSA alleen soo on-gheschendt g
bleven te zyn, dat hy oock niet en h
toe-ghelaeten een vliem-laetingh, oft
nighe verkloeckende remedien.

ROSA aen-ge-roepen, helpt haer Moeder in de fiecken te die-nen.

Ghelijck ellendigher is gheweest
val, soo is oock wonderbaerigher gew
de op-heffingh van *Antonius de Terrabia*,
oude slaeve. De Moeder van ROSA, M
de Oliva sat alleen in den midder-nach
desen Man nu totter doodt sieck zij
Als *Antonius* meynde sijn vermoeyde se
om te keeren, is hy uyt het engh be
plat op d'aerde ghevallen. Dese Vro
benauwt zynde, om dat noch sy, noch
stervende knecht, de krachten niet en h
met de welcke hy soude weder in 't be
geheven worden, heeft de machtighe
pe van haer dochter ROSA uyt den He
aen-gheroepen, ende terstont vol van
loof heeft haer twee armen ghesteken
der dit ghewichtigh pack, en *Antonium*

n ouden Man, vol-lyvigh, halfdoodt, een van de aerde (al oft hy maer en hadt eweeft een dry-maendigh kindeken) opheven in't bedden, ghefchickt, ghekt: en maer als-dan verwondert zynde, ft van haer eyghen werck heel gefchudt ghebeeft, nu beproeft hebbende, dat re Rosa haer hadt by-gheweeft.

En eenen Man, die van syn Vrouw was vergheven.

Dat Rosa de hemelfche venyn-verdryf dit Capittel hier fluyte. Een vreede ouw binnen *Lima* (wiens naem in't proaltijdt verfweghen wordt) was haeren n ten uyterften haetende: en om hem weetens van kant te helpen, hadde bektelijck in fijnen dranck venyn ghenghelt, en dat foo krachtigh, dat het Man fou dooden, eer dat daer eenighe edie fou konnen toe-ghedaen worden. n Man en hadt qualijck het vergif innomen, oft heeft met benomen aef- (als een trommel) op-ghefwollen, en tonts in de doodts-flauwte ghevallen de, heeft met eenen af-loopende buyck, lt ghefweet, ghefchudt en ghebeeft, e met verdraeyde en fwierende ooghen, effemde niet anders als de lefte bevtheden des doodts. Maer naer dat hy een quartier urs hadt gheleghen, is hem tydigh in-ghevallen de ghedenckenifn Rosa, en terwylen het vergif door in-ghewandt al ghedurigh naer 't hert

kroop, heeft noch (met het uyterste g
weldt sijn spraeck-kracht vergaederen
jammerlijck uyt-gheborsten in dese wo
den: *Heylighe* Rosa, *komt te hulp, en ick*
loove een neghendaeghsche Devotie. De ver
ghevende Huys-vrouw verschrickte h
in dit aen-roepen van Rosa, ende nu w
hoopende het ghehoopt uyt-wercksel
haer venyn, heeft haer selven met
doodelijcke wonde door-steken. H
Man sonder ander teghen-gift dit ve
over-winnende, heeft daeghs daer nae
bedde verlaeten, en indachtigh sijnde
loften, naer het graf van de Maghet g
spoeydt.

HET IV. CAPITTEL.

Den Gordel, de Doecken, de Kleer-stucken v
ghestorven Rosa *dienen tot medecyn-*
remedien aen siecken, aen baerende
Vrouwen, en flauwe menschen.

Het kleedts-stuck van Ro-*sa ghe neest de hooft-pyn aen een Vrouw.*

LAet ons dit hooftstuck van een gem
hoofts-sieckte beginnen. *Eleonora*
de Saudoza wirdt ghepynight met e
schroomelijcken hooft-sweer, maer o
winst van den *Jubilé* niet te verliesen, m
sy van het graf van Rosa (daeghs te vo
begraeven) recht naer de groote k

.en. Sy is ghegaen, maer hadt eerst op
er sieck hooft gheleydt een stuckxken
n de kleederen van Rosa, ende onder
t betrouwen van desen helm, den wegh
-ghetreden zijnde, naer dat sy in de groo-
kerck een weynigh tijdts ghe$e$ten hadt,
eft sy haer bemerckt van allen hooft-pyn
vollen verlost te zijn.
Philippa de Vargas wirdt uyt een on-ver-
aeghelijcke hitte van kortsen, in haer
oor-hooft ghedurigh en schroomelijck
helijck met naelden) ghesteken: eynde-
ck heeft sy op haer hooft een stuckxken
liquien van Rosa gheleyt, en in slaep ge-
llen: ontwaeckende, heeft haer niet al-
en van die hooft-steecksels, maer oock van
kortsen ten heelen verlost bevonden.

De selve pyn met kortse aen een ander Vrouw.

Lucia a SS. Trinitate Overste in het Kloo-
er van de *H. Catharina van Senen*, wirdt
er benauwdelijck ont-rust door een dulle
n van het beckeneel aen de rechte slaep
n het hooft, met onsteltenisse der hers-
nen, en eenen druppenden af-vloedt:
aer soo sy een stuckxken boordt, uyt het
eedt van Rosa gheleyt hadde op de ghe-
nighde deelen, heeft terstont den drup-
op doen stillen, de hooft-pyn verjaeght.
e selve eens ontrent den midder-nacht
et haestighe en onverwachte maegh-
impsels ghepynight, en by-naer doodt
jnde, soo haest sy het voorseydt deelt-

jen van den boordt, aen haer hert heeft
vreven, zijn die pynen ghestilt.

Ghe-krenckte ooghen aen een Nonne.

Marina de S. Joseph, on-geschoende N
ne, hadde met eenen on-voorsichtig
val ter aerden, de zenuwen van haer
ghen soo van beydts-kant ghehindert,
sy noch langhx den slincken, noch rec
kant, haer ooghen heeft konnen kee
en hadde een ghedurighe en alder-vre
ste pyn in de selve. Sy heeft ten lesten
ghevat een stuckxken *Reliquien* van R
En nu (seyde sy) *sal ick eens proeven, oft
in de waere daedt de heyligheydt van* ROSA
daenigh is, ghelyck die over-al verbreydt w
Het is den selven ooghenblick tijdts g
weest, op den welcken dat stuckxken
de ooghen gheraeckt, en de selve roerb
jae ghesont ghelaeten heeft; noch dae
is naermaels oyt meer oft pyn, oft verst
heydt tot de selve weder-ghekeert.

Druypende ooghen met hooft-pyn aen een dochterken.

De Maeght *Lucia de Montoya* hadde
jonghs af (niet sonder peryckel van bl
te worden) vuyl druypende ooghen.
swackheydt van het ghesicht, en de g
durighe pyn van de oogh-brauwen, en
dooghden niet dit dochterken, noch in
klaer licht van den dagh, noch naerder
een brandende keersse te komen. Een g
durighe hooft-pyn vermeerderde
sieckte; met welcke on-ghemacken so
eens op sekeren dagh (meer als het plac

waert wierdt, heeft met een groot ge-
f de remedie uyt het kleedt van Rosa
socht, en ghevonden. Sy hadde 't huys
er haer kostelijckste fraeyigheden, een
kxken van den Mantel, den welcke
am (noch sterffelijck zijnde) bekleedt
: *Lucia* heeft dit eerbiedelijck aen
hooft ghebraght, met het selve haer
hen ghevreven, en op den selven oo-
n-blick met haeren oogh-drup t'samen
k alle hooft-pyn af-ghevaeght; en tot
estingh van het Mirakel, heeft sy noch
selfsten dagh van haere ghenesingh
naelde aen-ghegrepen, en voor den a-
lt heeft sy noch 4. vier-kantige stucken
seer fyn lijnwaet met naeyen af-ghe-
: ja van dien tijdt af heeft sy naermaels
dt soo klaere en blinckende ooghen
hadt, dat sy scheenen noyt voortijdts
rupt te hebben.

De blintheyt aen een ander dochterken.

y *Isabella de Mendoza* was een kleyn dry-
gh meysken, met naeme *Margarita*,
welck seer duysterlijck oogh-schemel-
Het was in de een oogh (daer een
xken op was gekomen) heel blint; en
de ander, sagh het heel doncker, en
jck iet, en noch gedurigh al blickende.
gheloofde dat (terwylen de ooghen-
cynen hier toe niet en hielpen) sy al-
xkens soude het heel gesicht verlie-
Haer Meesterse (want dit meysken
was

was van ſlavelijcke conditie) ſeyde di
maels openlijck uijt, dat aen haer *Mar*
rieteken profijtigher ſoude weſen de doo
als het leven: want nu van over een jaer
meer, door-liep het ghedurigh met g
ſloeten ooghskens de plaetſen van 't hu
on-machtigh en on-verduldigh teghen
klaer licht van den dagh. Als het op ee
avont ſlaepen ſou gaen, de Vrouwen
't huys hebben dit ellendigh ſchaep aen
Hemelſche RosA bevolen, ende een de
jen van haer Maeghdelijck kleedt met
nen windel op het meyskens ooghen g
bonden, en haer alſoo ghewonden in
beddeken gheſchickt. Als ſy s' morgh
de banden wegh nemende, de ooghsk
van *Margarita* in-ſien, hebben eerſtmael
merckt, dat het oogh-wolckxken van d
ne ooghe verdwenen was, daer naer h
ben ſy in de andere oogh de ſchoone kl
heydt verwondert: eyndelijck hebbe
bevonden, dat en hier de blindtheydt
daer de ſwackheydt van het gheſicht,
heele verdreven was: want het kleyn m
ken aenſchouwde voort-aen met gem
de klaer ſtercke locht ſonder de oo
eens af te keeren.

De tant-pyn van een ander.

Aen *Joanna de Velaſco* hadde een byt
ſout waeter uyt het hooft, heel het ta
vleeſch vervult: daer van en liet de a
bitterſte tandt-pyn deſe ellendighe
ſla

epen, noch op eenighe plaetsen gherust
sen. Het groeyende quaedt verspreyde
n meer en meer, en de siecke *Joanna*
rdt heel benauwt, tot dat sy indachtigh
erdt dat sy hadde een deeltjen van den
en doeck van Rosa; dit heeft sy aen ha-
mondt ghevoeght, en terstont is alle
n verschoven, den slaep is wel gheluckt,
's morghens ontwaeckende, heeft *Jo-*
a haer selve heel ghesondt verwondert.
De vallende sieckte hadt aen de weduwe
dovica Faxardo twee kinderen gedoot, een
ghsken van 17. en een meysken van 10.
ren. Daer was haer noch over-gheble-
n een dry-jaerigh soontjen, met naeme
ncifcus de Contreras, den welcke van de
ve sieckte tot de selfste uyt-komste be-
dt wirdt: want het kindt lagh somwy-
15. uren achter een sonder spraeck, son-
ghevoel, schuymende met den mondt
roomelijck, schuddende en bevende met
den en voeten, en het achter-hooft som-
len teghen d'aerde hert slaende. De be-
uwde Moeder, nu verlaeten, jae mistrou-
nde van alle menschelijcke remedien,
ft ten lesten haeren toe-vlucht gheno-
n tot dien Hemelschen salf-winckel van
sa. Sy heeft ghekreghen een stuck van
ren Scapulier dat sy elders gehaelt had-
, meynende, dat het aen den soone sou
hulpsaem zijn allen het ghene naer Ro-

De vallende sieckte nen een soontjen.

SA maer en roeck. En voorwaer het l
hem gheholpen: want soo sy dat stuck
gheleydt heeft op de bevende borst
Franciscus (als dan seer leelijck schuyr
de) op eenen ooghenblick heeft het k
ghestilt, tot sijn selven ghekomen, in
beddeken recht ghefeten, eenen dr
waeters ghevraeght, ghesont ghewor
en met de selve sieckte noyt meer n
maels ghequelt gheweest.

Een vliegende vier, maeghpyn en kortse aen een Nonne.

Ontrent 7. jaeren naer de gheluck
doodt van ROSA, wirdt *Aloysia de Esc*
Nonne van de *H. Clara* met onghesta
torment gepynight van het vliegende
door-kruypende nu van bydts kant
slaep des hoofts, nu de ooghen, n
kaecken, nu andere deelen, niet sonder
ghelijck ghevaer. Langhen tijdt, e
verscheyde manieren heeft-men dit
tracht te ghenesen, maer altijdt met n
der schaede, en geen vruchte van bete
Ten lesten de Abdisse heeft uyt haer
baen voorts-ghebraght een bewaert d
jen van den rock van ROSA, en heef
met voorigh ghebedt op het aens
van de ligghende siecke sachtjens aen-
bonden, en heeft haer dien heelen nacl
soo doen slaepen. Daeghs daer naer
windel af-doende, heeft het heel aen
van *Aloysia* bevonden, even eens ghe
haer handt-palmen, suyver en vry va

brandt en ghefwel, fonder oock het
fte over-ghebleven teecken van 't voo-
quaedt. Aen de felve *Aloyfia* hadde de
-daeghfche kortfe eens foo grouwelyc-
n gheweldighe maegh-pijn in-ghedre-
, foo dat fy ghelootde haeft te moeten
ven van de benauwde treckinghen des
ghs: maer foo fy terftont (fonder ee-
ie andere remedien) haren toe-vlucht
Rosa ghenomen, en het voorfeydt
tjen aen de maeghe ghevoeght heeft,
e kortfe t'famen met de maegh-pyn
rocken.

De roos, en de kortse aen een andere Nonne.

)e felve hulpe teghen de roofe, hadde
mael ghevoelt *Maria de* Iesu Onghe-
ende Carmeliterffe. Haer heel aen-
van defe fieckte ontfteken ftondt op-
wollen, en de reft van het heel lichaem
t door de kortfen uyt-ghebrandt. Eyn-
ck foo haeft haer is aen-gheleydt een
n boordeken van het kleedt van Rosa,
t ghefwel ontfoncken, den heeten
dt verflouwt: foo dat den fiecken ter-
heeft konnen flaep vatten, uyt den
ken fy daer naer ontwaeckt is, gefont,
yt-gebluſchte kortfe en 't Roofe vier.

De kortborstigheyt aen eenen Jonghelingh.

p dat jaer als Rosa in het Hemelfch
dys van haren Bruydegom is herplant
eeft, was eenen jonghelinck, fchilder
ijnen ftiel, met naeme *Joannes Rodri-*
Samanes, den welcken van een in-ghe-

wortelde kort-borstigheydt, ghelyck
toe ghestroopte keele, by naer versma
wirdt. Dit vreedt quaet hadde nu van
ver dry jaren langh seer ghewichtigh en
verdryfbaer op de longher en li hte gh
ten, ende en vergunde aen de versto
borst anders gheen macht om te her-ae
men, als door menighvuldighe hoe
en heesch ghepiep. Seer wel by tydt h
Maria de Mesta aen haeren huys-kranc
(als hy het sieckste was) op-ghedrag
eenighe *Reliquien* van Rosa, van de wel
sy dickmaels haer ghesontheydt ghekre
hadt. Den jonghelingh heeft dese met
godtvruchtigh gh loof aen syn borst g
leydt, en heeft met een vrye borst, sor
roncken, gherustelijck ghesl epen;
waeckt zijnde heeft t'allen k nten ont
ghevoeldt de banden van de longher,
en heeft noyt meer eenigh moeyelyck
in het her-aessemen ghevoeldt.

De ghequetste handt aen eenen Religieus.

Broeder *Ioannes Garzia*, Leecken B
der van de Order der *Predick-heeren* h
door 't ghebodt der Oversten den vie
dagh naer de doodt van Rosa, haer
kluyse in-ghetreden, om daer uyt te ha
een kleyn schabelleken, op het welck
Rosa (terwylen sy leefde) gheplaght h
eensaemigh te sitten. Maer de enghte
het deurken scheen aen 't schabelleken
uyt-ganck te weygeren, daer-om den B

r heeft beginnen met scherp (dat hy hadt
ede-ghebraght) de belettende houten
ghs henen uyt te snyden: maer soo hy
werck seer haestigh vervoordeert, is
t vser door syn on-voorsichtigheydt in
slincke handt ghevloghen, soo diep, dat
saemen met het vel oock het door-sneden
eesch af hanghde van het ghevricht. De
hroomelijckheydt van de wonde heeft de
staenders seer verschrickt; want over-
oedigh liep dat bloedt, en uyt de o-
n-gaepingh van de wonden, twyfelden
besienders, oft daer mischien iet van de
ders oft zenuwen, souden af-ghekapt
sen. Den ghequetsten *Ioannes* alleen en
iet verschrickt gheweest, wel wetende,
t remedie hy by hem hadde: *Ick hebbe*
eyde hy) *een seker en werck krachtighe ghe-*
s-plaester, de welcke terstont sal myn handt
nesen. Ende t'samen heeft hy uyt synen
esem ghetrocken een af-gesneden deelt-
n van den lijnen doeck van Rosa, met
welcke hy de slincke handt terstont be-
onden en ghebonden heeft, met soodae-
g e sekerheydt en standtvastigheydt van
eloof, dat hy van daer is terstont weder-
n in de hof-kluyse ghegaen om het voo-
h werck te vol-brenghen. Qualijck hadt
daer een urken besteedt, als-wanneer
tot de verwachters weder uyt-komen-
, heeft van selfs de banden ontdaen, en

de handt ghethoont t'allen kanten ghenesen
ghesont, en nu gheen ander wonden-me
sters hulpe noodigh hebbende.

Den bloedt-loop, de schouder en hooft-pyn, en den ghe-swollen voet, aen een Vrouwe.

Maria de Mesta, Huys-vrouw van d
schilder *Angelinus Medorius* was nu by-na
uyt-gheput van eenen overvloedighen
seer gevaerlijcken bloedt-loop die ontre
de 20. daghen gheduert hadde. Eyndelij
indachtigh, dat sy besat eenighe *Reliqu*
van de witte kleederen van ROSA, de sel
eerbiedelijck kussende, en aen de tussche
spraeck van de Maeght haer vierighlij
bevelende, heeft het peryckel ontgaen,
terstont haer voorighe krachten weder-g
kreghen. De selve heeft op eenen ander
tijdt, door eenen binnen-vloeyenden dru
loop uyt het hooft, met on-sprekelijcke t
menten in het schouder-blat ghequelt gh
weest, en niet minder met een hooft-p
in het achter-hooft: maer met het weld
van 't selve deeltjen zyn alle byde die sie
ten (naer de aen-gheroepe hulpe van R
SA) verdreven. Dese Vrouwe is noch e
swaerder verdruckt geweest met een sch
pe pyn van een op-gheblaesen been,
dat sy meer als 15. dagen noch in den d
en heeft konnen ievers staen, noch in
nacht oock het minsten slaepen. Naer
ghewoone plaester van de *Roose*-kra
heeft-men wederom toe-gheloopen, en
aen het been ghevoeght zynde de Maegh
ly

cke *Reliquien*, is de on-gherustheydt en
n gheweken, en met eenen alder-soet-
en slaep de vol-maeckte en standtvastighe
esontheydt naer ghevolght.

In de valleyen van *Chinga*, *Magdalena Chi-* *De lyf-trec-kingh aen een Vrouw.*
isso een Indiaensche, uyt edele stam van
koninckxkens van *Chincha* (die sy daer
ciques noemen) ghetrouwt zijnde met
nen Spaignaert *Franciscus Morales*, hadde
eer als dry jaeren, van den navel des lic-
ems tot onderwaerts toe soodaenighe
treckingh van 't lyf, dat sy noyt anders
eft konnen sitten, als op een ghewolt
l, en noyt anders als met het selven ie-
rs elders heeft konnen ghesiept worden,
de tot den noodt van den Natuer door de
nden der huys-ghenooten ghedraeghen:
yt en is sy ghesien sonder de selve haer
de te keeren, oft haer van selfs op te
chten. Ten lesten, naer groote on-kos-
n te vergheefs verquist, heeft haer doen
rdraeghen uyt *Chinca* naer *Lima* in het
ys van *Petrus de Vega*, om dat sy hoopte al-
er ervaerender Medecynen te vinden.
och de meyningh en heeft haer niet be-
eghen. Want qualijck hadde sy al-soo
n maendt binnen *Lima* sieck gheleghen,
-wanneer den reuck van heyligheydt en
dagelyckx groeyende publiecke mare
n de Mirakelen van Rosa (onlanckx be-
aeven) ghekomen is tot de siecke. Hier
naer,

naer, groot betrouwen ghenomen hebb
de, heeft ootmoedigh versocht, datm
eenighe *Reliquien* van ROSA tot haer so
brenghen. Daer is by-ghebraght een
kleyn tackxken van den palm, den welc
de Maeght op haer doodt-berrie, in de
zielde handt ghedraghen hadt: daer-en-
ven noch twee stuckxkens van haeren w
Scapulier, en wylen-doeck. Alles dit
noch een weynigh asschen van het g
heeft sich *Magdalena* met vast-trouwe
gheloof en godtvruchtigheydt (met l
danighe het betaemt heeft) seer st
rondts-om aen-ghebonden. Alsoo
stont met versoete pijnen, heeft sy ooc
eenen soeten slaep den heelē nacht (buy
manier) seer gherustelijck over-gebra
Al is't dat sy ontwaeckende, in de we
levendighe deelen ghevoelde haer vers
en vernieuwde krachten, en heeft noch
de *Reliquien* niet willen af-doen, als ge
toe-gheeende aen de volheydt van da
ven-brenghende uyt-werckfel de rust
den resteerende dagh. Maer daeghs
naer, wat de dienst-boden teghen hie
wat de huys-ghenooten riepen, heeft
seer vroomelijck uyt het bedde verh
de kleederen ghevraeght, en stantvast
beleden, dat sy door het weldaedt va
SA ten vollen genesen was. Als-wa
den schroom, en kouwe verbaesthey

ıstaenders on-roerbaer hadt vast ghe-
:ht, soo stondt nu *Magdalena* op haer voe-
ı, en wandelde door de kaemer, sonder
ıants hulpe, met veerdighe stappen.
ndelijck, soo haest sy haer kleederen
e sy nu by-naer ontwent was) heeft ver-
ghen, is met eerlyck ghesellschap buy-
ı huys ghegaen, en recht naer de kerck
ı den *H. Vader Dominicus*, met vast-stap-
ıde voeten ghetreden; al-waer sy het
.f van Rosa besocht hebbende, is van
r naer huys, ende naer een maendt we-
om by de haere in haer Vader-landt
ı wel anders als sy ghekomen was) ghe-
ert.

Maria Morales weduwe van *Marcus Anto-*
s, wirdt vyf jaeren langh seer bitterlijck
:pynight, niet alleen met treckingh der
ıuwen, maer daer-en-boven met den
ıck van verscheyde andere sieckten, en
t minste en hebben niet ghebaet alle de
ıedien, die sy bekost hadde met soo veel
quistingh van tijdt en geldt. Eyndelijck
:ft sy met een kloeck gheloof, en handt,
ı-ghevat een deeltjen, dat haer was over-
:bleven van het kleedt van Rosa: met
heeft sy terstont haer zenuwen ontlast
ı de banden der treckinghen, en van
:r dit deeltjen langhx alle de andere ghe-
ıighde lidtmaeten om-brenghende, al-
er sy met vervolghēde order de plaetsen

Diergelyck aen een andere Vrouw.

M der

der pynen door het aen-raecken passee
de, zijn seer haestelijck de qualen en p
nen verschoven, tot dat sy ten lesten ha
heel t'allen kanten ghesont verwonde
heeft.

Keel-pyn, kortsen, en een on-stil joocksel aen een Vrouw.

Andrea de la Massa wettighe Huys-vro
van *Alphonsus Bravo* wirdt ontsteken in h
keel-amandelen ende de stroot door eer
schroomelycken huygh, en in haer h
lichaem door de brandende kortse. D
was noch by-ghekomen een gheweld
joocksel, door het welck altydt haer han
naghels in de zeeren, en de slaep-rust n
in haer ooghen verscheen. Sy hadde t'h
een hayrachtigh velleken, 't welck vo
tijdts den gheraeckten en styven arm
ROSA bewonden hadt. Soo-dan sy h
dit met een eerbiedigh betrouwen op-g
vat, en aen het moeyelyck joocksel (d
het op 't alder-sterckste brande) eerst a
gheleydt, en het selven soo vervolgh
uyt haer heel lichaem verdreven, en te
men met het selve bevryf, den brandt
van de kortse, als van de keel-pyn g
bluscht.

Geswollen bleynen aen een Vrouw,

De Huys-vrouw van *Basilius de Bar*
met naeme *Francisca del Pulgar* wirdt nae
baeren swaerelyck ghepynight met
sworen bobbeltjens van de bleynen
fondament. Noch daer en wirdt niet
vonden, oft remedien teghen het qua

: rust van het quaedt. Eyndelyck heeft sy
er ghenesingh moeten toe schryven aen
n beenen rinckxken, 't welck sy van Ro-
ontfanghen hadt; want soo haest sy het
lve aen haeren vingher ghedaen heeft, is
rstont de sieckte verdweenen, noch en is
t meer in het volghende baeren onder-
orpen gheweest aen soodaenighe by-
nde scherpigheydt van bleynen.

Didacus de Requena hadde 't huys een soont-
n sieck ligghende, het welck door den
eten brandt der kortsen en ghedurighe
oost-pyn by-naer ontzielt was: den Vader
dt by de handt den Gordel van Rosa, daer
Maeght in de leste jaeren van haer leven,
eren kovel oft kleedt hadt mede op-ghe-
ordelt. Desen heeft hy aen sijnen soone
gheven, om ronts-om sijn hooft te bin-
en in den aenval der sieckten. Hy heeft ge-
oorsaemt, en heeft sijn hooft verbonden,
er het hem 't meest ghepynight wirdt,
n met dese eenighe smeer-salve, te samen
e kortse met de hooft-pyn verdreven.

Kortsen en hooft-pyn aen een jonckxken.

Andreas Lopez wirdt van over langen tydt
eswaert, met een seer moeyelijcke, al hoe
el on-bekende kranckheyt, noch de soort
an de sieckte en wordt in het *Proces* uyt-
edruckt, dan dat sy den siecke grootelijckx
n seer lanck bedruckt heeft. Maer soo
aest hy, sijnen toe-vlucht ghenomen heeft
ot de al-ghemeyne overvloedigheyt in 't

Een andere kranckheyt aen eenen Man.

 wel-

wel-doen van ROSA, ende haeren ſchoen
bandt met een voorigh ghebedt aen ſijn ſe
ven gheraeckt heeft, is terſtont de kranck
heydt vertrocken.

Verloſſingh van vrucht, en de doodt aen een bevruchte Vrouw.

Don Antonio de Contreras was *Gouverneur* v
de Provincie *Guailas*, in 't Ryck van *Per*
ende op dien tytel bewoonde hy met ſ
Huys-vrouw *Blanca de Zuniga*, het dorp *Iu*
gai. Deſe nu in de achtſte maendt bevruc
zijnde, heeft met opene teeckenen gh
voeldt, dat de on-roerighe vrucht in ha
lichaem gheſtorven was. Als-wanneer
tuſſchen deſe peryckelen en benauwth
den nu tot den vyfden dagh allenckxke
ſeer ellendelyck in haer ſelven verghin
en verdween, worden aen haeren Man d
Gouverneur, wel by tydts, uyt LIMA gh
braght eenighe *Reliquien* van de kleeden
van ROSA, die aen hem (als aen ſyn
ouden vrindt) *Didacus de Cantoral*, ko
naer de Maghets doodt gheſonden hab
Antonius deſe *Reliquien* terſtont aen-br
ghende by ſijn Huys-vrouw in ſoo gr
ghevaer gheſtelt, heeft haer lichtelyck a
gheraeden, dat ſy de ſelve (met een voor
en godtvruchtigh aen-roepen van ROSA)
haeren buyck ſoude legghen. De *Reliq*
en hadde qualyck het Vrouws licha
aen-gheraeckt, oft ſy heeft tuſſchen ee
ſoo korten tydt (die tot het leſen van
Enghelſche Groeteniſſe ghenoch ſoude z

geleyt een kindeken dat doodt was, en
t rotte groenigheydt heel blauw. Kor-
tydt daer naer heeft ſy de ſeconden
ck ghelost met eenen ſoodaenighen
ıck, die de teghenwoordighe omſtaen-
s ſoude by naer ontzielt hebben. *Blanca*
deſe doodelycke laſten ontlaeden,
ſt hernomen, ende (die nu gebiecht zyn-
) haer tot de alderſekerſte doodt bereydt
lde, heeft tuſſchen weynighe daghen
t verdreve kortſe, verlaeten haer ſieck-
lde, en langhen tydt ghenoten het wel-
t van haer heele geſontheydt.
Als-wanneer de ſelve op een ander reyſe
gheluckigher baerde een mis-val van 4.
enden, de ſeconden in haer lichaem be-
den hebbende, heeft 2. Maēden en 5. da-
langh ſoo groot gewelt van bedorven
edt uyt-gheworpen, dat ſy ſelf meynde
ſeer naer met haer leven ghedaen te zyn.
-dan indachtigh van die hulpe, die haer
sa de ander voorighe reyſe ghedaen
t, heeft wederom met oodtmoedighe
dt-vruchtigheydt naer de ſelve gheſien,
beloofte te doen een neghen-daeghſche
otie aen haer graf binnen *Lima*, en met
openbaere ghetuyghenis alle beyde de
rakelen te verbreyden. En ſiet, daeghs
r naer ſyn de verrotte ſeconden t'ſamen
t eenen grooten af-vloedt van ſtincken-
bloedt voorts-ghekomen, en *Blanca*
 heeft

heeft haerwederom aen de doodt ont-tr
ken ghevolt, en naer *Lima* reysende, h
ghelofte volbracht.

Bernarda de la Sierra, Huys-vrouwe
Joannes de Quixano Zevallos heeft ghelu
gher in haer baeren beproeft de behu
ghe handt van Rosa. Dese woonende
haeren man op de haven *Callao*, op den
sten dagh van 't uyt-vaert van de af-lyvi
Rosa, in het jaer 1617. begost overva
te worden met de vreede pynen van t'
der-ghebaer, en door het gheweldt va
selven het kindeken in't lichaem dw
teghen de uyt-komste ghedraeydt zy
als het niet en kost noch behouden, n
ghebaert worden, verwerrede syn se
met de moeder in den strick van de al
teghenwoordighste doodt. Het moe
in-ghewant was nu buyten uyt-gheko
('t welck is een klaer-blyckēde teecken
de aen-staende doodt) ende de verdra
dweerscheydt van het kindt wederst
noch aen syn eyghen gheboorte, en
veel naerder den doodts onderganck
den levens uyt-ganck. De benauwde v
vrouwen proefden al te vergheefs het l
van hun neerstigheydt om het kindt t
uyt-komst bequaemelyck te schicken
narda tusschen dese uyterste smerten re
de desen dagh en aen haer, en aen
kindt den uyterste te zyn, als wannee

Dier-ghelyck, maer veel wonder-der aen een an-der.

es de la Massa komende onversiens t'huys
soecken den Man van *Bernarda* , heeft
eseydt , dat hy van *Lima* mede-braght
ynighe deeltjens van de kleeren van Ro-
. Het heel huys-ghesin verheft sigh tot
oe ; de eyghen suster van de baerende
ouw *Maria de la Sierra* is met de ontfan-
e *Reliquien* tot het perykel terstont toe-
evloghen , en aen *Bernarda* ras uyt-ghe-
dt , wat sy bracht : men schept een vast
rouwen op de hulpe van Rosa, men stort
n kort ghebedt , men stelt de by-ghe-
oghte *Reliquien* op het lichaem van de
rende Vrouw , ende terstont sonder het
hulpsaemigh toe-doen van de vroevrou-
n , het kindeken in't lichaem wordt van
fs tot de uyt-komst ghefchickt , met een
orspoedigh ghemack gheboren , heeft
eeft, gesont geweest, en gegroeydt, en in
Doopsel den naem van *Petrus de Quixano*
ekreghen. Maer dit en magh niet ver-
eghen blyven, dat op zyn rechte oogh-
uwe openbaerlyck heeft verschenen
n *Roose* naer t'leven verbeeldt , en heeft
er langh gebleven als eenen on-uyt-doe-
ycken zeghel van dit weldaet.

Peryckeleuse Caterren aen eenen man en noch aen eenen anderen.

Den koopman *Basilius de Vargas* van *Se-ien* , als-wanneer hy om den koop-han-
, van de koop-stadt *Lima* trock naer
osi, wordt op den wegh beswaert met
edurighe drup-vloeden uyt het voor-
hooft

hooft, welckens scherpigheydt den kanck
allenghskens aen den neus dreyghde, en
die bytende vochtigheydt was nu op de
tydt van 5. Maenden soo verre ghekom
dat het 't been van den neus door-brok
heeft, en beginnen het kraeck-been m
sonder groote pynen af te eeten. No
men vondt gheen remedien teghen dit v
slindende quaedt, tot dat de benauw
Godt-vruchtigheydt klopte op den s
winckel van ROSA. *Basilius* hadde door g
van syn Huys-vrouwe een weynigh x
wollen van het kusseken op het wel
ROSA gheplaght hadt te naeyen, oft blo
men te steken. Soo haest hy dit in gra
papier gewonden op syn voor-hooft g
bonden heeft, soo is oock de fonteyn
dien uyt-knaegenden af-vloedt grond
uyt-ghedrooght, en hy is ten vollen g
sont gheworden. Desen *Basilius* hadde o
eenen Cassier uyt *Biscayen* van g
boorte, met name *Didacus de Burgu*
den welcken in het jaer 1619 in't s
dorp van *Potosi* heeft ghevoelt, dat hen
keele van buyten op-swol, en van bin
wirdt toe-ghestropt door een onghest
theydt van eenen onbekenden af-loop
het hooft. Geene salf-stryckingen hilp
gheen gorghel-waeters en verdeylden
vasthoudende fluymen, oft hy was by
op eenen nacht met benomen aessem
smacht. Soo-dan hy heeft van *Basilius* g

eeght dat stuckxken wolle, (daer van
emeldt is) heeft dit om den hals ghe-
nden, en de rest van den nacht, met de
-gheroepe hulpe van Rosa gheslaepen.
Morghens is hy van sijnen Meester be-
nden gheweest met de keele van de ca-
ren ontlost, allen het gheswel was ont-
acken, de opene macht van het her-aes-
nen was weder-ghekeert, ende terstont
en *Basilius* sijn wolle weder-ghegheven,
welcke wolle dit onder ander weerdigh
te bemercken, datmen niet en kan on-
scheyden, van wat hayr, oft vel dat die
door sijn eygen natuerelyck coleur soo
schynt sy niet oft spin-syde, oft cattoen
zijn, maer sy glinstert tusschen de draedt-
s met verspreyde schynsels van goudt.
ndelijck men ghelooft dat sy is van dat
sseken, op het welck het kleyn IesEKEN
nwylen seer ghemeynsaem hadt pleghen
sitten, als de Maghet borduerde oft
eyde.

HET V. CAPITTEL.

Het aſſchen uyt het graf van ROSA *ghenomen,*
neeſt wonderlyck den bloedt-gangh, de ko
pyn, de raeſende ſieckte, den kancker,
gheſcheurtheydt, de kortſen, pleckxkens
veel andere dierghelycke quaelen.

In hoedaenige aerde ROSA *begraven is.*

HIer vallen ſommighe dinghen,
grondigher te herſegghen. Ghel
het Klooſter van den *Alder-heylighſten* R
ſen-krans binnen *Lima* heeft een overvl
digh ghetal van *Religieuſen* (want t'meeſt
deel teltmen daer meer als 300.) ſoo ſo
oock de plaets van het *Capittel-huys* te e
weſen, om ſoo veel lichaemen van de R
gieuſen naer malckanderen ſtervende
begraeven, ten waer dat behendigh
van elders ſoodaenighe aerde daer hadt
ghebracht gheweeſt, de welcke ſeer
de begraeven lichamen verteerden, om
de volghende plaets te maecken. Tot di
bruyck hebben die *Religieuſen* den gr
van hun *Capittel-huys* vervult met aerde
het veldt van *Panama* door ſchepen aen
braght: de aerde is heel ſachtjens, dun
en ſandtachtigh, maer met in-ghe
wermte ſeer ſubtylyck teerende: door
welck dat gheſchiet, dat het de in-
broghte lichaemen terſtont ontvlee

de hartigheydt der beenderen versaght,
ontdoet. Soodanigh is de aerde geweest,
er Rosa in begraeven is. Maer, een won-
r om segghen: op dien eenighen en ghe-
elen tijt, dat dit H. Lichaem daer in ge-
dt is, heeft die aerde haeren natuerlijc-
n in-borst verandert, is in haer selve ghe-
onghen, en verhert, by-naer met een
ym-steenighe vastigheydt, soo dat sy niet
een met de vingheren, oft lichte handt
t en kan in stucken ghevreven oft ghe-
icken worden, maer oock het yser noo-
h is om uyt te kappen. De rest van dat
rck-hof en is soodaenigh niet, maer is
r ghemackelijck om te vryven, handel-
er, en vloeyigh.

Maer dat in dese begraef-plaetse van Ro- schuylt tot een ghedurigh weldaedt der enschen een levende aeder van saligh- uchtighe assche, is dit voor een bewys- icken gheweest, dat in't jaer 1632. naer o veel korven van aerden uyt-ghedrae- en, en door het heel Ryck verspreydt nde dat van dien kandt alleen, daer het oft van de Maghet gheleydt was) soo eenen daer qualijck dry oft vier pont as- en uyt het putteken ghetrocken: en als- nneer P. F. *Bernardus Marques* weynighe ghen te vooren, sijnen heelen arm noch esteken hadt in het hol, heeft weynigh lts daer naer qualijck sijn handt daer

Dese asschen wordt mirakeleuselyck vermenighvuldight.

konnen in brenghen, om dat de afsch
van binnen ghedurigh aen groeyde. La
ons nu komen tot de historie der ghenesi
ghen.

De as-sche van ROSA *gheneest den bloedt-loop aen een Meysken*

ROSA hadde om 50. silvere penningh
ghekocht een thien-jarigh Moorinneken
voor de huys-dinste van haer ouders.
Moeder hadt eenen schroom van die c
nutte Slaevinne, als onder-worpen aen v
le quaelen, en besonderlijck aen menig
tydighen bloedt-loop. Maer ROSA he
haer goeden moedt doen hebben, dat c
tijdt eens wesen soude, op den welcke h
meysken door GODTS weldaedt sou h
ghesondt worden. Voorwaer den tijdt
oock ghekomen, maer naer de doodt v
ROSA, als-wanneer de asschen uyt den g
put van ROSA aen het meysken is met k
waeter te drincken gheghevén. Sy he
gedroncken, ende is terstont van alle sie
ten ghenesen gheweest.

De keel-pyn aen een ander Meysken

Een vreede keel-pyn hadde t'allen k
ten ontsteken de keel-muskels van een
jaerigh maeghdeken *Josepha de Zara*
soo dat sy noch spys swelghen, noch s
der torment haeren mondt niet en kost
penen. Den ghenees-meester *Ortega* w
daer by-gheroepen; den welcke de k
in-siende, heeft bemerckt dat de kan
hem hadt in de keel-wonde ghemenght
heeft opentlijck beleden, dat het meys

et en kost ghenesen worden: want het
t-gheknaeght vleesch viel met brockx
ns uyt de ontsteken keel, en daghelijckx
oop het quaet al voorder. De benauwde
oeder, heeft haer dochterkens ghesont-
ydt (nu heel ghewanhoopt) seer vierigh
volen aen ROSA, daer naer heeft sy een
ynigh aerde ('t welck de Groot-moeder
n haer nichtjen *Josepha* uyt het graf van
OSA hier toe hadt mede-ghebracht) in
ter ont-smolten, ende aen het sieck
eysken met eenen lepel in-ghegoten.
et dochterken met eenen suyp dit ghe-
ackelijck door-swelghende, heeft ter-
nt met een vry en losse gaepingh den
ondt gheopent, zijn selven ghesont bele-
n, en spys ghevraeght. Als de Moeder
et de Groot-moeder de opene keel heeft
-ghesien, soo hebben sy oock den kanc-
r verstorven bevonden, en verwondert
groodtheydt van de wonde. *Josepha*
er-en-tusschen met spyse (die sy nu vly-
h door-swelghde) versterckt zynde, is
nder eenighe andere hulpe van remedien
enesen, en heeft een beloofde neghen-
eghsche Devotie ghetrouwelyck vol-
aght.

In het Klooster van de H. *Clara*, binnen *ma*, *Suster Grimaneca de Valverde* met den andt van een dobbel dry-daeghsche kort-, en eenen over-vloedighen bloedt- *En kortse, en bloedtloop, en sottigheyt aen cē Nonne*

 loop,

loop, naer een ſlaep-looſe onruſt van 15
daghen en nachten, heel uyt haer ſelve
benomen, was ellendelijck ſot geworden
alleenelijck wirdt daer maer verwacht ee
nen tuſſchen-val van 't verſtandt, op dat
met de HH. *Sacramenten* der ſtervende ſo
de verſterckt worden: want de medecyn
ſeyden ſtandtvaſtelijck, dat ſy niet meer a
8. uren levens en hadde. Soo-dan de A
diſſe *Iſabella de la Fuente*, denckende da
men naer den Hemel moeſt vluchten, hee
haer hoope ghehecht in de al-ghemey
jonſten van Rosa, en met een vaſt-tro
wigh gheloof voorts ghebraght eenige ae
de van het graf van de Maeght, en aen d
Bicht-vader ghewenckt, dat hy dit in en
kel water aen de ſiecke ſoude te drinck
gheven. Het is gheſchiedt: en, ſiet, G
maneca terſtont tot haer verſtant keerend
heeft eerſt ghevoeldt, dat haer den bloed
loop ten vollen was op-ghedrooght, da
naer de kortſen oock verdweenen, ende ſ
is ſy ſonder eenighe andere remedien, na
eenen aenghenaemen ſlaep, ſoo in't ve
ſtant, als in 't lichaem gheneſen ghewee

't Selve aen een ander Nonne al-daer.

Aldaer oock *Suſter Raphaëla de Eſqui*
met eenen gallachtighen brandt uyt-gh
dorret, en daer-en-boven met de keel-p
benauwt, als-wanneer ſy door de ove
vloedighe vliem-laetinghen te ſeer wit
uyt-gheput, hadde te ſamen haer oord

verstant verloren. Van de Medecyn nu
ewanhoopt zijnde, is sy in een ander
sondere kaemer uyt het ghemeyn sieck-
ys verdraeghen, op dat sy daer vry van
veel aenspraeck, stilder sou bequaem ge-
eeckt worden (waer het saeken dat ghe-
hieden kost) tot het ontfanghen van de
te *HH. Sacramenten.* De sorghvuldighe
waerster heeft haer aldaer asche van het
af van ROSA met water ghemenghelt
drincken ghegheven, ende terstont de
heydt verdreven zynde, heeft *Raphaëla*
haer selven gekomen, spyse gevraeght,
met een veerdighe keele kloeckelyck
egheten, en is sonder eenighe andere
nedien ten vollen ghenesen geworden.

P. F. *Ferdinandus de Esquivel* vande Order
Predickheeren, en in het Klooster van
H. *Maria Magdalena* binnen *Lima Supprior*,
ekregen hebbende een schroomelycke
uck van alle beyde de kanten van 't ge-
k, wirdt seer bitterlyck ghequeldt
t de ghescheurtheydt (die men noemt
erocelam) soo dat hy niet en kost noch
sen, noch predicken, hoe veel hy oock
chtede het uythanghende ingewant met
nden en windels te bedwinghen, en in
houden. Door dit schadelyck torment
f verscheurt, maer niet minder kloeck
t vast-trouwigh gheloof, heeft eens op
en avondt naer de *Tombe* van ROSA ge-
gaen

Een gescheurtheyt aen eenen Religieus.

gaen, daer godtvruchtelyck ghebeden, e
de aerde daer uyt ghenomen aen ſyn eeche
niſſen gheraeckt, en van dien oogher
blick tydts, niet een teecken meer kon
nen mercken van de voorighe quael:
weder aen-nemende het ampt van predi
ken, is tot den arbeydt kloecker en ſterck
verherdt gheworden, en als hy te peer
moeſt reyden, ſyn ſelven lochtelyck
veerdighlyck in den ſaedel verheven,
4000. mylen, ſoo te landt, als te zee, ſo
der eenigh letſel, oft ghevoelen van gh
ſcheurtheydt, ſeer vroomelyck door-gh
reyſt, los en vry oock van banden, als
ſyn ſelven verbonden hadt met een dagh
lyckx gebedt.

Pleuris, kortſen, en puyſten aen een dochter.

Een Maeght *Anna Cortez*, wirdt dood
lyck ghepeynight ſoo met twee-maen
ſche kortſe, als met het pleuris tuſſchen
vlies van de ribbenen, en met blauwe puy
door haer heel lichaē (*Enpinyctidas* genoer
den grooten walgh hadde haer nu benom
allen den etens oft drinckens luſt, de h
pe van ruſt oft ſlaep was verre van daer,
gingh met groote ſtappen naer de doo
De Moeder, met een van de andere doc
ters *Laurentia Cortez* (de menſchelycke
medien te vergeefs gheproeft hebben
hebben eyndelyck naer de hemelſche g
ſien. Sy heeft uyt haer ſcribaen ghetr
ken de aerde (de welcke ſy voortyts, als

e nam uyt het graf van Rosa, ghe-
erckt hadt seer lieffelijck te riecken) en
n selven reuck alsdan noch wederom
elende, is stercker op-ghestaen tot de
op van hulp te verkryghen. Alle beyde
bben sy hun op de knien gheboogt
or het bedde van de siecke, en ter eeren
n Rosa hebben sy den *Vader onse*, en
eest ghegroet, ghelesen. Daer naer heeft
moeder dese aerde in 't water aen de
cke uyt te drincken gegheven. Sy heeft
edroncken, en (meer als vooren) is sy
rwermt, sy heeft gherust; en daeghs
er naer verschoven zynde het pleuris,
kortsen verdreven, de puysten afghe-
eght, is *Anna* ghesondt op-gestaen.

Een ghebroken ribbe aen eenen man.

Stephanus de Cabrera hadde in 't vallen
n ribbe ghebroken, de ontschockte syde
ol op aen den siecken, hy raesde met
t aengroeyen, en de schroomelijcke pyn
nam hem den slaep. Maer soo haest hy
de ghepynighde plaets de aerde van het
af van Rosa gheleydt heeft, heel
etjens in slaep vallende, heeft den hee-
n nacht gherust. En soo hy s'morghens
n selven ontlost voelde, syn syde ghe-
eldt, en besien hebbende, heeft bly-
oedigh bevonden, dat allen het gheswel
ck ghevlucht was.

Verscheyde sieckten aen een dochter.

Catharina de S. Maria van de derde Order
n den *H. Vader Dominicus*, hadde nu van
O over

over 4. jaeren by naer in elck lidtmaet ve
ſcheyde ſoorten van ſwaere ſieckten uy
gheſtaen. Aen het torment van de ribben
was nu by-ghegroeyt de Heupe-pyn, h
hert wirt dagelyckx wel 7. oft 8. reyſen m
byſondere tormenten beſwaert, de maeg
viel tweemaels daeghs in flauwte, ſoo d
die s'morghens in den dagheraet met een
haeſtighen onbyt moeſt verſterckt worde
een langhſame wermte doorbraeyde a
het ander inghewandt, en beſonderli
wirt het hooft met menigh-tydighe hitt
ontſteken: ten leſten uyt de diepe ſwer
galle, een hertneckighe en verbran
ſwaer-moedigheydt liep allenckxkens
een uyt-teeringh. *Catharina* met deſe qu
len beſwaert, is den derden dagh naer
aflyvigheydt van ROSA ghekomen
het graf, heeft ghebeden met traenen g
ſtort, aſſchen in eenen beker ghewy
uyt-ghedroncken, en eerſtmael ghevo
dat (met het verdreven teerende ghewi
van de ſwaermoedigheden) haer hert h
verblydt en verſterckt wirdt; en terſt
oock ghebluſt wirdt den brandt v
't hooft, die ſy als-dan den alder-vierigh
was lydende: eyndelijck dat heel Colle
van die menighvuldighe ſieckten heeft
die ſelve ure plaets ghemaeckt voor
Rooſe-aſſchen, en heeft de vrouw volmae
telijck gheneſen en geſont ghelaeten.

Sc

Seer ghelijcken bystant heeft door dese he beproeft *Isabella de Peralta* gheprofe- Nonne in het Klooster van de *H. Mensch-dinghe* CHRISTI binnen *Lima*, de- lcke nu van over 20. jaeren, byhalven ghedurighe pynen van 't hert, daghe- kx (besonderlijck in den Winter) met popelsye overvallen wirdt: maer soo st sy op haer bevende hert een weynigh die aerde gheleydt heeft, heeft haer k van alle beyde dese sieckten ontslagen onden.

Een ghedurighe hert-pyn en popelsye aen een Nonne.

Oock aldaer eene andere Nonne, *Bea- de Montoya* nu 20. jaeren gheleden heb- de een quaede maegh-teeringhe, spoey- en lesten door de schroomelijcke krim- s en treckingen tot de doodt: sy hadt r nu versterckt met de leste *HH. Sacra- ten*, seker zynde van te sterven, 't en r dat sy met eenen teugh van die ghe- nghde aerde tot in haer maeghe door- lghen, mirakeleuselijck t'samen door- ken hadt alle die pyn-banck van dat in- wortelt quaedt.

Een quaede maegh-teeringhe aen een andere Nonne.

Den Heer *Mauritius Rodriquez* Bicht-va- van het voorseydt Klooster wirdt eyelijck ghequelt met ontydighe draey- he en pynen in 't hooft, en niet een soort remedien heeft hy versuymt: maer ft ten lesten gheleert dat het eenigh graf ROSA was de ghenesende apotheke

De hoofs-pyn aen eenen Priester.

voor sijne sieckte. Soo-dan hy heeft da
uyt ghehaelde asschen niet alleen in-gh
nomen, maer oock in sijn voor-hooft gh
vreven, en 't samen soo de draeyingen,
de pynen verdreven.

Eenwonde aen een dochter.

De Maeght *Lucia de Montoya* hadde
den navel een diepe wonde soo groot
eenen silveren *Philip*: maer soo *Lucia*
weynigh asschen van het graf van R
hier in ghestroydt hadt, is de wonde op
tydt van 3. daghen toe-gewasschen, alle
lijck achter-laetende een lick-teecken
ghedenckenis van het weldaet.

Eenen versmachtende beedt uyt de keel aen eenen Predickheer.

In *Cusco* was belast aen P. F. *Blasius*
sta uyt Portugael, *Predickant Generael*
lyck-sermoon te predicken over de ge
kighe doodt van ROSA, de welcke daer
dan was bekent gheworden. Als desen
ver tafel ghedurigh bedenckte den Th
oft voor-worp van het sermoon, soo h
de hem eenen beedt dweers in de gor
tongh by-naer den aessem besloten.
zijn in dit peryckel tot hulp komen by
loopen P. F. *Joannes de Aguero*, *Licent*
en P. F. *Thomas Marcos*: en als-wan
noch met de ingietinghe van 't vocht,
met het machtigh gheklop van den rug
den beedt eenighsins verschoven en w
hebben sy hem half doodt uyt den r
ghebraght, en vermaendt, dat hy een
teeckenen van leedtwesen sou doen

Sacramentele Absolutie te ontfanghen. Hy
op sijn knien ghevallen, trachtende te
echten, daer-en-tusschen heeft *Aguero*
n weynigh van dese ghesondt-maecken-
aerde in een water-vatjen aen den hey-
ende op-ghedraghen, 't welck genomen
nde, heeft terstont den doodelijcken
edt uyt-ghespouwen, en alsoo ontgaen
doodt, met wiens kout sweet hy nu was
ergoten.

In het jaer 1618. den 21. van Meert ronghen twee fonteynen bloedt met ee-n wonderen af-vloedt uyt den neus van *tharina de Arriaga* in de teghenwoordig-ydt van vele treffelijcke Matroonen: het heen dat den bloedt-loop niet anders dan et het leven sou eyndighen, soo wydt en eedt-uyt hadde nu het onstelpbaer bloedt el het plaveysel door gheloopen. Eynde-ck een van die Vrouwen heeft op het oor-hooft van *Catharina* ghebonden een eynigh van die aerde, en op dien oogen-ick naer het aen-raecken van die heylige rde, is het bloedt ghestelpt, is de fon-yn-aeder op-ghedrooght, en dit quaet en naermaels noyt meer weder-ghekeerdt. dit mirakel waeren tegenwoordigh den otaris, en eenen van de Rechters, die n den Aerts bisschop ghestelt waeren, n te onder-soecken de wonderheden van OSA.

Eenen doodelycken bloedt-vloedt aen een vrouw.

En andere doodelijcke sieckten aen een dochter.

In het jaer 1631. diende in het Klooste
van de H. *Mensch-wordinghe Christi* een Moo
rinne van 24. min, oft meer jaeren. Aen de
se hadde de keel-pyn heel de stroote ont
steken, de blauwe puysten hadden he
het vleesch overdeckt: voorders stont
met haer heel lyf en aensicht op-gheblae
sen, ghelijcker aen een trommel, als ae
een vrouwe: eenen stinckenden ett
vloeyde overvloedelijck uyt haeren mon
neus, en ooghen: en aen wat deel, dat-me
haer soetjens aen-raeckte, soo wirdt
ont-vilt, want het ghescheurt vel volgh
de handt. Daer en resteerde nu gheen h
pe van leven meer aen die soo was verro
tende, daerom door de Bicht ghesuyver
en met het *H. Teergelt*, en *H. Olie* versterc
zynde, verwachte nu maer alleen de ur
op de welcke sy de ziel door soo veel seer
sou uyt-senden. Maer den Bicht-vader
syn selven beproeft hebbende de welda
den van ROSA, raede aen de sieke, dat
haer aen soo groote Heylighe soude b
velen, dat hy haer soude asschen send
van haer graf, dat sy van de selve do
hulp vande Maeght soude beternis ve
wachten. De ghesonde asschen, met o
ghegoten vochticheydt heeft de siec
seer devotigh in-ghenomen, en is op de
deurpel des doodts selfs, ghesondt ghewo
den.

Bi

Binnen *Lima* hadt een on-ghetrouwde chter de ghenuchte des vleesch aen de aempte seer qualijck voor-ghestelt: het eren nu aen-staende, en qualijck haer beder alleen het feyt bekent hebbende, wanneer sy om 't feyt te bedecken, een vroe-vrouw en hadde, soo leedt sy evaer van 't leven, de vrucht niet konnde oft baeren, ofte behouden. De beesde moeder heeft twee (by gheval aler passeerende) Religieusen ghevraeght, sy niet een weynigh asschen van het graf n ROSA by hun hadden. Het by-gheght asschen heeft de dochter (in de pyn en 't wachten onverduldigh) al leckendroogh in-ghefwolghen, den selven ghenblick tydts het kindeken af-ghedt, en ghelooft dat allen het peryckel n 't leven ten heelen verdreven was. er de Moeder hadde bemerckt dat de onden ghebleven waeren in het lichaem n de baerende dochter. Soo dan wede-n heeft-men tot het selven asschen ghecht, en de dochter heeft oock terstont seconden ghelost, aen haer selven en het deken gheluck wenschende over het beude leven.

Doodts-noodt in 't baeren aen een sondaersse.

Aldaer (maer langhen tydt daer naer) n *Moorinne* groen-vrouwe hadde nu veel n ghearbeydt met twyffelachtighe (en naer ghewanhoopte) uyt-komste, in het

Den selven noodt aen een Vrouw.

het baeren : by gheval heeft dit ghewet
Mauritius Rodriquez Priester, passeren
over de groen-merckt, en heeft aen *Ele*
nora de Villa forti gheraeden, dat sy vo
haer mede-ghesellinne, die nu in peryck
was, wat aerden soude ras gaen halen u
het graf van ROSA. Het is gheschied
en soo haest als de op-gheleyde aerde gh
raeckt heeft het lichaem van de baeren
vrouw, is de vrucht met haest en ghema
voorts-ghekomen, en heeft de moede
soo van 't peryckel, als van den last v
lost.

Een ander mirakel van de asschen van haer graf.

In het jaer 1631. FF. *Antonius Monto*
en *Joannes de Estrada*, wierden ghesonc
naer *Guamanga*, om de *HH. Wydinghe*
ontfanghen. Sy waeren onder weghen
logeert by den Oversten van de pla
Guando. Ende siet, ontrent den vier
naer noen is daer iemandt vande inwo
ders met eenen haestighen loop ghekom
en badt met hoogh-klinckende ghehu
dat die *Fratres* (die hy nu gheloofde P
sters te zyn) ras souden komen ghel
pen by een *Indiaensche Caciqua* in de ghebu
te nu stervende, om ten minsten haer
het H. *Sacrament* van de Bicht te reynig
want als-dan en was daer niet eenen P
ster in het stedeken. Die *Religieusen* zyn
droeft gheweest, dat sy noch die HH.
dinghen niet ontfanghen en hadden, ae
wel

Caciqua *is een Huys-vrouw van een Indiaens koninckxken.*

elcke wordt aen-gehecht de macht van *absolveren.* Sy zijn niet te min met eeni-
ne *Spaignaerts* den *Indiaen* ghevolght, om
n minsten (als sy niet meer en konden) de
ervende Vrouwe by te staen, Litanien,
iebeden, en ziel-bevelinghen by de ster-
nde te lesen, en de aen-spronghen der
lyvelen met wywaeter te verdryven.
hebben, in huys ghetreden zijnde, de
diaensche ghevonden (sonder spraeck, oft
erte) plat ligghende, verstyft, en heel
ouwelachtigh met bloedigh schuym op
lippen, en meerder ghelijck aen eenen
oden, als aen eenen levende. Allen den
edt scheen te vergheefs, de omstaende
diaensche Vrouwe huylden, den Man
et de bedruckte familie hickte van kry-
n: maer F. *Antonius* indachtigh, dat hy
ch by hem hadt een weynigh van d'aerde
t den graf-put van Rosa, doende tot de
nstaenders een kleyne vermaningh van de
oote verdinstē van de Maeght by Godt,
n haer menigh-wervige wonderhedē van
n tegēwoordige vaste hoop op haer hulp
nemen, heeft eyndelijck met eenen aen-
eghrepen lepel de vervoghte aerde in de
ghendens mondt (den welcken door
t yser, met gheweldt moest gheopent
orden) met moeyten inghegoten, en
gh ghegaen, raedende aen de huys-ghe-
oten, dat hy daer-en-tusschen den by-

stant

ſtant van ROSA ſouden vierigher aen-ro
pen. Twee uren daer naer wederkeeren
met ſyn gheſellen naer de ſieckens huy
heeft den Man met de heel familie in vo
blydſchap ghevonden. De kamer in-tr
dende heeft hy de *Caciqua* ſeer kloeck
het bedden ſien ſitten, en luſtigh eten:
beleede vryhertigh uyt, dat ROSA hae
buyten haeren weet, behulpſaem gh
weeſt was, dat ſy aen haer het leven mo
toe-ſchryven, en anders en is oock n
gheweeſt het oordeel, 't zy van de vrem
die met *Antonius* gekomen waeren, 't zy v
de inwoonders des huys.

Een ander Mirakel van diergelyck. In de koop-ſtadt van *Panama* was e
andere Vrouwe, de welcke de rottigh
van het verſeert in-ghewant, met een u
worpingh van bloet, by-naer tot het uyt
ſte hadt ghebraght: daer en was van eld
gheen ander remedie: ſy heeft de ſelve
ſchen in-ghenomen, en haer ſelven in
nen ooghen-blick ten heelen gheneſen
ſien.

ROSA geneeſt eenen man van een ſorghelycke wonden in het hooft. *Didacus de Moreno Coſtilla*, van *Quin*
hadde eertijdts in den oorlogh van *Chile*
groote wonde in het hooft ontfanghen
eenen in-ghedreven yſeren kolve, aen
welcke allenghxkens door de on-erva
meeſteringh in-groeyden de treckingh
aenſchyns, de veretteringh, en ſtyfte. S
dan naer *Lima* komende, om ſich aen be

M

[M]eesteraers te onder-worpen, heeft in [h]et Sieck-huys van *S. Andries 6.* maenden [l]anck te vergheefs ghearbeydt onder ver-[sc]heyden smeeringhen en plaesters. Eyn-[d]elijck verlockt door de mare der wonder-[d]eden, die daghelijckx verscheenen aen [h]et graf van ROSA, is daer henen ghegaen, [e]n met gheboogde knien godtvruchtighe [g]hebeden ghestort hebbende, heeft het [d]ecksel met de banden van syn hooft ont-[b]ost, en af-treckende de vermorghde plae-[st]er, heeft de aerde aldaer uyt-ghenomen, [i]n de wonde ghestrooydt, en van dien [o]oghenblick syn selven beter voelende, [b]lymoedigh naer huys ghespoeydt, en be-[v]onden dat 2. daghen daer naer, de won-[d]e toe-ghegroeydt was, en het vel ghene-[z]en.

De Abdisse in het Klooster vande *H. Cla-[r]a* in de stadt *Truxillo* wirdt van ontrent 2. [j]eren seer ellendelijck ghepynight van een [o]p-swellingh des beens in het welcken [m]eer als 40. opene gaten van seeren op [v]erspreyde plaetsen gaepten, soo groodt [a]ls een drooghe eerte; noch aen dit oudt [q]uaedt en wirdt geenen bequaemen * *Chi-[r]on* ghevonden, besonderlyck als-wanneer [b]y de ontsteltenisse van het been, noch is [g]hekomen de on-ghetempertheydt van [h]et bloedt met een alder-moeghelyckste [v]ervolgh van kortsachtighe hitte en kou-we

3. *Schoo-ne Mi-rakelen aen een* Abdis *ghe-schiedt.*

* Chi-ron *den onder-kenner van alle krachten der kruyden.*

we. Soo dan de ſiecke van de menigh
wervighe Mirakelen van ROSA onde
richt, heeft het aſſchen aen haer van *Lin*
ghebraght, met een betrouwen, in w
ter ghedroncken, en terſtondt de kor
(als-dan met eenen wreeden kouw
merch-beenderen door-loopende) gro
digh uyt-ghebluſt. Met deſe uyt-komſ
verblydt zynde, heeft het been met de ſe
ve aſſchen oock ghevreven, en terſto
heeft de op-ſwellingh beginnen t'ontſi
ken, de wonden by een te groeyen,
leenelijck achterlaetende tot ghedenck
nis van het weldaet, eenighe ſwerte te
kenen, tot welckens uyt-waſchingh d
Medecyn *Joannes de Lezana* eenigh hier t
ghediſtilleerdt water heeft aen-gheraed
Maer ſoo dit aen-ghebraght was, is terſt
den voorighen op-ſwel met de pynen v
der ghekeert, wederom hebben open g
ſtaen de gaepende pypkens: de ſiecke
verſchrickt gheworden, en ghenoch v
ſtaende, dat het vervullen van 't Mirak
niet van den Chirurgyn, maer van RO
hadt moeten verwacht worden, heeft a
het hervallen been de ſelve aſſchen we
rom in-gheſtroeydt; wederom is het o
ſoncken, en heeft t'allen kanten de ſee
uyt-drooghende toe-ghesloten. Dit d
vouwdigh mirakel, heeft aen de Abd
de gheſontheydt, aen het Klooſter de v

onderingh en blyſchap, aen de Borghers
n *Truxillo* met de gheluck-biedingh een
euwe devotie in-ghedrupt.

Eenen ſoldaet, van bedieninghe Vaen-
aegher, heeft beleden aen ſynen Biecht-
der P. F. *Franciſcus Nieto*, dat hem ſyn
en ſomwylen is gheſwollen gheweeſt,
elijck een kleyn vattien, maer dat hy
ehoort hebbende de krachten, teecke-
n, die daghelijckx aen het graf van Ro-
. waeren gheſchiedende) met noch an-
re daer is henen ghegaen, en kortelyck
ebeden hebbende, met aen-ghegrepen
rde van 't graf, de braye van het been
ſchroomelyck op-gheſwollen) lichte-
:k door-vreven heeft, en dat op den
ven ooghenblick tydts dat alder-moeye-
ckſte gheſwel ten vollen ontſoncken

Rosa gheneeſt een been aen eenen ſoldaet.

Een dry-jaerigh jonghxken *Alphonſus*
rtes was ſoo ſwack in ſyn voetjens, dat
t de ſelve op ſyn handen kruypende,
nghs de aerde naer-ſleypte als een noo-
loos ghewicht. De moeder *Franciſca de*
on vol van gheloof heeft hem voor het
af van Rosa ghebraght, en in het
itteken, daermen de gheneſende aſſchen
t-nam, ſyn beentjens doen over-handt
ſteecken, daer-naer oock t'huys elcke
evrichte van ſyn lichaemken met de ſel-
aſſchen bevreven, ende hem alſoo aen
de.

Lamme voeten aen een jonckxken.

de tusschen-spraeck van de Maeght bev
len hebbende in syn beddeken ghevoegh
S'morghens heeft het jonghsken ghesor
uyt-ghespronghen, ghewandelt, en vee
dighlyck door het huys gheloopen, al o
het noyt swacke beentjens en hadde gh
hadt.

Pyn in het tant-vleesch aen een vrouw.

Een schroomelycke pyn van het tand
vleesch, voorts-komende van eenen voc
tighen drup-vloedt uyt het hooft, had
Isabella de Peralta nu veel jaeren verdr
ghen, besonderlyck als eenen van ha
boeck-tanden in 't midden door ghebc
sten was, ende de Chirurgynen noch kon
noch kouragie ghenoch en hadden, c
den selven uyt te trecken: dagh en na
quelde dit de ellendighe soo, dat sy n
en heeft konnen oft slaepen oft eenig
spyse knauwen. Door 't vermaen van h
ren Biecht-vader heeft sy die aerde a
haeren tandt gheleydt, als-wanneer
het meesten haer pynighde, en terstont
alle de tormenten verschoven, en met ve
digh tandt-vleesch heeft sy alle vaste s
sen ghegheten.

Sy vermorght eenhartneckigh hert aen eenen man.

In het Klooster van de *alder-Heylig*
Mensch-wordinghe CHRISTI was een N
vitie *Joanna de Ulloa*, de welcke haer pro
jaer nu by-naer vol-braght hebbende,
benauwdelyck droef was, dat sy tot h
solemnele *Professie* niet geraecken en k

dat den ſtueren Vader (die verre van
r in *Potosì* woonde) vertraeghde ſijn ſel-
te ſchicken tot het gheven van de doch-
ſtaet-goedt. *Joanna* maende dickmaels
en Vader met brieven, ſy praemde al
tende; maer hy harter als een Noordſche
p, weygerde antwoordt, oft met ydele
-ſpronghen van woorden deyſden hy
liſtelijck van het punt, dat hy moeſt be-
woorden. *Ioanna* berooft van raedt, is
leſten tot ROSA ghevlucht: daer naer
-grypende een penne, als ſy nu den le-
brief aen den Vader geſchreven hadt,
ſt met groot-trouwigh gheloof op het
jen aſſchen van ROSA 's graf geſtroydt,
dat (waer het ſaeken die gheſchreven
enen aldaer het Vaderlijck hert niet en
morghden) deſen dienſt ſoude uyt-
cken het in-gheſtrooydt aſſchen. Een
ndere ſaeck! terſtont is uyt *Potosì* geko-
n ſoodanigh antwoordt, datmen gheen
ter en ſou konnen wenſchen, den ver-
rghden Vader heeft de *Dote*, en al wat
dochter ghevraeght hadde, gegheven,
e gheluckelijck af-gebroken zijnde den
ghen uyt-ſtel, heeft die Nonne bele-
, dat ſy aen een weynigh aſſchen moeſt
-ſchryven, dat ſy tot haer ſolemnele ge-
en gheraeckt is. Hier te verhalen alle
kortsachtighe, de welcke ſomwylen
e in-ghenome aſſchen in het uyterſte
perÿckel

peryckel van hun leven gheholpen heef
dat waer te langh: het is ghenoch in 't ko
hun naemen aen te teeckenen. *Ioseph de C*
stro soo hy hier van gedroncken heeft, hee
oock terstont alle de schaedelijcke rouwi
heydt uyt-ghespouwen, en is ghesont gh
worden.

Sy gheneest noch meer andere sieckten.

De nichte van *Petrus de Vargas*, met n
me *Ioanna de Mendoza*, en haer dochterke
hebben oock met dese remedie de kor
verdreven.

De dienst-maeght van de selve he
hier mede de alder-scherpste tandt-pyn
verjaeght.

P. F. *Didacus de Palomino* van de Or
der *Predick-heeren* heeft een dobbel terti
af-gheleydt.

Maria Velasquez huys-vrouw van den
piteyn *Didacus Ruiz de Campos* heeft een
durighe kortse, en te samen eenen doo
lijcken bloedt-loop hier door ontgaen.
Ursula van het landt *Feluppa* dienst-mae
van *Mariana de Sea* den bloedt-loop me
kortsen. *Francisca* dienst-maeght van *An*
de Aguirre, heeft de derden-daeghsche k
sen, met een verouderde kort-borstigh
terstont op staende voet doen vertrec

Een tertiaen, met kort-borstigheyt
de nu *Ioannem de Palomares* ter doodt
schickt, en weynigh daer naer oock
huys-vrouw, nu 7. maenden bevrucht

d

erom naer de reghels der medecynen, n-bequaem om iet in te nemen) is met het lve quaedt, en noch menigh-wervighen oedt-ſpouw bevanghen gheweeſt, ten ſten een maendt naer haer baeren heeft heele ſieckte oock haer ſoontjen *Hierony-us* in den deurpel des doodts gheſtelt; aer aen elck ieder vervolghens heeft het -nemen van dit aſſchen hun eene haeſtige eſontheydt weder-ghegheven.

De ſelve hulpe hebben bevonden met n-voormigh uyt-werckſel, maer op ver-heyde plaetſen, een kint *Joannes Aſcen-us*, een Maeght *Beatrix de Zuniga*, eenen an *Antonius van Vmbela*.

Den brant van de kortſen hadde aen *Ca-arina* een vyfthien-jaerighe *Indiaenſche* ochter benomen het ghevoel, de ſpraeck, de hope van 't leven : daer-en-boven adden de toe-gheſtropte kinnebacken, en wegh aen de ſpys beſloten, den mondt eeft moeten met yſer gheopent worden, m de leſte remedien uyt het graf van Ro-a (ſonder haeren weet) daer in te gie-en. Daeghs daer naer *Catharina* heel roegh ont-waeckende heeft haer bevon-en, en beleden aen ſoo veel quaeden ont-ocken te zyn.

Eyndelijck, om een kleyn begryp, en ynde te maecken, met vele ſoodaenighen y een te voeghen, ſoo heeft *Ioannes Lobo*

Priester met H. eedt bevestight voor
Rechters, dat hy op verscheyde plaet
tot *Chuquisaqna*, tot *Potosi*, tot *Orura*,
elders, onverscheydentlyck aen alle si
ken van alle conditien, ouderdom, en g
slacht gegheven heeft den ghevraegh
dranck van die levend-maeckende aer
ende dat met dese eenighe pillen op
baerelyck in een ieders aen-schouwen,
veel soorten van quaelen ghenesen zy
daeghelyckx soo veel kortsachtighe h
heele ghesontheydt hebben naer huys g
draeghen, dat de overvloedighe menig
van de selven heeft te boven ghegaen
neerstigheydt van de naemen alleenel
aen te-teeckenen, ende den arbeydt
den lyst vruchteloos ghemaeckt. Dat h
van verbaestheydt uyt-schreeuwe den
Psalm. *ther-spelenden Koninck: sal het stof u belyd*
29. V. *oft uwe waerheydt verkondighen?* ick seggh
10. *ja*; en gaen voorts.

H

ET VI. EN LESTE CAPITTEL.

OSA 's Beelden met haer aen-raecken, verdryven Melaetsheydt, Aposteumen, Schurfte, ghenesen het flerecyn, Waeterachtighe Ghestetentheydt, en Keel-stroppingh; versoeten de pynen van de tanden, maghe, en beckeneel.

DIt hooft-stuck magh dienen om de ongheloovighe Beeld-stormers van ſe eeuw het hooft wat te wasschen. Het by de Gheloovighen van *Peru* eenen gheeynen yver gheweest, tot ghedenckenis n de wonder-werckende deucht van Ro-, door allen hun huysen haer *Beeldt* hebben: en niet alleen tot *Lima*, maer heheel het Ryck door, is dat ghebruyck, et onprofytelijck, verbreydt. Want voor rst:

Maria de Vera, weduwe van *Aloysius Nuez*, door den loop, kortsen, pyne in de aghe, en doodelijcke braecken, nu tot n dorpel van de doodt toe ghebraght jnde, hadde haer selve, om uyt het lichem te verhuysen, door de laeste *HH. Saamenten* bereydt ghemaeckt, den Doctoor ordeelende, dat sy het tot daeghs daer aer gheensins en soude maecken. Daern-tusschen heeft sy van haer ghebuere uys-vrouw van eenen kleer-maecker, *Ma-*

Een Vrouwe van vele quaelen by-naer doodt, wordt haestigh genesen.

riana de *Indiaensche* (die met Rosa va
jonghs af op-ghevoedt was) versoght h
aensight van de Maghet op doeck ghesch
dert; ghebraght zijnde heeft het aen ha
aensight ghedaen, godt-vruchtelijck gh
kust: ten lesten in haer omhelsingh soet
lijck in slaep gevallen zijnde, soo sy s' mo
ghens wacker wordt, haer verwonderen
gansch ghesondt te zijn, heeft spyse gh
vraeght, en uyt het bedde ghesprongher
en om het Beeldt feestelijcker te eere
heeft het op een gheciert Autaerken bet
melijck ghefet, met ontsteken licht.
weeten, sy meynde dit schuldigh te zij
soo aen het bysonder weldaedt, als aen
ghemeyne blijdschap van dien dagh: w
dien voor-noen, met een feestelijcke v
heugingh van al de stadt, wierden de *A*
stolische Brieven in de Hoof-kerck af ghe
sen, door de welcke de gheloovighen
alle kanten, tot het ghetuyghen over
bekende wonderheden van Rosa wiere
ghepraempt. En siet, het *Beeldt*, dat
tydt het aenschyn van Rosa bleeck h
de verthoont, heeft dien ooghenb
schoon op de wanghen gheblooft, ghel
als in de ghemeyne Feest der stadt h
blydelyck mede verheughende. *Didac*
Requena zynde met syn huysvrouw *Apoll*
daer by gheroepen, heeft op dat soo sie
lyck mirakel lanck verbaest ghestaen.

Het beelt van Rosa *verandert mirakeleuselyck*

Sul

Sulckx ghelyck is op den selven dagh in e Haven *Callao* gheschiedt met een ander eeldt van Rosa. De Maeght *Petronilla e Quisano* hadde in het huys van den Capi- eyn *Alvarus de Lugares* dit beeldt met om- hewonde stricken en blommen verciert, vant op dien dagh moest het verschynen p den Preeck-stoel van de Hooft-kerck, ls-wanneer de voorseyde *Apostolische Brie- en* aen de vergaerde ghemeynte souden vorden voor-ghelesen. Tot die ure toe vas het aenschyn van het beeldt altydt ge- veest, ghelyck dat van Rosa op haer oodt-berrie bleeck ligghende, maer ter- tont is de uyt-ghebloede bleeckheydt in en ieders by-wesen en aensien verandert n een levendigh coleur, en heeft alle de emoederen met den aenghenaemen glans an haer blyschap ontsteken. Maer schoon- er nochtans heeft de selve t'allen kanten iyt-gheblonckten in het weldaet van soo eel siecken.

Het selve is alsdoen noch op een ander plaetse geschiedt

Compulsoriales.

In het jaer 1631. in de maendt *December*, adde een vuyle en etterachtighe schorft- eydt nu by-naer een heel jaer t'allen kan- en bekorst het hooft van *Maria de los Reyes* en neghen-jarigh dochterken. De reme- lien langh te vergheefs beproeft zynde, is yndelyck ghebraght in de Kerck van den H. *Vader Dominicus*, aldaer voor een houte beeldt van Rosa ligghende, heeft haer

Het beeldt van Rosa *gheneest de schorftheydt aen een meysken.*

lyne

ſyne huyve van 't hooft ghetrocken, aen he
Maeghdelyck beeldt met ootmoedigheyd
gheraeckt, en weder op haer hooft ghe
ſet. Twee daeghen daer naer *Melchiora*
los Reyes t'huys het hooft van het dochte
ken ontdeckende, en heeft daer niet mee
eenigh teecken in ghevonden van die ve
korſte ſchorftheydt; het velleken blonc
t'allen kanten gheſondt, den dicken hay
boſch glinſterde, en de dochter ſchee
niet ſoo ſeer de ſchorftheydt quyt te zyn
als altydt quyt gheweeſt te hebben.

De melaetsheyt aen een ander meysken. In de maendt *November* van dat ſelv
jaer *Hieronymus de Soto Alvarado* voede op
een andere *Maria*, een ſpraeckeloos wee
ken van 10. maenden, met een leelyck
melaetsheydt het heel lyſken door ſchroc
melyck gheplaecht. Alle de Medecyn
konſt hadt nu ghewanhoopt van dit te ghe
neſen; maer de dinſt-maeght van het huy
met naeme *Bernarda*, heeft in den al-gh
neſende ſalf-winckel van Rosa een werc
kratighe plaeſter voor het meysken gevor
den. Sy hadde in de Kerck van den *H. Va*
der Dominicus op-gheraept eenighe blaede
kens van drooghe *Rooſen*, verſpreyt op he
houten beeldt van Rosa; met deſe nae
huys ghebraght, heeft ſy heymelyck al
de ſeeren van deſe kleyne melaetſche be
deckt, en alſoo neerſtelyck in-ghewor
den, in het beddeken tot den ſlaep gh
ſchick

chickt. S'morghens heeft *Bernarda Hiero-ymum* vermaent dat het dochterken nu van lle melaetsheydt ghesuyvert was. Hy is eel verwondert komen by-ghevloghen, och syn ooghen niet betrouwende, heeft e teere *Mariam* aen de *Apostolische* Rechters te sien ghedraeghen, en tot een eeuwighe ghedenckenis van het weldaet, heeft aer voort-aen doen noemen *Maria de* ROSA.

De pynen van een Aposteum van een vrouw benomē.

Als-wanneer in den arm van *Michaëla de Massa* een schroomelijck aposteume ghe-roeyt was, hebben de ghenees-meesters paensche vlieghen daer in-ghevreven: de rouw heeft onder dit torment gheweest iet minder als 24. uren, al was sy aen de-e alder-bytenste pyn-verdragh onmach-gh: maer soo-men daeghs daer naer de elve pynen moest wederom vernieuwen, en-grypende een papieren beeldt van ROSA (een van die, dewelcke van *Roo-ien* naer *Peru* ghebraght waeren) heeft dit p de wonde gheleydt, en wat scherpig-eydt naer-maels daer wirdt in-gestroydt, eeft gheen ghevoelen der pynen ghehadt, iet teghen-staende de selve bitterheydt an 't meesteren noch veel daghen daer aer heeft moeten volherdt worden.

De melancholie en hert-pyn aen een andere vrouw.

Een onverdraghelijcke hert-pyn hadde *Marianam de Requena* overvallen, de welcke hevoedt wirdt door een onghereghelde droefheydt,

droeſheydt, en een ghewichtighe ſwaer
van het ſwert-galligh bloedt, waer
volghden en het menighwervigh ghewel
van ſuchten, en de pynelijcke moeyelijc
heydt van te her-aeſſemen. Het viel al
vergheeſs, dat de medecyne betracht ha
om dit te verlichten: tot dat ſy een aen-gh
grepen beeldt van ROSA met ſoete kuske
omhelſt hebbende, heeft het ſelven a
haer hert met een ſtercke aendringhin
gheprint. Daer naer heeft ſy ghevoel
gheen ander remedien meer noodigh
hebben: want het beeldt van ROSA
vaeghden af de verouderde droeſheydt,
verſchoef de pyne van het hert.

De maegh-pyn aen een Nonne.

In het Klooſter van de *H. Catharina* v
Senen binnen *Lima*, ſuſter *Angela de H*
wirdt 3. vervolghende maenden doo
vlimdt met een treckende krunpingh v
de maegh, maer als ſy, alle andere rem
dien ghewanhoopt zynde, aen haer bo
gheperſt heeft het ſelve beeldt, is de p
verdweenen.

De ſelve pyn met de kortſe aen een ſlaevin.

Een ſlavinne met naeme *Franciſca*, n
de ſelve ſieckte bevanghen, en daer-
boven beſwaert met de by-kompſte
kortſen, brieſſchte by nachten, on-mac
tigh aen het torment: en ſoo ſy op een
middernacht ſwaerder ghepynight wird
de meeſterſſe op-ſtaende, heeft het af-g
trocken beeldt van den muer, aen de ſiec

y ghebraght, en op de maegh doen leg-hen, en de hulpe van Rosa aen-gheroe-en. *Francisca* naer het omhelsen van het eeldt met slaep bevanghen, naer dat sy wee uren gheslaepen hadt, is ghesont ont-vaeckt, noch en is naermaels oyt meer met oodaenigh quaet overvallen gheweest.

Sebastiana de Vega eens met haeren man en Doctoor *Cyprianus de Medina*, Advo-aet van de Koninckliicke *Cancellerye* gaen-e verre reysen naer *Succarara*, als sy den oet in den steghel-reep settende, den sae-el meynt in te klimmen, heeft door het erschuyven van den muyl te wyt uyt-ghe-chreden, en het been ontrent de eechenisse erstuyckt zijnde, groote smerten geleden, oo dat sy noch in het bedden her-keeren, och aen eenigh kloeck werck haer handt n kost aen-steké. Op eenen nacht de pyne an 't been vreeder aenvallende, heeft ge-eden datmen haer brenghen sou een pa-ieren beeldt van Rosa, met oorlof van de Oversten binnen *Roomen* ghedruckt, en van aer met menighvuldighe copyen binnen *ern* ghebraght: als sy dit met een godt-ruchtighe toe-ghedaenheyt omhelst, valt n slaep tusschen de ghebeden, en 's mor-hens ontwaeckende, heeft terstont met en haestigh geroep het Mirakel betuyght, erklaerende aen den Man, dat sy nu vol-naecktelijck van de pynen verlost was.

De lyfs verstuyckingh aen een vrouwe.

Het pleuris aen een baerende vrouw.

Een slaevinne *Elisabeth Biafora* bevruch
en seer naer by het baeren, wirdt door-ste
ken met een groot pleuris van de ribbene
sy brande met kortsen, sy spouwde uyt hae
ren mondt etter en bloedt, en eyndelijc
van de medecynen verlaeten, en met
HH. Sacramenten versterckt, spoeyde na
de doodt, met het uyterste ghevaer van
rype vrucht. Naer dat sy ten lesten uyt h
Klooster van de *H. Catharina van Senen* on
fanghen hadt een papieren beeldt van R
SA, heeft het selve den heelen nacht op
lijdende syde ghespannen ghehouden. D
medecynen 's morghens weder-keeren
om ten minsten (de Moeder nu ghewa
hoopt zijnde) aen het besloten kindek
behulpsaem te zijn, vinden de slaevin
ghesont, wel te pas, en spys vraeghend
Daer naer als sy haer wel ghestelt uyt h
bedde begaf, heeft 3. daghen daer naer e
ghesont kindeken ghebaert.

ROSA *verdryft den doodts noodt aen een baerende vrouwe.*

In het jaer 1632. *Angela de Albildo* huy
vrouw van *Franciscus de las Cuentas*, bevruc
zijnde droegh twee kinderkens t'same
maer soo sy is gekomen tot baerē, op een
Sondagh den 16. van *May*, twee uren vo
den noen, is het een kindeken van de tw
voorts-ghekomen, de seconden met h
ander kindeken in-blijvende. De omstae
de vrouwen mompelden tusschen malcka
deren, dat dit een doodelijck teecken w
d

Den Man vraeghde de by-komste, om aen sijn liefste huys-vrouw de leste en druckelijcke vertreck-woorden te spreken, maer belet wordende, heeft van buyten gheweent. Onder dese benauwtheydt soo wordt het *Rooms* naer-beeldt van Rosa op doeck ghesschildert, in-ghebraght, en ghestelt recht teghen over dese baerende siecke, op dat het ghemackelijck van haer gesien soude worden. *Angela* en hadde qualijck het beeldt godtvruchtelijck aen-ghesien, met ootmoedighe uyt-ghesproken ghebedekens, als-wanneer sy met nieuwe pijnen over-vallen, het tweede kindt met de seconden in het bedde (daer sy in lagh) heeft af-gheleydt, oock soo veel tijdts niet hebbende, dat sy de vroevrouw met eenen wenck ontbieden soude. Het waeren twee dochterkens, ghesont, schoon, en vol-lyvigh: en hebben in den Doop ontfanghen den naem van *Maria*, en *Francisca* de Rosa, tot ghedenckenis van het weldaedt.

Den selven noot aen een andere Vrouw.

Anna Maria dochter van de weduwe *Maria de Morales* droegh in haer lichaem een doodt kindt. De pijnen van't baeren zyn haer in-ghevaeren: maer aen't beproef van den natuer weder-stont sonder roerte dat ontzielt, kout, en ghewichtigh kindt, en het verwerrede 't samen de Moeder in het uyterste ghevaer van haer leven. Aldus heeft dese ellendighe twee daghen gewor-

ſtelt in haer benauwtheden, en voelen-
de dat ſy allenghxkens ſtierf, hadde hae
ziele met het *H. Sacrament* van de *Biech*
te ghereynight. Nu verdween ſy bleeck i
't aenſicht met doodelijcke flauwten, all
den ſlagh van de bloedt-aeders en pol
hadt nu lanck ſtil gheſtaen, de hope van le
ven was nu ontvallen, als-wanneer de be
druckte Moeder een papieren beeldt va
ROSA veerdighlijck uyt de ſcribaen getroc
ken, aen de ſtervende dochter heeft by-ge
braght. Daer naer begoſt-men te bidde
en te kryten: ende ſiet, *Anna* heeft op ee
nen ooghen-blick, en het kindt, en 't ſame
de ſeconden af-gheleyt, en dit ghevaer ver
dreven zijnde, her-aeſſemt. Het kindt wa
groot van lyf, met een ſachte hooft-panne
en een ſwack borſtjen, en hadt nu begoſt
(ſwarte voetjens hebbende) in de uyterſt
lidt-maten te verrotten, en gaf eenen on
verdraeghelycken ſtanck, ſullende ſonde
twyfel de Moeder ghedoodt hebben, te
waer het beeldt van ROSA hadt te hulp
ghekomen.

De Popelſye aen een dochterken.

Een alder-geweldigſte defluxie van een
Popelſye hadde van boven tot onder door
loopen een dochterken Moorinne, met na
me, *Maria* in het huys van *Didacus de Reque*
na, de armen en beenen zitterden en roer
den hun ſchroomelijck met ſtyve zenu
wen: haer was nu van over 4. daghen d

ſpraec

ſpraeck ontvallen, het ghevoelen was daer niet meer, en naer het oordeel der mede-zynen ſtondt nu aen de leſte ure van haer leven. Maer de Moeder des huys-gheſin heeft oock een papieren beeldt van Rosa by-ghebraght, en hier mede het aenſicht van de ſiecke bedeckt, en 't ſamen de hulpe van Rosa aen-gheroepen. En ſiet, terſtont is die verdraeyde zitteringh van handen en voeten ſtil gheſtaen, de dochter by haer ſelven komende heeft recht gheſtaen, gegheten, en verklaert dat alle de kracht van de ſieckte verdweenen was. *Didacus* de kracht van dit heyligh beeldt verwonderende, heeft hier van in ſyn eyghen ſelven een beproef ghedaen. Daer was onder ſyn rechten knie-ſchyve verhert een ſmert-draeghende vochtigheydt, door de welcke de macht van het gaen ſeer beledt wirdt. Soo-dan dat ſelve beeldt van Rosa heeft hy ſoetjens op de pyn gheleyt, en ſyn ſelven terſtont naer het eerſten aenraeck verloſt ghevoelt. De Huys-vrouw van *Didacus* met naem *Apollonia*, en heeft met gheen ander plaeſter als met het ſelve enckel beeldt doen ſtil-ſtaen eenen alder-uytenſten drup-loop van het hooft, den welcken haer by naer de wortelen van de tanden van beyde de kanten hadt uyt-ghe-knaeght. Dat ſelve beeldt is teghen de ghedurighe en alder-ſcherpſte tandt-pynen een

een Medecyn gheweest aen een Nonn
Anna Maria à Iesu.

Een schoon mirakel aen een Priester geschiet.

In den naer-soomer van t'jaer 163
Franciscus Gutierez Magan, Priester
van *Sevilien* met groote heupe-pyn bevan
ghen zynde, als-wanneer hy op de heer
plaesters te veele betrouwt heeft, hee
de gheterghde humeur doen sincken in de
rechen voet, al-waer dat het de flerecyn
pyn (die hy hadde) grootelyckx ontsteke
heeft. De aeders die swollen, het ghesw
len en seer on-steken scheen-been sag
heel roodt en brandigh, soo dat hy noc
sargie, noch het locht decksel van de slae
laeckens verdraeghen en koste: en om d
oock t'samen eenen bloedtganck door ve
sweeringhen der darmen den ellendighe
heel uyt-merghelde, heeft met het goed
houden van den Doctoor de uyterste *H*
Sacramenten ghevraeght, want sy alle bey
hielen voor seker, dat het nu met syn lev
ghedaen was. Den siecken heeft voor s
nen lesten troost ghevraeght, dat-men a
hem uyt het klooster van de *H. Cathari*
van Senen (alwaer dat hy Biecht-vad
was) brenghen soude het beeldt van R
SA op eenen doeck gheschildert: het selv
aenghebraght, heeft hy het doen hangh
binnen in 't behanghsel van syn bedde,
de gordynen toe-schuyvende, heeft in h
teghenwoordigh beeldt de af-wesen

R

Rosa aldus aen-ghesproken : *Heylighe, en glorieuse Maghet, de welcke soo veel vermoeght by den Alderhooghsten, die ghy nu gheniet, aensiet my, den welcken (als is't dat ick noyt iet anders van u verdient en hebbe) ten minsten ben den Biecht-vader van u moeder: ick hebbe aen haer gheweest eenen behulpighen vervoorderaer op dat sy in het klooster tot het Heyligh habyt sou aenghenomen worden, ende haer solemnele professie met het zeghenen van haeren swerten wyl-doeck hebbe ick verplicht: soodan verbidt ghy uwen Bruydegom, dat hy my (myner schulden niet indachtigh) gheliest weder te herstellen in myn voorighe ghesontheydt, in de welcke ick hem soude konnen dienen.* Dit gheseyt hebbende, heeft hy met groot geweldt, naer vroomer gheloof syn twee handen ghestelt onder syn gheswollen been, en oorlof met vergiffenis eerst vraeghende van het beeldt, heeft dit alder-kranckste ghewicht verheven tot den boordt van die schilderye, en naer het kleyn verbeyden van een alder-korste aen-raeck, heeft het soetjens laeten af-daelen op den matras, ende (het ghenen hy in langhen tydt niet ghekost en hadt) heeft een half ure met eenen aenghenaemen slaep gherust. Ontwaeckende, heeft met een blye geschreeuw de huysghenoten gheroepen, en synen ontbonden voet ghethoont, vry van flerecyn, gheswel en roodtheydt, en in't minsten niet

niet onghelijck aen den slincken voet. D
heele ghesontheydt was weder ghekeert
noch het vreedt flerecyn en heeft noy
meer, ghelijck wel te vooren, aen *Fran*
ciscus het ghebruyck van den gangk-stoc
bevolen.

Rosa *gheneest de kortse en pleuris aen een jonghsken.*

Den selven *Franciscus* was Peter van *L*
dovicus de Cortes, soontjen van *Mariana*
Sea. In de maendt *Augustus* van het jae
1631. de kortsen door-kockten, en h
pleuris ontzielde dit kindeken: de stry
kinghen, de vliem-laetinghen, de bloed
bussen, de clysteren, de drancken hebbe
het kindt noch meerder verhindert: wa
daer van soo spouwden hy bloedt, en ha
de pyn in de ribbenen, maeghe, lever,
ooren. Den Doctoor *Franciscus de Ximen*
is in huys ghekomen, en sonder verschoo
ningh heeft het kindt, op het eerste ae
sien, voor ghewanhoopt gheoordeelt. Da
naer is ghekomen *Franciscus Gutierez*,
medebrenghende een beeldt van Ros
heeft aen den siecken *Ludovicus* voor-gh
gaen die woorden, met de welcke hy z
selven sou vierighlijck aen de Maghet b
velen. Als hy dese woorden hadt na
ghesproken op het best dat hy konde,
is den siecken tot ontrent een half ure n
eenen soeten slaep bevanghen ghewee
welcken verdreven zynde, heeft ghel
den, dat-men hem het H. Beeldt sou na

er aen-voeghen, dat hy het selven met enen kus wilde eeren. Het by-ghevoeght beeldt met eenen onnooselen kus godtvruchtelijck groetende, heeft terstont syn krachten weder ghekreghen, het pleuris heeft op ghehouden, de kortsen zyn verdweenen, en op korten tydt, sonder hulpe van eenighe andere medecynen is tot syn volmaeckte ghesontheydt gheraeckt.

De hooft-pyn aen een Vrouw.

Catharina de Vera hadt nu 20. daghen achter een verdraghen de alder-vreedtste steecksels van de herssenen en slaepen des hoofts, soo dat sy niet meer konnende noch eten, noch slaepen, ghelooft wirdt naest in de stroot van de doodt te sullen verhuysen. Dit oordeelden en den opperSten Doctoor van den *Vice-Roy*, ende noch eenen anderen Doctoor *Rocca*. Soo-dan *Catharina* ghebiecht zynde, heeft den Priester *Franciscum de Coloma* hertelijck ghebeden, dat hy voor soo weynighen tydt eens soude by-brenghen het beeldt van Rosa, dat hy in syn huys hadde. Hy heeft het by-ghebraght, en binnen de gordynen van het bedden, ontrent de siecke ghestelt. Sy terstont (soodaenigh sy konde) het beeldt eerbiedelijck kussende, alswanneer sy vervolghens het hooft, de slaepen van 't hooft, en aensicht hadt aengheraeckt, heeft van het H. Beeldt, en den slaep (die sy nu by-naer dry weken ghe-

derft hadde) en met den ſlaep oock de ſtil-te der pynen, en eyndelijck de volmaeckte gheſontheydt verkreghen.

De ſelve pyn aen aen an-dere Vrouwe.

Anna Maria de Torres wirdt bedruckt met ſcherpe pynen in 't hooft, niet anders als oft ſy eenen vier-brandt in haer hooft-panne beſloot: het gheſicht van de ooghen wirdt verduyſtert, de ontſteken ſlaepen van 't hooft klopten, den hemel ſcheen haer te branden, noch de vrouw en bleef niet ghenogh by haer ſinnen. Niet te min door den praemenden noodt (als oft ſy ken-nis hadde van 't ghevaer) heeft noch ſoo verſtandigh gheweeſt, dat ſy alle andere remedie achterlaetende, alleenelijck in het beeldt van Rosa haer gheneſingh ſochte. Sy heeft die oock ghevonden, ja ſeer te-ghenwoordigh: want ſoo haeſt ſy dit beeldt omhelſt heeft, en aen haer hooft ghebraght, is terſtont verloſt gheweeſt.

De ſelve pyn, en hertnec-kige on-geloovig-heyt aen een an-dere Vrouwe.

Hoe ſeer dat *Anna de Herrera* voortydt met een verherte ongheloovigheydt ghe-ſtreden hadt teghen de Mirakelen van Ro-sa, ſoo veel te meer heeft ſy naermaels (het weldaedt van de ſelven ſelfs bevonden hebbende) oock ſelver gheweeſt den trom-pet, en de trompetterſſe. Sy was nu lanck ghewendt alle de jonſten, en daghelyck-ſche wonderheden die gheſchiedden aen het graf vande Maeght, oft met het tegen-ſtryden te beſpotten, oft met het verſmae-

den

den uyt te schuyffelen. Maer een nacht-visioen in den slaep heeft dese hertneckige verbetert. Sy meynde, dat met een schrick-luydende aerdts-bevingh heel *Lima* van den grondt op om-ghekeert wirdt, en onder desen schrick beveelde sy haer (oock tegen den danck) aen de behoedenis van Rosa: en dat met soo groote gheweldt van stem, dat sy alleenelijck uyt de betrachtingh van't schreeuwen wacker is gheworden. Maer als-dan heeft sy met opene ooghen Rosam ghesien (die sy maer uyt beeldekens hier en daer hadt ghekent) op haer knien hellende, bidden voor het welvaert van haer stadt. Hier naer *Anna* redelijcker gheneghen tot de Maeght, en van haer voorighe doolingh vergiffenis biddende, heeft haer selven godtvruchtelijcker bevolen aen de beschermenis van de Maeght. En daer en is de gheleghentheydt niet ontbroecken. *Anna* wirdt in den slincken slaep van haer hooft seer ghepynight met een gheweldighe en smertende af-vloeyinge, de welcke het hooft soo bot heeft ghemaeckt, dat sy 3. dagen slaepeloos, selver merckte haer verstandt te sullen verliesen, ten waer Rosa tot haer hulp spoedde. Soo-dan het aengegrepen beeldt van de selve heeft sy twee, oft dry-mael aen den slincken slaep van't hooft ghesteken, en terstont vallende op haer oor-kussen in slaep gevallen, en in den

midder-nacht ontwaeckende, bevonden alle de pynen ghevlught te zijn.

Van de kortsen is het bevonden, dat sy naer het aenraeck van het H. beeldt, jae het aensien, lichter en haester verdwenen zyn, *als het wasch vloeydt van het aenschyn des vier.* Den Doctoor *Rocca* hadde een twelf-jaerigh Meysken, met name *Maria*: de kortsen, en puysten voorseyden aen de dese een vroegh-ryp vonnis van de doodt; maer het by-ghebroght beeldt van ROSA (soo het in de aenschouwingh van de siecke ghekomen is) heeft dit uyt-ghewesen vonnis van de doodt af ghewesen.

Psal. 67. v. 3.

De kortsen en pleckxkens aen een meysken.

P. F. *Joannes de Figueroa*, van de Order der *Predick-Heeren* binnen *Panama* bevanghen met een doodelycke kortse uyt de onverteerde bederffenissen van de maeghe hadde nu Godt-vruchtelyck ontfanghen de *HH. Sacramenten* der stervende: en de omstaende *Religieusen* ronts-om het bedden van den stervende, verwachtede maer het teecken van den lesten doodts-strydt, om naer manier van *d'Order*, de uyt-trecken de ziel aen GODT en syn heylighen te bevelen. Door het in-gheven van eenen van die selve wordt uyt de kamer van den *Prior* aen ghebraeght het beeldt van ROSA. Soo den siecken dit aen-gheschouwt heeft, en met eenen in-gheprinten kus godtvruch-

De kortsen aen eenen Religieux.

telijck

elijck ghegroet, en op ſijn hooft eerbiedelijck gheleyt, heeft oock terſtont ſijn zenuwen ghevoelt verſterckt te worden, en de krachten weder te keeren. En ſoo haeſt hy oock de wonder-werckende aſſchen van haer graf met vleeſch-ſop heeft uyt-ghedroncken, heeft den heele bedorven klondt van die on-gheteerde rotheydt oock 't ſamen uyt ghespouwen, daer naer is de kortſe (haeren vonck ont-trocken zijnde) van ſelfs uyt-gheblust, als-wanneer ſy gheloofT wirdt den ſiecken te ſullen uyt-bluſſchen.

Alphonſus de Yta, Rendt-meeſter van het Klooſter va̅n de *H. Catharina van Senen* binnen *Lima*, hadde een Huys-vrouw *Maria de Aſpitia*, de welcke op-ſiedende van een dobbel Tertiaen de Medecyn-Meeſters byhaer ontzielt hadden met vyf-mael bloedt te trecken, en andere krachtighe ontloſſinghen. De ſiecke tot ſpys, oft ſlaep-ruſt onbequaem, ſpoeyde nu tot het uyterſte eyndeken van haer leven: maer het beeldt van Rosa uyt het Klooſter by-ghebraght, heeft haeren ſnellen loop wederhouden, welck beeldt ſoo haeſt als het in 't bedde by *Aſpitia* om te aenſchouwen gheſtelt is: heeft met het ſelve uyt-werckſel en de kortſe neder-ghevelt, en de ſiecke weder op-gherecht. *Soodaenighe ſieckte aen een Vrouw.*

Aen *Philippus Ægidius* met een dobbel Ter- *Aen eenen ma̅.*

Tertiaen oock seer moeyelijck ghequeld heeft het selve ghedaen een papieren beeld van **Rosa**, op het hooft van den bevend gheleyt, selfs in den aen-val van de korts achtighe koude.

Aen eenen anderen Man.

In de Haven *Callao* den *Licentiaet Joannes de Quisado* was nu 40. daghen achte een door-braeden gheweest met heet kortsen, noch daer en verscheen ghee hope meer van bekomste door mensche lijcke remedien. Daer wordt in de kaeme van den ligghenden siecken in-ghebragh een gheschildert beeldt van Rosa, 'twelc soo *Joannes* met godtvruchtighe voori ghe kuskens op sijn hooft gheleydt, e aen sijn borst sterck gheprint heeft, hee oock de kortse uyt-ghedronghen, en ghe dwonghen plaets te wycken aen de weder komende ghesontheydt.

De roos, kortse, quaede maeghteeringh aen haer eyghe moeder.

Laet de selve die Rosam ghebaert heeft *Maria de Oliva* dese historie sluyten. Wey nighe daghen naer dat dese was in-ghe treden het Klooster van de *H. Catharina va Senen*, om ghewylt te worden, is by naer haer heel aensicht met de Roos lee lijck ontsteken gheworden, het ontste ken gheswel was over-siedende van de neus tot de rechte oor, van daer soo door liep dien snellen brandt van dat onghe rust seer, het hooft en de kaecken, waer by noch lichtelijck zyn toe-ghekome

d

e kortsen, de quaede maegh-teeringh,
n andere dierghelijcke aen-vallen van
eckten. Aldus heeft de bedruckte 8.
aghen te bedde gheleghen niet weynigh
eschroomende die daghelijcksche aen-
roeysels van soo veel siectken. Ghe-
ijck de Oversten van het Klooster de Moe-
er van ROSA seer teer beminde, alsoo
edroeft zynde om het ghevaer van de
ortsachtighe, soo sy op eenen nacht ver-
heselschapt met de Nonnen, dese siec-
e besoeckt, naer vrindelijcke aenspraee-
en heeft allenghxkens af-ghedaelt tot
et ghevraegh van by te brenghen dat
veldaedigh beeldt van de Maeght: en de
rancke en heeft niet kranckelijck toe-
hestaen, van het aenghebraght beeldt
n het bedde nemen. De vertrocke Non-
en zyn naer een half ure weder-gheko-
nen, en hebben *Mariam* in eenen soe-
en slaep, maer t'samen met overvloe-
igh sweet vervochtight ghesien. Als sy
aeghs daer naer ten bedden uyt-sprin-
hende spoeyde naer het oxael om Misse
e hooren, heeft sy ontmoet aen de Over-
ten, die sich verwonderde en vraeghde,
vaer sy henen gingh, en besonderlijck
oe sy nu vaerde. Hier heeft *Maria* bele-
en, dat (als sy dickmaels haer doch-
ers H. beeldt ghekust, en ghestreelt hadt)
aer eenen soeten slaep is aen-gheko-
men,

men, maer dat ſy ontrent den nachts haenen-ſangh wacker zynde, in't ſweet gheſwommen, daer naer uyt den ghevoelden pols-ſlagh bevonden heeft het afweſen der kortſen, eyndelijck haer hand langhs haer aenſicht vryvende, gheen teecken van verbrandt gheſwel meer ghevoelt, en dat ſy nu ten heele gheſont was en wackeren hongher hadt.

ROSA *verlicht wonderlycken groot ghewicht tot dinſt van haer moeder.*

Noch een ander. De ſelve *Maria de Oliva* nu ghewylt zynde, hadde onder alle de andere Novitien een kleyn engh Celleken, in het welcke noch ſeer onghemackelijck ſtondt een groot ſtuck van een houte ledekant by manier van een ſchapraeye, die ſy wenſchte hoogher van het plaveyſel verheven, en op 4. pilaerkens gheſteldt te hebben, op dat daer noch onder ſouden konnen ſtaen 3. andere groote kiſten, de welcke de Celle noch engher maeckten. Maer en het ghewicht van dien laſt weygherde konnen met vrouwe krachten verheven te worden op de pilaeren, ende de breede van het onderſte deel belettede, dat dit ten minſten van haer plaets niet verſeten konde worden. *Iſabella de Cantano* Meeſterſſe van de Novitien hadde belooſt, dat ſy op eenen naeſten dagh beſorghen ſoude als dat met 4. inghebrachte vroome ſlaeven, op voorgheſchickte ſteenen, di

grood

groodt ghewicht ſou verheven worden, om loſſer en lochter te maecken de moeyelijcke benauwingh ſoo van *Maria*, als vande Celle. Maer de godtvruchtighe neerſtigheydt van een thien-jaerigh meysken, is te vooren op den wegh gheweeſt : want ſiende dat *Maria* de Novitie ghedurigh bedroeft wirdt, terwylen ſy met de andere naer de Choor ghegaen was, heeft haer handt ſtoutelyck aen het werck gheſtelt, ende het beeldt van ROSA haer helpende, dit werck volbraght. *Maria* keert uyt de Choor, en ſiende deſen laſt ſeer ſchickelyck verheven, en de kiſten ſeer ghemackelyck daer onder gheſchickt, heeft verbaeſt gheſtaen, niet konnende begrypen, wie in het heel Klooſter hadt konnen ſoodaenighe couragie, en krachten hebben, om ſoodaenigh werck op ſoo korten tydt te volbrenghen. *Agnes* (ſoo was den naem van het meysken) heeft vry-hertigh beleden, dat ſy het alleen ghedaen hadde. De Nonnen komē by-gheloopen tot dit ſien-weerdigh verthoon, men doet het meysken ſeggē, met wat krachtē ſy ſoo een groote ſaecke hadt uyt-ghewerckt. Sy heeft gheantwoordt : dat ſy eerſt hadt op de knien ghevallen voor het beeldt van ROSA aldaer hanghende, en hulpe en ſterckte gevraeght, eyndelyck dat ſy op het bedde, het welck met dat ſwaer ſtuck moeſt verheven wor-

den , het beeldt eerbiedelyck heeft ghe-leydt, en terstont met een licht betracht het ghewicht op eenen kant treckende, op die 4 plaetsen die steenen gheschickt , en ten le-sten met haeren rugghe in den naem va Rosa daer vast-trouwigh ondergheset defen houten last op die selve steenen ghe-stelt heeft , en ghemeynt dat (als sy den selven verhief) sy niet en droegh eenen ge-wichtighen last , maer licht kaf.

De verbaesde Nonnen verwonderden seer , dat een thien-jaerigh meysken me de krachtighe hulpe van dat H. Beeldt di alleen hadt konnen doen , het welck qua-lyck ghelooft wirdt 4. vroome last-drae-gers te sullen doen; maer de verwonde-ringh is ghegroeyt , als de Meersterfse van de Novitien (de welcke in haer kame aldaer naest , terwylen de anderen in d Choor waeren, hadt in haer kamer ghebled-ven) bevestighde , dat sy aendachtelyck waeckende , onder dit soo by-gheleghen bestaen van dat groodt werck , niet he minsten gherucht en heeft ghehoort in soo groote stilswyghentheydt van den Dorm-ter. De bystaenden hebben *Agnes* , noch eens haer krachten doen proeven , oft sy ghenoghsaem waeren , om dien last op te heffen : sy heeft het beproeft , maer als of sy eenen bergh op den rugghen ghenomen hadt, heeft terstont van het vruchteloos ,en

be-

belacchelyck bestäen, vermoeydt op-ghehouden. Laet het my oock gheoorloft wesen hier op te houden, midts nochtans, dat ick met de honingh-vloeyende woorden van die Honinck-makende Bie *Bernardus*, u aenspreke, dochter van de * *Olys*, Moeder van de Honingh-raeden: O *Vruchtdraghende struyck van den Olys-boom, in het huys* Godts *salvende en lichtende, voedende met weldaeden, en lichtende met Mirakelen, maeckt ons deelachtigh van dat licht en soetigheydt, die ghy nu gheniet.* O *reuck-draeghende* Roose, *in der eeuwigheydt voor den Heere groeynde, & bloeyende, spreyedende t'allen kanten den levend-maeckende geur van de soetigheydt, wiens ghedenckenis by ons in zeghen is, wiens teghenwoordigheydt by de Hemelschen in eer is, gheeft aen alle, die u loven, van soo groote mededeylingh van volheydt niet berooft te worden.* Eyndelijck *laet ons verblyden en verheughen, om dat het Hemelsch hof iemant van uyt ons heeft, die sorghe voor ons draeght, die ons met zyn verdiensten behoedt, de welcke hy met syn exempels heeft onderricht, en met mirakelen versterckt.*

* *De moeder van* Rosa.

E Y N D E.

TA-

TAEFEL
DER
CAPITTELEN.

CAP. I. ROSA *verschynt, en seer dickmaels, e aen vele, heel Glorieus naer haer doodt..* f. 2

CAP. II. ROSA *naer haer doodt seer wonder i de haestighe bekeringhen der sondaeren, enin a vermorgingh van de hert-neckighe herten* fol. 20.

CAP. III. *De peryckelen, de doodt, worde verdreven door het aen-raecken, den reuck en het eeren van de overleden* ROSA. fol. 3

CAP. IV. *Den Gordel, de Doecken, de Kleer stucken van de ghestorven* ROSA *dienen t medecyn-remedien aen siecken, aen baeren Vrouwen, en flauwe menschen.* fol. 76.

CAP. V. *Het asschen uyt het graf van* ROS *ghenomen, geneest wonderlyck den bloed gangh, de keel-pyn, de raesende sieckte, d kancker, de ghescheurtheydt, de kortsc pleckxkens, en veel andere dierghelycke qua len.* fol. 98.

CAP. VI. ROSA'S Beelden *met haer aen-rae ken, verdryven Melaetsheydt, Aposteumen Schurfte, ghenesen het flerecyn, Waeterac tighe Ghesletentheydt, en Keel-stropping versoeten de pynen van de tanden, maeghe, beckeneel.* fol. 123.

